

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાસિદ્ધ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૮૨૮- વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ પુરૂષોત્તમ સુવર્ણચંદ્ર

વિષય પંચસૂત્ર

ખુદ્દેહ-અવસ્તા બા તરીકત યાને

અસલ તરીકત સાથની શુદ્ધ ઉચ્ચારવાળી ખોરદેહ અવસ્તા

જેમાં દરરોજની ભણવાની કરજ્યાત ખંદગીઆ—ગેહો,
ન્યાયશો, ચરતો ઉપરાંત, તમામ જરથોશ્તી તરીકતો
(યાને જરથોશ્તી તરીકે જાંદગી યુજરવાના અસલો
કાનુનો) તથા માંત્રની ખંદગી તથા દીનઆઇનને
લગતા જરથોશ્તી ઇલમે કુનુમની રોશનીમાં
મળતા ખુલાસાઓનો સંગ્રહ ખાસ
આપવામાં આવ્યો છે.

કર્તા—ખેહેરામશાહ નવરોજી શરાફ,

જરથોશ્તી ઇલમે કુનુમના હસ્તાદ, તથા જરથોશ્તી ઇલમે કુનુમ
ઇન્સતીત્યુટના મેલેક.

સને યજદેઝરદી : ૧૨૮૭. સુખંધ ઇ. સ. ૧૯૧૮.
(સર્વે હક કર્તાએ સ્વાધીજારાખ્યા છે.)

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય

ગુજરાતી કાંપીરાઈટ-સંગ્રહ

૭૮૮

આ પુસ્તક ધી જમશેદજી નશરવાનજી પીતીત પારસી
 ઓરફનેજ કુપટન પ્રિતીંગ વર્કસ, નંબર ૧૪૧, લાલખાગ,
 પહેલ, મુંબઈમાં મીં મેહરજી બેરાંમજી મીઠાઈવાલાએ
 છાપ્યું છે અને મીં બેહરામશાહ નવરોજી શારકે,
 જરથોસ્તી ઇલમે-ફુનુમ ઇન્સ્ટીટ્યુત, એરબશાહ
 ખોલડીંગ, હોરનખો રોડ, કોટ, મુંબઈ મધેથી
 પ્રગટ કીધું છે.

નજર-નામેહ

યાને

અર્પણ-પત્ર (Dedication)

અત્ હવો વંધ્હેઉશ્ વહયો
ના અઘળી જમ્યાત્,
યે નાઆ ઁરેજૂશ્ સવંધ્હે
પથો સીખોઈત્,
અહ્યા અંધ્હેઉશ્ અસ્ત-
વતો મનંધ્હસ્થા,
હુઈથયંગ્ આ-સ્તીશ્ યંગ્ આ-
વચેતી અહુરો,
અરેદ્રો ઇવાવાંસ્ હુજ્જન્તુશે
સ્પેન્તો મજ્દા.

—ઉશ્તવદ ગાથા, હા ૪૩; ૩.

“ ત્યારે તો તે નર ભલાંના
 કરતાં વધારે ભલાં તરફ પહોંચે
 કે જે અમોને આપ્યે હાડમંદ
 તથા મીનોઈ હૈયાતીને લગતા
 ક્ષાયદાના સીધા-રાસ્ત રાહ શીખવે
 છે—તે હસ્તીની આલમને લગતા
 જ્યાં અહુરા રહે છે; તે શખ્સ, ઓ
 મજદા, તારી ઉપર જાનકેશાન,
 ભલાં ડકાપણવાળો તથા વૃદ્ધિ
 કરનારો તારે લગતો છે.”

આ નીસ્તીની આલમને લગતી
 ખનીરથખામી ઉપરથી ઉરવનને
 આગળ વધારી “ ઉડ્ડ ” યાને
 ઉરવનીક વૃદ્ધિની ગતીમાં ચાલુ

રાખવાને માટે વજ્રશુરે વજ્રશુરાન
 રમજ-ગો અશેા સ્થિતમાન જર-
 તોશ્ત સાહેબ (કે જેવાણુના રૂહ
 ઉપર સદ્ ઓ હજાર આક્રીન
 હોજે !) પોતાની આસ્ને વીરની
 બુલંદમાં બુલંદ સમજણ શક્તિ-
 ની ગતીથી જે “ મજ્જયસ્ની
 દ્યએન” તથા “જરથોશ્તી દ્યએન”
 યાને ઉરવનનુ’ હસ્તીમાંથી
 નીસ્તીમાં નીચે ઉતરવુ’ કેમ
 થયુ’ તેને લગતો કાયદો, તથા
 ઉરવન હયાંથી નીસ્તીમાંથી પાછું
 હસ્તી તરફ કેમ જનાર છે તેને
 લગતો કાયદો—ખરાખર જોઇ,

જાણીં તથા સમજી લઈને દાદાર
 અહુરમઝદ તરફથી, ગાથાના
 રદ મા હાની શાહદત મુજબ
 “યો નો અએવો સાસ્નાઓ
 ગૂપતા” “જેવણે એકલાએજ
 અમારી તરફથી ફરમાનો સાંલ-
 જ્યાં,” તેવાં ખાસ ઉરવન તરીકે,
 હયાં ખનીરથખામી ઉપર બેઉ
 કાયદા તેના ઉસુલ્યાતી સરશોક
 સાથે જાહેર કર્યા છે, તે બુલંદમાં
 બુલંદ કાયદાઓને લગતો ઇલ્મ
 યાને જ્ઞાન સીના દર સીના,
 પહેડી દર પહેડી, તેવણુ સાહે-
 બના શાગેદોં તથા જાયનશીનોના

વસીલાથી જે હાલ જમાને—
 હાસમની અંદર પણ જળવાઈ
 તથા સચવાઈ રહ્યો છે, તે
 જળવનાર તથા સાચવનાર જે
 આખેદ સાહેબ—દેલાન સાલેકો
 અશોધની અમલ્યાત સાથે જી-
 દગી ગુજારનારા પરહેજગાર
 સાહેબો આજે બી ધરાન સર-
 જમીન ઉપર એક એકાંત “શુશે”
 યાને ખુણાની અંદર ખુશનુમા
 ખીણની બાજુએ બુલંદ જરથો-
 રતી દબેનનો દીની ઇલમ યાને
 “ઇલમે કનૂમ”ની પાસબાની અને
 જળવણી કરતા રહ્યા છે—તે

વખશુંરે વખશુરાન સાહેબના વ-
 સીલાથી ઉતરી આવેલા સાહેબ-
 દેલાન સાલેકેના માનવંત રેહબર
 આમેલ તથા આલેમ રસીદાંને--
 રસીદ બાબીનનુન મેહેરબાને મન
 સ્નાપા-વરેજ મર્જબાન સાહેબ
 કે જેવણના મુબારક કદમથી તથા
 જેવણની પુષ્કળ મહેરબાનીની
 શહે મુજના ખુદાના આહવાથી
 મુજના સાબેત કેશાશની મારેફતે
 જે જરથોશ્તી ઇલમે ક્ષનૂમનો એક
 કતરો મુજ નાકેશની મકદુર
 મુજબ તેહસીલાત પામ્યો છું,
 અને જે ઇલમના કતરાની મદદથી-

જ તથા જે ઇલમના કતરાની કુમક-
 થીજ મુજના આકેલ અને
 ફાજેલ, આલેમ અને આમેલ,
 ઉસ્તાદ સાહેબ સોષા-વરેજ. મ-
 જમાન સાહેબની ખાસ એજા-
 જતથી હાલ જમાનને અનુસરતી
 અસ્પંદીનાં મરતખામાં અને
 મોકકાપર જરથોશતી ઇલમે દનૂમ
 મુજના ખુદાની મહેરબાનીથી
 હમદીનોમાં ફાહેશ કરતો રહ્યો
 છું, અને જે ઇલમના કતરાની
 રૂએજ આ નાંની કેતાબ “અસલ
 તરીકત સાથની શુધ્ધ ખોરદેહ અ-
 વસ્તા” દીની જ્ઞાનની તલખ કર-

નાર હમદીનોની હાજરીમાં પેશ
 કરવાની મુજના ખુદાની રજા લઉં
 છું, તે કેતાબ ઘણીજ આક-
 સારીથી તથા ઘણાજ એહેશા-
 નની લાગણીથી તથા પુર જનકે-
 શાનીના મુખારક મીઠ્રથી-નૂરે
 ચશમે મન, સાહયે પુસ્તે મન-
 માનવંત ઉસ્તાદ સાહેબ સોપા-
 વરેજ મર્જબાન સાહેબને નજર
 કરવાની રજા લઉં છું !

અસલ તરીકત સાથની શુદ્ધ ખોરદેહ અવસ્તા.

એખ્તેહા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

અઝવલ શએદાંન-શએદે ખુદ-
ખ-ખુદની ખુદીથી, રએ (યાને જ્ઞાનની
રોશની) થી, રઆક્ષ (યાને જહલ જહ-
લાહ ભરેલી રોશની) ને, દેહ મરતખે,
તેહદર-પે તેહેદર-પે, પીશ કરીને,
હોશેખામ મુનતઈ કીધી. અ હોશે-
ખામથી અઝવલ મરકજ મજ્દાનુ,
મજ્દરયાતમાં લઈને, દુયમ મરકજ
અહુરાથી, તનાસુલી મરકજે—જરવાન,
અર્પોતખત, અહુનવર અને ફવશીથી,

૧૦ એજ્ઞેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

અહુરમઝદે કુલે જહાનની રચના કીધી;
જેમાં બેહુમન (યાને અકકલે અવલ)
અને અવ વહિશત (યાને રાદી વ્યવસ્થા)
તથા ખુરદાદ (યાને ગોહુરે મુકરદ) થી,
જે મરકજ મુનતઈ થયું, તે બધાં રાદી
મરકજને, વખશુરે વખશુરાંન રમજ-ગો
અહુરાના અશો સ્પીતમાન જરથુશ્ત્ર
સાહેબે મીથ્રે-શાદમાં લઈને, મીથ્ર,
ખુરેહુ અને અશોઈની ખરકતથી, જે રાદી
માંથ્ર—માંથ્ર સ્પેન્ત અને ક્ષુષો-માંથ્ર—
(યાને માંથ્રના કાયદાઓ) જે મીનોઈ,
જીરમાની, અરવાહી અને જીસ્માની
આલમોમાં અચુક મોતેખર રીતે 'વીત'
થઈને રહેલા છે, (યાને અખંડ હાલતમાં

એખ્તેદ યાને શરઆતનો દીખાયો. ૧૧

વ્યાપી રહેલા છે), તે કાયદાઓની
 મીસાલ, અવસ્તા માંજ રચીને, જે
 અવસ્તા તાવીલથી ભરપુર, ખોરેહ અને
 અશોઈની તરીકતો સાથે, આપણને
 આપેલા છે, તે આસ્ને વીરવાલા “શાહે
 અમ્મીઆ”નાં રૂહ પર, હજારાંન હજાર
 સના વ દરૂદ હોજે ! તેઓ સાહેબના
 જાયેનશીન જરથુશ્ત્રતેમો, તથા તેઓના
 તનાસુલી હાલી જમાનના જાયેનશીન,
 આખેદ સાહેબ-દેલાંન સાલેકેના રેહબર,
 આમેલ વ આલેમ, રસીદાંને રસીદ,
 ખાખીનનૂન, મહેરખાને મન, સોષાવરેજ
 મર્જખાન સાહેબ, કે જેવણની મહેર-
 ખાનીથી, અને મારા ખુદાની મારેફતથી,

૧૨ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

હસુદયાતી માજદયસ્ની જરથોશ્તી ઇલમનો કતરો તેહસીલ કરવાને કામયાબ થયો છું, તે માટે, તેવણુ સાહેબના તનાસુલી સીલસીલાને મીથ્રે-શુકથી આફરીન વ તેહસીનમાં લઈને, આ કેતાબ બાબે એ બોલ જણાવવાની આકસારીથી રજા લઉં છું.

હાલ કેટલોક વખત થયો દરરોજની બંદગી કરવા માટે અસલ સમજણુ સાથની એક સગવડ ભરેલી કેતાબ માટે માંગણી ચાલુ થતી હતી, અને મારા ઘણા મીત્રોએ એવી એક કેતાબ અહાર પાડવા માટે આગ્રહ કરવાથી આ કેતાબ મુજના ખુદના ચાહવાથી પ્રગટ કરવામાં આવી છે.

અવસ્તા માંથી બંદગીની એજમતી અસરો જે પુષ્કળ કારણો ઉપર લટકેલી છે તેમાંનું એક

કરણ માંથના થવા જોઈતા શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને ભણવાની ‘કરાહૈત’ યાને આખેહુખ લચ્ચે સાથનો ધમ્મો અને ભણવાની ઢપ થઈ પડેછે. જે “સ્તોત યસ્ન” યાને અવાજની ધ્વનીથી ઉત્પન્ન થતા અણુદીઠ રંગોની મસાવત યાને વણતના કાયદાઓ કુદરતમાં કાર્ય કરેછે, તે કાયદાઓને પોતાની “આસ્તે વીર”ની સૌથી ખુલ્લું સમજણ શક્તિથી વખ્શુરે વખ્શુરાન રમ્મ-ગો અહુરાના અશો રિપતમાન જરાતોસ્ત સાહેબે સમજી અને જાણી લઈને “અહુનવર”ના ઉચ્ચારથી કુદરતી નાદને પેશ પડતો “યથા અહુ વધરયો” નો કલામ રચીને તે ઉપરથી તમામ અવસ્થા માંથ રચી આપ્યાછે, તે “સ્તોત યસ્ન” ના કાયદાથીજ માંથ વાણીની બંદગીમાં શુદ્ધ ઉચ્ચાર અને લચ્ચે સાથનો ધમ્મો ધણો અગત્યનો ભાગ બજાવેછે. આ કરણને લીધે

૧૪ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

“અવસ્તા હરફ” યાને અક્ષરોની જુદી સમજણ જે આગળ ચાલતાં આપવામાં આવેલી છે, તે ઉપર બધાં હમદીન વાંચનારાઓનું ધ્યાન ખેંચવાની જરૂર છે. અવસ્તામાં છ, ઢ અથવા ધ, લ અથવા ળ, અને ભ, આ ચાર જાતના અક્ષરો ખીલકુલ આવતાજ નથી એ બાબત ઉપર ખુબ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે, કારણ કે આ અક્ષરોના સ્તોત ધણાજ તનજજુલ યાને ઉતરતા મરતખાના હોવાથી અવસ્તા માંથ્રની રચનામાં એ અક્ષરો ખીલકુલ લેવામાં આવેલા નથી. અવસ્તામાં જે “માંથ્ર”ના જે મરતખા સમજાવેલા છે, અને જેઓ “માંથ્ર-સ્પેન્ટ” યાને “વૃદ્ધિ કરનારા માંથ્ર” તથા “ફુષો-માંથ્ર” યાને “ધણી આગળ વધેલી વૃદ્ધિ સાથના માંથ્ર” તરીકે જણાયલા છે, તેમાં “ફુષો-માંથ્ર”ના કલામો કોઇ કોઇ વાર એવા તો ખીકટ આવે છે કે તેઓના ઉચ્ચાર ધણા

એખતેદા યાને શરૂઆતનો દીખાઓં. ૧૫

મુશ્કેલ હોવાથી ખાસ ધ્યાન આપવું પડેછે, અને તેવા “ફુષો-માંથ”ના કલામો ખીલકુલ “સ્તોત યસ્ન”ને કાયદેજ ગોઠવેલા હોવાથી તેઓનો સીલસીલાબંધ તરજુમો “નવસર્ફ” યાને વ્યાખ્યાને કાયદે કરી શકાંતો નથી. આ ઉપરથી સમજી શકાયછે કે અવસ્તા વાણીના “માંથ”ના ખાસ ભેદો તરજુમાની મદદથી સમજી શકાતા નથી, પણ જે “સ્તોત યસ્ન”ના કાયદાથી એ માંથ રચવામાં આવેલાછે તે “સ્તોત યસ્ન”ના કાયદાની મદદથીજ માંથનાં ભેદ અને રમ્જ તથા તારીલ યાને લાયક ખુલાસા મેળવી શકાયછે.

આએજ “સ્તોત યસ્ન”ના ગુણ ભેદ ભરેલા કાયદાઓને આધારે અવસ્તા માંથની રચના થયેલી હોવાને લીધે હાલના ભણતરોના ગોઠવેલા આકારોમાંથી જેમ ગમે તેમ ફરારાઓ ચુંટી કહાડીને ખંદગી કે હમ-ખંદગી કરી શકાય

૧૬ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવ્યો.

નહી, કેમજે “સ્તોત યસ્ન”ના ખારીક કાયદા-
ઓના જ્ઞાન વગર હેરફેર ફકરાઓ મગજના
ફાંટા મુજબ યા તરજુમાને આધારે ચુંટી
કહાડીને ભણવાથી માંથની બંદગીની સ્તોતની
અસર ખીલકુલ રદ થઈ જાયછે. હાલની જે
ન્યાએશો, યસ્તો વગેરે ટુંકા ભણુતરો છે, તેને
આસપાસ પાજંદ ફકરાઓ મુકીને સ્તોત યસ્નને
કાયદે દસ્તુરાંન દસ્તુર આખેઃ આદરખાદ મારેસ્પંદ
જેવા સાહેબે પોતાની અશોધની અમલ્યાત ઉપ-
રાંત સ્તોત યસ્નના ખારીક જ્ઞાનની મદદથી ગોઠી
આપેલાં છે, તે ઘણા ખરહકક છે, અને ઇજ્જતને,
વંદીદાંદ, વીરપરદ, ગેહસારણું” યા કોઇખી ખીજુ”
ભણુતર પહેલો ભાગ, છેલ્લો ભાગ યા વચ્ચેના
કોઇખી ભાગો કાપી નાંખીને ટુંકાં કરવાનો
કોઇનેખી અધીકાર નથી, કેમજે અજ્ઞાનપણે
અવસ્તા માંથને ટુંકા કરવા જતાં બંદગીની જે

ખરેખરી અસર “સ્તોત”ને કાયદે આવવી જોઈએ, તે અસરમાં ઘણી ખલલ થાય છે. જાહેર મેળાવડાઓમાં હમ-ખંદગી માટે ખાસ ચુંટી કહાડેલા ફકરાઓનો સંગ્રહ બંજાવવામાં આવે છે, તે રીતી ઇદમ્યતથી તદ્દન દુર છે, કેમજે તેમ હમ-ખંદગી કરવાથી “સ્તોત” ખીલકુલ નીરમુળ થઈ જાય છે, અને તેનો ખંદગી તરીકે કંઈમી ઇન્ફાજ યાને નતીજ મળી શકતો નથી. એવીજ રીતની ચુંટી કહાડેલા અવસ્તા ફકરાઓની કેતાબ ખાનગી વપરાસ માટે મારા જોવામાં આવેલી છે, જેમાં ફકત તરજુમાને આધારે જેમ ગમે તેમ કહંગા આરડરમાં “સ્તોત”ને નુકસાન પહોંચે તેવી રીતે એક ફકરો ગાથાનો, તો એક તેની પછી હોરમજદ યસ્તનો, તો તેની પછવાડે એક આતશ ન્યાએ.

૧૮ ઐષ્ટોદ યાને શરૂઆતનો દીખાયો.

જનો, તો તેની પછી ઇજ્જનેના કોઇ હા માંથી લેવાથી બધો “સ્તોત”નો ગોચા ખીચડો થઇ જાય છે, અને જે સાબેત માંત્રની અસર બણનારને મળવી જોઇએ તેવી અસર આ ખીચડા થયલા સ્તોતથી કપાઇ જઇને ખીલકુલ મળી શકતી નથી. જે પ્રમાણે જુદી જુદી રાગ રાગણીઓની એકેકી લીટી લઇને ગાયન બનાવવા જતાં તે બેસુર થઇ જાય છે તેજ મીસાલ આમાં બને છે. તેમાં જ્યારે આવી રીતે ચુંટી કઢાડેલા ફકરાઓમાં જુદે જુદે વખતે ને પ્રસંગેજ બણાતા ફકરાઓ મુકેલા હોય છે ત્યારે વધુ ઘોંટાળો થાય છે જે “બરવકત”નાં કાયદાનો ભંગ કરે છે. જરથોસ્તી દએનમાં “રતુ—ક્રીતી” યાને “વખતસરની બર-વખતની બંદગી”ને લગતા કાયદાઓ, તથા “પદતિ—ક્રસાઓ” યાને “બંદગીને લગતા સવાલ જવાબો”નાં કાયદાઓ

સમજાવવામાં આવેલાં છે, તે “બર-વક્ત”ના કાયદાઓ જાળવીનેજ માંથની બંદગી, તેમજ કીયાઓના બહુતર થવાં જોઈએ છે. આપણી બંદગીના માંથના સ્તોતની અસરનો મોટો આધાર ખોરશેદના “સ્વા” યાને અણુદીઠ કીરણો ઉપર રહેલો હોય છે, અને દરેક જુદી જુદી ગેહમાં જેમ જેમ ખોરશેદના “સ્વા”ની “અસ્પંદી” યાને ગતીના જોશ અને સ્તોતમાં ફેરફાર થતા જાય તેમ તેમ તે ફેરફાર થયલા સ્વાને માફક આવતા માંથના સ્તોત આપણને દરેક જુદી જુદી ગેહનાં બહુતરો રૂપે રચી આપેલા છે. આ કારણને લીધે “મરોશ યસ્ત રાતની વડી” . ફક્ત અધવિસ્ત્રુથેમ ગેહમાંજ બણાવી જોઈએ, તથા “આવાં ન્યાએશ તથા આવાં યસ્ત” ફક્ત હાવનથી તે ઉજરન ગેહ સુંધીમાંજ ખોરશેદની હાજરીમાંજ બણાવી જોઈએ, એમ ખાસ કાય-

૨૦ એખ્તેદા યાને સરખાતનો દીખાઓ.

દાઓ આમ-વર્ગને માટે આપવામાં આવેલા છે, અને એજ પ્રમાણે “બર-વકત”ની કીયાઓ — ગાહાખ્યારો તથા જશનો વગેરેની કીયાઓ પણ કુદરતમાં ચાલુ સાલ દરમ્યાન જે “બુંરજો” યાને રાશીઓ તથા “સૈયારા” યાને ગ્રહોની ચાલના ફેરફારોને આધીન થઇને પ્રવાહા હકીકતમાં શમ્સ અને દર્યોની મારફતથી હયાં આવે છે, તે પ્રવાહોને માફક આવતા “સ્તોત” સાથના માંત્રની કીયાઓ આપવામાં આવેલી છે, અને તેથી દરેક કીયા તેના પોતીકા બર વખતેજ કીધેલી હોય તોજ તેની પુરેપુરી અસરો કુદરતી કાયદે મળી શકે છે.

વળી એજ “સ્તોત યસ્ત”ના કાયદાને આધારે અવસ્તાના કલામો રચાયલા હોવાથી પાજંદ કલામો તથા અવસ્તા કલામોને બહુતી વખતે જુદા પાડી ઉચ્ચારવામાં ખાસ સંભાળ રાખ-

વાની જરૂર છે. અવસ્તાના કલામેની ભાષા ખાસ “માંત્ર” યાને બંદગીમાં ઉપજાવવાની અસરને ખાતરજ બનાવવામાં આવેલી છે, અને અવસ્તાના કલામે સાધારણ બીજી વાપરવાની ભાષા તરીકે વાપરવાનો હોકમ નથી. પણ સાંધારણ વપરાસ માટે પેહેલેથી પહેલવી તથા પછી પાજંદ ભાષાનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલો છે, અને શરૂદ યાને સમજણ માટે ખાસ પહેલવી ભાષાનો ઉપયોગ કરવામાં આવેલો છે તથા “મીત્ર”ને ખાતર પાજંદ ભાષા વાપરવામાં આવેલી છે. અસલ અવસ્તા માંત્રની બંદગી સાથે હંમેશાં દરેક “માંત્ર”ને લાયકના જુદાતને કાયદે “મીત્ર” યાને વીચારોનો જોશ ફેંકવામાં આવતો હતો, પણ સાસાની જમાનામાં જ્યારે દીનના “રદ” યાને રહેજર સાહેબો તથા “રાષ્ટ્રનીદાર” યાને દીનને આગળ ચલાવનારા સાહેબો-

૨૨. એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

એ જોયું કે હવે પછીના લોકો “મીઝ”ની એકાગ્રતા રાખી શકશે નહીં તેથી તમામ ખુલ્લું “મીઝ”ને પાજંદ ભાષામાં લખાણ રૂપે કાયમ કરી નાંખવામાં આવ્યા છે, અને આવા ખુલ્લું મોતેબર “મીઝ” કરવાના સમજને લીધે આપણી પાસે બચેલા બહુતરોમાં શરૂઆતમાં, છેડે તથા વચમાં અવારનવાર પાજંદ ફકરાઓ વણી લીધેલા જોવામાં આવે છે.

હવે આ પાજંદ ભાષાના “સ્તોત” અવસ્તા માંથના “સ્તોત”ના કરતાં મરતબામાં ઘણા ઉતરતા હોવાથી અવસ્તા માંથના સ્તોતની અસરને ખલલ નહીં પહોંચે તેને ખાતર અવસ્તાના કલામો “કુસાદે” યાને પ્રગટ એટલે ખુલ્લા સાદે બહુવાનો, તથા પાજંદ ફકરા યા શખ્દો “ખીસ્તા” યાને તદ્દન નહીં સંભળાય તેવા ઝીણા સાદે યાને “ખાફમાં” બહુવાનો હોકમ છે.

આવી રીતે આ કેતાબમાં અવસ્તાના કલામને
 કાળા ટાઇપમાં તથા પાજંદ શબ્દોને સાધારણ
 ટાઇપમાં એમ જુદા જુદા બતાવીને પછી
 ત્યાં “કુશાદે” એટલે પ્રગટ યાને મોટ
 સાદે તથા “ખીસ્તા” યાને ધીમા સાદે ક્યારે
 ક્યારે બણવું તે સુચનાઓ જગે જગ કરવામાં
 આવી છે તે ઉપર હમદીનોએ બંદગી કરતી
 વખતે ખુબ ધ્યાન આપવું; અને આ બાબદ
 થોડો વખત “વરજીશી” યાને ટેવ પડવાથી પછી
 અમલમાં ચાલુ મુકવાની ઘણી સહેલી થઇ
 પડશે. “અવસ્તા માંઝ”ની એજમતી અસર
 “સ્તોત યસ્ન”ને કાયદે આટલી બધી શ્રેષ્ઠ
 હોવાને લીધેજ. પાજંદ જેવા કલામો વટીક
 “ખીસ્તા” બણવાનો હોકમ આપ્યો છે, જેથી
 અવસ્તા માંઝના શ્રેષ્ઠ સ્તોતની અરપંદીને પાજંદ
 શબ્દોના દુયમ મરતબાના સ્તોત ખલલ કરી

૨૪ એપ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

શકે નહીં; અને આ ઉપરથી આપણે સમજી શકીએ છીએ કે અવસ્તાના બંદગીના માંત્ર ઉચ્ચારતી વખતે વચ્ચે ગુજરાતી યા ઇંગ્રેજી યા ફ્રેંચ વગેરે કોઈમી સાધારણ ભાષા બોલ્યાથી એટલે વાતચીત કરવાથી માંત્રની તમામ અસર ધ્વની તથા સ્તોતને કાયદે કેટલી બધી કપાઈ જતી હોય છે જોઈએ. અવસ્તાના માંત્રના કલા-મોની આવી એજમતી ખુબી “સ્તોત”ને કાયદે હોવાને લીધેજ કુસ્તી કરવા પછી બંદગી યા કીયા ભણતરમાં મશગુલ થતી વખતે ખીલકુલ વાતચીત નહીં કરવાની તાકીદ ફરમાવેલી છે; અને બંદગી દરમ્યાન તથા કોઈમી કીયાના ભણતર દરમ્યાન વાતચીત કરવાનો ખીલકુલ હોકમ નથી. જો બરશ્નુમ સાથેના યચ્ચોજદાત્રેગર “ઉરવીસ-ગાહ” યાને ઇજશને-ગાહની પાવીમાં ઉભો રહીને કીયા ચાલતી વખતે વાતચીત રૂપે

ઐશ્વર્યેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો. ૨૫

કોઈમી બીજી ભાષા બોલે છે તો તેનું ખરસ્તુમ રદ થાય છે, અને આવી બારીકા જરથોસ્તી દએનના “સ્તોત” “ખોરેહ” તથા “અષોધ”ને લગતા ઘણા ગુહ્ય કાયદાઓને આધારેજ રાખવામાં આવેલી છે. આ બાબેની તુલોતવીલ સમજણ “ભણતી વખતે જાળવવાના જરથોસ્તી કાયદા”ની અંદર આ કેતાબમાં આપવામાં આવેલી છે, તે ઉપર હમદીન વાંચનારાઓનું ધ્યાન ખેંચવાની જરૂર છે.

આ પ્રમાણે અવસ્તા માંથની ખંદગીમાં શુદ્ધ ઉચ્ચાર તથા કરાહત યાને લઅએ સાથના ઇમ્તેઝા કેટલા બધા જરૂરના છે તથા અવસ્તા માંથની ખંદગીની અસર “સ્તોત” યાને અવાજની ધ્વનીથી ઉત્પન્ન થતા અણુદીઠ રંગોના કાયદા ઉપર રચાયેલી હોવાથી અવસ્તા માંથ ભણતી વખતે કેવી રીતની સંભાલ રાખવી. જોઈએ તે બાબદ

૨૬ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

ધ્યાનમાં લીધા પછી હવે આ ચોપડીમાં જે બાબત ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે તે વિષે જે બોલ કહેવાની જરૂર છે. આ નાની ભણવાની કેતાબમાં “અસલ તરીકત” પણ સાથે આપવામાં આવેલી છે, અને ભણવાની કેતાબમાં “તરીકત” યાને અશોષ પાલવાના કાયદાઓ આપવાની કાંય જરૂર છે તે બાબત આપણું ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે. “તરીકત” એ ફારસી શબ્દ છે, અને તેનો અર્થ “રસ્તો, રીતી, રાહ” એમ થાય છે. જેમ અવસ્તામાં “પથાંમ પથાઓ,” યાને “માર્ગ, રસ્તો” એવા શબ્દો આવે છે, તેમ ફારસીમાં “તરીકત”નો અર્થ “માર્ગ” અથવા “રસ્તો” એમ થાય છે.

અવસ્તામાં કહેવામાં આવેલું છે, કે—

“અએવો પથાઓ ચો અપહુ ;
વીરપે અન્યએષાંમ અ-પન્તાંમ.”

“રસ્તો ફક્ત એકજ છે જે અશોધનો છે; બીજા તમામ નહીં—રસ્તા જેવા છે.”

આ ઉપરથી અશોધના રસ્તાને ફારસીમાં “તરીકત” નામ આપવામાં આવેલું છે, અને તરીકત”નો સામટો અર્થ “અશોધ પાલવાના તમામ કાયદાઓ મુજબ છંદગી ગુજરવાની રીતી” એમ આપણે આ કેતાબમાં યાદ રાખીશું. જરથોસ્તી દઁએનમાં ઇદમ યાને જ્ઞાનની દરેક શાખામાં ચાર મોટા વીભાગો સમજાવવામાં આવેલા છે, અને તેઓનાં નામ “તરીકત,” “મારેફત,” “હકીકત” તથા “વેહદાન્યત” તરીકે ઓળખાયેલાં છે. સૌથી શરૂઆતનો વીભાગ “તરીકત” તરીકે જાણાયેલો છે, અને તેની અંદર ઈંગ્રેજીમાં જેને Procedure (પ્રોસીડ્યુર) કહે છે તેમ “ શું શું કરવું ” તેને લગતા બધા કાયદાઓ યાને રીતીઓ ways and

૨૮ એખ્તેદા યાને શરઆતનો દીખાયો.

methods ખતાવવામાં આવેલી હોય છે, અને જરથોસ્તી ઇલ્મે ક્ષુમ મુજબ તમામ “અશોધ” ના ૭૨ મરતખા, “ખોરેહ”ના ૬ મરતખા તથા “કેશાશ”ના ૧૪૪ મરતખાને લગતા જીંદગી ગુજારવાના કાયદાઓ “તરીકત”ને નામે ઓળખાયલા છે. “તરીકત”થી ચહડ્યાતો ત્રીજાગ “મારેક્ત” ને નામે જણાયલો છે, અને “મારેક્ત”નો અર્થ વચલી મદદ યાને વચલું સાંધણુ એમ થાય છે. ‘મારેક્ત’ની અંદર કેવી રીતે કરવું, અને કેમ કેમ ચીજોની મદદથી કરવું તેને લગતા તમામ કાયદા શીખવવામાં આવેલા હોય છે, અને જરથોસ્તી ઇલ્મે ક્ષુમની અંદર કુદરતમાં દરેકે દરેક બાબદમાં કેમ કેમ મારેક્તો યાને વચલાં સાંધણુ તરીકે શક્તિઓ કાર્ય કરી રહી છે તેના ખ્યાનો આપવામાં આવેલાં છે, ત્યાર પછી ત્રીજો

ચહડયાતો વીભાગ “હકીકત” તરીકે જણાયલો છે, જેનો અર્થ ‘સમ્યાધ’ એવો થાય છે. કુદરતમાં જે કંઈ સમ્યાધ પડેલી છે, કુદરતમાં જે કંઈ ખરેખર હસ્તી ભોગવે છે તે ‘હકીકત’ ને નામે ઓળખાય છે. “હકીકત”ની અંદર “કોણુને માટે” તથા “શાને માટે” સમાંધ જાય છે, અને “તરીકત” તથા “મારેકત”ના બે વીભાગો જે ઇન્દ્રિય યાને નતીજો બતાવી આપે છે તે Truth યાને સમ્યાધ ‘હકીકત’ તરીકે ઓળખાયલા છે. ત્યાર પછી સૌથી ચહડયાતો વીભાગ જે “વહેદન્યત”ને નામે ઓળખાય છે તેનો અર્થ “એક છેલ્લું મરકજ” યાને “એકપણું” એમ થાય છે, અને દરેકે દરેક ખામદ છેલ્લે કયાં મરકજ ઉપર આવી પુગે છે, દરેક ખામદમાં સૌથી છેલ્લી નેમ શું છે તે બતાવી આપનાર વીભાગ “વહેદન્યત” છે.

૩૦ એપ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

આ પ્રમાણે જરથોસ્તી ઇદમે ક્તુમના ચાર વીભાગો મુજબ આપણે યાદ રાખીશું કે—

(૧.) “મીથ્ર” યાને વીચારો હમેશાં અસરે રોશની યાને મીનોઇ વૃદ્ધિની લાઇનમાં રાખીને, “અશોઇ” “ખોરેદ” તથા “કેશાશ”ને લગતા કાયદાઓ (કે જેમાં અશીસ્વંધ ને પારેન્દીને લગતા કાયદાઓ મુખ્ય ભાગે હોય છે તે) અમલમાં મુકીને—આ બધી “તરીકત” યાને જીંદગી ગુજરવાના કાયદાઓ ધ્યાનમાં રાખીને—

(૨)—“માંથ્ર-રપેન્ત” તથા “ફુષ્પો-માંથ્ર”ના અવસ્તાના કલામોની મદદથી અશે સરોશ યજ્ઞદની સાથે “યજ્ઞ” યાને એકતાન થઇને— આ બધી “મારેકત” યાને વચલી મદદ કરનારાં સાધનોની મારફતે—

(૩)—૧૦૦૧ સ્તોતના નાળાં જે કુદરતમાં

આણુ દરેક પેદાયશની વૃદ્ધિ કરી રહેલાં છે, તેઓ સાથે “યજ્ઞ” થઈને—જે ઉસુદ્યાતી નાદ “અહુનવર” ના સ્તોત તરીકે કુદરતમાં વ્યાપી રહેલો છે, તેની સાથે તનાસુલી સીલસીલો જળવીને—આ બધી “હુકીકત” યાને કુદરતની ખરેખરી હસ્તી ભોગવવાની સમ્યાધ પામીને—

(૪)—“ગરોન્માન”ની અંદર જ્યાં દાદર હોરમ-જદ પોતે રહે છે ત્યાં “અહુરમજદી તખ્ત” નજ-દીક ઉરવાનને પહોંચાડીને—આ દાદર હોરમજદ નજદીક પહોંચવાની છેલ્લી નેમ યાને “વહેદા-ન્યત” દરેકે દરેક ઉરવનને માટે ખર લાવવાની છે.

આવી રીતનો સંક્ષેપમાં ખ્યાલ લીધાથી અવસ્તા માંથ્રની બંદગી જે એક સેવ્વમ મરત્યાની મારેફત તરીકે કાર્ય કરે છે તેનો ખરાખર ઇન્શાલ મેળવવા માટે તથા દુયમ મરત્યાની મારેફત

૩૨ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

યાને “સરોશ યજ્ઞ”ની ખસારત પામવાને ખાતર, શરૂઆતમાં તમામ “તરીકતો” કેટલી બધી નહીં ચુકાય તેટલી જરૂરની છે, તે આપણને ખરાબર ખ્યાલમાં આવી શકે છે, અને “તરીકત”નો બાબ જરથોસ્તી દઝ્મેનમાં ઉરવાનની વૃદ્ધિને ખાતર ખાસ અગત્યનો હોવાથીજ દર-રોજની બાણવાર્તા નાની કેતાબમાં વહેવાર રીતે અશોષના કાયદાઓ જળવાઈ રહે તથા દીનદાર અને દીનચાશીદાર હમદીનો તે મુજબ અમલ કરવા ઉપર પોતાનું દીલ લગાડે એવી ખાસ મતંલખથી આ કેતાબમાં “અસલ તરીકત” ઘણીજ ટુંકમાં જણાવવામાં આવેલી છે. ઘણી-વાર ફરયાદ કરવામાં આવે છે કે કલાકોના કલાકો સુધી અમે બણે છીએ તોખી કંઈ મગજની શાંતી કે ખીજી રીતનો ખંદગીનો ફાયદો જણાતો નથી, તેનું કારણ નફત એટલુંજ છે કે તરી-

ક્રતના પાયા વગર માંથ્રની ઇમારત ઉભી કરવાની કોશેશ હાલ મોટે ભાગે લગભગ બધેજ ઠેકાણે હમદીનોમાં કરવામાં આવે છે, અને અશોધની તરીકતના પાયા વગર દરજીના ખાડા ખાખોચ્યાંની ઉપર ઉભી કીધેલી માંથ્રની ઇમારત ઝાઝો વાર ટકી શકતી નથી, અને તેનો પુરેપુરો ફાયદો બંદગી મારફતે મળી શકતો નથી. વાસ્તે હમદીન વાંચનારાઓને અરજ છે કે આ કેતાબમાં જણાવેલી તરીકતો પુર મંબીરાઇથી વાંચીને તે ઉપર સંપૂર્ણ એતેકાદથી ધ્યાન આપવું, અને જોકે આ બધી તરીકતો અસલી જરથોસ્તી દબ્બે-નનીજ છે, તે છતાં લાંબો વખત થયો કોમમાંથી ભુલાઇ ગયલી હોવાને લીધે જે કદાચ કંઇ સવાલો ઉભા થાય અને નવી લાગે તો તે ઉપર અજ્ઞાનતાને લીધે હસવા મશકરીમાં મુજબ હેમત કરવાને બદલે થોડો વખત ખરાં દીલથી

૩૪ ઐષ્ટેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

અમલ કરીને આ તરીકતનો વહેવાર કાયદો
તથા તેની અચુક સાબેતી પોતાને હાથેજ જોધ
લેવાની તકલીફ લેવી.

“ સ્વઝાતા ગેઉપાધશ વહિશતા અવ-
ઝેનંતા સૂચા મનંધુહા” ગાથાના ૩૦
મા હાના ખીજા ફકરામાં કહ્યું છે કે “ તમે
જે સૌથી સરસ કાયદા છે તે જનકેશાની સાથના
કાનોથી સાંભળો અને તે મુંજબ એતેકાદથી
અમલ કરીને તમારી ખાતેન શક્તિઓ ખીલવીને
રોશન-જમીર મનની શક્તિ ખનાવીને તે કાય-
દાઓનું વાસ્તવીકપણું તમે પોતે જોધ તપાસી
લેઓ.” આ ગાથાનું ફરમાન શીખવે છે કે
પહેલવહેલાં “ ઉતયૂધતિ” યાને આરથા,
એતેકાદ, જનકેશાની અને અંતઃકરણની લાગણી
“ દેલ-સુજી” હોવી જોધએ, અંત ત્યાર પછી
તેની સાથે “ અમલ” યાને “ વરજીશી” યાને

એખતેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો. ૩૫

સાધારણ કારદાની, રહેણીકરણી, એતેકદ અને
જનકેશાની સાથે જોડાવાં જોઈએ, અને જનકે-
શાનીથી અમલ કર્યાથી જે પરીણામ આવે છે
તે ખરેખર મીનોદ જ્ઞાન મેળવી આપે છે. હાલમાં
ધર્મ સમજવાની અગાઉ ધર્મ પાળવાની
પહેલી જરૂર છે, અને જ્યારે આપણા હૃદયનો
ફરીથી એક વાર માસીક હાલત વખતે દૂર
ખેસવાના કાયદા, બાલ નખની પરહેજના
કાયદા, બાલ નખમાંથી નીકળતા ખરાબ પ્રવાહોની
અસરોને કાપી નાંખવા માટે માથાબાના તથા
ટોપીથી ખરાબર આગત વેરથી બાલ ઢાંકીને
હમેશાં ચાલુ ટોપી પહેરવાના તથા માથાબાના
બાંધવાના કાયદાઓ, તથા આવી રીતે બાલ તેમજ
હાથ ઢાંકીને બંદગી કરવાના કાયદા, “ છતેલામ”
ને લગતા કાયદા, વગેરે ‘મહેરે અફજન’ની જુદા
આપીને ખરાબર પાળતાં થશે, અને તે કાયદાં.

૩૬ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

મુજબ જાંદગી ગુજરવા ઉપર પાછું ધ્યાન
લગાડશે, ત્યારેજ અવસ્તા માંથ્રની ખંદગીનો
ખરો ફાયદો તેઓને મળી શકશે. જરથોસ્તી
દએનમાં સમન્નવેલી તરીકેનો નહીં ચુકી જવાખ
એટલી બધી અગત્યની હોવાને લીધેજ, વખ્શુરે
વખ્શુરાન સાહેબે “ માંથ્ર ” ના તીક્ષણ હથ્યારના
હાથા તરીકે “ મીથ્ર ” યાને વીચારની શુદ્ધતાનો
ફાયદો શીખવ્યો છે, અને “ મીથ્ર માંથ્ર ” ના
આખાં હથ્યારને વાપરવાની જે શક્તિ જોઈએ
તે શક્તિ “ અશોધ ” ની તરીકેનો અમલમાં
મુક્યાથી મેળવી શકાય છે એમ ખાસ બાર
મુકીને જણાવેલું છે. હથ્યાર ગમે એવું સરસ
તેજું હોય, તેને મજબુત મજેનો હાથો ખી હોવો
જોઈએ, અને તે ઉપરાંત તે હથ્યારને વાપરના-
રની અંદર તે હથ્યારની તેજનાં પ્રમાણમાં
અવસ્તા માંથ્રની “ અરપંદી ” યાને ગતીના જોશ

અને સ્તોતનાં પ્રમાણમાં, તેની લાયક અસર લાવવા માટે ચોકસ મરત્યાની “અશોધ”ની શક્તિની પહેલી જરૂર છે, જે “અશોધ” “માંત્ર” ના ગાલેમ એજમતી આલાતને વાપરવાની કુદરતી ખાસ શક્તિ તરીકેજ એક શખ્સની અંદર કામ કરે છે.

આ કેતામની અંદર “તરીકતો”માં જે પાંચ જાત િ ખાજ—ધત્તેનામ, હાજત, હમામ, જમ-વાની, તથા નખ તથા માથાના ખાલ પરડેજ-વાની—આપી છે તે ખાજને લગતા કાયદાઓ ઉપર હમદીન વાંચનારાઓએ પુર ગંભીરાઈથી ધ્યાન આપવું એવી અરજ છે. આ બધી ખાજો આપણા અસત્રી ન્યાગાનો દરરોજની તખેહ તરીકે સાધારણ રીતે પાળતા હતા, અને આ કેતામમાં તેની સાયન્તીશીક સમજણ આપવાની જગ્યા નથી, છતાં એટલું હમેશાં યાદ રાખવું.

૩૮ એપ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

કે આ તમામ “બાજ”ના કાયદા “ખોરેહ”ને લમતા ધણાજ બાતેન મેગ્નેટીજમના સાયન્સના કાયદાઓજ છે. આપણી તમામ તરીકતો “ખોરેહ”ના મધ્યખીંદુથીજ આપવામાં આવેલી છે, અને હરેક જીંદગી ગુજરવાની હાજતો ભોગવતી વખતે “ખોરેહ”નો મરતખો એક ખરાં-કુસ્તીઆંનમાં જે ચોકસ હદ સુધી રહેવોજ જોઈએ તે મરતખો જાગવવાને ખાતરજ બધી “ખોરેહ” જાગવવાની તરીકતો આપવામાં આવેલી છે.

એજ પ્રમાણે આ કેતાબમાં “દરજી-ધ-ખુજી”ને લગતા યાને દસ્તાન, મની વિગેરેમાં-થી જે નુકસાનકારક પ્રવાહો નીકળે છે, તે પ્રવાહોની ખરાબ અસરો દુર કરવાને લગતા કાયદા સમજાવેલા છે, તે ઉપર ખાસ ધ્યાન ખેંચવાની જરૂર છે. આપણી આસપાસ જોઈને

ધણા દલગીર છીએ અને અફસોસ કરયે છીએ કે આ બામદ ઉપર લોકો હવે આંખ વીચામણા કરી ચુક્યાં છે, અને માસીક હાલત વખતે એલાહેદાં રહેવાનો જરથોસ્તી સાયન્સનો કાયદો હીણાતો જાય છે અને ભુલતો જાય છે. પારસી કામની હૈયાતીનો તથા નીતી રીતીનો પાયો ખોદનારા જે ધણાં કારણો થઈ પડ્યા છે તેમાં એક સૌથી મોટું જખુન કારણ આ “માસીક માંદગી” વખતે એલાહેદાં નહીં એસવાનું ગંભીર કારણ થઈ પડ્યું છે. માસીક માંદગીની હાલતમાં ઘેરમાં ગમે તેમ ફરહર કરે, તે ઘેરમાં દરન બાજ અને ક્રીયાઓની અશોધ ક્યાંથી જાળવી શકાય ! આ હાલતની અંદર ધાર્મિક મકાનોમાં જવાને વટીક કેટલાકો ચુકતા નથી, તો પછી આયંદે આપણને ઇદમ્મિયતથી આ અનુમાન ઉપર આવવું પડે છે કે પારસી કામ કોઈ મજબૂત

૪૦ .એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાઓ.

ખરાબા સાથે અઠડીને અંતે નાખુદ થાય તો તેમાં કંઈ નવાઈ જેવું નથી. સ્થુળ શરીરમાંથી જે “ખોરેહ” નામનો મેગનેટીક પ્રવાહ રાત દીવસ નીકળે છે, અને શરીરની અંદર તથા આબુખાબુ પંથરાઈને રહેલો છે તે પ્રવાહને સ્વચ્છ રાખ્યાથી માનવીની અંદરનું “કેહર્પ” યાને અણુદીઠ સુક્ષ્મ શરીર સ્વચ્છ અને તેજસ્વિ બનીને સુક્ષ્મતામાં વધતું રહીને “ઉરવાન”ની શક્તિઓ કવી રીતે ખીલવે છે તે બાબેની ખીલકુલ અજ્ઞાનતા એક હાથ ઉપર હોવાથી, તથા બીજા હાથ ઉપર કહેવાતી પોકળ પશ્ચીમની કેળવણીની અસરથી એતેકાદ અને આસ્થા ખીલકુલ મરી જતી હોવાથી, પરીણામમાં આજે ફક્ત નામની જરથુસ્તી કોમ આપણે જોઈએ છીએ, જે આપણી કોમ પોતાના આચરણમાં અને જીંદગી ગુજારવામાં ખીલકુલ અ-જરથુસ્તી

થતી ચાલી છે. આ “દરજી-ધ-ખુજી”ની સાથે સંબંધ ધરાવનારી જે “તપે-દીક” નામની ખીમારીની એક શાખાને લગતી બાબત છે તે બાબત પણ તેટલીજ અગત્યતા ધરાવે છે, અને પારસી ડોક્ટરો પોતાની સાયન્સને આધારે જ-રથોસ્તી મેગનેટીજમના ઘણાજ બાતેન અને ઉંડા કાયદાઓ સમજવાની કાળજી ધરાવશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

ખીજી પુષ્કળ બાબતો આ કેતાબમાં જોઈએ તેટલી પુરતી રીતે સમજાવવામાં આવેલી છે, અને તે માટે આ પુસ્તકમાં લખાણ કરવાની જરૂર નથી. અવસ્થામાં છ, ધ, ભ, લ- એ ચાર અક્ષરો શા માટે આવતા નથી ? “કદમ”ની સમજણ; પાંચે ગેહની ગણતરીના હીસાબ; પાંચે ગેહમાં કુવાનું પાણી કાઢવાની તરીકત; દરેક ગેહની ફરજિયાત બંદગી કેમ કેમ અને કયા આરડરમાં

૪૨ એજ્ઞેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

કરવી તેની સમજણ સાથેના મોઠો; જુઝાજુઘા
નમસ્કાર—ચાર દીશાનો, પાશ્વી, ચેરાગ, ઝાડપાન,
પરવત, દોખમા, ક્વરદેગાન યાને મુકતાદ, તથા
ગોરખંદો—એમ આઠ જાતના નમસ્કારો; ત્રણ
પ્રકારની “ દલીલ ” યાને તકરારની ગતીને લગતા
કાયદા; “ પંજ-ધ-ઝરવીકશ ” યાને લેખ સાથે
સંબંધ રાખનારી પાંચ ખાતેની શક્તિઓ જેનાં
જાહેરી વીભાગ તરીકે માનવીની પાંચ ઈંદ્રીઓ
સમાધ જાય છે તેના કાયદા; ક્રીયાકામને લગતી
કેટલીક સમજણ; “ પાય-મોજદ ” યાને ગુજર
પામેલાં રવાનના પ્યારને ખાતર પ્યારના બદલામાં
જીવતાંઓએ માથે લેવું જોઈતું ફરજિયાત ભણતર;
ગુજર પામેલાં રવાન માટે “ લાખ ” ભણવાના
કાયદા; ઉત્તર દીશા તરફ મ્હોડું નહીં કરવાની
સમજણ; કુદરતમાં કાર્ય કરતા સોળ આતશો;
પાંચ “ જીરમ ” યાને ગૃહો અને તે દરેકને

લગતા જુદા જુદા પાંચ મહાન ધર્મોની જુદી જુદી અસરો; જરથોસ્તી દએનમાં જણાવેલા ચાર “ખાઓ” યાતે ધર્મનાં મૂળ યાતે ઉસુધ્યાત; ગાથા દરરોજ, બણવાની સમજણ; નહાન નાહવાની રીતી; તથા ગુજર પામેલાં રવાન માટે લોખાન મુક્તી વખતે મીથ કરવાની સમજણ; જરથોસ્તી ધર્મ મુજબ કેઈ ખતી વાપરવી રવા છે ? તથા અવસ્થા માંથ્ર બણતી વખતે અમલમાં મુકવાના સંભાલ ભરેલા ખાસ કાયદા-વગેરે વગેરે ધણીએક જણવા લાયક ખાખદો આ કેતાખમાં ટુંકમાં સમજાવવામાં આવેલી છે, છતાં હાલને તખકકે તે જોઈએ તેટલી પુરતી રીતે જણાવવામાં આવેલી છે, અને તે ઉપર ધણીજ ગંભીરાઈથી હમદીન વાંચનારાઓ પોતાના મીથ રાખીને અભ્યાસ કરશે અને કંઈખી અમલને માટે શીખી લેશે. એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

૪૪ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાચો.

વળી આ બામદો ઉપરાંત ગુજર પામેલાં ઉરવાંનો માટે “ ધરાની પતેત” પણ આપવામાં આવેલી છે, અને “ ધરાની પતેત”માં બધા મીથ્ર ઘણા વધુ લંબાણુથી અને ખુલાસાથી આપેલા હોવાથી એ પતેત ફારસી સમજનારાઓ સામેત મીથ્રથી ભણીને પોતીકાં ગુજર પામેલાં ઉરવાનોની વૃદ્ધિનો માર્ગ સરળ કરી આપવામાં ઘણી મદદ કરી શકે છે. અવરતા અક્ષરોના અભ્યાસને માટે એક અક્ષરોનો ચાર્ટ યાને નકશો આપેલો છે, અને આ અક્ષરો બરાબર ધ્યાનમાં લીધાથી અવરતા અસલ એખારતમાં વાંચતાં શીખવાની ઉલટ રાખનારને ઘણું સેહલું થઈ પડશે. આકૃતિઓના જે કાયદા જરથોસ્તી દએ-નમાં સમજાવવામાં આવેલા છે તે કાયદાને આધારે અસલ અવરતા હરફ ઉકલાવીને ભણવાથી બંદગીની રતોંતની અસર ઘણી વધારે

એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાચો. ૪૫

ફાયદેમંદ થાય છે, અને અવસ્તા માંથ્રના સ્તોતને પુષ્ટી મળે છે.

આ કેતાબને છેડે જરથોસ્તી ધર્મને ક્ષૂમમાં આવતા લોગતો યાને અધરા શબ્દો જે જે આ કેતાબના લખાણમાં વાપરવામાં આવેલા છે તેની એક “ફરહંગ” યાને ઈ ક્ષનરી યાને શબ્દ-કોષ બનાવીને તે બધા શબ્દોના અર્થો સમજાવવામાં આવેલા છે, અને તેથી આ કેતાબમાંની બાબતો વાંચતી વખતે “ફરહંગ” ની મદદ લીધાથી મુશ્કેલી લાગશે નહીં. વળી એ ફરહંગ અનુક્રમણિકા (Index) તરીકે બી કામ આવે તે મતલબથી દરેક શબ્દ ક્યાં પાના પર આવેલો છે તેની બતાવવામાં આવ્યું છે.

સેવટે એટલુંજ કહેવાની જરૂર છે કે આ કેતાબ માટે અવારનવાર માંગણી થવાથી મારા

૪૬ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

મીત્રાની ચાલુ અરજથી બહાર પાડવાનો વીચાર અમલમાં મુકવામાં આવ્યો છે જેથી હમદીન બાધઓ અને બહેનો પોતે જે અવસ્થા વાણી દરરોજ ભણે છે તેનો ખરેખરો ફાયદો કેમ મેળવવો તે સમજતાં થાય, અને અશોધની તરીકત સાથનીજ બંદગી કાંય થવી જોઈએ તેનો ખ્યાલ તેઓને ખરાખર રીતે આવી શકે. જે પ્રમાણે ખોરાક ગમે તેવો સરસ અને મજામુતી આપનારો હોય, પણ જો તે ખોરાક ખાનારમાં તે ખોરાકને જેરવવાની શક્તિ નહીં હોય તો તે ખોરાક કારેગત લાગતો નથી, તે પ્રમાણે ઉરવનનો ખોરાક જે અવસ્થા માંથ્રના સ્તોત છે તે તો ઉત્તમમાં ઉત્તમ કીમતીમાં કીમતી તકવો આપનારો ખોરાક છે, પણ તે ખોરાકને ખરાખર હજમ કરવાને વાસ્તે તરીકત પાળીને અશોધની શક્તિ ખરપા કરવાની પહેલી જરૂર

છે, અને આ શક્તિની ગેરહાજરીમાં અવસ્તા
સ્તોતની અસર જેવી જોઈએ તેવી આવી શક્તી
નથી. જે પ્રમાણે સેન્ઝીટીવ પ્લેટની ઉપર
ફોટોગ્રાફનો છાપ સુરજના અણુદીઠ કીરણોની
મદદથી ખરાબર પકડાઈને છપાઈ જાય છે, તેજ
પ્રમાણે આપણા “કેહર્પ” યાને સુક્ષ્મ અણુદીઠ
શરીરને લાયક મરતખામાં સેન્ઝીટીવ બનાવવાથી
તેની અંદર અવસ્તાના સ્તોત છપાઈ જાય છે.
પણ જો સેન્ઝીટીવ પ્લેટ બગડી ગઈ હોય તો
તે ઉપર ફોટો પડી શકતો નથી અને તે પ્લેટ
નકામી થઈ પડે છે, તેજ પ્રમાણે જો કેહર્પ
સ્થૂળ હાલતમાં અને ખરાબ મલીન ખોરેહથી
ભરપૂર હોય છે તો તેની અંદર ઉંચ મરતખાનાં
અવસ્તા માંથ્રના શ્રેષ્ઠ સ્તોત સોશન થઈ શકતાં
નથી, અને તેથી પછી બંદગીની જે જે ચમ-
ત્કારીક અસરો મળવી જોઈએ તે મળી શકતી

૪૮ ઐષ્ટોદ યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

નથી. વાસ્તેજ વખ્શુરે વખ્શુરાંન સાહેમે પોતાની ઉમ્મત યાને કોમને માટે પહેલાં “હુવરસ્ત” યાને તમામ અશોધની તરીકે પાળવાનો હોકમ આપેલો છે, અને પછી તેની સાથે “હુખ્ત” યાને સમ્યાહ અને “મહેર” પાળવાનો નીયમ તથા અવસ્તા માંઝની બંદગીનું પગથીયું જણાવેલું છે. અને “હુવરસ્ત”ની સાથે “હુખ્ત” મળ્યાથી તેનું પરીણામ “હુમત” યાને કુદરતનો બલો વિચાર જે ખીલેલાં અંતરણનો સ્વભાવ યાને “અહુ” છે, જે મીનોષ જ્ઞાનની શુદ્ધ બુદ્ધની હાલત છે, જે સરોશ યજ્ઞની બ્રહ્મારતનો માર્ગ છે, તે મેળવી શકાય છે. તેટલા માટે, સરોશની ક્તુમનમાં જેમ બણ્યે છીએ તેમ આપણા “કેહરૂ”ને “તનુ-માંઝ”ની હાલત ઉપર લાવવા માટે ચાલુ અશોધની તરીકે ઉપર જેમ અને તેમ પુષ્કળ ધ્યાન આપી કાળજીથી અમલ

એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો. ૪૯

કરવાની દરેક બસ્તે-કુસ્તીઆનની ફરજ છે, કેમજે “કેહર્પ” અશોધની મારફતે સુદમતામાં વધતું જાય છે ત્યારેજ “માંથના સ્તોતને પોતાની અંદર સોશન કરીને ફેલાવી દેવાને લાયકનું” યાને “તનુ-માંથ” માંથને પકડનાર (Manthra-receptacle) થઈ શકે છે. આ ઉપરથી આ નાની કેતાબ બહાર પાડવાની ખુબંદ મતલબ દરેક વાંચનાર ધ્યાનમાં રાખશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે, અને ભવિષ્યમાં એવી લાઇનના શિક્ષણમાં હમદીનો જેમ જેમ તલબગારી કરતાં રહેશે તેમ તેમ ખુદાનું આહવું હશે તો એવી લાઇનની અનેક કેતાબો ખુદાની મહેરમાનીથી બહાર પડતી રહેશે. જો આ નાની કેતાબ થોડાંબીં બસ્તેકુસ્તીઆનોને તરીકતને માર્ગે જીંદગી ગુજરતાં શીખવી, તરીકત સાથે જીંદગી ગુજરનાર એક નાનું સંસ્થાન—એક

૫૦ એખ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો.

જરથોરતી તરીકત કોલોની—ઉભું કરી, તે સરકલમાં માંથની બંદગીનો વહેવાર નતીજે મેળવતા શીખવશે, તો આ કેતાબની બુલંદ મતલબ ચોકસ દરજ્જે પાર પડેલી કહેવાશે, અને આ કેતાબ પાછળ લીધેલી મહેનત બર આવેલી ગણાશે.

આ કેતાબ બહાર પાડવામાં જે જે ભાષ-ઓએ હરેક પ્રકારની મને મદદ તથા સવલત કરી આપી છે તે બધા ભાધઓનો આ ટકે ઉપકાર માનું છું, અને મુજના માનવંત ઉસ્તાદ સાહેબ મેહેરજાને—મન સ્ત્રોષાવરેજ મરજબાન સાહેબનો પુર મીઠથી એહેશાન માનીને, વખ્શુરે વખ્શુરાન રમજ-ગો અહુરાના અશે સ્પીતમાન જરાતોસ્ત સાહેબ ઉપર હજારો આફરીન ગુજરી, યજ્ઞદો, ફરોખ, દએ, મીનો, તથા અમશારપંદોની ચાલુ મદદ ચાહી, દાદાર હોરમજદની મીઠ સહીત

એવ્તેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો. ૫૧

યાદ સાથે આ ખુલાસો હમદીન વાંચનારાઓને
પેશ કરવાની રજા લઉ છું.

બેહરમશાહ નવરોજી શરાફ.

માછલીપીઠ, સુરત.

આગસ્ટ, ૧૯૧૮.

સાંકળ્યું.

	પાનું.
૧ નજર-નામે યાને અર્પણ-પત્ર ...	૧
૨ એજ્જતેદા યાને શરૂઆતનો દીખાવો	૯
૩ સાંકળ્યું	૫૩
૪ શુદ્ધી-પત્ર	૬૫
૫ (ક) અવસ્તા હરફ અને જખાનનો શ્રેણી	૧
(ખ) અવસ્તા મુળાક્ષરોનો કોઠો. ...	૧૨ની સામે
૬ અહુનવર યાને યથા અહૂ વધરયોનો કલામ	૧૨
૭ “યથા અહૂ વધરયો” કમારે ક્યારે પઢવો?	૧૨

૮ અર્પેમ વૉહ... ... ૧૪

૯ “અર્પેમ વૉહ” ક્યારે ક્યારે પઢવાનું
ફરમાન છે? ૧૪

૧૦ ચેંધૂડે હાતાંમ ૧૭

૧૧ પાંચે ગેહ જુદી જુદી પઢવાની .. ૧૭

૧૨ જુદી જુદી ગેહમાં પાદ્યાવ માટે
જોધતું પાણી કાઢવા બાબેની
તરીકત ૨૦

૧૩ કુસ્તી કરવા અગાઉ પાદ્યાવ કરવાની
અસત્ર રીત ૨૫

૧૪ સરોશની ક્તુમન સાથની સંપૂર્ણ
કુસ્તીનું બણતર ૨૭

૧૫ પાંચે ગેહની ગણત્રી, તથા પાંચે
ગેહની ફરજ્યાત કુસ્તી ... ૪૮

૧૬ પાંચે ગેહની ફરજ્યાત બંદગીઓ
(તેના કાઠા સાથે)... ... ૬૭

૧૭	સહવારના પોહોરમાં ઉંધમાંથી ઉઠ્યા		
	પછીની પહેલી ફરજો	...	૬૮
૧૮	પીશાબ યા હાજતે જવાની બાજ...		૭૬
૧૯	હમામનો (યાને રોજ નાહતી		
	વખતે લેવાની) બાજ	...	૮૬
૨૦	જમવાની બાજ	...	૯૫
૨૧	ઠત્તેલાંમ (યાને કે શયતાન-બાજ;		
	ગોસત્ર) પરહેજવાની બાજ	...	૧૦૪
૨૨	નખ યા માથાંના બાજ પરહેજવાની		
	બાજ	...	૧૨૪
૨૩	ચોકસ 'મુ' યાને બાલ પરહેજવાની		
	બાસ બાજ	...	૧૩૧
૨૪	સરોશ બાજ	...	૧૩૩
૨૫	હુથબામ	...	૧૩૮
૨૬	હાવન ગેહ	...	૧૪૩
૨૭	રપિથવન ગેહ...	...	૧૪૮

૨૮ ઉઝીરન ગેહ... ૧૪૧
૨૯ અધવિસૂથ્રેમ ગેહ ૧૫૯
૩૦ ઉપહીન ગેહ ૧૬૭
૩૧ પુરશેદ નીઆએશ:—		
(૧) ખુલાસો ૧૭૨
(૨) બહુતર ૧૭૪
૩૨ મેહેર નીઆએશ ૧૯૧
૩૩ દોઆ વીરપ હુમત ૨૦૭
૩૪ માહા બોખ્તાર નીઆએશ ૨૦૯
૩૫ અરૂદ્દીસૂર નીઆએશ:—		
(૧) ખુલાસો ૨૧૯
(૨) બહુતર ૨૨૦
૩૬ આતશ નીઆએશ:—		
(૧) ખુલાસો ૨૩૫
(૨) બહુતર ૨૩૬
૩૭ હોરમજદ યસ્ત :—		
(૧) ખુલાસો:... ૨૫૩

(૨) બણતર... ... ૨૫૪

(૩) નીરંગ ૨૭૬

૩૮ અરૂદીખેહેસ્ત યસ્ત

(૧) ખુલાસો... ... ૨૭૭

(૨) બણતર... ... ૨૭૮

(૩) નીરંગ ૨૮૨

૩૯ સરોશ યસ્ત હાદોખ્ત:—

(૧) ખુલાસો ૨૮૪

(૨) બણતર ૨૮૫

(૩) નીરંગ... ... ૩૧૫

૪૦ દોઝ્યા નામ્ સેતાયસ્ને ૩૧૬

૪૧ ચારે દિશાનો નમસ્કાર:—

(૧) ખુલાસો ૩૨૧

(૨) બણતર ૩૨૩.

૪૨ દીનનો કલમો (પાળ'દમાં) ... ૩૨૪

૪૩ દીનનો કલમે (અવસ્તામાં) :—

(૧) ખુલાસો	૩૨૬
(૨) ભણતર	૩૨૭

૪૪ દોઆ તન્દરોસ્તી:—

(૧) ખુલાસો	૩૩૩
(૨) ભણતર	૩૩૫

૪૫ પતેત પરોમાની:—

(૧) ખુલાસો	૩૩૭
(૨) ભણતર	૩૪૬

૪૬ પતેત ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની:—

(૧) ખુલાસો	૩૬૭
(૨) ભણતર	૩૭૮

૪૭ પતેત ધરિંની ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની ૪૦૧

૪૮ સરોશ યસ્ત વડી:—

(૧) ખુલાસો	૪૩૮
(૨) ભણતર	૪૪૦

(૩) નીરંગ જન્દેહ-રહાંન (યાને
જીવતાંઓ)ને માટે... ... ૪૭૨

(૪) નીરંગ અતુશેહ-રહાંન (યાને
ગુજરેલાંઓ) ની નૈયતે ... ૪૭૩

૪૯ જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો ૪૭૫

૫૦ નમસ્કાર ચેરાગનો ૪૮૬

૫૧ નમસ્કાર આખ યાને પાણીનો ... ૪૮૮

૫૨ નમસ્કાર ઉરવર યાને આડપાનનો ૪૮૯

૫૩ નમસ્કાર પરવતનો ૪૯૦

૫૪ નમસ્કાર દોખ્ખાનો ૪૯૧

૫૫ નમસ્કાર મુકતાદનો ૪૯૨

૫૬ નમસ્કાર ગોસ્પંદનો ૪૯૩

૫૭ દશતાનની હાલત દરમ્યાન જાળવ-
વાના જરથોસ્તી કાયદા (જે કાયદા
સુવાવડી હાલતને ઘણાજ સખત
રામનીના ફેરફાર સીવાય એક
સરખી રીતે લાગુ પડે છે.) ... ૪૯૪.

૫૮ ગુજરેલાંઓની કીયાઓ:—

તે કાંઠાં કરાવવી જોઈએ—ધેરમાં

કે દરેમેહેરમાં ? ... ૫૯૦

૫૯ ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે ભુલાઈ

ગયલી એક સૌથી ખુલ્લું કીયા:

“પાએ-મોજદ” યાને ગુજરેલાં

ઉરવાનને ‘પ્યારનો ખદ્દો’ આપ-

વાની મોતેખર કીયા:

ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે સૌથી

મોટી “રાદી” સખાવત કેઈ ? ૬૧૮

૬૦ ક્વરદેગાંનના દીવસો ઉપર ભણવાનું

“લાખ” નામનું ઉમદા ભણુતર ૬૫૦

૬૧ ઉત્તર દિશામાં મોહોંડું કરીને ખંદગી

કરવાની તેમજ ‘શાદ મીથ’

યાને ભલા વિચારો તે તરફ

ફેંકવાની મનાઈ જરથોસ્તી દએ.

નમાં શા માટે કરવામાં આવી છે
તેનો વાસ્તવીક સાયન્ડીટીક
ખુલાસો 'અપાપ્તર' ઉત્તર
દિશાએજ શા માટે ? 'દાદારે
ગેહાન' દક્ષિણ દિશાએજ કાંય ? ૬૫૭

૬૨ નાહાન નહાવાની તરીકત. ... ૭૬૮

૬૩ જમશેદી નવરોઝ ટાંકણે ખાસ શું
ભણુશો ? ... ૭૮૯

૬૪ અશો ફરોહરની નૈયતે લોખાન મુક-
વાની અસલ રીતી... ૭૯૩

૬૫ બંદગી દરમ્યાન જાળવવાના જરથો-
સ્તી કાયદાઓ ... ૮૦૭

૬૬ જુદા જુદા સૈયારા યાને ગૃહો ઉપર
ભણુવાનાં ભણુતરો... ૮૫૬

૬૭ જરથોસ્તી દએનનાં અસલ રૂ
નરકનાં નામો (અવસ્તા તથા
પહેલવીમાં) ... ૮૫૮

- ૬૮ જરથોસ્તી ત્રીસ રોજનાં નામો
(અવસ્તા તથા પાજંદમાં) ... ૮૬૫
- ૬૯ જરથોસ્તી બાર મહીનાનાં નામો
(અવસ્તા તથા પાજંદમાં)... ૮૭૮
- ૭૦ જરથોસ્તી પાંચ ગાથાનાં નામો... ૮૮૨
- ૭૧ જરથોસ્તી છ ફસલો યાને ગાહામ-
બારોનાં નામો ... ૮૮૩
- ૭૨ જરથોસ્તી હમકારાનાં નામો ... ૮૮૫
- ૭૩ દીવસની છ ગેહનાં નામો. ... ૮૮૬
- ૭૪ હકત કેશ્વરનાં નામો.... ૮૮૮
- ૭૫ જરથોસ્તી વરસનાં બર-વડતનાં
જશનોની ટીપ ... ૮૯૪
- ૭૬ સૃષ્ટિ-રચનામાં કાર્ય કરી રહેલા સોળ
કુદરતી આતશોનાં નામો. ... ૯૧૪
- ૭૭ આતશે-વરાહરાંન બનાવતી વખતે
લેવામાં આવતા અહીંનાં આત-

શોના નામો અને તેઓને કુદરતી

આતશો સાથનો સંબંધ ... ૯૧૯

૭૮ પેગામબર સાહેબના વડવાઓની ટીપ ૯૩૦

૭૯ અવસ્તા નહી જાણનારાઓને માટે

ફરમાવેલા યથા—અપેમ ... ૯૩૪

૮૦ યક—સદ—ઓ—યક ઈશ્મ યાને

૧૦૧ નામો. ... ૯૩૭

૮૧ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ ... ૯૫૩

શુદ્ધિ—પત્ર.

[નોંધ : આ કેતાબના ધરાવનાર દરેક શખ્સને ખાસ આગ્રહપૂર્વક અરજ ગુમરવામાં આવે છે કે આ કેતાબમાં જે જે છાપાની ભુત્તો યા લખાણની ખામીઓ થઇ છે તે સુધારવા માટે હેઠળ જે લીસ્ટ એક ફરજ તરફ આપ્યું છે, તે મુજબ પોતાની કેતાબમાં ઘટતાં પાનાં પર સુધારાઓ જરૂર સૌથી પહેલાં કરી લેવા; ખાસ કરીને અવસ્તા ભણતરની ભુત્તો પહેલી તકે સુધારી લેવાને ચુકવું નહીં, જેથી ભણતર અશુદ્ધ યા અધુરું ક્રેબી રહેવા પામે નહીં.]

પાત્રું	લીટી.	અશુદ્ધ	શુદ્ધ.
૩૦	૯	અએનધહુ	અએનંધહુ
૩૮	૧૧	અરતી	અસ્તુ
૪૨	૯	કુનમ્, અશહી	કુનમ્ અશહી.
૪૩	૨	બુન્દેહાદ	બુન્દીહા
૬૨	છંડેયા ૪ થા તથા ૫ મી	અધર્વ સુદ્રેમની મેહર કુ જે સુર્યાન્ત પછીની ૭૨ મીન ટો એયામ છે, તેમાંને પહેલો સુર્યાસ્ત પછીનો	સુર્યાસ્ત પછીની તુરતની પહેલી ૩૬ મીનીટ "ઉઝીરનની મેહર" ગણાય છે અને ઉઝીરનની મેહર વીત્યા પછીની બીજી ૩૬ મીનીટ-

પાનું.	લીટ.	અશુદ્ધ	શુદ્ધ.
૮૧	ફૂટનોટ, છોડેથી ખીજ સાધન	૪૪	તો વખત “અર્ધ- વીસ્રથેમની મે- હુર” ગણાય છે. તેટલામાટે, સુધાસ્ત પછીતો પહેલો.
૧૨૩	ફૂટનોટ, છોડેથી ખીજ સાધન	૪૬	
૧૦૦			(૩) જા ફકરા અ- ગાઉ નીચેલા ઉમેરો કરેલા:—

પાત્રું	લીટી.	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
			<p>જે પગમાં બુટ હાય તો તેને સુકરા યા ગાલીયા હપર બેસતી વખતે હાય નહીં સગાડવો પડે. તે માટે બુટની લેસ વીગેરે છોડી કાઢ બી રીતે બુટ ઢીલાં કરવાં, જેથી ખાવા બેસતી વખતે બુટને હાય સગાડવો નહીં પડે. ચાલુ વપરાસના ખરડેલાં બુટ સાથે જમવા બેસવું નહીં.</p>

પાનું	સીરી.	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૦૧			<p>પ) મા ફકરા અગા- ઉ નીચેના ઉમેરા કરવા:—</p> <p>આવાના ખૂમચાને સોજ્જન પાળીથી ઘોચલા એ કામ માટ એસાહુદા રાખેલા ત્રણ અપટા પથરના નાના દુકડા ઉપર દુકવી જમીનથી ખૂમચાને ઉમેરાં અલમ કરવા. આવા બેસવા અગાઉ જમીન પણ સાફ</p>

પાત્રું	સીટી.	અશુદ્ધ	શુદ્ધ.
			<p>કાઘેલી હાવી નેઈએ.</p> <p>(૮) મા ફરો પછી નીચેના ઉમેરો કરવો:—</p> <p>જમતી વખતે હસવું નહીં, તેમજ હાઠ બીડતે ઘનતાં સુધી ખોરાક ચાવવો.</p>

પાનું	લીટી.	અશીકૃ.	શીકૃ.
૧૩૩	૬	અવળાની	અવળાની
૧૩૯	છલ્લી	રત્ન	રત્ન
૧૪૫	૬	જરથુરભહુ	જરથુરભહુ
૧૫૦	૪	અપહુ	અપહુ
૧૫૦	૫	મજદાઆ	મજદાઆ
૧૫૧	૩	અધાવનસાં- રત્ન	અધાવનસાંરત્ન
૧૫૨	૩	ઉર્વરાઆમ્ય	ઉર્વરાઆમ્ય
૧૫૨	૧૦	હુધથા-વરજય	હુધથા-વરજય
૧૫૩	૩	અરહુહુ	અરહુહુ
૧૬૩	૬	તમ	રત્ન
૧૬૩	છોટી બંજ	ઉવેએસમ	ઉવેએસમ

પાત્રું.	સીધી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૧૬૮	૧૧	સ્પેન્તાઆ	સ્પેન્તાઆ
૧૬૯	છેડેથી ત્રીજી	એરેજમ	એરેજમ
૧૭૦	૩	વે શ્રાજનેમ	વેશ્રાજનેમ
૧૭૦	૮	આતમ	આતરેમ
૧૭૧	૪	રેઆયાઆ	રેઆયાઆ
૧૮૪	૨	હરે!	હરેતો
૧૮૫	છેડેથી ૩૭	જઆશ્રાખ્યસ્ય	જઆશ્રાખ્યસ્ય
૧૮૬	છેલ્લી	એરતાખ્યો	સએરતાખ્યો
૧૯૧	૩	ખુ શેદ	ખુરશેદ
૧૯૨	૭	ગતી	ગેતી
૧૯૪	છેલ્લી	નમે	નેમે

પાનું.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨૦૮	૧		“ અપઘ્માંને ” માટે પ્રેરતોટ ૧૮૮ મે પાને જ્યોઓ.
૨૦૯	છેરેથી બીજી	અવળની	અવળની
૨૧૦			“ નુમો અહિરાધ
૨૧૧			મજદાધ ” નું
૨૧૨			પદ બધે ત્રણ વાર પહવું.
૨૧૩	૭	બરેનો	બરેનો
૨૧૭			“ નુમો અહિરાધ મજદાધ ” નું પદ ત્રણ વાર પહવું.

પાત્રું.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨૩૬		આદર દેરા	આદર કાહ
૨૩૭			
૨૫૦			
૨૫૨			
૨૪૧	૫	આતશ	આતશ
૨૪૪	૭	આશ્રમ	આશ્રમ
૨૫૧	છેડથી ૪થી	અનાહત	અનાહિતે
૨૫૭			(૩) જી લામન પછી નીચલું પદ ઉમેરવું:-- અહુરેમ મજદાંમ રએવંતેમ ખરેન- ધુહંતેમ યજમદદ.

પાનું.	સીટી.	અશુદ્ધ	શુદ્ધ.
૨૯૭	૪થી લાઇન		સેઝાપેમ થી તે યજ્ઞ મધિ સધીનું પદ ત્રણ વાર પઢવું. બુઝો પાને ૪૪૨ માંની કુટતોટ
૩૦૯	૩	ચેં ઢાદ	ચેં ધણાદ
૩૧૮	૭	કે ફેલગર	કે રેફેલગર
૩૨૨	}		“અજ હમા ગુનાહ
૩૨૩			પતેત પશેમાનુમ્”
			શબ્દોની અગાઉ
			દેનઝાથ્ર અહુરેહુ
			મજદાઝા અપેમ

પાનું.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
			વોહું ૩—એ પદ ઉમેરવું. જાઓ પાને ૭૩૨-૩૩ મે આપેલી કુટતોટ. ચકસરૂ અસ્તી ઓ આદન અએમુકું (ફક્ત અધવીએગ્રમ ગેહ પદની) ચો
૩૨૬	૧	ચકસ	
૩૩૩	૨	અસ્તી	
૩૮૪	છેડથી પમી	ઓ	
૩૮૯	છેલ્લી	આદન	
૩૯૩	છેડથી રજી	એમુકું (જે ગેહ પદે)	
૪૪૨	૧	હાય તે	
૪૪૩	છેડથી ૪થી	યા	

પાનું.	તીથી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૪૫૨	છેડયા ૨૭	હુરેઆ મ	હુરેઆદેમ
૪૫૭	૪	વેરથાજનમ	વેરથાજનેમ
૪૬૨	૮	અસ્પએખ્ય	અસ્પએખ્ય
૪૬૬	છેડયા ૪થી	અપઆનો	અપઆનો
૪૬૮	૬	(જે ગેહ હોય તે પઢવી.)	(આપવિસુથેમ)
૪૭૨	૭		“શઆન” શબ્દ પછી
			“હમેહ ધરાનીયાન”
			શબ્દો ઉમેરવા.
૪૭૪	૬		“શઆન” શબ્દ પછી
			“હમેહ ધરાનીયાન”
			શબ્દો ઉમેરવા.
૬૮૮	૨	ચાર ચાર	એક એક

બનામે યજુદે બક્ષાયદેહે
બક્ષાયશગરે મેહરબાન.

અવસ્તા હરફ અને જુબાનની
શ્રેષ્ઠાઈ.

આપણી એજમતી માંથવાની જે જુબાનમાં
લખાયલી છે તે ‘અવસ્તા’ને નામે ઓળખાય
છે, અને આપણી તમામ બંદગી અસલ અવસ્તા
હરફે પઢવાના બહુ ફાયદા છે. ખાસ કરીને બચ્ચાંને
સઉથી પહેલી ભાષા તરીકે અવસ્તા જમાંમ (યાને
લીપી) જરૂર દરેક બસ્તેકુસ્તીઆંન માખાપે શીખ-
વવી સબબાર છે, અને પછીજ બીજી ભાષાના
મુળાદારો—ખાસ કરીને ફારસીના—શીખવવા જે-

૨ અવસ્તા હરફ અને જખાનની શ્રેણી,

ધએ, કારણકે દુન્યાની ખંધી લીપીઓમાં અવસ્તા લીપી અશોધ અને ઉચ્ચ નિતીને માર્ગે દોરવનારી છે, અને કારસી લીપી 'તમીજ' (યાને નમનતાધ) ને વધારનારી છે. તેથીજ આ કેતાબમાં અવસ્તા હરફે તેના ગુજરાતીમાં થતા ઉચ્ચાર સાથે હેઠળ આપવામાં આવ્યા છે, કે કાંઈ નહીં તો દરેક ખસ્તે-કુસ્તીઆંન પોતે તે શીખી લઈ, પોતીકાં બચ્ચાંને કોઈ બીજી ભાષા લખતાં શીખવવાની આગમચ, આ અવસ્તા લીપી લખતાં ને વાંચતાં પહેલી જરૂર શીખવે, અને આવી રીતે બચ્ચાંને નાનપણથીજ જરથોસ્તી વાતાવરણમાં ઉધારે.

ખરેખર તો અસલ અવસ્તા એખારતમાંજ એમાદત કરવી આપણને ધટારત છે, (અને જે માટેની નાની પૉકેટ ખોરદેહ અવસ્તા* પણ

*આ કેતાબ "ફાઈ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ" ફાટ, મુંબઈમાંથી બેચાતી મલી શકશે.

છપાયલી આજે મોજુદ છે,) જેથી આપણી માઝદયસ્તી જરથોસ્તી દએન ઉપરની જાન-ફેશાની કુદરતી રીતે વધવાની સાથે અશોધની અમહ્યાતમાં ખાસ મદદ મળે છે. વળી વાંચવામાં એ અવસ્તા એખારત સઉથી સરળ અને સહેલી છે, જેથી એક નાનું બચ્ચું કાંઈ પણ બુફેલી વગર અવસ્તા ઉકમાવી શકશે, કારણકે તેમાં દરેક અક્ષરનું એકજ રૂપ તથા એકજ ઉચ્ચાર હમેશાં રહે છે.

એ ઉપરાંત આપણુ જરથોસ્તીએને સઉથી મગરર કરનારી તથા તે સાથે બધાંને હજીબી એકત્ર અખંડ ક્રમ વરીકે જોડી રાખનારી અને ટકાવનારી જો ફોધબી એકજ ચીજ આપણી પાસે હજીબી મોજુદ હોય તો તે આપણી પત્રીત્ર અવસ્તા જામાંમ (યાને બીપી) અને તેમાં રચાયલી જેબી એજમતી માંથ્રાની છે તથા તે સાથે

૪ : અવસ્તા હરફ અને જ્ઞાનની શ્રેષ્ઠાઈ.

આજ દીન સુધી જળવાયલી જરથોસ્તી તરીકતો અને ક્રીયા કામો છે. તેટલામાટે, આપણી તમામ બંદગીઓ હમેશાં અસલ અવસ્તા આપામાંજ જારી રાખી, તેનો તેજ જ્ઞાનમાં ચાલુ ઉપયોગ કરવાની આપણી પહેલી ફરજ છે. આપણું અસલનું સર્વસ્વ જતું રહ્યું છે, પણ જે સઉથી કીમતીમાં કીમતી જરથોસ્તી મીરાસ આપણી પાસે હાલમાં છે તે આપણી પવીત્ર અવસ્તા માંથ્રવાની (જોકે અસલ ૨૧ અવસ્તા નુસ્કતો ફક્ત બધો મળીને એકજ ભાગ હાલ બચેલો છે) તથા તમામ તરીકતો અને ક્રીયાકામો છે, કે જેને સાચવવાને ખાતર આપણા ધરાની બાપદાદાઓ (જેઓનાં નામ ઉપર હજારો આફરીન હોજો!) સર્વ માલમતા, ખજાનો, ઘેરખાર, વતન, વાડી વજીફા પડતું મુકી પરાયા મુલક યાને હિંદુસ્તાનમાં આજથી આશરે

અવસ્તા હરેક અને જ્ઞાનની શ્રેષ્ઠ. ૫

૧૨૦૦ વરસની વાત ઉપર અત્રે પહેલવહેલો
આશરો શોધ્યો હતો ! આપણે પણ આપણા
નેક ન્યાગાનોને પગલે ચાલી, તેઓએ સોંપેલો
અખુટ નાદર ખજાનો—જે માંથવાની છે તે—
આપણે પોતે વાપરી, તેનાં મધુર ફળ ચાખી,
આપણી ભવિષની ખસ્તેકુસ્તીઆંન ઓલાદનાં
સુખ માટે તેજ એકલો બેમુળ માંથવાનીનો
વારસો આપણે ખગાડ્યા વગર મુકી જઈએ !
આમીન !

હવે આપણે અવસ્તા હરેક ઉપર આવ્યો,
પહેલાં બધા સ્વર આપીશું અને પછી વ્યંજન
આપીશું. અવસ્તા વ્યંજનના ઉચ્ચાર માટે
એક ચીજ ધ્યાનમાં રાખવી, કે દરેક વ્યંજન
જેમ હેઠળ છુટો દેખાડ્યો છે તેમ ખોડો યાને
અધુરો છે, યાને કે જ્યાં સુધી દરેક વ્યંજન
સાથે કોઈ ને કોઈ સ્વર જોડતો નથી ત્યાંસુધી .

૬ અવસ્તા હરફ અને જાણનાની શ્રેષ્ઠાઈ.

તેનો આખો ઉચ્ચાર થતો નથી, પણ તે અરધો ગણાય છે. તેથીજ દરેક વ્યંજનના ગુજરાતી ઉચ્ચાર હેઠળ અક્ષરને ખોટો દર્શાવનારો કાપો હેઠળ કોઠામાં મુક્યો છે.

વળી, અવસ્તા ભાષામાં જે સઉથી નોંધવા લાયક છે તે આ છે કે અવસ્તા મુળાક્ષરોમાં છ, ધ કે હ, ભ, અને લ કે પા અક્ષરો આવતા નથી, કારણકે આ ચારે હરફોના સ્તોત* ધણા ‘તનજગુલ’ એટલે કે ઉતરતા પ્રકારના હોય છે. અવસ્તા બંદગી તો સ્તોતને કાયદેજ રચાયેલી છે અને અવસ્તા જાણના બીજી બધી ભાષાઓ ઉપર જે ખુબી અને સરસાઈ ભોગવે છે તેનું કારણજ આ છે કે એકબી તનજગુલ સ્તોત ઉત્પન્ન નહીં થાય,

*આ “સ્તોત” શબ્દની સમજણ માટે જુઓ આ કેતાબનો દીબાચો.

અવસ્તા હરફ અને જાપાનની શ્રેષ્ઠ. ૭

જીવી રીતે તેના હૃદયની રચના વખતે વખતે
રાંન સાહેબે કુદરતી સ્તોતને કાયદે કરેલી છે.

હાલના અવસ્તા ક્ષાધલોલોભ્યો યાને બાષા-
શાસ્ત્રીઓ જે અક્ષરને “ધ” કરીને વાંચે છે
તે વાજખી નથી અને ખરેખર તો “હ”
વંચાવો જોઈએ, કુરણુકે “ધ” અક્ષર અવ-
સ્તામાં સ્તોતને કાયદે કદી આવી શકે નહીં.
હજી બી કેટલીક અસહી ગુજરાતી બણુવાની
કેતાબોમાં એ કહેવાતા “ધ” ને ઠેકણે “હ”
અક્ષરજ વાપરેલો જોવામાં આવે છે, તેમજ
અસહવારેથી આપણા યજ્ઞોજ્ઞશ્વેગર મોખેદ
સાહેબો અવસ્તા લીપીમાં વંદીદ્વદ વાંચતી વખતે
એ કહેવાતા “ધ” અક્ષરનો ઉચ્ચાર હમેશાં
“હ” કરતા આવ્યા છે, એ નોંધવાજોગ છે.
“ધ” ઉચ્ચાર માત્ર હાલના ક્ષાધલોલોભ્યોનીજ
એક શોધ છે.

૬ અવસ્તા હરફ અને જ્ઞાનની શ્રેણી.

વળી કેટલીક પાજંદ બંદગીઓ, જે પછ-
વાડેના દસ્તુરાંન દસ્તુરોએ બંદગીના અસલ
મીથ્ર (એટલે કે માંથ્રને પેશ પડતા વિચાર) સાચવવાને ખાતર મીથ્રને કાયદે જોડી હતી તેમાં વપરાયલી ભાષાને અવસ્તા ભાષા સાથે જોળી નાંખવી નહીં. આ કેતાબમાં અવસ્તા ભાગ કયો છે અને પાજંદ ભાગ કયો છે તે ઝટ પારખી કાઢવા માટે જે જુદા ટાઇપ વાપરવામાં આવ્યા છે. અવસ્તા ભાગ તદ્દન કાળા મોટા ટાઇપમાં અને પાજંદ ભાગ તેટલાજ મોટા પણ સ્પષ્ટ ટાઇપમાં જોવામાં આવશે. વળી દરેક ઠેકાણે જ્યાં પાજંદ ભાગ આવેલો છે તેનો આગમ્ય “ખીસ્તા” એમ લખ્યું છે, તેનો અર્થ એ છે કે પાજંદ ભાગ મોહોંઝાંમાંથી પ્રગટ ઉચ્ચાર કર્યા વગર આસપાસનાઓ સાંભળી નહીં શકે તેમ પડ્યું. હાલમાં આપણી બહુતરની

અવસ્તા હરફ અને જાણની શ્રેષ્ઠાઈ. . ૬

એપડીઓમાં જે “બાજમાં પઢવા” નું ફરમાન છે, તે ખરી રીતે જોતાં અસલ “મીઠ્ઠા” યાને વિચાર કરવાના કાયદાની એક માત્ર યાદગારી દાખવ રહી ગયલી છે. આ “બાજમાં” પઢવાનું ત્યારે ખરી રીતે “બીસ્તા” પઢવાનું છે, યાને કે હાલમાં આપણું લોકો નાકમાંથી એક જાતનો ગુંગવાતો બંદગીને ન છાજતો અવાજ “બાજમાં પઢતી” વખતે કરે છે તેમ બીલકુલ નહીં કરતાં, સહેજથી અવાજ કે સાદ પ્રગટ કર્યા વગર, મુગા સાહે, બધાં પાજંદ બાણુતરો કે જેની પુકે અવસ્તા ભાગ બાણુવાનો આવતો હોય તે બીસ્તા પઢવાનું ફરમાન આપવામાં આવેલું છે. “બીસ્તા” પાજંદ ભાગ પુરો થયા પછી, પાછો અવસ્તા ભાગ શરૂ થતાં, “કુશાદે” બોલ આ કેતાવમાં લખ્યો છે તેનો અર્થ “પ્રગટ” . ખુશ્ના સાહે બાણુવું એમ થાય છે.

૧૦ અવસ્તા હરફ અને જ્ઞાનની શ્રેણી.

વળી, અવસ્તા ભાષાની એક ખીજ ખુખી મોંઘવાળેગ છે. જેમ ગુજરાતી, સંસ્કૃત, અંગ્રેજી વીગેરે ભાષાઓ ડાખી ગમથી જમણી ગમ લખાય છે અને વંચાય છે તેમ અવસ્તા જ્ઞાનમાં બનતું નથી, પણ હમેશાં અવસ્તા જ્ઞાન દ્વારસી અને અસલી ધરાની ભાષાઓની માફક જમણી ગમથી ડાખી ગમ લખાય છે અને વંચાય છે, જે હેઠળ આપેલા હરફોની ગોઠવણી ઉપરથી જોઈ શકાશે.

સેવટે, આ કેતાબમાં જે અવસ્તા હરફોના ઉચ્ચારની બરોબરના ગુજરાતી અક્ષરો ગુજરાતી ભાષામાં જડતા નથી તેવા અવસ્તા હરફોના ઉચ્ચાર માટે ખાસ ગુજરાતી અક્ષરો બનાવવા પડ્યા છે, જે “ખૂ,” “ધૂ,” “જૂ,” “ઝૂ,” અને “લૂ” છે. “ખૂ” નો ઉચ્ચાર “ખહુ” ના જેવો કરવો; આવા “ધૂ” ની અગા-

હના અક્ષરને માથે હમેશાં અનુસ્વાર નેવામાં આવશે, તે અનુસ્વાર અને “ઘ” સાથે મળીને ગુજરાતી “ઙ” નો ઉચ્ચાર દર્શાવે છે; “જ્ઞ” નો ઉચ્ચાર અંગ્રેજી Z ના જેવો થાય છે; “જ” નો ઉચ્ચાર અંગ્રેજી Azure શબ્દમાં જે Z અક્ષરનો ખાસ ઉચ્ચાર થાય છે તેવોજ કરવો; અને “ત” નો ઉચ્ચાર “ત” અને “દ” ની વચ્ચેનો કરવો. વળી, જે અક્ષરોને માથે આવો ~ માત્રા મુક્યો છે તેનો ઉચ્ચાર સાધારણ ~ માત્રાના જેવો લાંબો નહીં કરવો, પણ ઇંગ્રેજી શબ્દ ‘બ્રોડ’ (broad) માં જેમ પોહોળો ઉચ્ચાર થાય છે તેમ પોહોળો કરવો.

“ઢ” એ “દ” અને “ર” નો બનેલો જોડાક્ષર છે, તેમજ “ઢ” એ “દ” અને “વ” નો બનેલો જોડાક્ષર છે. વળી જે અક્ષરોની હેઠળ આવો ~ કામો મુકીને તેઓને

૧૨ “યથા અહૂ વધરૂયો” ક્યારે ક્યારે પઢવો ?

ખોડા ખનાવ્યા છે તે અક્ષરો આખા નથી પણ
અરધા ગણીને જોડાક્ષર મીસાલ ઉચ્ચાર કરવો.

ઉપર જણાવેલી ખીનાઓ ધ્યાનમાં રાખી, હવે
સામે આપેલા અવસ્તા હરફે હરફે શીખી લેતા.

અહુનવર.

યથા અહૂ વધરૂયો અથા રતુશ અપાત્ર
ચિત્ર હયા,

વંધ્રહેઉશ મજદા મનંધ્રહેા બ્યઆથ-
નનાંમ અંધ્રહેઉશ મજદાઈ,

ક્ષય્રંમયા અહુરાઈ આ યીમ દ્રેગુખયો
દદત્ર વાસ્તારંમ.

“યથા અહૂ વધરૂયો” ક્યારે
ક્યારે પઢવો ?

“યથા અહૂ વધરૂયો” દરેક બાણતર, તરીકત

અવસ્તા હરફેના કોઈ મારે જુઓ એવેતેદા પાનું ૧૨.

“યથા અહ વધર્યો” ક્યારે ક્યારે પઢવો? ૧૩

તથા ક્રીયાકામમાં જુદી જુદી સંખ્યામાં પઢવામાં આવે છે. તે ઉપરાંત, નીચે જણાવેલા સંજોગોમાં પણ ભણવાનો હોકમ છે:—

(૧) ઘેરમાં દાખલ થતાં કે ઘેરમાંથી બહાર જતાં, કે કોઇને મળવા જતાં, કે કોઇની સાથે વાત કરતાં કે કોઇની ખુશાલીના પ્રસંગે એક “યથા” ભણવો.

(૨) આકૃત કે મુશ્કેલીમાં આવી જતાં “યથા” ભણવા.

(૩) કોઇની તુરતની ખાલી પડેલી જગ્યા ઉપર તુરત બેસવા અગાઉ એક “યથા” મનમાં બણી રહ્યા પછી બેસવું.

(૪) કોઇની શુભ કામનાં મંડાણની તુરત આગમય બે “યથા” અને એક “અર્પમ” ભણવા, અને કામ પુરું થઇ રહ્યા પછી તુરત એક “યથા” ને બે “અર્પમ” પઢવા.

૧૪ “અર્પેમ્ વૉહૂ” ક્યારે ક્યારે પઢવાનું ફરમાન છે?

(૫) વળી કુરતી કરી રહ્યા પછી બંદગીની શરૂઆતમાં જે “યથા” અને એક “અર્પેમ્” તથા બંદગીને છેડે એક “યથા” ને જે “અર્પેમ્” ભણવા.

અર્પેમ્ વૉહૂ.

અર્પેમ્ વૉહૂ વહિશત્તમ અસ્તી.
ઉશ્તા અસ્તી. ઉશ્તા અહ્માધ,
હ્યત અપાધ વહિશતાધ અર્પેમ્.

“અર્પેમ્ વૉહૂ” ક્યારે ક્યારે
પઢવાનું ફરમાન છે?

“અર્પેમ્ વૉહૂ” દરેક ભણતર, તરીકત તથા કીયાકામમાં જુદી જુદી સંખ્યામાં પઢ-

“અર્થમ્ વૌહ” ક્યારે ક્યારે પઢવાનું કરમાન છે? ૧૫

વામાં આવે છે. તે ઉપરાંત, નીચે જણાવેલા સંજોગોમાં પણ ખાસ “અર્થમ્ વૌહ” ભણવાનો હુકમ છે:—

(૧) જો અને જ્યારે બી આપણા મીથ્ર યાને વિચાર સેહેજબી બગડે કે તેમાં ન્યુનતા આવે, તો અને ત્યારે તુરત “અર્થમ્ વૌહ” ખરાં દીલથી ભણ્યાથી આપણા વિચાર ઉપર કાબુ મેળવવામાં બહુ કીમતી મદદ મળે છે. આપણા વિચારોને અશોધની લાઘવ ઉપર ચાલુ લાવવામાં “અર્થમ્ વૌહ” બહુજ કીમતી કનામ હોવાથી, એને સઉથી પહેલી તરીકતમાં ગણેલી છે, અને વિચાર ઉપર ખરો કાબુ મેળવવા ઇચ્છનારાઓએ “અર્થમ્” ના કલામનો ઉપયોગ હરહમેશ કરવો.

(૨) ગુજરનાર માણસના કાનમાં તેનો દમ આખેર થવા માંડે ત્યારથી તે સચકારની શરૂઆત સુધી ચાલુ “અર્થમ્” ભણવા.

૧૬ “અર્પેમ્ વૉહ” ક્યારે ક્યારે પઠવાનું ફરમાન છે?

(૩) કોઈ ઓળખીતાં બસ્તે-કુસ્તીઆનનાં મરણની પહેલી ખબર મળતાં એક “અર્પેમ્.”

(૪) કોઈખી બસ્તે-કુસ્તીઆનની લાસને સ્નેહદો કરતાં યા દુરથી નજર કરતાં એક “અર્પેમ્.”

(૫) ગુજરેલાં અશો ફરોહરની યાદમાં એક “અર્પેમ્.”

(૬) કોઈખી પલીદીમાં આવી જતી વખતે એક “અર્પેમ્.”

(૭) સુતી વખતે તથા બીછાનાપર તેમજ ઉંઘમાં દરેક વાર ફોર વાળતી વખતે એક “અર્પેમ્.”

(૮) ઉંઘમાંથી બીહાર થઈ બીછાતું છોડ્યા પછી તુરત એક “અર્પેમ્.”

(૯) બતી બુજાઈ જાય તે વખતે એક “અર્પેમ્.”

(૧૦) છીક આવ્યા પછી એક “અર્ષમ્”
મળ્યો.

ચેંધ્રહે હાતાંમ્.

ચેંધ્રહે હાતાંમ્ આગત ચેરને પછતી
વંધ્રહે,

મજદારો અધુરો વએથા અપાત
હયા,

યાઓંધ્રહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓંસ્યા
યજમધદે, અર્ષમ્ વાહુ ૧.

પાંચો ગેહ જુદી જુદી પઢવાની.

(જુદી જુદી ગેહો ક્યારે શર થાય છે અને
ક્યારે ખતમ થાય છે તે માટે જુઓ પાંચે

૧૮ પાંચો ગેહ જુદી જુદી પઢવાની.

ગેહની ગણતરી તથા પાંચે ગેહનો ફરજિયાત ફરતી.)

(હાવન ગેહ.)

હાવનએ અપઝાને અપહુ રથે, યસ્નાઈય વહ્માઈય દેનઝાઝાઈય ફસસ્તયએય, સાવંધ્રહેએ વીર્યાઈય અપઝાને અપહુ રથે, યસ્નાઈય વહ્માઈય દેનઝાઝાઈય ફસસ્તયએય.

(નાંધ-મીજ હાવન વખતે પણ ઉપર મુજબ પઢવું.)

(રપિશ્વન ગેહ.)

રપિશ્વનાઈ અપઝાને અપહુ રથે, યસ્નાઈય વહ્માઈય દેનઝાઝાઈય ફસસ્તયએય, ફાદલ-પ્રપવે જન્ટુમાઈય અપઝાને અપહુ રથે, યસ્નાઈય વહ્માઈય દેનઝાઝાઈય ફસસ્તયએય.

(ઉચ્ચરન ગેહ.)

ઉચ્ચરેધરિનાઈ અપઝાને અપહે રથવે,
યસ્નાઈય વહ્નાઈય દનઝાઠ્રાઈય કસસ્તય-
ઝેય. કાદલ-વીરાઈ દખયુમઃઈય અપઝાને
અપહે રથવે, યસ્નાઈય વહ્નાઈય દન-
ઝાઠ્રાઈય કસસ્તયઝેય.

(અધવિસ્તૂર્થમ ગેહ.)

અધવિસ્તૂર્થમાઈ અધમિગયાઈ અપઝાને
અપહે રથવે, યસ્નાઈય વહ્નાઈય દનઝા-
ઠ્રાઈય કસસ્તયઝેય. કાદલ-વીરપાંમ
હુજયાઈતેઝે જરથુરત્રોત્તમાઈય અપઝાને
અપહે રથવે, યસ્નાઈય વહ્નાઈય દનઝા-
ઠ્રાઈય કસસ્તયઝેય.

(ઉપહિન ગેહ.)

ઉપહિનાઈ અપઝાને અપહે રથવે, ય-

૨૦ જુદી જુદી ગેહમાં પાશ્ચાત્ય ભારે પાણી.

સ્નાયય વહ્નાય દ્વિતીયાધ્યયિ ક્ષસ-
સ્તયએય, ઔરેજ્યાય ન્માન્યાય અપ-
ઓને અપહ્ને રથવે, યસ્નાય વહ્નાય
દ્વિતીયાધ્યયિ ક્ષસસ્તયએય.

જુદી જુદી ગેહમાં પાદ્યાવ માટે
જેઘતુ પાણી કાઢવા બાંખેની
તરીકત.

હાવન, રપિથવન તથા ઉચ્ચરન—એ ત્રણ ગેહમાં પાદ્યાવ વીગેરે માટે જોઇતું પાણી કુવા યા નદી તળાવમાંથી કાઢવું હોય, તો પહેલાં દનઝાંઝ અહુરહે મજદાઝાં. અર્પેમ વૉહુ ૧ ભણવો; પછી પાણીની હાંડી કુવામાં નાંખી. જો કુવો દૂધત જરથોસ્તીઝાંથીજ વપરાતો હોય તો પહેલી વખત પાણી કાઢાડીને પાદ્યાવ માટે

જુદી જુદી જેહમાં પાઠ્યાવ માટે પાણી. ૨૧

તે વપરાસમાં લેવું. પણ જો કુવાનો ઉપયોગ દુરવંદોથી પણ થતો હોય તો થોડોક વખત દુરવંદોને બાજુએ રાખી, પહેલી વખત પાણી કાઢાડી તે બહાર રેડી દેવું; એમ બીજી અને ત્રીજી વખત પાણી કાઢાડી બહાર રેડી દેવું; અને ચોથી વખત કાઢાડેલું પાણી પાઠ્યાવ માટે ઉપયોગમાં લેવું. ઉપર પાણી બહાર રેડી દેવા માટે જે લખ્ખું છે તે ગઢરમાં જાય તેમ કદી નહીં નાંખવું, પણ સોજી જમીન ઉપર ઢોળવું. યા તે પાણી સાધારણ બીજા વપરાસમાં લેવું.

અધવિસ્મૃત્ત જેહમાં કુવા યા આખે રવામાંથી પાણી કાઢાડવાની સખત મનાઇ આપણા બુદ્ધ જરથોસ્તી દએનમાં કરેલી છે, કારણકે રાતની વખતે સૂર્ય અસ્ત પામેલો હોવાથી ખુરશેફના સ્વા યાને કીરણો સીધાં મહીં મલતાં હોવાથી,

૨૨ જુદી જુદી ગેહમાં પાદ્યાવ માટે પાણી.

પાણીના 'ક્રાદો' * માં જે "ઉઝદાઓ" * (યાને સતેજ) થવાનો ગુણ રહેલો છે તે તે વખતે "ઉઝદાઓ" નથી થતા, અને પાણી ઉપર બધી ગાશક* એકઠી થઈ જાય છે, જેથી અધવિસ્મૃત્ત ગેહમાં ક્રહાડેલું પાણી પાદ્યાવ વિગેરે માટે બિલકુલ કામ લાગી શકતું નથી. જ્યારે ખુરશેદ બહાર આવે છે તે વખતે બધી ગાશક કપાતી જાય છે, અને પાણીના "ક્રાદો" પાછા "ઉઝદાઓ" થાય છે. તેટલા માટે, અધવિસ્મૃત્ત ગેહમાં વાપરવા જોઈતું પાણી હમેશાં ઉઝીરન ગેહમાં અગાઉથી તરીકતથી ભરી રાખવું.

જો ઉપહિન ગેહમાં પાણી ક્રહાડવાની બહુ અગતજ પડે તો પાછલી રાતના લોકલ ટાઇમ ત્રણ વાગાથી ઉપહિનની હોશખામ શરૂ થાય તેટલા વખતની અંદર કોઇપણ વખતે નીચે

*આ શબ્દોની સમજણ માટે જુઓ આ કેતા-
પની છેડેની ફરહંગ.

જુદી જુદી ગેહમાં પાદયાવ માટે પાણી. ૨૩

મુળ્ય ચક્ર ફરીને કાઢાડવું. જે વખતે પાણી કાઢાડવું હોય તે દહાડે રાત્રે મોટા કાકડનો ધીનો યા વનસ્પતીક તેલનો એક રોશન ચેરાગ કુવાની અંદર ગોખલામાં રાખવો, અને દીવો વસ્તો (યાને યુગ્મ) નહીં જાય તેની સંભાલ લેવી.

પહેલાં કુવા આગલ દખણ દીશા તરફ મહોડું કરી દેનઔથ અહુરહે મજદાઔ. અર્ધમ વૉહુ (૩) બણીને કુવાની અંદર જેટલા લાંબા હાથ પુગે ત્યાંથી જોશમંધ તાલીઓ ત્રણ ત્રણના ઝુમખામાં ત્રણ વખત મારવી.

પછી જમણા હાથ પરથી વલણ લઈને પુર્વ દીશા તરફ મહોડું કરી, દેનઔથ અહુરહે મજદાઔ. અર્ધમ વૉહુ (૩) બણીને ત્રણ વખત ઉપર પ્રમાણેજ તાલી પાડવી.

પછી જમણી બાજુએથી યઈને પશ્ચીમ દીશા તરફ મહોડું કરીને, દેનઔથ અહુરહે મજદાઔ.

૨૪ જુદી જુદી ગેહમાં પાદ્યાવ માટે પાણી.

દાઓ. અર્ધમ વૉડૂ (૩) ભણીને ઉપર જણાવ્યા મુજબ ત્રણ વખત તાલી પાડવી.

પાછું જમણા હાથ પરથી વક્ષણ લઈને ઉતર દીશા તરફ મહોડું કરી, ફનઆંથ્ર અહુરહે મજદદાઓ. અર્ધમ વૉડૂ (૩) ભણી ત્રણ મરતબે તાલી પાડવી.

હવે પાછા દખણ દીશા તરફ મહોડું કરીને ફનઆંથ્ર અહુરહે મજદદાઓ. અર્ધમ વૉડૂ (૩) ભણી જતાં કુવામાં કાહારણું મુકવું. એવાં એવાં ત્રણ કાહારણાં કાહાડીને તે પાણીને સાધારણ વેપરાસના કામમાં લેવા માટે બાગુએ કરવું, અને ચોથી વખત કાહાડીને જેમ ઘટવું હોય તેમ વાપરવા લેવું.

નોંધ :—જો કુવાનું બંધારણ દખણ તરફ મહોડું કરવાનું નહી હોય તો પુર્વ તરફ મહોડું કરીને પાણી કાહાડવું, અને તેમ પણ નહી

કુસ્તી કરવા અગાઉ પાદ્યાવ કરવાની રીત. ૨૫

બને તો પશ્ચીમ તરફ મહોકું કરવું. કદાચ ચારે દીશામાંથી એકથી વધુ ખુલ્લી નહીં હોય તો ઉપર કદા પ્રમાણે ખુણે ખુણે આડકતરા દિશા રહીને તાલીઓ પાડવી.

કુસ્તી કરવા અગાઉ પાદ્યાવ કરવાની અસલ રીત.

હર વખતે કુસ્તી કરવા આગમ્ય નીચે મુજબ પાદ્યાવ કરવાનું જરૂરથી કરમાત છે. પાવ કીધેલાં ત્રાંખાંના કળસ્યામાં ચોખ્ખું ઝરાનું ચા ચાહી ચાને કુવાનું અથવા કુદરતી આખે રવાનું ચાને નદી માહાસાગરનું ઉપર મુજબ તરીકતથી કાઢેલું પાણી લઈ, તે કળસ્યાને કપડાંના પેવંદથી ધરી, તે પાણી ઉપર નજર કરતાં, દ્વનઓંઝ અહુરહે મજદાઓં, અર્પેમ વાહુ ૧ પઢતાં,

૨૬ કુસ્તી કરવા અગાઉ પાંદ્યાવ કરવાની રીત.

મરદ હોય તો પહેલે જમણો ને પછી ડાબો
હાથ, ને ઝોરત હોય તો પહેલે ડાબો ને પછી
જમણો હાથ, છેક કોણી સુધી ધોધ, ત્યાર બાદ
મોહોડાંમાં હથેલી વાટે પાણી લઈ સહેજની
ગળ્યા વગર કોગળા કરી,* પછી આખો ચહેરો
ધોધ, ને ત્યાર બાદ બન્ને પગની પાટલી—મરદ
હોય તો પહેલે જમણી ને પછી ડાબી, ને ઝોરત
હોય તો પહેલે ડાબી ને પછી જમણી—છેક
ધુંટી સુધી ધોવી. હવે તુવાલે એજ જુદા જુદા
અનુક્રમે હાથ, મોંહ અને પગ તુછી નાખવાં,
ને ત્યાર બાદ કુસ્તી કરવાની રોજની મુકરર કરેલી
જગોએ જઈ “સરોશની કુમનની કુસ્તી”

* બરશનુમવાળા યા અમલવાલા મોખેદ હોય
યા તો અમલવાલા ખેહેદીન હોય તો તેનાથી કોગળા
નહી કરી શકાય. તે સીવાય આમ લોકને માટે
નયન છે.

નું હેઠળ આપેલું બહુતર આગળ ચલાવવું. પાદ-
ચાવ કરતી વખતે બહુનારના ખોરેહમાંની આલુદ-
ગી સફા થાય એવા મીઠા ચાને વિચાર રાખવા.

સરોશની ક્તુમન સાથની સંપૂર્ણ
કુસ્તીનું બહુતર.

જમાનાની ગીરદેશથી આપણા લોકો જે
અનેક ચીજો ગુમાવી બેઠાં છીએ, યા અધુરી
હાલતમાં આપણી પાસે બચી ગઈ છે, તેમાં
આપણું કુસ્તીનું બહુતર એક છે, જે સરોશની
ક્તુમન વગર હાલમાં ચાલુ હોવાથી, સંપૂર્ણ
અસલ કાયદાસરનું નહીં કહેવાય, પણ તે અધુરું
લેખાય. અસલ સરોશની ક્તુમન વગર કુસ્તી
થતી નહીં હતી તેનો કંઈક ભાસ આપણને હાલના
કદમી ટોળામાં જાયજ રહેલી કુસ્તી ઉપરથી
આવે છે, જેમાં “સરોશની ક્તુમન” આવેછે.

૨૮ સરોશની ક્ષત્રુમન સાથની કુસ્તી.

આ “સરોશની ક્ષત્રુમન” સાથની કુસ્તી કેમ કરવી જોઈએ તે માટેની ખાહેશ આપણા દીનદારોમાં વધતી જતી જોઈ, સંપૂર્ણ કુસ્તીનું ભણતર જે અસલ વારે આપણામાં જાયજ હવું તે નીચે આપવામાં આવ્યું છે.

સરોશ યજ્ઞ કેટલો બળવાન અને દરેક બસ્તે—કુસ્તીઆન માટે સૌથી અગત્યનો યજ્ઞ છે, અને સરોશની દમેદમની પનાહ વગર એક જરથોસ્તીને કાંય ચાલી શકેજ નહિ, એ બાબેનું સવીસ્તર ખ્યાન “સરોશ યજ્ઞનું કુદરતની તમામ પેદાયશમાં મહાન કાર્ય” એ મઘાળાં તળે જરથોસ્તી ઇદમે ક્ષત્રુમ ઇન્સ્તીત્યુત તરફથી ઇ. સ. ૧૯૧૫ નાં સાલમાં મુક્ત વહેંચવામાં આવેલાં ચોપાન્યાંમાં પુરતું ખ્યાન આપવામાં આવ્યું છે, તે વાચીને ધ્યાનમાં રાખવાની ભલામણ કરી, હવે ભણતર આપીશું.

(નોંધ—મહેરબાની કરીને, કોઈખી સમજણ તેના બોલેબોલમાં ધ્યાનથી ફરી ફરીથી

વાંચીને પછોજ તે મુજબ અમલ કરવો, જેથી અર્થનો અનર્થ થતા પામે નહીં.)

ઉપર જણાવ્યા મુજબ, ખરી રીતના પાદ્યાર હમેશાં કુસ્તી કરવાની આગમજ જરૂર કરવા. મોહોડું હાથ, પગ નુછી નાખ્યા પછી રોજની બાણુવાની મુકરર કરેલી જગાએ જઈ, નીચે મુજબ પઢવાતું સર કરવું :

દ્વિત્વંચાંત્ર અહુરહે મજદદાઓ. અષ્ટમ વોહુ ૩. કવરાને મજદદયસ્તેના જરથુરિત્રશ વીદ્યેવો અહુર-હક્યેષો. (જે ગેહ હોય તે પઢવી.) સ્ત્રવ્યાપહે અષ્ટેહે, તખ્મંહે તત્તુ-માંત્રહે, દરુષિ-દ્રવ્યાશ, આહુધૂયેહે, દ્વિત્વંચાંત્ર ચસ્તનાઈય વહ્માઈય દ્વિત્વંચાંત્રા-ધ્મ કસસ્તયએમ, યથા અહુ વધર્યો જાઓતા ક્રા મે ઝૂતે, અથા રતુશ અપાજી ચિજ હુય, ક્રા અપવ વીદવાઓ ઝૂઓતૂ.

૩૦ સરોશની ક્ષુભન સાથની કુસ્તી.

સઘ્ઘાપ્પમ અપીમ, હુરઘ્ઘાદ્દમ, વૅર્રથા-
જનંમ, ક્કાદ્દલ-ગઘ્ઘેયંમ, અપવન્નમ
અપહ્લે રતૂમ યજ્જમધદે.

અહુન્નમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ,
અહુન્નમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ, અહુ-
ન્નમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ, યથા અહુ
વધરૂયો ૧.

કેમના મજ્જદા મવધતે પાયૂમ દ્દહાલ,
હાલ મા દ્દગ્ગવાઘ્ઘા હીદરેપતા અઘ્ઘેનંધ્રહ્લે,
અન્યેમ ઇવહ્હાલ આથરયા મનંધ્રહ્લસ્યા,
યયાઘ્ઘા બ્બઘ્ઘાથનાધસ અપ્પમ થ્રઘ્ઘાસતા
અહુર, તાંમ મોઘ હાંસત્તવાંમ દ્દઘ્ઘેનયાધ
ક્કા વઘ્ઘાયા.

કે વૅર્રથમ-જ ઇવા પોઘ સોંઘ્ઘા મોઘ
હુન્તી, ચિઘ્ઘા મોઘ હાંમ અહુમિસ રતૂમ
ચીઘ્ઘદી; અમ્મ હોઘ વોહુ સ્સરઘ્ઘાપો જંતૂ

મનંધ્રહા, મજદા અક્ષાઈ યક્ષાઈ વધી
કક્ષાઈચીત્.

પાત-નો લખિયન્તાત પધરિ, મજદા-
ઓરથ આરમધતિશય રપેન્તરથ, નસે
દયેવી દુક્ષ, નસે દયેવો-ચિથ્રે, નસે
દયેવો-કકરરતે, નસે દયેવો-કદાધતે,
અપ દુક્ષ નસે, અપ દુક્ષ દ્વાર, અપ દુક્ષ
વીનસે, અપાખેદ્રે અપ-નસયેહે; મા
મરનયઈનીશ ગથેથાઓ અસ્તવધતીશ
અપહે. નંમસયા યા આરમધતિશ ઇજ્જાયા
અપેમ વોહૂ ૧.

(નોંધ: “ નંમસયા ” બાજુ પદ પઢતી
વખતે, મરદ હોય તો જમણા અને ઓરત
હોય તો ડાબા હાથની અંગુઠાની તુરત પાસેની
આંગત્રી ડુંટીને લગાડી, જમીન તરફ મોંઢ કરી,
રપેન્દારમદ્ અમશારપંદને યાંદ કરતાં, નમવું.)

૩૨ સરોથની ક્ષુભન આથની કુસ્તી.

હવે, અહીં થોભી કુસ્તી મુગે મહોંડે છોડતી.
પછી બેઉ હેડા મેળવી, બેઉ લર ઝુલતા રાખી,
કુસ્તીનો મધ્ય ભાગનો ગાળો બન્ને મરદે કે
ઓરતે એકસરખી રીતે ડાબા હાથની
અંગુલની પાસેની બરજીસી આંગળામાં પોષ,
બેવડી કુસ્તીનો વચ્ચો ભાગ જમણા હાથે પકડવો.
ત્યારબાદ પોતાનાં શરીરની આસપાસ ‘ મહેરે
અધપી ’ યાને ખોરેહમાં ચારે દીશામાં નજર
ફેંકતાં નીચે મુજબ પઢવું: ક્ષનચોથ અહુરહે
મજદાઓ અર્ધમ વોહુ ૧. અહુરમજદ

(હવે ખીસ્તા બાણવા માંડવું:)

ખોદાએ.

(કુસ્તી ઉત્તર દીશાએ એકવાર પખોડતાં:)
અહેરેમન અવાદશાંન, ફર અવાજ
છરતાર, જદ શીકસ્તેહ બાદ.

સરોશનો કનુમન સાથની કુસ્તી. . ૩૩

(કુસ્તી ઉતર દીશાએ એકવાર પખોડતાં)
અહેરેમન દેવાંનું, દરજાનું, બદ્દ-
આંનું, દરવંદાનું, કીકાંનું, કરકાંનું,
સાસ્તારાંનું, ગુનેહગારાંનું, આશમોગાંનું,
દરવંદાંનું, દુશ્મનાં, ક્રીઆંનું, જુદું
શીકરતેહુ બાદ.

(કુસ્તી ઉતર દીશાએ એક વાર પખોડતાં :)
દુશ્ પાદશાહાનું અવાદશાંનું બાદ; દુશ્મ-
નાં સતોહુ બાદ; દુશ્મનાં અવાદશાંનું
બાદ.

(નમતાં કુશાદે) અહુરમબદ્દ

(ખીસ્તા) ખોદાએ ! અજુ હમા ગુનાહુ
પતેત પશોમાનુમ, અજુ હરવસ્તીનું

(કુશાદે) દુશ્મત દુજૂખત દુજૂવરૂશત .

૨૪ . સરોશની કનુમન સાથની કુસ્તી.

(દુશ્મત દુશ્મપ્ત દુશ્મવરસ્ત એ દરેક શબ્દ ઉચ્ચારતી વખતે કુસ્તી દરેક વાર જુદી ઉતર દીશાએ પખોડવી.)

(ખીસ્તા) મેમ્ પ ગંતી મનીદ્ ઓઐમ્
ગોપૂત્, ઓઐમ્ કદ્, ઓઐમ્ જસ્ત્,
ઓઐમ્ ખૂન્ ખૂદ્ ઐસ્તેદ્, અઝ્ આન્
ચુનાહ્ મનશની ગવશની કુનશની

(મનશની, ગવશની, કુનશની--એ ત્રણ શબ્દો ઉચ્ચારતી વેળાએ કુસ્તીને છુટી કરી, પહેલે જમણા હાથ અને પછી ડાબા હાથ નજદીક એકેક ગોળ ગાળો બનાવી પકડી રાખવો.)

તની રવાંની ગંતી મીનોઆંની, ઓએ
અવાક્ષ્ પશેમાંન્ પસે ગવશની પ પતેત્
તિહામ્.

સરોશની કનુમન સાથની કુસ્તી. ૩૫

(નમતાં નમતાં કુશાદેઃ)

દનઝાંથ્ર અહુરહે મજદાઝાં.

(હવે પેલા ગોળ ગાળા કીધેલા છોડી દઇ,
કુસ્તી બેઠ હાથે તેમજ પકડી રાખીને ઉત્તર
દીશાએ ત્રણ વાર પખોડતાં નીચે મુજબ વાક્ય
ભણવું) :—

તરોઇદીતે અંધરહે મધંચેઉશ.

(હવે કુસ્તી કમર ઉપર વિંટાળતા અને બેઠ
હાર આગલ લાવતાં નીચે મુજબ ભણવું :)

હુધથ્યા વરૂરતાંમ હિત વસ્ના ફરષો-
તંમંમ. સ્તઝાંમી અષંમ. અષંમ વોહૂં ૧

યથા અહૂ વરૂધયો ૨, અષેમ વોહૂં ૧.
પહેલા “યથા” નો “અહૂ” શબ્દ ઉચ્ચારતાં
બન્ને મરદે કે ઝારતે પેહેલે જમેણે હાથે લરનો.
છેડો ફકત નાંખવો, ને તે વેળાએ ‘તુ’ કરીને મીથ્ર

૩૬ સરોશની ક્તુમન સાયની કુસ્તી.

યાને વિચાર કરવો; અને “**બ્યઝ્ઝાથનનામ**” ઉચ્ચારતી વેળાએ પહેલો આગલો ગાંઠ વાલવો. આ પહેલા ‘**યથા**’ દરમ્યાન એવા મીથ્ર ચાલુ કરવા કે “તે સાહેબ એકજ કપી-ઉલ-કપી (યાને સર્વથી શક્તિમાન) છે.

ખીજી “**યથા**” નો અહ્લૂ શબ્દ ઉચ્ચારતાં ડાબે હાથે ખીજી લરનો છેડો ફક્ત નાંખવો, તે ‘**તુ**’ કરીને મીથ્ર ફેંકવો; અને “**બ્યઝ્ઝાથનનામ**” શબ્દ ઉચ્ચારતાં ખીજી આગલો ગાંઠ વાળવો. આ ખીજી “**યથા**” દરમ્યાન એવા મીથ્ર ચાલુ કરવા કે “અશો સ્પીતમાન જરથોસ્ત સાહેબ તેના મોકલેલા એકલા પેગામ્બર સાહેબ છે, અને તેવણે શીખાડેલી માજદયસ્તી જરથોસ્તી દ્વએન તદન રાસ્ત અને ખરહક્ક છે ને તે ઉપર હું ખીયુમાન છું.”

બેઉ ગાંઠ બન્ને મરદે તેમજ ઓરતે પહેલાં જમણા અને પછી ડાબા હાથે વાળવા, અને તે વખતે પોતાના ખોરેહમાં અશોષનો પ્રવાહ ફેલાતો રહે એવા મીથ ચાલુ રાખવા.

હવે આગલા બેઉ ગાંઠ પોહોળા કરી બેઉ હાથની બરજીસી આંગત્રી (યાને કે અંગુઠાની પાસેની પહેલી આંગત્રી) વડે તે ગાંઠનો ગાળો પોહોળો કરેલો ધરી રાખી, તે ઉપર ચાલુ નજર ફેંકી, “જસ મે અવંધ્રહે મજદ” નીચે મુજબ પઠી જતી, અને તે દરમ્યાન માજદયસ્તી જરયોસ્તી દીનની યુવંદી તથા મોનેબરી અને શ્રેષ્ઠ સ્ત્રીકારી, તે બાબે શીદાગીરીનો જોશ બતાવી તે દીન મુજબ ચાલવાનો મનમાં મજબુત એકરાર કરવો :—

જસ મે અવંધ્રહે મજદ; જસ મે અવંધ્રહે મજદ; જસ મે અવંધ્રહે મજદ. મજદયસ્તો અભિ, મજદયસ્તો જરથુશ-

ત્રિશ કવરને આરતૂતરયા કવરેતરયા
 આરતુયે હુમતેમ મનો, આરતુયે હુખતેમ
 વચો, આરતુયે હુવરૂરતેમ બ્યઅથનેમ
 આરતુયે દ્યેનાંમ વંધુહીમ માજદય-
 રૂનીમ, કરપાયઅાખેદરાંમ, નિદા-રનધ-
 થિષેમ, ખઅેત્વદથાંમ, અપઅાનીમ
 યા હાધતિનાંમયા, બૂબ્યેઈનિતનાંમયા,
 મજિરતાયા, વહિરતાયા, સ્તઅેરતાયા,
 યા આહુઈરિશ જરથુશત્રિશ. અહુરાઈ
 મજદાઈ વીરપા વાહુ ચિનહી. અઅેષા
 અરૂતી દ્યેનયાઅા માજદયરનોઈશ
 આરતૂઈતિશ. અપેમ વાહુ ૧.

હવે આગલા ગાંઠોમાંથી આંગલી કાઢી નાંખી,
 કુસ્તીને બધેથી સરખી કરી, પછી કમર તરફથી
 બેઉ બાજુ આગળથી કુસ્તીને બેઉ હાથે ધરી
 રાખી, હેઠળ બતાવેલો ભાગ આખો “કૂરૂફેહુ
 મોજદ” તુલીક પૂઠી જવો:

યથા અહુ વધરૂયો ર. યરનંમ્ય વહ્ન-
મ્ય અઘ્નજસ્ય જવરંચ આક્રોનામિ,
સઘ્નપહે અઘ્યેહે, તજમહે, તનુ-માંધહે,
દરૂપિ-દ્રઘ્નશ, આહુધરૂયેહે. અર્ષમ
વાહુ ૧.

અહ્નાધ રઘ્યેશ્ય ખરંનસ્ય, અહ્નાધ
તન્વો દ્રવતાત્મ, અહ્નાધ તન્વો વ-
જદ્વરે, અહ્નાધ તન્વો વરંધ્રમ, અહ્નાધ
ધરતીમ પઘ્નકિરશ-ખાથ્રામ, અહ્નાધ
આસ્નામચિત્ત ક્ષજઘન્તીમ, અહ્નાધ
દરંધામ દરંધો જીતીમ, અહ્નાધ વહિરત્મ
અહુમ અપઘ્નાનામ, રઘ્નચંધ્રહેમ
વીર્યો-ખાથ્રમ. અથ જમ્યાત્ત યથ
આક્રીનામિ, અર્ષમ વાહુ ૧.*

* એટલું ધ્યાન રાખવું, કે અનુશેષ—રવાંનની
નધયતે ભણાતાં એકેએક ભણુતરોમાં આખી

૪૦ સરોશની ક્ષુભન સાથની કુસ્તી.

હજારેમ અએપજનાંમ, અએવરે
અએપજનાંમ ; હજારેમ અએપજનાંમ,

“અહાહ રએશ્ય,” “જસમે અવંધહે મજદ”નો
“શમનો ખાસ્રહે.....થી તે.....મઈન્ઓમ”
સુધીનો ભાગ, તેમજ “કેરફેહ મોજદ” આખી
ઠ્ઠીખી બાણી રાકાયજ નહી, કારણ કે હરવાંને
ખાકી સરીર છોડી દીધા પછી, “અહાહ રએશ્ય”
કે જેમાં તનની દુસ્તી ચાહવામાં આવી છે તે,
તથા જસમે અવંધહે મજદનો “શમનો ખાસ્રહે”
વાળો ભાગ કે જેના મંથ્ર પશુ જીવતી જંદગી
દરમ્યાન તનુનાં અનાસરોને છુટાં પડતાં અટકા-
વવાની મહાન ખીસ્કારી બળવે છે તે, તેમજ
“કેરફેહ મોજદ” કે જેમાં આ ખનીરય બામીપર
એક જંદગી ગુન્નરનાર (જન્દેહ-રવાંન) અરોહ
સરી જંદગી ગુન્નરવાની તત્તજ કરે છે તેના મીથ્ર
સમાવવામાં આવ્યા છે, તે બધા ભાગો ગુન્નર
ખામેલાં હરવાંનને માટે તેનું ખાકી તનુ નહી
હોવાને લીધે ખીલકુલ નકામા અને વગર અર્થના
અધ પડે છે. તેથીજ હરવાંનની નહયતનાં બાણતાં

અએવરે અએપજનાંમ; હજંધરેમ
અએપજનાંમ, અએવરે અએપજનાંમ,
અપંમ વાહુ ૧.

જસ મે અવંધહે મજદ, જસ મે
અવંધહે મજદ, જસ મે અવંધહે મજદ.
અમહે હુતારતહે હુરઓદહે, વરંધ્રાદહે

એકેએક લણતરમાં હર વખતે આખી “અહ-
માઈ રએસ્ય,” “જસમે અવંધહે મજદ,” નો
“રામનો ખાસહે...થી તે...મહન્યઓમ” સુધીનો
ભાગ તથા આખી “કેરફેહ મોજદ” મુદ્દલ
ભણાવી નહી જોઈએ. ફક્ત “હજંધરેમ” કે જેમાં
કેહરપની દુરસ્તી ચાહવામાં આવી છે તે તથા
“જસમે અવંધહે મજદ”નો શરૂઆતનો તથા
છેડેનો ભાગ (રામનો ખાસહે વાળા ભાગ વગર)
હરબાંનની નધયતે હર હમેશ લણવાનો હોકમ
છે. આ રીતે જોતાં સમજી શકાયે કે હાલમાં
આપણે “અહમાઈ રએસ્ય” તથા “કેરફેહ મોજદ”

૪૨ સરોશની ક્ષુભન સાથની કુસ્તી.

અહુરદાતહે, વનદનૃત્યાઓસ્ય ઉપરતાતેદ-
રામનો આસત્રહે, વયઓશ ઉપરો-કઈ-
રૂયેહે તરદાતો અન્યાધશ દામાંન, અએ-
તલ તે વયો યલ તે અસ્તિ સ્યન્તો-
મધન્યઓમ, ઇવાપહે ખદાતહે, જરવાનહે
અકરનહે, જરવાનહે દરેધો-ખદાતહે.
અપેમ વોહુ ૧.

(ખીસ્તા) કેરકેહ મોજદ ગુનાહ ગુજરે-
રનેરા કુનમ, અશહી રવાન દુશારમરા, હમ
કેરકેહ હમા વેહાને હપૂત કેશવર જમીન,

અને “જસમે અવંધહે”નો વચમાંનો ભાગ માત્ર
પહેલા ત્રણ જ દીવસ આપણે છોડી દઈએ છીએ,
તે ઉપરાંત હરવાંનની ચાહુ હમેશની દરેક ક્રિયા
વખતે પણ—તનુ સાથે તેનો સંબંધ નહી હોવાને
હીધે—એ ભાગો છોડી દેવા જઈએ.

જમીન-પેહના, રૂદ-દરાના, ખોરશીદ-
ખાલા, બુન્દેહાદ ખેરસાદ; અશો ખેદ દેરજી.

(કુશાદે) અથ જમ્યાત્ર યથ આક્રીનામિ,
અર્પેમ વૌહૂ. ૧

નેાંધ:—“ સરોશની કનુમન સાથની
કુસ્તી ” નું ઉપર આપેલું બણતર માદ
રાખવાની સેહેલી રીત નીચે મુજબ છે:

પહેલે, પાદ્યાવ માટેનો દનઁઆથ્ર અહુરહે
મજદાઁઆ. અર્પેમ વૌહૂ ૧ બણવો. ત્યાર-
બાદ, દનઁઆથ્ર અહુરહે મજદાઁઆ. અર્પેમ
વૌહૂ ૩ એમ બણવું. હવે સરોશ બાંજનો
શરૂઆતનો “ પ નામે યજદાંન્ ” થી તે
“ અર્પેમ વૌહૂ ૩ ” સુધીનો તમામ ભાગ
છોડી દેવો, અને “ કવરાને મજદયસ્નો ”
થી સરોશ બાંજનો ભાગ બણવા માંડવો; તે

૪૪ સરોશની દ્વુમન સાથની કુસ્તી.

“અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ. યથા
અહુ વધર્યો ૧” સુધી ભણી અટકી જવું.

હવે, અહીં હાલમાં જે કુસ્તીનું ભણતર
સાધારણે ભણાય છે, યાને કે આખી “કેમના
મજદા,” ત્યારબાદ “અહુર મજદ ખોદાએ”
ની આખી નીરંગ, અને “જસ મે અવં-
ધહે મજદ, મજદયસ્નો અહિ” એ
બધું ભણવું. ફક્ત ફરક એટલોજ છે કે
“કેમના મજદા” પુરી થયા પછી “ક્ષન-
આથ્ર અહુરહે મજદાઓ, અર્ષમ વોહુ
૧” પદ ફરી પઢીને પછી “અહુરમજદ
ખોદાએ” ની નીરંગ માંડવી.

હવે, સરોશ જાળનો બાકીનો ભાગ “યથા
અહુ વધર્યો ૨ યસ્નંમ્ય” થી તે છેક
“કેરેહુ મોજદ” સુધીનો આખો ભાગ ભણી
જવો, એટલે સરોશની દ્વુમન સાથની

કુસ્તીનું બહુતર સંપુર્ણ થશે. ટુંકમાં આપણાં હાલનાં કુસ્તીનાં બહુતરની આગલ તેમજ પાછળ સરોશ બાળના ચોકસ ભાગો ઉપર જણાવ્યા મુજબ સેવાથી સરોશની ક્ષુભન સાથની કુસ્તીનું બહુતર બની શકે છે.

નોંધ : (૧) 'કરૂંદેહ મોજૂદ'ના ખીસ્તા બહુવાનો પાજંદ ભાગ, જે આગલ બહુવાનું માંડવું હોય તો ખીસ્તા બહુવો જોઈએ; નહીં તો કુશાદે યાને પ્રગટ બહુ શકાશે, કારણકે આ એક સામાન્ય કાયદો છે કે પાજંદનો ભાગ બંદગી પુરી કરતાં છેક છેડે જ્યારેખી આવતો હોય ત્યારે તે કુશાદે બહુ શકાય છે.

(૨) કુસ્તી કરવાની જગો પહેલેથીજ એવી રીતની પસંદ કરવી,—ખાસ કરીને નજદીકમાં સામે ભીંત આવે તેમ ઉભા રહેવું, કે જ્યાં તે જગ્યા અને કુસ્તી કરનારની વચ્ચેથી

૪૬ સરોશની ક્તુમન સાથની કુસ્તી.

૩ કદમ* યાને મુંબધમાં આશરે ૧૦૧ ફીટની

* જરથોસ્તી દંએતમાં ખોરેહના કાયદાઓમાં એકમેકથી દુર રહેવાના અંતરનું માપ “કદમ” તરીકે ઓળખાય છે. “કદમ” એ ફારસી શબ્દ છે; એનું અવસ્તા રૂપ “ગાંમ” અથવા “ગાઇમ” છે, અને “કદમ” શબ્દનો અર્થ સાધારણ ‘પગલું’ નહીં, પણ ચોકસ હીસાબની ગણતરીથી લીધેલું માપ છે, જે ગણતરી આ પ્રમાણે છે: ખુર્રજ હમલ યાને મેશ રાશીમાં સુરજ દાખલ થાય તે વખતે એક શબ્દ મધ્યાનની સંવા ‘હાથ્ર’ (યાને ૧૦૦ મીનીટ) અગાઉ ચોગાનમાં હલો રહે અને તેના જે “હમલદ” યાને પડછાયો પડે તે પડછાયોની લંબાઈ તે શબ્દને માટેનું તેના રહેવાસની (‘લોનજત્યુડ’ અને ‘લેટીટ્યુડ’ની) જગ્યાને માટેનું સરાસરી એક કદમનું માપ ગણાય છે.

જગ્યામાંથી ગીજી કોઈની શખ્સ પસાર થઈ શકે નહીં, જેથી પુરશેદના સ્વા યાને કીરણો મારફતે કુસ્તીના સ્તોત મેળવવામાં ખત્રલ નહીં થાય.

આ રીતે જોતાં, દુન્યાના જુદા જુદા ભાગોમાં એકજ શખ્સનું કદમ જુદું જુદું થવા જાયછે. એવાં એવાં ૩ કદમ, ૯ કદમ, ૩૦ કદમ, ૯૦ કદમ વગેરે જુદી જુદી બાબદના સંબંધમાં જોરેહ જળવવાને વાસ્તે એકમેક વચ્ચે અંતર રાખવાનાં ફરમાનો વંદીદાર વગેરેમાં આપવામાં આવ્યાછે. આ ગણતરીએ મુજબમાં એક સાધારણ ઉચાઈના શખ્સનાં એક કદમનું માપ આશરે ૩૧ ફીટનું નોંધવામાં આવ્યું છે. આ માપ સરાસરી તરીકે ચાલી શકશે.

પાંચે ગેહની ગણતરી તથા પાંચે
ગેહની ફરજ્યાત કુસ્તી.

હાલમાં, કુદરતી હાજતે જઘ આવ્યા પછી,
કોઈબો બંદગી કે કીયાની શરૂઆતમાં, કે
જમવા અગાઉ, કે નાહી રહીને કે ઉંઘમાંથી
બીહાર થયા પછી કુસ્તી કરવામાં આવે છે, પણ
તે ઉપરાંત અસલ ફરમાન તો એવું છે કે
દરેક ગેહ બદલાય કે સરોશની ક્ષુમનની કુસ્તી
નવેસરથી પાછી દરેક બસ્તે-કુસ્તીઆંને તે નવી
ગેહની કરવીજ જોઈએ.* આપણી પુરાંદ કુસ્તીની

* વળી એ ઉપસંત, જ્યારેબી મીઠ્ર તનજન્નુલ
થઈ જાય ચાને આપણા વિચારમાં સેહેજબી
અગાઉ થાય તેમજ બીજા કોઈબી કારણે ખોરેહમાં
ન્યુનતા આવે, તે વખતે તુરત પાદચાવ કરી સરો-
શની ક્ષુમન સાથની કુસ્તી કરી લેવાતું ફરમાન છે.

ખાંચે ગેહની ગણત્રી તથા ફરજયાત કુસ્તી. ૪૯

મહાન ખીસ્કારી યાને કાર્ય યાદ રાખીશું, તો
આ ફરમાનનું વાજ પીપણું આપણે તુરત
સ્વીકારીશું. કુસ્તી તો અવસ્તા માંથના સ્તોતને
ખેંચવાનું તથા ગૃહણ કરવાનું બુલંદમાં બુલંદ
આલાત યાને હથ્યાર છે, કે બેની મારફતે તે
સ્તોત આપણા ખોરેહમાં આસપાસ વ્યાપી રહી,
ખોરેહને સદા સુક્ષ્મ હાલતમાં રાખે છે, અને
હરવાનને સ્તોતનો ખોરાક આવી રીતે પુરો
પાડી, હરવાનની વૃદ્ધિમાં મદદ કરે છે. હવે
સ્તોત ઉત્પન્ન થવાનો તમામ આધાર ખુરશેદના
'સ્વા' યાને અણુદીઠ કીરણોનીજ ઉપર
રહે છે. હવે ખુરશેદના 'સ્વા' આખા દીવસમાં
એક સરખા હોતા નથી, પણ દીવસના ચોક્કસ
ચોક્કસ કલાકોના અંતરે તેમાં 'તમદીત્ર તેહેદીલ'
યાને મોટા ફેરફાર થાય છે. દીવસના આ ચોક્કસ
અંતર, કે જે વખતે સ્વામાં મોટો ફરક પડી

૫૦ પાંચે ગેહની મણુત્રી તથા ફરજયાત કુસ્તી.

જાય છે, તેને આપણે સાધારણ રીતે પાંચ ગેહ તરીકે ઓળખ્યે છીએ. ત્યારે દરરોજ દરેક ગેહ બદલાવાની સાથે પુરશેદના સ્વામાં તબદીલ-તેહેદીલ થવાને લીધે, કુસ્તીમાં જે આગલી ગેહના સ્તોત ગૃહણ થયલા હોય છે તેને નવેસરથી બીજી ગેહની પાછી કુસ્તી કરીને તાજ કરવા પડે છે, અને તેટલાજ માટે દરેક ગેહ બદલાવાની સાથે સરોશની ક્તુમન સાથની સંપુર્ણ કુસ્તી કરવાનું ફરમાન આપણા વખ્શુરે વખ્શુરાંન અશો સ્પીતમાન જરથોસ્ત સાહેબે આપણને આપ્યું છે.

હવે, દરેક ગેહ સંપુર્ણ ક્યારે બદલાય છે અને તેટલામાટે દરેક ગેહની કુસ્તી કયે ચોકસ વખતે કરવી જોઈએ તેનો સેહેજ હીસાબ તપાસીશું.

આપણે હોશબામથી શરૂ કરીએ. દરરોજ સહ્યારના પુરશેદ ઉર્ગવાના લોકલ (યાને સ્થાનીક)

પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજિયાત કુસ્તી. ૫૧

વખતની આગમયના એક “હાથ” યાને આશરે ૮૧ મીનીટનો વખત “ હોશખામ ” નો ગણાય છે. આ ૮૧ મીનીટમાંની પહેલી ૯* મીનીટ (યાને એક “ હાથ ”નો નવમો ભાગ) પસાર થવા

* આશરે નવ મીનીટનો હીસાબ એ રીતે આપવામાં આવ્યો છે કે ખુરશેદથીજ આ ધરતીનો સઘળો કારોબાર ચાલી રહ્યો છે, પણ ખુરશેદના સ્વા યાને અણદીક કીરણોને છેક દુર વેરથી અહીં આવતાં એક હાથનો નવમો ભાગ લાગે છે. અગાઉ અસલ ધરાનમાં ૧૮ ‘હાથ’નો એક દીવસ ગણાતો હતો, તે હીસાબે એક “હાથ” એટલે હાલની ૮૦ મીનીટ ઉપર થાય છે. તેનો નવમો ભાગ ૯ મીનીટ ઉપર થવા જાય છે. ત્યારે ખુરશેદની શેશનીને ખુરશેદ તરફથી અહીં આ ખનીરથખામી ઉપર પડતાં આશરે ૯ મીનીટ લાગે છે, એ કુદરતી કાયદો ખારીકીથી ધ્યાનમાં લઈનેજ આપણી ખુલંદ જરથોરતી દબેને આખી હોશખામની

પર પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજિયાત કુસ્તી

દેવી, કારણકે ખુરશીદના સ્વાને છેક દુરવેરથી
અહીં ખનીરથામી સુધી આવતાં આશરે ૯

૮૧ મીનીટમાંની પહેલી નવ મીનીટ પસાર થવા
દેવાનું ઉપલું ફરમાન આપ્યું છે. એજ સખખને
લીધે, રપીથવન અને ઉઝીરન ગેહમાં, જેમ આગલ
આલતાં પાને ૫૬ અને ૬૨ મે જણાવ્યું છે તેમ,
ઓછામાં ઓછી પહેલી આશરે દશ મીનીટ રહીને
તે ગેહની કુસ્તી અગત ઘણીજ હોય તો કરી લેવા
ફરમાવવામાં આવ્યું છે.

ઉપલી જરથોશ્તી દએનની ખીનાને હાલની
પશ્ચીમની સાયનસનો સંપૂર્ણ ટેકો મળે છે, એ
ધણું ખુશી થવા જોગ છે. એસ્ત્રોનોમીની વિધા
મુજબ, સુરજ આપણી પૃથ્વીથી આશરે ૯ કરોડ
ને ૩૦ લાખ (૯૩,૦૦૦,૦૦૦) માઇલ દુર આવે-
લો છે. આ અતીશ મોટા અંતરનો જો તમારે
જાંખો ખ્યાલ લેવો હોય તો એમ ધારો કે કલા-
કના ત્રીસ માઇલ દોડતી એક એવી રેલ્વે ટ્રેનમાં

પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજયાત કુસ્તી. ૫૭

મીનીટ લાગેછે. બાકીની ૭૨ મીનીટના બે સરખા
હીસા (યાને દરેક ૩૬ મીનીટના) કરવા.

બેસી સુરજ તરફ જવા નીકળ્યા છીએ કે જે ત્રેન
મુદલ રસ્તામાં એક પણ પાણી થોભતી નથી,
તો સુરજ નજદીક તેને જઈ પુગતાં આશરે ૩૫૦
વરસ લાગે ! સુરજ અને પૃથ્વી વચ્ચેના આ અતી
મોટા અંતરમાંથી સુરજની રોશનીને છેક અહીં
વેર ચાલી આવતાં વખત તો લાગવો જોઈએ,
કારણ કે સૃષ્ટીની તમામ ચીજ—વિચાર તથા અવા-
જની ગતી વટીક—વખતને હમેશાં આધીન રહીનેજ
કાર્ય બજાવી શકેછે. રોશનીની હાલની વિધા
(Optics) આપણને જણાવે છે કે રોશનીનું એક
કીરણ એક સેકન્ડમાં ૧ લાખ ને ૮૬ હજાર
(૧,૮૬,૦૦૦) માઈલની ઝડપે દોડે છે. ત્યારે આ
હીસાબે, ઉપલો ૯ કરોડ ને ૩૦ લાખ માઈલનો
મહાન અંતર કાપતાં સુરજની રોશની આશરે ૮૧
મીનીટ લે છે. યાને તરફના સુરજ તરફથી પૃથ્વી
ઉપર પડતાં આશરે ૮૧ મીનીટનો વીલંબ આજની

૫૪ પાંચે ગેહની ગણત્રી તથા ફરજયાત કુસ્તી.

તેમાંની પહેલી ૩૬ મીનીટ ' ઉષહિનની હોશ-
ખામ' કહેવાય છે, અને બીજી ૩૬ મીનીટ
'હાવનની હોશખામ' યા 'હાવનનો મેડેર'
ગણાય છે. આ બંને વખતમાં, ત્યારે, હોશ-
ખામની બંદગી કરી શકાશે: ' ઉષહિન ' કે
'હાવન' જે ગેહ હોય તે મુજબ પઢવું.

સાયન્સનાં કહેવા પ્રમાણે લાગે છે. ટુંકમાં બાલ્યે
તો, જે અમુક પળે આપણે સુરજની રોશની
મેળવ્યે છીએ, તે ખરેખર તો આશરે ૮૦ મીનીટ
આગમયની સુરજમાંથી બહાર પડી ચુકેલી હોય
છે, યાને કે આશરે ૮૦ મીનીટની વાસી રોશની
આપણે અહીં દરેક પળે ખરેખર ભોગવ્યે છીએ.

આપણાં બુલંદ જરથોશ્તી દૈન્યનાં ફર-
માનો કુદરતની બીતાઓ અને કાયદાઓ ઉપરજ
તદને રચાયલાં છે તેની અચુક સાબિતી ઉપલી
એક બાબદમાં જરથોશ્તી દૈન્ય અને પશ્ચીમની
સાયન્સનું મળતાપણું આપણને આપે છે.

પાંચે ગેહની ગણતરી તથા દરમ્યાન કુસ્તી. ૫૫

હાવન ગેહનો અમલ 'હાવનની મેહર'થી (યાને ઉપર જણાવ્યા મુજબ ખુરશેદ ઉગવાની ૩૬ મીનીટ અગાઉથી) તે બપોરના લોકત્ર (યાને સ્થાનીક) ટાઇમ ૧૨ સુધીનો ગણાય છે, તેટલાંમાટે, હાવન ગેહની કુસ્તી 'હાવનની મેહર'માં કરી લેવી, યા જો તેમ નહીજ અને તો હાવન ગેહ દરમ્યાન કોઇ બી વખતે કુસ્તી કરી શકાશે. હાવન ગેહની કુસ્તી તથા બંદગી ખુરશેદની સનમુખ પુર્વ દીશાએ મોંઢ કરીને કરવી.

ત્યારબાદ, જો બપોરના લોકત્ર (યાને સ્થાનીક) ટાઇમ ૧૧ કલાક ને ૨૦ મીનીટથી તે ૧૨ કલાક ને ૪૦ મીનીટ સુધીમાં (યાને આ ૮૦ મીનીટના એક 'હાથ' દરમ્યાન) કુસ્તી કરવી પડે તો દખલુ દીશા તરફ મોંઢ કરી, ૧૧-૨૦થી ૩૨ વાગા સુધીના અમત્ર દરમ્યાન હાવન ગેહ લઇને

૫૬ પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજિયાત કુસ્તી.

કરવી, અને ૧૨-૧૦* વાગ્યાથી ૧૨-૪૦ ના

*મધ્યાન ૧૨ વાગ્યા પછીની પેહલી ૧૦ મીનીટ અહીં છોડી દીધી છે, કારણ કે એ ૧૦ મીનીટ ગેહની “ તવલ્લુદ ” યાને જન્મ થવાની છે, કે જે માટે ઉપર સફે ૫૧ મે કુટનોટમાં જોલાસો કરવામાં આવ્યો છે. છતાં જો એ પહેલી ૧૦ મીનીટમાં હાજર નહીં પડે ને કુસ્તી કરવી પડે તોજ હાવન ગેહ તરીકે ગણીને દખલ દીશાએ મોઢું કરીને કુસ્તી કરી શકાશે.

ખરેખર તો કોઈખી જો ગેહ વચ્ચે એક ગેહના સ્તોત ખદલાઈને પુરેપુરા ખીજ ગેહના સ્તોતમાં ફેરવાતાં, યાને ટુંકમાં નવી ગેહ સંપૂર્ણ ખદલાતાં ૩૩ મીનીટ લાગે છે, વાસ્તે એટલો વખત થોભીને કુસ્તી હમેશ કરવામાં આવે તો ખહુ અસરકારક થઈ પડે છે.

પાંચે ગેહની મણત્રી તથા ફરજ્યાત કુસ્તી. ૫૭

દરમ્યાન રપીથ્વન અથવા ખીજી હાવન* (જ

*ક્રવર્દીન મહીનાના હોરમજદ રોજથી તે મેહેર મહીનાના અનેરાંન રોજ સુધીજ બપોરે રપીથ્વન ગેહનો અમલ રહે છે; જ્યારે આવાં મહીનાના હોરમજદ રોજથી વરસના છેક છેલ્લા દીવસ સુધી રપીથ્વનને બદલે ખીજી હાવન ગેહનો અમલ ગણાય છે, વાસ્તે આટલો વખત પાછલા પોહોરના લોકલ ટાઇમ ૩ વાગા સુધી હાવન ગેહ ભણવી. રપીથ્વન ગેહની શરૂઆત ક્રવર્દીન મહીનાના હોરમજદ રોજ યાને નવરોઝથીજ બહારની ફસલ ખેસ્તાં ગણાવી જોઈએ, કે જે દીવસે રપીથ્વન ઈજવાનો અસલ હોકમ છે. હાલમાં કીયાકામ કરનારા મોખેદો “આમ” યાને સાધારણ લોકોની રપીથ્વનની યજ્ઞને રસમી ક્રવર્દીન મહીનાના અર્દીખેહેશ્ત રોજે ઇજે છે, તેમાં ખેવડી રીતે “ખરવકત” (યાને પ્રસંગોપાત વખતસર) નો કાયદો ખરેખર જળવાતોજ નથી, એમ કહીએ તો ચાલે. જો કે રપીથ્વનની યજ્ઞને હામીન યાને ઉનાળાના સાત મહીના

૫૮ પાંચે ગેહની ગણુત્રી તથા ફરજ્યાત કુસ્તી.

હોય તે) ગેહથી કરવી. આ કુસ્તી “ દાદરે

(યાને ક્વદર્દીન મહીનાની શરૂઆતથી તે મેહેર મહીનાની આખેરી તુલીક) માં કોઈખી અર્દીખેહેસ્ત અને તેના હમકાર રોજે (યાને આદર, સરોશ ને ખેહેરામ રોજે) કરાવી શકાય છે, છતાં કુદરતમાં રપીથ્વન શરૂ થવાનો ખરો પ્રસંગ ક્વદર્દીન મહીનાના હોરમજદ રોજે પડતો હોવાથી, તેમજ હજીખી ચઓજદાગ્રેગર મોખેદ સાહેબો આતશખેહેરામની ઓએને ખાતર તેમજ પાવ મેહેલની ક્રીયાઓને ખાતર રપીથ્વન હમેશાં રસમી ક્વદર્દીન મહીનાના હોરમજદ રોજેજ ઈજતા આવ્યા છે તે અગત્યની ખીના ધ્યાનમાં લેતાં, “ આમ ” લોકની રપીથ્વનની ચળફને હમેશાં અર્દીખેહેસ્ત રોજેજ (કદાચ સવળતાને ખાતર પણ) કાંચ જુદી કરવી જોઈએ તે આપણને સમજ પડતું નથી, કારણકે તેથી લોકોમાં, રપીથ્વનને અર્દીખેહેસ્ત રોજ સાથેજ સંબંધ છે અને રપીથ્વનનો હીગાંમ અર્દીખેહેસ્ત રોજથી શરૂ થાય છે એવો ખોટો છાપ ખસી ગયો છે. ખરા

પાંચે જેહની ગણુરી તથા ફરજ્યાત કુસ્તી. ૫૯

જેહાંન † ની કુસ્તી”ને નામે ખાસ ઓળખાય છે,
અને જો કે એ આમ યાને સાધારણ લોકો માટે
તેહેફીક ફરમાવવામાં આવી નથી છતાં એમી
કુસ્તી દરેકે ચાલુ રાખતી બહુ ફાયદાકારક છે.

હીંગામને તો હોરમજદ રોજ સાથે સંબંધ
રહેલો છે અને રપીથ્વનનો પહેલો દહાડો હોરમજદ
રોજનોજ કુદરતમાં છે. બાકી રપીથ્વનની
ચળસ્ને જેમ હાલ થાય છે તેમ અહીંબેહેસ્ત રોજ
થાય યા ઉપર કહ્યું તેમ હામીનના કોઈબી
અહીંબેહેસ્ત યા તેના હમકાર રોજ થાય તો
તેમાં ખાસ વાંધાભરેલું કંઈ નથી. કહેવાની મતલબ
એટલીજ કે કુદરતમાં દરેક હીંગામ તેના લાયક નેમેલા
વખતે યાને બરવડતે અને તેની ફસલમાંજ ઉજવવો
જોઈએ. આ બહુજ બેદકારક છે કે આપણા લોકો
ખરી ફસલો ચુકી ગયા છે, જેથી કરીને પણ આપણી
ખુલદ કીયાકમોની અસરોમાં ઘણી ન્યુનતા આવી
ગઈ છે. આ બાબદ ઉપર ઘણું બોલી શકાય એમ છે,
પણ તે લખવાને માટે આ લાયક જગો નથી.

†આ શબ્દની સમજણ માટે જુઓ આ કેતાબને
છેડેની ફરહંગ.

૬૦ પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજ્યાત કુસ્તી.

હવે, રપીથ્વન કે બીજી હાવન ગેહની કુસ્તી માટે નીચે મુજબ ચાલવું. જે ઉપર જણાવેલી “દાદારે ગેહાંનની કુસ્તી” અપોરના લોકલ ટાઇમ ૧૨-૧૦ થી તે ૧૨-૪૦ સુધીમાં રપીથ્વન કે બીજી હાવન ગેહથી કીધી હોય તો બીજી ખાસ કુસ્તીની ‘આમ’ને માટે જરૂર નથી. પણ જે તે નહીં થઇ હોય તો, અપોરના લોકલ (યાને સ્થાનીક) ટાઇમ ૧૨-૪૦ થી તે ૩ વાગા સુધીમાં પશ્ચીમ દીશાએ મોંહ કરીને રપીથ્વનની કે બીજી હાવનની કુસ્તી થઇ શકશે. જે રપીથ્વન ગેહમાં મોડેથી બહુતર માંડયું હોય તો તે ૩ ને ૩૩ મીનીટ સુધીમાં પુરું કરી શકાશે. આપણે દુકમાં એમ યાદ રાખીશું કે ૧૨ ને ૩૩ મીનીટે રપીથ્વન ગેહ સંપૂર્ણ બદલાતી હોવાથી, એ ટાઇમે રપીથ્વનની કુસ્તી કરવી સૌથી સારી છે, પણ જે ધણી અગત હોય તો આશરે એક ‘હાથ’નો નવમો ભાગ

ચાંચે ગેહની મલુત્રી તથા દરમ્યાત કુસ્તી. ૬૧

ચીતવા દધને યાને ૧૨ વાગા પછી આશરે દશ
મીનીટ રહીને રપીથનની કુસ્તી કરી લેવી,
અને જો ઉપલા બન્ને ટાઇમે બી નહીંજ બને
તો પછી રપીથન ગેહ દરમ્યાન ડાઇબી વખતે
કરી શકાશે. બીજી એ યાદ રાખવું કે ૧૨ ને ૪૦
સુધી દખલ દીશામાં “દાદરે ગેહન” તરફ મોંઢ
કરવું ને ગેહના બાકીના ભાગમાં પશ્ચીમ તરફ
મોંઢ રાખવું. જો બીજી હાવનનો અમલ
ચાલતો હોય તો બપોરના ૧૨ થી તે ૩ વાગા
સુધીમાં ગમે ત્યારે કુસ્તી કરી શકાશે, પણ
મોંઢ તો ઉપર જણાવ્યા મુજબજ જુની જુદી
દીશાએ કરવું.

હવે, ઉઝીરન ગેહ માટેનો હીસાબ આ
મુજબ છે : પાછલા પોઢોરના લોકત્ર ટાઇમ ૩ -
વાગા પછી ૩૩ મીનીટ ગયા કેડે કે જે વખતે
ઉઝીરન ગેહ સંપૂર્ણ અદલાઈ રહે છે, તે વખતે

૬૨ પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજિયાત કુસ્તી.

કુસ્તી કરવી ઉત્તમ છે. પણ જો ક્ષણીજ અગત હોય તો ૩ વાગા પછી એક ‘હાથ’નો નવમો ભાગ વીટવા દધને યાને આશરે ૧૦ મીનીટ* થાય ત્યારે ઉઝીરનની કુસ્તી કરી લેવી, અને તેમ જી જો નહીં બને તો ઉઝીરન ગેહ દરમિયાન સુર્યાસ્ત સુધી કુસ્તી થઈ શકરો. ઉઝીરન ગેહનો અમલ ખુરશેદ અસ્ત પામ્યા પછીની ૩૩ મીનીટ તુલીક રહે છે, કે જેમાં ઉઝીરનનું માંડેલું બહુતર ફક્ત તમામ કરી શકાય છે. ઉઝીરનમાં બહુતી વખતે મોહકું પશ્ચીમ દીશાએ કરવું.

પણ અધવિસ્મૃત્તમની મેહુર કે જે સુર્યાસ્ત પછીની તુરતની ૭૨ મીનીટનો ઐયામ

* ગેહની શરૂઆતની ૧૦ મીનીટ છોડી દેવાના ખુલાસા બાબે જુઓ ઉપર સફે ૫૧ મે આપેલી કુટનોટ.

પાંચે ગેહની ગણત્રી તથા ફરજ્યાત કુસ્તી. ૬૭

છે, તેમાંનો પહેલો સુર્યાસ્ત પછીનો તુરતનો
૩૬ મીનીટનો ઐયામ પુરો થવા પછીની ખીજ
૩૬ મીનીટના ઐયામ વખતે માંથવાનીના
સ્તોતની અસર ક્રમે થતી હોવાથી, તે વખતે
કોઈખી સાધારણ માંથવાની ભણવાની દરેક
જરથોશ્તીઓને સખત મનાઈ કરવામાં આવીછે,
સીવાય કે જે હજતે જવું પડે તોજ આ ટાઇમે
અધવિસ્ત્રંમ્ ગેહની કુસ્તી કરી શકાશે, યા
આ ટાઇમે ઉંઘમાં ગોસલ થાય તો તેને લગતા
મુ'ગે મોહડેના પહેલા હમામ તુલીકનો ભાગ તો
જરૂર કરી લેવો (જુઓ “ઈતેલાંમ પરહેજ-
વાની ખાજ”). છતાં જેવી અધવિસ્ત્રંમ્ની
મેહેર ખતમ થાય યાને કે ખુરશેદ અસ્ત પામ્યા
પછી બધી મલીને ૭૨ મીનીટ વીત્યા બાદ તુરત
અધવિસ્ત્રંમ્ ગેહની કુસ્તી તો જુદી કરતી જોઈએ,
અને જે તેમ નહીં અને તો અધવિસ્ત્રંમ્

૧૪ પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજિયાત કુસ્તી.

ગેહનો અમલ, કે જે મધરાત લોકલ ટાઇમ
૧૨ વાગ્યા સુધી રહે છે તે દરમ્યાન કુસ્તી
કરી શકાશે. અદવિસ્મૃત્યેમમાં તેમજ ઉષ્ણિનમાં
ધીમી રોગાનની બતી સનમુખ, કે માહાબોખ્તાર
કાઠબી દીશા કે ખુણામાં હોય તો તે સનમુખ,
મેાંહ કરવું. કાળી અંધારી રાતે દખલ દીશાએ
મેાંહ કરવું. ઉત્તર દીશાએ મેાંહ આવે તેમ બતી
રાખવી નહીં.

ત્યાર બાદ મધરાત લોકલ (યાને રથાનીક)
ટાઇમ ૧૨ થી તે ૧ કલાક ને ૪૦ મીનીટ
(યાને આ ૧૦૦ મીનીટના સવા “ હાથ ”)
સુધી મુદલ માંથ્રની બંદગી કરવી નહીં,
સીવાય કે જે હાજતે જવું પડે તો ઉષ્ણિનની
ગેહથી કુસ્તી કરી શકાશે ; યા એ વખત
દરમ્યાન ઉંઘમાં ગોસલ થાય તો તેને લગતા
સુગે મહોંડેના પહેલા હમામ લેવાના બાગ સુધી

ખાંચે ગેહની ગણતરી તથા દરમ્યાન કુસ્તી. ૬૫
 બધું કામ કરી લેવું જોઈએ. (એ માટે જુઓ
 “આજ ઇતેલાંમ પરહેજવાની.”) પણ
 રાતના લોકલ ટાઇમ રને ૪૦ થયા પછી તુરત
 ઉપહિન ગેહની કુસ્તી તો જુદી કરવી જોઈએ,
 અને જો તેમ નહીં અને તો ઉપહિન ગેહના
 અમલ દરમ્યાન, કેજે ખુરશેદ ઉગવાના પંચાંગમાં
 જણાવેલા વખતની ૩૬ મીનીટની અગાઉ
 ખતમ થાય છે, ત્યાં સુધીમાં યાને ઉપર સમજ-
 વેલી ઉપહિનની હેશઆમ સુધામાં કરી
 શકાશે. યાદ રાખવુંકે પાછલી રાતના લોકલ ટાઇમ
 ૪ વાગા પછી હેશઆમ સુધી ઉપહિન ગેહમાં
 માંથ્રવાની પઢવાનો વખત સૌથી ઉત્તમ ગણાયો
 છે, કારણ કે આ વખત દરમ્યાન હવાની તાપી*
 આખી દુન્યામાં સૌથી સરસ હોય છે. વળી આ

*આ બોલની સમજણ માટે જુઓ આ
 કેતાબને છેડેની ફરહંગ

૬૬ પાંચે ગેહની ગણતરી તથા ફરજ્યાત કુસ્તી.
 વખતે હમામની સવળતા થયા ઉપરાંત, ઉપહિ-
 નની સંપૂર્ણ ફરજ્યાત સરોશ યસ્ત હાદોખત તથા
 નીરંગ સાથની થઇ શકે છે, કારણ કે સરોશ-
 યસ્ત હાદોખત ઉપહિન ગેહમાં લોકલ ત્રણ વાગા
 અગાઉ બણવાની મનાઇ છે. (જુઓ આ
 કેતાબમાં આપેલો “ પાંચે ગેહની ફરજ્યાત
 બંદગીનો કોડો.”)

નોંધ : યાદ રાખવું કે અધવિસ્ત્રંભની
 મેહરના તથા રાતના ૧૨ થી ૧ ને ૪૦ સુધીના
 વખતમાં બંદગી કરવાની બંધી ફક્ત આમ
 લોકનેજ માટે છે. યઓજદાથેગરોને યાને
 અમલવાલા સાહેબોને તો એ વખતે પણ
 કીયાકામ માંડવાનો અને શરૂ કરવાનો કશો
 બાધ આવતો નથી.

પાંચે ગેહની ફરજ્યાત બંદગીના કાઠે.

(કવર્ડેગાનલી ખાસ ફેરબાદ સાથે.)

[illegible]

પાંચે ગેહની ફરજ્યાત અંદગીઓ.

ઉપર બતાવ્યા મુજબ, જેમ દરેક ગેહ બદલાવાની સાથે “સરોશની ક્તુમન સાથની કુસ્તી” કરવાનું ખાસ ફરમાન છે, તેમ દરેક ગેહની ફરજ્યાત કાયદા સર ઉતારવાનું પણ દરેક બસ્તે-કુસ્તીઆંનને ખાસ ફરમાન છે. તેટલા માટે, આપણે દરેક ગેહમાં રોજ શું શું પઢવું જોઈએ તે હવે સામે અનુક્રમવાર કોઠા મારફતે જોઈશું. આ કોઠામાં જે ૧, ૨, ૩, એમ આંકડાવાલો ભાગ છે તેટલો જ ભાગ દરેક ગેહને માટે ફરજ્યાત છે. વળી આ કોઠામાં વધારાના ખુશીનાં બહુતરો કેધ કેધ જગાએ પઠી શકાય તે પણ તે જગાએ (ક), (ખ), (ગ), એમ ખાસ નીશાની મુકીને બતાવવામાં આવ્યું છે:-

સહવારના પોહોરમાં ઉઘમાંથી
 ઉઠ્યા પછીની પહેલી ફરજો.

(નોંધ :—ધતેલાંમ સીવાયની સાધારણ
 હાલતમાંજ આ ફરજો બન લાગી. જો ધતે-
 લાંમ યાને શયતાનજાજ થઇ હોય તો તુરત
 ઉઠી સૌથી પહેલાં “ધતેલાંમ પરહેજવાની
 બાજ” લઇ પરહેજવી. ત્યાર પછીજ હેઠળ
 બતાવેલી ફરજો ઉપર ધ્યાન આપવું.)

(૧) સહવારના પોહોરમાં જેવી આંખ
 ઉઘડે કે સેતામ બીજાનું છોડવું.

(૨) બીજાના નજદીક ઉભા રહી એક
 “અર્પેમ્” પઢવી.

(૩) ત્યાર બાદ રપેન્દારમદ્ અમશારપંદને

સહવારના ઉંધમાંથી ઉઠ્યા પછીની ફરજો. ૬૯

યાદ કરતાં, જમીન તરફ સર નમાવી, ત્રણ વખત નમન કરવું.

(૪) પછી ત્યાંજ કુસ્તી મુંઝે મહોંડે છોડી, ફક્ત “હારમઝદ ખોદાએની નીરંગ (જુઓ સફે ડરમે)” પઢી પછી, બે “યથા” તથા એક “અર્ષેમ” બણી કુસ્તીના ગાંઠ મારવા બીજું આગલ કાંઈ બી પઢવું નહીં.

(૫) હવે આખેઝર* યાને ગોમએઝ હાથમાં

* ખોરેહને સ્વચ્છ કરવામાં આખેઝર યાને ગાયનો તરો સૌથી ઉત્તમ છે. પણ જો તે નહીંજ મલે તો લોંબુ કે નેઝદી ખાક વાપરી શકાશે, પણ યાદ રાખવું કે આખેઝર જ્યારે પુરેપુરી આખી અસર આપશે, ત્યારે લોંબુ ફક્ત ૨/૩ કામ કરશે ને ખાક ૧/૩ કામ આપશે.

૭૦ સહચારના ઉત્તરમાંથી ઉઠ્યા પછીની ફરજો.

સહ, “નીરંગ-ઈ-આખેઝર” ત્રણ વાર
પઠી શરીરના ઉઘાડા ભાગો ઉપર ત્રણ વાર

આખેઝર પુરેપુરી આખી અસર આપે છે તેનું
કારણ એ છે કે ગાયના બદનમાંથી બહાર
નીકળતી વખતે તેમાં જમા થયેલી ખાસ્તર
યાને વીજળીક શક્તિ ખોરેહમાંની સુક્ષ્મ
“હરીરી” (યાને અણુગ્રીહ જંતુઓ) ઉપર
ગાત્રેય આવી તેઓને નિર્મુળ બનાવ્યા પછી
તે બધી મુરડાળ હરીરીને આખેઝર પોતા
તરફ બધી ખેંચી લે છે, કારણકે આખેઝર
પોતે પણ “હધર” યાને શરીરનો રહી પદાર્થ
છે, અને તેટલામાટે ખોરેહમાંની હરીરીને નિર્મુળ
કર્યા પછી “ઉસુત્ર ઉસુત્ર તરફ ખેંચાય”
(યાને કે જેવું જેવું મુળ ત્યાંજ તે અંતે
ખેંચાય) એ કાયદે બહાર ખેંચી કાઢી ફેંકી
દેવાની બાબદમાં સવળતા કરો આપવાનો

સહવારના ઉંઘમાંથી ઉઠ્યા પછીની ફરજો. ૭૧

લગાડવો. જેઓથી ચાલુ બધી બાજ વીગેરે
તરીકેનો નહોં પળાતી હોય તેઓએ ઉપર

પુરેપુરો ગુણ ધરાવતા માટેજ આમેઝર યાને
ગૌમુતને સાથી પહેલી જગ્યા આપણી જરયો-
સ્તી દબ્બેનમાં આપી છે, કે જે બહાર ખેંચી
કાઢવાનો ગુણ લીંબુ કે નેઝાદી ખાકમાં મુદ્દલ
પડેલો નથી.

આ બાબદ જાણ્યા પંજીજ, આપણે સમજી
શક્યે છીએ કે ગૌમુત જેવા એક કુદરતી રહી
પદાર્થને આટલો બધો કીમતી ખોરેહના સંમ-
ધમાં શા માટે ગણવામાં આવ્યો છે. યાદ
રાખજો, હમદીનો, આપણા વામ્થુરે વામ્થુરાન
સાહેબે કાછખી ફરમાન તેનો સાયન્ટીફીક સમજ
હોયા તેમજ સમજાવ્યા વગર કદી આપ્યુંજ
નથી. વાસ્તે તેઓ સાહેબના વચનો (અકવાલો)
ઉપર તદ્દન ખીગુમાન રહીને ચાલો, અને દરેક

૭૨ સહવારના ઉંઘમાંથી ઉઠ્યા પછીની ફરજો.

મુજબ કરવું. પણ જોઓ “દાવર” હોય
યાને કે બધી બાજો વીગેરે તરીકેના પાણી અશોધ
સચ્ચાઈપર રહેતા હોય તેઓએ “શીકસ્તે
શીકસ્તે શયતાન” ની નારંગ નહીં પઢતાં
“સરોશ બાજ” પેહેલેથી માંડી, પાંચ
‘યથા’માંના દરેક “યથા” બણતી વખતે

ફરમાનનું વાસ્તવીકપણું તેનો અમલ કરીને
જોઈ લેઓ. તે સીવાય બીજો છુટક નથી.

આખેઝર યાને ગાયના તરામાં રહેતી
ખાસ્તર યાને વીજળીક શક્તિ, કે જેની ઉપરજ
ખોરેહને સ્વચ્છ કરવાનો આધાર રહેલો છે તે
પ૪ હાથ યાને ૭૨ કલાક સુધી સંપૂર્ણ
જળવાયલી રહે છે, પણ ત્યારપછીથી તે શક્તિ
“વયુ” યાને હવાની અસરથી કમ થતી
જાય છે. વાસ્તે જો રોજ તાજે તરો નહીંજ

સહવારના ઉંધમાંથી ઉઠ્યા પછીની ફરજો. ૭૩

શરીરના ઉધાડા ભાગો ઉપર ગોમચેઝ લગાડવો (યાને પાંચ જગો પર લગાડવો). ત્યારબાદ, "સરેશ ખાજ"નો ખાકીનો ભાગ "અષ્ટમ વાહુ (૩) થી તે "કરેકેહુ મોજદ" સુધી ખતમ કરવો; પણ તેમાં આવતું "મ્હાઅષ્ટમ અષીમહુરઆદમ વેરેથાજનમ ક્રાદત-ગએથમ અષવનમ અષહે રતૂમ યજમહદ" વાળું પદ મુદલ નહીં પઢવું, તથા "નમસ્ત્યા યા આરમદતિશ ઇજાયા" વાળું પદ ત્રણ વાર પઢવું, પણ "હજ'ધરેમ" સાધારણ રીત મુજબ ફક્ત એક વાર પઢવી.

મળી શકે તો તે ત્રણ દહાડા સુધી વાપરી
શકાશે અને તેની પુરેપુરી અસર મેળવી
શકાશે, પણ ચોથે દહાડે તાજે તરો મેળવવાની .
બનતાં સુધી કાળજી કરવી.

૭૪ સહવારના ઉંઘમાંથી ઉડ્યા પંજીની ફરજો.

[નોંધ:—ઉપર જણાવેલો “સરોશ બાજ” નો ભાગ જે જે જાણેમાં મળુચ જણાવેલો છે ત્યાં હમેશાં ઉપર જણાવેલી સુચના મુજબ “સરોશ બાજ” ખતમ કરવી.]

(૬) ગોમએઝને સુકી ખાક લગાડી સુકવે.

(૭) ત્યારબાદ કપડાંનાં પેવંદથી કળસ્યો લઈ ગોમએઝ લગાડેલા ભાગોને પાણીથી ઘોઈ નાંખવા.

(૮) હવે “હાજતની બાજ” ધરી કંદમચીએ જઈ આવવું, અને પાછા આવીને બાજ મુકી, અનુક્રમે હાથ, મોઢું, પગ—મરદ હોય તો પંદલે જમણા ને પંજી ડાબો ને ઓરત હોય તો પહેલે ડાબો ને પંજી જમણા—એમ અનુક્રમે ઘોઈ નાંખવા.

(૯) રોજની “હુમામની બાજ” ધરીને નાહી લેવું, અને બાજ મુકી.

સહવારના ઉધમાંથી ઉઠ્યા પછીની ફરજો. ૭૫

(૧૦) ત્યાર બાદ, જરૂર તુરત એક
“સરોશની દેનુમન સાથની કુસ્તી” કરવી.
ત્યાં વગર કામે કાજે લાગવું નહીં.

(૧૧) જો અમલવાલા હોય તો “જમવાની
બાજી” ધરીને દાંતણુ કરવું, ને પછી તે બાજી
મુકવી.

(૧૨) હવે જે કાંઈ કામકાજ હોય તે કરવું,
યા ફરજ્યાત બંદગી શુભરવી હોય તો તે ફરી
કુસ્તી કરીને માંડવી.

નોંધ :—આ કેતાબમાં જ્યાં જ્યાંબી ખાસ
અને આમ વર્ગને માટે જુદું જુદું લખ્યું છે તેમાં
ખાસનો જે તરીકો છે તેજ જરથોસ્તી દીનનું
અસન્ન ફરમાન છે, પણ “આમ” ખામદ તો
પછવાડેના દસ્તુરાંન દસ્તુરોએ હાલી જમાનનો વીયાર
કરી કુદરતને તેમજ જરથોસ્તી દીનને બરોબર

૭૬ પીશાબ યા હાજતે જવાની બાજ.

સમજી શાયસ્ત લા 'શાયસ્તનો માર્ગ લેઇ, 'આમ' નો તરીકા દેખાડેલો છે, જેથી કાંઇ નહીં તો જરથોસ્તી ઉમ્મત (યાને કોમ) જમાનાની ગરદેશથી 'આમ'ના તરીકાની હેઠળ ગણી નહીં પડે. પણ જેણે હાલના જમાનામાં 'આમ'નો બી તરીકા છોડ્યો તે ગોચા 'દુરવંદ' તરીકે લેખાય તો તેમાં ખોટું નહોંજ કહેવાય, કારણકે "અશોધના તરીકાથી દુર રહેનાર" કોઇબી (પછી પરજાત ઉપરાંત હમદીન કાં નહીં હોય) તે શખ્સને આપણા ધર્મમાં "દુરવંદ" જણાવેલો છે.

પીશાબ યા હાજતે

જવાની બાજ

. જેમ બીજી બધી બાજો જરથોસ્તી તરીકતમાં ખાસ ફરમાવવામાં આવી છે તેમ આ "પીશાબ

યા હાજતે જવાની બાબ ” પણ એક મુખ્ય તરીકત તરીકે જરથોસ્તી દએનમાં જણાવેલી છે. પીશાબ યા હાજતની વખતે જરાક બી બદ વીચાર કરવા નહીં જોઈએ, કારણકે નહીં તો દરજીનું જોર બહુજ વધી જાય છે અને અનીતીને પુષ્ટી મળે છે. આનાં સંબંધમાં એક અફસોસકારક વાત જણાવવી પડે છે. “ધણી એક રકુલો અને કોલેજો કે જ્યાં નાના મોટા પારસી છોકરાઓ અને છોકરીઓ કેળવણી લે છે તેના સંડાસોની ભીંતો ઉપર જે નીચ ભાષા અને આકૃતિઓ પાડવામાં આવે છે તેનો અટકાવ (જે ધણો સેહેલ છે) તે કરવાને તે કેળવણી ખાતાંઓના મુતવલીઓનું ધ્યાન ખેંચાતું નથી. શુદ્ધ-અંગ વિષેનાં ખરાં જ્ઞાનની ગેરહાજરીમાં આવાં આડકતરાં સાંધનથી મળતાં શિક્ષણથી નિર્દોષ વિદ્યાર્થીઓને ફેટલું બધું

૭૮ પીશાખ યા હાજતે જવાની બાજ.

તુકસાન પુગતું હશે ! આતું નામ તે ખરી
વેહેવાર કુળવણી ! ! તમે મોઢેથી બચ્યાં-
ઓને હજારો નીતીના સમકો પોપટ પેરે
પઢવો, પણ જ્યાં સુધી તેના અંદરખાનેના
વિચારો જે આવીજ ખાનગી રીતે ઉછેરાવા
યા બહાર આવવા પામે છે તે ઉપર ખરે
આંકોશ અને દેખરેખ ન રાખો, તેમજ
તેના પેહેલે ધરથી અટકાવ તરીકે એ બાબદ
વિષેની ખુલ્લી ચેતવણી અને વેહેવાર સાંધન
(જે બધી જરથોસ્તી તરીકતો છે તે) કુળવણીના
એક ખાસ ભાગ તરીકે ન આપો, તો ત્યાં
કુળવણી ને તે ઉપર ખરચેલી દોલત, જેહેમત
અને વખતની ખરબાદી કરવા સીવાય બીજો
નતીજો આવતો નથી. હજી એનાં કરતાં આપણા
અસલી ન્યાગાનો વહેવાર નીતી રીતીની સંગીન
'સાયન્ટીફીક' કુળવણીમાં ખચીતજ આગત્ર વધેલા

હતા, કે જ્યારે તેઓ જરયોસ્તી ધર્મનાં ફરમાન તરીકે “ હાજતે જવાની બાજ ”નો ઉમદા સખક બાળકોને નાનપણથીજ શીખવતાં હતાં, કે જેની બેવડી અસરનાં પરીણામે ખોરેહની સ્વચ્છતા જળવાયાની સાથે એ વખતે “ મીથ્ર ” યાને વીચાર ઉપર કાબુ રાખવાની આપોઆપ સેહેલાઈ થતી હતી, કારણકે જીંદગીનાં દરેક કાર્ય વખતે તેમ આ હાજત વખતે પણ ખુદાની યાદ “ માંથ્રની બંદગી ” મારફતે સદા નજર સત્-મુખ ચોંટેલી રાખવામાં આવતી હતી, જેથી ખાનગીમાં પણ વિચારથી પણ ગુનાહ નહીં થાય. આજે “ હાજતે જવાની બાજ ” બમ્યાંઓને રકુલોમાં શીખવવા કહી હોય તો તેને એક “ હુમ્બગ ” વેહેમ તરીકે વખોડવામાં આવશે, પણ આપણે પુછીશું કે ત્યારે તેને ઠેકાણે વધુ મજબુત સાંધન, બીંતો ઉપર બાંડ બાધા વીગેરે

૮૦ પીશાબ યા હાજતે જવાની યાજ.

લખત્રાની તક સીરાય, પુરં પાડવામાં આવ્યું
છે કે ? જો તમે વહેવાર નીતીરીતીની સંગીન
કેળવણી આપવામાં—ખીજન શબ્દોમાં બાળકો
નીતીનેજ માર્ગે સમજીને ચાલે એવાં બનાવવામાં
ખીજકુલ પછાત પડે, તો તે ગુનાહનો માર્ગ
ખતાવવાની બરાબર ઉતરે છે, કારણકે ગુનાહ
કરવા દેવાનું જેમ પાપ છે તેમ ગુનાહ નહીં
કરવાનો વહેવાર બોધ નહીં આપવાનું ખી
પાપ છે.

એક જમાનો એવો આવશે કે જરથોસ્તી
ધર્મનાં હાલમાં વગોવાતાં ફરમાનોને આપણને
ફરી એક વાર નમન કરવું પડશે, કારણકે તે
ફરમાનો કુદરતના કાયદાઓ ઉપરજ રચાયેલાં છે,
અને કુદરતને તાંબે થવા સીરાય અંતે છુટકબ
નથી.”

પીશાબ યા હાજતે જવાની બાબ. ૮૧

ક્રશો-ગર્દ* પુ. ૩, અંક ૨, પાનાં
૧૧૮-૧૧૯ માંથી ઉતારો.

હવે આપણે "હાજતે જવાની" બાબ
ઉપર આવીશું:

(૧) પીશાબ યા હાજતની જગોએથી ૩:
કદમ * (યાને મુબ્બખમાં આશરે ૧૦ા શીટ)
દુર ઉભા રહી, નીચે મુજબ ગીસ્તા પઢવું:

શુનેહ્ શેકસ્તેહ્ સદ્ હુઝાર બારૂ
યથા અહૂ વર્ધરથો ૧.

* આ ક્રશો-ગર્દ નામનું ત્રીમાસીક ચોપા-
ન્યું ધી પારસી વેજીટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ
સોસાયટી તરફથી પ્રગટ થાય છે, જેનું વાર્ષિક
હવાજમ ફક્ત રૂ. ૧૧ (પોસ્ટેજ સુધ્ધાં) છે.

* "કદમ"ની સમજણ માટે જુઓ પાને ૪૪ મે
આપેલી કુદનોહ.

(૨) હવે કદમચીએ જઈ મુંગે મહોંડે એસવું, અને મીથ્ર યાને વિચાર ધણા સરસ રાખવા. ઉભા રહીને કદી પીશાબ કરતી નહીં, પણ અકરં એસવું, અને શરીરને કે કપડાંને એક પણ તેનો છાંટો ઉડે નહીં તેની ખુબ તકેદારી રાખવી. તેટલાજ માટે હાજતની બાજમાં ખાસ તેમજ આમ લોકને સુક્રી ખાકની (બને ત્યાં સુધી નદીનાં મુખ આગળ ઉમાણુ થાય છે ત્યાં જે ચકુ બંધાય છે તે ચકુનો) ખરડાયા તે ન મલે તો સુક્રી મટોડી*ના ટુકડાના ઉપયોગની ખાસ તાકીદ પીશાબ કરવા પછી હમેશાં તે બાજ તદ્દન સફા કરવા માટે, ફરમાવી છે, જેથી કપડાંને પીશાબનું ટીપું પણ લાગી અવાવ થાય નહીં. આ કામ માટે બીલકુલ પાણી વાપરવાનો હુકમ નથી;

* પઢવેલી માટી, જેવી કે ઇંટ, નળ્યું, તથા પથ્થર એ કામ માટે વાપરી શકાય નહીં.

ફક્ત મળથી સાફ થવા સાર જોઈતાં પાણીનો ઉપયોગ કરવાનું રવા છે.

પાણીની અંદર મળમુત્ર નાંખવાનો તો મોટો ગુનાહ ગણાયો છે અને તેથી બહુ ખરાબી ફેલાય છે. આ ઉપરથી હાલના ‘ફ્લશ સીસ્ટીમ’ના થાને ટાંકીના સંડસો તદ્દન નારવા છે, અને તે કેટલા બધા તુકસાનકારક છે, તેનો ખ્યાલ પણ આવવો મુશ્કેલ છે. કાંઈ નહીં તો આતશખેડુરામ, દરેમેહેર જેવાં પવીત્ર મકાનની અંદર કામ કરતા યજ્ઞોજ્ઞદાથ્રેગર ખરસ્તુમવાલા સાહેબોથી એ વીલાયતી ટાંકીનાં સંડસો મુદ્દલ વાપરી શકાય નહીં, કારણકે તે વાપરવાથી તો તે લોકનું ખરસ્તુમ મુદ્દલ અવાવ થાય છે. જમીનની જેમ બને તેમ છેક લગોત્તગ સંડસો રાખવાનો નિયમ ઉત્તમ છે, જેથી એક વેહેંતથી વધુ પીશાબનો રેલો નહીં ફેલાવવાનો અસત્ કાયદો પાળવામાં મોટી સવળતા મલે છે.

૮૪ પીશાળ યા હાજતે જવાની બાજ.

(૩) હવે નાડું બાંધી રહ્યા પછી, (હંમેશાં નાડાં સાથનુંજ વસ્ત્ર વાપરવું જોઈએ,) હાજતની જગોમાંથી બહાર આવી, ત્યાંથી ૩ કદમ (યાને મુંબઈમાં ૧૦૧૧ ફીટ) દુર પાછા ઉભા રહી, નીચે મુજબ બાજ મુકવી :—

અવૈમ વૌહુ ૩.

 હુમતનાંમ હૂજતનાંમ હવરશત-
નાંમ, યદયા અન્યદયા, વૈરૈજયમનનાંમયા
વાવૈરૈજનનાંમયા, મહી અધબી-જરૈતારૈ
નએનએરતારૈ, યથના વૌહુનાંમ મહી.
(એ વાર પઢે.)

 હુક્ષત્રોત્તમાધ બાત ક્ષત્રૈમ,
અક્ષત્ર દ્યત્ર અધબી-દદૈમહિયા, ચીખમ-
હિયા, હૂવાનમહિયા દ્યત્ર મજ્જદાધ
અહુરાધ, અપાધયા વહિરતાધ.
(ત્રણ વાર પઢે.)

યથા અહૂ વદંશ્યો ૪.

અહુર્નમ વધરીમ યજ્ઞમધદે; અપંમ
બહિરતંમ સ્વએશતંમ અમૃષંમ સ્પેન્તંમ
યજ્ઞમધદે. ચેંધ્રહિ હાતાંમ આઅત્ર
ચેસ્તે પધતિ વંધ્રહો, મજ્ઞદાઝ્યા અહુરો
વએથા અપાત્ર હયા, યાઝ્યાંધ્રહાંમ્યા
તાંસ્થા તાઝ્યાસ્થા યજ્ઞમધદે. અપંમ
વૌહૂ ૧.

હવે, કપડાંના પેવંદથી પાદ્યાવ કરી,
સરોશની કિનુમન સાથની કુસ્તી કરવી. ત્યાં
બગર કામે કાળે લાગવું નહીં. ગોસલ અને
દસ્તાંન સીવાયની સાધારણ હાલતમાં હાજતે
જઈ આવ્યા પછી ઠોપળી વખતે તુરત કુસ્તી
કરી લેવાનું ખાસ ફરમાન છે.

હમામની (યાને રોજ નાહતી
વખતે લેવાની) બાજ.

[નોંધ : આ હમામની બાજ, શયતાન
બાજની હાલત સિવાયની બીજી સાધારણ હાલત-
માંજ ફક્ત ધરી શકાય છે તે ધ્યાનમાં રાખવું.
વળી, અધવિસ્ત્રુઝ્મ ગેહ શરૂ થાય ત્યારથી યાને
અધવીસ્ત્રુઝ્મની મેહરથી તે રાતના લોકકદ ટાઇમ
કે વાગા સુધી સાધારણ હમામ કરવો નહીં, જો
કે ઇતેલાંમના સંબંધનો પહેલો મુંગે મહોંડેનો
હમામ તો આ મના કીધેલા વખતે પણ
લેવોજ જોઇએ. (જુઓ " ઇતેલાંમ
પરહેજવાની બાજ.) ”]

હમામની બાજનું બહુતર ચાલું અવરતા
કેતાબોમાં જોવામાં આવતું નથી, જોકે નાહાન

હમામની નાહતી વખતે લેવાની બાજ. ૮૭

નાહવાની બાજ જાયજ છે; પણ જેમ જાંદગી-
ની દરેક હાજત પુરી પાડતી વખતે આજ
સુધી સચવાયલી જુદી જુદી બાજો ધરવાનો
હોકમ છે,—જેવી કે, જમવાની, હાજતની, નખ
પરહેજવાની, બાલ પરહેજવાની, ગોસલ પર-
હેજવાની, વીગેરે,—તેમ રોજ નાહતી વખતે
આપણાં બદનને સ્વચ્છ કરવાની તેમજ આપણાં
ખોરેહને સાથે સાથે પરીત્ર બનાવવાની મહાન
ક્રીયા કરતી વખતે આ નાહવાની બાજ ધરવાની
તરીકત દરેક ખસ્તે-કુસ્તીયાંન માટે ફરજિયાત
ફરમાવવામાં આવી છે. આ તરીકત શા માટે
પ્રાણવી જોધએ તથા એના ફાયદાઓ શો છે તથા
કયા મીથથી તે કરવી જોધએ, તે વિષે જરથોસ્તા
ઇદમે દનૂમ ઇન્સ્તીત્યુત*નાં સાહીત્ય તરફ

* આ ઇન્સ્તીત્યુત શું કાર્ય કરે છે તે બાબે
જુઓ આ કેતાબને છેડે આપેલો તેને લગતો
ખેલાસો.

૨૮ હમામની નાહતી વખતે લેવાની બાબ.

નજર કરવાની અરજ કરવામાં આવે છે; આપણે તો અત્રે ભણતર આપી સંતોષ પકડીશું.

દ્વનઝાંશ્ર અહુરહે મજદાઝા. અર્ષમ
વોહૂ ૧ પઢી, રાતનાં પહેરેલાં કપડાં જો ધોવા
કાઢી નાંખવાનાં હોય અને ફરીથી પહેરવાનાં
નહોં હોય તો પહેરેલાં કપડાં સુદ્ધાં નીચે મુજમ
મુંજે મહોંડે બાજ ધરવી. પણ જો તે કપડાં
પાછાં રાતના ઉપયોગમાં લેવાનાં હોય, તો પહેલે
સઘળાં કપડાં (પહેલે કુસ્તી, સુદરેહ, પછી
પગમાંનું વસ્ત્ર ને છેવટે માથાંનું પેહેરણુ-એમ
અનુક્રમે, મરદ હોય તો પહેલે જમણી ને પછી
ડાબી બાજુથી ને ઝોરત હોય તો પહેલે ડાબી
ને પછી જમણી ગમથી) આંગ ઉપરથી ઉતારી
નાંખ્યા પછી બાજ ધરવી. હવે જો કપડાં દુર
કાઢેલાં હોય તોજ બાજ લેતી વખતે, મરદ
હોય તો ડાબો ને ઝોરત હોય તો જમણો હાથ

હમામની નાહતી વખતે લેવાની બાજ. ૮૯

માથાના તાળકાં ઉપર મુકી, મરદ હોય તો જમણા ને ઓરત હોય તો ડાબા હાથની અંગુઠાની તુરત પાસેની આંગલી ડુંટીને લગાડેલી રાખીને, પછી નીચે મુજબ બાજ ખીસ્તા ધરવી. પણ જો કપડાં પહેરી રાખેલાં હોય તો ઉપર મુજબ માથાં ઉપર હાથ રાખવાની જરૂર નથી; ફક્ત ડુંટી ઉપર તો, કપડાં પહેરેલાં હોય યા નહોં હોય તોખી, મરદ ઓરતે ઉપર મુજબ આંગલી રાખી મુકવી, અને તે વખતે ખાકસારી ધણી રાખવી અને મીથ યાને વિચાર એવા કરવા કે "હું તવલુદ (જન્મ) વખતે ખાકથી પોષણ થયતો છું."

હવે હમામની બાજ ધરવી; પણ તે ખીસ્તાં યાને મુગે મહોંડે પઢવી :

ફનઆથ અહુરહે મજદાઆ. અવંમ વંહુ ૩. ફવરાને મજદયસ્નો કરથુશત્રિશ.

૯૦ હમામની નાહતી વખતે સેવાની બાજ.

વીહએવો અહુર-તકએવો. (જે ગેહ હોય તે પઢવી.) સ્વૌપાહુ અબ્યેહુ, તખમહુ, તનુ-માંથહુ, દર્ષિ-દ્રઔશ, આહુધર્યેહુ, દ્વનઔથ યરનાઈચ વહ્માઈચ દ્વનઔથાઈચ ક્સસ્તયએચ. યથા અહુ વધર્યો જઔતા ક્ષા મે સૂતે, અથા રતુશ અપાતચિત હચ ક્ષા અપવ વીહવાઔ ઔઔતૂ.*

અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ,
અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ,
અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ. યથા
અહુ વધર્યો ૧.

*અહીં યાદ રાખવું કે “સ્વૌષ્મ અષીમ હુરઔદ્મ વૈરઔજનંમ ક્ષાદત ગએથંમ અપવનંમ અપહે રતૂમ યજમધદે” એ આખું પદ આ હમામની બાજમાં મુદત લખાતું નથી.

હામામની નાહતી વખતે લેવાની યાજ. ૯૧

કેમ ના મજદા (આખી નહીં પઢી,
પણુ “મા મેરંનચધનીશ ગએથાઓ.
અસ્તવધતીશ અપહે” —આટલા શબ્દો
સુધીજ પઢીને થોભી જવું.)

હવે, માથાં પર મુકેલો હોય તો માથાં પરથી
તેમજ કુંટી આગલથી હાથ ખસેડવો. હવે, જો
કપડાં ઉપર જણાવ્યા મુજબ આંગપરથી નહીં
ઉતારયાં હોય તો તે કપડાં અહીં ઉપર જણાવેલા
અનુક્રમે ઉતારવાં. ત્યારબાદ, ગોમએઝ યાને
આખેઝર લઘ માથાંથી તે પગ સુધી ઉતરતા
હાથે, ત્રણ વાર, આખાં ખુલ્લાં બદન પર એકે
એક ભાગને લગાડવો; પછી સુકી ખાક કે રેતી
લઘ તે ત્રણ મરતખે શરીર ઉપર એજ મુજબ
લગાડી, ગોમએઝને તદન સુકવી નાંખવો.
સુકાયા પછી, કંઘખી કરવાની આગમચ,
સૌથી પહેલાં ચોખ્ખાં ઠંડાં પાણીનો ઠળરથો કે

૨૨ હમામની નાહતી વખતે લેવાની બાજ.

જે નહાવા આગમચ ભરીને તૈયાર રાખેલો હોવો જોઈએ તેને બન્ને હાથોની કાણીની નજદીકના ભાગો વડે પકડી, બેઉ હાથ પોંહોંચા સુધી ત્રણ મરતમે જરૂર બા જરૂર, મરદ હોય તો પહેલે જમણા ને પછી ડાબો ને ચોરત હોય તો પહેલે ડાબો ને પછી જમણા એમ અનુક્રમે, પાવ કરવા. ત્યાર પછીજ, પહેલે માથાં ઉપર પાણી નામી, પછી ઉતરતા હાથે આખાં બદનને પાણીથી મુંગે મહોંડે સ્વચ્છ કરવું. નહાતી વખતે મીથ્ર ચાને વિચાર સરસ રાખવા. ત્યારબાદ, આખું આંગ એજ પ્રમાણે ઉતરતા હાથે તુછી નાંખી, ત્યાંજ ઉભા રહી, પહેલાં પગમાં જોડા ને માથે ટોપી પહેરી લઈ, પછી મરદ હોય તો જમણા અને ડાબા અને ચોરત હોય તો ડાબા અને જમણા એમ અનુક્રમે ઘગમાંનું વસ્ત્ર પહેરવું. ત્યારપછી, તરીકતથી

હમામની નાહતી વખતે લેવાની બાજ. ૯૩

બનાવેલા નવ સાંધાના સુદરેહનું* ગળું ઝાળવી,
મરદ હોય તો પહેલાં જમણી અને પછી ડાબી
અને ઝોરત હોય તો પહેલાં ડાબી અને પછી
જમણી, એમ અનુક્રમે સુદરેહની બેંચ પહેરવી.
પછી ત્યાંજ ઉભા રહી, ખભાં ઉપર કુસ્તી
નાંખી, અગાઉથી ત્યાંજ તૈયાર રાખેલાં સોજ્જન*
પાણીથી તરીકત મુજબ પેવંદથી પાદ્યાવ કરી,

* આપણો સુદરેહ કેટલો હમદા છે તથા
કેઈ મહાન મતલબથી પેગામ્બર સાહેબે પહેરવાને
ફરમાન આપ્યું છે તેને લગતી તુલોતવીલ સમજણ
જરથોશ્તી ઈલમે દિનુમ સીરીઝ નં. ૨, માં આ
લખનાર તરફથી આપવામાં આવી છે. આ કેતાબ
જરથોશ્તી ઈલમે દિનુમ ઇન્સ્તીત્યુટની ઑરીસ,
એરચશાહ બીહડાંગ, હોનરબી રોડ, મુંબઈ, યા
પારસી વેજેટરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટીમાંથી
વેચાતી મળશે.

૯૪ હમામની નાહતી વખતે લેવાની યાજ.

નુછી નાંખી, યાજ મુકવાનું નીચે મુજબ શરૂ કરવું. મરદ હોય તો જમણા હાથની અને ઓરત હોય તો ડાબા હાથની અંગુઠા પાસેની પહેલી આંગલી કુટીને લગાડી જમીન તરફ નંજર ફેંકી, સ્પેન્દરમંદ અમશાસ્પંદને યાદ કરી, નમતાં નીચલું પદ પઢવું :—

 નમસ્ત્યા યા આરમ્ભતિશ ઇમયા •
(૩ વખત પઢે).

હવે કુટી આગલથી હાથ ખસેડી નાંખવો. ત્યારબાદ અર્પેમ વૉહૂ ૧ પઢવી.

હવે, કુસ્તી ખભેથી ઉતારી, કુસ્તીને બેવડી કરી તેનો મધ્ય ભાગનો ગાલો ડાબા હાથની અંગુઠા પાસેની પહેલી આંગલીમાં પોષ, જમણા હાથે તે બેવડી કરેલી કુસ્તીને વચગાળેથી પકડી, જેમ સરોશનો દનુમન સાથની કુસ્તીમાં (જુઓ સફે ૩૨ મે) ક્યેં છીએ, તેમ, દનૈઆથ

અહુરહે મજદાઓ અર્પેમ વૉહુ ૧ પઠી,
હારમજદ બાદાએની નીરગંથી તે છેક
કંરકેહ મોજદ તુલીકનો યાકી રહેલો માગ પુરો
કરવો, એટલે હુમામની બાજ તમામ થશે.

હવે, પાછું પેવંદ સાથે પાઘ્યાવ કરી સંપુર્ણ
સરોશની કનુમન સાથની કુસ્તી કરીજ
જોઈએ. ત્યાં વગર કામે કાજે લાગવું નહીં

નોંધ—બાજ પુરી કર્યા આગમચ નાહવાની
જગોએથી ખસવું નહીં.

જમવાની બાજ.

ધણીક વેળા, દુન્યામાં ફેલાયલી બદીતું જોર
જોઈને, લોછોને વગર સમજવે તદન ખોટી રીતે
એમ ચાલુ બોલતાં જોવામાં આવે છે કે આ

“પાપી પેટ”ને ખાતર દુન્યામાં બધે પ્રપંચ ચાલી રહેલો છે. પણ અમો ખ્યાલ વગીક ધરાવો એ આપણને બસ્તે-કુસ્તીઆંનેને માટે બહુજ ગુનાહમયું છે, કારણકે જેને આપણે સાધારણ રીતે જન્મવાની ક્રીયા કહીએ છીએ તે તો મુળમાં બહુ ઉમદા અને આપણાં ઉરવાનની વૃદ્ધિમાં સીધો ફાળો આપનારી છે, અને જે દીવસે લોકો આમ સમજતાં અને શીખતાં થશે કે પોતાનાં પેટને ખાતર પ્રપંચ રખાયી તેઓ પોતાની ઉરવાનીક વૃદ્ધિનેજ પાછળ હઠાડે છે અને આવી રીતે પોતે પોતાનેજ ખરી રીતે તો હોં છે, તે દીવસથી કદીબી પોતાની કે પોતાનાં કુટુંબની હૈયાતી ટકાવવા સાર તેઓ પ્રપંચ અને અપ્રમાણીકપણું ચલાવવા એક કદીબી તૈયાર થશે નહોં, અને બીજા હાથ ઉપર ધર્મીયત યાને ખરું જ્ઞાનની ગેરહાજરીમાં સારી નિષ્ઠાવાલાં લોકો

પેટને "પાપી" કહેવા કદી બહાર પડશે નહીં. આ બાબદ એટલી તો લંબાણુ, બીકટ અને ગુણ છે કે તે અહીં ટુંકમાં પણ જોવાઈ શકાય નહીં, તેટલામાટે હાલ તુરત આપણે એટલું જ યાદ રાખીશું, કે રોજ-રોજ અને પેટ ભરવાની પેટીમેર ખરેખર બહુ ઉમદા કીયા — ઉરવાનની ખરી વૃદ્ધિનો બોહોલો સવાલ-પડેલો છે, અને તેટલા માટે હમેશાં પ્રમાણીક નિષ્ઠાથી તેમજ પ્રમાણીક "રાદી" * ધંધા મારફતેજ આપણે આપણી ફક્ત દાળ રોટી તો દાળ રોટીજ પણ ઇજતથી મેળવતાં રહીએ, એવી દુવા આપણે ખુદ આપણને આમીન કરે ! જીંદગી જરૂરની છે કારણ કે રવાન — બોખતગી કરવી છે, અને તોજ જીવું લાઝમ

* આ શબ્દની સમજણ માટે જુઓ આ કૃતાબને છેડેની ફરજીગ.

છે, એ ઉમદા નિયમ સદા અંતઃકરણમાં દ્રાવ-
રેશે રાખવો.

હવે, આપણે જમવાની ખાજ ક્યારે ધરી
શકાય તથા કેમ ધરવી તે ઉપર આવ્યે:

(૧). ખોરાકની જણસ મેળવવામાં દરેક
સંભાળ લીધેલી હોવી જોઈએ. આપણા જર-
થોસ્તી તરીકેનો ખોરાક દુધ-અન્ન-ફળ-શાકનોજ
અને ' નેઝાદી ' * હોવો જોઈએ, અને તે નજી-
સાત તેમજ નસાથી તદ્દન દુર હોવો જોઈએ.
વળી પીવામાં ખીલકુલ દારૂ કે શરાબ કે ખીજી
ફેરી ચીજ આપણાથી કદી લેવાઈ શકાય નહીં.
ગોસ્ત-મછી-દારૂનાં મત્તીન ખાણું ઉપર કદીખી
“ જમવાની ખાજ ” ધરી શકાય નહીં.

* આ શબ્દની સમજણ માટે જુઓ આ
ક્રેતાબને છેડેની ફરક'ગ.

(૨) ખોરાક પકાવવામાં પણ હરેક રીતની સંભાળ લેવાની જોઈએ. તે બસ્તે-કુસ્તીઆં-નનેજ હાથનો, ઘેરના આતશ-દાદગાહ ઉપર પકાવેલો હોવો જોઈએ, તેમજ દુરવંદનો મુદલ હાથ પણ તે ખાણાંને લાગવો નહીં જોઈએ. વળી પકાવવાનાં તેમજ ખાતી પીતી વખતે વાપરવાનાં કામમાં હમેશાં ત્રાંખાનાંજ વાસણો વાપરવાં જોઈએ, કારણ કે ખાસ્તર યાને વિજલીને પોતામાંથી પસાર થવા દેવાની ખાત્રમાં પેહલે નંબરે સોનાનાં અને બીજે નંબરે રૂપાંની ધાતુ (જેઓ શક્તિવાન હોય તેઓ સોનું રૂપું વાપરે) પછી ત્રીજે નંબરે ત્રાંખું આવે છે. તેટલાજ માટે બીજી કાંઈ બી હલકી ધાતુ કરતાં ત્રાંખું કે જે સસ્તું પણ પડે છે તેજ બધાઓને વાપરવાનું ફરમાન છે. કારીનાં તેમજ માટીનાં યા ઇનેમલનાં વાસણો આ

ખાસ્તરને કાયદે જોતાં બીલકુલ નકામાં છે. એજ કાયદે એલ્યુમીનીયમ, 'જરમન સીલવર' વીગેરે ધાતુઓ રોજના વપરાસમાં તેમજ કીયા કામમાં વાપરવી સદંતર નકામી છે. આપણાં લોકોએ ફક્ત બહારનો દેખાવ જોઈને અંજન જવું નહીં જોઈએ, પણ કાંઈક ચીજની કીમત તેની અંદરના ગુણ દોષ પરથી જ કરતાં શીખવું જોઈએ એમ જરથોસ્તી દ્વએન શીખવે છે.

(૩) સરોશની કનુમન સાથનો કુસ્તી (જુઓ સફે ૨૭ મે) આ બાજ ધરવા આગમચ હંમેશાં કરવી.

(૪) બોંય ઉપર સુફરો બીજાવીને ખાવા બેસવું. બાજ ધરવા પછી ઘડી ઘડી ઉઠવું નહીં પડે તે માટે આગમચથી બધી ચીજ

પહેલાં હાજર રાખવી. ખાણાંની ચીજો જોઈએ તે કરતાં વધુ લઈને આપણાથી બગાડ નહીં થાય તેની બહુ સંભાળ રાખવી.

(૫) બાજ ધરવા આગમ્ય, મરદ કે ઓરત બન્નેએ જમણો હાથ ધોઈ તેને પોતાની મેજ સુકવી નાંખવો, પણ કપડાં કે બીજાં કશાંથી કદી નુકસાન નહીં.

(૬) હવે બાજ ધરવા આગમ્ય, કુતરાંને માટેનો યુક જરૂર કાઢવોજ જોઈએ અને તે યુક હમેશાં કુતરાંનેજ ખવાડી દેવો જોઈએ. આવી રીતે પેહેલો યુક કાઢીને ખવડાવવામાં સાયન્ટીફીક શીલસુરી સમાયતી છે, જે અહીં સમજાવી શકાય એમ નહીં હોવાથી, એટલુંજ યાદ રાખીશું કે ખાતી વખતે શરૂઆતમાં કુતરાંનો યુક નહીં નાંખ્યે તો તે વાજબી કહેવાય નહીં.

(૭) પછી ખાણાંના ખુમચા સાથે જમણા હાથની આંગળીનું પેવંદ કરી, નીચે જણાવેલી જમવાની ખાજ ધરવાનું શરૂ કરવું:

ખનામે યજ્ઞદ ખક્ષાયન્દેહ ખક્ષા-
યેશ્ગરે મેહિરખાન્ અહુરમજ્દ ખાદાએ.
ધથા આત્ર યજ્ઞમધદે અહુરેમ મજ્દાંમ,
યે ગાંમચા અર્ષેમચા દાત્ર, અપસ્થા
દાત્ર ઉર્વરાઓસ્થા વંધુહીશ, રઓચાઓ-
સ્થા દાત્ર ખૂમીમચા, વીરપાચા વૌહૂ.
અર્ષેમ વૌહૂ ૩.

(૮) હવે મુંગે મહાંડે એકમી ખોલ ખોલ્યા વગર સંતોપથી જમણા હાથે ખાણું જમવું અને હાથ ઉપર જખમ હોય તે સીવાય અને દશતાનની હાલત સીવાય ચમચો વાપરવો નહીં. ખાતી વખતે મનમાં પોતાના ખુદાના શુક તે બક્ષી નેઆમત ખપ્પશવા માટે ચાલુ ગુજરયા કરવા.

(૯) ખાખ રહીને કાગળા કરવા તથા હાથ મોંહકું ધોવું ને નુકી નાંખવું.

(૧૦) ત્યાર બાદ, નીચે મુજબ જમવાની બાજ મુકી:

અષ્ટમ વોલ્ફ ૪; યથા અલ્ફ વધરૂંચા
૨; અષ્ટમ વોલ્ફ ૧.

અહ્મદ રઝેરચ; હુજાધરમ; જસ
મે અવંધરે મજદ; કરેફેલ મોજદ.

હવે મુંગે મહોંડે કુસ્તી છોડવી; પછી સરોશની
ક્તુમન સાથની કુસ્તીમાં જણાવેલા કાયદા
મુજબ કુસ્તી ધરી, દિનઆથ અહુરહે
મજદાઓ અષ્ટમ વોલ્ફ ૧ થી શરૂ કરી,
“હોરમજદ ખોદાએ”ની કુસ્તી ખાંધવાની
ફકત નીરંગ પઠી, જે “યથા,” એક અષ્ટમ
વખરે કુસ્તીના ગાંઠ મારવા. ત્યારબાદ “જસ

૧૦૪. ઇતેલાંમ પરહેજવાની બાજ.

મે અવંધહે મજદ યજદયરનો અહિ ॥
આખી પઠી અટકવું, એટલે જમવાની બાજ
તમામ થશે. હાલમાં આ કુસ્તી બુલાઇ ગઇ છે.

[નોંધ—કોઇખી પીણું પીતી વખતે પણ
હપસી બાજ ધરવાનો હુકમ છે.]

ઇતેલાંમ (યાને કે શયતાન બાજ;
ગોસલ) પરહેજવાની બાજ.

આપણે આપણા પાક જરથોસ્તી ધર્મે
ફરમાવેલી ધણીએક ખુખીવંતી તરીકે તો વખતના
વહેવા સાથે મુકી દીધી છે, તેમાંની એક
સૌથી અગત્યની અને પાયા સમાન તરીકે તે
મથાળે જણાવેલી ગોસલ પરહેજવાની બાજ છે.
આ બાજ મુકી દીધાથી, આપણા જવાન

ઉધરતા વર્ગ માટે સૌથી ચોંકાવનારી નેહરત બદી (masturbation=“ શોએથ ગુનાહ”) સામે જે મજબુતમાં મજબુત હાલ, અટકાવ અને બચાવ સમાન હતી તે અફસોસકારક રીતે આપણી કામ ગુમાવી બેઠી છે, જેનાં બહુ આફતકારક પરીણામે આપણી કામને વેઠવાં પડ્યાં છે અને હાલ ચાલુ વેઠે છે. (એ બદી સામેના બીજા એકલો સૌથી કારગત ઉપાય, જરથોસ્તી ધર્મ મુજબ, કાયદા સર ઉમરે શેહાદી કરવાનો છે. હાલના હાસમી જમાનામાં છોકરાને માટે પરજુવાની સૌથી લાયક ઉમર ૨૫ થી ૨૮ વરસની જણાવેલી છે જ્યારે છોકરી માટે સૌથી લાયક ઉમર ૧૬ થી ૧૮ વરસની જણાવેલી છે.) હજીમી, આ સૌથી ગુણકારી તરીકત ચાલુ થયેલી જેવાની આપણે આશા રાખીશું, જેથી પેલી નેહરત બદીને મરણુતોલ ફટકા પડી શકશે.

એક છોકરો, ચોકસ ઉમરે પુઝ્યા પછી, જે કુદરતી ‘ ઇતેલાંમ ’ (જેને આપણી ચાલુ બોલીમાં ઉંઘમાં થયલી ગોસત્ર યા શયતાનગાથ તરીકે ઓળખ્યે છીએ તે) ચોકસ લાંબા વખતના અંતરે દરેકના સયારાઓની યાને ગૃહોની ચાલ મુજબ આવે છે. ઇતેલાંમને પરહેજવાની છોકરાઓને નાનપણથીજ ટેવ પાડવાની તેઓના માબાપોએ ખાસ કાળજી ધરાવતી જોઈએ. આ ઇતેલાંમ વખતે જે અણુદીઠ બળવાન બદ પ્રવાહ નીકલે છે તે મનનાં મરકજને એટલો તો પ્રબલ અને ખેંચાણુકારક છે કે તે છોકરાઓના વિચાર આચારને તદ્દન બગાડી નાંખે છે અને દુરઅંદેશી યાને કોઈમી બાબદમાં ભવીષ્યનો વિચાર કરવાની શક્તિ તથા મનોવૃત્તિ ઉપર બહુજ ખરાબ અસર કરે છે, તેમજ દરેક જાહેર ઈંદ્રીઓની શક્તીઓને—જોવાની, સાંભળવાની, ચાખવાની,

સુંઘવાની તથા સ્પર્શ કરવાની શક્તિ—કને યાને
ઓછી કરે છે, તેમજ કોઈની ફાળનાં બીયાં
(દાખલા તરીકે, ઘેરમાં ભરી મુકેલા અનાજ-દાણા
તથા ખેતરમાંની કુત વીગેરે) ના સમાગમમાં
કોઈની ધતેલાંમ નહીં પરહેજવાથી ઉત્પન્ન થતી
દરજી-એ-બુજની હાલતનો મરદ આવતાં, તે
બીયાંના સરશોકમાં ન્યુનતા કરી નાંખે છે.

ગોસલ તથા મનીને લગતા કાયદા
તેમજ દસ્તાનને લગતી પરહેજના કાયદા નહીં
પ્રાણવાથી જે ‘હરીરી’. (યાને સુક્ષ્મ જંતુઓ)
પોખાઈને દરજી પંથરાય છે તેને ‘દરજી-એ-
બુજ’ કહેવામાં આવે છે. આ ‘દરજી-એ-
બુજ’ કેટલી બધી ત્રાસદાયક છે તે આપણે
ઉપર જોઈ ગયા છીએ. ઝાડપાનનાં બીયાં
ઉપર આ દરજીથી પુગતી ખરાબ અસર કેટલી
બધી જાણીતી છે તે એ ઉપરથીજ જણાઈ

આવશે કે સુરતની નજદીકનાં ગામડાંઓમાં રહેતા ખેડુતી કરનારા હજકા વર્ગના લોકોમાં આ હાલતમાં આવેલી ઓરત તેમજ મરદથી ખીયાંને ઘણીજ કાળજીથી અળગ અને દુર રાખવામાં આવે છે, જેથી ખેતીને તુકસાન નહીં પુગે. જ્યારે આવાં હલકાં લોકોમાં આવી હાલતમાં ખીયાં વીગેરેની જાળવણી કરવાની વેહેવાર ચોકસાઈ રખાય છે, ત્યારે આપણી પારસી જેવી કહેવાતી આગલ વધેલી કોમ, દશતાન તેમજ ગોસલની પરહેજને લગતા પોતાના ખુલ્લું ધર્મના કાયદાઓને હસી કાઢાડી જેમ ગમે તેમ પોતાનાં મકાનમાં ફરહર કરી, પોતાને બધી રીતે ગંભીર તુકસાન કરે છે એટલુંજ નહીં, પણ વળી ઘેરમાં બરી મુકેલાં અનાજ-દાણા તેમજ બજારમાંથી આવતાં ફળ-મેવાના સરશાકમાં પણ ન્યુનતા લાવી, પોતાનાં

બહાલાંઓના ખોરાકનેખી સદંતર તનજજીવ
 યાને હલકો બનાવી નાંખે છે. આ કાંધ થોડી
 અફસોસની વાત નથી કે એક બાજીથી આપણી
 કામ 'પશ્ચીમ' ની સાયન્સની કેળવણી લેવાની
 મોટી મોટી ડીંગ મારે છે ને ખીજી બાજીથી
 પોતાના જરથોસ્તી ધર્મ શીખાડેલી જીંદગી
 ગુજરવાની રીતીઓ જે 'તરીકતો' ને નામે
 ઓળખાય છે તેમાં ઉંડી સાયન્સ સમાયલી
 હોવા છતાં, તે તરીકતોને તરછોડવા નીકળી પડે
 છે ! આપણામાં વધી પડેલી બધી બધી અને
 અને દલીલતાનું મુળ કારણ જોશો તો આ એ
 'દરજી-એ-ખુજી' છે. (વધુ ખુજાસો આ
 કેતાબમાં આપેલી "દરજાન વખતે પાળ-
 વાના જરથોસ્તી કાયદાઓ" વાળી આપદમાં
 કરવામાં આવ્યો છે.)

તેજાજ માટે, ધતેલાંમની બાજની ટેવ

જેમ એક હાથ ઉપર છોકરાઓને સંગીન ફાયદો કરી, તેઓનાં મનનાં મરકજનો તેમજ પાંચે ઇંદ્રીઓનો તથા આસપાસનાં બીયાંઓનાં સર શોકનો બચાવ કરેછે ને છોકરાઓનાં ખોરેહને સાચવવામાં કીમતી મદદગાર થઈ પડે છે, જેથી છોકરાઓ નીતીમાન તથા ધાર્મિક ઉધરી શકે છે, તેમ બીજા હાથ ઉપર માખાપોને પોતાનાં બચ્ચાંઓ આણુજાણુપણે પણ પેત્રી જાત્રેમ કુટેવમાં ફસી પડી દુઃખી નહીં થાય તે માટે એક જાતની મજબુત તકેદારી તથા ચોંપનું હથ્યાર થઈ પડે છે, અને પોતાનાં બચ્ચાંઓને વખતસર પેત્રી જીવલેણ બદીમાંથી બચાવી લેવા માટે બહુ ઉમદા આશીરવદ આ ઇતેનામ પરહેજવાની બાજ થઈ પડે છે.

ખરી જરથોસ્તી ઘર-સંસારી ફગવણી આરી બંધો તરીક્તોથીજ શરૂ થતી જોઈએ, અને

આવી બામદમાં મામાપોની ખોટી ખ્યાલી શરમ (Prudery) અને ચુપકાદીની મોહોકાણુમાં કચકચ ચાલાક છોકરાઓ પેલી તન-મન-અને ઉરવાનને એકકી વખતે તુકસાન પોહોંચાડનારી જાત્રેમ બદીને વશ થઇ, જવાનીને ખરબાદ કરી, માર્ગે પણ લાગ્યા છે. વાસ્તે હજીમી પારસી મામાપો વખતસર આટલેથીજ ચેતી, બુદ્ધિ જરથોસ્તી દ્યોને ફરમાવેલા સાદા સહેલા અને સસ્તા પણ નાદર ઉપાયો જે આપણી બધી આજ દીન સુધી જળવાયલી કીમતીમાં કીમતી તરીકનો છે તે તરીકનો તેઓએ બચ્ચાંઓને કેળવણીનાં સૌથી શરૂઆતના ક્રમ તરીકે શીખવેલી જોઇએ અને તેઓ પાસે અમલમાં મુકાવેલી જોઇએ, અને તેમાં ઉપલી ધતેલામ પરહેજવાની તરીકત છોકરાઓ અને જવાન મર્દ માટે સૌથી પહેલી જમ્યા લે છે.

વળી, આ ઇતેલામ પણ જોડોતોની લાંબે લાંબે અરસે (at long intervals) આવતો થાય તેટલો આપણને ઉરવાનની વૃદ્ધિની બામ-દમાં ફાયદો કરે છે, અને આ ઇતેલામને તેટલામાટે તોડવાનું અને લાંબા અંતરપર લઇ જવાનું જે કાતેલ હથ્યાર આપણા પાકજાદ પેગામ્મર સાહેબે બતાવ્યું છે, તે પેલો આજનો હીણોતો “આબેઝર” યાને “ગોમએજ” છે. આબેઝર આ ઇતેલામથી ઉત્પન્ન થતા બદ ગુમાર* અને પ્રવાહનો સમુળગો નાશ કરે છે, અને તેથીજ ગાયના નીરંગને “આબેઝર” એટલે કે “સોનાને મુળનું સોનેરી પાણી” આપણુ ન્યાગાનો તદ્દન વાજબી રીતે કહી ગયા છે.

ત્યારે, નાનપણથીજ બાળકોને તરીકતથી

* આ શબ્દની સમજણ માટે જુઓ આ કેતાબને છેડેની ફરહંગ.

ગોમએઝ ચાલુ વાપરવાની ટેવ પાડયાથી, ધતેલાંમને લાંબા લાંબા અંતર ઉપર લઈ જઈ આસ્તે આસ્તે તોડવામાં અને આ રીતે ઉરવાનની વૃદ્ધિ કરવામાં સંગીન મદદ મળી શકેછે.

આટલો શરઆતનો ખુલાસો કરી, હવે આપણે ધતેલાંમ પરહેજવાની બાજ ઉપર સીધા આવીશું:

જે વખતે ઉધમાં ગોસલ થાય તે આંખ ઉધડી જઈ તે બાબેના મિથ્ર ચાલે યાને પોતાની તેવી હાલતનું પહેલું બાન થાય કે તુરત તે પછીની પહેલી આશરે દશ મિનીટ* (યાને એક

* મીઠ્ર ચાલ્યા પછીની આશરે દશ મીનીટનો હીસાબ એ રીતે આપવામાં આવ્યો છે કે આપણને ધતેલાંમ થયા પછી જે મીઠ્ર ચાલેછે યાને બાન થાયછે તે બાન તથા શમ્સના સ્વા યાને અણુદીક, કીરણો તથા “વયુ” યાને વાતાવરણની હવા વીગેરે

‘હાથ’ના નવમા ભાગ)ની અંદરજ નીચે મુજબ સેતાબીથી બધું કામ આરોપી લેવું. જે બીજાનાંને ખરાબી નહીં લાગી હોય તો આ પહેલી દશ મીનીટની અંદર બીજાનું હોડવાથી તે પણ મુદ્દત અવાર થતું નથી. [નોંધ: હદમીયતની નજરે જેતાં આપણું બીજાનું એવી ઢપનું હોવું જોઈએ કે જેથી આવી કોઈ હાલતમાં કામ પડવે તેનો કોઈપણ ભાગ સહેલાઈથી તદ્દન સફા થઈ શકે. એ નજરે જેતાં, હાલની બીજાનાંની

સાથે મલીને ઇતેલાંમથી ઉત્પન્ન થતી હરીરી (microbes) ને પોખીને ‘દરજીએ—એ—બુજી’ આસપાસ ફેલાવતાં આશરે દશ મીનીટ લાગે છે. અને જે ઇતેલાંમ થયા પછી તે બાજે પહેલી બખર પડયા પછીની દશ મીનીટમાં આ બાજમાં જણાવ્યા મુજબ નીરંગથી પરહેજવાના અખાડા કરવામાં આવે છે, તો તેથી બહુ નુકસાન પુગે છે.

રહી ઘણીજ ખામી ભરેલી, ખારેહને અવાવ
કરનારી તેમજ તનદુરસ્તીને પણ હાનીકરક છે.]

તુરત ખીછાનું છોડી મુંગે મહોંડે કાંધખી
ભણ્યા વગર, એ કામ માટે ખાસ ચલાહેદી
ખનાવેલી મોરી આગત્ર જવું. અસલ હમેશાં
જે મોરી પાસે પાસે ખાંધવામાં આવતી હતી,
જેમાંની એક રોજના સાધારણ નાહવા ધોવાનાં
કામ માટે વપરાતી હતી, જ્યારે ખીજી મોરી
ફક્ત ધતેલાંમ યાને શયતાનખાજ પરહેજતી
વખતે વપરાતી હતી. આ ખીજી મોરી નક્કર
સુકી ખાકની ઇંક ભોંયતળેની જમીન ઉપજ્જ
ખાંધેલી હોવી જોઈએ, અને તેને ધરતી સાથેજ
સીધો સંબંધ રહેવો જોઈએ. આ ખીજી
મોરીની અંદર ખાજુએથી ઉંડો સુકી મટીનો
ખાડો ખનાવી રાખવો, અને ત્યાં સાધારણ કદનો
પથરો સખી મુકવો. ત્યારે, આખી મોરી આખા

૧૧૬ ઇતેલાંમ પરહેજવાની બાજ.

જઇ, આંગ ઉપરથી સવળાં કપડાં ઉતારી નાંખી
ખરાખ થયલાં બધાં વસ્ત્રને ડાખા હાથે પકડી
રાખીને, પેલા ખાડામાં વસ્ત્ર પર લાગેલા મનીના
ડાઘને, એક સાંજ આગમચથી ત્યાં હાજર
રાખેલા ગોમએઝ વડેજ, બુનોખીખથી સફા
કરવાં, અને તે ઉપર સુકી ખાક લગાડી સુકાં
કરવાં, અને આવી રીતે સફા કર્યા પછી,
(આટલે સુધી ફક્ત ગોમએઝ વાપરવો ; પાણી
મુદલ વાપરવું નહીં), તેજ વેળાએ પોતાના
જમણા હાથમાં પેલો પથરાનો ટુકડો લઇ તેને
જમીન સાથે પેવંદ કરી શયતાનખાજ પરહેજવા-
ની નીચે જણાવેલી નીરંગ પઢે :—

(ખીરતા પઢવું.) અજ્ હમા ગુનાહ્ પતેત
પશેમાનુમ ; અજ્ હરવસ્તીન હરમત
હજ્જત હજ્જવસ્ત , મેમ પ ગંતી

મનીદ, ઑઐમ ગોપ્ત, ઑઐમ કદ્
 ઑઐમ જસ્ત ઑઐમ ખૂન પૂદ એસ્તેદ,
 અજ્ આંન ગુનાહુ, મનશની ગવશની
 કુનશની, તની રવાંની ગેતી મીનોઆની,
 ઑખે અવાક્ષ પશેમાન પસે ગવશની
 પ પતેત હોમ.

(કુશાદે યાને પ્રગટ પઢવું) ક્ષનઑઐ
 અહુરહે મજદાઑ. તરોઈદીતે અંધરહે
 મધન્યેઉશ. હુધથ્યા વરૂરતાંમ હ્યત વસ્ના
 ફરષોતંમમ. સ્તઑઆમ અવંમ. અવંમ
 વાહુ ૩.

ફવરાને મજદયસ્તો જરથુશત્રિશ,
 વીહએવો અહુરન્તએષો. (જે ગેઠ હોય
 તે પઢવી.)

૧૧૮ ઇતેજાંમ પરજેજાની આજ.

રૂપેન્તયાઓ વંધુહુયાઓ આરમ્ભતોઈશ
રાતયાઓ વંધુહુયાઓ વોઉર-હોઈથયાઓ
મજદદાતયાઓ અપઓનયાઓ, દન-
ઓથ યસ્નાઈય વહ્નાઈય દનઓથાઈય
કસસ્તયએય. યથા અહૂ વધરૂયો જઓ-
તા ક્રા મે મૂતે, અથા રતુશ અષાઠ
થિઠ હુય ક્રા અષવ વીહવાઓ મૂઓતૂ

રૂપેન્તાંમ વંધુહીમ આર્મઈતીમ યજ-
મઈદે, રાતાંમ વંધુહીમ વોઉર-હોઈથાંમ
મજદદાતાંમ અપઓનીમ યજ મઈદે.

આઅઠ અઓષેતે રૂપેન્તયાઈ આર-
મતેએ રૂપેન્ત આરમઈતે. ઇમમ્ તે નરમ્
નિસ્ત્રિનઓમિ ઇમમ્ મે નરમ નિસ્ત્રાર-
યાઓ. ઉપ સૂરાંમ કૃષો-કરંતીમ વીદુશ-
ગાયંમ વીદુશ યસ્નમ પઠતિ-

પરરતો-અવંધુલ્મ માંજદ્રમ્ હુદ-
હુનરેમ તતુ-માંથ્રમ, આઅત હે નામ
દ્રદધ્યાઓ આત્ર-દાતેમ વા આત્ર-
ચિથ્રમ વા આત્ર-જન્તૂમ વા આત્ર-
દખ્યૂમ વા કાંમચિત્ર વા આત્ર-દાતહે
નાંમ.* અપેમ વોહુ ૧.

યથા અહુ વધર્યો ૨. યરનેમ્ય વહ્મ-
ચ અઓજર્ય કવરેચ આક્રીનામિ,
રપેન્તયાઓ વંધહુયાઓ આરમતોધશ,
રાતયાઓ વંધહુયાઓ વોઉર-દાધથયા-
ઓ મજદદાતયાઓ અપઓનયાઓ
અપેમ વોહુ ૧.

* ખુઆબબાજની નીરંગનો આ આપો ફકરો
“આઅત અઓપે તે” થી “આત્રે-દાતહે
નાંમ” સુધી વંદીદાદ, પરમરદ ૧૮, ફકરો.
૫૧-૫૨ માંથી લેવામાં આવી છે.

અહ્યાધ રએશય; હજ્જંધરેમ; જસ મે
અવંધહે મજદ; કરેકેહ મોશદ.

આટલે સુધી જણાવેલી બધી ચીજ પહેલા
મીથ એ બાબે ચાલ્યા પછીની પહેલી આશરે
દશ મીનીટનો અંદરજ સેતાખીથી બજાવવીજ
જોઈએ.

હવે, બીજી રોજની સાધારણ નાહવાની
મોરીમાં દાખલ થવું. ત્યાં જઈ, મુંગે મહોંડે
નાહવાની બાજ ધરયા વગર આખાં બદન ઉપર
કાયદા સર ગોમએઝ લગાડી સફા કરી તે
ઉપર ખાક લગાડીને ગોમએઝને સુકવી નાંખ્યા
પછી, પેલાં ગોમએઝથી સફા કરેલાં વસ્ત્રને
તથા આંગપરનાં ઉતારેલાં ચાબીજાં કોષખી વસ્ત્રને
એક સાંજ અગાઉથી તૈયાર રાખેલાં ઠંડાં
પાણીથી ઘોષ ઠાઢવાં અને બાજુએ કરવાં.
ત્યારબાદ, એક સાંજ અગાઉથી તૈયાર રાખેલાં

હંડાં પાણી વડે નાહી લેવું. પછી દીલ તુછી, એક સાંજ અગાઉથી તૈયાર રાખેલાં કપડાં પહેરી મુંગે મહોંડે કાંધળી બણ્યા વગર કુસ્તી ખાંધી લેવી ; ફક્ત ગાંઠ ખાંધતી વખતના જે “યથા” ને એક “અર્પમ” મનમાં પઢવી. હવે પેલાં ધોયલાં કપડાંને વખાતાં કરી, પાછાં ધોવા નાંખવાં. ધતેલાંમ વખતના આ હમામને “ મુંગે મહોંડેના (યાને હમામની ખાજ ધરયા વગરના)પહેલા હમામ ” તરીકે આ કેતાખ- માં ખાસ ઓળખાવેલો છે, અને આ પહેલો હમામ તો ધતેલાંમ પછી તુરત કોધળી વખતે લેવાનો હોકમ છે, અને સાધારણ હમામ લેવાના મના કીધેલા વખત (યાને અર્ધવિસ્ત્રૂએમની મેહેરથી તે પાછત્રી રાતના ૩ વાગાના વખત) દરમ્યાન પણ આ હમામ લેવોજ જોઈએ.

હવે જો પાછી ઉંઘાવાની ખાહેશ હોય તો ઉંઘાઈ

૧૨૨ ઇતેલાંમ પરહેજવાની બાજ.

જવું અને પછી નીચે મુજબ ચાલવું. પણ જો ઉંઘાવું નહીં હોય તે કામેક્કાજે લાગવું હોય, તે જો આ વખતે અધવીસૂત્રેમની મેહર યાને સુર્યાસ્ત પછીના વખતથી તે મધરાત લોકલ ટાઇમ ૩ નો અમલ નહીં હોય તો પહેલાં હમેશાં જેમ સાધારણ રોજ ઉંઘમાંથી ઉઠીને કેમ સહવારના પોહોગની બધી ફરજ (જુઓ સફે ૬૮ મે) બજાવ્યે છીએ તેમ કરવું, અને હુમામની બાજ ધરીને નીરંગ લગાડીને બીજી વખત જરૂર બા જરૂર નાહી લેવું, અને આ બાજ મુકી, આખી એક સરોશની કતુમન સાથની કુસ્તી કરવી. ત્યાં વગર કદી કામે વગગવું નહીં.

નોંધ : ગોસલની હાલતમાં ચેરાગ, આતશ, પાણી, કે ફરનોચર, કે કપડાં, કે કોઇ શામ્સ કે ચીજને મુલ અડકવું નહીં (સીચાય કે પોતા

માટે વાપરવા કાઢેલાં એક સાંજ અગાઉથી તૈયાર રાખેલાં ગોમએઝ અને પાણી.) બનતાં સુધી ૯ કદમ*નો અંતર જાળવવો તેમજ આ હાલતમાં પઢવાની ઉપર જણાવેલી અવસ્થા નીરંગ સીવાય બીજા કોઈની અવસ્થા માંથી મુદ્દલ પઢવા નહીં.

એક સાંજ આગમચથી યા કોઈની વેળા સુવા આગમચ સઘળાં કપડાં, દીલનુછનુ, તાજે પુરતો ગોમએઝ, તથા ઠંડું જોઈતું પાણી વીગે-રની સામઘી રોજ નાહવાની મોરીની નજદીક તૈયાર રાખવી. છતાં, જો તૈયારી આગમચથી નહીં બની શકી હોય અને અચાનક આવી હાલત થવા પામી હોય, તો ઘેરમાંનાં બીજાં કોઈની મદદ તુરત માંગવી ; એ હાલત જાહેર કરવામાં શરમાવા જેવું કશુંજ નથી. હાલમાં એ

*“ કદમ ” ની સમજણ માટે જુઓ કુટનોદ. પાને ૪૪ મે.

૧૨૪ નખ યા માથાંના ખાલ પરહેજવાની ખાજ.

હાલત છુપાવીને કામ લેવાથી બેહદ નુકસાન જવાન વર્ગ ને પોહોંચ્યું છે. જેટલી ઓરત માટે દસ્તાન વગેરેની હાલત કુદરતી છે તેટલીજ મરદને માટે ગોસડાની હાલત કુદરતી છે, અને સાયન્સની ભાષામાં એને Safety Valve ગણેલી છે, પણ તે કુદરતી આવેલીજ ઇંતેલાંમ હોવી જોઈએ.

નખ યા માથાંના ખાલ
પરહેજવાની ખાજ.

(નોંધ—આ ખાજ હાથ પગના નખ તેમજ ખાલ હાથે ઉતારી પરહેજવા માટે વપરાયછે. ખાલ યા નખ ઉતારવાનું હથ્થાર તમામ લોખંડની ધાતુનુંજ અનેલું વાપરવું.)

નખ યા માથાના બાલ પરહેજવાની બાજ, ૧૨૫

આ માટે નીચલી બે રીતીઓમાંની કોઈની
એક ચાલી શકશે:

પહેલી રીતી :

જેઓ પોતાનાં મકાનની આસપાસ કમ્પાઉન્ડ
કે બાગબગીચો ધરાવતાં હોય તેઓ માટે નીચે
જણાવેલી સૌથી અસલ રીતી ઉપયોગી થઈ
પડશે :—

નહાવા માટેની દરેક સામગ્રી અગાઉથી
તૈયાર કરી રાખવી, કારણકે નખ કે બાલ
ઉતારવા પછી કશી ચીજને અડકી શકાય નહીં.

માથાના બાલને પેહેલાં ગોમએઝ લગાડી
બાલ ઉતારવા, યા દરેક આંગલીનાં નખને
ગોમએઝ પહેલાં લગાડી, નખ આખું ઉતારી
પછી તેના વચ્ચેથી બે ટુકડા કરવા. પછી બાગ
બગીચાના એક નવતરાં અલાહેદાં ઉબડ ખુણાની

૧૨૬ નખ યા માથાંના બાલ પરહેજવાની બાજ.

અંદર જમીનમાં ચાર આંગલ ઉંડા તે ચાર
આંગલ પોહોજો ખાડો ખોદવો. તે ખાડામાં
ગોળ કુંડાળામાં ૩ કશ* ૩ અહુનવર પઢતાં,
દરેક “યથા” ના ‘પ્યઞ્ચાથનનાંમ’ વખતે
લોખંડનીજ બનાવેલી છરી વડે એકેક કશ
દક્ષીણ દીશાએથી શરૂ કરીને ખેંચવો; પછી
તે ખાડા વચ્ચે માથાંના બાલ યા નખ મુક્યા
પછી, તે ઉપર ગોમએઝ નામી, પછી પેટી
તમામ લોખંડની છરી વડે ખાડાની સાથે પેવંદ
કરી રાખી, પેહેલેથી “સરેશ બાજ” માંડી,
“મા મૈરેન્યધનીશ ગએથાઝા અસ્તવ-
ધત્રીશ અપહૈ” સુધી પઢી જવી, પણ તેમાં
“સઝાપેમ્ અપીમ્ હુરઝાદેમ્, વૈરઝાજનૈમ્,

* આ શબ્દની સમજણ માટે જુઓ આ
ફોટો અને ઉપરની ફરજગ.

નખ યા માથાના બાજુ પરડેજવાની બાજુ. ૧૨૭

કાદત્ત-ગએથેમ્, અપવત્તેમ્, અપડે રત્તમ્
યજ્ઞમધદે,—” એ આખું પદ મુદત્ત નહીં પઢવું.

હવે નીચલી નીરંગ પઢવી :—

અથા વૉહૂ મનંધહુ યા મુયે પરે
મગઆનો. પઘતિ તે મરેધ અષો-જી.રત
ઈમાઆ સ્વાઆ વએહયેમિ. ઈમાઆ
સ્વાઆ આવએહયેમિ, ઈમાઆ સે-તે
સ્વાઆ મરેધ અષો-જી.રત હુયારે અરત-
યસ્ય કરેતયસ્ય થન્વરેય ઈષવસ્ય ઔરે
જિક્ષેયો-પરેન અસનસ્ય ક્રદક્ષન્ય પઘતિ
હએવો માજન્યાંન.* અર્ષમ્ વૉહૂ ૧

(ખીસ્તા યા કુશાદે પઢવું.) સરોશ અશો
તગી તન્ ફરમાન્ શેકકત્-ઝીન્ ઝીન્

* (કુટનોટ) ઉપલો કરો વંદીકાદ, કરગરદ
૧૭, કરો ૭ ને ૬ માંથી લીધેલો છે.

૧૨૮ નખ યા માયાના બાજ પરહેજવા ની બાજ.

અવઝાર સાલારે દામાંને અહુરમજદ
બેરસાદ. અએફન બાદ.

(કુશાદે પઢવું.) યથા અહુ વધર્યો ૨.
યસ્નેમ્ય વહ્મમ્ય અઘ્મજસ્ય જવરેથ
આફ્રીનામિ, સઘ્મપહે અપ્યેહે, તપમહે,
તનુ માંધહે, દરુષિ — દઘ્મશ, આહુધર્યેહે
અવમ વાહુ ૧.

અહાધ રએશ્ય; હજધરમ; જસ મે
અવંધહે મજદ; કરેહે મોજદ.

હવે, જેમ ઇતેલાંમ પરહેજવાની બાજ
માં પહેલો મુંગે મહોંડેનો હમામ લેવા લખ્યું
છે (જુઓ પાને ૧૨૦ મે) તથા પેહેરેલાં
વસ્ત્રને પાણીથી ઘોષ નાંખવા જણાવ્યું
છે, તેમ અહીં પણ પહેલાં મુંગે મહોંડેનો
હમામ નીરંગ લગાડીને બાજ ધર્યા વગર લેવો,
અંને કપડાં પહેરવાં. ત્યાર પછીજ, હમામની

નખ યા માથાના ખાત્ર પરહેજવાની બાજ. ૧૨૯

બાજ ધરીને નીરંગ લગાડીને બીજ વખત જરૂર બા જરૂર નાહી લેવું, અને બાજ મુક્યા પછી, સરોશની દિનુમન સાથનો કુસ્તી કરીને કામેકાજ લાગવું.

બીજ રીતી:

જો રહેવાનાં મકાનની નજદીક કમ્પાઉન્ડની સગવડ ન હોય અને મોટાં શહેરમાં વસ્વાટ હોય, તો નીચલી રીતી ચાલી શકશે :—

ઉપર મુજબ ગોમએઝ લગાડી માથાના ખાત્ર ઉતારવા, યા નખ ઉતારી તેના વચ્ચેથી બે ટુકડા કરવા. હવે જમણા હાથની મુઠ્ઠીમાં ખાત્રનું પડીકું યા કાપેલાં નખ ધરી, તેજ હાથે લોખંડના હાથાની સદંતર બુઠ્ઠી ધાર વગરની છરી વડે ડાબા હાથની હથેળી ઉપર ત્રણ સમાં-
તર રેખા યાને લીટી, ૩ અહુનવર પઢતાં, દરેક

૧૩૦ નખ યા માયાના બાલ પરહેજવાની બાજ.

“યથા”ના બ્યઝાથનનાંમ વખતે એકકી પાડવી. પછી જમણા હાથમાંથી ડાબા હાથમાં તે માયાના બાલ યા કપેલાં નખને મુંકી ધરી રાખી, પહેલી રીતીમાં ઉપર જણાવ્યા મુજબજ “સરૌશ બાજ” બરોબર “અપહુ” સુધી પઠી તથા ઉપલી નીરંગ (જુઓ સફે ૧૨૭ મે) પુરી કરી, પેલાં ડાબા હાથમાં ધરેલાં માયાના બાલ યા નખને બાલકુચામાં નાંખી દેવાં. ત્યારબાદ જેમ પહેલી રીતીમાં ઉપર જણાવ્યું છે તેમજ બીસ્તા ભાગ પઠીને “સરૌશ બાજ” પુરી કરવી.

ત્યારબાદ, ઉપર પહેલી રીતીમાં જેમ બે વખત હમામ લેવા વીગેરે જણાવ્યું છે તેમ કરવું (જુઓ પાને ૧૨૮ મે)

ચોકસ 'મુ' યાને ખાલ પરહે- જવાની ખાસ ખાજ.

(નોંધ—હાલમાં જેને સાધારણ “ખાલ પરહેજવાની ખાજ” કરીને કહેવામાં આવે છે, અને જે અવરતા કેતાબોમાં છાપેલી જોવામાં આવે છે, તે તો આપણા શરીરનાં જે પાંચ જુદી જુદી જાતના “મુ” યાને ખાલ જરથોસ્તી ઇલમે ક્ષત્રમમાં સમજાવવામાં આવ્યા છે તેમાંના ચોકસ ક્રીસમના “ મુ ” પરહેજવા આ ખાજ અસલ ખાસ વાપરવામાં આવતી હતી. માથાંના ખાલ પરહેજવા માટે તો જે નખ પરહેજવાની ખાજ હાલમાં જણાયેલી છે તેજ ઉપર મુજબ વાપરવાનો હોકમ છે. કે જે વિષે આપણે હમણું ઉપર જોયું છે.)

ઉપર માથાંના ખાલ યા નખ પરહેજવા બાબે જે જે રીતીઓ દેખાવી છે તેમાંની કોઈની

૧૩૨ ચોકસ 'મુ' યાને બાલ પરહેજવાની બાજ.

એક રીતી મુજબ, જેમ સગવડ હોય તેમ, આ છુપી ગાહના બાલ પરહેજવાની બાજમાં પણ પહેલેથી છેલ્લે વેર (જુઓ સફે ૧૨૪ થી ૧૩૦) કરવું; પણ ફરક માત્ર એટલોજ છે કે જે ખાસ નીરંગ માથાંના બાલ યા નખ પરહેજવા માટે ઉપર બતાવી છે,—યાને કે, “અપા વૉહૂ મનંધ્રહા...થી તે “પધતી માજન્યાન, અપેમ વૉહૂ ૧” સુધીનો ભાગ આ બાજમાં મુદ્દલ નહીં બણતાં તેને બદલે ફક્ત નીચલીજ અવસ્થા નીરંગ પઢવી :

- અતઃ અખ્યાધ અપા મજદાઓ ઉર્વરાઓ વક્ષત.*

બાકીનું બધું પાછું ઉપર માથાંના બાલ યા નખ પરહેજવાનો બાજ (જુઓ સફે ૧૨૭) માં જણાવ્યા મુજબજ કરવું.

* જુઓ વંદીદાદ, પરગદ ૧૭;૫.

સરોશ બાજ.

[નોંધ: “બીરતા” એટલે સાદ કાઢયા વગર મુંગે મહોંડે; “કુશાદે” એટલે પ્રગટ ખુલ્લા સાદો]

દનઆથ અહુરહે મજદાઆ. અર્ધમ વોહૂ ૧.

(બીરતા) પ નામે યજ્ઞદાંન્ (કુશાદે)
અહુરમજદ (બીરતા) ખોદાએ અવજની
ગુર્જે ખોરેહ અવજયાદ. (કુશાદે)
સરોશ *અશો, તગી તન ફર્માન્ શેકફત-
છન્, છન્ અવજર્, સાલારે દામાને
અહુરમજદ (બીરતા) ખેરસાદ.

* જો કે “ સરોશ અશો, તગી, તન—ફર્માન્, શેકફત—ઝીન્ ઝીન્ અવજાર સાલારે દામાને અહુર-મજદ” એ આખું વાક્ય પાજંદ લાખામાં છે છતાં એ વાક્ય કુશાદે યાને પ્રગટ લાણી શકાય છે, કારણકે

અજ હુમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ્ ;
 અજ હર્વસ્તીન્ (કુશાદે) દુશ્મત, દુજ્જૂજ્ત
 દુજ્જવરૂશત, (બીસ્તા) મેમ્ પ ગેતી મનીદ,
 ઑઑમ્ ગોફત્, ઑઑમ્ કદ્, ઑઑમ્
 જસ્ત્, ઑઑમ્ ધૂન્ ધૂદ ઐસ્તેદ, અજ
 આંન્ ગુનાહ મનશની ગવશની કુનશની,
 તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, આખે
 અવાજશ્ પશેમાંન્ પસે ગવશની પ
 પતેત્ હોમ્. (કુશાદે) યથા અહૂ વર્ધયો
 પ, અષમ વોહૂ ૩.

એ વાક્યમાં આવતા પુરતી અસ્ફંદીના ખાકી
 સ્તોત ઝબર-ખયાનતના કાયદે ઉડી જતા હોવાથી
 અને દરેક અક્ષર બસીતે-અસ્ફંદીને કાયદે એક
 એકની સાથે મુઆફ્ફતમાં હોવાથી, એ વાક્ય
 પાઝંદ હોવા છતાં અવસ્તાની માફક પ્રગટ ભણી
 શકાય છે.

ક્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદ-
એવો અહુર-હકએવો (જે ગેહ હાય તે
પટે) કસસ્તયએચ. સ્ત્રઁઆપહે અપ્યેહે,
તપમહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૃષિ-દ્રઁઆશ, આ-
હૂર્ધ્રયેહે, દનઁઆથ્ર યસ્નાઘ્રય વહ્માઘ્રય
દનઁઆથ્રાઘ્રય કસસ્તયએચ. યથા અહૂ
વધ્રયો જઁઆતા ક્રા મે ઝૂતે, અથા રતુશ
અપાત્તિત્ત હય, ક્રા અપવ વીદવાઁઆ
ઝઁઆતૂ.

સ્ત્રઁઆષ્મ અપીમ, હુરઁઆઠ્મ,
વૈરૈથ્રાજનૈમ, ક્રાદત્ત ગઁએય્મ, અપવનૈમ.
અપહે રત્તમ યજમઘ્દે.

સ્ત્રઁઆષ્મ અપીમ, હુરઁઆઠ્મ,
વૈરૈથ્રાજનૈમ, ક્રાદત્ત ગઁએય્મ, અપવનૈમ
અપહે રત્તમ યજમઘ્દે.

સ્ત્રઁઆષ્મ અપીમ, હુરઁઆઠ્મ,

વૈરંદ્રાજનંમ, ક્રૌંદત્-ગચ્છેમ, અપવનંમ
અપહ્લે રતૂમ યજ્ઞમહદે.

અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ;
અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ; અહુનંમ
વધરીમ તનૂમ પાઘતિ. યથા અહુ
વધસ્યો ૧.

 કેમ ના મજદા (પાને ૩૦ મેથી
આખી ભણી જવી, પણ તેમાંનું છેલ્લું પદ
“ નંમસ્યા યા આરમઘતિશ ઇજ્ઞાયા”
અહીં ત્રણ વાર પઢવું.) અર્પેમ વૉહુ ૧.

યથા અહુ વધસ્યો ૨; યસ્નંમય
વહ્મંમય અઘ્માજસ્ય જવરંમ આક્રીના-
મિ, સ્તઘ્માપહ્લે અઘ્મેહ્લે, તજ્ઞમહ્લે, તનુ-
માંથહ્લે, દરૂપિ-દ્રઘ્માશ, આહુધસ્યેહ્લે.
અર્પેમ વૉહુ ૧.

 અદ્વાધ રઘેરય (ગુઓ પાનુ ૩૯.)

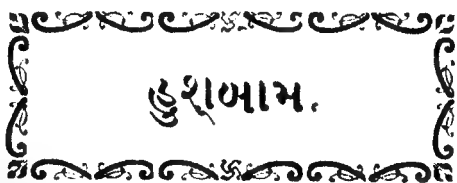
હજંધરેમ અએપજનાંમ, અએવરે
અએપજનાંમ; હજંધરેમ અએપજનાંમ,
અએવરે અએપજનાંમ; હજંધરેમ
અએપજનાંમ, અએવરે અએપજનાંમ.
અપેમ વૉહૂ ૧.

હજંધરેમ અએપજનાંમ, અએવરે
અએપજનાંમ; હજંધરેમ અએપજનાંમ,
અએવરે અએપજનાંમ; હજંધરેમ અએ-
પજનાંમ, અએવરે અએપજનાંમ.
અપેમ વૉહૂ ૧.

હજંધરેમ અએપજનાંમ, અએવરે
અએપજનાંમ; હજંધરેમ અએપજનાંમ,
અએવરે અએપજનાંમ; હજંધરેમ
અએપજનાંમ, અએવરે અએપજનાંમ.
અપેમ વૉહૂ ૧.

જસ મે અવંધહે મજદ; કરેહ મોજદ.
(જુઓ પાનુ ૪૧-૪૨)

 (નોંધ: અહીં ધ્યાન ખેંચવાની જરૂર છે કે સરોશ બાજમાં આવતાં ત્રણ પદો—(૧) “સ્વૈઆર્ષમ અપીમ.....થી.....ચન્મધદે;” (૨) “નમસ્યા યા આર્મધતિશ ઇન્ન્યા;” અને (૩) ઉપર જણાવ્યા મુજબ આખી “હનંધરેમ” અર્ષમ વાંઠૂ ૧ સુધી—એ ત્રણ ભાગો ખાસ સરોશ બાજની અંદર ત્રણ વાર પઢવાનું અસલ ફરમાન છે.)

 (એ ખુલાંદ બંદગી ફક્ત બામદાદને વખતે યાને સુરજ ઉગવાના વખત અગાઉની ખોંતેર મીનીટ દરમ્યાન બણવામાં આવે છે. વધુ માટે જુઓ “પાંચે ગેહની ગણત્રી,” પાનુ ૫૦)

અથ ઈમાં વચો દ્રેન્જયોઘશ ચોઘ
અંધ્રહુન વારેઘ્રધ્ન-યોત્તમચ બએપજયો-
ત્તમચ; પન્ય અહુન વધસ્ય ક્ષ્ત્રાવયોઘશ.
યથા અહૂ વધસ્યો પ; અહુન્મ વધરીમ
તનૂમ પાઘતિ, અહુન્મ વધરીમ તનૂમ
પાઘતિ, અહુન્મ વધરીમ તનૂમ પાઘતિ.
યથા અહૂ વધરયો ૧.

 કેમ ના મજદા (પાને ૩૦ મેથી
તમામ પટે.) અર્ધમ વોહૂ ૧.

યથા અહૂ વધરયો ૨૧, અર્ધમ
વોહૂ ૧૨.

નમસે-તે હુશ્યામી, નમસે-તે હુશ-
્યામી, નમસે-તે હુશ્યામી. અએતત્ત
દિમ વીરપનાંમ મજિશત્તમ દશદ્યાઘ,
અહુમચ રતુમચ યિમ અહુર્મ મજદાંમ.

સ્નથાઇ અંધરહે મધન્યેઉશ દ્રવતો, સ્ન-
 થાઇ અએમહે પ્રવી-દ્રવ્યાશ, સ્નથાઇ
 માજધન્યનાંમ દએવનાંમ, સ્નથાઇ વીરપ-
 નાંમ દએવનાંમ વરેન્યનાંમ્ય દ્રવતાંમ.
 (ખીસ્તા પઢવું) શીકસ્તેહ્ ધનામેન્યો, ખર્
 અહેરેમન્ લેઆનત્ સદ હજાર ખાર.
 (કુશાદે પઢવું) ક્રદથાઇ અહુરહે મજદાઓ
 રએવતો ખર્નંધુ.હતો, ક્રદથાઇ અમે-
 પનાંમ રપેન્તનાંમ, ક્રદથાઇ તિશત્રયેહ્
 સ્તારો રએવતો ખર્નંધુ.હતો, ક્રદથાઇ
 નર્શ અપઓનો, ક્રદથાઇ વીરપનાંમ
 રપેન્તહે મધન્યેઉશ દામનાંમ અપઓ-
 નાંમ. યથા અહુ વધર્યો ર.

વંધહુથ વંધહુથાઓસ્ય આક્રીનામિ,
 વીરપયાઓ અપઓનો સ્તોઇશ હુથયા-
 ઈય બવાંઇથાઇય ખૂયાંઇથાઇય, અપીમ

રાસંતીમ હરંધો-વારંધમનંમ, મિપાચિમ
હવો-અર્ધવિપાચિમ, મિપાચિમ આક્રસા-
આંધ્રહુધતીમ; ખરંતીમ વીરપાઆં ખચે-
પજાઆં, અપાંમ્ય ગવાંમ્ય ઉર્વરનાંમ્ય;
તઉર્વચેધન્તીમ વીરપાઆં તખચેપાઆં
દ્યેવનાંમ મળ્યાનાંમ્ય; અરંધ્યન્તાંમ
અહ્માધ્ય ન્માનાઈ અહ્માધ્ય ન્માનહે
ન્માનો-પતેચે.

વંધુહીરચ અહાઆં, વંધુહીરચ અ-
પયો, હુપઉર્વાઆં વહેહીશ, અપરાઆં
રાસંતીશ હરંધો-વારંધમનો. યથ તો
મજિશતાઆસ્ય વહિશતાઆસ્ય સ્વચે-
શતાઆસ્ય અપયો અરંવન્તે. અમંપનાંમ
રેપંતનાંમ યરનાધ્ય વહ્માધ્ય દ્વનઆંધ્રા-
ધ્ય ક્રસસ્તયચેચ, ક્રદ્ધાધ અહે ન્માનહે,
ક્રદ્ધાઈ વીરપયાઆં અપઆંનો સ્તોધ્શ,

હુમિસ્તેએ વીરપયાઓ. દ્રવતો સ્તોધશં.
સ્તવસ અપા એ હુદાઓ. યોધ હુંતી.

વસસ્ય તૂ અહુરમજદ ઉરતાય,
ક્ષયેષ હવનાંમ દામનાંમ. વસો આપો,
વસો ઉર્વરાઓ, વસો વીરપ વોહૂ અપ-
ચિત્ર; ક્ષયમ્નેમ અપવન્નેમ દાયત. અક્ષ-
યમ્નેમ દ્રવન્નેમ. વસો-ક્ષત્રો ખ્યાત
અપવ; અવસો-ક્ષત્રો ખ્યાત દ્રવાઓ
ગતો હુમિસ્તો, નિજ્જખેરેતો હુથ સપ્નંતહિ
મધન્યેઉશ દામખ્યો, વરતો અવસો-ક્ષત્રો.

હુક્ષય અજ્ઞમ ચિત્ત યો જરથુરત્રો ક-
ર્ત્તમાં ન્માનનાંમ્ય, વીસાંમ્ય, જન્તુ-
નાંમ્ય, દખ્યુનાંમ્ય, અધ્ધહાઓ દએ-
નયાઓ અનુમતયએય, અનુજતયએય,
અનવરરતયએય, યા આહુધરિશ
જરથુશાત્રિશ.

યથ નો આઘ્માહામ પાતો મનાઐ,
 વહિરતો ઉરવાનો, ખાત્રવર્ધતીશ તન્વો
 હુન્તો વહિરતો અંધહુશ; આકાઘ્માસ-
 ચોધત આહુધરે મજદ જસંતાંમ.

 અપ વહિરત, અપ સ્તએરત,
 દરેસામ શ્વા, પધરિ શ્વા જમ્યામ, હમંમ
 શ્વા હજમ. અર્ષમ વૌહુ ૧. (ત્રણ
 વાર પઢવું)

 અહ્માધ રએશય; હજધરમ;
 જસ મે અવંધહે મજદ; ઉરેરેહ મોજદ.

હાવન ગેહ.

 (“ પાંચે ગેહની ગણત્રી ” માટે
 જુઓ પાનું ૪૮.

આ ગેહ હાવનના વખતમાં ખારે માસ, અને આવાં મહિનાના હોરમઝદ રોજથી તે વરસના છેલ્લા દીવસ સુધી રપિથ્વન ગેહને બદલે પણ આએજ ગેહ પદવી, કારણકે એ વખતે ખીજી હાવનનો અમલ રહે છે.)

દ્વનઞ્ચાથ્ર અહુરહે મજદદાઞ્ચા. અર્ષમ વૉહુ ૩. ક્રવરાને મજદદયસ્નોઃ જરથુશત્રિશ વીદઞ્ચેવોઃ અહુર-હંઞ્ચેષોઃ. હાવનેઞ્ચ અપઞ્ચાને અપહે રથ્વે, યસ્નાઈય વહ્માઈય દ્વનઞ્ચાથ્રાઈય ક્રસસ્તયઞ્ચેય. સાવંધ્રહેઞ્ચ વીરયાઈય અપઞ્ચાને અપહે રથ્વે, યસ્નાઈય વહ્માઈય દ્વનઞ્ચાથ્રાઈય ક્રસસ્તયઞ્ચેય. મિથ્રહે વૉઉર-ગઞ્ચાઈયઞ્ચાતોઈશ હુજંધ્રે-ગઞ્ચાપહે, બઞ્ચેવરં-ચબ્મનો, અઞ્ચાજ્તો-નામનો યજતહે, રામનો ખાસ્તહે, દ્વનઞ્ચાથ્ર યસ્નાઈય વહ્માઈય દ્વનઞ્ચાથ્રાઈય

ક્રસસ્તયએચ, યથા અહૂ વર્ધસ્યો જઞ્ઞોતા
ક્રા મે ઋતે, અથા રતુશ અપાત્તચિત્ત
હચ ક્રા અપવ વીદ્વાઞ્ઞા ઋઞ્ઞોત્.

અહુરેમ મજદાંમ અપવન્તેમ અપહિ
રતૂમ યજ્ઞમધદે; જરથુરતેમ અપવન્તેમ
અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે, જરથુરત્તહિ અપ-
ઞ્ઞોનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અમૈવે રપેન્તે
અપઞ્ઞોનાંમ યજ્ઞમધદે. અપાઉનાંમ વંધુ-
હીશ સૂરાઞ્ઞા રપેન્તાઞ્ઞા ક્રવષયો યજ્ઞ-
મધદે, અસ્તવતો મનઞ્ઞયાચ અપનોતેમમ
રથવાંમ યજ્ઞમધદે, યએતુરતેમમ યજ્ઞ-
તનાંમ હંધહુતુરતેમમ અપહિ રથવાંમ
અધવિનસાંસ્તેમમ, જધ્મૂરતેમમાંમ અપ-
ઞ્ઞોનો અપહિ રથવો રતુક્રીતીમ યજ્ઞમધદે.

હાવનીમ અપવન્તેમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞ-
મધદે; હુઉર્વતાતેમ અપવન્તેમ અપહિ

રતૂમ યજ્ઞમધદે; અમૈરેતતાતેમ અપવર્નમ
 અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; આહૂધરીમ ક્ષન્નમ
 અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે, આહૂ-
 ધરીમ ત્વચેષમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ
 યજ્ઞમધદે, યસ્નમ સૂરેમ હૃતંધ્રહાધતીમ
 અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

સાવંધ્રહૃચ્ચમ વીસીમ્ય અપવર્નમ અ-
 પહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે, અધસ્યમન્નમ ધૃષીમ
 અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે, અમ-
 વન્તમ, વૈરથ્રાજન્નમ, વિભ્યએષંધૃહમ,
 વીરપ ભ્યએષાચ્ચા તઉર્વયન્તમ, વીરપ
 ભ્યએષાચ્ચા તિતરેન્તમ, યો ઉપેમો, યો
 મહૈમો, યો કૃતેમો, જચ્ચાજ્જુયે તરે
 માંથ્રમ પન્ય ગાથાચ્ચા.

મિથ્રમ્ય વૌહિર-ગચ્ચાયચ્ચાધતીમ યજ્ઞ-
 મધદે; રામચ પ્રાસ્ત્રમ યજ્ઞમધદે; વીર્યેહિ

રથો યસ્નાય વહ્નાય વીસીમય અપ-
વન્મ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમઽદે. મિથ્રમ
વાઉર-ગર્ઘ્યાયર્ઘ્યામીમ હુજ્ઞંર-ગર્ઘ્યામ
અર્ઘ્યવર-ચમન્મ અર્ઘ્યાન્તો-નામન્મ
યજ્ઞત્મ યજ્ઞમઽદે. શમ ખારત્મ
યજ્ઞમઽદે.

થવાંમ આતરંમ અહુરહિ મજદાઘ્યા
પુથ્રમ અપવન્મ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમઽદે;
હુદ-જર્ઘ્યાથ્રમ હુદ-અઘવ્યાઘ્યાહુન્મ
ધમત્ત ઝરંરમ અપય ક્સતરંત્મ, અપવ-
ન્મ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમઽદે; અપાંમ
નરંતારંમ યજ્ઞમઽદે; નધરીમ સંધ્રહમ
યજ્ઞમઽદે; તખ્મંમ દામોઘશ ઉપમન્મ
યજ્ઞત્મ યજ્ઞમઽદે; ધરિસ્તનાંમ ઉરવાંનો
યજ્ઞમઽદે, યાઘ્યા અપઘ્યાનાંમ ક્વપયો.
રતૂમ ઝરંજન્ત્મ યજ્ઞમઽદે યિમ અહુ-

રેમ મજદાંમ, ચો અપહે અપનોતમે,
 ચો અપહે જધમૂરતમે; વીરપ સ્વવાઓ
 જરથુશત્રિ યજમંદે; વીરપચ હવરશત
 ધ્યઓન યજમંદે વરશતચ વરંધ્યમચ.

ચેંધહે હાતાંમ આઅલ યેસ્ને પધતી
 વંધહે, મજદાઓ અહુરે વએથા અપાલ
 હયા, યાઓધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓસ્યા
 યજમંદે. યથા અહૂ વધસ્યો ર.

યસ્નેમ્ય વહ્નમ્ય અઓજસ્ય જવ-
 રંચ આફ્રીનામિ, મિથહે વાઉર-ગઓય-
 ઓતોધશ, હજધરો-ગઓપહે, અએવર-
 ચમનો, અઓખ્તો—નામનો યજતહે,
 રામનો ખાસ્ત્રહે. અવમ વાહુ ૧

 અહ્માધ રએશચ; હજધરેમ; જસ
 મે અવંધહે મજદ; ઉરેરેહ મોજદ.

રપિથ્વન ગેહ.

☞ (“પાંચે ગેહની ગણતરી માટે
ગુઓ પાનું ૪૮.

ફક્ત ફરવરદીન મહિનાના હોરમઝદ
રોજથી તે મેહેર મહિનાના અનેરાંન રોજ સુધી
રપિથ્વન ગેહ ભણવી, અને આવાં મહિનાના
હોરમઝદ રોજથી વરસના બાકીના બધા દહાડા
૧૨ થી ૩ વાગા સુધી રપિથ્વન ગેહને બફલે
હાવન ગેહ પઢવી.)

દનઝોથ્ર અહુરહે મજદહાઝો. અપ્પમ
વોહૂ ૩ ફરરાને મજદહયસ્નો કરથુશત્રિશ
વીદઝેવો અહુર-હકઝેવો. રપિથ્વિનાઈ
અપઝોને અપહે રથ્વે, યસ્નાઈયિ વહ્નાઈય

દનઔઘાઘ્ય કસરતયએચ, કાદત્-શ્પવે
 જન્તુમાઘ્ય અપઔને અપહે રથે, યસ્ના-
 ઘ્ય વહ્માઘ્ય દનઔઘાઘ્ય કસરતયએચ,
 અપહે વહિરતહે આશ્રય અહુરહે
 મજદાઔ, દનઔઘ યસ્નાઘ્ય વહ્માઘ્ય
 દનઔઘાઘ્ય કસરતયએચ, યથા અહુ
 વઘસ્યો જઔઆતા કા મે ઋતે, અથા રતુશ
 અપાત્તિત્ હ્ય કા અપવ વીદ્વાઔ
 ઋઔત્.

અહુરેમ મજદાંમ અપવનંમ અપહે
 રતૂમ યજમઠે, જરથુરત્રેમ અપવનંમ અ-
 પહે રતૂમ યજમઠે; જરથુરત્રહે અપ-
 ઔનો કવષીમ યજમઠે; અમંષે સ્પેન્તે
 અપઔનાંમ યજમઠે, અપાઉનાંમ વંધુ-
 હીશ સૂરાઔ સ્પેન્તાઔ કવષયો યજ-
 મઠે, અસ્તવતો મનઞ્યાચ અપતૌત્તેમ

રથવાંમ યજ્ઞમઘદે, યએતુરતેમમ યજ્ઞત-
નાંમ, હંધહુતુરતેમમ અપહે રથવાંમ
અધવિનસાંસ્તુમમ, જધમૂરતેમાંમ અપ-
ઞ્ઞાનો અપહે રથવો રતુક્રિતીમ યજ્ઞમઘદે.

રપિથિવનમ અપવનમ અપહે રતૂમ
યજ્ઞમઘદે, અહુનવધતીમ ગાથાંમ
અપઞ્ઞાનીમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમઘદે; ઉશત-
વધતીમ ગાથાંમ અપઞ્ઞાનીમ અપહે
રતૂમ યજ્ઞમઘદે; રપેન્તા-મધન્યૂમ ગાથાંમ
અપઞ્ઞાનીમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમઘદે;
વૌહુ-ક્ષત્રાંમ ગાથાંમ અપઞ્ઞાનીમ અપહે
રતૂમ યજ્ઞમઘદે; વહિરતોઘરતીમ ગાથાંમ
અપઞ્ઞાનીમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમઘદે.

ક્રાદત્-કપાઉમ જન્તુમમય અપવનમ
અપહે રતૂમ યજ્ઞમઘદે; કપૂષમય માંઘ્રમ
યજ્ઞમઘદે; અરપુજદમય વાયમ યજ્ઞમઘદે;

વચ અરુણઃ યજ્ઞમધદે; વારૈશ્રધીશ દ્યૌ-
 વો-ધીત યજ્ઞમધદે; અપસ્ય કૌમસ્ય
 યજ્ઞમધદે, ઉર્વરાઓસ્ય મધન્યવચ યજ્ઞત
 યજ્ઞમધદે, યોઈ વંધહુશ્વદાઓ અપવનો.
 અમૅષેસ્ય સ્પેન્તે અપઓનાંમ યજ્ઞમધદે.

અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ સ્પેન્તા-
 ઓ ક્રવપયો યજ્ઞમધદે. ઊરૅનૂસ્ય અપહે
 યત્ર વહિશ્તહે, મજિશ્ત માંથ્ર, મજિશ્ત
 વૅરૅશ્વય, મજિશ્ત ઉર્વધથ્ય, મજિશ્ત
 હુધથ્યા-વૅરૅશ્વય, મજિશ્ત વીન્દધથ્ય દ્યૌન-
 યાઓ માશ્વદયસનોઈશ યજ્ઞમધદે.

અવત્ર વ્યાઞ્નૅમ્ય હુન્જમૅનૅમ્ય યજ્ઞ-
 મધદે, યત્ર અસ્તિ અમૅષનાંમ સ્પેન્તનાંમ,
 ઊરૅનૂવો અવંધહે અખ્નો ધિમતૅમ
 જન્તુમહે સ્થવો યસનાધ્ય વહ્માધ્ય;
 જન્તુમૅમ્ય અપવનૅમ અપહે રતૂમ

યજ્ઞમધદે, અપ્તમ વહિરત્તમ આતરમ્ય
અહુરહે મજ્ઞદાઝ્યા પુશ્તમ યજ્ઞમધદે.

શ્વાંમ આતરમ અરહુહે મજ્ઞદાઝ્યા
પુશ્તમ અપવન્તમ અપહે રત્તમ યજ્ઞમધદે;
હૃદ-જઝ્યાશ્તમ હૃદ-અધવ્યાઝ્યાધહુન્તમ
ધમત્ત ખરેસ્તમ અપય ક્ષતરત્તમ,
અપવન્તમ અપહે રત્તમ યજ્ઞમધદે, અપાંમ
નપ્તારમ યજ્ઞમધદે; નધરીમ સંધ્રુત્તમ
યજ્ઞમધદે; તખ્મમ દામોઘશ ઉપમન્તમ
યજ્ઞત્તમ યજ્ઞમધદે; ધરિસ્તનાંમ ઉરવાંના
યજ્ઞમધદે, યાઝ્યા અપઝ્યાનાંમ ક્ષવપયો,
રત્તમ ખરેજન્તમ યજ્ઞમધદે યિમ અહુરમ
મજ્ઞદાંમ, યો અપહે અપનોત્તમો, યો
અપહે જધમૃસ્તમો; વીરપ સ્ત્રવાઝ્યા
જરથુશ્ત્ર યજ્ઞમધદે; વીરપય હવરશ્ત વ્યઃ
ઝ્યાશ્ત યજ્ઞમધદે વરશ્તય વરંયમનય,

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ત ચેસ્ને પમ્તી
વંધહે, મજદાઓ અહુરો વએથા અપાત્ત
હયા, યાઓધહાંમેયા તાંસયા તાઓસયા
યજમધદે, યથા અહૂ વધયો ૨.

યસ્નંમેય વહ્મંમેય અઓજસ્ય જવરંય
આફ્રીનામિ, અપહે વહિરતહે આથ્રસ્ય
અહુરહે મજદાઓ. અવંમ વોહૂ ૧

અહ્માઈ રએશય; હજ ધરંમ; જસ
મે અવંધહે મજદ; કરેરેહ મોચદ.

ઉઝીરન ગેહ.

• (" પાંચે ગેહની ગણત્રી " માટે
જુઓ પાતું ૪૮)

દનઝાંથ્ર અહુરહે મજદાઝાં. અષેમ
 વાહુ ડ. કવરાને મજદયરનો કરથુશત્રિશ
 વીદઝેવો અહુર-ત્તઝેવો. દિજયેઈરિનાઇ
 અપઝાંને અપહે રથવે, યરનાઇય વહ્મા-
 ઈય દનઝાંથ્રાઇય કસસ્તયઝેય. ક્રાદન-
 વીરાઈ દપ્રયુમાઈય અપઝાંને અપહે રથવે,
 યરનાઇય વહ્માઈય દનઝાંથ્રાઇય કસસ્તય-
 ઝેય. ઍરજતો અહુરહે નફેદ્રો અપાંમ
 અપરય મજદદાતયાઝાં, દનઝાંથ્ર યરના-
 ઈય વહ્માઇય દનઝાંથ્રાઇય કસસ્તયઝેય,
 યથા અહુ વઇર્યો જઝાંતા ક્રા મે ઝૂતે,
 અથા રતુશ અપાત્રચિત્ર હય ક્રા અપવ
 વીદ્વાઝાં ઝઝાંત.

અહુરેમ મજદાંમ અપવનંમ અપહે
 રતૂમ યજમઇદે, કરથુરતેમ અપવનંમ
 અપહે રતૂમ યજમઇદે; કરથુરતહે અપ-

ઝાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અમ્મંચે રપેન્તે
 અપઝાનાંમ યજ્ઞમધદે. અપાઉનાંમ વંધુ-
 હીશ સૂરાઝા રપેન્તાઝા ક્રવષયોયજ્ઞમધદે;
 અસ્તવતો મનજ્યાય અપનોત્તમ્મ રથવાંમ
 યજ્ઞમધદે; યએતુરત્તમ્મ યજ્ઞતનાંમ
 હંધહુતુરત્તમ્મ અપહે રથવાંમ અધવિન-
 સાંસ્તમ્મ, જધ્મૂરત્તમાંમ અપઝાનો
 અપહે રથવો રતુક્રિતીમ યજ્ઞમધદે.

ઉજયેઘરિન્મ અપવન્મ અપહે રતૂમ
 યજ્ઞમધદે. જઝાંતાર્મ અપવન્મ અપહે
 રતૂમ યજ્ઞમધદે; હાવનાન્મ અપવન્મ
 અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે; આતરેવક્ષ્મ અપ-
 વન્મ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે; ક્રખરેતા-
 ર્મ અપવન્મ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે;
 આખરેત્તમ અપવન્મ અપહે રતૂમ યજ્ઞ-
 મધદે; આસ્નતાર્મ અપવન્મ અપહે

રતૂમ યજ્ઞમધદે; રથિયરકરૂમ અપવનંમ
અપહૃ રતૂમ યજ્ઞમધદે; સ્વર્ચાપાવરૂંમ
અપવનંમ અપહૃ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

ક્રાદત્ત-વીરૂમ દપ્પયુમંમ્ય અપવનંમ અપ-
હૃ રતૂમ યજ્ઞમધદે; સ્વેઉશ્ય માચ્ચાધહૃ-
મ્ય હવરૂંમ રચ્ચાચાચ્ચા યજ્ઞમધદે; અનધ
રચ્ચાચાચ્ચા યજ્ઞમધદે; અક્રસંધહૃમ્ય
ખાદ્રમ યજ્ઞમધદે; યા નર્શ સાદ્રા દ્રગવતો.
હૃધથ્યાવરૂંમ અપવનંમ અપહૃ રતૂમ
યજ્ઞમધદે; અપરૂંમ્ય લકચેષમ યજ્ઞમધદે;
હૃધથ્યાવરૂંમ અપવનંમ અપચ્ચાનો સ્તી-
મ યજ્ઞમધદે; પધતિ અસ્તિન પધતિ ક્ષત્તે,
યસો-ઞરૂતાખ્યો કચ્ચાધાખ્યો, દપ્પયુમહૃ
રથ્વો યસ્નાધ્ય વહ્નાધ્ય; દપ્પયુમંમ્ય અ-
પવનંમ અપહૃ રતૂમ યજ્ઞમધદે. ઞરૂં-
ત્તમ અહુરૂમ ક્ષત્રીમ ક્ષચેત્તમ અપાંમ

નપાતંમ અઉર્વિત્ અરુપંમ યજ્ઞમધદે; અપ-
મ્ય મજ્જદદાતાંમ અપચ્ચાનીમ યજ્ઞમધદે.

શ્વાંમ આતરંમ અહુરહે મજ્જદાચ્ચા
પુશ્રંમ અપવનંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે;
હૃદ-જાચ્ચાશ્રંમ હૃદ-અધવ્યાચ્ચાધુનંમ ઇમત્
બરંરંમ અપય ક્ષરતરંતંમ, અપવનંમ અપહે
રતૂમ યજ્ઞમધદે; અપાંમ નસારંમ યજ્ઞમધદે;
નધરીમ સંધહૃમ યજ્ઞમધદે; તપમંમ દામે-
ઇશ ઉપમનંમ યજ્ઞતંમ યજ્ઞમધદે; ઇરિસ્ત-
નાંમ ઉરવાંનો યજ્ઞમધદે, યાચ્ચા અપચ્ચા-
નાંમ ક્ષવપયો. રતૂમ બરંજન્તંમ યજ્ઞમધદે
યિમ અહુરંમ મજ્જદાંમ, યો અપહે
અપનોતંમો, યો અપહે જધમૂરતંમો;
વીરપ સ્તવાચ્ચા જરથુશતિ યજ્ઞમધદે;
વીરપચ હવરૂરત વ્યચ્ચાશન યજ્ઞમધદે,
વરૂરતચ વરંણ્યમ્નચ,

થંધહે હાતાંમ આઅત્ર ચેરને પધતી
વંધહે, મજદાઆ અહુરે વએથા અપાત્ર
હયા, યાઆધહાંમયા તાંસ્યા તાઆંસ્યા
યજમધદે. યથા અહુ વધંયો ૨.

યસ્નંમય વહાંમય અઆજસ્ય કવ-
રંય આફ્રીનામિ, ઝંરજતો અહુરહે
નફ્રો અપાંમ અપસ્ય મજદદાતયાઆ.
અપેમ વોહુ ૧.

અહાહ રએશય; હજંધરંમ;
જસ મે અવંધહે મજદ; ઉરેહુ મોજદ.

અધવિસ્ત્રુથેમ ગેહ.

(“ પાંચે ગેહની ગણત્રી ” માટે
જુઓ પાનું ૪૮)

દનઔઞ્ચ અહુરહે મજદાઔઞ્ચ, અર્ધમ
 વાહુ ૩. કવરાને મજદયસ્નો કરથુશ-
 ત્રિશ વીદ્યેવો અહુર-હ્યેવો. અર્ધવિ-
 સૂદ્રેમાધ અર્ધખિગયાધ અપઔઞ્ચને અપહે
 રથેવે, યસ્નાધ્ય વહ્માધ્ય દનઔઞ્ચાધ્ય
 કસસ્તયઔચ, કાદલ-વીર્યાંમ હુજ્યાધ-
 તેઔ કરથુરત્રોત્તમાધ્ય અપઔઞ્ચને અપહે
 રથેવે, યસ્નાધ્ય વહ્માધ્ય દનઔઞ્ચાધ્ય
 કસસ્તયઔચ, અષાદિનાંમ કવપિનાંમ
 ઘનાંનાંમ્ય વોરો-વાંથવનાંમ યાધસ્યયા-
 ઔચ્ય હુષિતોઘશ, અમહેચ હુતાશતહે
 હુરઔઞ્ચાદહે, વૈરંથવનહેચ અહુરદાતહે,
 વનઘન્ત્યાઔચ્ય ઉપરતાતો, દનઔઞ્ચાધ્ય
 યસ્નાધ્ય વહ્માધ્ય દનઔઞ્ચાધ્ય
 કસસ્તયઔચ, યથા અહુ વધ્યો જઔઞ્ચાતા
 કા મે ઋતે, અથા રતુશ અષાત ચિત
 હ્ય કા અપવ વીદિવાઔઞ્ચ ઋઔઞ્ચાતૂ.

અહુરેમ મજદાંમ અપવનંમ અપહુ
રતૂમ યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રેમ અપવનંમ
અપહુ રતૂમ યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રહુ
અપચ્ચાનો ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે; અમૈષે
રપંન્તે અપચ્ચાનાંમ યજ્ઞમધદે, અપાઉનાંમ
વંધુહીશ સૂરાચ્ચા રપંન્તાચ્ચા ક્રવષયો
યજ્ઞમધદે, અસ્તવતો મનજ્યાય અપનો-
તમેમ રથવાંમ યજ્ઞમધદે, યએતુરતમેમ
યજ્ઞતનાંમ, હંધહુતુરતમેમ અપહુ રથવાંમ
અધવિનસાંસ્તમેમ, જધમૂરતમાંમ અપ-
ચ્ચાનો અપહુ રથવો રતુક્રિતીમ યજ્ઞમધદે.

અધવિસૂચ્યેમ અપવનંમ અપહુ
રતૂમ યજ્ઞમધદે; અધમિગાધમ અપવનંમ
અપહુ રતૂમ યજ્ઞમધદે; થવાંમ આતરેમ
અહુરહુ મજદાચ્ચા પુથ્રેમ અપવનંમ
અપહુ રતૂમ યજ્ઞમધદે; અસ્મન હાવન

અપહિ રતવો યજ્ઞમધદે; અયંધહુએન
હાવન અપહિ રતવો યજ્ઞમધદે; હૃદ-
જઞ્ઞાંશ્રેમ હૃદ-અધવ્યાઞ્ઞાંધહુનંમ ઇમત્ત
અરેસમ, અપય ક્સતરેતંમ અપવનંમ
અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; આપ ઉર્વધરે
યજ્ઞમધદે; અઞ્ઞાઉર્વતાંમ ઉરૂને અપ-
વનંમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

ક્રાદત-વીર્યાંમ-હુજયાધતીમ અપ-
વનંમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રેમ
અપવનંમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; માંશ્રેમ
રૂપેન્તંમ અપવનંમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે;
ગેઉશ ઉર્વાનંમ અપવનંમ અપહિ રતૂમ
યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રોતંમંમ્ય અપવનંમ
અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રેમ
અપવનંમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

આશ્રવનંમ અપવનંમ અપહિ રતૂમ

યજ્ઞમધદે; રથએરતારેમ અપવર્નમ અપહિ
રતૂમ યજ્ઞમધદે; વાસ્ત્રીમ ક્ષુયન્તેમ અપ-
વર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; ન્માનહિ
ન્માને-પધતીમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ
યજ્ઞમધદે; વીસો વીસ-પધતીમ અપવર્નમ
અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; જન્તેઉશ જન્તુ-પધ-
તીમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે;
દંધહિઉશ દંધ હુ-પધતીમ અપવર્નમ અપહિ
રતૂમ યજ્ઞમધદે.

યવાર્નમ હુમનંધહુમ, હુવચંધહુમ,
હુબ્યઞ્ચાથર્નમ, હુદ્યેર્નમ, અપવર્નમ અપહિ
રતૂમ યજ્ઞમધદે; યવાર્નમ ઉજ્ઞદા-વચંધહુમ
અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; અએ-
ત્વદ્યમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે;
દંધહુ-ઉવેએસમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ
યજ્ઞમધદે; હુમાધમ પધરિજથર્નમ અપવર્નમ

અપહિ રતૂમ યજમધદે; ન્માનહિ ન્માનો-
પથનીમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજમધદે.

નાધરિકાંમ્ય અપઞ્ચાનીમ યજમધદે,
ક્રાયો-હૂમતાંમ, ક્રાયો-હૂજતાંમ, ક્રાયો-હૂવ-
ર્શતાંમ, હુશિ-હાંમ-સાસ્તાંમ, રતુક્ષત્રાંમ,
અપઞ્ચાનીમ, યાંમ આર્મધતીમ રપે-
ન્તાંમ, યાઞ્ચાસ્ય તે ધેનાઞ્ચા, અહુર મજદહ.
નરેમ્ય અપવર્નમ યજમધદે, ક્રાયો-હૂમતેમ
ક્રાયો-હૂજતેમ, ક્રાયો-હૂવર્શતેમ, વિસ્તો-
ક્રઞ્ચાર્મધતીમ, ઞ્ચવીસ્તો-કયદેમ, યેંધહિ
પ્યઞ્ચાથનાધશ ગચ્ચેથાઞ્ચા અપ ક્રાદેન્તે.
જરથુશત્રોતેમહિ રથવો યસ્નાધિય વહ્માધિય
જરથુશત્રોતેમ્ય અપવર્નમ અપહિ રતૂમ
યજમધદે.

અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂસઞ્ચા રપે-
ન્તાઞ્ચા ક્રવપયો યજમધદે; ધેનાઞ્ચાસ્ય

વીરો-વાંશવાઓ યજ્ઞમધદે, યાધર્યાંમ્ય
હુષિતીમ યજ્ઞમધદે; અમંમ્ય હુતરતંમ
હુરઆદંમ યજ્ઞમધદે; વૈરથ્રાનંમ્ય અહુર-
દાતંમ યજ્ઞમધદે; વનઘંતીમ્ય ઉપરતાતંમ
યજ્ઞમધદે.

થવાંમ આતરંમ અહુરહે મજદાઓ
પુથ્રંમ અપવનંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે;
હૃદ-જાઓથ્રંમ હૃદ-અધવ્યાઓધહુનંમ
ધમત્ર ઔરંમ અપય ક્ષેતરંતંમ, અપવ-
નંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે; અપાંમ
નરેતારંમ યજ્ઞમધદે; નધરીમ સંઘહંમ યજ્ઞ-
મધદે; તજ્ઞંમ દામોઘશ ઉપમનંમ યજ્ઞતંમ
યજ્ઞમધદે; ધરિસ્તાનાંમ ઉરવાંનો યજ્ઞમધદે,
યાઓ અપઆનાંમ ક્વપયો. રતૂમ
ઔરંજન્તંમ યજ્ઞમધદે યિમ અહુરંમ મજ-
દાંમ, યો અપહે અપનોતંમો, યો અપહે

જઘમૂર્તોમો; વીરપ સ્તવાઓ જરથુરત્રિ
 યજમઘદે; વીરપય હવર્ત બ્યઓથન
 યજમઘદે વરૂરતય વરેબ્યમનય.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પધતી
 વંધહે, મજ્ઞદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ર
 હયા, યાઓધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓસ્યા
 યજમઘદે. યથા અહૂ વધ્યો ૨.

યસ્નેમ્ય વહુમંમ્ય અઓજસ્ય જવરેય
 આક્રીનામિ, અષાઉનાંમ ક્રવપિનાંમ
 ઘંનાનાંમ્ય વીરો-વાંથવનાંમ, યાધર્યાઓ-
 સ્ય હુપિતોધશ, અમહેય હુતાશતહે
 હુરઓદહે, વરેઐધહેય અહુરદાતહે, વન-
 ધન્ટ્યાઓસ્ય ઉપરતાતો. અપેમ વોહૂ ૧.

 અહુમાધ રએશય; હજધરેમ;
 જસ મે અવંધહે મજદ; કરેદેહ મોજદ.

ઉપહીન ગેહ

☞ (“પાંચે ગેહની ગણત્રી ” માટે
ગુઆ પાનું ૪૮)

દનઆથ્ર અહુરહે મજદાઆ. અષમ્
વાહુ ૩. કવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ
વીદએવો અહુર-ત્તએષો. ઉપહિનાઇ
અષઆને અપહે રથવે, યસ્નાઇય વહ્મા-
ઇય દનઆથ્રાઇય કસસ્તયએય, ઊરંજયાઇ.
ન્માન્યાઇય અષઆને અપહે રથવે,
યસ્નાઇય વહ્માઇય દનઆથ્રાઇય કસસ્ત-
યએય. સ્ત્રઆપહે અળ્યેહે અપિવતો
વેરંથ્રાજનો ક્રાદત્-ગએથહે, રંનઆશ
રજિશતહે, અરશતાતસ્ય ક્રાદત્-ગએથયા-

આ વરદત્ત-ગાયેથયાઆ, દનઆથ્ર યસ્ના-
ધય વહ્નાધય દનઆથ્રાધય ક્સસ્તયએય,
યથા અહૂ વધ્યો જઆતા ક્રા મે ઋતે,
અથા રતુશ અપાત્ ચિત્ હય ક્રા અપવ
વીદ્વાઆ ઋઆત્.

અહુરેમ્ મજ્દાંમ્ અપવર્નમ્ અપહિ
રતૂમ્ યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રેમ્ અપવર્નમ્
અપહિ રતૂમ્ યજ્ઞમધદે; જરથુરત્રહિ
અપઆનો ક્વપીમ્ યજ્ઞમધદે; અર્મેષે
રપેન્તે અપઆનાંમ્ યજ્ઞમધદે, અપાઉનાંમ્
વંધુહીશ સૂરાઆ રપેન્તાઆ ક્વપયો
યજ્ઞમધદે, અસ્તવતો મનજ્યાય અપનો-
તર્મેમ્ રથવાંમ્ યજ્ઞમધદે, યએતુરતર્મેમ્
યજ્ઞતનાંમ્, હંધ્રહુતુરતર્મેમ્ અપહિ રથવાંમ્
અધવિનસાંસ્તર્મેમ્, જધમુરતર્માંમ્ અપ-
આનો અપહિ રથવો રતુક્રિતીમ્ યજ્ઞમધદે.

ઉપહિનંમ અપવનંમ અપહે રતૂમ
 યજ્ઞમધદે. ઉપાંમ સ્ત્રીરાંમ યજ્ઞમધદે;
 ઉપાઝાંધૃહુમ યજ્ઞમધદે, ક્ષોધન્તીમ
 રઘોવત્-અરુપાંમ, ક્રમેન્-નરાંમ ક્રમેન્-
 નરો-વીરાંમ; યા આશ્રવર્ધિતિન્માનવધતિ.
 ઉપાઝાંધૃહુમ યજ્ઞમધદે, રેવીમ ણ્જત્-
 અરુપાંમ, યા સનત અવિ હૃપ્તો-કરુવધ-
 રીમ ક્ષાંમ; અવાંમ ઉપાંમ યજ્ઞમધદે.
 અહુરૂમ મજ્ઞદાંમ અપવનંમ અપહે રતૂમ
 યજ્ઞમધદે; વૌહુ મનો યજ્ઞમધદે; અર્ષેમ
 વહિશતંમ યજ્ઞમધદે; ક્ષણ્ણમ વધરીમ
 યજ્ઞમધદે; રુષંતાંમ વંધુહીમ
 આર્મધતીમ યજ્ઞમધદે.

ઔરજમ અપવનંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞ-
 મધદે, ઔરજ વંધહેઉશ અપહે, ઔરજ
 દઘેનયાઝા વંધુહુયાઝા માજ્ઞદયસ્નાધશ,

ન્માન્યેહિ રથ્વો યસ્નાધ્ય વહ્નાધ્ય; ન્મા-
નીમ્ય અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

સ્રઘ્ઘાપ્મ અપીમ હુરઘ્ઘાદ્મ વરંથ્રા-
જનમ ક્રાદત્-ગઘ્ઘેથમ અપવર્નમ અપહિ
રતૂમ યજ્ઞમધદે; રબ્નૂમ રજિરત્મ યજ્ઞમધદે;
અરૂતાત્મ ક્રાદત્-ગઘ્ઘેથામ વરંદત્-
ગઘ્ઘેથામ યજ્ઞમધદે.

થવામ આતમ અહુરહિ મજ્ઞદાઘ્ઘા
પુથ્રમ અપવર્નમ અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે;
હુદ-ઘઘ્ઘાથ્રમ હુદ-અધ્ઘ્યાઘ્ઘાધુદનમ
ધમત્ અરેત્મ અપય કસ્તરેત્મ અપવર્નમ
અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે; અપામ નસારમ
યજ્ઞમધદે; નધરીમ સંધહુમ યજ્ઞમધદે.
તખ્મમ દામોધશ ઉપમનમ યજ્ઞતમ
યજ્ઞમધદે; ધરિસ્તાનામ ઉરવાનો યજ્ઞમધદે,
યાઘ્ઘા અપઘ્ઘાનામ કવપયો, રતૂમ

ઔરજન્તમ યજ્ઞમધદે યિમ અહુરેમ
મજ્ઞદાંમ, યો અપહે અપનોત્તમો, યો
અપહે જધમૂરત્તમો; વીરુપ સ્ત્રવાઓ
જરથુશત્રિ યજ્ઞમધદે; વીરુપચ હવરશત
બ્યઓશન યજ્ઞમધદે વરશતચ વરેબ્યમ્નચ.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ત ચેસ્ને પધતી
વંધહે, મજ્ઞદાઓ અહુરે વએથા અપાત્ત
હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓંસ્યા
યજ્ઞમધદે. યથા અહુ વઝ્યો. ૨.

યસ્તેમ્ય વહુમેમ્ય અઓજસ્વ જવરેચ
આક્રીનામિ, સ્ત્રઓપહે અબ્યેહે અપિવતો
વરેથ્રાજનો ક્રાદત્ત-ગએથહે, રબ્નઓશ
રજિશતહે, અરશતાતસ્ય ક્રાદત્ત-ગએથયા-
ઓ વરદત્ત-ગએથયાઓ. અપેમ વોહુ ૧.

અહુમાર્ધ રએશચ; હજ્ઞધરેમ;
જસ મે અવંધહે મજ્ઞદ; ઉરેરેહ મોજ્ઞદ.

પુરશેદ નીઆએશ

 (એ નીઆએશ દીવસમાં ત્રણ વખત યાને હાવન, રપીથવન યા ખીજ હાવન, તથા ઉઝીરન ગેહમાં ફરજિઆત પઠવી. પુરશેદ મેહેરની નીઆએશ કરતી વખતે પુરશેદ સનમુખ મોંહ કરી તેનો ખાસ કેબલો કરવો, અને પુરશેદ મેહેરની નીઆએશ પઠી રહ્યા પછીજ આતશ નીઆએશ માટે આતશખેહેરામ યા આતશ આદરાનના ગુંબજવાળા ઓરડામાં દાખલ થવું. પુરશેદ મેહેરની નીઆએશ ગુંબજવાળા ઓરડામાં થઈ શકે નહીં, કારણકે જે બધા કેબલાઓ આપણને બંદગી કરતી વખતે લેવા આપેલા છે—દાખલા તરીકે સુર્ય, ચંદ્ર, આખે-રવા, આતશે-વરાહરાંત, -આદરાંત, -ચા-દાદગાહનો આતશ,—તેમાં સર્વેથી ખુલંદ અને નુરી કેબલો પુરશેદનોજ ગણાય છે,

અને બાકીના ચહડ હતર મરતબાના કેબલા ગણાય
છે. ત્યારે, પુરશેદ-મેહેરને લગતા માંત્ર ઉચ્ચારતી
વખતે પુરશેદનોજ એકલો કેબલો નજર સનમુખ
હોવો જોઈએ. આપણી બંદગી વખતે, ત્યારે, આ
કેબલાના મરતબાનો ખ્યાલ તેમજ દરેક નીઆએશ
પદતી વખતે તેને લગતોજ પોતપોતીકે ઘટતો
કેબલો ખાસ કરવાની અગત્યતાને ધ્યાનમાં રાખ-
વાની જરૂર છે; જેમકે, પુરશેદ-મેહેરની નીઆએશ
વખતે પુરશેદનો કેબલો, માહા બેખતાર
નીઆએશ વખતે દેએ યાને ચંદ્રનો કેબલો, આવાં
નીઆએશ કે ચક્ત વખતે આબે-રવા એટલેકે
મહાસાગર, દરયાવ-નદી-નાળાં, કે કુવાની હાજરી
તેમજ આતશ નીઆએશ વખતે આતશે-વરાહ-
રાંન કે આદરાંન કે દાદગાહનો કેબલો નજર
સમક્ષ હાજર હોવો જોઈએ. પુરશેદ મેહેરની
નીઆએશને લગતા સ્તોત એવા પ્રકારના છે કે
તે જો પુરશેદના કેબલા સનમુખ કાયદા સર
લાણાઈ હોય તો તેના સ્તોત લાયક રીતે અને

ઘટતાં પ્રમાણમાં આપણે મેળવી શક્યે છીએ,
 ત્યારે આતશ નીઆએશને લગતા માંત્ર એવા
 ખુલંદ રીતના રચાયલા છે કે તે નીઆએશ
 આતશે-વરાહરાંત કે આદરાંત કે દાદગાહ સનમુખ
 દાયદા સર થઈ હોય તે મુજબ તેનાં પ્રમાણમાં
 તેને લગતા ઉત્પન્ન થયલા સ્તોત આપણે ગૃહણ
 કરી શક્યે છીએ. વળી એજ સખખસર અઘવિ-
 સ્ત્રેમ તથા હર્ષાહન ગ્રેહમાં પુરશેદ-મેહેરની
 નીઆએશ કદી થઈ શકે નહીં.)

દ્વનઝાથ અહુરહે મજદાઝ્યા. અર્ષમ
 વોહુ ૧.

(ખીસ્તા પઢવું) પ નામે યજદાંત
 'સ્તાએમ્ જખાએમ્ દાદાર (કુશાદે પઢવું)
 અહુરમજદ, (ખીસ્તા પઢવું) રયોમંદ,
 ખોરેહમંદ, હરવેસ્પુ-આગાહ્ કંરદેગાર,
 ખુદાવંદાંત ખુદાવંદ, પાદશાહ્ ખર,
 હમે પાદશાહાંત, નેગેહદાર ખાલેકે-મ-

ખલૂક, અદરેજ્ રોજી-દેહન્દેહ, કાદેર ઓ
 કવી ઓ કદીમ, બક્ષાયન્દેહ બક્ષાયે-
 શગરે મેહેરખાંન, તવાંના ઓ દાના ઓ
 દાદાર, ઓ પાક પર્વરદેગાર. આદેહ
 પાદશાહીએ તો બીજવાલ ખાશદ. (કુશાદે
 પદવું) અહુરમજ્દ (ખીસ્તા પદવું)
 ખાદાએ અવજાની ગુરજે ખોરેહ અવ-
 જાયાદ પુરશેદ અમર્ગ રયોમંદ અઉવંદ-
 અસ્પ ખેરસાદ. અજ હમા ગુનાહ
 પતેત પશેમાનુમ. અજ હર્વસ્તીન
 (કુશાદે) દુશ્મત દુક્ખજત દુક્ખવરુશત (ખીસ્તા)
 મેમ્ પ ગેતી મનીદ. આઐમ્ ગોપ્ત,
 આઐમ્ કદ્, આઐમ્ જર ત, આઐમ્
 ખૂન ખૂદ એસ્તેદ; અજ આંન ગુનાહ,
 મનશની ગવશની કુનશની, તની રવાંની

ગંતી મીનોઆની, આંખે અવાજશ
પશેમાંન પ સે ગવશની પ પતેત હોમ.

(કુશાદે પઢતાં નમવું.) નંમસ-તે અહુર
મજદ, નંમસ-તે અહુર મજદ, નંમસ-તે
અહુર મજદ, શ્રીશચિત્ત પરે અન્યાધશ
દામાંન. નંમો વે અમંષા સપેન્તા, વીરપે
હવરે હજઆપાઓ. અએતત જહાત
અહુરેમ મજદાંમ, અએતત અમંષે
સપેન્તે, અએતત અવઆનાંમ કવપિશ,
અએતત વયાંમ દરેધો-પદાતેમ.

દનઆથ અહુરદે મજદાઓ. તરેઝ-
દીતે અંધરદે મઝન્યેઉશ. હુઝથ્યાવરૂતાંમ
હ્યત વસ્ના ફરેષાતેમમ. સ્તઆમિ અપેમ.
અપેમ વોહુ ૧.

પ્રસ્તુતે હુમતોઘજ્યસ્થા હુજતોઘજ્ય-

રચા હવરરતોમખ્યરચા, માંચવોમખ્યરચા
 વખેદ્વોમખ્યરચા વર્ષત્વોમખ્યરચા, અમ-
 ખિગમરયા દધથે વીરપા હુમતાયા
 હૂખતાયા હવરરતાયા. પમ્તિ-રિચા
 દધથે વીરપા દુરમતાયા દુજૂખતાયા
 દુજૂવરરતાયા. ફેરા વે રાહી, અમ્પા
 રપેન્તા, યરનેમ્યા વહમ્પેમ્યા, ફેરા મન-
 ધ્રહા, ફેરા વચંધ્રહા, ફેરા બ્યઆથના,
 ફેરા અંધહુયા, ફેરા તન્વરચીત્ર ખખ્યા-
 આ ઉરતનેમ. રતઆમિ અપ્પેમ. અપ્પેમ
 વોહુ ૧.

(નમવું) નેમો અહુરાધ મજદાધ, નેમો
 અહુરાધ મજદાધ, નેમો અહુરાધ મજદાધ,
 નેમો અમ્પેમખ્યો રપેન્તખ્યો, નેમો
 મિથ્રાધ વોઉર-ગઆયઆધતેએ, નેમો
 હવર-ક્ષએતાધ અઉરવત્ર-અરપાધ, નેમો

આજ્યો દાઘધ્રાજ્યો, યાઝ્યો અહુરહે
 મજદાઝ્યો. નૅમો ગેઉશ, નૅમો ગયેહે,
 નૅમો જરથુશ્ટ્રહે સિપતામહે અપઝ્યોનો
 દ્રવષેઝ્યો. નૅમંમ વીસ્પયાઝ્યો અપઝ્યોનો
 સ્તોઈશ, હુધથ્યાધય ખવાંઘથ્યાઈય ખૂ-
 બ્યાંઘથ્યાધય.

 (હાવન ગેહમાં તથા બીજી હાવન
 વખતે) વૉહુ ઉદ્યા મનંઘહા ક્ષત્રા
 અપાયા ઉશ્તા તનૂમ. વૉહુ ઉદ્યા
 મનંઘહા ક્ષત્રા અપાયા ઉશ્તા તનૂમ.
 વૉહુ ઉદ્યા મનંઘહા ક્ષત્રા અપાયા ઉશ્તા
 તનૂમ. અર્ષેમ વૉહુ ૧. (ઉપર
 મુજબ વૉહુ ઉદ્યા થી તે અર્ષેમ વૉહુ ૧ સુધીનો
 આખો ફકરો ત્રણ વાર પઢવો.)

 (રપીથવન ગેહમાં) ઇમા રઝ્યા-
 યાઝ્યો ખરેજીરતંમ ખરેજંમનાંમ. ઇમા

રઘાયાઘા ઇરેશ્ચરતમ ઇરેજ્મનાંમ.
 ઇમા રઘાયાઘા ઇરેશ્ચરતમ ઇરેજ્મ-
 નાંમ. અર્ષમ વૌહુ ૧ (ઉપર મુજબ
 ઇમા રઘાયાઘાથી તે અર્ષમ વૌહુ ૧ સુધીનો
 આખો ફકરો ત્રણ વાર પઢવો.)

 (ઉઝીરન ગેહમાં) યહી રપેન્તા
 થવા મઘન્યુ ઉર્વએસે જસો. યહી રપેન્તા
 થવા મઘન્યુ ઉર્વએસે જસો. યહી રપેન્તા
 થવા મઘન્યુ ઉર્વએસે જસો. અર્ષમ વૌહુ
 ૧ (ઉપર મુજબ યહી થી તે અર્ષમ વૌહુ
 ૧ સુધીનો આખો ફકરો ત્રણ વાર પઢવો).

હવે-ફએતમ અર્ષમ રએમ અઉર-
 વત્ર-અર્ષમ યજ્ઞમઘદે. મિથ્રમ વૌઉર-
 ગઘાયાઘાતીમ યજ્ઞમઘદે, અશે-વચંધ્ર-
 હમ, વ્યાખનમ, હજંધ્ર-ગઘાર્ષમ, હુ-

તાશતેમ, બએવરે-ચખનંમ, બેરજનંતેમ,
 પેરથુ-વએદયનંમ, સૂરેમ, અખફનંમ,
 જઘાઉરવાઓંધુહુંમ. મિથ્રેમ વીરપેનાંમ
 હપયુનાંમ હંધુહું-પમતીમ યજમમધદે, યિમ
 કદથત્ર અહુરેા મજદાઓ, ખરેનંધુહું-
 સતેમમ મધન્યવનાંમ યજતનાંમ,
 તત્ર નો જમ્યાત્ર અવંધુહું, મિથ્ર અહુર
 બેરજનંત. હવરે-ક્ષએતેમ અમેવેમ રએમ
 અઉરવત્ર-અરપેમ યજમમધદે.

તિશત્રીમ દ્રવો-ચખનંમ યજમમધદે,
 તિશત્રીમ દ્રવો-ચખનંમ યજમમધદે,
 તિશત્રીમ દ્રવો-ચખનંમ યજમમધદે.
 તિશત્રીમ યજમમધદે. તિશત્રયેન્યો યજમ-
 મધદે. તિશત્રયો રએવાઓ ખરેનંધુહુંઓ
 યજમમધદે. વનંતેમ સ્તારેમ મજદ-દાતેમ
 યજમમધદે. તિશત્રીમ સ્તારેમ રએવનંતેમ

ખરેનંધુહુન્તેમ યજ્ઞમધદે, શ્વાપેમ
 ખદાતેમ યજ્ઞમધદે, જરવાનેમ અકરનેમ
 યજ્ઞમધદે, જરવાનેમ દરેધા-ખદાતેમ યજ્ઞ-
 મધદે, વાતેમ રપેન્તેમ હુદાઆંધ્રુહુમ
 યજ્ઞમધદે, રજિશતાંમ ચિશ્તાંમ મજ્ઞદ-
 દાતાંમ અપઞ્ચાનીમ યજ્ઞમધદે, દ્યેનાંમ
 વંધુહીમ માજ્ઞદયસ્નીમ યજ્ઞમધદે,
 પથાંમ ખાસ્તાઈતીમ યજ્ઞમધદે, જરેનુ-
 મન્તેમ સૂરેમ યજ્ઞમધદે, સઞ્ચાકન્તેમ
 ગધરીમ મજ્ઞદદાતેમ યજ્ઞમધદે, વીરપેમ્ય
 અપવનેમ મર્ધન્યઞ્ચામ યજ્ઞતેમ યજ્ઞમધદે,
 વીરપેમ્ય અપવનેમ ગઞ્ચેથીમ યજ્ઞતેમ
 યજ્ઞમધદે, હુઞ્ચામ ઉરવાનેમ યજ્ઞમધદે,
 હુવાંમ ક્રવષીમ યજ્ઞમધદે, જસ મે
 અવંધાહે મજ્ઞદ, અપાઉનાંમ વંધુહીશ
 સૂરાઞ્ચા રપેન્તાઞ્ચા ક્રવષયો યજ્ઞમધદે.

હવર-ક્ષએત્તમ અમ્પમ રએમ અઉરવત-
અરપ્પમ યજ્ઞમધદે. અપ્પમ વોહૂ ૩.

કવરાને મજ્જદયસ્સો જરથુશત્રિશ,
વીદએવો અહુર-હકએવો (હાવન, રપિથવ-
ન કે ઉજીરન એ ફક્ત ત્રણમાંથી જે ગેહ
હોય તે પઠવી જીઓ પાતું ૧૮) કસસ્તયએચ.
હવર-ક્ષએતહે અમ્પહે રએવહે અઉરવ-
તઅરપહે, કનઆથ યસ્નાધય વહ્માધય
કનઆથાધય કસસ્તયએચ, યથા અહૂ
વધરયો જઆતા કા મે ઝૂતે, અથા
રતુશ અષાત ચિત્ત હય કા અષવ
વીદિવાઓ ઝૂઓતૂ.

હવર-ક્ષએત્તમ અમ્પમ રએમ અઉરવત
અરપ્પમ યજ્ઞમધદે. આઅત્ત યત્ત હવર-
રઆદની તાપયેધતિ, આઅત્ત યત્ત હવર-
રઆઓ તાપયેધતિ, હિરત્તનતિ, મધન્ય-

વાઓંધહો યજ્ઞતાઓંધહો, સત્તેમ્ય હુજ્ઞ-
ધરેમ્ય. તત્ત્વ ખરેનો હાંમ-ખારયેધનતિ,
તત્ત્વ ખરેનો નિખારયેધનતિ, તત્ત્વ ખરેનો
ખદ્ધનતિ, જોમ પધતિ અહુર-દાતાંમ,
ક્રાદતિય અપહે ગએથાઓ, ક્રાદતિય
અપહે તનુયે, ક્રાદતિય હુવરેં યત્ત
અમેવેમ રએમ અઉરવત-અરપેમ.

આઅત્ત યત્ત હુવરેં ઉજુદયેધતિ, ખવત્ત
જોમ અહુર-દાતાંમ યઓજ્ઞદાથેમ,
આપેમ તચિન્તાંમ યઓજ્ઞદાથેમ,
આપેમ ખાંન્યાંમ યઓજ્ઞદાથેમ, આપેમ
જરયનાંમ યઓજ્ઞદાથેમ, આપેમ અર-
મએરતાંમ યઓજ્ઞદાથેમ, ખવત્ત દાંમ
અપવ યઓજ્ઞદાથેમ, યાઓ હુનાત રપે-
ન્તાહે મધન્યેઉશ.

ચેદિ જી હુવરેં નાધત્ત ઉજુદયેધતિ,

અદ દએવ વીરુપાઓ મરેન્ચિનૂતિ યાઓ
 હૂનૂતિ હુરો-કરૂવોહવ, નવ ચિશ
 મધન્યવ યજ્ઞત, અંધુહવ અસ્તવધતિ
 પધતિ-દ્રાંમ, નોધત્ પધતિરતાંમ
 વીદૂનૂતિ.

ચો યજ્ઞધતે હવરે યત્ અમૃષમ રએમ
 અઉરવત્-અસ્પૃમ, પધતિરતાતેએ તમ-
 ધ્રહાંમ, પધતિરતાતેએ તમસચિથ્રનાંમ
 દએવનાંમ, પધતિરતાતેએ તાયુનાંમ્ય
 હજસ્નાંમ્ય, પધતિરતાતેએ યાતુનાંમ્ય
 પધરિકનાંમ્ય, પધતિરતાતેએ ધથ્યેજંધ્રહો
 મર્ષઓનહે. યજ્ઞધતે અહુરેમ મજ્ઞદાંમ,
 યજ્ઞધતે અમૃષે સ્પૃન્તે, યજ્ઞધતે હઓમ
 ઉરવાન્મ, દનાવયેધતી વીરુપે મધન્યવચ
 યજ્ઞત ગએથ્યાચ, ચો યજ્ઞધતે હવરે યત્
 અમૃષમ રએમ અઉરવત્-અસ્પૃમ.

યજ્ઞમ મિથ્રમ વૉઉર-ગઆયઆધતીમ,
 હુજંધર-ગઆપેમ, ખએવરે-ચખનંમ.
 યજ્ઞમ વજરેમ હુનિવિજતંમ, કમરેદે
 પધતિ દએવનાંમ, મિથ્રો યો વૉઉર-ગઆ-
 યઆધતોધશ, યજ્ઞમ હુખંદ્રમ્ય યત્
 અસ્તિ હુખંદ્રનાંમ, વહિરતંમ અન્તરે
 માઆંધહુમ્ય હવરેચ.

અહે રય ખરેનંધહુચ, તેમ યજ્ઞમ
 સુર-વત યસ્ન, હવરે-ક્ષએતંમ અમંપેમ
 રએમ અઉરવત્-અસ્પેમ, જઆંધ્રાખ્યો
 હવરે-ક્ષએતંમ અમંપેમ રએમ અઉરવત્-
 અસ્પેમ યજ્ઞમધદે, હઆમ યો ગવ
 ખરેસ્મન, હિજવો-દંધહુધહુ, માંધ્રચ,
 વચચ ખ્યઆધનચ, જઆંધ્રાખ્યસ્ય
 અર્ધુજદએધખ્યસ્ય વાધજિખ્યો.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ યસ્ને પધતિ

વંધહો, મજદાઓ અહુરો વએથા અપાત
હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓંસ્યા
યજમધદે.

અહુરમજદ (ખીસ્તા પઢવું) ખાદાએ,
અવજનીએ મરદુમ, મરદુમ સર્દગાંન
હુમા સર્દગાંન, હુમ્યાયસ્તે વેહાંન,
ઓઓમ બેહેદીન માજદયસ્નાંન, આગહી
આસ્તવાંની નેકી રસાંનદ ; અએદૂન ખાદ.
(કુશાદે યાને પ્રગટ પઢવું) યથા અહૂ વઝ્યો ર.
યસ્નંમ્ય વહુમંમ્ય અઓંજસ્ય જવરંય
આક્રીનામિ, હવરં-ક્ષએતાહે અમંપહે
રએવહે અઉરવત-અસ્પહે. અપંમ
વોહુ ૩.

અહુરાનીશ અહુરહે વહિરતાખ્યો
જઓંથાખ્યો, એરતાખ્યો જઓંથા-

ખયો, દહમો-પધરિ-અંધહુરરતાખયો જ-
આથ્રાખયો. અર્પમ વૉહુ ૧.

 અહમાઈ રએશય; હજાંધરમ;
જસ મે અવંધહે મજદ; કેરકેહ મોજદ.

(ખીસ્તા) રોજ નેક નાંમ, રોજ
પાક નાંમ, રોજ મુખારક (જે ખરો
ખર-વકતનો જરથોસ્તી રોજ હોય તે પઢવો), માહ
મુખારક (જે ખરો જરથોસ્તી માહ હોય તે
પઢવો), ગાહે (પેહેલી ત્રણમાંની જે ગેહ હોય તે
પઢવી). નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્.

(કુશાદે) કનઆથ્ર અહુરહે મજદાઆ.
તરોઇદીતે અંધરહે મઝન્યેઉશ. હુધથ્યા-
વરશતાંમ હ્યત વરના ફેરપોતમમ.
સ્તઆમિ અર્પમ. અર્પમ વૉહુ ૧.

(ખીસ્તા) ગુરજે ખારેહ અવજાયાદ

ખુરશેદ અમર્ગ રયોમંદ અઉરવદ-અસ્પૂ,
 બેરસાદ અમાવન્દ પીરોજગર, અમા-
 વંદી પીરોજગરી. દાદ દીન્ બેડ માજ-
 દયસ્નાંન્, આગહી રવાઇ ગોઆફ્રીન્ગાની
 બાદ હુપ્ત કેશ્વર જમીન્; અએદ્દન્
 બાદ મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્
 આનો આવાયદ શુદન્, મન્ આનો
 આવાયદ શુદન્. (કુશાદે) અપઓને *
 અપેમ વૉહુ ૧.

(દખલુ દીશા તરફ મોટું કરીને બળુવું)
 (બીન્તા) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની
 દાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નંમસ-તે અપા-
 ઉમ સંવિરતે, અરેદ્દિ સૂર અનાહિતે.

અપઝોને* અર્પેમ્ વોહ્ ૧. નંમો ઉર્વધરે

યશતને છેડેના ભાગમાં “અર્પેમ્ વોહ્” ની આગમય જે “અપઝોને” શબ્દ આવે છે, તે શબ્દ આપણું ધ્યાન ખાસ એટલા માટે ખેંચે છે કે તે કોઈ કોઈ ગમ આપવામાં આવે છે તો વળી કોઈ ગમ નથી ખી આવતો. આમ હેરફેર થવાનું શું કારણ હશે તે કોઈ પણ અવસ્તા-અભ્યાસી અકલપસંદ રીતે અત્યાર સુધી સમજી શક્યો નથી, પણ જરથોશ્તી ઇલ્મે દનૂમ આમાં શું અસલ સચ્ચાઈ સમાયલી છે અને આ “અપઝોને” શબ્દ કોણે અને ક્યારે લખાવો તે બાબે આપણને ખરો ખુલાસો કરે છે. જેઓ ખાસ અશોધનો અમલ કરી અશોધ ઉપર ઉસ્તવાર રહેતા હોય તેઓને આવી રીતે “અર્પેમ્ વોહ્” આગમય “અપઝોને” લખવાનું અસલ ફરમાન છે. ત્યારે, આ તો દેખાઈતું જ છે કે જેઓ તેવી અશોધ ધરાવતા નહીં હોય તેઓથી “અર્પેમ વોહ્” ની

વંધુહિ મજદદાતે અપઞ્ઞાને.* અપંમ

પહેલાં “અપઞ્ઞાને” શબ્દ ઉચ્ચારી શકાય નહીં. ત્યારે જુદી જુદી ગમ “અપઞ્ઞાને” શબ્દનું હેરફેર આવવું આ અસલ મોતેજર સખખને આભારી છે. આ એક “અપઞ્ઞાને” શબ્દ જેવા દાખલા ઉપરથી એટલું તો સિદ્ધ થાય છે કે અવસ્તા માંત્ર કાંઈ ફક્ત વ્યાકરણને કાયદે રચાયેલા નથી, પણ ઉસુહ્યાતી સ્તોતનો કાયદો કે જે કુલ સૃષ્ટીમાં કાર્ય કરી રહ્યો છે તે કાયદો કે જેને “સ્તોત યસ્ત” કરીને અવસ્તામાં જણાવેલો છે તે કાયદાને આધારે ખાસ સ્તોતની અસર ઉપજવવા માટે અવસ્તાના ખુલ્લું કલામો રચવામાં આવ્યા છે. જે પ્રમાણે આપણા અસલના ખુલ્લેગોએ આ “અપઞ્ઞાને” શબ્દને કોઈગી રીતે જાળવી રાખવાની શુભ કોશેશ કામી છે, તેજ ઉપર કાયદામાં જણાવેલી મોતેજર મતલબથી આ કેતાખ-માં આ “અપઞ્ઞાને” શબ્દને તેની લાયક જગોએ કાયમ રાખવાનું દરસ્ત ધારવામાં આવ્યું છે.

વૉહુ ૧. હવરે-ક્ષએતેમ અમૃષમ રએમ
અઉરવત-અરુષમ યજમહદે. અષમ
વૉહુ ૧. (ખીસ્તા) ખુ શેદ અમર્ગ રયો-
મંદ અઉર્વદ-અરુપ્ બેરસાદ. (કુશાદે)
અષમ વૉહુ ૧.

મેહર નીઆએશ

 (આ નીઆએશ દરરોજ દીવસના
યાને હાવન, રપિથવન યા ખીજી હાવન, તથા
ઉઝીરન - એ ત્રણ ગેહોમાંજ ખુરશેદ નીઆએશ
પઢયા પછી ફરજ્યાત પઢવી.)

ફનઆથ અહુરહે મજદાઆ. અષમ
વૉહુ ૧.

(ખીસ્તા) પ નામે યજ્ઞદાંન્ (કુશાદે)
 અહુરમજ્દ (ખીસ્તા) ખાદાએ અવજ્ઞૂની
 ગુરજે ખારેહ્ અવજ્ઞયાદ. મેહેર ફરા-
 ગયોદ દાવરે રાસ્ત્ પેરસાદ. અજ્ઞ હુમા
 ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્. અજ્ઞ હુરવ-
 સ્તીન્ (કુશાદે) દુરમત દુજ્ઞૂજત દુજ્ઞ-
 વરૂશત, (ખીસ્તા) મૈમ્ પ ગૈતી મનીદ,
 ઑઐમ્ ગોપ્રત્, ઑઐમ્ કર્દ, ઑઐમ્
 જસ્ત, ઑઐમ્ યૂન્ યૂદ ઐસ્તેદ; અજ્ઞ-
 આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,
 તની રવાંની ગૈતી મીનોઆંની, ઑખે
 અવાક્ષ્ પશેમાંન્, પ સે ગવશ્ની પ
 પતેત્ હોમ્.

(કુશાદે) નૈમસ-તે અહુરમજ્દ, નૈમ-
 સ-તે અહુરમજ્દ, નૈમસ-તે અહુરમજ્દ,

શ્રીશચિત્ર પરો અન્યાઇશ દામાંન. નંમો
વે અમંપા રપેન્તા, વીરપે હવરે-હુજઆ-
પાઆ. અએતલ જહાલ અહુરેમ
મજદાંમ, અએતલ અમંપે રપેન્તે,
અએતલ અપઆનાંમ ક્રવપિશ, અએ-
તલ વયાંમ દરેધો-ખદાતેમ. દનઆથ્ર
અહુરહે મજદાઆ. તરોઇદીતે અંધરહે
મઠન્યેઉશ. હુમથ્યાવરશતાંમ હિલ વસ્ના
ફરેષાતેમંમ, સ્તઆમિ અર્ષમ, અર્ષમ
વોહુ ૧.

ફરસ્તુયે હુમતોઇખ્યસ્યા હૂખ્તોઇખ્ય-
સ્યા હવરશતોઇખ્યસ્યા, માંથવોઇખ્યસ્યા
વર્ષવોઇખ્યસ્યા વર્ષતવોઇખ્યસ્યા.
અઇખિગધ્રયા દધથે વીરપા હુમતાયા
હૂખતાયા હવરશતાયા. પધતિ-રિચ્યા

દધથે વીરપા દુરમતાયા દુઝૂખતાયા
 દુઝવરૂરતાયા, ફેરા વે રાહી, અમૃષા
 રૂપેન્તા, યરનૈમ્યા વહૈમૈમ્યા, ફેરા મન-
 ધહા, ફેરા વચંધહા, ફેરા બ્યઓથના,
 ફેરા અંધહુયા, ફેરા તન્વસ્તિયત્ર પ્રપયાઓ
 ઉશતનૈમ, રતઓમિ અર્પમ, અર્પમ
 વોહૂ ૧.

(નમવું.) નૈમો અહુરાઈ મજદાઈ, નૈમો
 અહુરાઈ મજદાઈ, નૈમો અહુરાઈ મજદાઈ;
 નૈમો અમૃષએઈખયો રૂપેન્તએઈખયો, નૈમો
 મિથ્રાઈ વોઉર-ગઓયઓઈતેએ, નૈમો
 હવર-ક્ષએતાઈ અઉરવત્ર-અરૂપાઈ, નૈમો
 આખયો દોઈથ્રાખયો, યાઓ અહુરહે
 મજદાઓ. નૈમો ગેઉશ, નૈમો ગયેહે,
 નૈમો જરથુરત્રહે રૂપતામહે અપઓતો

ફવવેએ, નમ્મ વીરપયાઓ અપઓનો
સ્તોધશ, હુધથ્યાધય ખવાંધથ્યાધય ખૂ-
બ્યાંધથ્યાધય.

 (હાવન ગેહમાં તથા ખીજી હાવન
વખતે) વોહૂ ઉદ્યા મનંધહા ક્ષત્રા અપાયા
ઉરતા તનૂમ, વોહૂ ઉદ્યા મનંધહા ક્ષત્રા
અપાયા ઉરતા તનૂમ, વોહૂ ઉદ્યા મનં-
ધહા ક્ષત્રા અપાયા ઉરતા તનૂમ, અપ્પમ
વોહૂ ૧. (ઉપર મુજગ વોહૂ ઉદ્યાથી તે
અપ્પમ વોહૂ ૧ સુધીનો આખો ફકરો ત્રણ વાર .
પઢવો.)

 (રપીથવન ગેહમાં) ઇમા રઓયાઓ
ખરેશ્તમ ખરેજમનાંમ, ઇમા રઓયાઓ
ખરેશ્તમ ખરેજમનાંમ, ઇમા રઓયાઓ
ખરેશ્તમ ખરેજમનાંમ, અપ્પમ વોહૂ ૧

 (ઉપર મુજબ ઇમા રઝાયાઝાથી તે અર્પેમ વોહ ૧ સુધીનો આખો ફકરો ત્રણ વાર પઢવો.)

 (ઉઝીરન ગેહમાં) યહી રપેન્તા
 થવા મઘન્યુ ઉર્વએસે જસો. યહી રપેન્તા
 થવા મઘન્યુ ઉર્વએસે જસો. યહી રપેન્તા
 થવા મઘન્યુ ઉર્વએસે જસો. અર્પેમ વોહ
 ૧ (ઉપર મુજબ યહીથી તે અર્પેમ વોહ ૧ સુધીનો આખો ફકરો ત્રણ વાર પઢવો.)

મિથ્રેમ વોહિર-ગઝાયાઝાઈતીમ યજ-
 મઘદે, અર્શ-વચંધહૂમ, વ્યાખનંમ,
 હજંધર-ગઝાઈપેમ, હુતારતંમ, ખએવર-
 ચખનંમ, ખરજનંતંમ, પંરથુ-વએદયનંમ,
 સૂરંમ, અખપ્રનંમ, જઘાઉરવાઝાઈધહૂમ.
 મિથ્રેમ વીરપનાંમ દખયુનાંમ દંધહુ-
 પઘતીમ યજમઘદે, યિમ ફદથત અહુરે

મજદાઓ, ખરેનંધુહસ્તેમમ મધન્યવનાંમ
 યજ્ઞતનાંમ, તલ નો જમ્યાત અવંધહે
 મિથ્ર અહુર ખેરજન્ત હવરે-ક્ષએતેમ
 અમૃષેમ રએમ અઉર્વત-અસ્પેમ યજ્ઞ-
 મધદે.* તિરત્રીમ દ્રવો-અખનૈમ યજ્ઞ-
 મધદે, તિરત્રીમ દ્રવો-અખનૈમ યજ્ઞ-
 મધદે, તિરત્રીમ દ્રવો-અખનૈમ યજ્ઞ-
 મધદે. તિરત્રીમ યજ્ઞમધદે. તિરત્રયેન્યો

*આ “હવરે-ક્ષએતેમ” વાળાં પદમાં
 પુરશેદને લગતું જ્વાન હોવાથી હાલમાં કેટલાક
 સાહેબો પોતાની છપાવેલી ખોરદેહ અવસ્તામાંથી
 એ ભાગ કાઢાડી નાંખી તેને બદલે સુધારીને
 “મિથ્રમ વૅઉર-ગઓયઓઘતીમ યજ્ઞ-
 મધદે” એમ છપાવે છે, અને તેના ટેકામાં
 એમ જણાવે છે કે આ મેહેર નીઆએશમાં

યજ્ઞમમ્દે. તિરગ્યો રએવાઓ. ખરે-
નંધુહાઓ યજ્ઞમમ્દે. વનન્તમ ક્તારંમ

ફક્ત મેહેર યજ્ઞદતુંજ જ્યાન આવવું જોઈએ. પણ તેઓ આ બીના ભુલી જાય છે કે પુર-
શેદ અને મેહેરને કુદરતમાં એકમેક સાથે સૈથી
ઘાડો અતલગનો સંબંધ રહેલો છે, અને જેમ
પુરશેદ નીઆએશમાં મેહેર યજ્ઞને લગતું જ્યાન
આવેલું છે (જુઓ પાને ૧૭૯ તથા ૧૮૫ મે),
તેમ મેહેર નીઆએશમાં પુરશેદને લગતું ઉપલું
પદ પણ તેટલુંજ વાજબી અને દરોખસ્ત છે,
અને પુરશેદ અને મેહેર યજ્ઞની આરાધના
હમેશ સાથે સાથેજ થાય છે. તેટલા વાસ્તે જેમ
અસલી કેતાબોમાં મેહેર નીઆએશમાં આ
જગોએ આવતું “હવર્-ક્ષએતમ” વાળું
પદ મલી આવે છે, તેમજ ભણાવું જોઈએ,
કારણ કે તે તદ્દન ખરહક છે.

મજદદાતમ યજમધદે, તિરત્રીમ સ્તારમ
 રએવન્તમ ખરેનંધુહુન્તમ યજમધદે,
 થવાપમ ખદાતમ યજમધદે, જરૂવાનમ
 અકરન્તમ યજમધદે, જરૂવાનમ હરંધો-
 ખદાતમ યજમધદે, વાતમ રપેન્તમ
 હુદાઓંધુહુમ યજમધદે, રજિરતામ
 ચિસ્તામ મજદદાતામ અપઓનીમ
 યજમધદે, દએનામ વંધુહીમ માજ-
 દયસ્તીમ યજમધદે, પથામ ખાસ્તાધ-
 તીમ યજમધદે, જરેનુમન્તમ સૂરમ
 યજમધદે, સઓકન્તમ ગધરીમ મજદદ-
 દાતમ યજમધદે, વીરપેમ્ય અપવન્તમ
 મધન્યઓમ યજતમ યજમધદે, વીરપેમ્ય
 અપવન્તમ ગએથીમ યજતમ યજમધદે,
 હુઓમ ઉરૂવાનમ યજમધદે, હુવામ
 ક્રવપીમ યજમધદે, જસ મે અવંધહે

મજદ, અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ
 રૂપેતાઓ કવષયો યજ્ઞમધદે, મિથ્રમ
 વૉઉરૂ-ગઓયઓધતીમ યજ્ઞમધદે, અર્ષમ
 વૉહુ ૩.

કવરાને મજદયરનો જરથુશત્રિશ વીદ્યેવો
 અહુર-હક્યેષો (હાવન, રપિથ્વન કે ઉઝીર-
 નમાંથી જે ગેહ હોય તે પઢવી) કસસ્તય-
 એચ, મિથ્રહે વૉઉરૂ-ગઓયઓધતોધશ,
 હજંધૂર-ગઓપહે, અએવર્-ચખમનો,
 અઓખતો-નામનો યજ્ઞતહે, રામનો
 ખાસ્ત્રહે, દનઓથ્ર યસ્નાધચ વહ્માધચ
 દનઓથ્રાધચ કસસ્તયએચ, યથા અહુ
 વધ્યો જઓતા ક્રા મે ઝૂતે, અથા રતુશ
 અપાત્રચિત્ર હચ ક્રા અપવ વીદ્-
 વાઓ ઝૂઓતૂ, મિથ્રમ વૉઉરૂ-ગઓ-

યઝ્ઞામતીમ યજ્ઞમમદે, અર્શુ-વચંધુહમ,
 વ્યાખનંમ, હુજંધર-ગઝાપેમ, હુતાશ-
 તંમ, ખએવરે-ચમનંમ, ખરંજનંતંમ,
 પેરથુ-વએદયનંમ, સૂરંમ, અખપૂનંમ,
 જધાઉરવાઓંધુહમ.

મિથ્રમ અધવિ—દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે;
 મિથ્રમ અન્તરે-દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે;
 મિથ્રમ આ-દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે; મિથ્રમ
 ઉપધરિ-દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે; મિથ્રમ
 અદધરિ-દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે; મિથ્રમ
 પધરિ-દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે; મિથ્રમ-અધપિ-
 દપ્યૂમ યજ્ઞમમદે.

મિથ્ર અહુર ખરંજનંત અમથેજંધહ
 અપવન યજ્ઞમમદે. સત્રેઉરય માઓંધ-
 હંમય હવરંય, ઉરવરાહુ પધતિ ખરંસમ-

ન્યાહુ, મિથ્રમ વીરપનાંમ દખયુનાંમ
 દંધહુ-પધતિમ યજ્ઞમધદે, અહિરય ખરે-
 નંધહુય તંમ યજ્ઞમધ સુરન્વત યસ્ન,
 મિથ્રમ વૉઉર-ગઝ્યાયઝ્યાધતીમ, જઝ્યા-
 ધ્રાખયો મિથ્રમ વૉઉર-ગઝ્યાયઝ્યાધતીમ
 યજ્ઞમધદે, રામપયનંમ હુપયનંમ અધર-
 યાખયો દંધહુખયો.

આય નો જમ્યાત અવંધહે, આય નો
 જમ્યાત રવંધહે, આય નો જમ્યાત
 રક્નંધહે, આય નો જમ્યાત મર્જ્જદિકાધ,
 આય નો જમ્યાત ખએપજ્ઞધ, આય નો
 જમ્યાત વૈરેશ્વઘાધ, આય નો જમ્યાત
 હવંધહાધ, આય નો જમ્યાત અપવસ્તાધ,
 ઉઘ્રો અધવિ-થૂરો, યસ્યયો, વહ્મયો, અન્-
 અધવિ-દ્રુખતો, વીરપેમાધ અંધુહે અસ્ત-
 વધતે, મિથ્રો યો વૉઉર-ગઝ્યાયઝ્યાધતિશ.

તેમ અમવન્તેમ યજ્ઞતેમ સૂરેમ
દામોહુ સંવિરતેમ, મિથ્રેમ યજ્ઞેધ જઞ્ઞા-
થાજ્યો. તેમ પધરિ-જસાધ વન્તય
નંમંધ્રહ્ય; તેમ યજ્ઞેધ સુરન્વત યસ્ન,
મિથ્રેમ વૉઉર-ગઞ્ઞાયઞ્ઞાધતીમ, જઞ્ઞા-
થાજ્યો મિથ્રેમ વૉઉર-ગઞ્ઞાયઞ્ઞાધતીમ
યજ્ઞમધદે. હૃઞ્ઞામ યો ગવ ખરંસ્મન,
હિજ્ઞવો-દંધ્રહંધ્રહ, માંથ્રય વચય ધ્યઞ્ઞા-
થનય, જઞ્ઞાથાજ્યસ્ય અર્ધુજ્ઞએધજ્યસ્ય
વાધજ્ઞિજ્યો.

યેંધહે હાતાંમ આચ્ચત્ત યેસ્ને પધતી
વંધ્રહો, મજ્ઞદાઞ્ઞા અહુરે વએથા
અપાત્ત હયા, યાઞ્ઞાંધ્રહાંમ્યા તાંસ્યા
તાઞ્ઞાસ્યા યજ્ઞમધદે.

અહુરમજ્ઞદ (ખીસ્તા પઢવું). ખાદાએ

અવજૂનીએ મરદુમ, મરદુમ સદગાંન
હમા સદગાંન, હમખાયસ્તે વેહાંન, આઅમ
એહેદીન માજદયરનાંન, આગહી આસ્ત-
વાંની નેકી રસાંનદ; અએદૂન ખાદ.
(કુશાદે પઢવું) યથા અહુ વધર્યો ર
યસ્તેમ્ય વહુમેમ્ય અઓજસ્ત્ય જવર્ય
આક્રીનામિ, મિથ્રહે વાઉરૂ-ગઆયઆ-
ધતોધશ, હજધર-ગઆપહે, ખએવર-
ચખનો, અઆપતો-નામનો યજતહે,
રામનો ખાસ્ત્રહે. અવમ વાહુ ૧.
અહમાધ રએશ્ય; હજધરમ;
જસ મે અવધ્રહે મજદ; કેરકેહ મોજદ.

(ખીસ્તા) રોજ નેક નાંમ, રોજ
પાક નાંમ, રોજ મુખારક (ફલાંન), માહ
મુખારક (ફલાંન), ગાહે (ફલાંન), નમાજ

દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. (કુશાદે) દનઆથ
અહુરહે મજદાઆ, તરોઈદીતે અંધરહે
મધન્યેકેશ. હુધ્યાવરશતાંમ હિત વસ્ના
ફરષોત્તમમ. સ્તઆમિ અર્ષમ, અર્ષમ
વૉહૂ ૧.

(ખીસ્તા) ગુર્જે ખૉરેહુ અવજાયાદ મેહેર
ફરાગયોદ દાવરે રાસ્ત ખેરસાદ, અમાવન્દ
પીરોજગર, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ
દીન્ ખેહુ માજદયસ્નાંન્, આગહી રવાઈ
ગોઆક્રીન્ગાની ખાદ હપૂત કેશ્વરજમીન;
અએદૂન્ ખાદ. મન્ આનો આવાયદ
શુદન્, મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્
આનો આવાયદ શુદન્. (કુશાદે) અપઆને*
અર્ષમ વૉહૂ ૧.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

(દખણ દીશા તરફ મોઢું કરીને ભણવું)
 (ખીસ્તા) દાદારે ગેહાંન્ દીને માજદયસ્ની
 દાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નંમસ્-તે અપાઉમ
 સંવિશ્તે અરદ્વિસૂર અનાહિતે. અપઝાને*
 અપેમ વૉહૂ ૧.

નંમો ઉર્વધરે વંધુહિ મજદદાતે અપ-
 ઝાને* અપેમ વૉહૂ ૧.

મિઝેમ વૉઉર-ગઝાયઝાધતીમ યજ-
 મધદે. અપેમ વૉહૂ ૧.

(ખીસ્તા) મેહર ફરાગયોદ દાવરે રાસ્ત
 ઘેરસાદ. (કુશાદે) અપેમ વૉહૂ ૧.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

દાઆ વીરપ હુમત.

☞ (ફકત હાવન કે બીજી હાવન ગેહ-
માંજ ખુરશેદ મેહેરની નીઆએશ પછી પઢવું.)

☞ વીરપ હુમત, વીરપ હૂખત, વીરપ
હૂવર્ત, બઝાદા-વર્ત. વીરપ દુશમત,
વીરપ દુજૂખત, વીરપ દુજૂવર્ત, નોમત
બઝાદા-વર્ત. વીરપ હુમત, વીરપ
હૂખત, વીરપ હૂવર્ત, વહિશતમ અંધ-
હુમ અશએત. વીરપ દુશમત, વીરપ
દુજૂખત, વીરપ દુજૂવર્ત, અચિશતમ
અંધહુમ અશએત. વીરપનાંમ્ય હુમત-
નાંમ હૂખતનાંમ હૂવર્તનાંમ વહિશત
અંધહુમ; આઅત્ હુય ચિથમ.

અપઞ્જાને અપ્પમ વૉહુ ૧. (ત્રણ વાર પઢવું).

નોંધ—સાધારણ રીતે હાલની બધી કેતા-
બોમાં દોઝ્યા વીરપ હુમત પછી તુરત
દોઝ્યા નામ સેતાયશને તથા ચારે દિશાનો
નમસ્કાર આપવામાં આવે છે, પણ અસલ
ફરમાન મુજબ સંપર્ણ ફરજ્યાત (ઉપર પાના
૬૭ની સામે આપેલા કોઠામાં બતાવ્યા મુજબ)
કર્યા પછી પોતીકી ફરજ્યાતને છેડેજ કરવાનો
હોકમ હોવાથી, દોઝ્યા નામ સેતાયશને
તેમજ ચારે દિશાનો નમસ્કાર અહીં
'આપવાને બદલે આ કેતાબમાં તેની લાયક
જગોએ મુકવાની જરૂર જોવામાં આવી છે.

માહ બોખ્તાર નીઆએશ.

 (એ નીઆએશ બેકે રોજની ફરજ્યાત નથી, છતાં જો બની શકે તો રોજ કોઈબી જોહમાં ભણવી, અને ચંદ્ર જે દીશામાં હોય તે દીશાએ મોંહ કરવું. ખાસ કરીને દર મહીનામાં ચાંદરાત, પુનમ અને અમાસ-એ ત્રણ દહાડા માહા બોખ્તાર નીઆએશ પઢવી ઘણી સારી છે.)

દનઆથ્ર અહુરહે મજદાઆ, અષમ-
 વાહુ ૧. (ખીસ્તા) ૫ નામે યજ્ઞદાન
 (કુશાદે) અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખાદાએ
 અવજની ગુર્જ ખોરેહુ અવજયાદ. માહ
 બોખ્તાર માહ યજ્ઞદ ખેરસાદ.

અજ્ઞ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ્,
 અજ્ઞ હર્વસ્તીન્ (કુશાદે) દુશ્મત દુશ્મુખત
 દુશ્મવર્ત, (બીસ્તા) મેમ્ પ ગંતી મનીદ,
 ઑઐમ્ ગોપ્ત, ઑઐમ્ કર્દ, ઑઐમ્
 જસ્ત, ઑઐમ્ ખૂન્ ખૂદ અસ્તેદ, અજ્ઞ
 આન્ ગુનાહ મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,
 તની રવાંની ગંતી મીનોઆંની, ઑએ
 અવાક્ષ પશેમાન્, પ સે ગવશ્ની પ
 પતેત્ હોમ્.

 (સર નમાવતાં નમાવતાં બણુવું)
 (કુશાદે) નંમો અહુરાધ મજ્દદાધ, નંમો
 અહુરાધ મજ્દદાધ, નંમો અહુરાધ મજ્દદાધ;
 નંમો અમૈષએઝયો સ્યંન્તએઝયો, નંમો
 માઁઆંધ્રહાધ ગઁઆયિથ્રાધ, નંમો પધતિ-
 દીતાધ, નંમો પધતિ-દોતે. નંમો અહુરાધ

મજ્જદાઇ, નેમો અમ્પએમ્પયો રપેન્તએ-
મ્પયો, નેમો માઆંધ્રહાઇ ગઆચિથ્રાઇ,
નેમો પમ્તિ-દીતાઇ, નેમો પમ્તિ-દીતે.
નેમો અહુરાઇ મજ્જદાઇ, નેમો અમ્પએ-
મ્પયો રપેન્તએમ્પયો, નેમો માઆંધ્રહાઇ
ગઆચિથ્રાઇ, નેમો પમ્તિ-દીતાઇ, નેમો
પમ્તિ-દીતે.

દનઆથ્ર અહુરહે મજ્જદાઆ. તરો-
મ્પદીતે અંધ્રહે મધન્યેદિશ, હમ્પયાવર-
શતાંમ હાત વસ્ના ફરષોત્તમમ, સ્તઆમિ
અર્ષમ, અર્ષમ વોહુ ૩.

ક્રવરાને મજ્જદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ
વીદએવો અહુર-ત્કએષો (જે ગેહ હોય
તે પટે) ક્રસસ્તયએચ, માઆંધ્રહાહે ગ-
આચિથ્રહે, ગેદિશ્ય અએવો-દાતયાઆ,
ગેદિશ્ય પોઉરૂ-સરદયાઆ, દનઆથ્ર

યસ્નાધ્ય વહ્નાધ્ય દ્વનઝાંધ્રાધ્ય ક્સસ્ત-
યઝેય, યથા અહૂ વધર્યો જઝાંતા ક્ષા
મે ઝૂતે, અથા રતુશ અપાત્ ચિત્ હય,
ક્ષા અપવ વીદ્વાઝા ઝઝાંતૂ.

નંમે અહુરાધ મજ્દદાધ, નંમે અમંષ-
ઝેધઝ્યો ર્પેન્તઝેધઝ્યો, નંમે માઝાંધ-
હાધ ગઝાંચિધ્રાધ, નંમે પધતિ-દીતાધ,
નંમે પધતિ-દીતે.

કલ માઝા ઉદ્યેધતિ ? કલ માઝા
નૅરંક્સધતિ ? પન્ય-દસ માઝા ઉદ્યેધતિ,
પન્ય-દસ માઝા નૅરંક્સધતિ, યાઝા હે
ઉદ્યાંસ્તાતો, તાઝા નૅરંપ્રસાંસ્તાતો;
તાઝા નૅરંપ્રસાંસ્તાતો, યાઝા હે ઉદ્યાં-
સ્તાતસ્ચિત્.

કે યા માઝા ઉદ્યેધતિ નૅરંપ્રસધતિ ધ્વત્ ?

માઆંધ્રહમ ગઆચિથમ અપવનમ
અપહુ રતૂમ યજમધદે. તત્ર માઆંધ્રહમ
પધતિ-વએનમ, તત્ર માઆંધ્રહમ
પધતિ-વીસમ, રઆદિનમ માઆંધ્રહમ
અધવિ-વએનમ, રઆદિનમ માઆંધ્રહમ
અધવિ-વીસમ; હિરતંતિ અમ્પાઆ
રપેન્ત, ખરેનો દારયેધન્તિ, હિરતંતિ
અમ્પાઆ રપેન્ત, ખરેનો બક્ષન્તિ,
જામ પધતિ અહુરદાતામ.

આઅત્ર યત્ર માઆંધ્રહહુ રઆદિન
તાપયેધતિ, મિરિત ઉર્વરનામ જધરિ-
ગઆનનામ, જરમએમ પધતિ જમાદં
ઉજુક્ષયેધતિ. અન્તરે-માઆંધ્રહાઆસ્ય,
પરેનો-માઆંધ્રહાઆસ્ય, વીષતથાઆ-
સ્ય. અન્તરે-માઆંધ્રહમ અપવનમ
અપહુ રતૂમ યજમધદે; પરેનો-માઆંધ્ર-

હૈમ અપવન્નમ અપહૈ રતૂમ યજ્ઞમધદે;
વોષત્તથમ અપવન્નમ અપહૈ રતૂમ
યજ્ઞમધદે.

યજ્ઞધ માઆંધૈમ ગઆચિથ્રમ,
ખધમ, રએવન્તમ, ખરેનંધુહન્તમ, અ-
પ્રુનંધુહન્તમ, તપ્રનંધુહન્તમ, વરેચંધુહ-
ન્તમ, ક્ષતાવન્તમ, ઇરતિવન્તમ, યઆક્ષ-
તિવન્તમ, સઆકવન્તમ, જધરિમ્યા-
વન્તમ, વાહવાવન્તમ, ખધમ ખએષ-
જમ.

અહૈ રય ખરેનંધુહય, તમ યજ્ઞધ
સુરુન્વત યરુન માઆંધૈમ ગઆચિથ્રમ,
જઆથ્રાખયો માઆંધૈમ ગઆચિથ્રમ
અપવન્નમ અપહૈ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

હઆમ યો ગવ ખરેન્મન, હિજવો-

દંધહંધહ, માંથય વચય બ્યઆથનય,
જઆથાબ્યસ્ય અર્ધુખદ્યેખબ્યસ્ય
વાધજિબ્યો.

ચંધહે હાતાંમ આઅત ચેસ્ને પમતી
વંધહો, મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત
હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓંસ્યા
યજમહંદે.

અહુરમજદ (ખીસ્તા પઢવું) ખોદાએ,
અવજૂનીએ મરદુમ, મરદુમ સદગાંન
હુમા સદગાંન, હુમખાયસ્તે વેહાંન,
ઓઓમ ખેહેદીન માજંદયસ્નાંન, આગહી
આસ્તવાંની નેકી રસાંનદ ; અએદૂન ખાદ.
(કુશાદે પઢવું) યથા અહૂ વધર્યો ૨.

યસ્નંમ્ય વહંમંમ્ય અઓજસ્ય જ-
વર્ય આક્રીનામિ, માઓંધહહે ગઓ-

ચિથ્રહે, ગેઉશ્ય અએવો-દાતયાઓ, ગેઉ-
શ્ય પોઉરૂ-સરેદયાઓ, અપેમ વોહુ ૩.

દસ્ત અમેમ વેરેથ્રમ્મય, દસ્ત ગેઉશ
ખાથો-નહીમ, દસ્ત નરાંમ પઉર્વતાતેમ,
સ્તાહ્યનાંમ વ્યાખનનાંમ, વનતાંમ
અવનેમનાંમ, હુથ્ર-વનતાંમ હુમેરેથે,
હુથ્રવનતાંમ દુશમધન્યુશ, સ્તેરપતાંમ
ચિથ્ર અવંધહાંમ.

યજ્ઞત પોઉરૂ-ખરેનંધહુ, યજ્ઞત પોઉરૂ-
ખએષજ, ચિથ્ર વો બુયારેશ મસાંનાઓ,
ચિથ્ર વો જવનો-સવો, ચિથ્રમ બોધલ
યૂજ્ઞમચિલ ખરેનો, યજ્ઞમેનાં આપો
દાયત, અપેમ વોહુ ૧.

 અહમાઈ રએશ્ય; હુજ્ઞંધરેમ;
જસ મે અવંધહે મજ્ઞદ; કુરેરેહ મોજ્ઞદ.

(બીસ્તા) રોજ્ નેક્ નાંમ, રોજ્ પાક્ નાંમ,
 રોજ્ મુખારક્ (ફલાંન), માહ મુખારક્ (ફલાંન),
 ગાહે (ફલાંન). નમાજ્ દાદારે ગેહાંન્ દાંમાન્
 (કુશાદે) ક્નઆથ અહુરહે મજ્દાઆ.
 નંમે અહુરાધ મજ્દાધ, નંમે અમૅષએ-
 ધખ્યેા રપંતએધખ્યેા, નંમે માઆંધ્રહાધ
 ગઆંચિથ્રાધ, નંમે પધતિ-દીતાધ, નંમે
 પધતિ-દીતે. અપૅમ વોહુ ૧. (બીસ્તા) ગુરજે
 ળારેહુ અવજાયાદ, માહ બોખ્તાર માહ
 યજ્દ ળેરસાદ, અમાવન્દ પીરોજ્ગર,
 અમાવંદી પીરોજ્ગરી. દાદ દીન્ બેહુ
 માજ્દયસ્નાંન્, આગહી રવાધ ગોઆફ્રી-
 ન્ગાની બાદ હુપ્રત કેશ્વર્ જમીન્;
 અએહુન્ બાદ મન્ આનો આવાયદ
 શુદન્, મન્ આનો આવાયદ શુદન્,

મન આનો આવાયદ શુદન. (કુશાદે)
અપઆને* અર્ષમ વૉહૂ ૧.

 (દક્ષિણ દીશા તરફ મોઢું કરીને પઢે.)
(ખીસ્તા) દાદારે ગેહાંન દીને માજદયસ્ની
દાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નંમસ-તે અષા-
ઉમ સંવિશ્તે અર્દેદ્ર સૂર અનાહિતે.
અપઆને* અર્ષમ વૉહૂ ૧.

નંમે ઉરવધરે વંધુહિ મજદદાતે
અપઆને* અર્ષમ વૉહૂ ૧.

માઆંધહમ ગઆચિથ્રમ અપવનંમ
અષહે રતૂમ યજમધદે. અર્ષમ વૉહૂ ૧.

(ખીસ્તા) માહ યોખ્તાર માહ યજદ
બેરસાદ. (કુશાદે) અર્ષમ વૉહૂ ૧.

અરદ્વીસૂર નીઆએશ.

 (હાલમાં “આ હાતાંમ્ય” ના હા વગર
 અરદ્વીસૂર નીઆએશ કરવામાં આવે છે; પણ
 અરદ્વીસૂર નીઆએશ હંમેશાં “આ હાતાંમ્ય”
 ના હા સાથેજ પઢવાનું અસલ ફરમાન છે; તે
 વગર સંપૂર્ણ ગણાતી નથી. એ નીઆએશ જોડે
 રોજની ફરજયાત નથી, તોપણ બની શકે તો
 રોજ લાણવી, નહીં તો દર મહીનામાં રપેન્દારમદ,
 આવાં, દીન, અશીશ્વંધ અને મારેસ્પંદ રોજ
 લાણવી ધણી સારી છે. પણ એ નીઆએશ ફક્ત
 ત્રણ ગેહમાંજ હાવન, રપીશ્વન કે ખીજ હાવન
 તથા ઉઝીરનમાંજ ‘આખે રવા’ યાને કે નદી માહા-
 સાગર તથા કુત્રા ચક્ષમાની નજદીકમાં પઢવાનો હુકમ
 છે; અધવિસ્ત્રુગ્રેમ કે ઉષહિનમાં આવાં નીઆએશ .
 તથા આવાં ચક્ષત પઢવાની સખત મનાઈ છે.)

દનઆથ અહુરહે મજદાઆ. અર્ધમ
વોહુ ૧.

(ખીસ્તા) ય નામે યજ્ઞદાંન (કુશાદે)
અહુરમજ્દ (ખીસ્તા) ખાદાએ અવજ્ઞની
ગુર્જે ખોરેહ અવજ્ઞયાદ. આવાં અરુદ્ધી-
સૂર ખાંતુ બેરસાદ.

અજ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ,
અજ્ હર્વસ્તીન્. (કુશાદે) દુશ્મત દુજ્ઞ-
ખત દુજ્ઞવરૂશત. (ખીસ્તા) મેમ્ ય ગેતી
મનીદ, ઑઐમ્ ગોપ્રત્, ઑઐમ્ કર્દ્,
ઑઐમ્ જસ્ત, ઑઐમ્ બૂન્ બૂદ
ઐસ્તેદ. અજ્ આંન્ ગુનાહ્ મનશ્ની
ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગેતી
મીનોઆંની, ઑખે અવાજ્ પશેમાન્,
ય સે ગવશ્ની ય પતેત્ હોમ્.

(કુશાદે) દ્વનઔથ્ર અહુરહે મજદદાઔ. તરોમદીતે અંધરહે મધંયેઉશ. હુધથ્યા-વરૂતાંમ દ્યત વસ્ના ફરષોત્તેમમ. સ્તઔમિ અષેમ. અષેમ વૌહુ ૩.

ક્રવરાને મજદદયસ્નો જરથુશત્રિશ વીદઔવો અહુર-હકઔષો (હાવન, રપિ-થવન કે ઉઝીરન એ ત્રણમાંથી જે ગેહ હોય તે પઢવી) ક્રસસ્તયઔય.

અપાંમ વંધુહિનાંમ મજદદદાતનાંમ, અરેદુયાઔ આપો અનાહિતયાઔ અષઔઆન્યાઔ, વીરુપનાંમય અપાંમ મજદદદાતમાંમ, વીરુપનાંમય ઉર્વરનાંમ મજદદદાતનાંમ, દ્વનઔથ્ર વસ્નાધય વહ્માધય દ્વનઔથ્રાધય ક્રસસ્તયઔય. . યથા અહુ વધર્યો જઔઆતા ક્રા મે ઝૂતે,

અથા રતુશ અપાત્તચિત્ત હુચ ક્રા અપવ
વીદવાઓ અઓત્ત, યથા અહૂ વધ્યો ૧૦.

અઓત્ત અહુરો મજદાઓ, રિપતમાધ
જરથુશ્ત્રાધ, યજએષ મે હીમ રિપતમ
જરથુશ્ત્ર, યાંમ અરૂદ્રીમ સૂરાંમ અના-
હિતાંમ, પરથૂ-ક્રાકાંમ ખએષજ્યાંમ,
વીદએવાંમ અહુરો-હએષાંમ, ચેસ-
ન્યાંમ અંધુહે અસ્તવધતે, વહમ્યાંમ
અંધુહે અસ્તવધતે. આદૂ-ક્રાદનાંમ
અપઓનીમ, વાંથવો-ક્રાદનાંમ અપઓ-
નીમ, ગએથો-ક્રાદનાંમ અપઓનીમ,
ક્ષએતો-ક્રાદનાંમ અપઓનીમ, દંધહુ-
ક્રાદનાંમ અપઓનીમ.

યા વીરપનાંમ અરૂપનાંમ ક્ષુદ્રાઓ
યઓજ્જદદાધતિ. યા વીરપનાંમ હાધરિ-

પિનાંમ જાંથાંઈ ગરેવાંન યઆજ્ઞ-
દદાધતિ. યા વીરુપાઆ હાધરિપિશ
હુજમિતો દદાધતિ. યા વીરુપનાંમ
હાધરિપિનાંમ દાધતીમ રથવીમ પએમ
અવ-અરધતિ.

મસિતાંમ દૂરાત ક્રસૂતાંમ, યા અસ્તિ
અવવધતિ મસો, યથ વીરુપાઆ ઇમાઆ
આપો, યાઆ જમા પધતિ ક્રતયન્તિ,
યા અમવધતિ ક્રતયધતિ, હુકર્ધરયાત
હુય અરેજધાંહુત, અવિ જરયો વાઉર-
કપેમ.

યઆજ્ઞન્તિ વીરુપે કરનો જરયા વાઉર-
કપયા, આ વીરુપો મધદ્યો યઆજ્ઞધતિ.
યત હીશ અવિ ક્રતયધતિ, યત હીશ
અવિ ક્રજગરધતિ, અરેદ્ધી સૂર અનાહિત.

ચેંધ્રુહિ હજ્જંધ્રેમ વધર્યનાંમ , હજ્જંધ્રેમ
 અપધજ્જારનાંમ, કસચિલ્ય અએષાંમ
 વધર્યનાંમ , કસચિલ્ય અએષાંમ અપ-
 ધજ્જારનાંમ, ચથવરેસતેમ અચરે-ખરનાંમ,
 હવસ્પાધ નધરે ખરેમનાધ.

અંધ્રુહાઓસ્ય મે અએવંધ્રુહાઓ,
 આપો અપધજ્જારો વીજસાધતિ, વીસ્પા-
 ધશ અવિ કરૂવાંન યાધશ હુપ્ત. અંધ્રુ-
 હાઓસ્ય મે અએવંધ્રુહાઓ આપો
 હુમથ અવ-ખરધતિ, હાંમિનંમ્ય જય-
 નંમ્ય. હા મે આપો યઓજ્જદદાધતિ,
 હા અરૂનાંમ કુદ્રાઓ, હા ક્ષત્રિનાંમ
 ગરેવાંન, હા ક્ષત્રિનાંમ પએમ.

આ હાતાંમ્ય, અંધ્રુહુપાંમ્ય, જોત-
 નાંમ્ય, અજોતનાંમ્ય, અપઓનાંમ ઇદ

જસંતુ ક્રવષયો, યોધ હીશ ખમરે પધ-
 ત્યાપેમ, નજદિશતયાત્ર અપત્ર હય. મા
 નો આપો દુશમનંધહે, મા નો આપો
 દુજ્જવયંધહે, મા નો આપો દુશ-બ્ય-
 આથનાધ, મા દુજ્જદએનાધ, મા હુષિ-
 ત્તિષે, મા મોધુ-ત્તિષે, મા વરેજનો-
 ત્તિષે, મા નાક્યો-ત્તિષે. માદ નો
 અહિ ક્રાદાધતિ આપો વંધુહીશ, વહિ-
 રતાઓ મજદદાતાઓ અપઓનીશ, યો
 નો અધરીરિચિનાંમ ધરીરિક્ષાધતિ ગએ-
 થનાંમ. માદ નો અહિ ક્રાદાધતિ
 આપો વંધુહીશ, વહિરતાઓ મજદદ-
 દાતાઓ અપઓનીશ, યો નો અધરી-
 રિચિનાંમ ધરીરિક્ષાધતિ તનુનાંમ. યો
 તાયુશ, યો હજંધહ, યો ગદો, યો
 અપવજ, યો યાત્રુમાઓ, યો નસુરપાઓ,

યો રૂપેરજવાઓ, યો અરાધતિવાઓ,
 યો અર્પમઓ યો અન્-અપવ, યો મળ્યો
 દ્રવાઓ-સાસ્ત; તમ અવિ-ભૂએપાઓ
 પદત્યન્તુ, ઇથ્યેજાઓ ઇષ યો ઇ દદ,
 ઇથ્યેજાઓ યન્તુ યો હી દદ.

આપો ગાતવ રામોદ્ધવમ, યવત જાઓત
 યજ્ઞધતે. કથ જાઓત ખસાત વચ આપો
 વંધુહીશ યજ્ઞધતે ? કુથ ખવાત હિતો-
 હિજવાઓ, યેજિ અન્-અરથે યજ્ઞધતે ?
 કુથ વાચો અવિ-ભૂત, યાં હે ચખસે
 અએથ્ર-પદતિશ ? કુથ તાઓ ક્યો ખવાંન ?
 કુથ તાઓ ઇષુદો ખવાંન ? કુથ તાઓ
 રાતયો ખવાંન ? યાં અહુરો મજદાઓ
 જરથુશ્રાઘ ક્રવવચ, ક્રા જરથુશ્રો ગએ-
 થાખ્યો અસ્તવધતિખ્યો, અવજસ્તીમ
 પઉરવાંમ આપો જદ્ધ્યોઘશ જરથુશ્ર,

પરચએત અઘવો. જઆથાઆ કખરો-
 ઇશ યઆજ્ઞદાતાઆ દહ્મા-પધરિરતાઆ,
 ઇમાં વચો ક્રમ્, આપો યાનંમ વો
 યાસામિ મજ્ઞઆન્તંમ તંમ મે દાયત,
 ચેંધહો દાઇતી પઇતિ વંધહો નિસ્રીત
 અન્-અધવિ-દુષ્ટિ, આપો ઇશતીમ
 વો જધદ્યામિ પાઉરૂ-સરંદાંમ અમવધ-
 તીમ, કજન્તીમ્ય ખાપરામ, ચેંધહો-
 આ પઆઉરૂશ્ય ઔરંજ્યાન્, નએચિશ્ય
 અંધહોઆ યાસાઇતિ જયાનાઇ, નોઇત
 રનથાઇ, નોઇત મહકાઇ, નોઇત અએ-
 નંધહો, નોઇત અપયતેએ.

ઇમત વો આપો જધદ્યેમિ, ઇમત
 જમે, ઇમત ઉર્વરાઆ, ઇમત અમંષા
 રપેન્તા હુક્ષથ હુદાઆંધહો, વંધહોવચ્ય
 વંધુહીશ્ય વાહુનાંમ ઠાતારો, ઇમત

અપાઉનાંમ વંધુહીશ ક્રવપયો ઉદ્ધાઓ
 અધવિથૂરાઓ, ઇમત્ર મિથ્ર વૉઉર-ગઓ-
 યઓધતે, ઇમત્ર સ્તઓષ અપ્ય હુરઓદ,
 ઇમત્ર રપન્વો રજિરત, ઇમત્ર આતરે
 અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર, ઇમત્ર ઍરજ
 અહુર ક્ષત્ર્ય અપાંમ નપો અઉર્વત્ર-
 અરપે, ઇમત્ર વીરપે યજતાઓધહો,
 યોધ વંધુહજદાઓ અપવનો.

ઇમત્ર મે આપો દાયત, ઇમત્ર જ્ઞેમો, ઇમ-
 ત્ર ઉર્વરાઓ, ઇમત્ર અમૃષા રપેન્તા હુક્ષત્ર
 હુદાઓધહો, વંધુહવસ્ય વંધુહીર્ય વૉહુ-
 નાંમ દાતારો, ઇમત્ર અપાઉનાંમ વંધુ-
 હીશ ક્રવપયો ઉદ્ધાઓ અધવિથૂરાઓ,
 ઇમત્ર મિથ્ર વૉઉર-ગઓયઓધતે, ઇમત્ર
 સ્તઓષ અપ્ય હુરઓદ, ઇમત્ર રપન્વો

રજિરત, ઇમત્ર આતરે અહુરહે મજ-
દાઆ પુથ, ઇમત્ર ઔરજ અહુર કષ્થય
અપાંમ નપે. અર્ધિવત્ર-અરપ, ઇમત્ર
વારપે યજતાઓંધાહે, યોધ વંધુજદાઆ
અપવનો. યત્ય અહ્માત્ર અસ્તિ મજયો,
યત્ય અહ્માત્ર અસ્તિ વંધુહે, યત્ય
અહ્માત્ર અસ્તિ ક્ષયો, યત્ય અહ્માત્ર
અસ્તિ પરો-અરજસ્તરેમ ; તત્ર નો
દાયત યૂજ્જમ, યજત અપવનો ક્ષયમન
ઇસાન, મોપુય આસુયાય, હુથ અન
ગાથ્ય વય. હુધથ્યાવરશતાંમ હાત્ર
વસ્ના રૂરપોત્તેમ.

યાંમ અર્જમ યો અહુરો મજદાઆ
હુજવારેન ઉજઅધરે, કદથાધ ન્માનહેય
વીસસ્ય જન્તેઉશ્ય દંધાહેઉશ્ય.

યા અહ્માત્ર સ્તઓત યસ્ય ક્ષાવયેનિ, .

અહુનંમ્ય વધરીમ સ્વાવયેનિ, અપેમ્ય
 વહિરતેમ હુસ્રવાનિ, અપસ્ય વંધુહીશ
 યઆજ્ઞદથાને; હથ અન ગાથ્ય વચ,
 ગરોન્માને અહુરહે મજ્ઞદાઆ, જસત
 પઆધ્યો. દથત અહ્માત તત અવત
 આયત્તેમ.

આહે રય ખરેનંધહ્ય, તાંમ યજ્ઞધ
 સુરેન્વત યસ્ન, તાંમ યજ્ઞધ હુયશત
 યસ્ન, અન યુયાઆ જવનો-સાસ્ત,
 અન યુયાઆ હુયશતતર, અરુદ્ધીમ સૂરાંમ
 અનાહિતાંમ અપઆનીમ; જઆથ્રાખ્યો
 અરુદ્ધીમ સૂરાંમ અનાહિતાંમ અપવન્મ
 અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે.

હુઆમ યો ગવ ખરેસ્મન, હિજ્ઞવો-
 દંધહંધહ, માંથ્રય વચય ધ્યઆથનય,

જઞ્ઞાંત્રાખ્યસ્ય અર્પુજદએધખ્યસ્ય વાધ-
જિખ્યો.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પધતી
વંધહે, મજદાઞ્ઞા અહુરે વએથા
અપાત્ર હયા, યાઞ્ઞાંધહાંમ્યા તાંસ્યા
તાઞ્ઞાસ્યા યજમધદ.

અહુરમજદ (ખીસ્તા પઢવું) ઞાદાએ,
અવજનીએ મરદુમ, મરદુમ સદગાંન્
હમા સદગાંન્, હમખાયસ્તે વેહાંન્,
ઞાંઞમ ઁહેદીન્ માજદયસ્તાંન્,
આગહી આસ્તવાની નેકી રસાનદ;
અએદૂન્ બાદ.

(કુશાદે પઢવું) યથા અહૂ વધર્યો ર
યસ્નેમ્ય વહ્મમ્ય અઞ્ઞાજસ્ય જવરેય
આક્રીનામિ, અપાંમ વંધુહિનાંમ મજદ.

દાનનાંમ, અરેદુયાઓ આપો
 અનાહિતયાઓ અપઓન્યાઓ વીરપ-
 ન ૨ પાંમ મજદદાતનાંમ વીરપ-
 નાંમ્ય ઉર્વરનાંમ મજદદાતનાંમ, અર્પમ
 વાહુ ૧.

અહમાઇ રએરય; હજધરેમ;
 જસ મે અવંધહે મજદ; કરેહ મોજદ.

(ખીસ્તા) રોજ્ નેક્ નાંમ, રોજ્ પાક્
 નાંમ, રોજ્ મુખારક (જે રોજ હોય
 તે પઢવો), માહે મુખારક (જે માહ હોય
 તે પઢવો), ગાહે (હાવન, રપીથવન કે
 ઉઝીરન એ ત્રણમાંથી જે ગેહ હોય તે પઢવી).
 નમાજ્ દાદારે ગેહાંન દામાંન (કુશાદે)
 દનઓથ અહુરહે મજદાઓ, તરેધદીતે
 અધરહે મધન્યેઉશ, હધથ્યાવરૂરતાંમ

હાત વસ્તા ફેરવોત્તેમ. સ્તઆમિ
અર્પેમ. અર્પેમ વૉહુ ૧.

(ખીસ્તા) ગુરજે ખોરેહ અવજાયાદ, આવાં
અરુદ્ધીસુર ખાનુ ખેરસાદ, અમાવન્દ
પીરોજગર, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ
દીન્ ખેહ માજદયસ્તાન્, આગહી રવાઇ
ગોઆક્રીન્ગાની ખાદ હપૂત કેશ્વર જમીન્;
અએદૂન્ ખાદ. મન્ આનો આવાયદ
શુદન્, મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્
આનો આવાયદ શુદન્. (કુશાદે) અપઆને*
અર્પેમ વૉહુ ૧.

(દક્ષીણ દીશા તરફ મોહું કરીને બણવું)

(ખીસ્તા) દાદારે ગેહાન્ દીને માજદયસ્તી

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

હાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નંમસં-તે અપા-
ઉમ સંવિરતે અરેદ્ધિ સૂર અનાહિતે.
અપઞ્ચાને* અષ્ટમ વૉહુ ૧.

નંમો ઉરુવધરે વંધુહિ મજદદાતે
અપઞ્ચાને* અષ્ટમ વૉહુ ૧.

અરેદ્ધીમ સૂરાંમ અનાહિતાંમ અપવ-
નંમ અપહુ રતૂમ યજમધદે. અષ્ટમ
વૉહુ ૧.

(બીસ્તા) આવાં અરુદ્રી સૂર બાનુ
ઝેરસાદ. (કુશાદે) અષ્ટમ વૉહુ ૧.

આતશ નીઆએશ.

 (આતશ નીઆએશ ફક્ત અધવિસ્તુગ્રેમ
 ગેહમાં રોજની ફરજ્યાત છે; વાસ્તે એ ગેહમાં
 સરોશ યશ્ત વડી પહેલાં કરી પછી તુરત આતશ
 નીઆએશ જરૂર કરવી. વધુ માટે જુઓ પાને
 ૬૭ ની સામે આપેલો કોડો, તથા સરોશ યશ્ત
 વડીને મથાળે આપેલો ખુલાસો. જો બની શકે તો
 દરરોજ બીજી કોઈ બી ગેહમાં પઢી શકાશે; નહી
 તો દર મહીનામાં હોરમઝદ, અર્દાબેહેસ્ત, આદર,
 સરોશ અને બેહેરામ—એ પાંચ દહાડા પઢવી
 બહુ સારી છે. કેબલા આગલ આતશ નીઆએશ
 કરવાના ખુલાસા માટે જુઓ ખુરશેદ નીઆએશને
 મથાળે આપેલો ખુલાસો પાનું ૧૭૨ મું.

એ નીઆએશ કરવી હોય તો માહ મોખ્તાર
 તથા અરઢીસૂર નીઆએશની પહેલાં કરી લેવી.

એ નીઆએશનો શરૂઆતનો તેમજ છેડેનો ભાગ હાલની કેતાબોમાં ખરોખર નજવાયે નથી, તે ભાગ અસલમાં જેમ લખાતો હતો તેમ આખો હેઠળ આપવામાં આવ્યો છે, તે ઉપર ખાસ ધ્યાન ખેંચવામાં આવે છે.)

(કુશાદે) ક્ષનઆથ અહુરહે મજદાઓ અર્ષેમ વૉહુ ૧.

(ખીસ્તા) પ નામે યજ્ઞદાંન્ (કુશાદે) અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખૉદાએ અવજૂની, ગુરજે ખૉરેહ અવજનયાદ.

 (આતશે વહરારાંન યાને આતશખેહેરા-મની નજદીક પઢતાં નમતાં નીચે મુજબ પઢવુંઃ)

આતશ ખેહેરાંમ આદર ફરા.

 (આદરાંનની નજદીક પઢતાં નમતાં નીચે મુજબ પઢવુંઃ)

આતશ આદરાંન્ આદર કરા.

 (ધેરના આતશ યા દાદગાહની નજદીક પઢતાં નમતાં નીચે મુજબ પઢવુંઃ)

આતશ દાદગાહ આદર કરા.

અજ્ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ,
અજ્ હર્વસ્તીન્ (કુશાદે) દુશ્મત દુજ્-
ખત દુજ્વરૂશત, (ખીસ્તા) મૈમ્ પ ગૅતી
મનીદ, ઑઐમ્ ગૌપૂત્, ઑઐમ્ કદ્દ,
ઑઐમ્ જસ્ત્, ઑઐમ્ ખૂન્ ખૂદ
ઐસ્તેદ, અજ્ આંન્ ગુનાહ મનશ્ની
ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાંની ગૅતી
મીનોઆંની, ઑખે અવાક્ષ પશેમાન્,
પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ.

(કુશાદે) દનઑાથ અહુરહે મજ્દાઑા.

(નમવું) નંમસે-તે આતશ મજદાઆ
અહુરહે હુદાઆ મજિશત યજત, અર્ષમ
વોહૂ ૧.

(ખીસ્તા) પ નામે યજદાંન્ (કુશાદે)
અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખાદાએ અવજૂની,
ગુરજે ખારેહુ અવજૂયાદ

 (આતશે વહરાંન યાને આતશ
ખેહેરાંમની નજદીક પઢતાં નમતાં નીચે મુજબ
પઢવું:)

આતશ ખેહેરાંમ આદર્ કરા.

 (આતશ આદરાંનની નજદીક પઢતાં
નમતાં નીચે મુજબ પઢવું:)

આતશ આદરાંન્ આદર્ કરા.

 (ઘેરના આતશ યા દાદગાહની નજદીક
પઢતાં નમતાં નીચે મુજબ પઢવું:)

આતશ દાદગાહ્ આદર્ ફરા.

અજ્ હુમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાનુમ્,
અજ્ હરવસ્તીત્ (કુશાદે) દુશ્મત દુજ્જૂખત્
દુજ્જવરશત્ (બીસ્તા) મેમ્ પ ગેતી મનીદ
ઑઐમ્ ગોપૂત્, ઑઐમ્ કદ્, ઑઐમ્
જસ્ત, ઑઐમ્ બૂન્ બૂદ્ ઐસ્તેદ, અજ્
આંન્ ગુનાહ્ મનશની ગવશની કુનશની, તની
રવાની ગેતી મીનોઆંની, ઑખે અવાક્ષ
પશેમાન્ પ સે ગવશની પ પતેત્ હોમ્.

(કુશાદે) ઉસ-મેાજ ઉજ્જરેખ્યા અહુરા
આરમધતી તંવીધીમ દસ્વા;
સ્પેનિશતા મધન્યૂ મજદા,
વંધ્રહુયા જવો-આદા;
અપા હજો એમવત્, વાહુ
મનંધહા ફેશરતૂમ.

રફદ્રાધ વાઉરૂ-ચપાને, દાધધી-
 મોધ યા-વે અમિકા;
 તા ક્ષત્રહ્યા અહુરા, યા
 વંધહેઉશ અપિશ મનંધહે;
 ક્રો રપેન્તા આર્મધતે, અપા
 દ્યેનાઓ કદક્ષયા.

અત્ રાતાંમ જરથુરત્રો, તન્વસ-
 ચીત્ પ્રપ્યાઓ ઉરતનંમ
 દદાધતી, પઉર્વતાતંમ મનંધ-
 હુર્યા વંધહેઉશ મજદાધ;
 બ્યઓથનહ્યા અપાધ યાયા, ઉજ્દ-
 ખ્યાયા સેરઓર્ષમ ક્ષત્રંમ્યા.

દનઓથ અહુરહે મજદાઓ. (નમવું)
 નંમસં-તે આતર્શ મજદાઓ અહુરહે,
 હુદાઓ મજિરત યજત અર્ષમ વાહુ ૩

કવરાને મજદયસ્નો જરથુશત્રિશ
વીહએવો અહુર-હએષો (જે ગેહ હોય
તે પઢે) કસસ્તયએચ.

આથ્રો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર, તવ
આતશે પુથ્ર અહુરહે મજદાઓ. આથ્રો
અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર, ખરેનંધ્રહો,
સવંધ્રહો મજદદાતહે, અધર્યનાંમ ખરેનો
મજદદાતનાંમ, કાવયેહેચ ખરેનંધ્રહો
મજદદાતહે, આથ્રો અહુરહે મજદાઓ
પુથ્ર. કવોધશ હુઓસ્રવંધ્રહો, વરોધશ
હુઓસ્રવંધ્રહો, અસ્નવન્તહે ગરોધશ
મજદદાતહે, ચએચિસ્તહે વરોધશ મજદ-
દાતહે, કાવયેહેચ ખરેનંધ્રહો મજદ-
દાતહે, આથ્રો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર.
રએવન્તહે ગરોધશ મજદદાતહે, કાવ-

યેહેય ખરેનંધ્રહો મજદદાતહે, આથો
 અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર. આતર્શ રપેન્ત
 રથએશતાર, યજત પોઉર-ખરેનંધ્રહો,
 યજત પોઉર-ખએષજ. આથો અહુરહે
 મજદાઓ પુથ્ર, મત વીરપએમખયો
 આતરખયો, કથો-નરેદ્રો નધરયે:-
 સંધહહે યજતહે, દનઓથ યસ્નાધય
 વહુમાધય દનઓથાધય ફસસ્તયએય,
 યથા અહુ વધર્યો જઓતા ફા મે ઝૂતે,
 અથા રતુશ અપાલચિત હય, ફા અષવ
 વીદિવાઓ ઝૂઓત.

યસ્નંમ્ય વહુમંમ્ય, હુખેરતીમ્ય
 ઉશત-ખેરતીમ્ય, વન્ત-ખેરતીમ્ય આફ્રી-
 નામિ, તવ આતર્શ પુથ્ર અહુરહે મજદ-
 દાઓ. યેસ્ન્યો અહિ વહુમ્યો, યેસ્ન્યો
 બુયાઓ, વહુમ્યો ન્માનાહુ મખ્યાકનાંમ.

ઉશત યુયાત્ અહમાધ નધરે, યસે-થવા
બાદ ક્રાયજનધતે, અએરમે-જસ્તો,
બરેરમે-જસ્તો, ગચ્ચો-જસ્તો, હાવનો-
જસ્તો.

દાધત્યો અએરમે યુયાચ્ચો, દાધત્યો
બચ્ચોધદિ યુયાચ્ચો, દાધત્યો પિથિવ
યુયાચ્ચો, દાધત્યો ઉપસયને યુયાચ્ચો.
પેરનાયુશ હરેથ્ર યુયાચ્ચો, દહમાયુશ
હરેથ્ર યુયાચ્ચો, આતરી પુથ્ર અહુરહે
મજદાચ્ચો.

સચ્ચોચે યુયે અહમ્ય ન્માને, મત્ત-
સચ્ચોચે યુયે અહમ્ય ન્માને, રચ્ચોચહિ
યુયે અહમ્ય ન્માને, વક્ષથે યુયે અહમ્ય
ન્માને, દરેધમચિત્ત અધપિ જરવાનમ,
ઉપ સૂરાંમ ક્રષો-કરેતીમ, હદ સૂર-
યાચ્ચો વંધહુયાચ્ચો ક્રષો-કરેતોધત.

દાયાઓ મે, આતર્શ પુથ અહુરહે
 મજદાઓ, આસુ ખાથ્રમ, આસુ થાધતી-
 મ આસુ જતીમ; પોઉર ખાથ્રમ, પોઉર
 થાધતીમ, પોઉર જતીમ; મસ્તીમ,
 રપાનો, ક્ષવિથ્રમ હિજવાંમ, ઉરને ઉપિ,
 પ્રતૂમ પસ્યએત મસિત મજાઓન્તમ,
 અપધરિ આથ્રમ, નાધર્યાંમ પસ્યએત-
 હાંમ--વરતીમ.

અરેદ્વો--જંગાંમ, અપાપ્રન્યાંમ શ્રિષુમ
 અસ્નાંમ્ય ક્ષર્નાંમ્ય, આસિતો-ગાતૂમ,
 જધાઉરમ, તુથ્રપાંમ આસ્નાંમ ક્રજ-
 ન્તીમ, કર્ષો-રાજાંમ, વ્યાખનાંમ, હાંમ-
 રઓદાંમ, હવાપાંમ, આંજો-ખૂજિમ,
 હવીરાંમ, યા મે ક્રાહયાત, ન્માનંમ્ય,
 વીસંમ્ય, જન્તૂમ્ય દખ્યૂમ્ય, દંધહુ-
 સસ્તીમ્ય.

દાયાઓ મે, આતર્શ પુત્ર અહુરહે
મજદાઓ, યા મે અંધૂહુત અક્રસાઓં-
ધહાઓ, નૂરમ્ય યવએચતાધતે, વહિશ-
તમ અહુમ અપઓનાંમ, રઓથંધહુમ
વીરપો-ખાથમ, જજ બુયે વંધહાઉચ
મીજદે, વંધહાઉચ સ્તવહિ, ઉશનએચ
દરેધે હુવંધહે.

વીરપએધળયો સસ્તીમ અરધતિ,
આતર્શ મજદાઓ અહુરહે, યએધળયો
અએમ હાંમ પચાધતે, ક્ષાફનીમ્ય સૂધ-
રીમ્ય, વીરપએધળયો હુચ ઇજયેધતે
હુઅરતીમ્ય ઉશત-અરતીમ્ય, વન્ત-
અરતીમ્ય રિપતમ.

વીરપનાંમ પર-ચરેન્તાંમ, આતર્શ
જસ્ત આહિદય, ચીમ હુખ હુધે અરધતી

કચરેશ્વાઓ અર્મએષામદે. આતરેમ
 રપેન્તેમ યજમમદે, તજમેમ હુન્તેમ
 રથએશતારેમ. આઅત યેજિ-ષે અએમ
 ખરધતિ, અએરમેમ વા અપય ખેરેતેમ,
 ખરેરમે વા અપય કસ્તરેતેમ, ઉર્વરાંમ
 વા હુદાનએપતાંમ, આ-હે પચયએત
 ક્રીનધતિ, આતર્ષ મજદાઓ અહુરહે,
 દનૂતો અતખિરતો હુધદંધહુમ.

ઉપ-શ્વા હુક્ષોમત ગેઉશ વાંશ્વ, ઉપ
 વીરનાંમ પોઉરતાસ. ઉપ-શ્વા વેરજ-
 વત્ય મનો, વેરજવતિય હુક્ષોમત
 અંધુહ, ઉર્વાક્ષ-અંધુહ ગય જિધએષ,
 તાઓ ક્ષપનો યાઓ જ્વાહી. ધમત
 આથો આક્રિવન્તેમ, યો અહ્યામ અએ-
 રમેમ ખરધતિ હિકૂશ, રઆચસ-પધરિ-
 રતાં અપહે ખેરેજ યઓજદાતાં.

અહુરમજ્દ (ખીસ્તા પઢવું) ખાદાએ
 અવજ્ઞૂનીએ મરુદુમ, મરુદુમ સર્દગાંન્
 હમા સર્દગાંન્, હમખાયસ્તે વેહાંન્, આઐમ
 બેહેદીન્ માજ્દયસ્તાંન્, આગહી આસ્ત-
 વાની નેકી રસાનદ; અએદૂન્ ખાદ.
 (કુશાદે યાને પ્રગટ પઢવું) યથા અહૂ
 વધ્યૌ ૨. યસ્તેમ્ય વહ્મૈમ્ય અઔજ-
 સ્ય જવરેય આફ્રીનામિ, આથ્રો અહુ-
 રહે મજ્દહાઓ પુથ્ર, તવ આતર્ષ પુથ્ર
 અહુરહે મજ્દહાઓ. આથ્રો અહુરહે મજ્દ-
 હાઓ પુથ્ર, ખરેનંધ્રહો સવંધ્રહો મજ્દહ-
 દાતહે, અધ્યેનાંમ ખરેનો મજ્દહદાત-
 નાંમ, કાવયેહેય ખરેનંધ્રહો મજ્દહદાતહે,
 આથ્રો અહુરહે મજ્દહાઓ પુથ્ર. કવોધશ
 હુઆસ્તવંધ્રહહે, વરોધશ હુઆસ્તવંધ્રહહે,

અરુનવન્તાહે ગરોધશ મજ્જદદાતહે, ચએ-
ચિસ્તહે વરોધશ મજ્જદદાતહે, કાવયેહેચ
ખરેનંધહેા મજ્જદદાતહે. આથો અહુરહે
મજ્જદાઓ પુથ્ર. રએવન્તાહે ગરોધશ
મજ્જદદાતહે, કાવયેહેચ ખરેનંધહેા મજ્જદ-
દાતહે, આથો અહુરહે મજ્જદાઓ પુથ્ર.
આતર્શ રપેન્ત રથએરતાર, યજત પોઉર-
ખરેનંધહ, યજત પોઉર-ખએષજ. આથો
અહુરહે મજ્જદાઓ પુથ્ર, મત્ર વીરપએ-
ધજયો આતરેજયો, ક્ષથો-નફેદ્રો નધરયો-
સંધહહે યજતહે. અપેમ વોહુ ૩.

અત્ર તોધ આતરેમ અહુર.

અઓએંધહવન્તેમ અપા ઉસેમહી,
અસીરતેમ, એમવન્તેમ, સ્તોધ-
રપેન્તેમ, ચિથ્રા-અવંધહુમ;
અત્ર મજ્જદા હધખિખ્યન્તે, જસ્તા-

ધસ્તાધશ દેરતા અએનંધહૂમ.

અપેમ વાહુ ૧

 અહમાધ રએરય; હુજંધૂરમ;
જસ મે અવંધહે મજદ; કરેહ મોજદ.

(ખીસ્તા) રોજ્ નેકૂ નાંમ, રોજ્ પાકૂ નાંમ,
રોજ્ મુખારકૂ (જે રોજ હોય તે પઢવો),
માહે મુખારકૂ (જે માહ હોય તે પઢવો),
ગાહે (જે ગેહ હોય તે પઢવી). નમાજ્
દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્. (કુશાદે) ફનઆથ
અહુરહે મજદાઓ, નંમસ-તે આતશ
મજદાઓ અહુરહે હુદાઓ મજિરત
યજત. અપેમ વાહુ ૧

(ખીસ્તા) ગુર્જે ખોરેહુ અવજાયાદ

 (જે આતશ બેહેરામની નજદીક પડે
તો નીચે પ્રમાણે:)

આતશ બેહિરાંમ્ આદર્ કરા.

 (જે આદરાનના આતશ આગળ પડે તો નીચે પ્રમાણે:)

આતશ આદરાંન્ આદર્ કરા.

 (જે આતશ દાદગાહ અથવા ઘેરના આતશ આગળ પડે તો નીચે પ્રમાણે:)

આતશ દાદગાહ આદર્ કરા.

આદરાંન્ શાહ પીરોજ્ગર, આદર્
ગુશસ્પ, આદર્ ખોરદાદ, આદર્ ખુર્-
જીન્ મેહિર્, અવરે આદરાંન્ ઓ આત-
શાંન્, કે પ દાદગાહ નેશાસ્ત અસ્તેદ;
ગુર્જે ખોરેહ અવજાયાદ મીનો કર્કે
અમાવન્દ પીરોજ્ગર, અમાવંદી પીરોજ્-
ગરી. દાદ દીન્ બેહ માજદયસ્નાંન્,

આગહી રવાઈ ગોઆક્રીન્ગાની બાદ હપ્ત
કેશ્વર જમીન્; અએદ્દન્ બાદ. મન્
આનો આવાયદ શુદન્, મન્ આનો
આવાયદ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ
શુદન્. (કુશાદે) અપઆને* અપમ
વૉહૂ ૧.

(દખણ દીશા તરફ મોટું કરીને બણવું.)

(બીસ્તા) દાદારે ગેહાન્ દીને માજ્દ-
યસ્ની દાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નમસેતે
અપાઉમ સેવિશ્તે અરેદ્દિ સૂર અનાહતે
અપઆને* અપમ વૉહૂ ૧.

નમો ઉર્વઈરે વંધુહિ મજદદાતે અપ-
આને* અપમ વૉહૂ ૧.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

(આતશની સનમુખ જોઈને સર
નમાવતાં ભણવું.)

દનુઆંથ્ર અહુરહે મજદાઆ. નંમસંતે
આતશ મજદાઆ અહુરહે હુદાઆ
મજિશત યજત. અર્ષેમ વૉહુ ૧.

(ખીસ્તા) ગુરજે ખૌરેહુ અવજાયાદ
(જો આતશ બેહેરામની નજદીક પડે
તો નીચે પ્રમાણે:)

આતશ બેહેરાંમ આદર્ ફરા.

(જો આદરાનના આતશ આગળ
પડે તો નીચે પ્રમાણે:)

આતશ આદરાંન્ આદર્ ફરા.

(જો આતશ દાદગાહ અથવા ઘેરના આતશ
આગલ પડે તો નીચે પ્રમાણે:)

આતશ દાદગાહુ આદર્ ફરા.

(કુશાદે.) અર્ષેમ વૉહુ ૧.

હોરમજદ યસ્ત.

❧ (અસલ જરથોસ્તી ફરમાન મુજબ હાવન, રપિથ્વન તથા ઉઝીરન ગેહની ફરજ્યાત તરીકે હોરમજદ, અરદીખેહેસ્ત અને સરોશ યસ્ત હાદોખ્ત-એ ત્રણ યસ્તોને ખાસ ફરજ્યાત ગણેલી છે, જે વગરની ફરજ્યાત અધુરીજ કહેવાય. વાસ્તે હર રોજ ખુરશેદ-મેહેર તેમજ ખીજી નીઆએશો પઢ્યા પછી આ ત્રણ યસ્તો અનુક્રમે સાથે ઉપલી ત્રણ ગેહમાં જરૂર પઢવી. વળી ઉપહીન ગેહમાં પણ હોરમજદ યસ્તને ફરજ્યાતમાં લીધેલી છે.

પોતાના સૈયારા યાને ગૃહ માટે પઢવી હોય તો ઉપર મુજબ ત્રણ યસ્તો ફરજ્યાત કરી રહ્યા

પછી ખીજ જુદી હોરમજ્જદ યસ્ત માંડવી. એ
માટે જુઓ ઉપર પાને ૬૭ ની સામે આપેલો
“પાંચે ગેહની ફરજ્યાત ખંદગીના કોઠો.”

વળી યસ્તો ભણવાનો સામાન્ય કાયદો એવી
રીતનો છે કે નીઆએશો જે કાંઈ કરવી હોય તે
કરી લઈને પછીજ યસ્તો માંડવી. ફક્ત અઘવિ-
સૂત્રેમ ગેહની ફરજ્યાતમાં ગેહ ભણ્યા પછી
તુરત સરોશ યસ્ત વડી માંડી પછી આતશની
નીઆએશ થાય છે. વધુ માટે જુઓ સરોશ
યસ્ત વડીને મથાળે આપેલો ખુલાસો)

દનઆથ અહુરહિ મજ્જદાઓ. અવમ
વાહુ ૧.

(ખીસ્તા) પ નાંમે યજ્ઞદાંન્ (કુશાદે)
અહુરમજ્જદ (ખીસ્તા) ખાદાએ અવજ્ઞૂની
ગુરજે ખારેહ અવજ્ઞયાદ, દાદાર્ (કુશાદે)
અહુરમજ્જદ (ખીસ્તા) રયોમંદ ખારેહૂમંદ,

મીનોઆંન્ મીનો ઍરતૂમ ઘેરસાદ. અજ્જ
હમા ગુનાહ્ પતેત્ પશેમાંનુમ્, અજ્જ
હરવસ્તીન્ (કુશાદે) દુરમત દુજ્જાખ્ત
દુજ્જવરરત, (ખીસ્તા) મેમ્ પ ગેતી મનીદ્,
ઑઑમ્ ગોપૂત્, ઑઑમ્ કદ્, ઑઑમ્
જસ્ત્, ઑઑમ્ ધૂન્ ધૂદ્ અસ્તેદ્, અજ્જ
આંન્ ગુનાહ્, મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,
તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની, ઑખે
અવાક્ષ્ પશેમાંન્ પ સે ગવશ્ની પ પતેત્
હોમ્.

(કુશાદે) દનઑઆથ્ર અહુરહે મજ્જદાઑા.
તરેઘદીતે અંધરહે મધંન્યેઉશ. હમથ્યા-
વર્ષતાંમ હિત્ વસ્ના ફેરષોત્તેમ્મ. સ્ત-
ઑામિ અષ્મ. અષ્મ નાહુ ૧.

ફેરસ્તુયે હુમતોધબ્યસ્યા હુખતોધબ્ય-
 સ્યા હવર્શતોધબ્યસ્યા, માંથવોધબ્યસ્યા
 વખેદ્વોધબ્યસ્યા વર્શત્વોધબ્યસ્યા, અધ-
 બિગધ્યા દધથે વીરપા હુમતાયા
 હુખતાયા હવર્શતાયા, પધતિરિચ્યા દધથે
 વીરપા દુરમતાયા દુખૂખતાયા દુખ-
 વર્શતાયા, ફેરા વે રાહી, અમેષા રપેન્તા,
 યસ્નેમ્યા વહમેમ્યા, ફેરા મનંધહા, ફેરા
 વચંધહા, ફેરા બ્યઓથના, ફેરા અંધ-
 હુયા, ફેરા તન્વસ્તિયત્ત ખપ્યાઓ ઉશત-
 નંમ સ્તઓમિ અવેમ, અવેમ વોહુ ૩.

કવરાને મજ્જદયસ્નો જરથુશત્રિશ,
 વીદએવો અહુર-ત્કએશો (જે ગેહ હોય તે
 પટે) કસસ્તયએચ, અહુરહે મજ્જદાઓ
 રએવતો ખરેનંધુહતો, કનઓથ્રિ યસ્નાધ્ય
 વહમાધ્ય કનઓથ્રિધ્ય કસસ્તયએચ,

યથા અહુ વધ્યૈઃ જઞ્ઞાતા, ક્ષા મે
મૂતે, અથા રતુશ અપાત્રચિત્ત હય, ક્ષા
અપવ વીદિવાઝ્યાં મૂઝ્યાતૂં.

પેરેસત્ત કરથુરત્રો અહુરેમ્ મજ્ઞાંમ્,
અહુર મજ્ઞદ, મધન્યો રપેનિરત, દાતર
ગઝેથનાંમ અસ્તવધતિનાંમ અપાઉમ,
મિસ્વાનહે ગાત્વો ખદાતહે. કલ
અસ્તિ માંધહે રપેન્તહે અમવસ્તેમ્મ?
કલ વેરેથવસ્તેમ્મ, કલ ખરેનંધુહસ-
તેમ્મ, કલ યારકેરેસ્તેમ્મ, કલ વારેથ-
ધન્યોતેમ્મ, કલ ખએપજયોતેમ્મ, કલ
ખએવો-તઉર્વયાંસ્તેમ્મ દઝેવનાંમ
મળ્યાનાંમ્ય? કલ વીરપહે અંધહેઉશ
અસ્તવતો મન અસ્તિ વીજધમિરતેમ્મ?
કલ વીરપહે અંધહેઉશ અસ્તવતો
અંધહવાંમ અસ્તિ વીમરેજિરતેમ્મ?

આઅત્ર અઘ્ઘાત્ર અહુરે મજદાઘ્ઘા,
 અહ્માકુંમ નાંમ, સ્પિતમ કરથુરત્ર, યત્ર
 અમંપનાંમ સ્પેન્તનાંમ . તત્ર અસ્તિ
 માંથ્રહે સ્પેન્તહે અમવસ્તેમમ , તત્ર
 વરંથ્રવસ્તેમમ , તત્ર ખરેનંદુહરતેમમ ,
 તત્ર યાસ્કરેસ્તેમમ તત્ર વારંથ્રધ્ન્યોતેમમ,
 તત્ર ખઞ્ઞેષજ્યોતેમમ, તત્ર હ્મઞ્ઞેષો-
 તઉર્વયાંસ્તેમમ દઞ્ઞેવનાંમ મળ્યા-
 નાંમ્ય, તત્ર વીરપહે અંધ્રહેઉશ અસ્ત-
 વતો મન અસતિ વીજધમિરતેમ , તત્ર
 વીરપહે અંધ્રહેઉશ અસ્તવતો અંધ્રહ્વાંમ
 અસ્તિ વીમરંજિરતેમ .

આઅત્ર અઘ્ઘાજત કરથુરત્રે, ક્રોધત્ર
 મે તત્ર નાંમ ક્રઞ્ઞૂઘદિ, અષાઉમ અહુર
 મજદ, યત્ર તે અસ્તિ મજિરતેમ્ય
 વહિરતેમ્ય, સ્ત્રઞ્ઞેરતેમ્ય, યાસ્કરેસ્તેમ્ય,

વારંધ્રધન્યોત્તમંમ્ય, બ્યએપજયોત્તમંમ્ય,
 ત્યએષો-તઉર્વયાંસ્તમંમ્ય દ્યએવનાંમ
 મખ્યાનાંમ્ય; યથ અજ્ઞમ તઉર્વયેનિ,
 વીરપે દ્યએવ મખ્યાંસ્ય; યથ અજ્ઞમ
 તઉર્વયેનિ, વીરપે યાતવો પધરિકાઝા-
 સ્ય; યત્ર માંમ નએચિશ તઉર્વયાત્ર,
 નોધત્ર દ્યએવો, નએદ મખ્યો, નોધત્ર
 યાતવો, નએદ પધરિકાઝા.

આઅત્ર ઝઝાત્ર અહુરો મજદાઝા,
 ક્ષત્ય નાંમ અહ્મિ; અપાઉમ જરથુશ્ત્ર;
 બિત્યો વાંથુઓ; ઝિત્યો અવિ-તન્યો;
 તૂંધ્ય અપ વહિશત; પુજદ વીરપ વાહુ
 મજદદાત અપ-ચિથ્ર; ક્ષત્યો યત્ર અહ્મિ
 ધ્રતુશ; હુપ્તથો ધ્રતુમાઝા; અશત્તમો યત્ર
 અહ્મિ ચિસતિશ; નાઉમો ચિસિતવાઝા.
 દસેમો યત્ર અહ્મિ સ્પાનો; અએવનદસો

સ્પનંધુહાઝા; દ્વદસો અહુરો; શ્રિદસો
 સંવિરતો; અથુઃસો ઇમત્ર વીદ્યએરત્વો;
 પન્યદસ અવનંમન; દ્વવશ-દસ હાત
 મરેનિશ; હુપ્તદસ વીરપ હિપસ; અ-
 રત-દસ ખએપજય; નવદસ યત્ર અહમિ
 હાતો; વીસાંસ્તંમો અહમિ યત્ર અહમિ
 મજદહાઝા નાંમ.

યજ્ઞએષ માંમ જરથુશ્ત્ર, પઘતિ અસ્નિ
 પઘતિ ક્ષપ્તે યસો-ઝરેતાઝયો જઝાઝા-
 ઝયો. જસાનિ તે અવંધુહુએચ રક્-
 નંધુહુએચ, અજંમ યો અહુરો મજદહાઝા;
 જસાઘતિ તે અવંધુહુએચ રક્નંધુહુએચ,
 યો વંધુહુશ સ્તઝાષો અઝયો; જસાઝા-
 નતિ તે અવંધુહુએચ રક્નંધુહુએચ, યાઝા
 આપો, યાઝાસ્ય ઉર્વરાઝા, યાઝાસ્ય
 અપાઉનાંમ ક્રવપયો.

યેજિ વપિ જરથુશ્ત્ર, અવાઓ ત્મએ-
 પાઓ તઉર્વેયો, હએવનાંમ મળ્યાનાંમય,
 યાથવાંમ પઠરિકનાંમય, સાથ્રાંમ કઞ્ઞાયાંમ
 કર્શનાંમય, મધર્વનાંમય ખિશ્રંઅનાંમ,
 અપ્મઓપનાંમય ખિશ્રંઅનાંમ, વૈહર્ક-
 નાંમય ચથવરે-જંઅનાંમ, હુએનયાઓસ્થ
 પેરેથુ-અમ્નિકયાઓ, પેરેથુ-દ્રષ્પયાઓ,
 અરેહો-દ્રષ્પયાઓ, ઉજગરેપ્તો-દ્રષ્પ-
 યાઓ, ખૂર્મ દ્રષ્પમ ખરેન્તયાઓ, અથ
 હમાઓ નામેનીશ, દ્રેન્જયો ક્રઅવ,
 વીરપાઠશ અયાંન્ય ક્ષકુનસ્થ.

પાયુશ્ચ અહ્મિ, દાતાચ ધાનાચ
 અહ્મિ, જ્ઞનાનાચ મઘન્યુશ્ચ અહ્મિ,
 રપેન્તોત્તેમો; ખએષજય નાંમ અહ્મિ,
 ખએષજયોત્તેમ નાંમ અહ્મિ; આથ્રવ
 નાંમ અહ્મિ, આથ્રવત્તેમ નાંમ

અહમિ; અહુર નાંમ અહમિ, મજદાઝા
 નાંમ અહમિ; અષવ નાંમ અહમિ,
 અષવસ્તેમ નાંમ અહમિ; ખરેનંધુહ
 નાંમ અહમિ, ખરેનંધુહસ્તેમ નાંમ
 અહમિ; પાઉર-દરશત નાંમ અહમિ,
 પાઉર-દરશતેમ નાંમ અહમિ; દૂરએ-
 દરશત નાંમ અહમિ, દૂરએ-દરશતેમ
 નાંમ અહમિ. રપરત નાંમ અહમિ,
 વીત નાંમ અહમિ; કાત નાંમ અહમિ,
 પાત નાંમ અહમિ, ધ્રાત નાંમ અહમિ;
 જનાત નાંમ અહમિ, જનોઘરત નાંમ
 અહમિ; ધ્રુમાઝા નાંમ અહમિ, ધ્રુષો-
 માંથ નાંમ અહમિ; ઇસ-ક્ષત્રો નાંમ
 અહમિ, ઇસ-ક્ષત્રયોતેમ નાંમ અહમિ;
 નાંમો-ક્ષત્રો નાંમ અહમિ, નાંમો ક્ષત્રયો-
 તેમ નાંમ અહમિ.

અદવિશ નાંમ અહમિ, વીદવિશ નાંમ
અહમિ; પદતિ-પાયુશ નાંમ અહમિ,
અપ્પેષા-તઉર્વાઆ નાંમ અહમિ;
હુશવન નાંમ અહમિ, વીરપવન નાંમ
અહમિ; વીરપતશ નાંમ અહમિ,
વીરપ-ખાથ નાંમ અહમિ; પાઉર-ખાથ
નાંમ અહમિ, ખાથવાઆ નાંમ અહમિ.

વરેજિ-સઆક નાંમ અહમિ, વરેજિ-
સવાઆ નાંમ અહમિ; સૅવી નાંમ
અહમિ, સૂરાઆ નાંમ અહમિ, સૅવિરત
નાંમ અહમિ; અપ નાંમ અહમિ,
અરેજ નાંમ અહમિ; ક્ષત્રય નાંમ અહમિ
ક્ષત્રયોત્તમે નાંમ અહમિ; હુદાનુશ
નાંમ અહમિ, હુદાનુરત્તમે નાંમ અહમિ;
દરએ-સૂક નાંમ અહમિ. તાઆસ્મ
ધમાઆ નામેનીશ,

યસ્ય મે અએતહ્મિ અંધહ્વો, યત્ત
 અસ્તવધનતિ, નિપતમ જરથુશ્ત્ર, ધમાઓ
 નામેનીશ દ્રેન્જયો ક્રઞવ, પધતિ વા
 અસ્તિ પધતિ વા ક્ષક્રને; ક્રઞવ ઉસ્સ
 વા હિરતો, ની વા પધદ્યમ્ને; ની વા
 પધદ્યમ્ને, ઉસ્સ વા હિરતો; અધવ્યા-
 ઓંધહ્નંમ વા અધવ્યાઓંધહ્નયમ્ને,
 અધવ્યાઓંધહ્નંમ વા યુજયમ્ને; ક્રા
 વા પૂસ હ્ય ગાતઓં, ક્રા વા પૂસ
 હ્ય જન્તઓં, ક્રા વા પૂસ હ્ય
 હંધહ્ઓં, અવ જસ દધ્યૂમ આ;

નોધત્ત દિમ નર, અંધહ્ને અયાંત,
 નોધત્ત અંધહ્નાઓ ક્ષપો, અએઓ દૂતહ્ને
 દુક્ષ મનંધહ્ને અવન્થાત; નોધત્ત અકવો,
 નોધત્ત અકવો, નોધત્ત ધપવો, નોધત્ત

કરેત, નોઝલ વજર, નોઝલ વીસંતિ
અસાનો અવસ્થાત.

વીસાંસ્તય ઇમાઆ નામેનીશ, પર-
શતસ્ય પધરિ-વારસ્ય વીસંતે, પધરિ
મહંન્યઆયાત દુજલ, વરેન્યયાત્ય દ્વાંધ-
થ્યાત, જીજીયૂશાત્ય કયદાત, વીસ્પો-
મહૂકાઅત્ય પધરિ દ્વતત, યત અંધ-
રાત મહંન્યઆત, માંનયેન અહે યથ
હજ્જંધરેમ નરાંમ ઓયુમ નરેમ અધવ્યા-
ક્ષયોઝલ.

કે વરેયેમ-ન, શ્વા

પોઝ સેન્ગહા પોઝ હંતી?

ચિથ્રા મોઝ હાંમ

અહુમિશ રતૂમ ચીજ્જહી.

અત હોઝ વાહુ

સેરઆષા જન્પ મનંધહા,

મજદા અઘાઈ યઘાઈ

વધી કઘાઈ ચીત્ર .

નૌમૈમ કવએમ ખરૈનો, નૌમૌ અધર્યેને
વએજહિ, નૌમૌ સઝાકે મજદહાઈતે,
નૌમૌ અપે દાઈત્યયાઝા, નૌમૌ અર-
દુયાઝા આપો અનાહિતયાઝા, નૌમૈમ
વીરપયાઝા અપઝાનો સ્તોઇશ .

યથા અહુ વધર્યો ૧૦, અપૈમ વોહુ ૧૦

અહુનૌમ વધરીમ યજમઈદે. અપૈમ
વાહુશતૌમ સ્તએશતૌમ અમૈપૈમ રપૈ-તૌમ
યજમઈદે. અમૈમ્ય ધિમૈમ્ય, અઝાજસ્ય
વરૈઝમ્ય, ખરૈનસ્ય જવરૈય યજમઈદે.
અહુરૌમ મજદાંમ રએવ-તૌમ ખરૈનંધુહ-
ન્તૌમ યજમઈદે.

ચંધુહ હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પધતી

વંધહો, મજદાઓ અહુરો વએથા
અપાત હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્થા
તાઓંસ્થા યજમધદે.

અહુર મજદ (ખીસ્તા પઠે) ખોદાએ,
અવજૂનીએ મર્દૂમ, મર્દૂમ સર્દગાંન,
હુમા સર્દગાંન, હુમ્બાયસ્તે વેહાંન, આઓમ
એહેદીન માજદયસ્નાંન, આગહી આસ્ત-
વાંની નેકી રસાનદ; અએદૂન બાદ.

(કુશાદે યાને પ્રગટ પઠે) યથા અહુ
વધર્યો ૨.

યસ્નંમ્ય વહમંમ્ય અઓજસ્થ કવરંમ્ય
આક્રીનામિ, અહુરહે મજદાઓ રએવતો
ખરંનંધુહતો. અપેમ વોહુ ૧.

નિપાયોધથ મધીમ ઉર્વેમ યવએ.

તાઘતે કરથુરત્ર, અઉર્વથાત્ર પરો દુરમધ-
 ન્યઆત્ર . મા તંમ ઉર્વથેમ , કાયવયોઘશ
 રનથાઘ, મા દુજ્જર્થેરતેએ, જયાનાંમ
 અપયતેએ; મા યસોઘશ, અઆમ નરેમ
 દાઘતીમ , યો ના મજિરતેમ
 યસ્નેમ યજાઘતે, કસિરતેમ યસ્નાત્ર
 કાયતાત્ર, અહા યાં અમેષે રપેન્તે.

ઇદ અસ્તિ વૉહુ મનો, મન દામ કર-
 થુરત્ર; ઇદ અવેમ વહિરતેમ, મન દામ
 કરથુરત્ર; ઇદ ક્ષયેમ વધરીમ, મન દામ
 કરથુરત્ર; ઇદ રપન્ત આર્મિર્ગાતશ, મન
 દામ કરથુરત્ર; ઇદ હુઉર્વત અમેરતાત,
 યોઘ રતો મિજ્જદેમ અપાઉનાંમ , પરો-
 અસ્તિ જસેન્તાંમ, મન દામ કરથુરત્ર.
 વએથાચ તથ્ય કથચ, આઘ અપાઉમ
 કરથુરત્ર, મન પ્રથવાચ ચિસ્તિથ,

યાઈશ આ અંધ હુશ પઓઉર્યો ખવત,
યથાય અંધહુત અપેમેમ અંધહુશ.

હજંધરેમ ખએપજનાંમ, ખએ-
વરે ખએપજનાંમ ; હજંધરેમ ખએપજ-
નાંમ, ખએવરે ખએપજનાંમ ; હજંધરેમ
ખએપજનાંમ, ખએવરે ખએપજનાંમ.

જસ મે અવંધાહે મજદ, જસ મે
અવંધાહે મજદ, જસ મે અવંધાહે મજદ;
અમહે હુતાશતહે હુરઆહહે; વરેશ-
ધનહે અહુરદાતહે; વનધન્ત્યાઆસ્ય
ઉપરતાતો; સ્યેન્તહેય આર્મનોઝશ.
આર્મધતિય સ્યેન્તય, અએષાંમ હમ-
એષા સિયન્દયદ્વેમ, પધરિ ઉપિ
વારયદ્વેમ, હાંમ ગવ નિદરેજયદ્વેમ,
હાંમ જન્વ જમ્મયદ્વેમ, અધપિ દરેજ-

વર્તેમ દરેજવયદુર્વેમ . કલ અપવ મજદ
વનલ દુવન્તેમ ? અપવ વનલ દુજિમ ,
અપવ વનલ દુવન્તેમ .

ઉપિ અહુરહે મજદાઓ યજમધદે,
દરેથાધ માંથહે સ્પેન્તહે; પ્રતૂમ અહુરહે
મજદાઓ યજમધદે, મરેથાધ માંથહે
સ્પેન્તહે; હિજવાંમ અહુરહે મજદાઓ
યજમધદે, ફવાકાધ માંથહે સ્પેન્તહે.
અઓમ ગધરીમ યજમધદે, યિમ ઉપિ-
દાંમ ઉપિ-દરેન્મ, પધતિ અસ્તિ પધાત
ક્ષસ્ને, યસો-ઝરતાળ્યો જઓથાળ્યો.

આઅત્ર અઓખત કરથુશત્રો, ઉપ થવા
અજમ મધરે અનુદદયાત્ર, સ્પેન્તયાઓ
આર્મતોધશ દાધથાળ્ય અવાસ્ત્રયત
મધર્યો.

હુજંધરંમ અએષજનાંમ, અએ-
વરં અએષજનાંમ; હુજંધરંમ અએષજ-
નાંમ, અએવરં અએષજનાંમ; હુજંધરંમ
અએષજનાંમ, અએવરં અએષજનાંમ.

અહુ નર્શ અપચ્ચાનો ક્રવષીમ
યજમધદે, યો અરમો-પ્પન્વાચ્ચો નાંમ.
અદાત અન્યએષાંમ અપચ્ચાનાંમ
ક્રક્ષતિ યજમધ, ક્રવરંત ગચ્ચાકરંનહુ સૂરહુ
મજ્જદદાતહુ. ગચ્ચાકરંનંમ સૂરંમ મજ્જદ-
દાતંમ યજમધદે. ઉપિ અહુરહુ મજ્જદાચ્ચો
યજમધદે, હરંથાધ માંથહુ સ્પેન્તહુ;
પ્રતૂમ અહુરહુ મજ્જદાચ્ચો યજમધદે,
મરંથાધ માંથહુ સ્પેન્તહુ; હિજવાંમ
અહુરહુ મજ્જદાચ્ચો યજમધદે, ક્રવાકાધ
માંથહુ સ્પેન્તહુ; અચ્ચામ ગંધરીમ
યજમધદે, યિમ્ ઉપિ-દાંમ ઉપિ-હરંનંમ,

પઘતિ અસિન પઘતિ ક્ષકને, યસો-
 ઝેરેતાળ્યો જઝાથાળ્યો. એવેમ વોહુ
 ૧. (“અહે નર્શ” થી ત્રણવાર પઢે.)

દામીમ યજ્ઞમધદે યાંમ આર્મધતીમ
 રપેન્તાંમ; ચેહે દાથે અપહેચ, અપઝા-
 નાંમ અપ-પઝાધ્યનાંમ્ય દામનાંમ.
 અએતલ દિમ વીરપનાંમ મજિરતેમ
 દજ્જદ્યાધ, અહૂમ્ય રતૂમ્ય યિમ અહુરેમ
 મજ્જદાંમ; સ્તથાધ અંધરહે મધ-ચેઉશ
 દ્રવતો, સ્તથાધ અએમહે પ્રવી-
 દ્રઝાશ, સ્તથાધ માજ્ઞધન્યનાંમ દએવ-
 નાંમ, સ્તથાધ વીરપનાંમ દએવનાંમ
 વરેન્યનાંમ્ય દ્રવતાંમ.

(ખીસ્તા પઢે) શિકસ્તોહ ઘના-મધન્યો,
 ખર અહુરેમન લેઆનત્ સદ હમર ખાર

(કુશાદે પઠે) ક્રદથાધ અહુરહે મજ્ઞ-
દાઁઆ રએવતો ખરેનંધુહતો, ક્રદથાધ
અમૅષનાંમ રપેન્તનાંમ, ક્રદથાધ તિર-
એહે સ્તારો રએવતો ખરેનંધુહતો,
ક્રદથાધ નર્શ અપઁઆનો, ક્રદથાધ વીરપ-
નાંમ રપેન્તહે મધન્યેઉશ દામનાંમ
અપઁઆનાંમ. અષમ વાહુ ૧.

 અદ્દાધ રએશય; હુજધરેમ;
જસ મે અવંધહે મજ્ઞદ; ઉરેહ મોજ્ઞદ.
(ખીસ્તા) રોજ નેક્ નાંમ, રોજ પાક્ નાંમ
રોજ મુખારક્ (જે રોજ હોય તે પઠે), માહ
મુખારક્ (જે માહ હોય તે પઠે), ગાહે
(જે ગેહ હોય તે પઠે). નમાજ દાદારે
ગેહાંન દામાંન. (કુશાદે) ક્ષનઁઆથ અહુરહે
મજ્ઞદાઁઆ. તરોધદીતો અંધરહે મધન્યે-

ઉશ હુધ્યાવર્ષતાંમ દાત્ર વસ્ના ફરષા-
તમ્મ. સ્તઆમિ અપ્પમ. અપ્પમ વોહુ ૧.

(ખીસ્તા) ગુરજે ખોરેહ્ અવળયાદ,
દાદાર (કુશાદે) અહુરમજ્જ, (ખીસ્તા)
રયોમંદ ખોરેહ્મંદ મીનોઆન્ મીનો
ખેરતૂમ્ ખેરસાદ, અમાવંદ પીરોજ્ગર્
અમાવંદી પીરોજ્ગરી. દાદ દીન્ બેહ
માજ્દયસ્નાન્, આગહી રવાઈ ગોઆફ્રિ-
ન્ગાંની બાદ હપૂત-કેશવર્ જમીન્; અ-
એહ્ન બાદ. મન્ આનો આવાયદ શુદન્,
મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્ આનો
આવાયદ શુદન્. (કુશાદે) અપ્પઆનેઃ અપ્પમ
વોહુ ૧.

 (દક્ષીણ દિશા તરફ મોંહોડું કરીને પઢે.)

(ખીસ્તા) દાદારે ગેહાંન દીને માજ્જય-
સ્ની દાદે જરથુસ્તી. (કુશાદે) નંમસે- તે
અપાઉમ સંવિરતે અરંદ્રિ સૂર અનાહિતે.
અપઝાને* અપેમ વૉહુ ૧.

નંમે ઉર્વધરે વંધુહિ મજ્જદાતે અપ-
ઝાને* અપેમ વૉહુ ૧.

અહુરેમ મજ્જદાંમ રયેવન્તેમ ખરેનંધુ-
હન્તેમ યજ્જમંદે. અપેમ વૉહુ ૧.

(ખીસ્તા) દાદાર (કુશાદે) અહુરમજ્જ
(ખીસ્તા) રયોમંદ ખારેહ્મંદ મીનોઆંન
મીનો ખરેતૂમ ખેરસાદ. (કુશાદે) અપેમ
વૉહુ ૧.

હોરમજદ યશતની નીરંગ.

 (એ નીરંગ હોરમજદ યશત પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢવી.)

(ખીસ્તા) યા દાદાર (કુશાદે) અહુરમજદ,
(ખીસ્તા) અહુરેમન મરેયીનીદાર,
નેશુનમ દીવાંન ; ખર બૂદને રસ્તાખિજૂ,
તન પસીન ખીશુમાનમ. (કુશાદે) અર્ષેમ
વાહુ ૧.

અર્દીબેહેસ્ત યસ્ત.

(અસલ જરથોસ્તી ફરમાન મુજબ, હાવન, રપીથવન તથા ઉઝીરન ગેહની ફરજ્યાત તરીકે હોરમજ્દ, અર્દીબેહેસ્ત, અને સરોશ યસ્ત હાદોખત એ ત્રણ યસ્તોને ખાસ ફરજ્યાત ગણેલી છે, જે વગરની ફરજ્યાત અધુરીજ કહેવાય. વાસ્તે હરરોજ ખુરશેદ-મેહેર તેમજ ખીજ નીઆએશ પઢ્યા પછી ઉપલી ત્રણ યસ્તો બધી સાથે ઉપલી દરેક ગેહમાં પણ પઢવી. ઉપહીન ગેહમાં પણ અર્દીબેહેસ્ત યસ્તને ફરજ્યાતમાં ગણેલી છે.

પોતાના સેયારા માટે પઢવું હોય તો આખી ફરજ્યાત ગુજાર્યા પછી ખીજ જુદી

અરુદીબેહેસ્ત યસ્ત માંડી શકાશે. એ માટે જુઓ ઉપર પાને ૬૭ મે આપેલો “ પાંચે ગહની ફરજયાત બંદગીનો કોઠો.” યસ્તો બણવાના કાયદા માટે જુઓ ઉપર પાને ૨૫૪ મે આપેલી સમજણ.)

દનઆથ અહુરહે મજદાઓ. અષ્ટમ વોહુ ૧.

(ખીસ્તા) ય નાંમે યજ્ઞદાંન્ (કુશાદે) અહુરમજ્દ (ખીસ્તા) ખાદાએ અવજ્ઞની, ગુરજે ખારેહ અવજ્ઞયાદ, અરુદીબેહેસ્ત અમશાસ્પંદ ખેરસાદ. અજ હુમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ, અજ હુરવસ્તીન્ (કુશાદે) હુરમત હુજૂખત હુજવરરત, (ખીસ્તા) મમ્ પ ગંતી મનીદ, ઑઑમ્ ગોપ્રત, ઑઑમ્ ઠદ્, ઑઑમ્ જસ્ત,

આઐમ યૂન યૂદ ઐસ્તેદ, અજ આંન
ગુનાહ, મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,
તની રવાંની ગંતી મીનોઆની, આખે
અવાક્ષ, પશેમાન પ સે ગવશ્ની પ
પતેત હોમ.

(કુશાદે) ક્ષનઆથ અહુરહે મજ્દાઆ.
તરોમહીતે અંધરહે મધ-યેઉશ. હુધથ્યા-
વર્ષતાંમ દ્યત વસ્ના પ્રેરષોત્તમમ.
સ્તઆમિ અષમ, અષમ વૉહુ ૩.

કવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશત્રિશ,
વીદએવો અહુર-હકએષો. (જે ગેહ
હોય તે પઠે) કસસ્તયએચ, અપહે
વહિશતહે સ્તએશતહે, અધર્મમનો
ધયેહે સૂરહે મજ્દદાતહે, સઆક્યાઆ
વંધહુયાઆ વૉઉર-દોમથયાઆ, મજ્દ-

હાતયાઓ અપઓન્યાઓ, દિનઓથ ય-
 રનાધય વહુમાધય દિનઓથાધય કસ-
 સ્તયએય, યથા અહુ વધુરો જઓતા,
 કા મે ઝૂતે, અથા રતુશ અપાતચિત
 હય કા અપવ વીહવાઓ ઝઝાત.

અપમ વહિશતમ સ્તએશતમ અમપમ
 રપેન્તમ યજમધદે. અઞ્ચમનમ ધર્મીમ
 યજમધદે. સૂરમ મજ્જદહાતમ યજમધદે,
 સઓકામ વંધુહીમ વૅઉર-હાધ્યામ
 મજ્જદહાતામ અપઓનીમ યજમધદે.

ઝઝાત અહુરો મજ્જદાઓ, રિપતમા-
 ધ જરથુરત્રાધ, આઅત્ર યત્ર અપ વહિ-
 રત, કદધર્થીષ રિપતમ જરથુરત્ર, રત-
 ઝાતરેય, જઝાતરેય, જઝાતરેય, માંધ્ર-
 નય, યરતરેય, આદ્ધોતરેય, અધવિ-

જરેત રેચ, વંધહાંન ક્ષએત રઆયાઆ,
ખન્વધતીરચ વેરેકો, અહાકુંમ યસ્નાધય
વહ્નાધય યત્ર અમૅપનાંમ રપેન્તનાંમ.

આઅત્ર અઆૅજત કરથુરત્રો, મૂધકિ
ખા વચો, અર્શ-વચો અહુરમજ્દ, યથ
તે અંધહેન અપ વહિરત, ક્રદાહીશ
સ્તઆતરેચ, જઆતરેચ, જખાતરેચ,
માંથ્રનચ, યસ્તરેચ, આક્રીતરેચ, અધખિ-
જરેતરેચ, વંધહાંન ક્ષએત રઆયાઆ
ખન્વધતીરચ વેરેકો, યૂમાકુંમ યસ્નાધય
વહ્નાધય, યત્ર અમૅપનાંમ રપેન્તનાંમ.

આકિમ ક્રઞઆમિ અવૅમ વહિરતૅમ;
યેજી ક્રઞઆમિ અવૅમ વહિરતૅમ;
આઅત્ર અન્યએપાંમ, અમૅપનાંમ
રપેન્તનાંમ હવાયઆંનૅમ, યિમ પાધતિ

મજદાઓ હુમતાધશ, યિમ પાધતિ
 મજદાઓ હુખતાધશ, યિમ પાધતિ
 મજદાઓ હવશતાધશ, ગરો-ન્માન્મ
 અહુરહે હવાયઓન્મ, ગરો-ન્માન્મ
 નરેયો અસ્તિ અપાવઓયો, નએચિશ
 દ્વતાંમ અથેને પધતિશ ગરો-ન્માન્મ,
 રવોહુ અપાયઓન્મ ચિથ્રમ અહુરમ
 મજદાંમ.

જનપ્રતિ વીરપએષાંમ અંધરો-
 મધન્યઓશ, અહ્માઈ યાથવાંમ પધરિકનાં-
 મ્ય, અઈર્યમન્મ માંથનાંમ, મજિરત્તમ
 માંથનાંમ, વહિરત્તમ માંથનાંમ, વહિરતો-
 ત્તમ્મ માંથનાંમ, સ્સએરત્તમ માંથનાંમ,
 સ્સએરતોત્તમ્મ માંથનાંમ, ઉદ્દમ માંથ-
 નાંમ, ઉદ્દોત્તમ્મ માંથનાંમ, દ્દરેજરેમ
 માંથનાંમ, દ્દરેજરોત્તમ્મ માંથનાંમ,

વારંધ્રધનીમ માંધ્રનાંમ, વારંધ્રધન્યોત્તમંમ
માંધ્રનાંમ, બએપજ્જમ માંધ્રનાંમ,
બએપજ્જયોત્તમંમ માંધ્રનાંમ.

અષા-બએપજ્જો, હાતો-બએપજ્જો,
કરંતો-બએપજ્જો, ઉર્વરો-બએપજ્જો,
માંથ્રો-બએપજ્જો; બએપજ્જનાંમ બએપ-
જ્જયોત્તમો યત્ત માંથ્રમ-સ્પેન્તમ-બએપ-
જ્જયો; યો નર્શ અપઝાનો હુય ઉરુથવાંન
બએપજ્જયાત્; અએષા જી અસ્તિ
બએપજ્જનાંમ બએપજ્જયોત્તમો.

યસ્ક અપ-દ્વરત; મહર્ક અપ-દ્વરત
દઝેવ અપ-દ્વરત; પધત્યાર અપ-દ્વરત,
અર્ષમઝાધો અનપવ અપ-દ્વરત; મયો-
સાસ્ત અપ-દ્વરત; અજિ-ચિથ્ર અપ-
દ્વરત; મહરુકો-ચિથ્ર અપ-દ્વરત;

મિજ-ઓ-ચિથ્ર અપ-દ્વરત; તરો-
 મત અપ-દ્વરત; પધરિ-મત અપ-
 દ્વરત; તદ્ગુ અપ-દ્વ-ત; રપજગ
 અપ-દ્વરત; અનાદિત અપ-દ્વરત;
 દુજદોધથ અપ-દ્વરત; દ્રઞ્ઞોધો-વાશ્વ
 દ્રઞ્ઞોશિરત અપ-દ્વરત; જહિ યાતુ-
 મધતિ અપ-દ્વરત; જહિ કખરેદધને
 અપ-દ્વરત; વાતો પઞ્ઞોઉરવો-અપાજતર
 અપ-દ્વરત; વાતો પઞ્ઞોઉરવો-અપાજતર
 અપ-નસ્યત.

યસ્ય મે અએતએષાંમ યત્ અશ્વિ-
 ચિથ્રનાંમ, યો જનત્ અએષાંમ દ્યૈવ-
 નાંમ, હ્રજંધ્રાઈ હ્રજંધ્રે પધરિ, ખએ-
 વરાઈ-ખએવનો પધાંત; યસ્ક જધન્તિ;
 મહ્સ્ક જધન્તિ; દ્યૈવ જધન્તિ; પધ-
 ત્યાર જધન્તિ; અર્ષમઞ્ઞોધો અનપવ જધ-

નતિ; મળ્યો-સારત જધનતિ; અગ્નિ-ચિથ્ર
જધનતિ; વૈહરદો-ચિથ્ર જધનતિ; મિ-
જન્ઓ-ચિથ્ર જધનતિ; તરો-મત જધ-
નતિ; પધરિ-મત જધનતિ; તદ્ગુ જધનતિ;
સ્પજગ જધનતિ; અનાક્ત જધનતિ;
હુજદોધથ જધનતિ.

દ્રઘ્ઓ-વાક્ષ-દ્રઘ્ઓજિરત જધનતિ;
જહિ યાતુમધતિ જધનતિ; જહિ કપાર-
હધને જધનતિ; વાતો પઘ્ઓઉરવો-અપા-
ખતર જધનતિ; વાતો પઘ્ઓઉરવો-અપા-
ખતર અપ-નસ્યત. યસ્ય મે અએતએ-
ષાંમ, યત્ મિજન્ઓ ચિથ્રનાંમ, ચો
જનત્ અએષાંમ દ્વએવનાંમ, હુજધરો
હુજધરો પધરિ, અએવરાધ અએવનો
પધતિ. પઉરવ-નએમાત્ પતત્ હયઘ્ઓશ,

દઐવનાંમ દઐઓજિરતો, અંધરો મધન્યુશ
પઓઉરૂ-મહરૂકો.

અદવત અંધરો મધન્યુશ પઓઉરૂ-
મહરૂકો; આવોય મે બધ અપ વહિ-
રત, યસ્કનાંમ યસ્કોત્તમ જનાત્, યસ્ક-
નાંમ યસ્કોત્તમ હ્યએપયાત્; મહર્કનાંમ
મહર્કોત્તમ જનાત્, મહર્કનાંમ મહર્કો-
ત્તમ હ્યએપયાત્; દઐવનાંમ દઐવોત્તમ-
જનાત્, દઐવનાંમ દઐવોત્તમ હ્ય-
એપયાત્; પઘત્યારનાંમ પઘત્યારોત્તમ
જનાત્, પઘત્યારનાંમ પઘત્યારોત્તમ હ્યએ-
પયાત્; અર્ષેમઓધો અનપવ જનાત્,
અર્ષેમઓધો અનપવ હ્યએપયાત્; મ-
ળ્યો-સાસ્ત-સાસ્તોત્તમ જનાત્, મળ્યો-
સાસ્ત-સાસ્તોત્તમ હ્યએપયાત્.

અગ્નિ-ચિત્ર-અગ્નિ-ચિત્રોત્તમ જનાત્ર,
 અગ્નિ-ચિત્ર-અગ્નિચિત્રોત્તમ ભ્રમ્યેષયાત્ર;
 વૈહરકો-ચિત્ર-વૈહરકો-ચિત્રોત્તમ જનાત્ર,
 વૈહરકો-ચિત્ર-વૈહરકો-ચિત્રોત્તમ ભ્રમ્યે-
 પયાત્ર; બિજન્ઓ-ચિત્ર-બિજન્ઓ-
 ચિત્રોત્તમ જનાત્ર, બિજન્ઓ-ચિત્ર-
 બિજન્ઓ-ચિત્રોત્તમ ભ્રમ્યેષયાત્ર;
 તરો-મત જનાત્ર, તરો-મત ભ્રમ્યેષયાત્ર;
 પધરિ-મત જનાત્ર, પધરિ-મત ભ્રમ્યે-
 પયાત્ર; તકુ-તકુનોત્તમ જનાત્ર, તકુ-
 તકુનોત્તમ ભ્રમ્યેષયાત્ર; રપજગ-રપજ-
 ગોત્તમ જનાત્ર, રપજગ-રપજગોત્તમ
 ભ્રમ્યેષયાત્ર; અનાદિત-અનાદિતોત્તમ
 જનાત્ર, અનાદિત-અનાદિતોત્તમ ભ્રમ્યેષ-
 યાત્ર; દુક્કદોષ-દુક્કદોષોત્તમ જનાત્ર,

દુઃખદોષધ-દુઃખદોષધોત્તમ ભ્યએષયાત્ ;
 દ્રઘોઘો-વાક્ષ્ — દ્રઘોઘિરત જનાત્ ,
 દ્રઘોઘો-વાક્ષ્-દ્રઘોઘિરત ભ્યએષયાત્ ;
 જહિ યાતુમધતિ જનાત્ , જહિ યાતુ-
 મધતિ ભ્યએષયાત્ ; જહિ કષરેદધને
 જનાત્ , જહિ કષરેદધને ભ્યએષયાત્ ;
 વાતો પચ્ચાઉરૂવો-અપાજ્જતર જનાત્ ,
 વાતો પચ્ચાઉરૂવો-અપાજ્જત ભ્યએષયાત્ .

અપ નસ્યાત્ દુક્ષ્ , નસ્યાત્ દુક્ષ્ ,
 દુરાત્ દુક્ષ્ , વીનસ્યાત્ , અપાખંદ્રે અપ-
 નસ્યેહિ; મા-મરેન્યધતીશ ગએથાઑ
 અસ્તવધતીશ અપહિ.

અહે રય ખરેનંધહય, તંમ યજ્ઞધ
 સુરૂનવત યસ્ત, અપેમ વહિરતંમ
 સ્સએશતંમ , અમપેમ રપેન્તંમ , જઘ્ઞા-
 ધ્રાજ્યો, અપેમ વહિરતંમ સ્સએશતંમ ,

અમૃતમ રપેન્તમ યજમધદે. હૃઆમ યો
ગવ ખરેસ્મન, હિજવો-દંધહંધહ, માંધય
વયય બ્યઆધનય, કઝાથાખયસ્ય અર્ધુ-
ખદએધખયસ્ય વાધજિખયો.

યેંધહો હાતાંમ આઅત્ત યેસ્ને પઘતી
વંધહો, મજદાઆ અહુરો વએથા અપાત્ત
હયા, યાઆંધહાંમયા તાંસયા તાઆસયા
યજમધદે.

અહુરમજદ (ખીસ્તા પદે) ખાદાએ,
અવજૂનીએ મરુદમ, મરુદમ સર્દગાંન્
હમા સર્દગાંન્, હમખાયસ્તે વેહાંન્, આઅમ
બેહે દીન્ માજદયસ્નાંન્, આગહી આસ્ત-
વાની નેકી રસાનદ; અએહૂન્ ખાંદ.

(કુશાદે પદે) યથા અહૂ વધર્યો. ૨

યસ્નૈભ્ય વહ્નૈભ્ય અઘ્મોજસ્ય જવ-
 ર્ય આફ્રીનામિ, અષહે વહિરતહે
 સ્વએશતહે, અધ્યમનો ઇયેહે, સૂરહે
 મજદદાતહે, સઘ્મોકયાઝ્મો વંધ્રહુયાઝ્મો
 વોઉર-દાધથયાઝ્મો, મજદદાતયાઝ્મો
 અષઘ્મોન્યાઝ્મો. અષેમ વોહુ ૧.

 અહમાઇ રએશય; હજધરેમ;
 જસ મે અવંધહે મજદ; કરેરેહ મોજદ.

(ખીસ્તા) રોજ્ નેક્ નામ્, રોજ્ પાક્ નામ્,
 રોજ્ મુખારક્ (જે રોજ હોય તે પઢવો),
 માહે મુખારક્ (જે માહ હોય તે પઢવો),
 ગાહે (જે ગેહ હોય તે પઢવી). નમાજ્
 દાદારે ગેહાન્ દામાન્. (કુશાદે) ફનઘ્મોથ્ર
 અહુરહે મજદાઝ્મો. તરેહદીતે અંધરહે
 મધન્યે દેશ, હધથ્યાવર્ષતામ દ્યત્ર વસ્ના

કુરષોત્તમમ. સ્તઓમિ અર્ષમ. અર્ષમ
વાહુ ૧

(ખીસ્તા) ગુરુજે ખોરેહુ અવજાયાદ, અર્દી-
બેહેશ્ત અમશાસ્પંદ બેરસાદ, અમાવન્દ
પીરોજગર, અમાવંદી પીરોજગરી. દાદ
દીન્ બેહ માજ્દયસ્નાન્, આગહી રવાઇ
ગોઆક્રીન્ગાની બાદ હુષ્ટ કેશ્વર જમીન્;
અએહૂન્ બાદ. મન્ આનો આવાયદ
શુદન્, મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્
આનો આવાયદ શુદન્. (કુશાદે) અષઆને*
અર્ષમ વોહુ ૨

 (દખણ દીશા તરફ મોહું કરીને પઢે.)

(ખીસ્તા) દાદારે ગેહાન્ દીને માજ્દ-
યસ્ની દાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નંમસંતે

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

૨૯૨ અરુદીબેહેશ્ત યસ્તની નીરંગ.

અપાઉમ સંવિરતે અરંદિ સૂર અનાહિતે
અપઝાને* અપંમ વૉહુ ૧.

નંમે હિરુવધરે વંધ્રહિ મજદહાતે અપ-
ઝાને* અપંમ વૉહુ. ૧.

અપંમ વહિરતંમ સ્તએરતંમ અમંપંમ
રંપંન્તંમ યજમધદે. અપંમ વૉહુ. ૧.

(ખીસ્તા) અદીંબેહેશ્ત અમૂશાસ્પંદ
બેરસાદ (કુશાદે) અપંમ વૉહુ ૧.

અદીંબેહેશ્ત યસ્તની નીરંગ.

❧ (એ નીરંગ અરુદીબેહેશ્ત યસ્ત પઢ્યા
પછી ત્રણ વાર પઢવી)

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

(ખીસ્તા) દાદારે જોહાંનુદાર, તવાંના
 ઓ દાના, ઓ પરૂવરતાર ઓ આફ્રીદેગાર,
 ઓ કુરુદેહુગાર ઓ અવક્ષીદાર. અહેરેમન્
 હિયુ નાદાંન, ઓ નતવાંનદ બહિયુ ચીજ
 નશહેદ. (કુશાદે) અહુરમજ્દ (ખીસ્તા)
 દાદાર; અહેરેમન્ મરોચીનીદાર. દાદાર
 પાક્; અહેરેમન્ નાપાક્, અહેરેમન્ ખાક્
 શવદ, અહેરેમન્ દુર્ શવદ, અહેરે-
 મન્ દરે શવદ, અહેરેમન્ શેકસ્તેહ
 શવદ, અહેરેમન્ હલાક્ શવદ. અવલ
 દીન્ જરુથુશ્તી પાક્ (કુશાદે) અહુરમજ્દ
 (ખીસ્તા) બુલંદ કવી, બેહુ અવજૂની.
 (કુશાદે) અવૈમ વૌહુ ૧.

સરોશ યસ્ત હાદોખત.

 (અસલ જરથોસ્તી ફરમાન મુજબ,
 હાવન, રપિથ્વન તથા ઉઝીરન ગેહની ફરજ્યાત
 તરીકે હોરમજદ, અર્દીબેહેસ્ત અને સરોશ યસ્ત
 હાદોખત—એ ત્રણ યસ્તોને ખાસ ફરજ્યાત
 ગણેલી છે, જે વગરની ફરજ્યાત અધુરીજ
 કહેવાય. વાસ્તે હર રોજ ખુરશેદ મેહેરની તેમજ
 ખીજ નીઆએશો પઢ્યા પછી આ ત્રણ
 યસ્તો સાથે પઢવી. વળી ઉપહીન ગેહમાં પણ
 લોકલ ટાઇમ ૩ વાગા પછી સરોશ યસ્ત
 હાદોખત પઢવી સારી છે. અધવીસ્ત્રથ્રેમ ગેહમાં
 તેમજ ઉપહીન ગેહમાં ત્રણ વાગા સુધી સરોશ
 યસ્ત હાદોખત બણાતી નથી.)

દનઔથ અહુરહે મજદાઔ અવેમ
વોહુ ૧.

(ખીસ્તા) ય નામે યજદાંન (કુશાદે)
અહુરમજદ (ખીસ્તા). ખાદાએ અવજની,
ગુરજે ખારેહ અવજયાદ (કુશાદે) સરોશ
અશો, તગી, તન-ફર્માન, શેકફ્ત-છન,
છન-અવજોર, સાલારે દામાને અહુરમ-
જદ (ખીસ્તા) ઘેરસાદ.

અજ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ,
અજ હરવસ્તીન્ (કુશાદે) દુરમત દુજ-
ખત દુજવરૂરત (ખીસ્તા) મેમ ય ગેતી
મનીદ, ઔઔમ ગોપૂત્, ઔઔમ કદ્,
ઔઔમ જસ્ત, ઔઔમ યૂન્ યૂદ
ઔસ્તેદ, અજ આંન્ ગુનાહ મનશી

ગવશની કુનશની, તની રવાંની ગંતી
 મીનોઆની, આંખે અવાક્ષ પશેમાન્,
 પ સે ગવશની પ પતેત હોમ્.

(કુશાદે) દનઆંધ્ર અહુરહે મજદાઆં.
 તરોઈદીતે અંધ્રરહે મધન્યેઉશ. હુધથ્યા-
 વશેતાંમ હાત વસ્ના ફ્રેરષોત્તેમ્મ. સ્ત-
 આંમિ અપ્મ. અપ્મ વૉહુ ૩.

ફવરાને મજદયસ્નો કરથુશત્રિશ,
 વીદ્યેવો અહુર-હ્યેવો.

(હાવન, રપિથ્વન, ઉઝીરન અને ઉપહિન-
 એ ચાર ગેહમાંથી જે ગેહ હોય તે પઢે.)
 ફસસ્તયએચ. સઆંપહે અખ્યેહે, તખમહે
 તનુ-માંથહે, દરપિ-દ્રઆંશ, આહુધર્યેહે,
 દનઆંધ્ર યસ્નાઈય વહુમાઈય દનઆં-
 થાઈય ફસસ્તયએચ.

યથા અહુ વધર્યો જઓતા, કા મે
ઝૂતે, અથા રતુશ અષાત્તિયત્ત હય કા
અષવ વીદવાઓ ઝઓત્ત.

(કરદો ૧ લો) સઘઓમ અધીમ હુર-
ઓદમ, વરંથાજનમ, કાદત્ત-ગએથમ,
અષવનમ અષહે રતૂમ યજમમદ. નમો
વાહુ, નમો વહિરતમ, જરથુશ્ત્ર ગએ-
થાખયો. તત્ત દ્વતો દ્વતામ ઉર્વતો
પદતિ-દારેશત; તત્ત દ્વતો દ્વધત્યા-
ઓસ્ત્ય અષિ, ઉષિ, કરેન, ગવ, દરેથ,
જકરે દરેજવાન્, પદરિ-ઉર્વએશતમ. યત્ત
નમો વોહુ અદવીમ અદમએમ નધરે
હામવરંતિશ, દુજે વારેથમ દારેશત.

સઘઓ અખ્યો દ્વિધૂમ ધાતોતમો; હો
વરંથજ દુજમ જધનિરતો. ના અષવ

આક્રિવચસ્તમે, હા વરંથ વરંથવસ્તમે.
 માંથ્રો રપંતો મધન્યવીમ દુજંમ નિજ-
 બધરિરતો. અહુનો વધર્યો વચાંમ વરંથ-
 જોસ્તમે. અરુપુજ્ઞો વાક્ષ યાહિ વરંથ-
 જોસ્તમે. દ્યેન માજદ્યસ્તનિશ વીરપ-
 એપુ વંધહુપુ, વીરપએપુ અષો-ચિથ્ર-
 એપુ હુધથ્ય-દાતંમ અથ દાતંમ જરથુશત્રિ.

યસ્ય જરથુરત્ર, ઈમત્ ઉજ્ઞંમ વચો
 ક્રવઝાંચાત્, ના વા નાધરિ વા, અપ-
 સર મનંધ્રહુ, અપ-સર વચંધ્રહુ, અપ-
 સર બ્યઝાંથન; મસો વા આપો, મસો
 વા થવએષો, ક્ષપો વા તાંથ્રીયયાઝા
 અધપિ-દ્વાંનર્યાઝા, અપાંમ વા નાવ-
 ધનાંમ પધતિ પેરંતૂશ, પથાંમ વા
 પધતિ વીચરનાઝા, નરાંમ વા અપ-

ઔનાંમ હનુમનાધશ, દ્રવતાંમ વા
 દ્યેવયસ્નનાંમ હન્દ્રનાધશ, કહ્મિ
 કહ્મિચિત્ર વા અધ્યનાંમ, કહ્મિ
 કહ્મિચિત્ર વા અરથનાંમ શ્વએષો
 ણિવિવાઔ, નોધત્ર દિમ યવ અંધાહે
 અયાંન, નોધત્ર અંધાહાઔ કષો, દ્રવાઔ
 જરેતો જરતુમનો જજરાનો, અપિખ્ય
 અવ-રપશતિચિન અવિ અવિ-રપખ-
 ઔત્ર; નોધત્ર ગદહે વજ્રે-વાંશયેહે
 શ્વએષો ક્રાંશતિચિન ક્રાંતુયાત્ર.

ધમત્ય જરથુશ્ત્ર, ધમત્ર ઉખદંમ વચો
 ક્રમૂયાઔ, યત્ર આજસાત્ર કરેસસ્ય,
 ગદોતૂરથ, દ્યેવેશ્ય હનુદ્રેમન; આઅત્ર
 દ્રવતાંમ દ્યેવયસ્નનાંમ, યાતૂરથ યાત્ર-
 મતાંમ, પધરિકાઔસ્ય પધરિકવતાંમ,
 શ્વએષો ક્રતેરેસાંન કદ્રાંન, ન્યાઔ-શ્યો

દુએવ, ન્યાઓ-ચો દુએવયાજો, જરૂરે અવ
 ગેઉર્વયાંન્ અથ રારેખ્ય-તો. યથચ પસુશ-
 હુઉર્વાઓંધ્રહો, અએતત સ્ત્રઓંપેમ
 અપીમ પધરિ-ખરામધદે, યિમ અપવર્નમ
 વેરંથ્રાજનંમ; અએતત સ્ત્રઓંપેમ અપીમ
 ક્ષાયજામધદે, યિમ અપવર્નમ વેરંથ્રાજનંમ,
 હુમતાધરચ હૂપતાધરચ હવર્શતાધરચ.

અહે રચ ખરેનંધ્રહચ, અંધહે અમ
 વેરંથ્રપ્તચ, અહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તંમ
 યજ્ઞધ સુર-વત યસ્ત, સ્ત્રઓંપેમ અપીમ
 જઓંથ્રાજ્યો, અપીમચ વંધુહીમ ખેરંજધ-
 તીમ, નધરીમચ સંધહેમ હુરઓંદેમ.
 આયનો જમ્યાત અવંધહે, વેરંથ્રાજઓં
 સ્ત્રઓંપો અખ્યો. સ્ત્રઓંપેમ અપીમ
 યજ્ઞમધદે. રતૂમ ખેરંજ-તંમ યજ્ઞમધદે,
 યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો અપહે

અપનોત્તેમો, યો અપહે જઘમશત્તેમો.
વીરપ સ્ત્રવાઓ જરથુશ્ત્રિ યજ્ઞમધદે.
વીરપચ હવર્ષીત વ્યઓથન યજ્ઞમધદે,
વર્ષીતચ વર્ણ્યમનચ.

યેંધહે હાતાંમ આઅત્ત યેસ્ને પધતો
વંધહે, મજદાઓ અહુરે વએથા અષાત્ત
હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઓંસ્યા
યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૨ જો) સ્ત્રઓષ્મ અષીમ,
હુરઓદ્મ, વર્ણ્યાજનમ, ક્રાદત્ત-ગએથમ,
અપવનમ અપહે રત્તમ યજ્ઞમધદે. યો
વનનો કયદહે, યો વનનો કાન્દયેહે,
યો જન્ત દએવયાઓ દુજો, અશ-અઓ-
જંધહે અહૂમ-મર્નયો; યો હુરેત અધ-
વ્યાક્તચ, વીરપયાઓ ક્રવોધશ ગએથયા-

ઝાં. યો અનવંધહુજ્ઞનો કએનંધહુ,
 નિપાધતિ મજ્જદાઝા દામાંન્ ; યો અન-
 વંધહુજ્ઞનો કએનંધહુ, નિશહુર્વધતિ
 મજ્જદાઝા દામાંન્ . યો વીરપેમ અહૂમ
 અસ્તવન્તંમ, ઝરેદ્વ સ્નધથિષ નિપાધતિ,
 પસ્ય હૂ-ક્રાખો-દાધતીમ. યો નોધત્ર
 પસ્યએત હુશખ્ત, યત્ર મધન્યૂ દામાંન્
 દધદીતંમ, યસ્ય સ્પેન્તો મધન્યુશ યસ્ય
 અંધરો. હિષારો અપહે ગએથાઝા.
 યો વીરપાધશ અયાંન્ય ક્ષપ્તસ્ય યૂધ-
 દ્યેધતિ, માજન્યએધખ્યો હદ દએવએ-
 ધખ્યો. હો નોધત્ર તરૂશતો ક્રાનામધતે,
 ધવએષાત્ર પરો દએવએધખ્યો; ક્રા અહ-
 માત્ર પરો વીરપે દએવ અનુસો તરૂશત
 નંમેન્તે, તરૂશત તંમંધહો દરેન્તે.

અહુ રય ખરેનંધહુય, અંધહુ અમ

વૅરંથપ્પય, અહિં યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તંમ
 યજ્ઞમં સુર-વત યસ્ત, સ્ત્રવ્યોષ્મ અપામ
 જવ્યોઞ્ચાખ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ ઞૅર-
 જધતીમ, નધરીમ્ય સંધહંમ હુરવ્યોદંમ .
 આય નો જમ્યાત્ર અવંધહિ, વૅરંથજ્ઞવ્યો
 સ્ત્રવ્યોષો અખ્યો. સ્ત્રવ્યોષ્મ અપીમ
 યજ્ઞમધદે. રતૂમ ઞૅરજન્તંમ યજ્ઞમધદે,
 યિમ અહુરંમ મજદહાંમ, યો અપહિ
 અપનોતંમો, યો અપહિ જધમૂરતંમો.
 વીરપ સ્ત્રવાવ્યો જરથુરંત્ર યજ્ઞમધદે.
 વીરપય હવર્શંત ષ્યવ્યોઞ્ચન યજ્ઞમધદે,
 વરૂરતય વરંબ્યમ્નય.

યેંધહિ હાતાંમ આઅત્ર યેસ્તે પધતી
 વંધહિ, મજદહાવ્યો અહુરો વગ્નેથા
 અપાત્ર હયા, યાવ્યોંધહિંમ્યા તાંસ્યા
 તાવ્યોંસ્યા યજ્ઞમધદે,

(કરદો ૩ જો) યથા અહૂ વધર્યો ૧.
 સ્વર્ણાપ્તમ અપીમ, હુરર્ણાદમ, વરંધ્રા-
 જનમ, ક્રાદત્ત-ગર્ભમ, અપવન્મ
 અપહે રત્નમ યજ્ઞમધદે. યો આક્ષતિશ્ચ
 ઉર્વધતિશ્ચ દુન્ને સ્પન્ધો; સ્પેનિશ્તહે
 અવાન્ અમ્પાઝ્યા સ્પેન્ત, અવિ હુષ્તો-
 કર્ષવધરીમ જામ. યો દ્યેનો-દિસો
 દ્યેનયાઝ્યા, અહુમાર્ધ દ્યેનામ દ્યેસ-
 યાત્ર અહુરો મજદાઝ્યા અપવ.

અહે રય ખરંધ્રહુય અંધ્રહે અમ
 વરંધ્રધય, અહે યસ્ત યજ્ઞતનામ, તમ
 યજ્ઞધ સુરન્વત યસ્ત, સ્વર્ણાપ્તમ અપીમ
 જઝ્યાધાજ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ
 ખરંધ્રધતીમ, નધરીમ્ય સંધ્રહમ હુર-
 ર્ણાદમ. આય નો જમ્યાત્ર અવંધ્રહે,
 વરંધ્રજઝ્યા સ્વર્ણાપો અપ્યો. સ્વર્ણાપ્તમ

અપીમ યજ્ઞમધદે. રતૂમ ઔરજન્તમ
 યજ્ઞમધદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો
 અપહિ અપનોતેમો, યો અપહિ જધમૂ-
 રતેમો. વીસ્પ સ્તવાઝ્યા જરથુરિત્ર યજ્ઞ-
 મધદે. વીસ્પય હવર્શત ધ્યઝ્યાશન યજ્ઞ-
 મધદે, વર્શતય વરેબ્યમનય.

યેધહિ હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્તે પધતી
 વંધહિ, મજદાઝ્યા અહુરે વએથા અપાત્ર
 હયા, યાઝાંદ્રહાંમ્યા તાંસ્યા તાઝ્યાસ્યા
 યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૪ થો) યથા અહુ વધર્યો ૧.
 સ્ત્રઝાપેમ અપીમ, હુરઝાદેમ, વરેથ્રા-
 જન્તમ, ક્રાદત્ર-ગએથેમ, અપવન્તમ
 અપહિ રતૂમ યજ્ઞમધદે. યિમ દથત્ર
 અહુરે. મજદાઝ્યા અપવ, અએમહિ

પ્રવી-દ્રઞ્ઞાશ હુમએસ્તારંમ. આક્તીમ
 હાંમ-વધન્તીમ યજ્ઞમધદે, પરંશતસ્ય
 ઋવયાઞ્ઞાસ્ય હુમએસ્તાર. હુખય
 સ્ત્રઞ્ઞાપહે અખ્યેહે, હુખય રજ્ઞઞાશ
 રજ્ઞિશતહે, હુખય મિથ્રહે વાઉર-ગઞ્ઞા-
 યઞ્ઞાધતોઘશ, હુખય વાતહે અપઞ્ઞાનો,
 હુખય દઞ્ઞેનયાઞ્ઞા વંધ્રહુયાઞ્ઞા માજ્ઞદ-
 યસ્તોઘશ, હુખય અરંશતાતો ક્રાદત્ત-
 ગઞ્ઞેથયાઞ્ઞા વરંદત્ત-ગઞ્ઞેથયાઞ્ઞા સવો-
 ગઞ્ઞેથયાઞ્ઞા, હુખય અપોઘશ વંધ્રહુયાઞ્ઞા
 હુખય ચિસ્તોઘશ વંધ્રહુયાઞ્ઞા, હુખય
 રજ્ઞિશતયાઞ્ઞા ચિસ્તયાઞ્ઞા, હુખય વીરપ-
 એવાંમ યજ્ઞતનાંમ, હુખય માંથ્રહે
 રપંન્તહે, હુખય દાતહે વીદએવહે,
 હુખય દરંધયાઞ્ઞા ઉપયનયાઞ્ઞા, હુખય
 અમંપનાંમ રપંન્તનાંમ, હુખય અહ-

માહમ સર્વોપ્યન્તાંમ યત્ત ણિપધતિરત-
નાંમ અપર્વોનાંમ, હુખય વીરપયાઓ
અપર્વોનો સ્તોધશ.

આહુ રય ખરેનંધ્રહય, અંધાહુ અમ
વરંધ્રધય, આહુ યરન યજ્ઞતનાંમ,
તંમ યજ્ઞેધ સુરન્વત યરન, સ્વર્વોપ્મ
અપીમ જર્વોધ્રાજ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ
ખરંજધતીમ, નધરીમ્ય સંધ્રહુમ હુર-
ઓહમ. આચ નો જમ્યાત્ અવંધાહુ,
વરંધ્રજઓ સ્વર્વોપો અપ્યો. સ્વર્વોપ્મ
અપીમ યજ્ઞમધદે. રતૂમ ખરંજન્તંમ
યજ્ઞમધદે, યિમ આહુરંમ મજ્ઞદાંમ, યો
અપાહુ અપનોતંમો, યો અપાહુ જધ-
મૂરતંમો. વીરપ સ્વવાઓ જરથુરત્રિ
યજ્ઞમધદે. વીરપચ હવરંત ણ્યર્વોધન
યજ્ઞમધદે, વરંતચ વરંજ્યમનચ.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પધતી
વંધહે, મજદાઓ અહુરો વએથા
અપાત્ર હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્ત્યા
તાઓંસ્ત્યા યજમધદે.

(કરદો પ મો) યથા અહુ વધયો ૧
સ્રઓપમ અપીમ, હુરઓદમ, વરંથા-
જનમ, ક્રાદત્ર—ગએથમ, અપવનમ
અપહે રતૂમ યજમધદે, પઓધરીમ્ય
ઉપેમમ્ય મદેમમ્ય ક્રતેમમ્ય, પઓધ્યાય
યસ્ન ઉપમચ મદેમચ ક્રતેમચ.

વીરપાઓ સ્રઓપહે અબ્યેહે, તજમહે
તનુ-માંથ્રહે, તજમહે હાંમ-વરંતિવતો,
બાજુશ-અઓજંધહે, રથએરતાઓ,
કમરંદોજનો દએવનાંમ; વનતો વનધતીશ
વનધતિવતો, અપઆનો વનતો વનધતીશ
વનધન્તીમ્ય ઉપરતાતેમ યજમધદે,

યાંમ્ય સ્વૌપાહુ અબ્યેહુ, યાંમ્ય અર્શ-
તોધશ યજ્ઞતહુ. વીરપ ન્માન સ્વૌપો-
પાત યજ્ઞમધદે, યેં હ્રાદ સ્વૌપો અબ્યો-
ક્યો, ક્રિતો, પધતિ-જન્તો; નાત્ય અપવ,
ક્રાયો-હુમતો, ક્રાયો-હુજ્જતો, ક્રાયો-
હુવર્શતો.

કંહરપેમ સ્વૌપાહુ અબ્યેહુ યજ્ઞ-
મધદે; કંહરપેમ રજનઆશ રજિરતહુ
યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ મિથ્રહુ વૅઠિર-
ગઆયઆધતોધશ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ
વાતહુ અપઆનો યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ
દ્યૌમયાઆ વંધુહુયાઆ માજદયસ્નોધશ
યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ અર્શતાતો ક્રાદત્ર-
ગએથયાઆ, વરેદત્ર-ગએથયાઆ, સવો-
ગએથયાઆ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ
અપોધશ વંધુહુયાઆ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ

ચિસ્તોઈશ વંધુ હુયાઓ યજ્ઞમધદે; કંહર-
 પેમ રજિશતયાઓ ચિસ્તયાઓ યજ્ઞ-
 મધદે; કંહરપેમ વીરપએષાંમ યજ્ઞત-
 નાંમ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ માંથાહે રપેન્તાહે
 યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ દાતાહે વીદએ-
 વહે યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ દરેધયાઓ
 ઉપયનયાઓ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ અમ-
 પનાંમ રપેન્તનાંમ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ
 અહમાકેમ સઓખ્યન્તાંમ, યત્ર ખિપધતિ-
 શતનાંમ અપઓનાંમ યજ્ઞમધદે; કંહરપેમ
 વીરપયાઓ અપઓનો સ્તોઈશ યજ્ઞમધદે.

આહે રય ખરેનંધુહય, અંધાહે અમ-
 વેરેથધય, આહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ તંમ
 યજ્ઞેધ સુરન્વત યસ્ત, સઓપેમ અપીમ
 જઓધાખ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ ખરે-
 જધતીમ, નધરીમ્ય સંધુહમ હુરઓદેમ.

આય નો જમ્યાત અવંધહે, વૅરંથનઆ
 સ્વઆપો અપ્યો. સ્વઆપેમ અપીમ યજ્ઞ-
 મધદે. રતૂમ ળેરંજન્તંમ યજ્ઞમધદે, યિમ
 અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો અપહે અપનોતંમો,
 યો અપહે જધુમુરતંમો. વીરપ સ્વવાઆ
 જરથુરિત્ર યજ્ઞમધદે, વીરપચ હવરત
 વ્યઆધન યજ્ઞમધદે વરેતચ વરંયમનચ.

ચંધહે હાતાંમ આઅત્ર યેસ્ને પધતી
 વંધહે, મજ્ઞદાઆ અહુરે વએથા
 અપાત્ર હયા, યાઆંધુદાંમ્યા તાંસ્યા
 તાઆંસ્યા યજ્ઞમધદે.

(ખીસ્તા યા કુશાદે પઢવું). સરોશ અશો,
 તગી, તન-ર્માન, શેકર્ત-જન-જન-
 અવજર, સાલારે દામાંને અહુરમજ્ઞદ
 (ખીસ્તા) ળેરસાદ અએદૂન ખાદ.

(કુશાદે પઢવું) યથા અહુ વધ્યૌ ર.

યસ્નંમ્ય વહ્નંમ્ય અઘ્નંમ્ય જવરંમ્ય
આક્રીનામિ, સ્વઘ્નંમ્ય અઘ્નંમ્ય, તજ્નંમ્ય,
તનુ-માંઘ્યંમ્ય, દરુષિ-દ્રઘ્નંમ્ય, આહુર્ધર્યંમ્ય.
અર્ધંમ્ય વૌહ્ય ૧.

અહમાધ રઘ્નંમ્ય; હઘ્નંમ્ય;
જસ મેઘ અવંધ્યંમ્ય મજ્ઞંમ્ય; કંરુરંમ્ય મોજ્ઞંમ્ય.

(ખીસ્તા) રોજ્ નેક્ નાંમ, રોજ્ પાક્
નાંમ, રોજ્ મુખારક્ (જે રોજ હોય
તે પઢવો), માહે મુખારક્ (જે માહ હોય
તે પઢવો), ગાહે (હાવન, રપીથવન, ઉઝીરન
યા રાતના ત્રણ વાગા પછીની ઉપહિત એ
ચાર ગેહમાંથી જે ગેહ હોય તે પઢવી).
નમાજ દાદારે ગેહાંન્ દામાંન્.
દ્વનઘ્નંમ્ય અહુરહે મજ્ઞદાઘ્નંમ્ય. તરોધદીતે
અંધુરહે મઘ્નંમ્યઉશ. હુધ્યાવરતાંમ

દાત વસ્ત્રા ફરણાત્તમમ. રતઅંભિ અપ્પમ
અપ્પમ વાહુ ૧.

(ખીસ્તા) ગુર્જે ખારેહ અવળયાદ
(કુશાદે) સરોશ અશો તગી, તન-
કર્માન, શેકશ્ત-જન, જન-અવળેર
સાલારે દામાને અહુરમશ્દ (ખીસ્તા)
બેરસાદ અમાવંદ પીરોજ્જર અમાવંદી
પીરોજ્જરી. દાદ દીન બેહ માજ્દયસ્તાન,
આગહી રવાઇ ગોઆક્રિંગાની ખાદ હપ્ત-
કેશવર જમીન; અએદ્દન ખાદ. મન
આનો આવાયદ શુદન, મન આનો
આવાયદ શુદન, મન આનો આવાયદ
શુદન. (કુશાદે) અપ્પાનેઃ અપ્પમ વાહુ ૧.

 (દક્ષિણ દિશા તરફ મોહોડું કરીને પઢે.)

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

૩૧૪ સરોશ યસ્ત હાદોપ્ત.

(ખીસ્તા) દાદારે ગેહાંન્ દીને મજદ-
યસ્ની દાદે જરથુશ્તી. (કુશાદે) નંમસ-તે
અપાઉમ સંવિશ્તે અરંદ્રીસૂર અનાહિતે.
અપઓને* અપેમ વૉહુ. ૧

નંમે ઉરવધરે વંધુહિ મજદહાતે
અપઓને* અપેમ વૉહુ ૧.

સ્રઓપેમ અષીમ હુરઓદેમ વેરંથ્રા-
જનંમ દ્રાદત્ત-ગએથેમ અપવનંમ અપહે
રતૂમ યજમઈદે. અપેમ વૉહુ ૧.

સરોશ અશો, તગી, તન્-ફરમાન્,
શેઠ્ઠત્ત-જન્ જન્-અવજર્, સાલારે-
દામાંને અહુરમજદ (ખીસ્તા) ઝેરસાદ.
(કુશાદે) અપેમ વૉહુ ૧.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

સરોશ યશ્ત હાદોખતની નીરંગ.

✍ (ખીસ્તા) ગુરજે ખારેહ્ અવજાયાદ,
(કુશાદે): સરોશ અશો, તગી, તન-ફરમાન
શેકપ્ત-છન છન—અવજોર, સાલારે
દામાને અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખેરસાદ;
અએહન ખાદ. (કુશાદે) અષ્મ વૉહ્ ૧.

✍ (ત્રણ વાર પઢે)

દોઆ નામ્ સેતાયસ્ને.

❧ (આ દોઆ નામ સેતાયસ્ને ફર-
જ્યાત તેમજ ખુશીનું ભણુતર પુરું કરી રહ્યા
પછી દરેક ગેહમાં છેક છેલ્લે પઢવી. હાલમાં
ખુરશેદ મેહેરની નીઆએશ કર્યા પછી દોઆ
નામ સેતાયસ્ને તથા ચારે દીશાનો નમસ્કાર
તુરત ભણુવામાં આવે છે, પણ તેમ નહીં
કરતાં પોતાનું બધું ભણુતર ભણી લઈને છેક
છેલ્લે દોઆ નામ્ સેતાયસ્ને તેમજ નમસ્કાર
હાવન, રપીથવન, તથા ઉઝીરનમાં ભણુવા.)

ફનઆથ અહુરહે મજદાઆ. અર્પમ
વાહુ ૧. (ખીસ્તા) બનામે યજદે, બક્ષાયન્દેહે,
બક્ષાયેશ્વારે મેહેરખાન. નામ્ સેતાયસ્ને

(કુશાદે) અહુરમજ્દ (ખીસ્તા) હુમા ખૂદ ઓ
હુમા હસ્ત ઓ હુમા ખેદ. નામે યજ્ઞદે
સ્પેનામીનો. અન્દર્ય મીનોઆન્ મીનો.
અજ્ઞશ ખૂદશ્-યક્નામ્ (કુશાદે) અહુર-
મજ્દય. (ખીસ્તા) ખાદાએ મેહિસ્ત, ઓ
તવાના ઓ દાના ઓ દાદાર, ઓ
પર્વર્તાર ઓ પાના ઓ ખાવર, ઓ
કર્દેહ્ગર ઓ અવક્ષીદાર, અવીજે
વેહ્-દાદસ્તાંની ઓ હુમાજેર.

સેપાસ્ ઓએ ખુજેર્ગ હસ્તીઆન્, કે
આક્રીદ અવનીદ, ઓ પ-ખેશ્ અન્ગાંમ્
ખતી જોર દાનાઈ, અવર્તર શેશ્
અમેશાસ્પન્દાંન્, અવદ વેશ્ યજ્ઞદાંન્,
રેશન્ ખેહિસ્ત ગરોઝમાન્, ઓ ગેરદે

આસ્માન્, ઓ ખૂરે તાવા, ઓ માહે
 ખાંમી, ઓ સતરે વશ્-તોખમ, બાહ્
 અન્દર-વાએ, ઓ આવ્ ઓ આતશ્ ,
 ઓ જમીન્ ઓ ઉર્વર, ઓ ગોસ્પન્દ
 ઓ અયોક્ષસ્ત ઓ મરદુમ્ .

યજ્જસ્ને ઓ ન્યાયસ્ને, અજ્ઞ ઓએ
 ખાદાએ કે ફેહ્ગર, કે મેહ્ કેદ્ અજ્ઞ
 હર ગેતીહા દેહેશનાન્ , મરદુમ્ પ
 ગવાએશ્ , માદાન્ દાદ ઓ શેહ્યારેશે
 અન્ગામ્ , રાઈનીદારેશ્ દામાન્ , પ રખમ
 અંગીજસ્ને પરહીજ્ દીવાન્ .

નમાજ્ ઓએ વીસ્પ-આગાહ્ અશ્
 ખાવર, કેશ્ ફરેસ્તીદ પ જરતોશ્ત
 રપેન્તમાન્ અશો ફરોહર, અશ્તશ્ ઓએ

દામાંન્ , દીન-દાનેશને વરોએશને, આસ્ને
 ખેરદી ગોશો-સૂતે-ખેરદી. દાનાધ ઓ
 રાધનીદારીએ વીરપ હસ્તાંન્ , ઓ બૂદાંન્
 ઓ બેદાંન્ , ક્રહન્ગાંન્ ક્રહન્ગ્ માંથ-
 રપેન્ત, કુ બેદ રવાંન્ હુ-પુલ્ , ઓ
 બુખ્તારી અજ્ દુજખ્, વદાર દાર ઓએ
 આંને પેહિલૂમ અખાંન્ , અશોઆંન્
 રોશન્ હન્દ , હુબોઇ હમા-નેકી.

પ કર્માને તો ખાવર્ , પ કર્માને
 તો ખાવર્, પ કર્માને તો ખાવર્, પદીરમ્
 ઓ મીનમ્ ઓ ગોયમ્ , ઓ વરજમ્
 દીને બેહ્ અવીજેહ્ , આસ્તવાન્ હોમ
 પ હર કંરકેહ્ અવાક્ અજ વીરપ બજેહ્,
 અવીજેહ્ દાર હોમ , બુદશ આશનીદે

કુનશ્ને, પરહીજશ્ને ઓ પાક શેશ
જોરાંને જાન, મનશ્ન ગવશ્ન કુનશ્ન,
ઓ વીર ઓ હોશ ઓ ખેરદ.

પ કાંમે તો કર્કેહ્ગર તવાનમ્ કર્દ,
આંને તો પરસ્તશ્ને, પ ખેહ્-મનશ્ને
ખેહ્-ગવશ્ને ખેહ્-વર્જશ્ને, વશાયેમ્
રાહે રોશાન, કે ઓમ્ નરસાદ ગેરાન
પજ્દ દુજખ્, વહીરમ્ પ ચેશન્દર્જ. ઓ
રસમ્ આંને ખેહ્સ્તે પૂર્-ખાયે, હરવસ્પ
ચેસીદેહ્ ઓ હુમા-ખારી.

સેતાયશ્ન ઓયે અવક્ષીદાર ખાદાયે,
કુ કાંમ્હ કર્કેહ્, પાદ્-દહેશને કુનન્દ,
ફર્માન્-રાઈનીદારાન્, અવદુમ્ ખૂબેદ

હર્વન્દાંનચ્ચ અજ્ઞ દુજ્ઞખ્ , ઓ અવીજેહા
વીનારેદ્ વીરપ.

 સેતાએશને દાદાર (કુશાદે) અહુર
મજ્ઞદ્, (ખીસ્તા) હર્વસ્પે આગાહ્ ઓ
તવાના ઓ તવન્ગર્. હપ્ત્ અમેશાસ્પન્દ્
ઓ ખેહેશમ્ ચજ્ઞદ્ પીરેજગર્, દુશ્મન્-
જદાર્, (કુશાદે) અમહે હુતાશતહે (ખીસ્તા)
ખેરસાદ્. (કુશાદે) અર્ષમ વૌહુ ૧.
(ત્રણ વાર પઢે).

ચારે દિશાનો નમસ્કાર.

 (હાવન, રપિથ્વન તથા ઉઝીરન
એ ત્રણ ગેહમાં પોતાના તમામ ભણતરને છેડે

“ દાઆ નામ સેતાચરને ” પઠી રહ્યા પછી, નીચે મુજબ ચારે દિશામાં એક પછી એક ફરતાં આખો નમસ્કાર યાને કે “ અહ્મા હુમા ગુનાહ ” થી તે છેક “ કરૂદ્દેહ મોજદ ” સુધીનો ભાગ દરેક દીશામાં જુદો જુદો પઢવો. પહેલે દક્ષીણ દીશામાં મોંહ કરી પઠી, પછી પુર્વમાં, પછી પશ્ચીમમાં, અને છેલ્લે ઉત્તરમાં એમ અનુક્રમે મોંહ કરીને ઉપલી ત્રણમાંની દરેક ગેહમાં પણ એજ અનુક્રમે ઉપર મુજબ સંપૂર્ણ નમસ્કાર કરવાનું અસલ ફરમાન છે. હાલમાં ચારે દીશામાં ફરી રહ્યા પછી ફક્ત છેલ્લે એકજ વાર “ અહ્માહ રએશ્ય ” થી “ કરૂદ્દેહ મોજદ ” ભણવામાં આવે છે, પણ સંપૂર્ણ નમસ્કારમાં તો દરેક દીશાએ “ અહ્માહ રએશ્ય ” થી “ કરૂદ્દેહ મોજદ ” ભણાવું જોઈએ).

(ખીસ્તા) અજ્ઞ હુમા ગુનાહ્ પતેત
પશેમાનુમ્ . (કુશોદે) અર્પમ વૌહ્ ૧.

નૌમો આઝ્ઝાધ્હામ અસંધ્હામ્ય,
ષોધધનામ્ય, ગઝ્ઝાયઝ્ઝાધતિનામ્ય, મઝ્ઝે-
થનનામ્ય, અવો-ખરેનનામ્ય, અપામ્ય,
જ્ઞમામ્ય, ઉર્વરનામ્ય, અંધ્હાઝ્ઝાસ્ય
જ્ઞમો, અવંધ્હુય અળ્લો, વાત્હુય
અપઝ્ઝાનો, સ્ત્રામ્, માઝ્ઝાંધ્હો, હૂરો,
અનધ્ધનામ્ રઝ્ઝાયંધ્હામ્ ખદાતનામ્,
વોસ્પનામ્ય સ્પેન્તહિ મધ્ધ્યેઉશ દામ-
નામ્, અપઝ્ઝાનામ્ અપઝ્ઝાનિનામ્ય
અપહિ રથવામ્ . અર્પમ વૌહ્ ૧.

અહ્માધ રઝ્ઝેરય; હુજંધરેમ;
જસ મે અવંધ્હુ મજ્જહ; ઉરુરુ મોજ્જહ.

દીનગો કલમો (પાજંદમાં)

 (એ આખો કલમો ત્રણવાર ભણવો. છેક છેલ્લાં પઢવું હોય ને આગલ અવસ્તા ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે નહીં ભણવા હોય તો એ કલમો કુશાદે પઢી શકાશે).

(ખીસ્તા) બ નામે યજ્ઞદ બક્ષાયન્દેહે બક્ષાયેશ્વરે મેહેરખાન્ .

(કુશાદે) રજિશતયાઓ ચિસ્તયાઓ મજહદદાતયાઓ અપ ઓન્યાઓ દએનયાઓ વંધુહુયાઓ માજહદયસ્નોમશ (ખીસ્તા) દીન્ બેહ્ રાસ્ત્ વ હોરોસ્ત્ , કે ખાદાએ

બર ખલક ફેરતાદેહ, ઇન હસ્ત કે
 જરતોશ્ત આવોરદેહ હસ્ત; દીન દીને જર
 તોશ્ત દીને (કુશાદે) અહુરમજદ (ખીસ્તા)
 દાદેહ જરતોશ્ત. ખીશક વ ખીગુમાન
 રાસ્ત દીને જરતોશ્ત સ્પાંતમાન. અએ
 યજ્ઞદાંન ! બ દરગાહે તો હજારાંન
 હજાર, ખીવર હજારાંન હજાર સેપાસ્
 મીકુનમ કે દર દીને જરતોશ્ત મરા પેદા
 બેકદ ! અજ બરજ્જતે દીને ઉ મન દર
 ગરોથમાન યકીન્ ખાહમ શુદ. યકીન્
 ખાહમ કે જૂમ્લે બસ્તેકુસ્તીઆંને નીકુ
 કેરહારાંને હપ્ત કેશ્વર જમીન્ બા મા
 હમાબોર બાદ! યક અજ મા શોમોરદન
 હજાર બાદ!

૩૨૬ દીનનો કલમો (અવસ્તામાં).

કબુલત્ ખાદ્ યક્સ પુજેશે મા,
બે દરગાહત્ રસાદ્ આમોરજેશે મા.
ગુનાદ્ ગુનારશને; કંરદેહ્ અદ્નાયરને
(કુશાદે) અર્ધમ વૉહ્ ૧.

દીનનો કલમો
(અવસ્તામાં.)

❧ (આ અવસ્તા દીનનો કલમો યજ્ઞ-
સ્તેના ૧૨ મા હા ઉપરથી લેવામાં આવ્યો
છે, અને બંદગીને છેડે પાજંદ દીન કલમો
પઢવામાં આવે છે તેમ આ અવસ્તા દીનનો
કલમો નીચે મુજબ પઢવો બહુજ ઉત્તમ છે.
આપણે કુસ્તીમાં જે “ જસ મે અવંધહે
મજ્જહ, મજ્જહયસ્તો અહિ ” આખી પઢયે છીએ

તે આ યજ્ઞસ્નેમાં આવતા આખા અવસ્તા કલમામાંથીજ સેવામાં આવી છે, કે જેને છેડે “ જસ મે અવંધૂહે મજ્જદ ” જોવામાં આવે છે. એ કલમાનો ભાગ “ નાધસ્મો દ્યૈવો ” શબ્દથી શરૂ થઈ “ આસ્તૂર્ધતીથિ , અર્ષમ વૌહુ ૧ ” શબ્દો આગલ પુરો થાય છે, અને આળુખાળુનો ભાગ સરોશની ક્ષુભન નો લીધો છે, કે જે ક્ષુભન કુસ્તીનાં ભણતરમાં હિપર પાને ૨૭ મે સમાવવામાં આવી છે.)

દ્વિતીયાં અહુરહે મજ્જદાંઆ. અર્ષમ વૌહુ ૩.

ક્રવરાને મજ્જદયસ્નો જરથુશ્ત્રિથ વીદ્યેવો અહુર-હક્યેષો. (જે ગેહ હોય તે પઢવી) ક્રસસ્તયએચ.

સાંઆ પહે અબ્યેહુ, તખમહે, તદ્-માં-

શ્રીહૃ, દરુષિ-દ્રઘ્આશ, આહુધર્યેહૃ, દન-
ઘ્આથ યસ્નાધ્ય વહ્નાધ્ય દનઘ્આથાધ્ય
કસસ્તયઘ્ય, યથા અહૂ વધર્યોઃ જઘ્આતા
કા મે ઝૂતે, અથા રતુશ અપાત્તિત્ત હ્ય,
કા અપવ વીહવાઘ્આ ઝઘ્આતૂ .

સઘ્આપ્મ અપીમ , હુરઘ્આદ્મ , વરે-
શ્રાજન્મ , કાદત્ત-ગઘ્આથ્મ , અપવન્મ
અપહૃ રતૂમ યજ્ઞમધદે.

અહુન્મ વધરીમ તનૂમ પાધતિ,
અહુન્મ વધરીમ તનૂમ પાધતિ, અહુ-
ન્મ વધરીમ તનૂમ પાધતિ. યથા અહૂ
વધર્યોઃ ૧.

નાધસ્મો દઘ્આવો; કવરાને મજ્ઞદ્યસ્નો
જરથુશત્રિશ, વોદઘ્આવો અહુર-લ્કઘ્આવો,
સ્તઘ્આતા અમ્પનાંમ સ્પેન્તાનાંમ , યસ્તા

અમ્મપનાંમ રૂપેન્તનાંમ . અહુરાધ મજ્જ-
દાધ વંધુહવે વાહુમધતે, વીરપા વાહુ-
ચિનહી, અપાઉતે રએવધતે ખરેનંધુ-
હધતે. યા જી ચીયા વહિરતા, ચેંધહે
ગાઉશ, ચેંધહે અપેમ ચેંધહે રઆચાઆ,
ચેંધહે રઆચેખીશ, રોધથ્વન ખાધા. .

રૂપેન્તાંમ આરમધતીમ વંધુહીમ વેરેને;
હા મોઈ અસ્તૂ. ઉસ ગેઉશ સ્તુયે,
તાયાઅત્યા હુજંધુહત્યા, ઉસ મજ્જદ-
યસ્તનાંમ વીસાંમ, જયાનયએચા
વીવાપત્યા.

પૂરા મન્યએધજ્યો રાઆંધહે, વસે
યાધતીમ વસે-પેધતીમ, યાધશ ઉપધરો
આય જમા ગઆખીશ ખ્યેન્તી. નમંધહા
અપાધ ઉજ્જદાતા પધતા અવત સ્તુયે,

નોઘત્ત અઘ્માત્ત આજ્ઞયાઞ્માનીમ્ , નોઘત્ત
વીવાપ્મ ક્તા માજ્ઞદયસ્નીશ અઞ્ઞાધ
વીસો; નોઘત્ત અસ્તો, નોઘત્ત ઉરતાનહે
ચિન્માનો.

વી દઞ્એવાધશ અધાધશ, અવંધહુશ,
અનરેતાધશ, અકો-દાખીશ સરેમ્ ઋયે;
હાતાંમ દ્રઞ્ઞાજિરતાધશ, હાતાંમ પઞ્ઞા-
પિરતાધશ, હાતાંમ અવંધહુત્તમાધશ.
વી દઞ્એવાધશ વી દઞ્એવવલ્ખીશ, વી
યાતુશ વી યાતુમલ્ખીશ, વી કહ્યાચીત્ત
હાતાંમ આતરાધશ, વી મતેખીશ, વી
વચેખીશ, વી વ્યઞ્ઞાથનાધશ, વી ચિ-
દ્રાધશ. વી છ અના સરેમ્ ઋયે, યથના
દ્રઞ્વાતા રાંજયન્તા.

અથા અથા ચોઘત્ત અહુરો મજ્ઞદાઞ્મા

જરથુરત્રેમ, અદા ક્ષયએતા, વીરપએષૂ
ફરેષ્ણએષૂ, વીરપએષૂ હુન્જમનએષૂ,
યાદશ અપેરેસએતેમ મજદાઓસ્યા
જરથુરત્રસ્યા.

અથા અથા ચોદત જરથુરત્રો, દએ-
વાદશ સરેમ વ્યામ્વેવીતા વીરપએષૂ
ફરેષ્ણએષૂ, વીરપએષૂ હુન્જમનએષૂ,
યાદશ અપેરેસએતેમ મજદાઓસ્યા
જરથુરત્રસ્યા; અથા અર્કેમચીત ચો
મજદયસનો જરથુરત્રિશ, દએવાદશ
સરેમ વીમુચે, યથા અનાદશ વ્યામ્વેવીતા
ચે અપવા જરથુરત્રો.

યા વરનાઓ આપો, યા વરનાઓ
ઉર્વરાઓ, યા વરના ગાઉશ હુદાઓ,
યા વરનો અહુરે મજદાઓ, ચે ગાંમ

૩૩૨ દીનનો કલામો (અવસ્તામાં.)

હહા, યે નરેમ અપવર્નમ; યા વરનો
અસ્ય જરથુશત્રે, યા વરનો કવા
વીરતાસ્પે, યા વરના ફરપઆશત્રા જામા-
સ્પે, યા વરનો કસ્વીત સઝાંબ્યન્તાંમ
હુધથ્યા-વરેજમ અપાઉનાંમ, તા વરે-
નાયા હઝેપાયા.

મજદયસ્નો અહી; મજદયસ્નો જર-
થુશત્રિશ કવરાને આસ્તૂતસ્યા કવરેતસ
યા. આસ્તુયે હુમતેમ મનો, આસ્તુયે
હુખતેમ વચો, આસ્તુયે હવરેશતેમ બ્ય-
ઝાથનેમ. આસ્તુયે હઝેનાંમ વંધુહીમ
માજદયસ્નીમ કસ્પાયઝાંબ્રાંમ, નિદા-
સ્નધથિષેમ, ખઝેત્વદથાંમ, અપઝાનીમ
યા હાધતિનાંમયા, ખૂબ્યેધન્તિનાંમયા,
મજીરતાયા વહીરતાયા સ્તઝેરતાયા, યા
આહુધરિશ જરથુશત્રિશ. અહુરાધ

મજદાઈ વીરુપા વૉહૂ ચિનહી. અએપા
અસ્તી દએનયાઓ માજદયસ્નોઈશ
આસ્તૂઈતિશ. અવેમ વૉહૂ ૧

યથા અહૂ વધ્યો ૨. યસ્નંમય વહ્નંમય
અઓજસ્ય જવરંમય આક્રીનામિ,
સઓપહે અપ્યેહે, તજમહે, તનુ-માંથ્રહે,
દરુપિ-દ્રઓશ, આહૂધર્યેહે. અવેમ
વૉહૂ ૧.

✎ અહ્માઈ રએશ્ય; હુજ'ધરંમ;
જસ મે અવંધ્રહે મજદ; કર્કેહ મોજદ.

દોઆ તન્દરોસ્તી.

✎ (દુઆ તનદરોસ્તી મકર છે, યાને

ગમે તો પઢવી, ગમે નહીં પઢવી. તેથી અહીં આપી છે. કેટલાકો ખંદગીને છેડે આ દુઆ પઢતાં પૈસાટકા, તનદરોસ્તી, હૈયાં છોકરાંનું સુખ વીગેરેની મોરાદ ચાહે છે, પણ અહીં આપણાં ઉપર સુખ દુખનું આવવું કુદરતના અચુક કેશાશને કાયદે હોય છે જે કાયદો ઇનસાફથી બરપુર છે એમ જો આપણે યાદ રાખ્યે તો આવી કાસમની મોરાદો ચાહવાની જરૂરજ રહે નહીં. ખરા આબેદ સાહેબો ઉરવાનની વૃદ્ધિના મીથ સીવાય અને તેને લગતી કોશેશો સીવાય ખીજા કશા દુવાના મીથ પોતા થકી કરતા નથી.

એ દુવા પાજંદમાં હોવા છતાં કાળા અક્ષરે છાપી છે, કારણકે છેક છેલ્લે ભણાતી હોવાથી કુશાદે યાને પ્રગટ પઢી શકાશે. પણ જો આગલ ગુજરેલાં ઉરવાનની નૈયતે અવસ્તા ભણુતર

માંડવાનું હોય તો બે યથા સીવાય તમામ.
ભાગ 'ખીસ્તા' યાને મુગે મહોંડે પઢવો).

બ નામે યજ્ઞદે બક્ષાયન્દેહે બક્ષા-
ચેરગરે મેહુરખાંન. યથા અહુ વધર્યો ર.

તન્-દરોસ્તી દર-જીવરની આવાયદ્ ,
ખોરેહ અંધદ્ અશહીદાર , યજ્ઞદાંને
મીનાઆંન , યજ્ઞદાંને ગંતીઆંન , હુશ્ત
અમ્શાસ્પન્દાંન , મ્યજ્ઞદ રોશાન હુમ્
બેરસાદ. ઇન્ દાઆયાંન બાદ , ઇન્
ખોઆહાંન બાદ. હુમ્ અન્દર કસાંન
રા, જરથુશ્તી હીન્ શાદ બાદ , અએ-
હૂન્ બાદ . યા-ખારી-ખોદા ! ખોદાવંદે
આલમ રા, હુમા અન્જુમન્ રા,
(ફલાંનરા) (આ જગોએ જે જીવતાંની નયતે
મણે તેનું નામ લેવું) બા ફરજન્દાન્ હુમ્

સાલ્ દર બેદાર , શાહ બેદાર , તન્-
 દરોસ્ત બેદાર , અએદ્દન બેદાર , બર
 સરે અરુખન્યાંન , સાલ્હાએ બીસ્ત્યાર ,
 વ કરનહાએ બીશુમાર , બાકી એ
 પાયન્દે દાર . હુમરાન હુમર
 આફ્રીન બાહ , સાલ્ બોઝસ્તેહ બાહ ,
 રોજ્ ફરરોખ બાહ , માહ મુબારક
 બાહ . ચન્દ સાલ , ચન્દ રોજ્ , ચન્દ માહ ,
 બીસ્ત્યાર સાલ અરુખનીદાર , યજ્જરને
 એ ન્યાએશને , એ રાહી એ જોર બર-
 રને . અશહી દાર અવરે હુમા કારો
 કર્દેહા . તન્દરોસ્તી બાહ , નેકી બાહ ,
 ખૂખ બાહ , અએદ્દન બાહ , અએદ્દન
 તરજ્જ બાહ . પ યજ્જદાંન વ અમેશાસ્પ-
 નદાંન કામે બાહ , અપે મ વાહુ . ૧.

પતેત પશેમાની.

 (હાલમાં પતેત પશેમાની આખી ભણવા સામે એવો વાંધો લાવવામાં આવે છે કે તેમાં જે અનેક ગુનાહોની દીપ સીત્તસીલાબંધ આપવામાં આવી છે તે ગુનાહો આપણી હાલની જીવતી જાંદગીમાં આપણે ક્યાં કરવા ગયા હતા? ખાસ કરીને ખચ્યાંઓનાં બાબમાં તેઓની નવજોત ટાંકણે પતેતમાંથી ગંભીર ગુનાહોની દીપને લગતા આખા કરદાઓ કાઢી નાંખીને ભણવાની ભલામણ થાય છે. વળી એ જાંદગી પાછળા જમાનામાં પાજંદ ભાષામાં રચાયેલી હોવાથી તેની જરૂરયાત સ્વીકારવામાં આવતી નથી. પણ જો “પતેત” શું છે અને તે કઈ મોતેબર મતલબથી રચાય છે તે બરોબર ધ્યાનમાં રાખવામાં આવે તો આવું વગર અર્થનું બોલ-

વાથી લોકો જરૂર બાજુ આવે. એક ઉરવાને
 પોતાની આગલી જાંઘગીઓમાં બીજી જીરમોમાંથી
 પસાર થઈને આગલ વધતાં તેમજ આજે ચાલુ
 જાંઘગીમાં બીજી ઉતરતી જીરમને લગતા જે
 ગુનાહો કીધેલા હોય તેની સીલસીલામંધ ચાલી
 પતેતને લગતા ગુનાહોની સંપૂર્ણ દીપમાં સમાવી
 દીધેલી છે. એવા ગુનાહોમાંથી આપણું ઉરવાન
 છુટકારો પામે એવા ચાલુ મીથ્ર યાને ખાસ વિચાર
 ફેંકવાનો અસલ જરથોસ્તી કાયદો હતો. આવી
 રીતે જે મીથ્ર કરવામાં આવતા હતા તે મીથ્ર
 હાલના હાસમી યાને મંગળના જમાનામાં કાયમ
 રહી શકશે નહીં એમ દુરઅંદેશીયી જાણી લઈને તે
 બધા અસલ જરથોસ્તી દૈએને શીખવેલા મીથ્રને
 ખોરવઈ જતા અટકાવવાની મતજબથી તે
 મીથ્રને આ પાજંદ પતેતના રૂપમાં દસ્તુરાંન
 દસ્તુર આદરખાદ મારેસ્પંદ સાહેબ તરફથી
 રચવામાં આવ્યા, જેથી તે મીથ્ર ખુદાની
 મેહેરથી આજની મુધી જળવાઈ રહેવા પામ્યા.

હાલની આપણી પતેતમાં, ત્યારે, ગુનાહોની સંપૂર્ણ દીપ શામટિ સમાવવામાં આવી છે તેનું ખરું કારણ જરથોસ્તી ઇશ્મે ક્તુમની મદદથી આપણે જાણવા પામ્યા છીએ. આપણી હાલની જીંદગીમાં તે ગુનાહો જોડે આપણાથી નહીં પણ યયા હોય, છતાં આગલી જીંદગીઓ તેહ યાને પસાર કરતાં ઉતરતી જીરમને લગતા એવા મંત્રીર ગુનાહો યયા હોય કે તેનો કેશાશ જે ચાર જીંદગી સુધી લંબાય છે તે સઘળું સંપૂર્ણ જ્ઞાન મારફતે સમજીનેજ દુરઅદેશ દીન-આગાહ આદરખાદ મારેસ્પંદ જેવા દસ્તુર સાહેબે હાલની આપણી પતેત બનાવેલી છે. ઉપલું કારણ સમજ્યા વગર જેઓ પતેત નહીં લાણાવી જોઈએ એમ જોલવા નીકલે છે, તેમજ જેઓ બાળકની નવજોત વખતે ગુનાહોની દીપના કરદાઓ કાઢી નાંખીને પતેત લાણે છે તેઓને નમનતાઈથી પુછી શકાશે કે શું તેઓ આદરખાદ મારેસ્પંદ જેવા ખરા આખેદ દસ્તુર જોટલા મરતબામાં

અશોઈ પરહેજગારી સાથે સંપુર્ણ જ્ઞાન ધરાવે છે જથી આવા વિચારો ફેલાવી દીનદાર જરથોસ્તીઓનાં દીલ તેઓ ડામાડોલ બનાવે છે ?

જો સમજીને ખરાં દીલથી પતેત કરવામાં આવે છે અને તેમાં જણાવેલા ગુનાહોથી દુર રહેવાની જે ગંભીરપણે કબુલાત આપવામાં આવે છે તે કબુલાતને પતેત ભણનાર જો સાચો રહે છે અને તે મુજબ અમલ કરે છે તો તેનાં ઉરવાંનની વૃદ્ધિ તે ઝડપમાં કરી શકે છે. એક ગમથી પતેત કરી, બીજી ગમથી ચા તેજ વખતે તેની અંદર જણાવેલા ગુનાહોમાં મર્યા રહેવું એ કાંઈ “ પતેત ” કીધેલી નહીં કેહેવાય.

ત્યારે આપણે જોઈ શક્યે છીએ કે પતેત અસલ જરથોસ્તી મીથ્રના કાયદા ઉપર રચાયેલી છે. ફક્ત પાછલા વખતમાં પાજંદ ભાષામાં તે મીથ્રને મઠી લેવામાં આવ્યા તેથી કાંઈ “ પતેત ” ની અસલ મોતેબરીને કશો ઘોઠકો પુગતો નથી.

આપણાં બધાં પાજંદ બાણુતરો ખરેખર જરથોશ્તી દઁએનનાજ અસલ ખુલંદ “ મીથ્ર ” નો ખાસ સચવાઈ રહેલો ભંડાર છે, કે જે ખુલંદ “ મીથ્ર ” યાને ખાસ વિચાર કરવાનું ફરમાન “ માંથ્ર ” ની જુદા તરીકે હર હમેશ જરથોશ્તી દઁએનમાં પહેલેથીજ શીખાડેલું છે. આપણી કોઈની માંથ્રની બંદગી તેને પેશ પડતા મીથ્ર યાને ખાસ ખુલંદ વિચાર વગરની અસલ હોઈ શકેજ નહી, એમ તો દરેક વિચારવંત શખ્સ કબુલ કરશે; ત્યારે જ્યારે અસલ જરથોશ્તી દઁએનનાજ ખાસ વિચારો (યાને મીથ્રો) ની જળવણી કરવાની એકલી મોતેખર નેમથી વખ્શુરે વખ્શુરાંન સાહેબની પછીના જમાનના આપણા દીન-આગાહ કાબેલ દસ્તુરોએ પાજંદ ભાષામાં તે મીથ્રને મઠા લીધા ત્યારે તે બાણુતરો—દાખલા તરીકે મોતેખર પતેત પાછલાં જમાનામાં ભેન્ન માંથી ઉપજવી કાઢેલાં શી રીતે ગણી શકાય ? પાજંદ બાણુતરોનો અસલ મુદ્દો તો જરથોશ્તી દઁએનના પોતાના મીથ્ર યાને

ખાસ વિચાર કરવાની અસલ તરીકત અને કાયદો પોતે છે.

આપણાં પાજંદ બાણતરોની કીમ્મત તો એટલી બધી મોતેબર છે કે જે આપણાં એકવીસ નુસ્કમાંના અવસ્તા શબ્દો આપણી પાસે મોજુદ હાલમાં બચેલાં બધું મલીને આશરે એક નુસ્કમાંથી અવસ્તા રૂપમાં નથી મળી શકતા તે શબ્દો તેમજ ફરમાનો હજી પાજંદ રૂપમાં આપણાં મોટાં નસીબે જળવાઈ રહ્યા છે. વાસ્તે, પાજંદ કલામને માટે જે ગમે તે જાહેરમાં હલકું ઓચરનારાઓ પોતાની ગંભીર જવાબદારી મુદલ સમજી નથી શકતા કે ખુદ જરથોસ્તી દુએનના હાલ સેહેજસાજ બચેલા ભાગનો પણ આમ બાલવાથી અને કામને દોરવવાથી નાશ થતો જાય છે.

ત્યારે, પાજંદ ભાષામાં જે બાણતરો હાલ મળે છે તે તો અસલ મીઝ કરવાની તરીકતની મોતેબર નેમ સારે છે એમ આપણે બરોબર

હવે ગોખી રાખીશું. ખચ્ચીત આપણે દસ્તુરાંન દસ્તુર આદરખાઈ મારેસ્પંદ જેવા મહાન દસ્તુર સાહેબના પુષ્કળ ઉપકારી છીએ, કે આ બધા જરથોસ્તી દુએનને લગતા અસલ ખુલંદ "મીથ્રો" યાને ખાસ વિચારો તેઓએ જોડેલાં પાજંદ લાણુતર સિવાય બીજી કોઈ રીતે, જેમ અસલ સીના-દર-સીના (heart to heart) થતું હતું તેમ, હાલનો વિચાર જમાનો જોતાં કદીબી જળવાઈ શકાતેજ નહીં !

વળી, પતેત પશેમાનીની ખરી કીમત તો એમાં સમાયલી છે કે જે બધી અશોધની તરીકતોનો જમીલો બીજે કોંઈ સામટા મળતો નથી તે પતેતમાંથી ઘણાજ સરસ જળવાયલો મલી આવે છે. આવાં સાધારણ દેખાતાં જરથોસ્તી ફરમાનો, જેવાંકે, ઉઘાડે માથે નહીં ફરવું, ઉઘાડે પગે નહીં ચાલવું, સુઠરેહ-કસ્તી વગર નહીં ફરવું, ખાજ ધરયા વગર નહીં ખાવું, આતશને લખ થુક નજસાટ નસા વીગેરેથી આહુદેહ નહીં કરવો

(કે જેની અંદર ખાડી નહીં પીવાનું સમાધ જાય છે), ગોસ્તનો નસાનો ખોરાક નહીં ખાવો તથા ફક્ત વેજટેરીયન ખોરાક લેવો—વીગેરે વીગેરે જે ફરમાનો બીજે કેંઠે મક્કી આવતાં નથી તે આ અસલ મીથ્રિના ખળના રૂપી પતેત પશેમાની યાતો તેની શરેહ રૂપી ધરાની પતેતમાંથી આપણને ખુલ્લાં મક્કી આવે છે. પતેતની આવી અસલ મોતેખર નાદર કીમતથી બેખખર હોવાને લીધેજ સુધારા વાળાઓ ઉપરાંત આજે પોતાને આરથોડોક્ષમાં ખપાવતા કેટલાક પારસીઓ સુધાં ટોપી કે માથાં બાનાં વગર ઉઘાડે માથે કે અરધાં માથાંબાનાંએ ફરવામાં કરો ગુનાહ સમજતાં નથી. એજ પ્રમાણે કેટલાક દીનચુસ્તો મોહોંડાંમાં ચીરટ લઈ આતશ તરફ ખુલ્લો ધીકકાર બતાવી, પોતાને આતશ બેહેરાંમ યા આતશે આદરાનના પારખાન મુતવક્કી ઓ યા દીન-રક્ષક તરીકે બહાવતાં બીલકુલ અચ કાતા નથી ! શું જે ચીજ ઉપર આપણે ભકતીભાવ ને બહાલ હોય તે ચીજ ઉપર આપણે શુકવા અને

નજીસાટ કરવા કદીખી માંગીશું ? અને તે છતાં કેટલાક કહેવાતા દીનચુસ્તો આવી તદ્દન બેહુંદી માંગણી આતશ પ્રત્યે કરેછે, કે જે આતશને બળવવા ને તદ્દન સ્વચ્છ હાલતમાં રાખવા એક સાર્યો જરથોસ્તી પોતાના બનથી બંધાયેલો છે. આજનો વિચીત્ર જમાનો જોતાં, દરેક દરેક હમદીન બાનુએ તેમજ ગ્રહસ્થે આખી પતેતના અર્થ મોંહોંડે કરી તેમાં દર્શાવેલા પોતપોતીકાને લગતા ગુનાહોમાં પોતે હરગીજ નહી સપડાય તેનીજ જો ફક્ત કાળજી રાખે, તો ખરેખરી રીતે તે જરથોસ્તી દ્વ્યેન એક રીતે પાળી શકશે. રોજ આપણી ફરજયાત તેમજ ખુશીની બંદગી પુરી કરવા પછી, છઠે ખરાં દીલ અને મનસ્વીથી આ મોતેખર પતેત પશેમાની યા ઈરાની પતેત શું નાનાં કે મોટા, બાનુ કે ગ્રહસ્થ, અદના કે આલા—એકેએક જણે તેના અર્થો સમજીને લાલુવાની અને તે મુજબ પળેપળ ચાલવાની અતીશ જરૂર છે.

પતેત પશેમાની લાલુવાનો કાયદો એવી રીતનો

છકે તે પોતાનાં ફરજ્યાત તેમજ ખુશીનાં બાહુતરને
 છેક છેડે હમેશા બાણવી અને જો ત્યાર બાદ ઉરવા-
 નની નયતે આગલ કાંઈ મી અવસ્થા બાહુતર નહીં
 માંડવું હોય તો આખી પતેત કુશાદે યાને પ્રગટ
 સાદે બાણી શકશે. તેટલા માટે, પતેતનું બાહુતર
 પાજંદ હોવા છતાં તમામ કાળા ટાઈપમાં છાપ્યું છે
 પણ જો પતેત પશેમાની વચ્ચે આવી જતી હોય
 અને છેડે ગુજરેલાંની નયતે અવસ્થા બાહુતર માં-
 ડવું હોય, તો જેટલો ભાગ પતેતમાં “ખીસ્તા”
 બાણવા જણાવ્યો છે તેટલો ભાગ મુગે મ્હોંડે જરૂર
 બાણવો, કારણકે તે ભાગ બધો પાજંદ છે.)

યથા અહુ વધર્યો ૧. યથા અહુ
 વધર્યો (ખીસ્તા) પન્જ, અજ્જ હુમા ગુનાહ
 પતેત પશેમાનુમ, અજ્જ હુવસ્તીન (કુશાદે)
 દુશમત દુજ્જૂખત દુજ્જવરશત, (ખીસ્તા)
 મેમ પ ગેતી મનીહ, પીશે શુમા વેહાંન,
 મતરની ગવરની કુનરની, તની રવાની

ગંતો મીનાઆંની, આંખે અવાક્ષ પશે-
માન, પ સે ગવશની પ પતેત હોમ.
(કુશાદે) યથા અહૂ વધ્યો પ, અર્ધમ
વાહુ ૩.

ક્રવરાને મજદદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ
વીદ્યેવો અહુર-હકએષો, (જે ગેહ હોય તે
પટે) ક્રસસ્તયએચ, સ્ત્ર આપહિ અબ્યેહે,
તખમહે, તનુ-માંથહે, દરૂષિ-દ્રઆશ,
આહૂધર્યેહે, દનઆથ્ર યસ્નાઝ્ય વહુ-
માધ્ય દનઆથ્રાધ્ય ક્રસસ્તયએચ. યથા
અહૂ વધ્યો જઆતા ક્રા મે ઝૂતે, અથા
રતુશ અપાત્રચિત્ર હ્ય, ક્રા અપવ વીદ-
વાઆ ઝઆતૂ. યથા અહૂ વધ્યો ૧.

 (જે ખીસ્તા પઢવાની જરૂર પડે તો અહીંથી
૧ લા કરદાથી તે છેક છેલ્લા કરદા સુધીનો
તમામ ભાગ ખીસ્તા યાને મુંગે મ્હોંડે પઢવો.)

(કરદો ૧ લો) (ખીસ્તા) ફરાજ સતાયમ,

હરવેરુપ હુમત હૂખત હવરશત, પ
 મનશને ગવશને કુનશને. અવાજ સતા-
 યમ હરવેરુપ દુરમત દુજુખત દુજ-
 વરશત, અજ મનશને ગવશને કુનશને.
 અવરગીરશની દેહોમ હરવેરુપ હુમત
 હૂખત હવરશત, પ મનશને ગવશને
 કુનશને, કુ કરકેહ કુનમ. બહેલરની
 દેહોમ હરવેરુપ દુરમત દુજુખત
 દુજવરશત અજ મનશને ગવશને
 કુનશને, કુ ગુનાહ નકુનમ. ક્રાજ ઓએ
 શુમા રાહ હોમ, કે અમ્મશારુપદ હેહ,
 યજશને ઓ ન્યાયશને, ક્રાજ પ મનશને,
 ક્રાજ પ ગવશને, ક્રાજ પ કુનશને,
 ક્રાજ પ અહુ, ક્રાજ પ તન, ક્રાજ
 પ આંનેય ઇન ખેશ જાંન, તન ઓ
 જાંન નામ રવાન. બુન બર ખાસ્ત

ધમ હસ્ત, પ ખેશીએ યજ્ઞદાંત દાર
હોમ. પ ખેશીએ યજ્ઞદાંત દાશતન
અએ બહોદ, કુ અગર તશ અજા
રસદ, કે ધન તન રવાનરા બે આવા-
યદ દાદન બેદેહમ.

સતાયમ અપહી પેહેલુમ; નગુનમ
દેવાંત. પ નીકીએ દાદાર અહુરમજ્દ
સેપાસદાર હોમ. પ પેત્યાર અનાઈ
અજ ગનામીના અવર મદ, ઉમેદ
રસ્તાખીજરા પદશ ખોરસદ હમ-
દાસ્તાંત હોમ. દીને અહુરમજ્દ, દાદે
જરથુશ્ત, રસ્તએ ક્રાડન, કદ પોધરયો
દકેશાંત પ દસ્તુર દાર હોમ. આં બદે-
હરા અજ ગુનાઈ પ પતેલ હોમ,
પ પતેલ હોમ અજ ગુનાઈ.

(કરદો ૨ બે) કુ મરુદમાન ઓ બુન

શાયદ બુદ્ધ, યાઓ મન ઓ બુદ્ધ બુદ્ધ
 એસ્તેદ, પેશ ઓએ એહેર અંદા, પસ
 ઓએ એહેરપેશ, યદ્શાન અંદર જન્મ
 એસ્તેદ, અજ સે સ્વઓષા-ચરનાંમ
 ગુનાઈ, અજ આંનીતૂમ ગુનાઈ,
 અંદા હજારાંન હજાર મર્ગરજોન, અંદ
 ચંદ ગેઓશ હસ્ત શાયદ બુદ્ધ, પ
 નાંમે ચેશત, હરવેસ્પ દુશ્મત દુજૂજત
 દુજવરશત, મેમ પરાએ કસાંનરા, યાઓ
 કસાંન પરાએ મનરા, યાઓ ગુનાઈ
 કારી પ મનરા, કસો ગુનાઈ ઓ બુદ્ધ
 બુદ્ધ એસ્તેદ, અજ આંન ગુનાઈ મન-
 રની ગવરની કુનરની, તની રવાની
 ગંતી મીનોઆંની, ઓએ અવાજશ
 પશેમાન પસે ગવરની પ પતેત હોમ;
 પ પતેત હોમ અજ ગુનાઈ.

(કરદો ૩ જો) હન અંદ આખો પાયે
 ગુનાહ નાંમ. યુન હનદરજત, મેદયો-
 સાસ્ત, અંદરજ કરમાન, બેહદયોજદ,
 કાએદયોજદ, આગેરેત ગુનાહ, અવા-
 વરરત ગુનાહ, અરેદુશ ગુનાહ, ખર-
 ગુનાહ, બાકએ ગુનાહ, યાતુ ગુનાહ,
 તન્વલગાન ગુનાહ, મગરકોન ગુનાહ,
 અવસોશ-ગેરાંન ગુનાહ, જેહેમર્જ
 ગુનાહ, દશતાન મર્જ ગુનાહ, કુન મર્જ
 ગુનાહ, અવારન મર્જશની, શાએથ
 ગુનાહ, સેશની ગુનાહે રવાંની, ગુનાહ
 હમીમાલાંન, ગુનાહયો-પુલ્શહોદ, વક્ષે
 વજશાંન વક્ષે ગુનાહ, ગુનાહ અક્ષે
 ગુનાહ, અવરે આખો ગુનાહ, કુ મર્દુમ
 ઓ યુન શાયદ બુદન, ગજસ્તેહ ગના-
 મીના દરવંદ; ૫ પેતીઆરે કામાને

અહુરમઝદ ક્રાજ કરનીદ. અહુરમઝદ
 ખોદાએ, ગુનાહ અંદર હીન્ પેદા બેકદ.
 ગોહાને પોધરયો દકેશાંન્, ગુનાહ દાસ્તેહ
 ઔસ્તેદ. મનશની પીશે દાદાર અહુર-
 મઝદ, મીનોઆંન્ ગંતીઆંન્ મેહેસ્ત,
 પીશે અમશાસ્પંદાંન્, પીશે મેહેર
 સરેશ રશને, પીશે આતશ ખરસમ હોમ,
 પીશે હીન્ રવાન્ ખીશ, પીશે રદ દસ્તુરે
 હીની, પીશે ઓએ ગવેહ મદ ઔસ્તેદ,
 અજ આન્ ગુનાહ મનશની ગવશની
 કુનશની, તની રવાંની ગંતી મીનોઆંની,
 ઓએ અવાખ્શ પશેમાન્, પસે ગવશની
 પ પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ
 ગુનાહ.

(કરદો ૪ થો) અંદર પેદ માદ, ખોહ
 બેરાદ, જન્ કરજદ, શોએ સાલાર,

ખેશ નજદીક, હમ ગેહાંનીઆન, હમ
ખાસ્તગાંન, હમ સાઅંગાંન, હમ શેહે-
ર્યાંન, પ ધરમાનીઆંન જસ્ત પ હર
અદાદીહા, ચુન મન અંદર ગુનેહગાર
બુદ્ધ અસ્તેદ હોમ; અજ આન ગુનાહ
મનશની ગવશની કુનરની, તની રવાંની
ગંતી મીનાઆંની, આખે અવાખ્શ
પશેમાન, પ સે ગવશની પ પતેત હોમ;
પ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.

(કરદો પ મો) હેહર નસા ખુરશની,
હેહર નસા જેએરની, હેહર નસા ઓય
આવ્ ઓ આતશ ખોરદન, યા આવ
ઓ આતશ ઓય હેહર નસા ખોરદન,
અવસ્તા પ-ચ મનશની ન ગોક્તન,
મોએ નાખુન દંદાંન ફરેશ, દસ્તે શીવીન,
ઓ અવરે હુરચે પ-દર હેહર નસા,

ચુન મન અંદર ગુનેહગાર બુદ્ધ અસ્તેદ
 હોમ ; અજ આંન ગુનાહ મનરની
 ગવરની કુનરની, તની રવાની ગંતી
 મીનાઆની, આખે અવાજશ પશેમાન,
 પ સે ગવરની પ પતેત હોમ ; પ પતેત
 હોમ અજ ગુનાહ.

(કરદો ૬ ઠો) કુ કાંમે દાદાર અહુર-
 મજદ બુદ્ધ, આએમ આવાયસ્ત મની-
 દન, આએમ ન મનીદ ; આએમ આવા-
 યસ્ત ગોસ્તન, આએમ ન ગોસ્ત ;
 આએમ આવાયસ્ત કરદન, આએમ
 ન કરદ ; અજ આંન ગુનાહ મનરની
 ગવરની કુનરની, તની રવાની ગંતી
 મીનાઆની, આખે અવાજશ પશેમાન,
 પ સે ગવરની પ પતેત હોમ ; પ પતેત
 હોમ અજ ગુનાહ.

(કરદો ૭ મો) કું કાંમે આહિરેમન
 બુદ્ધ, ઔએમ ન આવાયસ્ત મનીદન,
 ઔએમ મનીદ; ઔએમ ન આવાયસ્ત
 ગોક્તન, ઔએમ ગોક્ત; ઔએમ ન
 આવાયસ્ત કરદન, ઔએમ કરદ; અજ
 આંન ગુનાહ મનરની ગવરની કુનરની,
 તનો રવાની ગેતો મીનોઆંની, ઔએ
 અવાજશ પશેમાન, પ સે ગવરની પ
 પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.

(કરદો ૮ મો) અજ હુનોઈન હર
 આઈન ગુનાહ;—હર આઈન મરુગર-
 જાંન, હર આઈન ફરદ-માન્દ, હર
 આઈન માનીદ, હર આઈન ગુનાહ
 અજ-ગુનાહ; ઔએમ અંદર અહુર-
 મજદ, મરુદમ, મરુદમ સદગાંનજસ્ત,
 પ પતેત હોમ.

અજ હુમોધન હર આધન ગુનાહ ,
 —હર આધન મરગરજન, હર આધન
 ફરફ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર
 આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ ; ઑએમ
 અંદર બહમન ગાઓ ગોસ્પંદ, ગોસ્પંદ
 સદગાંન જસ્ત, પ પતેત હોમ .

અજ હુમોધન હર આધન ગુનાહ ,
 —હર આધન મરગરજન, હર આધન
 ફરફ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર
 આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ ; ઑએમ
 અંદર અરદીબેહરત આતશ, આતશ
 સદગાંન જસ્ત, પ પતેત હોમ .

અજ હુમોધન હર આધન ગુનાહ ,
 —હર આધન મરગરજન, હર આધન
 ફરફ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર

આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ ; ઑએમ
અંદર શેહરેવર અયોજશસ્ત્ર, અયો-
જશસ્ત્ર સદગાંન જસ્ત્ર, ૫ પતેત હોમ.

અજ હોમોધન હર આધન ગુનાહ ;
—હર આધન મરગરજાંન, હર આધન
કરદ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર
આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ ; ઑએમ
અંદર સ્પેન્દારમદ જમીન, જમીન
સદગાંન જસ્ત્ર, ૫ પતેત હોમ.

અજ હોમોધન હર આધન ગુનાહ ;
—હર આધન મરગરજોન, હર આધન
કરદ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર
આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ ; ઑએમ
અંદર ખોરદાદ્યાવ, આવ તોજમગાંન
જસ્ત્ર, ૫ પતેત હોમ.

અજ હુમોધન હર આધન ગુનાઈ ;
 —હર આધન મરુગરજન, હર આધન
 ફરફ-માંદ, હર આધન માનીઈ, હર
 આધન ગુનાઈ અજ-ગુનાઈ ; ઓએમ
 અંદર અમરદાઈ ઉરવર, ઉરવર સદ-
 ગાંન જસત, પ પતેત હોમ.

અજ હુમોધન હર આધન ગુનાઈ ;
 —હર આધન મરુગરજન, હર આધન
 ફરફ-માંદ, હર આધન માનીઈ, હર
 આધન ગુનાઈ અજ-ગુનાઈ ; ઓએમ
 અંદર દામે અહુરમજદ જસત, યુન
 સતર માઈ ઓ ખોરશેઈ, આતશ સોહર
 સોજા, સગ, વએ, ગોસ્પંદ-ધ પંજ
 આધન, ઓ અવરે ગવહે દહેશનાંન,
 ધન અહુરમજદ ખેશ, યુન અંદર
 જમીન ઓ આરમાન, યુન મન અંદર

ગુનેહગાર બુદ્ધ અસ્તેહ હોમ; અજ્ઞ
આંન ગુનાહ મનરની ગવરની કુનરની,
તની રવાની ગંતી મીનોઆંની, આંખે
અવાખ્શ પશેમાન, પ સે ગવરની પ
પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાહ.

(કરદો ૯ મો) સતર-શેકરની, ખુએતુ-
દથ્ વસોવરની, દુદેહ વેહાંન વસોવરની,
ગાહામખાર ફરવરદયાંન, હોમ દરન,
ઉસ્ત-ફરીહ અજ્ઞદાંન મેહાહ આ પદી-
રફત, રપિથવેન ફરદમ, રોજે વદરદ-
ગાંન ચુન મન આવાયસ્ત યરતન,
આએમ ન યરત; અજ્ઞ આંન ગુનાહ
મનરની ગવરની કુનરની, તની રવાની
ગંતી મીનોઆંની, આંખે અવાખ્શ
પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત
હોમ; પ પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાહ.

(કરદો ૧૦ મો) અવર મનશની, તર
 મનશની—આજ્જરી, પંદો, ખશમધની,
 અર્શધની, વદ્—ચરમી, સૂર—ચરમી, વદ્—
 નગીરશની, ખોરદક—નગીરશની, નગીરાધ
 પંદો, ખુદ્—દોશી, અસગેહુનો, સપોજ-
 ગારી, વરૂની, ગુમાની, આશમોઈ, જોર-
 ગવાહી, દરોગ—દાવરી, ઓજદીરત પર-
 સ્તી, કોશાદ દવારશની, ખરહેન દવા-
 રશની, એમુઈ—દવારશની, દરાંયાંન
 જોએશની, દરાંયાંન ખોરશની, દૂજદી,
 ગદહી, જહી, જદુધ, જદુપરસ્તી, રોસ્પી,
 રોસ્પીખારગી, ગવહે પએતી, ગવહે
 વનીદો, શીનમોઈ, ઓ અવરે હર આધન
 ગુનાહ, પ ધન પતેતી હોશમોઈ,
 આંન ન હોશમોઈ, આંન દાંનેસ્ત,
 આંન ન દાંનેસ્ત, આંન અંગઈ, આંન

ન અંગદ્, સ્વઝાશાદા-વેરજયા પીશે
રદ્ દસ્તુરે દીની, આવાયસ્ત ગરજીદન,
ઝાઝેમ ન ગરજીદ્; અજ્ઞ આંન
ગુનાઈ, મનરની ગવરની કુનરની, તની
રવાની ગંતી મીનોઆંની, ઝાઝે અવાજ્જ
પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત હોમ;
પ પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાઈ.

(કરદો ૧૧ મો) કુ અગર કસાંન
પતેતી પદીરકતેઈ હોમ, ઝાઝેમ ન
કરદેઈ હોમ, ઈશાંન રવાંનરા, દુશખારી
મદ્-હંદ, ઝાશાંન જાદેઈરા, હર યક્ જુદ્
જુદરા; મનરની ગવરની કુનરની, તની
રવાની ગંતી મીનોઆંની, ઝાઝે અવા-
જ્જ પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત
હોમ; પ પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાઈ.
(કરદો ૧૨ મો) પ આંન દીન દસ્તુર

એસ્ત-હોમ, ધન અહુરમજ્દ, જરતોરત
 થારત, જરતોરત આય ગુશતારપ. પ
 યેવંદ આદરખાદ મારારપંદાંન મદ.
 પદશ પસાખત કર્દ યોખત. અશહી
 વંદ રવાંને દુશારમરા, આવાયશનીતર
 વેહરની હોમ. પ જીવંદીએ જાન,
 આસ્તુઆંન હોમ હુમત પ મનશને,
 આસ્તુઆંન હોમ હૂખત પ ગવશને,
 આસ્તુઆંન હોમ હવરશત પ કુનશને.
 આસ્તુઆંન હોમ પ ગવહે દીને માજ્દ-
 હયસ્નાંન, હમા કર્દેહા હમ-દાદસ્તાન
 હોમ, અજ્દ હમા ગુનાહીઆ જીહ-
 દાદસ્તાન હોમ. પ નેકી સેપારદાર હોમ.
 અજ્દ અનાધ ખોરસંદ હોમ. પુત્ર
 પાદકરાહ, ખંદ દરોશ, તોજરને તાવાંન
 દીન, પાદકરાહે સે રખ પંજહ-હકત

સાલ, પદશ ખોરસંદ હમદાદસ્તાન
હોમ.

આએમ કરદેહ હોમ ધન પતેતી,
વળોર્ગ ઉમેદ કરદેહરા, ગેરાંન ખીમે
દુષખૂરા, અશહી વેહ રવાન દુશારમરા,
પ ધન મનશને કરદેહ હોમ. કે કાર
કરદેહ, મન અંદા નૂ કર્દ, આંચે નૂ
કૂનમ, હમા એસ્તશને કરદેહરા, ગુલર-
રને ગુનાહરા, બોખત રવાંનરા. અગર
માંદેહ બહોદ, કે ગુનાહે મન તોખત
ન બહોદ, પાદ ફરાહ સે શખ આંન-
હીયા પદશ ખોરસંદ હમદાદસ્તાન હોમ.

હમે ફરમાએમ અપેમ વોહુ બેવદીર-
રની, પતેતી પીશ અબ્બ બેવદીરશની.
પસ વદરદે મન, મન જાદેહરા અબ્બ
ગુનાહ, પ પતેત બહોદ, સંદોશ ગંતો

ફરીફ ફરમાયફ. ફરમુદાર ખાહેશની હમ-
દાદસ્તાંન હોમ; અહુરમજ્દ ખેશ હોમ;
અહુરમજ્દ દહમાની કુનમ, અશહી
સતાએમ.

ઑએમ ગેરફતે-હોમ હરવેસ્પ હુમત
હૂખત હવરશત, પ મનશને ગવશને
કુનરને. ખહેલશની દેહોમ હરવેસ્પ
દુશમત દુજૂખત દુજ્જવરશત, અજ્જ મન-
શને ગવશને કુનશને. ઑએમ ગેરફતે
હોમ હરવેસ્પ હુમત હૂખત હવરશત, પ
મનશને ગવશને કુનશને. ખહેલશની
દેહોમ હરવેસ્પ દુશમત દુજૂખત દુજ્જ-
વરશત, અજ્જ મનશને ગવશને કુનશને.
ઑએમ ગેરફતે હોમ, હરવેસ્પ હુમત
હૂખત હવરશત, પ મનશને ગવશને
કુનશને. ખહેલશની દેહોમ હરવેસ્પ

દુશમત દુક્ખૂખત દુષ્કવરશત, અજ
મનશને ગવશને કુનશને. ઑએમ ગેર-
ફતે હોમ હરવેરપ રાહે રાસ્તી ફરા-
રન. બહેલશની દેહોમ હરવેરપ રાહે
અરાસ્તી અવારન. ગના શીકસ્ત; અહુ-
રમજદ બેહ અવજુન; (કુશાદે) સ્ત-
આમિ અર્ષમ. અર્ષમ વોહુ ૧.

ફેરસ્તુયે હુમતોઘખ્યસ્યા હૂખ્તોઘ-
ખ્યસ્યા હવરશતોઘખ્યસ્યા, માંથવોઘ-
ખ્યસ્યા વખેહવોઘખ્યસ્યા વરશતવોઘ-
ખ્યસ્યા. અધબિગધર્યા દધથે વીરપા
હુમતાયા હૂખ્તાયા હવરશતાયા.
પધતિરિચ્યા-દધથે વીરપા દુશમતાયા
દુક્ખૂખતાયા દુષ્કવરશતાયા. ફેરા વે રાહી
અમૈપા રપેન્તા, ય સ્નેમ્યા વહમૈમ્યા, ફેરા
મનંધ્રહા, ફેરા વચંધ્રહા, ફેરા બ્યઆ-

થના, ફેરા અંધહુયા, ફેરા તન્વસ્વીત્ર
ખજ્યાઓ ઉશતનેમ. સ્તઓમિ અષેમ.
અષેમ વૉહુ ૧.

યથા અહુ વધર્યો ૨૧. અષેમ વૉહુ
૧૨.

યથા અહુ વધર્યો ૨. યસ્નેમ્ય વહ્-
મેમ્ય અઓઞસ્ય જવરેય આક્રીનામિ,
સઓપહે અપ્યેહે, તજમહે, તનુ-માંથ્રહે,
દરુષિ-દ્રઓશ, આહુધર્યેહે. અષેમ
વૉહુ ૧.

 અહમાધ રઓશ્ય; હુજંધરેમ,
જસ મે અવંધ્રહે મજદ; ઉરેફે મોજદ.

પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

ગુજરેલાં ઉરવાનની નેયતે પતેત
ક્યારે કરવી અને ક્યારે નહીં કરવી,
અને તે કરવાના ફાયદા શા છે, તે
સેહેજ જાણવાની જરૂર છે :

(૧) ઉરવાનનાં ગુજર પામવાની છેલ્લી ઘડીની
આગમજ પતેતના મીઠા અષેમ સાથે જરૂર થવા
જોઈએ.

(૨) જે પળે ઉરવાન રહેલત થાય થાને ગુજર
પામે ત્યારથી તે ચેહારમની બામદાદે ઉરવાન
અહીંથી અવલમંજલ થાય ત્યાં તુલીક પહેલા
ત્રણ દીવસ દરમ્યાન ઉરવાનની પતેત મુદલ
નહીં કરવી.

૩૬૮ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

(૩) ચેહારમ પછીથી રોજ ચાલુ વરસો સુધી પતેત ઉરવાનની નયતે કરવાનો ખાસ હોકમ છે, સીવાય કે

(૪) દર સાલ ફરવરદેગાનના પહેલા દશ દીવસ દરમ્યાન ઉરવાનની પતેત મુદલ નહીં કરવી.

હવે, આપણે ઉરવાનની નયતે પતેત કરવા બાબતેનો અસલ ખુલાસો જોઈશું.

આપણી માનદયસ્તી જરથોસ્તી દયેનના કાયદા પ્રમાણે જ્યારે એક ઉરવાન રહેલત કરવાની યાને ગુજર પામવાની આણી ઉપર આવે છે, ત્યારે પોતાના ઘેરના પંથકીને યા તો સારા મરતબાવાળા ઉંચા દરજ્જાના આસ્નાતર, રશ્વી-રકર, હાવનાન, આતરવખ્શ, યા જઓતાના મરતબાવાલા મોખેદને બોલાવવામાં આવે છે. આ મોખેદ સરૌશની દંતુમન સાયની કુસ્તી કરીને પેલાં મરણ પામનાર માણસની આગલ ઉઘા રહીને, જ્યાં સુધી તે રહેલત કરી નય અને

મોરદેહ-શુયાંન યાને ખાસ સચકનારાઓને તેનું
 શખ સોંપવામાં આવે ત્યાં સુધી ચાલુ “અધેમ”ના
 કલામ તેના કાનમાં અવાજ પડે તેમ બુલંદ અવાજે
 બહુયો જાય છે. આ “અધેમ”ના કલામ બાણતાં
 બાણતાં, તે શખસે પોતાની આગલી જીંદગી-
 ઓમાં તેમજ આજે ચાલુ જીંદગીમાં ખીજ
 જીરમને લગતા જે ગુનાહો કીધેલા હોય તે
 ગુનાહમાંથી તેનું ઉરવાન છુટકારો પામે એવા
 ચાલુ મીથ્ર યાને વિચાર, તેનો દમ આખર થાય
 ત્યાં સુધી કરવામાં આવે છે. આગલા વખતમાં
 આ ગુનાહોને લગતા જે મીથ્ર કરવામાં આવતા
 હતા તે મીથ્ર હાલતા હાસમી યાને મંગળના
 જમાનામાં કાયમ રહી શકશે નહીં એમ આગલા
 દસ્તુરોએ દુરઅંદેશીથી વીચારીને તેજ મીથ્ર
 કાયમ રાખીને પાજંદ ભાષામાં હાલની આપણી
 “પતેત” જનાવવામાં આવેલી છે, જેની અંદર
 તે ઉરવાને પોતાની આગલી જીંદગીઓમાં ખીજ
 જીરમોમાંથી તેહ કરતાં તે જીરમને લગતા જે

૩૭૦ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

ગુનાહો કીધેલા હોય છે તેનો તનાસુલી સીલ-
સીલો આ પતેતને લગતા ગુનાહોની ટીપમાં
સમાવવામાં આવેલો છે. આગલા વખતમાં
મરણની ધડીએ મીથ કરવાની જે તરીકત હતી તે
હાલમાં પતેતના આકારમાં કાયમ રહેલી એક
રીવાજમાં હજી જોવામાં આવે છે, જે રીવાજ
સાધારણે “અખ્યાણું ભરવું” તરીકે ઓળખાય
છે, જેમાં એક જરથોશ્તીના મરણના વખતની
આગમચ મોખેદોને બોલાવીને ઘઉં વીગેરે મુકીને
પતેત પશેમાની કરવામાં આવે છે. આખાં ઘઉં
વીગેરે રાખવાનો જે રીવાજ છે તે આપણી
જરથોશ્તી તરીકતમાં જયજ નથી. હાલમાં આ
અખ્યાણું ભરવાનો ચાલ વળી ચોકસજ દાખલા
ઓમાં જયજ છે, પણ અસલ ફરમાન જોતાં તો
દરેક ઉરવાનની છેલ્લી ધડી આગમજ, તેની
હયાતી હોય તેટલાં, “અષેમ”ના કલામ સાથે
તેણે આગલી જીંદગીઓમાં ખીજી જીરમોમાંથી
તેહ કરતાં કીધેલા તેમજ આ જીંદગીમાં ખીજી

પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૩૭૧

જરમને લગતા કીધેલા ગુનાહોની તોજેશના
મીથ્ર, કે જે મીથ્ર આદરખાદ મારેસ્પંદ જેવા
મહાન દસ્તુર તરફથી પાજંદ પતેત રૂપે રચવામાં
આવ્યાથી જળવાવા પામ્યા છે, તે પતેતના મીથ્ર
કરાવવાનું અસલ ઉત્તમ ફરમાન પાછું આપણાં
લોકોમાં ચાલુ થવું ઘટે છે.

ન્યારે એક ઉરવાન રહેલત કરવાની અણીપર
હોય છે ત્યારે તે પોતાની ફક્ત એક આગલી
તેમજ છેલ્લી ગુનરેલી જીંદગી એમ ફક્ત
એ જીંદગીના બનાવો એક સામટાં વળાં
(circle) માં જોઈ લે છે. આવી રીતે મરણની
છેલ્લી ઘડીએ ઉરવાન હોશદાર બનતું હોવાને
લીધેજ છેલ્લી ઘડીએ દમ આખર થવા આગમચ
અધેમ સાથે ઉપર મુજબ પતેતના મીથ્ર કરવાનો
હોકમ છે.

પણ એક ઉરવાન જેવું રહેલત પામે છે કે
તેવુંજ તેની આસપાસ ફક્ત છેલ્લી ગુનરેલી

૩૭૨ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

છંદગીમાંજ કીધેલાં કાર્યોનું વળું ફરી વળે છે. આ વખતથી તે છેક પોતાના પાદ-રૂઝના ૫૪ માં હાથની શરૂઆત સુધી યાને ત્રીજી રાતની ઉશ-હીનની છેલ્લી ૮૦ મીનીટની આગમચના વખત સુધી તે ઉરવાન નીમ-હોશ યાને અરધાં બાનમાં પડી રહે છે, યાને કે છેલ્લી ગુનરેલી છંદગી તરફજ તેનું વળગણુ પોતાના તનુ સાથે જોડાય રહેલા બહુ પ્રવાહ રૂપી હોશને લીધે રહેવા પામે છે, જેથી ઉરવાન પોતાની સંપૂર્ણ હોશદારીમાં ૫૩ હાથ (એક “હાથ” એટલે હાલની આશરે ૮૦ મીનીટ) સુધી આવતું નથી, યાને કે તે ઉરવાનની આથે છંદગી આગમચની બધી છંદગીઓની સામઠી આખી કારકીર્દી પુરેપુરી જોવાની જે તેની ખરી સંપૂર્ણ હોશદારી શક્તિ છે તેમાં તે ઉરવાન આવતું નથી. તેથીજ, પતેત કે જેમાં આગલી જરૂરોમાંથી તેહ કરતાં યાને આગલ વધતાં ઉરવાનથી જે ગુનાહો થવા પામ્યા હોય, તેમજ પોતાની આગલી છંદગીઓમાં

હતરતી જીરમેને લગતા એવા ગુનાહો તે ઉર-
વાનથી થયા હોય કે જેનો કેશાશ બે ત્રણ
જાંદગી સુધી ભોગવવો પડે છે તે સમજીને આદર-
બાદ મારેપાંદ જેવા દસ્તુર તરફથી પતેતમાં
તેની યાદી તરીકે દીપ સમાવવામાં આવી છે, તે
બધા મીથ્રની દીપ ચાને “પતેત” તે ઉરવાનને
“પાદ-૩૪” ચાને કે એહારમની બામદાદ
આગમચનાં પાછલી રાતનાં ઉઠમણાંનો વખત જે
૮૦ મીનીટનો છે તે વખતની શરૂઆત સુધી
બીલકુલ કારગત લાગતી નથી, કારણકે તે પતેતના
મીથ્ર તેને પેલાં અર્ધ-બાનની હાલતને લીધે મુદ્દલ
પ્રુગી શકતા નથી. એટલાજ સખખસર, ગુજરવા
પછીથી ત્રણ દિવસ સુધી પાદ-૩૪ શરૂ થાય ત્યાં
સુધી પતેત કરવાનું તદ્દન નિર્વક ચાને વગર-
અર્થનું થઈ પડતું હોવાથી, એટલો વખત પતેત
મુદ્દલ નહીં કરવાનું અસલ ફરમાન છે. હાલમાં
પહેલા ત્રણ દિવસ પતેત કરવાનો જે રવૈયા પડી
મયો છે તેથી ઉરવાનને કાંઈબી મુશ્કેલી થતું

૩૭૪ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

નથી, પણ તે પતેતનો ફાયદો ઉરવાનની નીમ-
હોશદારીને લીધે તેને મુદ્દલ પુગતો નથી, તે ખરી
ખીના જણાવવા કાળે ઉપલો ખરો ખોલાસો
કર્યો છે.

પણ જેવો પાદ-રૂઝનો અમલ શરૂ થાય છે,
યાને કે દરેક ઉરવાનના રહેલત કરવાના દીવસે
હાવનની મેહેરના વખતથી (જુઓ પાને ૫૪ મે)
કેહરપ નીકળવા માંડે છે તે કેહરપ નીકળવાના
વખતથી ગણત્તાં ખરોખર ૫૪ મે હાથ યાને કે
૭૨ મા કલાકની આગમજ ૨૦ મીનીટ ચેહારમની
ખામદાદ અગાઉ જેવી ઠોકાય છે, કે તુરતજ
ઉરવાન પોતાની પુર હોશદારીમાં આવી પોતાની
છેલ્લી ગુન્નરેલી જાંદગીને ખરો બદલોને હેસાબ
શુમાર કુદરતમાં શું નિરમાન થયો છે તે જોઈ
લે છે, અને તેજ વખતે તે ઉરવાનનાં કેહરપની
આસપાસ છેલ્લી ખતમ થયેલી જાંદગી તેમજ
આગલી જાંદગીઓમાં જરમોમાંથી તેહ કરતાં
કીધેલાં કર્તુકોનું એક સામદું વળું (circle)

પતેત ઉરવાનની નયતે પઠવાની. ૩૭૫

બની તેની આસપાસ ચાલુ કરવા માંડે છે. આએજ વખત પછીથી ચાલુ કરવામાં આવતી પતેતના મીથ્ર તે ઉરવાનને ઘણા કારગત થઈ પડે છે, કારણકે ઉરવાન જ્યારે પોતીકા એકરારો કરવા માટેની હાલત માટે જેમ જેમ વખતના વહેવા સાથે તૈયાર થતું જાય છે તેમ તેમ અહીંથી પતેત મારફતે ઉરવાનને મીથ્રની મદદ મોકલી તેના એકરાર કરવામાં પુષ્ટી આપી મોટી સવળતા આપણે કરી શક્યે છીએ. વાસ્તે, ઉરવાનની નૈયતે એક ચિત્તથી ચાલુ "પતેત" વરસો સુધી કરવી ઘણીજ ઉત્તમ છે, અને તે ઉરવાન જ્યાં સુધી ગુજરવા પછી પહેલી ત્રણ રાત ૫૩ હાથ સુધી અહીં કુદરતી અર્ધ-ભાનમાં રહેલું હોય છે તે વખત સીવાય ત્યાર પછીના કોઈખી દીવસે ચાલુ પતેત કરી શકાય છે; સીવાય કે, ફરવરદેગાનના પહેલા દશ દીવસ દરમ્યાન દર સુક્તાદમાં પાછી ઉરવાનની પતેત નહીં કરવી જોઈએ, કારણકે આ દીવસો દરમ્યાન ઉરવાન પેલાં પોતાનાં કાર્યોનાં

૩૭૬ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

વળાંને થોડા વખત માટે છોડી આ જેહાંન તરફ
બર-વકતે “અષાઢનાંમ કૂવખીઓ”ની તુફેલમાં
ક્રીયાઓની ખાહેશ કરતું અહીં આવે છે,—એટલે
કે જે તે ઉરવાન પોતાની કારદાનીથી ઉપરનાં
મરકજ ઉપર થોભીને દુજખ યાને ફરી જન્મ
લેવાનું હોય છે તો આએ કૂવરદેગાનના વખતે
પોતાનાં ઉરવાનનો ક્રીયાથી જલદીથી છુટકારો પામ
એવી ખાહેશ કરતું આવે છે; પણ જે ઉરવાન
પોતે બધી તરીકતનાં પતમાન પર રહીને પોતાની
તરીકતથી ‘દાદારે જેહાંન’ તરફ આગલ વધેલું
હોય તે ઉરવાન પોતાનું ઉરવાન આએ ક્રીયાથી
ધણુંજ આસાનીથી આગલ વધે એવી ખાહેશ
કરતું આવે છે. આવી રીતે, કૂવરદેગાનના દશ
દીવસો દરમ્યાન પેલું બધી જાંદગીઓની સંપૂર્ણ
કારદાનીનું વળું તે ઉરવાનની સનમુખ હાજર
નહીં હોવાથી પતેતના મીઠા પાછા તેને તદન
નિર્યક થઈ પડે છે, અને તેટલાજ માટે મુકતાદના
પહેલા દશ દીવસોમાં પણ ઉરવાનની પતેત નહીંજ

બાણાવી જોઈએ. તે સીવાય ચાહુ રોજ અગતની ફરજ વરીકે તેમજ અનુરોહ-રવાંન આફીન્ગાંનને છેડે “રવાંનની પતેત” કરવાની ખાસ તાકીદ ફરમાવેલી છે.

તેટલામાટે, પહેલાં ત્રણ દીવસો સીવાય તેમજ બરવકતના ફવરદેગાનના પહેલા દશ દીવસો (વહીસ્તોઈસ્ત ગાયા સુધીના દીવસો) સીવાય, દરરોજ એકચિત્તે તમારાં બહાલાં અનુરોહ-રવાંનની નૈયતે પતેત રવાંનની ચા ધરાની રવાંનની, જે પણ બહુ લાંબાણ શરેહથી બરપુર હોવાથી આ કેતાબમાં આપવામાં આવી છે, તે જરૂર બાણુને-ખાસ કરીને, અધવિસ્ત્રુથ્રેમ ગેહમાં પોતીકી ફરજ્યાત ઉતારી, પછી સરોશ ચસ્ત વડી જુદી ઉરવાનને નામે કરીને તેની સાથે ઉપલી પતેત સાથી દરો-બસ્ત થઈ પડશે. પતેત કરતી વખતે, તે ગુજરેલું ઉરવાન આપણી સમક્ષ હાજર હોય તેમ તેની આકૃતી મનમાં કલ્પીને તેના તરફ સાબેત મીઠ્ઠા રાખવા.

૩૭૮ પતેત ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

કહેવાની જરૂર નથી કે જેમ ઉરવાનની નૈયતે
ભણતાં કાઢળી ભણુતરમાં તેમ આ રવાંનની
પતેતમાં આખી “ અદ્વાઈ રચેશ્ચ ” જસ મે
અવંધહે મજદનો “ રામનો ખાસ્તહે ” થી તે
“ રપેન્તો મધન્યઓમ ” સુધીનો ભાગ, તેમજ
આખી “ ફેરફેહ મોજદ ” કદી ભણવી નહીં. એ
બાળે વધુ ખુલાસા માટે જુઓ ઉપર પાને ૩૯ મે
આપેલી કુટનોટ.

યથા : અહ્ વધર્યો ૧. યથા અહ્
વધર્યો (ખીસ્તા) પન્જ, અજ હુમા ગુનાહ
પતેત પશેમાનુમ, અજ હર્વસ્તીન (કુશાદે)
દુશમત દુજૂખત દુજવરશત, (ખીસ્તા)
મેમ પ ગૅતી મનીદ્, પીશે શુમા વેહાંન,
મનરની ગવરની કુનરની, તની રવાની
ગૅતી મીનોઆંની, આખે અવાક્ષ પશે-

માન, પ સે ંવશની પ પતેત હોમ.
(કુશાદે) યથા અહ્ વધર્યો પ, અષ્મ
વાહુ ૩.

ક્રવરાને મજ્જદયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ
વીદ્યએવો અહુર-હકએષો, (જે ગેહ હોય તે
પટે) ક્રસસ્તયએચ, સ્વઝાપહુ અબ્યેહુ,
તખમહુ, તનુ-માંથહુ, દરુષિ-દ્રઝાશ,
આહુધર્યેહુ, દનઝાથ્ર યસ્નાધ્ય વહ્-
માધ્ય દનઝાથ્રાધ્ય ક્રસસ્તયએચ. યથા
અહ્ વધર્યો જઝાતા ક્રા મે ઝૂતે, અથા
રતુશ અપાત્રચિત્ર હચ, ક્રા અષવવીદ્-
વાઝા ઝઝાતૂ. યથા અહુ વધર્યો ૧.

 (જે ખીસ્તા પઢવાની જરૂર પડે તો
અહીંથી ૧ લા કરદાથી તે છેક છેલ્લા કરદા
સુધીનો તમામ ભાગ ખીસ્તા યાને મુંગે મહોડે
પઢવો.)

૩૮૦ પતેત ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

(કરદો ૧ લો) (ખીસ્તા) ફરાજ સતાયમ ,
હરવેરપ હુમત હુપ્ત હવરશત, પ
મનશને ગવશને કુનશને, અવાજ સતા-
યમ હરવેરપ હુમત હુપ્ત હવર-
શત, અજ મનશને ગવશને કુનશને,
અવરગારની દેહોમ હરવેરપ હુમત
હુપ્ત હવરશત, પ મનશને ગવશને
કુનશને, કુ કરદેહ કુનમ. બહેલશની
દેહોમ હરવેરપ હુમત હુપ્ત
હવરશત અજ મનશને ગવશને
કુનશને, કુ ગુનાહ ન કુનમ. ક્રાજ ઓએ
શુમા રાદ હોમ, કે અમશારપંદ હેદ,
યજસને ઓ ન્યાશને, ક્રાજ પ મનશને
ક્રાજ પ ગવશને, ક્રાજ પ કુનશને,
ક્રાજ પ અહુ, ક્રાજ પ તન, ક્રાજ
પ આંનેય ઈન ખેશ જાંન, તન ઓ

જાનં નામ રવાન. બુન બર ખાસ્ત
 ધમ હસ્ત; પ ખેશીએ યજ્ઞદાન દાર
 હોમ. પ ખેશીએ યજ્ઞદાન દાશતન
 અએ બહોદ્ર, કુ અગર તશ અન્ન
 રસદ્ર, કે ઇન તન રવાનરા બે આવા-
 યદ્ર દાદન બેદેહમ.

સતાયમ અપહી પેહેલુમ; નગુનમ
 દવાન. પ નીકીએ દાદાર અહુરમજ્દ
 સેપાસદાર હોમ. પ પેત્યાર અનાધ
 અજ્ઞ ગનામીનો અવર મદ્ર, ઉમેદ
 રસ્તાખીજરા પદશ ખોરસદ્ર હમ-
 દાસ્તાન હોમ. દીને અહુરમજ્દ, દાદે
 જરથુશ્ત, રસ્તએ કારન, કેદ પોઈરયો
 દકેશાન પ હસ્તુર દાર હોમ. (ફલાંન)
 જાદેહરા અજ્ઞ ગુનાહ પ પતેત હોમ,
 પ પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાહ.

૩૮૨ પતેત ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

(કરદો ૨ જો) કું મરદુમાન ઓ યુન
શાયદ બુદન, યાઓ (ફલાંન) ઓ યુન બુદ
એસ્તેદ, પેશ ઓએ એહેર અંદા, પસ
ઓએ એહેરપેશ, યદશાન અંદર જસ્ત
એસ્તેદ, અજ સે સઓષો-ચરનાંમ
ગુનાઈ, અજ આનીતૂમ ગુનાઈ,
અંદા હજારાંન હજાર મર્ગરજોન, અંદ-
અંદ ગેઓશ હસ્ત શાયદ બુદન, પ
નાંમે ચેસ્ત, હરવેસ્પ દુશમત દુજૂખત
દુજવરસ્ત, (ફલાંન) પરાએ કસાંનરા,
યાઓ કસાંન પરાએ (ફલાંન) યાઓ ગુનાઈ
કારી પ (ફલાંન) કસો ગુનાઈ ઓ યુન
બુદ એસ્તેદ, મન અજ અન્દર્જ કરમાંન
પેદામખરી જાદ-ગોઈ હુમદાદસ્તાની (ફલાંન
બુદ ફલાંન) મનરની ગવરની કુનરની,
તનો રવાની ગેતી મીનોઆંનો, ઓએ

અવાજશ પશેમાન્ પ સે ગવશની પ
પતેત હોમ; પ પતેત હોમ અજ
ગુનાહ.

(કરદો ૩જો) ધન્ અંદ અકો-પાયે ગુનાહ
નાંમ; ચુન્ અનદરઓખત, મીત્યો-
સાસ્ત, અંદરજ કરમાન્, બોધદ્યોજદ,
કાએદ્યોજદ, આગેરેત ગુનાહ, અવા-
પરશત ગુનાહ, અરેદુશ ગુનાહ, ખરે-
ગુનાહ, બાજએ ગુનાહ, યાતુ ગુનાહ,
તન્વલગાન્ ગુનાહ, મર્ગરજોન્ ગુનાહ,
અવસોશ-ગેરાંન્ ગુનાહ, જોહે-મર્જ
ગુનાહ, દશતાન્ મર્જ ગુનાહ, કુન્ મર્જ
ગુનાહ, અવારન્ મર્જરની, શાએથ્ર
ગુનાહ, સેશની ગુનાહે રવાંની, ગુનાહ
હમીમાલાંન્, ગુનાહયો-પુલ્શહોદ, વક્ષે
વજશાંન્ વક્ષે ગુનાહ, ગુનાહ અજ-

૩૮૪ પતેત ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

ગુનાહ, અવરે આખો ગુનાહ, કુ મર્દુમ
ઓ યુન શાયદ યુદન, ગજસ્તેહ ગના-
મીનો દરવંદ, પ પેતીઆરે દામાને
અહુરમજ્દ ક્રાજ કરનીદ. અહુરમજ્દ
ખોદાએ, ગુનાહ અંદર દીન પેદા બેકર્દ,
ધ-વેહાને પોધર્યો દકેશાંન, ગુનાહ દારતેહ
અસ્તેદ. મનરની પીશે દાદાર અહુર-
મજ્દ મીનોઆંન ગંતીઆંન મેહુસ્ત,
પીશે અમશાસ્પંદાંન, પીશે મેહુર
સરોશ રશને, પીશે આતશ ખરસમ હોમ,
પીશે દીન રવાન ખીશ, પીશે રદ્દ દસ્તુરે
દીની, પીશે ઓ રે ગવેહ મદ્દ અસ્તેદ,
મન અજ અન્દર્જ કરમાને પેદાંખરી
એદ-ગોધ હુમ-દાદસ્તાની (ફલાંન ખુદ ફલાંન)
જાદેહરા મનરની ગવરની કુનરની, તની
રવાંનો ગંતી મીનોઆંની, આખે અવા-

જશ પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત
હોમ; (ફલાન ખુદ ફલાન) જાદેહુરા પ
પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાહ.

(કરદો ૪ થો) અંદર પેદ માફ, ખોઈ
બેરાઈ, જન ફરજાંદ, શોએ સાલાર,
ખેશ નજદીક, હમ ગેહાંનીઆન, હમ
ખાસ્તગાંન, હમ સાઅંગાંન, હમ શેહે-
ર્યાંન, પ ઇરમાનીઆંન જસ્ત પ હર
અદાદીહા, ચુન (ફલાન) અંદર ગુનેહગાર
બુદ અસ્તેદ;—મન અજ્ઞ અન્દર્જ ફરમાને
પેદાએમરી જાદ-ગોઝ હમ-દાદસ્તાની (ફલાન
ખુદ ફલાન) જાદેહુરા મનરની ગવરની
કુનરની, તની રવાંની ગતી મીનોઆંની,
આખે અવાજશ પશેમાન, પ સે ગવ-
રની પ પતેત હોમ; (ખુદ ફલાન) જાદેહુરા
પ પતેત હોમ અજ્ઞ ગુનાહ.

૩૮૬ પતેત ઉસ્વાનની નૈયતે પઢવાની.

(કરદો ૫ મો) હેહેર નસા ખુરરની,
હેહેર નસા જોએરની, હેહેર નસા ઓય
આવ્ ઓ આતશ બોરદન, યા આવ્
ઓ આતશ ઓય હેહેર નસા બોરદન,
અવસ્તા પ-ચ મનરની ન ગોફતન,
મોએ નાખુન દંદાંન ફરેશ, દસ્તે શવીન,
ઓ અવરે હુરો પ-દર હેહેર નસા, ચુન
(ફલાન) અંદર ગુનેહગાર ખુદ અંસ્તોદ;-
મન અજ અન્દર્જ ફરમાને પેદામ્બરી
જાદ-ગોઈ હુમ-દાદસ્તાની (ફલાંન ખુદ ફલાન)
જાદેહરા મનરની ગવરની કુનરની,
તની રવાની ગંતી મીનાઆની, આંખે
અવાખશ પશેમાન, પ સે ગવશની
પ પતેત હોમ; (ખુદ ફલાન) જાદેહરા
પ પતેત હોમ અજ ગુનાહ.

(કરદો ૬ ઠો) હુ કાંમે દાદાર અહુર-

મજ્જદ બુદ્ધ, (ફલાન) આવાયસ્ત મની-
દન, (ફલાન) ન મનીદ; (ફલાન) આવા-
યસ્ત ગોર્હતન, (ફલાન) ન ગોર્હત; (ફલાન)
આવાયસ્ત કરુદન, (ફલાન) ન કરુદ;
મન અજ અન્દર્જ કરમાને પેદામ્પરી
જાદન્ગોર્ધ હુમ-દાદસ્તાની (ફલાન બુદ્ધ
ફલાન) જાદેહરા મનરની ગવરની કુનરની,
તની રવાની ગેતી મીતોઆંની, આખે
અવાખશ પશેમાન, પ સે ગવરની પ
પતેત હોમ; (બુદ્ધ ફલાન) જાદેહરા પ
પતેત હોમ અજ ગુનાહ.

(કરો ૭ મો) કુ કાંમે આહરમન
બુદ્ધ, (ફલાન) ન આવાયસ્ત મનીદન,
(ફલાન) મનીદ; (ફલાન) ન આવાયસ્ત
ગોર્હતન, (ફલાન) ગોર્હત; (ફલાન) ન
આવાયસ્ત કરુદન, (ફલાન) કરુદ;

૩૮૮ પતેત હરવાનની નયતે પઢવાની.

મન અજ અન્દર્જ કરમાને પેદાઅધી
જાદજોઈ હુમ-દાદસ્તાની (ખુદ ફલાન)
જાદેહરા મનરની ગવરની કુનરની, તની
રવાની ગંતી મીનોઆની, આખે અવા-
જશ પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત
હોમ ; (ખુદ ફલાન) જાદેહરા પ પતેત
હોમ અજ ગુનાઈ.

(કરદો ૮ મો) અજ હુમોઈન હર
આઈન ગુનાઈ, —હર આઈન મરુગર-
જાન, હર આઈન ફરફ-માન્દ, હર
આઈન માનીદ, હર આઈન ગુનાઈ
અજ-ગુનાઈ ; (ખુદ ફલાન) જાદેહરા
અંદર અહુરમજદ, મરદુમ, મરદુમ
સર્દગાંનજસ્ત, પ પતેત હોમ .

અજ હુમોઈન હર આઈન ગુનાઈ,
—હર આઈન મરુગરજાન, હર આઈન

પતેલ ઉસ્વાનની નયતે પઢવાની. ૩૮૯

ફરફ-માંફ, હર આધન માનીફ, હર
આધન ગુનાફ અજ-ગુનાફ; (પુદ ફલાન)
ઝદેહરા અંદર બહમન ગાઓ ગોસ્પંદ,
ગોસ્પંદ સદગાંન જસ્ત, પ પતેલ હોમ.

અજ હમોધન હર આધ ગુનાફ,
—હર આધન મરગરજન, હર આધન
ફરફ-માંફ, હર આધન માનીફ, હર
આધન ગુનાફ અજ-ગુનાફ; (પુદ
ફલાન) જદેહરા અંદર અરદીએહરત
આતશ, આતશ સદગાંન જસ્ત, પ
પતેલ હોમ.

અજ હમોધન હર આધન ગુનાફ,
—હર આધન મરગરજન, હર આધન
ફરફ-માંફ, હર આધન માનીફ, હર
આધન ગુનાફ અજ-ગુનાફ; (પુદ

૩૯૦ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

ફલાન) જાહેહરા અંદર શેહરેવર અયો-
ખશસ્ત્ર, અયોખશસ્ત્ર સદગાંન જસ્ત્ર,
૫ પતેત્ર હોમ.

અજ હોમોધન હર આધન ગુનાહ,
—હર આધન મરગરજાન, હર આધન
ફરફ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર
આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ; (ખુદ
ફલાન) જાહેહરા અંદર રપેન્દારમદ જમીન
જમીન, સદગાંન જસ્ત્ર, ૫ પતેત્ર હોમ.

અજ હોમોધન હર આધન ગુનાહ,
—હર આધન મરગરજોન, હર આધન
ફરફ-માંદ, હર આધન માનીદ, હર
આધન ગુનાહ અજ-ગુનાહ; (ખુદ
ફલાન) જાહેહરા અંદર ખોરદાદ આરુ,
આવસોખમગાંન જસ્ત્ર, ૫ પતેત્ર હોમ.

પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૩૯૧

અજ હમોઇન હર આઇન ગુનાઈ,
—હર આઇન મરગરજન, હર આઇન
ફરફ-માંદ, હર આઇન માનીદ, હર
આઇન ગુનાઈ અજ-ગુનાઈ; (ખુદ ફલાન)
જાહેદરા અંદર અમરદાદ ઉરવર, ઉરવર
સદગાંન જસ્ત, પ પતેત હોમ.

અજ હમોઇન હર આઇન ગુનાઈ,
—હર આઇન મરગરજન, હર આઇન
ફરફ-માંદ, હર આઇન માનીદ, હર
આઇન ગુનાઈ અજ-ગુનાઈ; (ખુદ ફલાન)
જાહેદરા અંદર દામે અહુરમઝદ જસ્ત,
ચુન સતર માઈ ઓ ખોરશેદ, આતશ
સોહર સોજ, સગ, વએ, ગોસ્પંદ-ઇ
પંજ આઇન, ઓ અવરે ગવહે દહે-
શનાંન, ઇન અહુરમઝદ ખેશ, ચુન
અંદર્ગ જમીન ઓ આસ્માન, ચુન(ફલાન)

કહરે પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

અંદર ગુનેહગાર ખુદ અંસ્તેહ ;—મન
અજ અન્ધે કરમાને પેહામ્પરી જાહ-ગાઈ
હુમ-હાહસ્તાની (ફલાન ખુદ ફલાન) જાહેહરા
મનરની ગવરની કુનરની, તની રવાની
ગંતી મીનોઆની, આખે અવાખ્શ
પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત હોમ;
(ખુદ ફલાન) જાહેહરા પ પતેત હોમ અજ
ગુનાહ.

(કરદો ૯ મો) સતર-શેકરની, ખઅતુ-
દથ વસોવરની, દુદહ વેહાંન વસોવરની,
ગાહામખારૂ કરવરહયાંન, હોમ હરન,
ઉસ્ત-ફરીહ મ્યજદાંન નેહાહ આ પદી-
રફત, રપિથવેન કરદૂમ, રોજે વદરદ-
ગાંન ચુન (ફલાન) આવાયસ્ત યરતન,
વશ ન યરત ;—મન અજ અન્ધે
કરમાને પેહામ્પરી જાહ-ગાઈ હુમ-હાહ-

સ્તાની (ફલાન ખુદ ફલાન) બદેહરા
મનરની ગવરની કુનરની, તની રવાની
ગંતી મીનોઆની, આંખે અવાખ્શ
પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત
હોમ ; (ખુદ ફલાન) બદેહરા પ પતેત
હોમ અજ ગુનાહ.

(કરદો ૧૦ મો) અવર મનરની, તર
મનરની—આજૂરી, પંદો, ખશમધની,
અર્શધની, વદ-ચરમી, સૂર-ચરમી, વદ-
નગીરશની, ખોરદક-નગીરશની, નગીરાધ
પંદો, ખુદ-દાશી, અસગેહુનો, સપોજ-
ગારી, વરની, ગુમાની, આશમોઈ, બે-ર
ગવાહી, દરોગ-દાવરી, ઓજદીસ્ત પર-
સ્તો, કેશાદ દવારશની, ખરહેન દવા-
રશની, એમુદ-દવારશની, દરાંયાંન
બેએરની, દરાંયાંન ખોરશની, ફજદી,

૩૯૪ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

ગદહી, જહી, જદુધ, જદુ-પરસ્તી, રોસ્પી,
રોસ્પીખારગી, ગવહે પએતી, ગવહે
મનીદી, શીનમોઘ, ઓ અવરે હર આધન
ગુનાહ, પ ધન પતેતી હોશમોઈ,
આંન ન હોશમોઈ, આંન દાંનેસ્ત,
આંન ન દાંનેસ્ત, આંન અંગઈ, આંન
ન અંગઈ, સ્વઆશાદા-વેરજયા પીશે
રહ દસ્તૂરે દીની, (ફલાન) આવાયસ્ત
ગરજીદન, ન ગરજીદ; મન અજ
અન્દર્જ કરમાને પેદાખરી જાદંગોઘ
હમ-દાદસ્તાની (ફલાન ખુદ ફલાન) જાદે-
હરા, મનરની ગવરની કુનરની, તની
રવાની ગેતી મીનોઆંની, આખે અવાખ્શ
પશેમાન, પ સે ગવરની પ પતેત હોમ;
(ખુદ ફલાન) જાદેહરા પ પતેત હોમ અજ
ગુનાહ.

પતેત ઉરવાનની નેયતે પઢવાની. ૩૯૫

(કરદો ૧૧ મો) કુ અગર કસાંન
પતેતી પદીરકૂલ વશ ન કરૂદ, ઇશાંન
રવાંનરા, દુશખારી મદ્-હંદ, ઓશાંન
ઝદેહરા, હર યક જુદ જુદરા; મનરની
ગવરની કુનરની, તની રવાની ગેતી
મીનોઆંની, ઓખે અવાજશ પશેમાન,
પ સે ગવશની પ પતેત હોમ; (ખુદ
ફલાન) ઝદેહરા પ પતેત હોમ અજ
ગુનાઈ.

(કરદો ૧૨ મો) પ આંન દીન હસ્તુર
એસલ-હોમ, ઇન અહુરમજદ, કર્તોરત
આરત, કર્તોરત ઓય ગુશતારપૂ. પ
પેવંદ આહરખાદ મારારપંદાંન મદ.
પદશ પસાખલ કરૂદ ખોખલ, અશહી
વેહ રવાંને દુશારમરા, આવાયશનીતર
વેહરની હોમ. પ જીવંદીએ બન,

૩૯૬ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

આસ્તુઆંજ હોમ હુમત પ મનશને,
આસ્તુઆંજ હોમ હુખ્ત પ ગવશને,
આસ્તુઆંજ હોમ હવરશત પ કુનશને.
આસ્તુઆંજ હોમ પ ગવહે દીને માજ-
દયસ્તાંજ, હુમા કરેહે હુમ-દાદસ્તાન
હોમ, અજ હુમા ગુનાહીઆ જુદ-
દાદસ્તાન હોમ. પ નેકી સેપાસ્દાર હોમ.
અજ અનાધ ખોરસંદ હોમ. પુજ
પાદકરાહ, ખંદ દરોશ, તોજશને તાવાંજ
દીન, પાદકરાહે સે શખ પંજાહ-હંત
સાજ, પદશ ખોરસંદ હુમ-દાદસ્તાંજ
હોમ.

આઐમ કરેહે હોમ ધન પતેતી, વજોર્ગ
ઉમેદ કરેહેરા, ગોરાંજ ખીમે દુજખૂરા,
અશાહી વેહ રવાન દુશારમરા, પ
ધન મનશને કરેહે હોમ કુ કાર

પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૩૯૭

કેરકેહ, (ફલાન) આંદા નૂ કર્દ, આંચે નૂ
કૂનમ, હુમા એસ્તશને કેરકેહરા, ગુજાર-
રને ગુનાહરા, બોખત રવાંનરા. અગર
માંદેહ બહોહ, કુ ગુનાહે (ફલાન) તોખત
ન બહોહ, પાહ-કેરાહ સે શખ આંન-
હીયા પદશ ખોરસંદ હુમદાદસ્તાન હોમ.

હુમે કરમાએમ અષેમ વોહુ બેવદીર-
શની, પતેતી પીશ અજ બેવદીરશની.
પસ વદરુદે (ખુદ ફલાન ખુદ ફલાન)
બદેહરા અજ ગુનાહ, પ પતેત બહોહ.
સદાશ ગેતો કરીહ કરમાયહ. કરમુદાર
ખાહુશની હુમ-દાદસ્તાંન હોમ; અહુર-
મજદ બેશ હોમ; અહુરમજદ દહમાની
કૂનમ, અશાહી સતાએમ.

આએમ ગેરકુતે-હોમ હુરવેસ્પ હુમત
હખત હવરશત, (ખુદ ફલાન) બદેહરા

૩૯૮ પતેત ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

પ મનશને ગવશને કુનશને. બહેલશની
દેહોમ હરવેરપ દુશમત દુજૂખત દુજ-
વરશત, (પુદ ફલાન) જાદેહરા અજ મન-
શને ગવશને કુનશને. આએમ ગેરકતે
હોમ હરવેરપ હુમત હૂખત હવરશત,
(પુદ ફલાન) જાદેહરા પ મનશને ગવશને
કુનશને. બહેલશની દેહોમ હરવેરપ
દુશમત દુજૂખત દુજ-વરશત, (પુદ ફલાન)
જાદેહરા અજ મનશને ગવશને કુનશને.
આએમ ગેરકતે હોમ હરવેરપ હુમત
હૂખત હવરશત, (પુદ ફલાન) જાદેહરા
પ મનશને ગવશને કુનશને. બહેલશની
દેહોમ હરવેરપ દુશમત દુજૂખત દુજ-
વરશત, (પુદ ફલાન) જાદેહરા અજ
મનશને ગવશને કુનશને. આએમ ગેર-
કતે હોમ હરવેરપ રાહે રાસ્તી ફરા-

પતેત હરવાનની નયતે પઢવાની. ૩૯૯

૩૧. બહુલશની ઢહોમ હરવેરપ રાહે
અરાસ્તી અવારૂન, ગના શીકસ્ત; અહુ-
રમજદ બેહ અવજુન; (કુશાદે) સ્ત-
આમિ અર્ષમ. અર્ષમ વોહુ ૧.

ફેરસ્તુયે હુમતોઘબ્યસ્યા હૂખ્તોઘ-
બ્યસ્યા હવરશતોઘબ્યસ્યા, માંશવોઘ-
બ્યસ્યા વખેહવોઘબ્યસ્યા વરશત્વોઘ-
બ્યસ્યા, અધબિગધર્યા દધથે વીરપા
હુમતાયા હૂખ્તાયા હવરશતાયા,
પધતિરિચ્યા-દધથે વીરપા દુશમતાયા
દુક્ખૂખ્તાયા દુક્ખવરશતાયા. ફેરા વે રાહી
અર્ષમ્પા ર્ષેન્તા, યસ્નમ્પા વહર્ષમ્પા, ફેરા
મનંધહા, ફેરા વચંધહા, ફેરા બ્યઆ-
થના, ફેરા અંધહુયા, ફેરા તન્વસ્વીત્ર
ખજ્યાઆ ઉશતનમ્. સ્તઆમિ અર્ષમ.
અર્ષમ વોહુ ૧.

૪૦૦ પતેત ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

યથા અહુ વધર્યો ૨૧. અપ્પમ વોહુ
૧૨.

યથા અહુ વધર્યો ૨. યસ્નૈમ્ય વહ-
મૈમ્ય અઘ્મોજસ્ય જવર્ય આક્રીનામિ,
સઘ્મોપહે અગ્યેહે, તજમહે, તનુ-માંથહે,
દરપિ-દ્રઘ્મોશ, આહુદર્યેહે. અપ્પમ
વોહુ ૧.

હજંધરેમ ખએપજનાંમ, ખએવરે
ખએપજનાંમ; હજંધરેમ ખએપજનાંમ
ખએવરે ખએપજનાંમ; હજંધરેમ
ખએપજનાંમ, ખએવરે ખએપજનાંમ.
અપ્પમ વોહુ ૧.

જસ મે અવંધહે મજદ, જસ મે
અવંધહે મજદ, જસ મે અવંધહે
મજદ. અમહે હુતારતહે હુરઘ્મોદહે,

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૪૦૧

વૈરેથ્રમ્મહે અહુર-દાતહે, વનધત્યાઆસ્ય
ઉપરતાતો, શ્વાપહે ખદાતહે, જરવાનહે
અકરનહે, જરવાનહે દરેથો-ખદાતહે
અર્ષમ વાહુ ૧.

પતેત ધરાંની ઉરવાનની
નયતે પઢવાની.

આ પતેત બણવાના ખુલાસા માટે
જુઓ ઉપર સફે ૩૬૭ મે.

(ખીસ્તા) નામે યજ્ઞ વાજમ મનરને,
ખુબ દારીમ, પતેતો વ ખીમ અજ
બેહરે વનાહ વજારની, કેરફ અફ-
જાયરની, ખસ્તને રાહે દુજખ, ગોશાદને
રાહે બેહરત, ઉમેદ પ મદન, આ

૪૦૨ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

આંને પાશુમ અખાંન્ અશોઆંન્ રોશાન્
ગરોથમાંન્ હુમા ખારેહ.

નામે યજ્ઞદ્. યથા ઐહૂ વધર્યો
પંજ, અપ્પમ વૌહૂ—સે, ગાહૈ (જે ગેહ*
હોય તે પઢવી) વાજે સરશ, અજ યેહુરે
અશો રવાંન્ (કલાન) ઇન્ પતેતી
બેરસાદ્; વ રવાંનરા બ જાયે નીકાંન્
વ નેકુ-કેરદારાંન્ બાદ્ !

પ નાંમે યજ્ઞદ્ (કુશાદે) યથા અહૂ
વધર્યો પ, અપ્પમ વૌહૂ ૩.

કવરાને મજ્ઞદ્યસ્નેઃ કરથુરત્રીશ,
વીદ્યેવો અહુર-હ્યેવો (જે ગેહ હોય
તે પઢવી) કસસ્તયએચ; સ્વઆપહૈ

* હાવન, રપીથન, ઉઝીરન, અધવિસ્રુશ્રેમ યા
ઉદહીન—એમ કહત બોલવું.

પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની. ૪૦૩

અખેહે, તખમહે, તગુ-માંથહે, દરપિ-
દ્રઝાપ, આહૂધર્યેહે, દનઝાંથ યસ્નાધ્ય
વહૂમાધ્ય દનઝાંથાધ્ય કસસ્તયએચ.
યથા અહૂ વધર્યો જઝાંતા કા મે ઝૂતે,
અથા રતુશ અપાત્રચિત્ર હ્ય કા અપવ
વીહવાઝાં ઝઝાંતૂ. યથા અહૂ વધર્યો ૧.

(કરદો ૧ લો) (ખીરતા) કરાજ સતા-
યેમ હરવસ્પ હુમત વ હૂખત વ હવરશત
પ મનરને વ ગવરને વ કુનરને. અવાજ
સતાયેમ હરવસ્પ દુરમત વ દુજૂખત
વ દુજવરશત, અજ મનરને વ ગવરને
વ કુનરને. અવર-ગીરશની અવર-ગીરમ
હરવસ્પ હુમત વ હૂખત વ હવરશત;
કં કરે કુનમ. બહેલરની બહેલમ
હરવસ્પ દુરમત વ દુજૂખત વ દુજ-
વરશત; કં વનાહ ન કુનમ.

૪૦૪ પતેત ઇરાંની ઉરવાનની નયતે પહવાની.

ખ રાસ્તી એસ્તમ, વ ફરાઈની
એસ્તમ, પ અવીઝેહ વેહ દીને માજ-
દયસ્તાન એસ્તમ; ખ આં દીન એસ્તમ
કે અહુરમજદ ખુદાય વ અમેશાસ્પંદાંન
ઓએ યરતે ફરોહરે જરથોશ્ત સ્પેન્તમાન
ચાશીદ, વ જરથોશ્ત ઓએ વીરતાસ્પ
શાહ ચાશીદ, વ વીરતાસ્પ-શાહ ઓએ
ફરોશ્તર વ જામાસ્પ વ અસ્ફંદયાર
ચાશીદ, વ ઇશાંન ઓએ વેહાંને ગેતી
યાંન ચાશીદંદ; પ પદ્યંદે અશાધ-
આરાસ્તાર આદરખાદ મારેસ્ફંદાંન કે
આમદ પદશ પસાખ્ત વ યોખ્ત,
અવર એસ્તાદ.

(કરદો ૨ જો) (ફલાંન) ચૂ ખ ઇન દીન
એસ્તાદ, અજશ ખ ન વરદદ, ન વેહ
અવરનીરા, વ ન વોશ અવરના રા, ન

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની. ૪૦૫

ખુદાય ખાસ્તે, અશાધ દુશારમરા.
અગરશ પરગસ્તે તન અજ્ઞ બેહુરે
રવાનરા બ આવાયસ્ત દાદન, બ ખોર-
સંદીહા બે દાદ. અજ્ઞ ઇન દીન બ ન
વરદદ. ગેરૂત અવશ હરવસ્પ હુમત
વ હૂખત વ હવરરત દાદ વેહી વ હર
કાડની; બહેલસ્ત હરવસ્પ દુરમત વ
દુજૂખત વ દુજવરસ્ત દાદ વેહી વ હર
અવાડની. ઇન કે દાનશનીહા આસ્તો-
આંન બેદ બ દોને અહુરમજ્દ વ
જરથોસ્ત નઓતર. અર્વી ગુમાનતર
બી-ગુમાન બેદ—બ હસ્તી ઇ દોને વેહ
માજદયસ્તાન, બ બુદને રસ્તાબીજ
તન-પસીન, વ વદારદન બ ચીન્વદ
પુલ, શુમાર પ સેઢાશ, કેરૂં ઇ મોજદ,
વ વનાહ—પાદ કેરાહ, વ હસ્તી ઇ

૪૦૬ પતેત ધરાંની ઉશ્વાનની નેયતે પઢવાની.

બેહુરત વ કુજખ, વાનીસ્તી ઈ આહૂરમન
વ દીવાંન, વ ફરજાંન ફીરોજગર યજ્ઞ
રપેના મીનો, વ અવસહીની-ઈ ગના-
મીનો અવા હુમા દીવાંન તમતુમ્યાંન.

(કરદો ૩ જો) હુરથે [ફલાન] આવા-
યસ્ત મનીદ્, વશ ન મનીદ્; હુરથે
[ફલાન] આવાયસ્ત ગોફત, વશ ન
ગોફત; હુરથે [ફલાન] આવાયસ્ત કંદ, વશ ન
કંદ; હુરથે [ફલાન] આવાયસ્ત ફરમુદ, વશ ન ફરમુદ.

હુરથે [ફલાન] ન આવાયસ્ત મનીદ્,
વશ મનીદ્; હુરથે [ફલાન] ન આવાયસ્ત
ગોફત, વશ ગોફત હુરથે [ફલાન] ન
આવાયસ્ત કંદ, વશ કંદ; હુરથે [ફલાન]
ન આવાયસ્ત ફરમુદ, વશ ફરમુદ—

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની. ૪૦૭

મનરની વ ગવરની વ કુનરની મન
અજ અન્દર્જ ફરમાન પેદામખરી જાદ-
ગોધ હુમ-દાદસ્તાની [ફલાન ખુદ ફલાન]
જાદેહરા, અજ હુમે ગુને વનાહી અવા-
ખશ વ પશેમાન, પ પતેત હોમ.

(કરદો ૪ થો) અજ હુર આધન
વનાહ કે [ફલાન] મીનોઈહા અંદર
દાદાર અહુરમજદ, વ ગેતીહા અંદર
મરદુમ વ મરદુમ સદગાંન જસ્ત, -મર
દુમરા જદ વ ખીશીદ વ ખ સખુન
આખોરદેહ એસ્તેદ વ અશોઆંન આખો-
રદેહ એસ્તેદ, રદાંન વ મોખેદાંન વ
દસ્તુરાંન વ હોરમદાંન આખોરદેહ એસ્તેદ,
ધશાંન કે દેહુશન અવર [ફલાન] પરહીજ
વાન ખેદ એસ્તેદ અવાજ ગેરફત, વ
ખીગાંને ખ શેહરી કે ફરાજ રસીદ

૪૦૮ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નેપતે પઢવાની.

જાય ન કહી, વ મરુદુમરા યારી ન
હાદ, વ મરુદુમરા અજ શુદ્ધ વ તરન
વ સર્મા વ ગર્મા નેગાહ ન દારત,
વતરી બ મરુદુમ કહી, વ મરુદુમાંન કે
અંદર સાલારી ઇ [ફલાન] બેદ, વતરી
પદશ કહી, ખુબ્ વ ગેરાંમી ન દારત;
તા પ હુમ વેહાંન વેહાંન કે દાદાર અહર
મજદ અજ [ફલાન] આઝોરદેહ એસ્તેદ
વ ન ખુરુદ;—મનરની વ ગવરની
વ કુનરની મન અજ અન્દર્જ ફરમાન
પેદામખરી જાદ-ગોઝ હુમ-દાદરનાની
[ફલાંન ખુદ ફલાંન] જાદેહરા, અજ હુમે
ગુને વનાહી અવાખશ વ પશેમાન પ
પતેત હોમ.

(કરદો પ મો) અજ હુર આધન
વનાહ કે [ફલાન] મીનેખહા અંદર

પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે ચઢવાની. ૪૦૯

વેહમન અમશાસ્પંદ, વ ગેતીહા અંદર
ગોસ્પંદ વ ગોસ્પંદ સદગાંન જસત,
ગોસ્પંદરા જદ વ બાશીદ વ પ બીદાદહા
કોરત, વ વાસ્તર વ આવ બ ગાહે
બેશ ન દાદ, અવશ અસ્તે-શીકસ્તેહ
વ અજ દુજદ વ ગોર્ગ વ રાહદાર નેગાહ
ન દારત, અજ સર્મા વ ગર્મા ઇ અપદ-
માંન બ ન પહરાપત, વ ગોસ્પંદ
જહી—જવાન કે કોરત, વ ગાવે-વરજો,
વ અસ્પે—કારજારી, વ બુરેહ વ બુજ-
ગાલે વ બરસ, વ મુર્ગે—કારકીન કે
કોરત; તા પ હમ વેહાંન વેહાંન કે
વેહમન અમશાસ્પંદ અજ [ફલાન]
આઝોરદેહ એસ્તેદ વ ન ખુરનુદ;—
મનરની વ ગવરની વ કુનરની મન અજ
અન્દર્જ ફરમાન પેદામખરી જાદ-ગેધ

૪૧૦ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

હમ-દાહસ્તાની [ફલાન ખુદ ફલાન] જાહે-
હરા, અજ્જ હમે ગુને વનાહા અવાપશ
વ પશેમાન પ પતેત હોમ.

(કરદો ૬ ઠો) અજ્જ હુર આધન વનાહ
કે [ફલાન] મીનોધહા અંદર અર્દીએહુરત
અમશાસ્પંદ, વ ગેતીહા અંદર આહરાંન
વ આતશાંન જસ્ત; આતશરા ખુખ વ
પાફ ન દારત, વ આતશ કુશત, વ બ
ઓએ બર આતશ પસ આધન ન કંદ,
વ આવ બર આતશ નેહાફ, વ બાફ
બ હેહન બર આતશ દકંત, વ હીજમ
કમ-અજ્જ-યક-સાતે તર બર આતશ
નેહાફ, વ એસમ વ બોએ સે
બાર ન નેગરીદહ બર આતશ નેહાફ,
વ હેહરને આહરાંન વ આતશાંન
ન દાફ, આતશ કે અંદર સાલારીએ

પતેત ધરાંની ઉરવાંતની નયતે પઢવાની. ૪૧૧

[ફલાન] બેઢ વતરી પદશ કંઈ, ખુખ
વ ગેરાંમી ન દારત; આતશ કે અંદર
ખાનેહ બેઢ, કારશ કરાજ અજ પદમાની
કરમુદ; તા પ હમ વેહાંન વેહાંન કે
અર્દાબેહરત અમશારપંદ અજ [ફલાંન]
આબેરદેહ એસ્તેદ વ ન ખુરગુદ;—
મનરની વ ગવરની વ કુનરની મન અજ
અન્દજ કરમાન પેદાખરી જાદન્ગોઘ
હમ-દાદસ્તાની [ફલાન ખુદ ફલાન]
જાદેહરા, અજ હમે ગુને વનાહી
અવાપશ વ પશેમાન પ પતેત હોમ.

(કરદો ૭ મો) અજ હર આઈન વનાહ
કે (ફલાન) મીનોઈહા અંદર શેહરેવર
અમશારપંદ, વ ગેતીહા અંદર અયો-
ખ્રશસ્ત્ર વ અયોખ્રશસ્ત્ર સદ્ગાંન જસ્ત;
અયોખ્રશસ્ત્ર રા ખુખ વ પાક વ સુદેહ

૪૧૨ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

ન દારત, વ ય બાયગાહે નમનાક
નેહાદ તા બન્ક ગૌરકેત; અબ દારરને
વેહાંન અબશ બેબોર્દ; વ અયોખશસ્તી
કે બને દરતાન ચેશ અંદરશ ખુરદેહ બેદ,
અબ દીનીહા કે ય ન શોસ્ત; અબ
બર વ સીમ વ મેસ વ રોધ વ આહન
વ અરજુબ વ બીરન્જ ય આએ વનાહ-
કારાંન દાદ, તા પદશ વનાહ કુનન્દ, મેહ
સુદ ય ઇશાંન રસીદ, આંચે (ફલાન)
પદશ વનાહકાર બેદ એસ્તેદ; તા પ હુમ
વેહાંન વેહાંન કે શહેરેવર અમશારપંદ
અબ (ફલાન) આબોરદેહ એસ્તેદ વ ન
ખુશનુદ;—મનરની વ ગવરની વ
કુનરની મન અબ અન્દર્જ ફરમાન
પેદામખરી બાદન્ગોધ હુમ-દાદસ્તાની
(ફલાન ખુદ ફલાન) બદેહરા અબ હુમ

પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયલે પઠવાની. ૪૧૩

ગુને વનાહી અવાપશ વ પશેમાન્ પ
પતેત હોમ.

(કરદો ૮ મો) અજ્ઞ હુર આઈન્ વનાહ
કે (ફલાન) મીનોહહા અંદર સ્પન્દારમદ્
અમશાસ્પદ્, વ ગેતીહા અંદર જમીન્
વ જમીન્ સદગાંન્ જસ્ત; જમીનરા
પાદ્ વ આખાદાંન્ ન દારત; વ
ગરીવેહ-ધ-ખરકસ્તરાંન્ અજ્ઞશ ખ ન
ખોદ્, જમીને ખરોમદ્ કે વયેરાંન્ કદ્,
વ આંને વયેરાંન્ કે આખાદાંન્ ન કદ્,
વ ખ યક્ પાયે ખીમુજેહ ખર જમીન્
રકત, વ નસા અંદર જમીન્ નેહાંન્
કદ્; વ આંને નેહાંન્ કે આરકારા ન
કદ્; પાયે દરતાંન્ ખીમુજેહ ખર જમીન્
નેહાદ્; વ શોસર અંદર જમીન્ રીખ્ત;
વ જમીન્ કે અંદર સાલારીએ (ફલાન)

૪૧૪ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાંની.

એહ વતરી પદશ કહં, ખુખ્ વ ગેરાંમી
ન દારત; તા પ હમ વેહાંન વેહાંન
કે સ્પ-દારમદ અમશાસ્પંદ અજ (ફલાંન)
આજોરદહ એસ્તેદ વ ન ખુરગુદ;—
મનરની વ ગવરની વ કુનરની મન
અજ અન્દર્જ ફરમાંન પેદામખરી
જાદ-ગોધ હમ-દાદસ્તાંની (ફલાંન ખુદ
ફલાંન) જાદહરા અજ હમે ગુને
વનાહી અવાખ્શ વ પશેમાંન પ પતેત
હોમ.

(કરદો ૯ મો) અજ હર આધન વનાહ
કે (ફલાંન) મીનોધહા અન્દર ખુરદાદ
અમશાસ્પંદ વ ગેતીહા અન્દર આવ
વ આવ સર્દગાંન જસ્ત; આવ અવર
નસા રીખત; વ દસ્તે શવીન્ પીશ
અજ આવ-તનુમે વ અન્દર આવે

પતેત ધરિંની હરવાંનની નયતે પઢવાની. ૪૧૫

રવાં પાકું શોસ્ત, વ આવ્ ખર
હરતાંન રીખત, વ ચેશ હુધર-ઓમંદ
ઓ નસા--ઓમંદ અંદર આવે રવાં
અકુંદ, ખીવ વ સખ અંદર આવે
રવાં અકુંદ; (ફલાન) સર વ હસ્ત વ
રૂઠ અંદર આવે રવાં પાકું શોસ્ત; તા
પ હુમ વેહાંન વેહાંન કે ખુરદાદ
અમશાસ્પંદ અજ (ફલાન) આઝોરદેહ
એસ્તેદ વ ન ખુરગુદ;—મનરની વ
ગવરની વ કુનરની મન અજ અન્દર્જ
ફરમાન પેદામખરી જાદ-ગોઈ હુમ—દાદ-
સ્તાંની (ફલાંન ખુદ ફલાંન) જાદેહરા અજ
હુમે ગુને વનાહી અવાખશ વ પશેમાન
પ પતેત હોમ.

(કરો ૧૦ મો) અજ હર આઈન
વનાહ કે (ફલાંન) મીનાઈહા અંદર

૪૧૬ પતેલ ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

અમરદાદ અમશાસ્ત્રપંદ, વ ગેતીહા
અંદર ઉર્વર વ ઉર્વર સદગાંન જસ્ત;
અજ દાર વ દરખતે જવાંન કે યુરોદ,
વ ખર વ મીવેહુ ના-રસાદેહુ કે ચીદ,
દાર વ દરમાંન અજ અરજા-યાન અવાજ
ગેરફલ, વ ખ ના-અરજા-યાંન દાદ
વ ખુરશને ઓ ખુરદે વનાહુદારાં
દાદ વ અજ અશોઆંન અવાજ
ગેરફલ; તા પ હમ વેહાંન વેહાંન કે
અમરદાદ અમશાસ્ત્રપંદ અજ (ફલાંન)
આઝોરદેહુ એસ્તેદ વ ન ખુરશુદ;—
મનશની ગવરની વ ફુનરની મન અજ
અન્દર્જ ફરમાન પેદામખરી જાદગોધ
હમ-દાદસ્તાંની (ફલાંન ખુદ ફલાંન)
જાદેહુરા અજ હમે ગુને વનાહી
અવાજશ વ પશોમાંન પતેલ હોમ.

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૪૧૭

(કરદો ૧૧ મો) અજ્ઞ હરવસ્તુ વનાહ
કે (ફલાન) બ-કરમાન વ આગરસ્ત વ
અ-વરસ્ત વ અરહ-દુશ વ ખુરહ વ
બાજ-આઈ વ યાત વ તનાકુર તા પાયે-
મરુગરજાન, અજ્ઞ આંને કેહસ્ત વનાહ
ચુન સે સરોષો-ચરનાંમ, અજ્ઞ આંને
મેહસ્ત વનાહ ચુન તનાપુહલુગાંન
વ મરુગરજાન, કે અંદર મનરને રાન્દ
એસ્તેદ, વ પ જખાંન ગોસ્ત એસ્તેદ,
વ બ દસ્ત કહ એસ્તેદ;—મનરની વ
ગવરની વ કુનરની મન અજ્ઞ અન્દર્જ
કરમાન પેદામખરી જાદ-ગોધ હુમ-દાદસ્તા
ની (ફલાન ખુદ ફલાન) જાદેહરા અજ્ઞ હુમે
ગુને વનાહી અવાજશ વ યશેમાન પ
પતેત હોમ.

(કરદો ૧૨ મો) (ફલાન) અજ્ઞ હર
૧૭

૪૧૮ પતેત ધરાંની ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

આઈન્ વનાહ, —વનાહે શેહેરી, વનાહે
રવાંની, વ વનાહે અજ-વનાહ, કાઘદી-
ઓજજદ, યોઘદીઓજજદ, કાઘદી-
ઓ-વરશત યોઘદીઓ-વરશત, વ માધ,
વ કાધ, આસ્તર્શ આસ્તર-તવાંન્,
સરોશી-વાનરની વ ગવરની, વ જાદુ
ગવરનીહા વ સહમ-નમાયરનીહા વ
ખાહેરની મારી, વ રીશ વ ખરીન્ કહ-
રીન્ પજદુશ ખશવાનસ પ નેશસ્તર
નયત નેશસ્તર અદ વ દાદ વ સે અવસ્મે
ચુન્ સે સરોશો-ચરનાંમ, અજ હમે ગુને
વનાહી; —મનરની વ ગવરની વ કુનરની,
મન્ અજ અન્દર્જ કરમાન્ પેદામખરી
જાદ-ગોઘ હમ-દાદસ્તાંની (ફલાંન્ ખુદ
ફલાંન્) જાદેહરા, અજ હમે ગુને વનાહી
અવાપશ વ પશેમાન્ પ પતેત હોમ.

પતેત ધરાંની ઉરવાંતની નયતે પઢવાની. ૪૧૯

(કરદો ૧૩ મો) (ફલાંન) અજ અવી-
રાહ-મનશની વ અવીરાહ-ગવરની વ
અવીરાહ-કુનરની વ અવીરાહ-પુરસરની
પીશ-સખુની, પસ-સખુની, અવીરાહી,
દુજહી, દરોધ-જની, કોર-ગવાહી,
દરોધ-દાવરી, અશમ-સુરી, મોસ્તગરી,
નાસેપાસી, અવસોસ-ગરી, આજુરી,
તર-મનશની, અંદર દીન નાકૂરમાંની,
સ્તાંજેહ-જીવી વ તંગ-દેલી, અશમ-
ગની, કીનેવરી, વરની, અરશગની,
અન્દુહ અવીપદમાંની ખુરદન, હમ-
દાદસ્તાંની બ વનાહ, જુદ-દાદસ્તાની
બ કરકે, અધયારોમન્દ વનાહકારાંન,
વ ન અધયારી-ધ-વેહાંન, વ ખુદ-
રાહી, વ જાદુઈ, વ જાદુ-પુરસીદારી, વ
જાદુ-ચારીદારી, વ યજદાંન-દુરમની,

૪૨૦ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

વ જરૂતોરત-દુશ્મની, વ હીન્-દુશ્મની,
વ દસ્તુર-દુશ્મની, વ યજ્ઞદાંન્ નાંમ ય
દીવાંન્ નાંમ ખાનરની, વ દીવાંન્ નાંમ
ય યજ્ઞદાંન્ નાંમ ખાનરની, વ રોસ્પી,
વ રોસ્પી બાર્ગી, વ સ્તોર-મરજી, વ
જેહ-મરજી, વ દશતાંન્-મરજી,—

(અગરજો મરદની નધઅતે પઢે તો એમ
પઢવું.)

—વ જને કસાંન્ ફરીફતગી,—

(અગરજો ઓરતની નધઅતે પઢે તો
એમ પઢવું.)

—વ મરૂદે કસાંન્ ફરીફતગી,—

વ અવીસુફ-દવારશની, વ વશાદ-
દવારશની, વ દશાયાંન્-ખુરશની, વ
દશાયાંન્-મીજરશની, વ અજ પાએ

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૪૨૧

મીજશની, વ ઓજદીસ્ત—પરસ્તગી, વ
ઓજદીસ્ત—મીનીદારી, ઓજદીસ્ત—
યજદગી, સતર—શેકશની;—મનશની વ
ગવશની વ કુનશની મન અજ અન્દર્જ
ફરમાન પેદામરૌ જાદ-ગોધ હુમ-
દાદસ્તાની (ફલાંન ખુદ ફલાંન) જાદેફરા,
અજ હુમે ગુને વનાહી અવાખશ વ
પશેમાન પ પતેત હોમ.

(કરદો ૧૪ મો) અજ હુર આધન
વનાહ, કે (ફલાંન) અંદર યજદાંન,
વ અમેશાસ્પદાંન, વ પાદશાહાંન, વ
રદાંન, વ મોખદાંન, વ દસ્તુરાંન, વ
હોરખદાંન, વ ઉસ્તાદાંન, વ શાગેર-
દાંન, વ પેદરાંન, વ માદરાંન, વ
બેરાદરાંન, વ ખાહુરાંન, વ ખુદાંન,
વ દોસ્તાંન, વ હુમ-સાએગાંન, વ

૪૨૨ પતેત ધરાંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

હુમ-માલાંન, વ જનાંન, વ ફરજાંન
વ ખીશાંન, વ ખીગાનેગાંન, વ હુમ-
શેહરીઆંન, વ જુદ્દ-શેહરીઆંન, કે
અંદર સાલારીએ (ફલાંન) જસ્ત;
મનરની વ ગવરની વ કુનરની મન
અજ અન્દર્ ફરમાન પેદાંમખરી જાદ-
ગોધ હુમ-દાદસ્તાંની [ફલાન ખુદ ફલાન]
જાદેહરા અજ હુમે ગુને વનાહી અવાખશ
વ પશેમાન પ પતેત હોમ.

(કરદો ૧૫ મો) (ફલાન) અજ હુર
યજરને વ દરૂન વ અજદ વ આફ્રીન-
ગાંન વ રોજે વદરદેગાંન ઓસ્ત-ફરીદ
નેહાદેહ (ફલાન) આવાયસ્ત કદ રાઇનીદ
વશ ન કદ રાઇનીદ; અયાવ (ફલાંન)
અએદુન કદ રાઇનીદ, વશ ન અએદુન
કદ રાઇનીદ, કે (ફલાન) આવાયસ્ત

પતેત ધરાંની ઉરવાંતની નયતે પઢવાની. ૪૨૩

કર્દ રાધનીદ્ રવાંતે ન્યાગાંન્, વ પેદરાંન્, વ
માદરાંન્, વ ઘેરાદરાંન્, વ ખાહરાંન્, વ
ખુદાંન્, વ દોસ્તાંન્, વ હુમ-સાએ-
ગાંન્, વ હુમ-માલાંન્, વ જનાંન્, વ
ફરજદાંન્, વ ખીશાંન્, વ ખીગાને-
ગાંન્, વ હુમ-શેહરીઆંન્, વ ખુદ-
શેહરીઆંન્, કે અંદર સાલારીએ
(ફલાન) એદ વશ ન કર્દ રાધનીદ્, અયાવુ
(ફલાન) કર્દ રાધનીદ્ ન અએદુન્ કર્દ
રાધનીદ્ એસ્તાદ્, ઇશાંન્ વનાહકારીએ
(ફલાન) રા ખ શેકસ્ત;—મનરની વ
ગવરની વ કુનરની મન્ અજ અન્દર્જ
ફરમાન્ પેદામખરી જાદ-ગોઈ હુમ—દાદ-
સ્તાંની (ફલાંન્ ખુદ ફલાંન્) જાદેહરા અજ
હુમે ગુને વનાહી અવાખશ વ પશેમાન્
પ પતેત હુમ.

૪૨૪ પતેત ધરિંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની.

(કરદો ૧૬ મો) (ફલાંન) અજ દરવી-
શાંનરા કે દસ્તગીરી ન કર્દ, આધન વ
નેહાદે પઓધરયો-દકએશાંન, વ જરન વ
ખ્યાંન નવ-રૂજ વ મેહિરગાંન ન કર્દ, વ
મરદુમરા ચારી ન દાદ;—મનરની વ
ગવરની વ કુનરની મન અજ અ-દર્જ
ફરમાન પેઠામખરી જાદન્ગોધ હુમ-દાદ-
સ્તાની (ફલાન ખુદ ફલાન) જાદેહરા અજ
હુમે ગુને વનાહી અવાખશ વ પશેમાન
પ પતેત હોમ.

(કરદો ૧૭ મો) અજ ગાહામખાર કે
(ફલાન) ન કર્દ, વ ન ચરત, વ ન
સાખત, વ ન પોખત, વ ન ખુર્દ,
વ ન દાદ હુર સાલ શશ ખાર; વ
ખુરશીદ ન્યાયેશ ન કર્દ હુર રોજ સે
ખાર; વ મેહિર ન્યાયેશ ન કર્દ હુર રોજ

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૪૨૫

સે ખાર ; વ માહ ન્યાયેશ ન કદ્દે બ હર
નવ-માહી બ કમેસ્ત સે ખાર ; વ
રપીથવન ન યરત હર સાલ્લ યક ખાર ;
વ ફરવરદેગાંન અવા સેદોશ ન કદ્દે ;—
મનરની વ ગવરની વ કુનરની, મન
અજ અન્દર્જ ફરમાન પેદાખરી જાદ-
ન્ગોઇ હુમે-દાદસ્તાની (ફલાન ખુદ ફલાન)
જાદેહરા, અજ હુમે ગુને વનાહી
અવાખશ વ પશેમાન ય પતેત હોમ .

(કરદો ૧૮ મો) (ફલાન) અજ હર ગુને
ગોરતાંન, —મરદુમાંન વ સગાંન વ
ખરફસ્તરાંન, મોરદેહ વ જન્દેહ, કે
બ આવ વ આતશ રસાંનીદ, વ
પોખત, વ ખુદ, વ બ તનહા બ
જુમેમાનીદ, વ બ જાએ ખીશ ન
ખોદ, વ અજ જાએ આખાદાંન બ ન

૪૨૬ પતેત ધરિંની ઉરવાનની નૈયતે પઢવાની.

પરહીજત ;—અજ્ઞ હર રીશ વ પલીદી,
કે બ આવ્ વ આતશ રસાનીદ, વ
પોજત, વ ખુદ્, વ બ તનહા બ
જુમ્ખાનીદ, વ બ જાએ ખીશ ન ખોદ્,
વ અજ્ઞ જાએ આખાદાંન્ બ ન પર-
હીજત ;—મનરની વ ગવરની વ કુન-
રની, મન અજ્ઞ અન્દર્જ્ કરમાન્
પેદાખરી જાદગોઈ હુમ-દાદસ્તાની
(ફલાન ખુદ ફલાન) જાદેહૂરા અજ્ઞ હુમે
ગુને વનાહી અવાજશ વ પશેમાંન્ પ
પતેત હોમ.

(કરદો ૧૯ મો) (ફલાંન) અજ્ઞ હર
અવસ્તા કે ન આમુજત વ ન ગોફત
બ ન ખાંન્દ, અવસ્તા-ધ અમશ, વ
અવસ્તા-ધ-ખોરદેહ વ અવસ્તા-ધ-
દારોરતે, કે ન આમુજત વ ન ગોફત

પતેત ધરિંની ઉરવાંતની નયતે પઢવાની. ૪૨૭

વ ન ખાંદ્, વ આંને આમુપતે અજ
યાદ અવાજ કદ્; મનરની વ ગવરની
વ કુનરની મન અજ અન્દર્જ કરમાન
પેદામખરી જાદન્ગોઈ હુમ-દાદસ્તાંની
(ફલાંન ખુદ ફલાંન) જાદેહરા અજ હુમે
ગુને વનાહી અવાજશ વ પશેમાંન પ
પતેત હોમ.

(કરદો ૨૦ મો) અજ હુર વનાહ, કે
(ફલાંન) અન્દર દસ્તાંની જસ્ત અજ
વીનરને મરદે અશો વ આતશ વરાહ-
રાંન વ ખુશીદ વ માહ વ ખરસમ
વ પાહીઆવ અજ ચેહેલ ગાંમ તા કમે-
સ્ત સે ગાંમ, વશ ખ ન પરહીખત;-
મનરની વ ગવરની વ કુનરની મન
અજ અન્દર્જ કરમાન પેદામખરી
જાદન્ગોઈ હુમ-દાદસ્તાંની (ફલાંન ખુદ ફલાંન)

૪૨૮ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

જાહેહરા, અજ્ઞ હમે ગુને વનાહી અવા-
પ્પશ વ પશેમાંન પ પતેત હોમ.

(કરદો ૨૧ મો) અજ્ઞ મર્ગ-આવારી-ધ
આસ્તાંની, કે (ફલાંન) અજ્ઞ એહુરેમન્
દરવંદ પુર-મર્ક વ દીવાંન અવર-રસીદ
ખુરસંદ બેદ, અગરશ બ કુશતન તો-
જશને આવાયદ કદંન દસ્તુર બેદ, તા
આંન-ચૂ ધ અવર-ધ (ફલાંન) બેદ અજ્ઞ
(ફલાંન) બે સેતાનન્દ, વ (ફલાંન) રા અજ્ઞ
વનાહ પાકુ કુનન્દ, અજ્ઞ મરુગાર-
ક્ષેંન અજ્ઞ યકુ તા દેહ, અજ્ઞ દેહ તા
સદ, અજ્ઞ સદ તા હુક્તર, અજ્ઞ હુક્તર
તા બીવર, અજ્ઞ બીવર તા અ-મર
મરુગારક્ષેંન-આવારી-ધ હુમા દુશમત વ
દુક્ષૂખત વ દુક્ષવરશત કે મરુદુમાંન
પદશ વનાહકાર શાયદ બેદ વ આંન-

પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની. ૪૨૯

અર્ધ (ફલાંન) પદશ વનાહકાર બેદ એસ્તેદ ;
-મનશની વ ગવશની વ કુનશની મન
અજ અન્દર્જ કરમાન પેદાંઅરી જાદન્ગોઈ
હુમ-દાદસ્તાની (ફલાંન ખુદ ફલાંન) જાદ-
હરા અજ હુમે ગુને વનાહી અવાખશ
વ પશેમાંન પ પતેત હોમ .

(કરદો ૨૨ મો) (ફલાંન) અજ હુર આઈન
વનાહ કે દાદાર અહુરમજદ અંદર
દીને વેહ ઇ માજદયસ્તાંન પ વનાહ
ચાશત એસ્તેદ , કે કુનન્દ યજદાંન-ખીશ
શની, દીવાંન-રામશની અજશ બેદ આંન
-અ ઇ (ફલાંન) મનીદ વ ગોશત વ કદ
વ જસ્ત વ પદશ વનાહકાર બેદ એસ્તેદ ,
આંન (ફલાંન) હોશમેદ , વ આંન વશ ન
હોશમેદ , આંન (ફલાંન) નાંમ-ચીરતી
દાનેસ્ત , આંન વશ ન દાનેસ્ત , વ

૪૩૦ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

આંન (ફલાન) બ રાહે કસાંન
જસ્ત, વ આંને કસાંન બ રાહે (ફલાંન)
જસ્ત, બ હરથે વનાહકાર બેદ, બ
હરથે વનાહકાર બેદ એસ્તેદ, આંદર
હરકે વનાહકાર બેદ એસ્તેદ, હમ
અએદુન ચુન વનાહકાર બેદ એસ્તેદ,
હર વનાહીરા હર ફરદ-માન્દીરા, હક્કર-
બાર વ બીવર-હક્કર-બાર, પીશે
અહરમજદ બોદાય ફરફેગર રયોમંદ
બોરેહમંદ ખીનોયાંન ગેતીયાંન મહેસ્ત,
વ અમશાસ્પન્દાન અવારી હર મીનો-
ધ વેહે, પીશે મેહર વ સરોશ વ રશને
રાસ્ત, પીશે આદર-ખુરેહ વ આદર-
ગુશરપ વ આદર-ખુરજન મેહર, વ
પીશે ફરોહરે જરથોસ્ત સ્પીતમાન,
વ પીશે દોન વ રવાંને ખીશ, વ પીશે

પતેત ધરિંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૪૩૧

વેહાંન્ કે મદ્ એસ્તેદ્ :—~~મદ્~~ મનશની
વ ગવરની વ કુનશની મન્ અજ્ઞ
અન્દર્જ્ઞ કર્મમાંન્ પેદાંખરી જાદન્ગોધ
હમ—દાદસ્તાંની (ફલાંન્ ખુદ ફલાંન્) જાદ-
હરા અજ્ઞ હમે ગુને વનાહી અવાજશ
વ પશેમાંન્ પ પતેત હોમ.
(ત્રણ વાર પઢે)

(કરો ૨૩ મો) પ સે—ગવરની, પ સદ્-
ગવરની, પ હુજાર-ગવરની, પ ખીવર-
ગવરની, પ રાસ્તી-ઈ દીને વેહ માજ્જદ-
યસ્તાંન્ એસ્ત, પ આંન્ દીન્ એસ્ત કે
અહુરમજ્જદ ખાદાય વ અમશારપંદાંન્
આએ યશત-ફરોહરે કરથોશત સ્પીતમાંન્
આશત, વ કરથોશત આએ વીરતારપ-
શાહ આશત, વ વીરતારપ-શાહ આએ
ફરશુસ્તર વ જમારપ વ અરપંદીઆર

૪૩૨ પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની.

આશત, વ ઇશાંન આએ વેહાંને ગેતી-
યાંન આશત, વ પ પદ્મવંદ અશાધ-
આરાસ્તાર આદરખાદ્ મારેસ્પંદાંન મદ્
પદશ પસાખત વ બુખત અવર એસ્તાદ્.
(ફલાંન) ચૂ બ ઇન દીન એસ્તાદ્ વ અજશ
બ ન વરદેદ્ પદશ વરદશની (ફલાંન) ન
અજશ વરદશની (ફલાંન) ન વેહુ જવ-
શનીરા, ન વીશ જવશનીરા, ન ખાદાય-
ખાસ્તે, અશાધ દુશારમરા; ન કજદ્
અગરશ સર પદશ બે શવીદ્ અજ ઇન
દીન અવાજ બ ન એસ્તાદ્. ચે
તરસ-ઓમન્દ બેદ્ અજ ખીમ વ
પજદ્ વ પાદ્-ફરાહિ દુજખૂ, વ પુર
ઉમેદ્ બેદ્ પ મદને આએ આંને
ફશુમ અહુઆંન અશોઆંન રોશન
ગરોશમાન હુમા-ખારેહ્. (ફલાંન) ઇન

પતેત ધરાંની ઉરવાનની નયતે પઢવાની. ૪૩૩

પતેતી પ ઇન્ મનરને ફરાજ કંઈ,
કે અજશ ફરાજ પ કુંડે કુંદન
તોજશાતર બેઠ, વ અજ વનાહ
વીશ પરહિજ, કે કુંડે (ફલાંન) હસ્ત
આંનયે કેશ તા રસ્તાખીજ તન પસીન
આએ ખીશ રસોદ, હમા વનાહ વજા-
રનેરા, કુંડે અફજોયરનેરા, ઉમેદ પ
મદને રસ્તાખીજ તન પસીન હમ
જમાને અહુરમજદ વ અમશારપંદાંન
રા કંઈ વ કુનદ અજ ઇન્ દીન રા કે
તા અંદર વઠત વ જમાને બ વહીરશની
ગનામીનો-ઇ દરવંદ કંઇઅદગાંન પુર-
મર્ગ વ અસ્તોવાદ વ વાએ વતર આશ
દહુન બે બન્દેદ, (ફલાંન) રા મનરને વ
અવસ્પારેદ, કે જખાને પતેતી કુંદન
(ફલાંન) ન તવાનદ, અમશારપંદાંન ઇન્

૪૩૪ પતેત ઈરાંની ઉરવાનની નયતે પઢ્યાતી

પતેતી બા ફરયાદ વ અધ્યાસ-ઈ રવાંને
(ફલાંન) રસાનન્દ વ અવસ્પારન્દ વ
દેહન્દ, તા આંને (ફલાંન) રવાંન
બા રોશાન જાએ રસદ વ તારીક જાએ
ન રસદ. ગનામીના દરવંદ કંઈઅદ-
ગાંન રવાંને (ફલાંન) ન આજ્ઞારદ વ ન
મરોચીનદ, વ હર વનાહી કેશ અંદર
ગેતી બા ન વજારદેહ વ ઓશ વજાર-
દન ન તવાન વ સેપારીદ વ સેદાશ
વજારદન વ સે બાર સર જુરીદન જુર-
સંદ હમ-દાદસ્તાંન બેદ. લા-વ-ગરીહા
વ ખાહેશની (ફલાંન) અજ અંએ અવર-
તર દાદાર અહુરમજદ પરવરતાર અવ-
જશીદાર આમોરજદાર કે માંન યજદાંન
કામહા અંદાજદ ઓશ દહીદ. પસ અજ
(ફલાંન) હર કે રવાંને દુશારમ રા પીશે

પતેત ધરાંની ઉરવાંનની નયતે પઢવાની. ૪૩૫

રહી કે મદ્દ એસ્તેદ્દ, જાદેહ (ફલાંન) રા
પ પતેત બેદ્દ, વ (ફલાંન) પદશ હુમ-
દાદસ્તાંન્ બેદ્દ, તા ઓશાંન્ અહુરમજ્દ
વ અમશારુપંદાંન્ અવારી હુર મીનો-
ધ વેહ બ ફરયાદ્દ વ અધયાર-ધ-રવાંને
(ફલાંન) રસન્દ્દ, વ રવાંને (ફલાંન) અજ
બીમ વ પજ્દ વ પાદીમારે અહેરેમન્
દરવંદ્દ વ દીવાંન્ વ મદને બીમે દુજબ્
બ બુજાનન્દ્દ.

ઓશ બ ધન્ મનશને ફરાજ ગેરફત
હુરવરુપ્ હુમત વ હૂખત વ હુવરશત
(ફલાંન) જાદેહરા પ મનશને વ ગવશને
વ કુનશને. ઓશ પ ધન્ મનશને અવાજ
હેશત હુરવરુપ્ દુરમત વ દુજાખત
વ દુજવરશત (ફલાંન) જાદેહરા અજ
મનશને વ ગવશને વ કુનશને.

૪૩૬ પતેત ધરાંની ઉશ્વાનની નયતે પઢવાની.

(ખીસ્તા પઢવું) બે રસાદ મીનો-ઈ ધન
પતેતી દીવાર સખત રોધન બે-આયદ
ચનદાંન કે જમીન-પાઈના વ કોઈ-
ખાલા વ આસ્માન—જીવા, વ દરે-દુજખ
અવીર વ સખત બે બન્દાદ, વ રાહ
બેહુશત કોશાદે દારાદ, વ રાહ આંતે
ફશુમ અહુઆંન અશોઆંન રોશાન ગરો-
શમાંન હમા-ખારેહ, તા રવાને (ફલાંન)
ખા રવાને અશોઆંન સરે ચોન્વદ પુલ
બોક્તોર્ગ વ ખાર વ આસાન બે વહીરાદ !
સરોશ અશો પીરોજગર યાર વ પાદાર
વ નેગેહદાર વ ગોશદાર પાના વ પારખાને
રવાને (ફલાંન) ખાદ ! વનાહ વખરશને
વ કરેફે—અફ્કમયરને વ પાકી ધ—તન
વ અશોધ-ધ—રવાંન (ફલાંન) ખાદ !

(પ્રગટ પઢવું) યથા અહૂ વધર્યો ૨.

પતેત ધરિંની ઉરચીનની નયતે પઢવાની. ૪૩૭

યસ્નંમ્ય વહ્નંમ્ય અઘ્નંમ્ય જવરંમ્ય
આક્રીનામિ, સ્વઘ્નંમ્ય અઘ્નંમ્ય, તજ્નંમ્ય,
તનુ-માંત્રંમ્ય, દરુષિ-દ્રઘ્નંમ્ય, આહુધરંમ્ય
અર્ધંમ્ય વૌહ ૧.

હુજંધરંમ્ય અઘ્નંમ્યનાંમ, અઘ્નંમ્ય
અઘ્નંમ્યનાંમ; હુજંધરંમ્ય અઘ્નંમ્યનાંમ
અઘ્નંમ્ય અઘ્નંમ્યનાંમ; હુજંધરંમ્ય
અઘ્નંમ્યનાંમ, અઘ્નંમ્ય અઘ્નંમ્યનાંમ.
અર્ધંમ્ય વૌહ ૧.

જસ મે અવંધાહે મજદ, જસ મે
અવંધાહે મજદ, જસ મે અવંધાહે
મજદ. અમહે હુતારતહે હુરઘાંદહે,
વરંધાંદહે અહુરદાતહે, વનધન્યાંમ્ય
ઉપરતાતો. ધવાપહે ખદાતહે, જરવાનહે
અકરનહે, જરવાનહે દરંધો—ખદાતહે.
અર્ધંમ્ય વૌહ ૧.

સરોશ યશ્ત વડી.

 (ફરજ્યાત તરીકે ફક્ત અઘવિસ્ત્રથ્રેમ
 ગેહમાંજ સરોશ યશ્ત વડી પઢવાનું ખાસ ફરમાન
 છે; બીજી કોઈમી ગેહમાં પઢવી નહીં. અઘવિ-
 સ્ત્રથ્રેમ ગેહની ફરજ્યાતનો અનુક્રમ હમેશાં નીચે
 મુજબ રાખવો: પહેલે સરોશ ખાજ, પછી અઘવિ-
 સ્ત્રથ્રેમ ગેહ, પછી તુરત સરોશ યશ્ત વડી, ને
 છેક છેલ્લે આતશ નીઆએશ—એ ચારનો અનુક્રમ
 હમેશાં જાળવવો. (જુઓ “ પાંચે ગેહની ફરજ્યાત
 બંદગીનો કોડો” પાને ૬૭ મે). સાધારણ રીતે
 નીઆએશો, યશ્તો દરેકે પોતાને માટે પઢવાનો
 કાયદો એવી રીતનો છે કે પહેલે બધી ન્યાયશો
 કરી લઈ પછીજ યશ્તો માંડી શકાય છે, પણ
 અઘવિ સ્ત્રથ્રેમ ગેહની ફરજ્યાતમાં એક અપવાદ

તરીકે પેહેલે સરોશ ચશ્ત વડી અને પછી આતશ
નીઆએશ કરવાનો હુકમ છે. જે પ્રમાણે દીવસમાં
હાવન, રપીચન તથા ઉઝીરનમાં ગેહ બણી લઈ
ખુરશેદ-મેહેરની નીઆએશો પહેલાં કરી ખુરશેદ
મેહેર ચળદોના હવાલામાં રેહવાની જરૂર છે,
તેજ પ્રમાણે અઈવિસ્ત્રેમ ગેહમાં ગેહ પછી તુરત
સરોશ ચશ્ત વડી પઠી લઈ સરોશ ચળદના
હવાલામાં રેહવાની જરૂર છે, કારણકે રાતની
વખતે એ ગેહમાં સરોશ ચળદ આ ગેતીની
દુન્યામાં ખાસ પાસખાન ચળદ બને છે.

આટલી ફરજયાત ઉતારયા પછીજ ગમે તો
માહ ખોખ્તાર નીઆએશ પઠી હોય તો પહેલાં
તે, નહોતો હોરમજદ, અઈબિહેશ્ત ચશ્ત વીગેરે
કોઈગી ખુશીનું બણતર તેના કાયદાસર માંડવું
આવી રીતે અઈવિસ્ત્રેમનું આપણું પોતાનું
ફરજયાત તેમજ ખુશીનું બણતર તમામ પુરું કરી
રહ્યા પછી દોઆ નામ સેતાચરને, દીનને,
કલમે વીગેરે કરી લીધા પછીજ હરવાનની

નયતે પઢવા ધારેલી પતેત તથા સરોશ યશ્ત વડી યા બીજી કોષબી પાયમોજદ તરીકે લીધેલી ફરજ ઉતારવી. ઉરવાનના પાદ-રૂઝ યાને પાછલી રાતનાં ઉઠમણાં પ્રસંગે અસલમાં લેવાતી પાયમોજદની ફરજ તરીકે સરોશ યશ્ત વડી તથા રવાનની ઈશાની પતેત પોતાનાં ગુજરેલાં ંહાલાં માટે હાલના જમાનામાં ઘેરનાં દરેકે કાંચ લેવી જોઈએ તે બાબેની સમજણ ખાસ આ ફતાબમાં આગલ જતાં આપવામાં આવી છે, તે વાંચવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે.)

દ્વિતીયાશ્ર અહુરહે મજદાઝા, અર્ષમ વૌહુ ૧.

(ખીસ્તા) ય નામે યજ્ઞદાંત્ર (કુશાદે) અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખાદાએ અવજૂની ગુરજે ખારેહ અવજાયાદ (કુશાદે) સરોશ અશો તગી તન-ફર્માન શેકફત-જન-જન, અવજૂ સાસારે હામાંને

અહુરમઝદ (ખીસ્તા) ઘેરસાદ. અઞ્
હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ, અઞ્
હર્વસ્તીન્ (કુશાદે) દુરમત દુજૂખ્ત
દુજવરૂરત, (ખીસ્તા) મેમ્ પ ગંતી
મનીદ, ઑઞ્મ ગોપ્ત, ઑઞ્મ
કર્દ, ઑઞ્મ જસ્ત, ઑઞ્મ ખૂન્
ખૂદ એસ્તેદ, અઞ્ આન્ ગુનાહ મનશ્ની
ગવશ્ની કુનશ્ની, તની રવાની ગંતી
મીનોઆની, ઑખે અવાજ્શ પશેમાન્,
પ સે ગવશ્ની પ પતેત્ હોમ.

(કુશાદે) દનઑઞ્ અહુરહે મઝદાઑઞ્;
તરોઘદીતે અઘરહે મઘન્યેઉશ; હઘ-
થ્યાવરૂરતાંમ હ્યત્ વસ્તા ફેરપોત્તેમ્.
સ્તઑઞ્મિ અપ્મ. અપ્મ વૌહુ ઓ.

ફવરાને મઝદયસ્નો જરથુશત્રિશ

વીદ્યેવો અહુર-હ્યેવો (જે ગેહ હોય
તે પટે) કસસ્તયએચ, સ્વઝાપહે અબ્યેહે
તજમહે તનુ-માંથહે દરપિ-દ્રઝાશ
આહૂધ્યેહે, દનઝાથ યસ્નાધ્ય વહમાધ્ય
દનઝાથાધ્ય કસસ્તયએચ, યથા અહૂ
વધ્યેા જઝાતા ક્રા મે ઝૂતે, અથા રતુશ
અષાત્રચિત્ હ્ય ક્રા અષવ વીદ્વાઝા
ઝઝાતૂ.

(કરદો ૧ લો) સ્વઝાપ્મ અષીમ
હુસ્ઝાદ્મ વૈરઝાજનમ ક્રાદત્—ગએથમ
અષવનમ અષહે રતૂમ યજમધદે. (ત્રણ
વાર પટે)* ચો પઝાધ્યેા મજદાઝા
દામાં, કસતરેતાત્ પધતિ ઝરેસ્મન,

* સરોશ યસ્ત હાદોખ્તના પહેલા કરદામાં
મુણ એ વાક્ય ત્રણ વાર પઢવું.

યજ્ઞત અહુરેમ મજદાંમ , યજ્ઞત અમૈષે
સ્પેન્તે, યજ્ઞત પાયૂ શ્વૌરેશ્તાર, યા
વીરપ શ્વૌરેસતો દામાંન.

અહિ રય ખરેનંધ્રહય, અંધહિ અમ
વેરેશ્વય, અહિ યસ્ન યજ્ઞતનાંમ , તંમ
યજ્ઞેઈ સુરન્વત યસ્ન, સ્ત્રઞ્ઞાપેમ અપીમ
જઞ્ઞાશ્રાખ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ
ખેરેજઘતીમ, નધરીમ્ય સંધહૈમ હુર-
ઞ્ઞાદૈમ , આય નો જમ્યાત્ર અવંધહિ,
વેરેશ્વજઞ્ઞા સ્ત્રઞ્ઞાપો અખ્યો, સ્ત્રઞ્ઞાપેમ
અપીમ યજ્ઞમધદે. રતૂમ ખેરેજન્તેમ
યજ્ઞમધદે, યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો
અપહિ અપનોતેમો, યા અપહિ જધમૂર-
તેમો. વીરપ સ્ત્રવાઞ્ઞા કરથુશત્રિ યજ્ઞ-
મધદે. વીરપ્ય હુવરેશ્ત ણ્યઞ્ઞાશ્ન યજ્ઞ-
મધદે, વરેશ્તય વરેણ્યમનય.

ચંધ્રહે હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પધતી
 વંધ્રહે, મજદાઓ અહુરે વએથા
 અપાત્ર હયા, યાઓંધ્રહાંમ્યા તાંસ્યા
 તાઓંસ્યા યજમધદે.

(કરદો ૨ જો) સ્ત્રાઓંપમ અપીમ હુર-
 ઓંદમ, વેરંથ્રાજનંમ ક્રાદત-ગએથંમ,
 અપવનંમ અપહે રતૂમ યજમધદે. યો
 પઓંધ્યો ઔરંસ્મ કસ્તેરંનત, ધ્રીયક્તીશ્ય,
 પન્ય-યક્તીશ્ય, હુપ્ત-યક્તીશ્ય, નવ-
 યક્તીશ્ય, આદિનૂશ્ય મધદ્યો-પધતિશ્તા-
 નાંસ્ય, અમેપનાંમ સ્પેન્તનાંમ, યસ્નાધ્ય
 વહમાધ્ય દનઓંધ્રાધ્ય કસસ્તયએય.

અહે રય ખરંનંધ્રહ્ય, અંધ્રહે અમ
 વેરંથ્રધ્ય, અહે યસ્ન યજતનાંમ, તંમ
 યજોધ સુરંવત યસ્ન, સ્ત્રાઓંપમ અપીમ
 જઓંધ્રાજ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ ઔરંજ-

ઇતીમ, નઇરીમય સંઘહેમ હુરઆહેમ.
આય નો જમ્યાત અવંધહે, વરંથાજન્યા
સ્રઆપો અપો. સ્રઆપેમ અપીમ
યજમઇદે. રતૂમ ઝરંજનંતમ યજમઇદે
યિમ અહુરેમ મજદાંમ, યો અપહે
અપનોતંમો, યો અપહે જધમૂરતંમો.
વીરપ સ્રવાઝ જરથુશત્રિ યજમઇદે.
વીરપય હવરશત પ્યઆથન યજમઇદે,
વરશતય વરંબ્યમનય.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ત ચેસ્ને પઇતી
વંધહે, મજદાઝ્યા અહુરે વએથા
અપાત્ત હયા, યાઝાંધહાંમ્યા તાંસ્યા
તાઝાંસ્યા યજમઇદે.

(કરદો ૩ જો) સ્રઆપેમ અપીમ હુર-
આહેમ વરંથાજનંમ ક્રાદત્ત—ગએથેમ

અપવર્નમ અપહૃ રતૂમ યજ્ઞમધદે, યો
 પચ્ચાધર્યો ગાથાચ્ચા ક્ષ્ણાવયત્, યાચ્ચા
 પન્થ સ્થિતામહૃ અપચ્ચાનો જરથુરત્રહૃ,
 અપ્રસ્મનિવાંન્, વચસ્તથતિવત્ મત્-
 આજઘન્તીશ, મત્ પધતિ-ક્ષ્ણાચ્ચા,
 અમ્પનાંમ સ્પેન્તનાંમ યસ્નાધય વહ્નાધય
 દનચ્ચાધ્રાધય ક્ષ્ણસ્તયચ્ચેય.

અહૃ રય ખરેન્ધ્રહુય, અંધ્રહૃ અમ
 વેરેશ્વર્ય, અહૃ યસ્ન યજ્ઞતનાંમ, તમ
 યજ્ઞધ સુરન્વત યસ્ન, સ્ત્રચ્ચાપેમ અપીમ
 જચ્ચાધ્રાજ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ ખેર-
 જધતીમ, નધરીમ્ય સંધહેમ હુરચ્ચાદેમ
 આય નો જમ્યાત્ અવંધહૃ, વેરેશ્વર્ય
 સ્ત્રચ્ચાપો અજ્યો, સ્ત્રચ્ચાપેમ અપીમ
 યજ્ઞમધદે, રતૂમ ખેરજન્તેમ યજ્ઞમધદે
 યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો અપહૃ

અપનોત્તેમો, યો અપહો જધમૂરતેમો.
વીરપ સ્તવાઓ જરથુશત્રિ યજ્ઞમધદે.
વીરપચ હવરશત વ્યઓન્ન યજ્ઞમધદે,
વરશતચ વરેબ્યમ્નચ.

ચેંધહો હાતાંમ આઅત્ત ચેસ્ને પધતી
વંધહો, મજદાઓ અહુરો વએથા અપાત્ત
હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્થા તાઓસ્થા
યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૪ યો) સ્ત્રઓર્ષમ અપીમ હુર-
ઓદમ વરેથ્રાજનંમ ક્રાદત્ત-ગએથમ
અપવનંમ અપહો રતુમ યજ્ઞમધદે. યો
દ્રિધઓશ્ચ દ્રીવ્યાઓસ્થ, અમવત્ત
ન્માનંમ હાંમ-તારતંમ. પરચ હૂ-ક્રાઓ
દાધતીમ, યો અઓર્ષમ રતેરેથ્વત્,
સ્નધથિપ વીષ્ણમન્તંમ ખરંમ જધન્તિ;

અત્ય હે બાદ કમરેદમ જધન્વાઓ,
 પધતિ ખંધહુયેધતિ, યથ અઓજાઓ
 નાદદ્યાઓંધહમ.

અહે રથ ખરેનંધહુચ, અંધહે અમ
 વરેશ્વમ્ચ, અહે યસ્ન યજ્ઞતનાંમ,
 તંમ યજ્ઞર્ધ સુરન્વત યસ્ન, સ્વઓર્ષમ
 અપીમ જઓઆશ્રાજ્યો, અપીમ્ચ વંધુ-
 હીમ ઔરેજધતીમ, નધરીમ્ચ સંધહમ
 હુરઓદમ. આચ નો જમ્યાત્ર અવંધહે,
 વરેશ્વજાઓ સ્વઓર્ષા અપ્યો, સ્વઓર્ષમ
 અપીમ યજ્ઞમધદે. રતૂમ ઔરેજન્તંમ
 યજ્ઞમધદે યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ,
 યો અપહે અપનોતંમો, યો અપહે
 જધમૂરતંમો. વીરપ સ્વવાઓ જરથુશત્રિ
 યજ્ઞમધદે. વીરપચ હવરૂરત ધ્યઓશ્ન
 યજ્ઞમધદે, વરૂરતચ વરેબ્યમ્નસ,

ચેંધ્રહે હાતાંમ આઅત્ર ચેરને પધતી
વંધ્રહે, મજદાઓ અહુરો વએથા અષાત્ર
હયા, યાઓંધ્રહાંમયા તાંસ્યા તાઓંસ્યા
યજ્ઞમધદે.

(કરદો પ મો) સ્વઓષ્મ અષીમ હુર-
ઓંદ્રમ વેરંથાજનંમ ક્રાદત્ર-ગએથંમ અપ-
વનંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે, તપ્મંમ
આસૂમ આઓજંધ્રહવન્તંમ, દરેષતંમ
સૂરંમ ઔરંજધદીમ; યો વીરપએધંયો
હય અરંજએધંયો, વવન્વાઓ પધતિ-
જસધતિ, વ્યાજ્ઞમ અમંષનાંમ રપેન્તનાંમ.

અહે રય ખરેનંધ્રહય, અંધ્રહે અમ
વેરંથાજનય, અહે યરન યજ્ઞતનાંમ, તંમ
યજ્ઞંધ સુરન્વત યરન, સ્વઓષ્મ અષીમ
જઓંથાજ્યો, અષીમય વંધ્રહીમ ઔરં-

જઘતીમ , નધરીમ્ય સંઘહુંમ હુરઝાંદમ.
 આચ નો જમ્યાત અવંઘહે, વરંથાજઝા
 સઝાંપા અખો, સઝાંપમ અપીમ
 યજમઘદે; રતૂમ ઝરંજન્તમ યજમઘદે
 યિમ અહુરેમ મજદાંમ , યો અષહે
 અપનોતંમે, યો અષહે જઘમૂરતંમે.
 વીરપ સઝવાઝા જરથુશત્રિ યજમઘદે.
 વીરપચ હવરશત યઝાઝન યજમઘદે,
 વરશતચ વરંખ્યમ્નચ.

ચેંઘહે હાતાંમ આઘત ચેસ્ને પઘતી
 વંઘહે, મજદાઝા અહુરો વઝેથા
 અષાત હયા, યાઝાંઘહાંમચા તાંચા
 તાઝાંચા યજમઘદે.

(કરદો ૬ ઠો) સઝાંપમ અપીમ હુર-
 ઝાંદમ વરંથાજન્તમ ક્રાદત-ગઝેથમ અ-

પવનંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે; યૂનાંમ
અઞ્જિરતંમ, યૂનાંમ તનૂજિરતંમ,
યૂનાંમ ષ્વક્ષિરતંમ, યૂનાંમ આસિરતંમ,
યૂનાંમ પરો-કતરરતંમંમ. પધતિ-પત
મજ્ઞદયસ્ન, સ્ત્રઞ્ઞાપહે અપ્યેહે યસ્નંમ.

દૂરાત્ હ્ય અહ્માત્ ન્માનાત્, દૂરાત્ હ્ય
હ્ય અંધહાત્ વીસત્, દૂરાત્ હ્ય
અહ્માત્ જન્તઞ્ઞાત્, દૂરાત્ હ્ય અંધ-
હાત્ દંધ્રહ્ઞાત્, અધાઞ્ઞા ઇથ્યેજ્ઞા
વોધ-ધનાઞ્ઞા યેધન્તિ; યેંધહે ન્માન્ય
સ્ત્રઞ્ઞાપો અપ્યો વૈરેશ્વજ્ઞા, શ્રાંફેદા
અસ્તિ પર્ધાતિ-જન્તો, નાય અપવ ક્રાયો-
હુમતો, ક્રાયો-હૂજ્તો, ક્રાયો-હૂવરરતો.

અહે રય ખરેનંધહ્ય અંધહે અમ
વૈરેશ્વજ્ઞ અહે યસ્ન યજ્ઞતનાંમ તંમ
યજ્ઞેઽ સુરૂન્વત યસ્ન, સ્ત્રઞ્ઞાપંમ અપીમ

જાઆશ્રાખ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ
 ઔરજઈતીમ, નઠરીમ્ય સંધહીમ હુર-
 આદમ. આય નો જમ્યાત અવંધહે,
 વૈરજાજા સ્ત્રાપો અયો. સ્ત્રાપૈમ
 અપીમ યજમધદે; રતૂમ ઔરજન્તમ
 યજમધદે, યિમ અહુરેમ મજદામ,
 યો અપહે અપનોત્તમો, યો અપહે
 જધમરત્તમો. વીરપ સ્ત્રવાઆ જરથુશત્રિ
 યજમધદે. વીરપય હવરશત પ્યઆશન
 યજમધદે, વરશતય વરેપ્યમનય.

ચેંધહે હાતાંમ આયત્ત ચેસ્ને પધતી
 વંધહે, મજદાઆ અહુરે વએથા
 અપાત્ત હયા, યાઆંધહાંમયા તાંસ્યા
 તાઆંસ્યા યજમધદે.

(કરદો ૭ મો) સ્ત્રાપૈમ અપીમ હુર-
 આદમ વૈરજાજાંમ ક્ષાદત્ત-ગએથેમ અપ-

વનંમ અપહુ રતૂમ યજ્ઞમર્ધદ, યો વનનો
 કયદહુ, યો વનનો કાધદયેહુ, યો જન્ત
 દ્યેવયાઓ દુજો, અપઓજંધહુ. અહૂમ
 મરંચો; યો હરંત અધવ્યાદિતય, વીરપ-
 યાઓ ક્રવોધશ ગએથયાઓ, યો અનવં-
 ધહુજંદમો જએનંધહુ નિપાદિતિ મજ્ઞ-
 દાઓ દામાંન; યો અનવંધહુજંદમો
 જએનંધહુ નિશહુઉર્વદિતિ મજ્ઞદાઓ
 દામાંન; યો વીરપંમ અહૂમ અસ્તવન્તંમ
 ઔરદ્વ સ્તદિથિષ નિપાદિતિ, પસ્ય હૂ-
 ક્રામો-દાદિતિમઃ. યો નોદત પસ્યએત
 હુરખદ, યત મધન્યૂ દામાંન દધદીતંમ,
 યસ્ય સ્પેન્તો મધન્યુશ, યસ્ય અંધરો;
 હિષારો અપહુ ગએથાઓ, યો વીરપાધશ
 અયાંન્ય ક્ષન્નસ્ય યૂર્ધદયેદિતિ, માજન્ય-
 એધજયો હુદ દ્યેવએધજયો, હો નોદત

તરૂરતો ક્રા નામધતે, ધ્વએશાત્ પરો
 દઁએવએધખ્યો; ક્રા અહ્માત્ પરો વીરપે
 દઁએવ, અનુસો તરૂરત નંમંતે, તરૂરત
 તંમંધહેઃ દરંતે.

અહે રય ખરંનંધહુય, અંધહે અમ
 વરંથપ્પય, અહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તંમ
 યજ્ઞેધ સુરંવત યસ્ત, સ્વર્આપંમ અપીમ
 જર્આથ્રાખ્યો, અપીમય વંધુહીમ ખરં-
 જધતીમ, નધરીમય સંધહેમ હુરર્આદંમ.
 આય નો જમ્યાત્ અવંધહે, વરંથજાર્આ
 સ્વર્આપં અખ્યો. સ્વર્આપંમ અપીમ યજ્ઞ-
 મધદે; રતૂમ ખરંજન્તંમ યજ્ઞમધદે, યિમ
 અહુરંમ મજ્ઞદાંમ, યો અપહે અપનો-
 તંમો, યો અપહે જધમૂરંતંમો. વીરપ
 સ્વર્આર્આ જરથુશ્ત્રિ યજ્ઞમધદે. વીરપય

હવરશત બ્યઝ્ઞાન યજ્ઞમધદે, વરશતય
વરંબ્યમનય.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પધતી
વંધહે, મજદાઝ્ઞા અહુરે વએથા
અપાત્ર હયા, યાઝ્ઞાંધહાંમયા તાંસ્યા
તાઝ્ઞાસ્યા યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૮ મો) સ્ત્રઝ્ઞાપંમ અષીમ
હુરઝ્ઞાદંમ વરંથાજનંમ ક્રાદત-ગએથંમ
અપવનંમ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે. યિમ
યજ્ઞત હઝ્ઞામો ક્રાખિશ, બએપજયો
સ્ત્રીરો ક્ષત્રયો, જધરિ-દાધયો, બરંજિશ્તે
પધતિ બરંજહિ, હુરધંથયો પધતિ
બરંજયાઝ્ઞા. હવયાઝ્ઞા પાપો-વયાઝ્ઞા
પધરિગા-વયાઝ્ઞા, પધથિમ્નો વીસ્પો-
પએસીમ મસ્તીમ, યાંમ પાઉરૂ-આજધ-
ન્તીમ માંથ્રહેય પઉર્વતાતંમ.

અહે રય ખરેનંધહય, અંધહે અમ
 વેરેથપ્પય, અહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તંમ
 યજ્ઞમધ, સુરન્વત યસ્ત, સ્ત્રઘ્ઘાપેમ અપીમ
 જઘ્ઘાથાપ્પે, અપીમ્ય વંધુહીમ ઔરે-
 જધતીમ, નધરીમ્ય સંધહેમ હુરઘ્ઘાદેમ
 આય નો જમ્યાત્ર અવંધહે, વેરેથજઘ્ઘા
 સ્ત્રઘ્ઘાપે અપે. સ્ત્રઘ્ઘાપેમ અપીમ
 યજ્ઞમધદે. રતૂમ ઔરેજન્તંમ યજ્ઞમધદે
 યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો અપહે
 અપનોતંમે, યો અપહે જધમૂરતંમે.
 વીરપ સ્ત્રવાઘ્ઘા જરથુશત્રિ યજ્ઞમધદે.
 વીરપય હવરશત ઘ્ઘઘ્ઘાથન યજ્ઞમધદે,
 વરશતય વરેયમ્નય.

યેધહે હાતાંમ આઅત્ર યેસ્તે પધતી
 વંધહે, મજ્ઞદાઘ્ઘા અહુરે વઘેથા

અપાત્ર હયા, યાઁધાંધાંમયા તાંસ્યા
તાઁધાંસ્યા યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૯ મો) સ્ત્રઁધાંધાંમ અપીમ હુર-
ઁધાંમ વૅરથ્રાજનમ કાદત્ર-ગઁધાંમ
અપવન્મ અપહે રતૂમ યજ્ઞમધદે,
યેંધાંધાં નમાન્મ વારેંધ્રાધિ, હુજ્ઞંધરો-
સ્તૂન્મ વીદાત્મ, અરેંજિરતે પધતિ
અરેંજહિ, હુરધથ્યો પધતિ અરેંજ્યાઁધાં,
ખારઁધાંધાંમ અન્તર-નઁધાંમાત્ર, સ્તેહર
પઁધાંધાંમ નિરતર-નઁધાંમાત્ર. યેંધાંધાં
અહુનો વધર્યો, સ્તધથિશ વીસત વૅરથ્ર-
જઁધાં, યસ્તસ્ય હુરેંધાંધાંધાંધિશ, રૂપ-
સ્ય માંથ્રો યો વારેંધ્રાધિશ, વીરપાંધાંસ્ય
પસ્તો-કેરેંતયો.

અહે રય ખરેંધાંધાંધાં, અંધાંધાં અમ
રેંધ્રાધિ, અહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ તંમ

યજ્ઞર્થ સુરુવત યસ્ત, સ્વર્ચાપેમ અપીમ
 જ્ઞર્ચાશ્રાપ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ ઔરે-
 જઘતીમ, નધરીમ્ય સંધૃહમ હુરચ્ચાદમ.
 આચ નો જમ્યાત્ર અવંધહે, વૈરેશ્રમચ્ચા
 સ્વર્ચાપો અપ્યો. સ્વર્ચાપેમ અપીમ યજ્ઞ-
 મધદે; રતૂમ ઔરેજન્તમ યજ્ઞમર્ધદે યિમ
 અહુરેમ મજદામ, યો અપહે અપનોત-
 મો, યો અપહે જઘમૂરતમો. વીરપ સ્વવા-
 ચ્ચા જરથુશાત્ર યજ્ઞમર્ધદે. વીરપચ હવ-
 રૂરત યચ્ચાશન યજ્ઞમર્ધદે, વરૂરતચ
 વરેયમનચ.

ચેંધહે હાતામ આચત્ર યેસ્તે પઘતી
 વંધહે, મજદાચ્ચા અહુરો વચ્ચેથા
 અપાત્ર હચા, યાચ્ચાંધહાંમચા તાંસ્ચા
 તાચ્ચાસ્ચા યજ્ઞમર્ધદે.

(કરદો ૧૦ મો) સ્વર્ચાપેમ અપીમ

હુરઆદમ વરંથાજનંમ કાદત્ત-ગાએથંમ
અપવનંમ અપહે રત્તમ યજ્ઞમધદે, ચેંધ્રહે
અમચ વરંથાધ્વચ, હુઆજાંધ્વચ વએદ્યા-
ધચ, અવાન્ અમંષાઆ સપેન્ત અવિ
હુતો કરૂવધરીમ જાંમ.

ચા દએનો-દિસો દએનયાઆ, વસો-
ક્ષથો ક્યરાધતિ, અવિ યાંમ અસ્તવ-
ધતીમ ગએથાંમ. અય દએનય ક્યારે-
ન્ત, અહુરો મજ્દાઆ અપવ, કા વૉહુ
મનો, કા અષંમ વહિરતંમ, કા ક્ષથંમ.
વધરીમ, કા સપેન્ત આર્મધતિશ, કા
હુઉર્વતાસ, કા અમરેતતાસ, કા
આહૂધરિશ ક્રનો, કા આહૂધરિશ
હંએષો.

કા અદ વએધજ્ય અહુજ્ય, વએધજ્ય
નો અહુજ્ય નિપયાઆ, આધ ક્ષઆપ

અપ્ય હુરઆદ, અહુચ અંધહેઉશ યા
 અસ્તવતો, યસ્ય અસ્તિ મનહ્યો.
 પધરિ દ્રવતત્ર મહરકાત્ર, પધરિ દ્રવતત્ર
 અએમાત્ર, પધરિ દ્રવધતિજ્યો હુએને-
 જ્યો. યાઆ ઉસ પ્રરેમ દ્રક્ષેમ ગરેવ-
 નાંત્ર, અએમહે પરો દ્રઆમેજ્યો, યાઆ
 અએમે દુજ્જદાઆ દ્રાવયાત્ર, મત્ર
 વીદાતઆત્ર દએવો—દાતાત્ર.

અહ નો તૂમ સ્ત્રઆપ અપ્ય હુરઆદ,
 કાવરે દયાઆ હિતએધજ્યો, દ્રવતાતેમ
 તનુજ્યો, પોઉર-સ્પક્ષીમ લ્ખિપ્યન્તાંમ
 પધતિજધતીમ દુરમધન્યુનાંમ, હુથા-
 નિવાધતીમ હમરેથનાંમ અઉર્વથનાંમ
 લ્ખિપ્યન્તાંમ.

અહે રય પ્રરેનંધહુચ, અંધહે અમ
 વરેથમ્મચ, અહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તેમ

યજ્ઞમ સુરુન્વત યસ્ત, સ્ત્રઘ્ઘાપ્મ અષીમ
જઘ્ઘાશ્રાપ્મો, અષીમ્ય વંધુહીમ ઝર-
જઘતીમ, નધરીમ્ય સંઘહમ હુરઘ્ઘાદમ.
આચ નો જમ્યાત્ર અવંધહે, વરેશ્રાજઘ્ઘા
સ્ત્રઘ્ઘાપ્મ અષીમ. સ્ત્રઘ્ઘાપ્મ અષીમ
યજ્ઞમધદે. રતૂમ ઝરેજન્તમ યજ્ઞમધદે
યિમ અહુરેમ મજ્ઞદામ, યો અપહે
અપનોત્તમો, યો અપહે જધમૂરત્તમો.
વીરપ સ્ત્રવાઘ્ઘા જરથુશત્રિ યજ્ઞમધદે.
વીરપય હુરરત ધ્યઘ્ઘાથન યજ્ઞમધદે,
વરરતય વરેધ્યમનય.

ચંધહે હાતામ આચત્ર યસ્તે પઘતી
વંધહે, મજ્ઞદાઘ્ઘા અહુરે વઘેથા
અપાત્ર હુથા, યાઘ્ઘાંધહાંમ્યા તાંસ્થા
તાઘ્ઘાસ્થા યજ્ઞમધદે.

(કરદો ૧૧ મો) સ્ત્રઘ્ઘાપ્મ અષીમ

હુરઆદમ, વરંથાજનંમ ક્રાદત-ગએથંમ,
 અપવનંમ અપહો રતૂમ યજમઈદે. યિમ
 અથવારો અઉર્વન્તો અઉરૂષ રઆદિન ક્રા-
 દેરંસ, રપેન્ત વીદિવાઆંધહો અસય મનિ-
 વસંધહો વજંન્તિ. સ્વએન અએષાંમ
 સફાઆંધહો, જરન્ય પધતિ થવરૂશતાઆં-
 ધહો.

આસ્યંધહુ અરપએઝ્ય, આસ્યંધહુ
 વાતએઝ્ય, આસ્યંધહુ વારએઝ્ય,
 આસ્યંધહુ મએઘએઝ્ય, આસ્યંધહુ
 વયએઝ્ય હવપતરેતએઝ્ય, આસ્યંધહુ
 હવસ્તયાઆ અંધહો મનયાઆ.

યોઘ વીરુપે તે અપયેઘન્તિ; યોઘ અવે
 પસ્કાત વ્યેઘન્તિ, નોઘત અવે પસ્કાત
 આફંતે. યોઘ વએઝ્ય સ્નઘથિજિઝ્ય,
 ક્રાયતયેઘન્તિ વજંમ, યિમ વૌહુમ

સ્રઘ્ઘાપ્મ અપીમ . યત્તચિત્ત ઉપસ્તઠરે
હિન્દ્વો આગેઉર્વયેધતે, યત્તચિત્ત દઘ્ઘા-
પતઠરે નિધને.

અહે રય ખરેનંધ્રહય, અંધ્રહે અમ
વરેથ્રધય, અહે યસ્ન યજ્ઞતનાંમ, તંમ
યજ્ઞેધ સુરન્વત યસ્ન, સ્રઘ્ઘાપ્મ અપીમ
જઘ્ઘાથ્રાખયો, અપીમ્ય વંધુહીમ
ખરેજ્ઞધતીમ, નધરીમ્ય સંધ્રહમ હુર-
ઘ્ઘાદમ . આચ નો જમ્યાત્ત અવંધ્રહે,
વરેથ્રજઘ્ઘા સ્રઘ્ઘાપ્મ અપીમ, સ્રઘ્ઘાપ્મ
અપીમ યજ્ઞમધદે. રતૂમ ખરેજ્ઞન્તમ
યજ્ઞમધદે યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો
અપહે અપનોત્તમો, યો અપહે જધમૂર-
ત્તમો. વીરપ સ્ત્રવાઘ્ઘા જરથુશત્રિ યજ્ઞ-
મધદે. વીરપય હુવરૂરત ધ્યઘ્ઘાથ્ન યજ્ઞ-
મધદે, વરૂરતય વરેધ્યમ્નય.

ચેંધહે હાતાંમ આઅત્ર ચેસ્ને પછતી
વંધહે, મજદાઆ અહુરૌ વએથા અપાત્ર
હયા, યાઆંધહાંમ્યા તાંસ્યા તાઆંસ્યા
યજમધદે.

(કરદો ૧૨ મો) સ્ત્રઆપ્મ અપીમ હુર-
આદમ વરેથાજનંમ ક્રાદત્ર-ગએથમ
અપવનંમ અપહે રતૂમ યજમધદે. યો
ઔરજો ઔરજિ-યાસ્તો, મજદાઆ દામાંન
નિશંધહસ્તિ, યો આશ્રિતીમ હમહે
અયાંન, હમયાઆ વા કષપો, ઇમત
કરૂવરે અવજાઈતિ, યત્ર ખનિરથંમ
ખામીમ, સનઈથિશ જસ્તયો દ્રજ્જેમ્મા,
ખરોઈથ્રો-તએજ્જમ હવાવએધંમ, કમરેદે
પછતિ દએવનાંમ. સનથાઇ અંધરહે
મધન્યેઉશ દ્રવતો, સનથાઇ અએખમહે
પ્રવી-દ્રઆશ, સનથાઈ માજધન્યનાંમ

દ્વએવનાંમ, સ્નથાઇ વીરપનાંમ
દ્વએવનાંમ.

અહુ રય ખરેનંધહુચ, અંધાહે અમ
વેરંથપ્પચ, અહુ યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તંમ
યજ્ઞેધ સુરંવત યસ્ત, સ્ત્રાંઆપેમ અપીમ
જ્ઞાંઆપ્પાજ્યો, અપીમચ વંધુહીમ ખેરંજ-
ઇતીમ, નઇરીમચ સંધાહેમ હુરંઆદેમ.
આચ નો જજ્યાત્ર અવંધાહે, વેરંથજાંઆ
સ્ત્રાંઆપે અપ્યો. સ્ત્રાંઆપેમ અપીમ
યજ્ઞમઇદે. રતૂમ ખેરંજન્તંમ યજ્ઞમઇદે
યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો અપાહે
અપનોતંમો, યો અપાહે જધમૂરતંમો.
વીરપ સ્ત્રવાંઆ જરથુશત્રિ યજ્ઞમઇદે.
વીરપચ હવરરત પ્યંઆથન યજ્ઞમઇદે,
વરરતચ વરંપ્યમ્નચ.

ચેંધાહે હાતાંમ આઅત્ર યેસ્ને પઇતી

વંધહો, મજદાઓ અહુરો વએથા
અપાત્ર હયા, યાઓંધહાંમ્યા તાંસ્યા
તાઓંસ્યા યજમઘદે.

(કરદો ૧૩ મો) સ્વઓષેમ અષીમ હુર-
ઓદેમ વેરેથાજનંમ ક્રાદત્ર-ગએથેમ
અપવનંમ અપહે રતૂમ યજમઘદે. ઇદ-
ત્ય અધનિદત્ય, ઇદત્ય વીરપાંમ્ય અધપિ
ઈમાંમ જાંમ, વીરપાઓ સ્વઓપહે
અબ્યેહે તજમહે તનુ-માંથહે.

તજમહે હાંમ-વરંતિવતો, બાજુશ-
અઓજ ધહો, રથએરતાઓ કમરેદો-જનો
દએવનાંમ, વનતો વનધતીશ વનધંતિ-
વતો, અપઆનો વનતો વનધતીશ,
વનધન્તીમ્ય ઉપરતાતંમ યજમઘદે,
યાંમ્ય સ્વઓપહે અબ્યેહે, યાંમ્ય
અરૂરતોઈશ યજતહે.

વીરપ ન્માન સ્વર્ગાષો-પાત યજ્ઞમધદે,
 ચેન્ધ્રહાદ સ્વર્ગાષો અપ્યો, ક્યો ક્રિતો
 પદ્ધતિ-જન્તો, નાચ અપવ ક્રાચો-હુમતો
 ક્રાચો-હૂખતો ક્રાચો-હવરરતો.

અહે રય ખરેનંધહય, અંધહે અમ
 વરેશ્વરય, અહે યસ્ત યજ્ઞતનાંમ, તેમ
 યજ્ઞર્થ સુરુન્વત યસ્ત, સ્વર્ગાષેમ અપીમ
 જર્ગાષાજ્યો, અપીમ્ય વંધુહીમ
 ઔરજધતીમ, નધરીમ્ય સંધહેમ હુર-
 આદેમ. આચ નો જમ્યાત્ર અવંધહે,
 વરેશ્વરજા સ્વર્ગાષો અપ્યો. સ્વર્ગાષેમ
 અપીમ યજ્ઞમધદે. રતૂમ ઔરજન્તેમ
 યજ્ઞમધદે, યિમ અહુરેમ મજ્ઞદાંમ, યો
 અપહે અપનોતેમો, યો અપહે જધ-
 મૂરતેમો. વીરપ સ્વર્ગાષો જરથુશાંત્ર

યજ્ઞમધદે, વીરપત્ય હવરશત ધ્યઞ્ઞાશન
યજ્ઞમધદે, વરશતચ વરંધ્યમનચ.

યેંધહે હાતાંમ આઅત્ર યેસ્ને પધતી
વંધહે, મજદાઞ્ઞા અહુરે વએથા
અષાત્ર હયા, યાઞ્ઞાંધહાંમયા તાંસ્યા
તાઞ્ઞાસ્યા યજ્ઞમધદે.

સરોશ અશો તગી તન્-કર્માન્ શોક-
ક્રત-શ્ચન્, શ્ચન્ અવજ્ઞેર સાહારે દામાંને
અહુરમજ્ઞદ (ખીસ્તા) યેરસાદ; અએદુન્
ખાદ. (કુશાદે યાને પ્રગટ પઠે) યથા અહુ
વધ્યો ૨.

યસ્નેમ્ય વહ્નમેમ્ય અઞ્ઞાજસ્ય જવરંચ
આક્રીનામિ, સ્તઞ્ઞાપહે અબ્યેહે, તજ્ઞમહે,
તનુ-માંધહે, દરપિ-દ્રઞ્ઞાશ, આહુધર્યેહે
અવેમ વાહુ ૧.

અહમાઈ રએશય; હજાંધરેમ; જસ મે અવંધહે મજદ; કરેહુ મોજદ.
(ખીસ્તા) રોજ નેક નાંમ, રોજ પાક નાંમ, રોજ મુખારક (જે રોજ હોય તે પઢવો) માહે મુખારક (જે માહ હોય તે પઢવો), ગાહે (જે ગેહ હોય તે પઢવી).
નમાજ દાદારે ગેહાન દાંમાન.
(કુશાદે) દનઆથ્ર અહુરહે મજદાઆ; તરોઇદીતે અંધરહે મઇન્યેઉશ; હઇ-થ્યાવરૂરતાંમ હાલ વસ્ના ફરપોત્તેમ.
સ્તઆમિ અપેમ. અપેમ વોહુ ૧.

(ખીસ્તા) ગુર્જ ખારેહુ અવજયાદ
(કુશાદે) સરોશ અશો તગી તન-કર્માન શેકફત-જન, જન-અવજાર, સાલારે દામાને અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખેરસાદ.

અમાવ'દ પીરોજગર, અમાવ'દી પીરોજ-
ગરી. દાદ દીન્ બેહ માજદયસ્નાન્,
આગહી રવાઇ ગોઆક્રીન્ગાની બાદ
હકત કેશ્વર જમીન્; અએહ્ન બાદ.
મન્ આનો આવાયદ શુદન્, મન્ આનો
આવાયદ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ
શુદન્. (કુશાદે) અપચ્ચાને* અપ્પમ
વૉહુ ૧.

 (દક્ષીણ દીશા તરફ મોઢું કરીને
ભણવું.)

(ખીસ્તા) દાદારે ગેહાન્ દીને માજદ-
યસ્ની દાદે જરથુશ્તી (કુશાદે) નંમસ-તે
અપાઉમ સ્વિશ્તે અરદ્વિસૂર અનાહિતે.
અપચ્ચાને* અપ્પમ વૉહુ ૧.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

નમો ઉર્વધરે વંધુહિ મજદદાતે
અપઞ્ચાને* અર્ષમ વૉહૂ ૧.

સઞ્ચાર્ષમ અપીમ હુરઞ્ચાદમ વૈરઞ્ચાજ-
નમ ક્ષદત્ત-ગઞ્ચેથમ અપવનમ અપહૃ
રતૂમ યજમઘદે. અર્ષમ વૉહૂ ૧.

સરોશ અશો, તગી, તન્-કર્માન્ શોક-
કૃત જીન્, જીન્ અવજ્જર, સાતારે
દામાંને અહુરમજદ (ખીસ્તા) યેરસાદ
(કુશાદે) અર્ષમ વૉહૂ ૧.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

સરોશ યસ્ત વડીની નીરંગ.

 (એ નીરંગ સરોશ યસ્ત વડી પઢ્યા પછી ત્રણ વાર પઢે.) *

(ખીસ્તા) ગુરજે ખારેહુ અવળયાદ ,
સરોશ અશો તગી પીરોજગર બાદ;
દસ્તગીરે રવાંન, હુમાં તન પાસ્થાન,
અશોઆંન અશો નેગેહુદાર; રોજ્ માહ
ઓ શખાંન, ઓ પઓધરયો-દકેશાંન,
ગેહાંન દામાંન બેહિદીનાંન, તાજીઆંને
ખસ્તેકુસ્તીઆંન, જરથુશ્તીઆંને નીકાંન
ઓ પાકાંને હક્ત કેશ્વર જમીન સરોશ
યજદ પનાહ બાદ. (કુશાદે) અર્પેમ
વોહુ ૧. (ત્રણ વાર પઢવી)

* જો સરોશ યસ્ત વડી મુજરેલાં ઉરવાંનની નયતે લાલુવામાં આવી હોય, તો આ નીરંગ પઢવાને બદલે પાછલ પાનેમે જણાવ્યા મુજબ નીરંગ પઢવી.

સરોશ યશ વડીની નીરંગ.

ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે

❧ (જો સરોશ યશ વડી ગુજરેલાં ઉરવાનની નયતે બાણવામાં આવી હોય તો નીચે મુજબ નામ દધને નીરંગ ત્રણ વાર પઢવાનો હુકમ છે).

(ખીસ્તા) ગુરજે ખારેહ્ અવળયાદ ,
સરોશ અશો તગી પીરોજગર બાદ ;
દસ્તગીરે રવાંન.

દસ્તગીરે રૂહ (ફલાંન—અહીં ગુજરેલાં ઉરવાનનું નામ, તેના બાપ તથા બપાવાનાં નામ સાથે તથા દરેક નામની આગલ એરવદ આસ્તા કે બેહેદીન જેમ હોય તેમ લગાડીને દેવું)

દસ્તગીરે રૂઢ (ફલાંન—અહીં ઉપર સમ-
જાવ્યા મુજબ ગુજરેલાંનું નામ દેવું);

દસ્તગીરે રૂઢ (ફલાંન અહીં ઉપર સમ-
જાવ્યા મુજબ ગુજરેલાંનું નામ દેવું);

હમા તન્ પાસ્ખાન્, અશોઆંન અશે।
નેગેહદાર; રોજ માહુ ઓ શખાંન ઓ
પઓઈર્યો—દકેશાંન્, ગેહાંન દામાંન
ખેહેદીનાંન, તાજીઆંને ખસ્તેકુસ્તીઆંન,
જરથુસ્તીઆંને નીકાંન ઓ પાકાંને હક્ત
કેશ્વર જમીન સરોશ્ યજ્ઞદ પનાહ્ ખાદ.
(ફલાંન—અહીં ગુજરેલાં ઉરવાનનું નામ તેનાં
ખાપ તથા બપોવાનાં નામની સાથે તથા દરેક
નામની આગલ એરવદ, ઓસ્તા કે ખેહેદીન
જેમ હોય તેમ લગાડીને દેવું) સરોશ યજ્ઞદ
પનાહ્ ખાદ.

જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો : ૪૭૫

(ફલાંન—અહીં ઉપર સમજાવ્યા મુજબ
ગુજરાલાંતું નામ દેવું) સરોશ યજ્ઞદ પનાઈ
ખાદ.

(ફલાંન—અહીં ઉપર સમજાવ્યા મુજબ
ગુજરાલાંતું નામ દેવું) સરોશ યજ્ઞદ પનાઈ
ખાદ. (કુશાદે) અર્ધમ વૉહુ ૧ ~~૨~~ ત્રણ
વાર આખી નીરંગ પઢવી.)

જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે
ખુલાસો :

આપણામાં ' નમસ્કાર ' નાં નામ હેઠળ જે
દુંકી મીઠું રૂપી બંદગીઓ જણાયલી છે, અને
જે—(૧) નમસ્કાર ચારે દીશાનો, (૨) નમસ્કાર
ચેરાગનો, (૩) નમસ્કાર આખાં યાને ખાણીનો,

૪૭૬ જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો:

(૪) નમસ્કાર ઉપર ચાને ઝાડપાનનો, (૫) નમસ્કાર પરવતનો, (૬) નમસ્કાર દોખમાને લગતો, (૭) નમસ્કાર ક્વરદેગાન ચાને મુક્તાદના ટાંકણાનો, એવાં સાત નામો હેઠળ જણાયલા છે, તે આપણી ફરજિયાત બંદગીના ભાગ તરીકે તેના પ્રસંગ અને સંજોગ પ્રમાણે લખવાને આપણા બસ્તે—કુસ્તી-આનોને હુકમ છે. એમાંનો પહેલો અને બીજો નમસ્કાર—નમસ્કાર ચારે દીશાનો તથા નમસ્કાર ચેરાગનો—સાધારણ રીતે આપણે રોજ લણ્યે છીએ, અને ‘નમસ્કાર ચારે દીશાનો’ હાવન, રપીથવન તથા ઉચ્છીરન ગેહની આપણી ફરજિયાત ઉતારયા પછી કેવી રીતે લણવો તે બાબે ઉપર પાને ૩૨૧ મેં ‘પુરતું’ સમજાવવામાં આવેલું છે.

‘નમસ્કાર ચેરાગનો’ જે આપણે રોજન બતી નજદીક રાતે રોજ લણ્યે છીએ, તે માટે ઝાઝું બોલવાની જરૂર નથી. ખુરશેદ અસ્ત પામ્યા પછીની ૩૬ મીનીટ કે જે વખત ઉચ્છીરન ગેહની

મેહેરને નામે ઓળખાય છે તે વખતની અંદર ચેરાગ બનતાં સુધી રોશન કરવો જોઈએ, અને જેવી આપણી પહેલી નજર કોઈખી ચેરાગ ઉપર પડે, કે તુરત હલા થઈ આ ' નમસ્કાર ' તેના ખુલાસા મી સહીત કરી લેવાનું ફરમાન છે. ખુરશેદના નાયબ-પ્રતીનીધી તરીકે ચેરાગ જે મહાન કાર્ય પોતાના મરતબા મુજબ આખી રાત બજાવે છે, યાને કે કુદરતનાં ' દુઈ ' યાને બેપણાંને કાયદે જે ગના-મીનોની અસરે તારીકીની " ગાશક " નામની અસર રાત દહાડો અહીંની દરેક પેદાયશ ઉપર નિરંતર ગલબો લાવે છે તે ' ગાશક ' ને દીવસની વખતે જેમ ખુરશેદ પોતાના ' સ્વા ' યાને અણુ-દીક કીરણોની મારફતે ચાલુ કાપતો રહે છે, તેમ રાતની વખતે કે જ્યારે આ ' ગાશક ' યાને સ્થુળપણાંનો જોશ વધુ રહે છે ત્યારે રોશન ચેરાગ પોતાની ' અસ્પંદી ' યાને ધ્વનીનાં પ્રમાણ મુજબ આ ' ગાશક ' ને કાપવામાં ચોક્કસ ફાળો આપે

૪૭૮ જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો:

છે. આ ‘ગાશક’ શું છે તે બહુ લંબાણ બાબદ હોવાથી હાલ તુરત પડતી મુકવામાં આવી છે. વળી આ ‘ગાશક’ કેટલે દરજ્જે કપાશે તેનો આધાર ચેરાગ માટે વપરાતી ચીજ તેમજ બતીની સંખ્યા ઉપર આધાર રાખે છે. જરથોસ્તી દએનમાં ચેરાગ માટે પહેલે મરતખે “ ગાઉશ હુદાઓ ” યાને ગાયના દુધમાંથી બનાવેલા ધીની અને ખીજે મરતખે કોઈખી ગોસ્પંદનાં ધી યા કોઈખી વનસ્પતીક રોગન યાને તેલ ખાસ કરીને કીયા કામ અને લાણતર વખતે તેમજ આવશકદેહો જેવાં પાક મકાનોમાં વાપરવાની જે તાકીદ ફરમાવી છે, અને ખનીજ તેલો યા પદાર્થોની તેમજ હસ્તકૃત વીજળીની બધી બતીઓ આવાં કામોમાં વાપરવાની જે ખાસ મનાઈ કરવામાં આવી છે, તેનાં અનેક કારણોમાં એક મુખ્ય કારણ અણુદીક “ ગાશક ” ને કાપવાની ચેરાગની આ શક્તિ છે. સર્વે જાતના રોગન યાને ગોસ્પંદોનું

જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો: ૪૭૯

ધી અને વનસ્પતીક તેલો ચેરાગમાં બાળવાથી તેની 'ગાશક' કાપવાની શક્તિ થણી તેજ રહે છે, જ્યારે ખનીજ પદાર્થની તેમજ વીજળીની મમે તેવી ભણકદાર બનીઓ 'ગાશક'ની "હરીરી" (એટલે કે અણુદીઠ સુક્ષ્મ જંતુઓ) ને વધારી આપે છે, તેથી જાહેરમાં તેમજ બાતેનમાં નફાને બદલે નુકસાન કરે છે.

વળી, રોગનની બતી અવસ્તા ભણતરનાં માંથ્ર નાં સ્તોતને (યાને ધ્વનીથી ઉત્પન્ન થતા અણુ દીઠ રંગોને) જાળવવામાં મદદ કરે છે, અને તેવી બતી પણ ભણતી વખતે ચોક્કસ કદમના અંતરે દુર રાખીને વાપરવાનો હુકમ છે, જ્યારે ખનીજ તેલની યા વીજળીક બતી પોતાની જોશદાર ધ્વનીથી 'હરીરી' (યાને સુક્ષ્મ અણુદીઠ જંતુઓ) ને પોખીને માંથ્રના સ્તોતને ખોરવી નાંખે છે અને તેને જાળવવાને બદલે કતે કરે છે

૪૮૦ જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો:

એટલે કાપી નાંખે છે. તેટલા માટે પણ રોગનના ચેરાગને શ્રેષ્ઠ જરથોશ્તી દ્યેનમાં ગણ્યા છે.

આ અણુદીઠ 'ગાશક' જેવી દરેક પેદાયશ માટે કાતેલ અસર તારીકીની સામે થવાની રોગાની ચેરાગમાં શક્તિ પડેલી હોવાને લીધે, 'રોગાની ચેરાગનો નમસ્કાર' યાને કે 'રોગાની ચેરાગને એક રાહી પેદાયશ તરીકે ચાહ કરવાના માંથ્ર, પેગામ્બર સાહેબે આપેલા છે, તેટલામાટે, જેવો ખુરશેદ અસ્ત પામે કે ત્યાર પછીની ૩૬ મીનીટની અંદરનો વખત જે ઉજીરનની મેહેરનો ગણાય છે (જુઓ સફે ૬૨ મે) તે વખતની અંદર ચેરાગ રોશન કરવાનું ફરમાન છે, જેથી ઉજીરનની મેહેર પછીની ૩૬ મીનીટ કે જે અઘવીસુએમની મેહેર તરીકે ઓળખાય છે તે વખતે (જુઓ સફે ૬૩ મે) કે જ્યારે ગાશકનો ગલખો અસાધારણ હ્રદે વધી જાય છે તે વખતની આગમજ ગાશકી ગલખાને કાંઈક દરજ્જે મારી હઠાવવા તે ચેરાગ સામર્થ્યવાન થાય છે, અને નમસ્કારના મીઠી તથા સ્તોત આપણા ખોરેહમાં

મર્જ કરી હીધાથી ગાશકનો ગલખો આપણી ઉપર આવવાનું નેશ એણું થઈ જાય છે. તેથીજ દુખમામાં પણ રોગાની ચેરાગની રજળ ગાશકને કતે કરવાને માટે પુગાડવા ચેરાગ હમેશાં સગડીમાં મુકવામાં આવે છે, કે તે રજળ આખી રાત દુખમામાંના ગાશકને કતે કરે.

આવી હમદા મતલબથી, ત્યારે, ચેરાગ રોશન થતાં ચા તે ઉપર પહેલી નજર પડતાં તુરત “ચેરાગ નો નમસ્કાર” તેના ખુલ્લું મીઠું સહીત કરવાનું ફરમાન છે.

હવે, આપણે બાકીના નમસ્કારો કયારે કરવા તે બાબત નેઈશું. આખરે પાણી, ઉરવર ચાને ઝાડપાન, અને પર્વત કુદરતમાં જે મહાન ‘રાદી’ ખીસ્કારી ચાને પોતાનું નેમી આપેલું ‘ખર’ કાર્ય બજાવે છે તેની યાદમાં, “ખરેનંધહ” ચાને ખોરેહ ને કાયદે, પાણીનો, ઉરવરનો તેમજ પર્વતનો નમસ્કાર રચવામાં આવ્યો છે. આ ત્રણે નમસ્કારો કરવાનો કાયદો આ રીતનો છે કે જ્યારે બી

૪૮૨ જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો:

આખા દીવસમાં કોઇખી વખતે પહેલ બહેલી આપણી નજર 'આખે રવા' યાને દરીઆ મહા-સાગર યા કુવાનાં વહેતાં 'નેનદી' યાને 'કુદરતી અસલ સરશોક યા ખાશ્યત કંઇખી ફેરફાર વગર એમની એમ ધરાવનાર' પાણી ઉપર તેમજ ઝાડ-પાન તેમજ પહાડ યા કુંગર ઉપર પડે, કે તુરત ત્યાં તેને લગતા પોતપોતીકા નમસ્કાર કરી લેવા, અને દીવસમાં એક વાર કર્યા પછી ઘડી ઘડી કરવાની જરૂર નથી. દોખમાને લગતો નમસ્કાર ગુજરેલાં અશો ફરોહરોની યાદ માટે આપવામાં આવેલો છે અને જ્યારે ખી દોખમા નજદી કથી પસાર થવું થાય ત્યારે ગુજરેલાંઓની યાદના મીથ્ર સહીત આ નમસ્કાર કરવો.

ફરવરદેગાન યાને મુક્તાદને લગતો નમસ્કાર ફક્ત મુક્તાદના પહેલા દશ દીવસ દરમ્યાન કરવાનો હુકમ છે, યાને કે 'પન્જે કેહ એટલે સ્પન્દારમદ મહીનાના આસ્તાદ રોજથી અનેરાન રોજ સુધી તેમજ 'પન્જે મેહ' એટલે માયાના

પાંચ મહાન દીવસો ઉપર મુકતાદનો નમસ્કાર તેના મીથ્ર સહીત પદવો, કે જે દશ દીવસો દર-મ્યાન ‘અષાઢનાંમ ક્રવધી’ની તુફેલમાં ગુજરેલાં અનુશેહ-રવાનેા પોતપોતીકી કુદુંખી ‘અધપી’ તરફ અથવા વાસ્નાથી પોખાયલી પોતીકા દોસ્ત આસ્નાઓની અધપી તરફ ખેંચાય છે.

અહીં ધ્યાન ખેંચવાની ખાસ જરૂર છે કે “અષઓનાંમ ક્રવધીનાંમ” અને “અષાઢનાંમ ક્રવધીનાંમ” એ બે લોગતો સદંતર જુદા છે. કુદરતમાં જેમ યજ્ઞ અમશાસ્પંદો જેવી શક્તિઓ વૃદ્ધિનું કાર્ય કરે છે તેમ “અષાઢનાંમ ક્રવધીનાંમ” પણ કુદરતની મદદગાર મહાન શક્તિઓ છે; જ્યારે “અષઓનાંમ ક્રવધીનાંમ”માં ખતીરથ ખામી ઉપર જે જન્હેહ રવાનો જીવતાંજીવત અશોઈથી જંદગી ગુજરે છે તેઓ તેમજ આ દુન્યાનાં ગુજરયાં પછી અણુદીઠ દુન્યામાં વાસો કરતાં તમામ ઉરવાનો સમાઈ જાય છે. દોખમાના નમસ્કારમાં “ગુજરેલાં અશો ફરોહરો”ની યાદ હોવાથી ત્યાં “અષઓ

૪૮૪ જુદા જુદા નમસ્કારો વિષે ખુલાસો:

નાંમ” શબ્દ ખાસ વાપર્યો છે, જ્યારે મુક્તાદ ટાંકણે “અષાઉનાંમ ક્વપી”ની કુદરતી મહાન શક્તિઓ પોતાનું કામ બજાવતી હોવાથી મુક્તાદના નમસ્કારમાં “અષાઉનાંમ” શબ્દ ખાસ મતલબથી વાપર્યો છે. વાસ્તે એ બે શબ્દો ખુબ ધ્યાનથી ગોખવા.

ઉપર જે સાત નમસ્કારો જણાવવામાં આવ્યા છે તે બધા હાલમાં જાણીતા અને ચાહુ વપરાસમાં છે. પણ તે ઉપરાંત “ગોસ્પંદને લગતો નમસ્કાર” અસલમાં ખાસ જયજ હતો, અને જે હાલમાં પણ કેટલીક અસલી કેતાબોમાં જળવાયેલો. જેવામાં આવે છે. તેટલા માટે, “ગોસ્પંદાને નમસ્કાર” બધા નમસ્કારોને છેડે અત્રે આપવામાં આવ્યો છે, કારણકે પર્વત, ઉરવર, ચાણી, ચેરાગની માફક ‘ગોસ્પંદ’ પણ ‘રાદી’ પેદાયશ છે, કારણકે આપણે બસ્તે કુસ્તી આનો તેઓ તરફથી અમુલ્ય બખશેરો—ગબો-મીજ, ઉન, દુધ અને દુધની ધી જેવી હિતમ

પેદાયશો, કુતરાની ચશ્મની ખાસ્તર—વીગેરે વીગેરે મેળવ્યે છીએ. તેટલા વાસ્તે, જે પ્રમાણે પાણી, પર્વત, ઉરવર અને ચેરાગની ઉપર પહેલ વહેલી નજર પડતાં રોજ એકવાર તેઓને સગતા નમસ્કારો કરજ્યાત કરવાનું કરમાન છે, તેજ પ્રમાણે ગાય, બકરાં, મેઠાં, કુતરો, મરઘો, વીગેરે ગોસ્પંદ ઉપર દીવસમાં પહેલ વહેલી નજર પડતાં “ગોસ્પંદનો નમસ્કાર” કરજ્યાત તરીકે કરવાનો હુકમ છે આ “ગોસ્પંદના નમસ્કારનાં અવસ્તા વંદીદાદ, પરગરદ ૨૧; ફ.૧-૨ માં મળે છે. જે બધાં જનવરો પોતે હૈયાત રહીને બીજાને હૈયાત રહેવામાં ને પોષણમાં મદદ કરે છે, એ બધાં “ગોસ્પંદ” (અવસ્તામાં ગર્બ્હાન્સ્પેન્ત) કહેવાય છે; એ ઉપરાંત, બીજાં જનવરો કે જે ધર્મ-ક્રીયામાં આવે છે, યા દરજી દુર કરવાની બાબદમાં આવે છે, તેઓ પણ “ગોસ્પંદમાં” સમાઈ જાય છે. પતેત પશુમાનીમાં જે “ગોસ્પંદે પન્ન આઈન” યાને પાંચ જાતનાં ગોસ્પંદો જણાવેલાં છે, તે બધાં

નમસ્કારને લાયક છે. આ ગોસ્વદોમાં ઘોડો, ઉટ,
કાગડો, મોર વીગેરે પણ સમાઈ જાય છે.

હવે આપણે નમસ્કારોનાં અસલ લાલુતર
આપીશું. ચારે દીશાના નમસ્કાર માટે જુઓ
પાને ૩૨૧મે.

(કુશાદે) ક્ષનઁચ્ચ અહુરહે મજદાઁચ્ચા
અર્ષેમ વૌહુ ૧.

(ખીસ્તા) ય નામે યજ્ઞદાન્ (કુશાદે)
અહુરમજદ (ખીસ્તા) ખાદાઁચ્ચે અવજ્ઞની
ગાર્જે ખૌરેહ્ અવજ્ઞયાદ—

આ તરીકે દાદગાહ આદરે કરાઈ.

અજ્ઞ હમા ગુનાહ પતેત્ પશેમાનુમ
 અજ્ઞ હર્વસ્તીન્ (કુશાદે) દુશ્મત દુશ્મન્ત
 દુશ્મવરશત (બીસ્તા) મેમ પ ગેતી મનીદ,
 ઓએમ ગોક્ત, ઓએમ કદ્, ઓએમ
 જસ્ત, ઓએમ યૂન્ યૂદ ઓસ્તેદ, અજ્ઞ
 આન ગુનાહ, મનશની ગવશની કુનશની
 તની રવાંની ગેતી મીનોઆંની ઓએ
 અવાજશ્ પશેમાન્ પ સે ગવશની પ
 પતેત્ હોમ.

❧ (કુશાદે) દ્વિનઓથ અહુરહે મજ્ઞ-
 દાઓ. નેમસે-તે આતર્શ મજ્ઞદાઓ
 અહુરહે, હુદાઓ મજ્ઞિશત યજ્ઞત અપેમ
 વોહુ ૧. ❧ (સર નમાવતાં ત્રણ વાર પઢવું.)

❧ અહમાધ રએશય; હજધરેમ;
 જસ મે અવંધહે મજ્ઞહ; કરેદેહ મોજ્ઞહ

નમસ્કાર આખ પાને પાણીનો.

(કુશાદે) દિનઔથ અહુરહે મજદાઔ.
અપ્પમ વૉહુ ૩.

(ખીરતા) અજ હુમા ગુનાઈ પતેત
પરોમાનુમ. (કુશાદે) અપ્પમ વૉહુ ૧.

 નમસ-તે અપાઉમ સંવિરતે
અરંદિ સૂર અનાહિતે. અપઔને*
અપ્પમ વૉહુ ૧. (ત્રણ વાર પઢવું.)

 અહમાઈ રએરચ; હજધરંમ;
જસ મે અવંધહે મજદ; કરંદેહ મોજદ.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોઠ.

નમસ્કાર ઉરવર યાને ઝાડપાનનો

(કુશાદે) દનઆંત્ર અહુરહે મજદાઆ
અર્ષમ વાહુ ૩.

(ખીસ્તા) અજ હમા ગુનાહ પતેત
પરેમાનુમ. (કુશાદે) અર્ષમ વાહુ ૧.

નમો ઉર્વરયાઆ વંધહુયાઆ
મજદદાતયાઆ અપઆનયાઆ. અર્ષમ
વાહુ ૧ (ત્રણ વાર પઢવું.)

અહમાઇ રએશય; હજંધરેમ;
જસ મે અવંધહે મજદ; ઉરેરેહ મોજદ

નમસ્કાર પરવતનો

(કુશાદે) દ્વનઅંબોથ્ર અહુરહે મજદદાઅં.
અર્ષેમ વૉહુ ૩.

(બીસ્તા) અજ્ હુમા ગુનાહ્ પતેત્
પશેમાનુમ્. (કુશાદે) અર્ષેમ વૉહુ ૧.

 વીરપાઅં ગરયો અષ-ખાથ્રા-
અં પૉઉર-ખાથ્રાઅં મજદદાત અષ-
વન અષહે રતવો યજમર્ધદ. અર્ષેમ
વૉહુ ૧ (ત્રણવાર પઢવું.)

 અહુમાઇ રએરય; હુજધરેમ;
જસ મે અવધહે મજદ; કરેરેહ મોજદ.

નમસ્કાર દોખાનો.

(કુશાદે) ક્ષનઝાથ્રિ અહુરહે મજદાઝા
અષેમ વૉહુ ૩.

(ખીસ્તા) અજ હુમા ગુનાહ પતેત
પશેમાનુમ. (કુશાદે) અષેમ વૉહુ ૧.

 નમસે-તે ઈઈ ઈરિસ્તનાંમ
ઉરવાંનો યજમધદે, યાઝા અષઝાનાંમ
દ્રવષયો, અષઝાને* અષેમ વૉહુ ૧
(ત્રણ વાર પઢવું)

 અહમાધ રએશય; હજધરેમ;
જસ મે અવધહે મજદ; કરેહ મોજદ.

* જુઓ પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

નમસ્કાર મુક્તાદનો.

(કુશાદે) દ્વિત્યાથ અહુરહે મજદાઆ
અર્ષમ વૉહુ ૩.

(ખીસ્તા) અજ હમા ગુનાહ પતેત
પશેમાનુમ. (કુશાદે) અર્ષમ વૉહુ ૧

 અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઆ
રેપેન્તાઆ ફવષયો યજમધદે, અપઆને*
અર્ષમ વૉહુ ૧ (ત્રણ વાર પઢવું).

 અહમાઈ રએશય; હજધરેમ ;
જસ મે અવંધહે મજદ; કરેહ મોજદ.

* જુઓ ઉપર પાને ૧૮૮ મે આપેલી કુટનોટ.

નમસ્કાર ગોસ્પંદનો.

(કુશાદે) દ્વનઆથ અહુરહું મજદાઆ.
અર્ષમ વૉહુ ૩.

(ખીસ્તા) અજ્ઞ ગુનાહ પતેત્ પશે-
માનુમ્. (કુશાદે) અર્ષમ વૉહુ ૧

નમસં-તે ગઆ-સ્પેન્ત, નમસં-તે
ગાઉશ હુદાઆ, નમસં-તે ફ્રદંતે, નમ-
સં-તે વેરંતે, નમસં-તે દાથ્રો ખર્ષતમ,
વહિરતાઇ અધઆને, અન્-ઝાંથાઇ
અધઆને,—યા જહિ મરેન્યઇતે અર્ષમ-
આધો અન્-અધવ મખ્યસ્થ દ્રવાઆ-
સાસ્ત—યયત્ ફુન્મ, યયત્ ફા-આર્ષમ,
નિ-આર્ષમ, ઉપ-આર્ષમ, હજધરો-
વારયો, ખએવરે-વારસચિત્; મૂયાઆ
અપાઉમ જરથુરત્ર । અર્ષમ વૉહુ ૧
(ત્રણ વાર પઢવું)

૪૯૪ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

✎ અહ્યાય રઝેરથ; હુજંધરેમ ;
જસ મે અવંધહે મજદ; કેરકેહ મોજદ.

દસ્તાનની હાલત દરમ્યાન
જળવવાના જરથોસ્તી
કાયદા:

(જે કાયદા સુવાવડી હાલતને ઘણાજ
સખત રીમનીના ફેરફાર સોવાય એક
સરખી રીતે લાગુ પડે છે.)

ખોરેહની જળવણી કરવાનાં જે ઉત્તમ સાયન્દી-
ફીક ફરમાનો જરથોસ્તી દઝેનમાં વખ્શુરે વખ્શુ-
રાંન રમ્જ-ગો અશો સ્પીતમાન જરથોસ્ત સાહેબે
તરીકતો તરીકે આપેલાં છે, તેમાં માસીક માંદગી
(યાને દસ્તાનની હાલત) વખતે તેમજ સુવાવડની

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૪૯૫

વખતે ચોરતોને એલાહેદાં દુર રાખવાનો કાયદો એક સૌથી અગત્યનું ફરમાન છે. આ કાયદો કેટલો બધો સાયન્ટીફિક અને કુદરતનુસાર છે તે જણાવવા પછીજ દરેક દીનદાર રાખસ કબુલ કરશે કે આ કાયદાને હસી કાઢાડયાથી અને તે મુજબ નહીં અમલ કરવાથી કોમની પડતી દશાને કેવો સડો હાથે કરીને રાખવામાં આવ્યો છે, અને આ એક મુજ સમાન કાયદો નહીં પણાયાથી બીજા ધાર્મિક કાયદાઓ પાળવામાં તથા શારીરીક, હમ-ખેશીની, નૈતીક, માનસીક અને આત્મીક દુરસ્તીમાં કેટલી બધી નડતલ અને ગંભીર નુકસાન પુગે છે.

જરથોશ્ટી ઇલમે ક્તુમ આપણને શીખવે છે કે, આ દુન્યામાં “જુઝ” યાને (Law of Polarity) ‘જે યા જેથી વધુ ચીજ એકમેકની સામે કાર્ય કરીને પરીણામ લાવવાનો કાયદો,’ તથા “જુદત” યાને (Law of Duality) ‘જે યા જેથી વધુ ચીજ એકમેકની સાથે મળીને કાર્ય કરીને પરીણામ લાવવાનો કાયદો’—આ બે કાયદા

૪૯૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ચાલુ કાર્ય કરે છે, અને આ બે મહાન કાયદાઓને આધારે “અસરે રોશની” તથા “અસરે તારીકી” નામની બે અસરો ચાલુ ઉત્પન્ન થાય છે. “અસરે રોશની”ની બાબુ હમેશાં “સ્પેના મીનો”ને લગતી, મીનોઈ વૃદ્ધિ તથા વધારાને લગતી હોય છે, અને આપણાં ઉરવાનને આગત વધવામાં, “હસ્તી” (Unfoldment) તરફનો માર્ગ લેવામાં મદદ કરેછે; જ્યારે “અસરે તારીકી”ની બાબુ “ગનામીનો”ને લગતી એટલે મીનોઈ ઘટતીને લગતી અને સ્થુળપણાં તરફ ધસડી લઈ જનારી હોય છે, અને આપણને સ્થુળ હાલતમાં રાખી “નીસ્તી” (Infoldment) તરફ જ ખેંચેલા ગબડેલા રાખે છે.

જે બધી જાતની ‘દરજીઓ’ જરથોસ્તી દ્યોનમાં સમન્વયવામાં આવી છે તે બધી દરજીઓ “અસરે તારીકી”માં સમાઈ જાય છે, કારણકે તેઓ ઉરવાનને ‘ઉડ’ યાને (Unfold) પોતાની શક્તિ ઓ પ્રકુલ્લીત કરવાના અશોધના માર્ગે જતાં

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૪૯૭

અટકાવી, સ્થુળપણું અને નીસ્તી તરફ જ મળડેલું રાખે છે. “દરૂ” એ ખાસ લોગતીક શબ્દ છે, જેનો અર્થ “અશોષને લગતી તરીકતો યાને પળે પળની જીંદગીમાં પાળવાના જરૂરોક્તી દંએનમાં શીખાડેલા તમામ કાયદાઓ વહેવાર રીતે નહીં પાળ્યાથી અણુદીઠ તુકસાનકારક મેગ્નેટીક ધ્વનીઓ તથા અણુદીઠ ખરાબ રગોથી ‘હરારત’ યાને ગરમી પામીને પોખાઇને સુક્ષ્મ ચંદ્રથી પણ નહીં દેખાય એવી નાશકારક ‘હરીરી’ યાને સુક્ષ્મ જંતુનો ઉત્પન થયેલો જમીલો” આમ અર્થ થાય છે. બધી મળીને આવી મુખ્ય ૨૧ જાતની “દરૂ” જળાવવામાં આવી છે, જેનાં કેટલાંક નામે જીંદગીયશ્વરી યશ્તોમાં આપણને મળી આવે છે. પતેત પશેમાનીમાં જળાવેલી “દરૂ-એ હર્દ” યાને “દરૂ-એ-હીપ્ર” જે બીજી દરૂઓને ટકા સમાન છે, તે શરીરમાંની તમામ નજીસાતો જેવી કે ખાલ, નખ, થુક, ઓક, લોહી, પડ, રસી વીગેરેની અંદરના બહુ પ્રવાહોથી

૪૯૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ઉત્પન્ન થતી ખરાબ અસરોને નામ આપવામાં આવ્યું છે. ખોરદાદ ચક્તમાં જણાવેલી “દરૂજ-એ-હધી” તથા “દરૂજ-એ-હધી” જે ઘણીજ નાજુક બાબદો છે, તથા જમ્યાદ ચક્તમાં જણાવેલી “દરૂજ-એ-પએસીશ” એવી તો ખરાબમાં ખરાબ દરૂજઓ છે કે તેની લયાનક અસરોને લીધે આખી કામ, દેશ યા શહેર એમના એમ ગરક થઈ જાય છે. “દરૂજ-એ-સએની” એક ગામ યા દેશના લોકોના બદ આચારવિચાર તથા રહેણી કરણીના, વાતાવરણની અંદર બંધાયેલા ગુબારો યાને અણુદીઠ પડને લીધે ઉત્પન્ન થતી નુકસાનકારક અસરોને કહે છે, અને દેશ પર મરકી, દુકાળ, લડાઈ, આફતો વીગેરે આવી પડે છે તે આ ‘દરૂજ-એ સએની’ને લીધે થાય છે. “દરૂજ-એ નસુ” તેને કહે છે કે જે તમામ મુરડાળ ચીજોમાંથી બહાર પડે છે અને જેને તેના કાયદા સર નહીં રાખ્યાથી તથા તેને અડકવાથી જે રીતની રીમની પુગે છે; પહેલી ‘હમ-રીત’ અને

ખીજી ‘પત—રીત’ કરીને કહેવાય છે, ‘હમરીત’ રીમની તેને કહે છે કે જે કાઠખી નસાની ચીજના સીધા સંબંધ (direct contagion) માં આવવાથી ખોરેહમાં ઉત્પન્ન થયેલી હોય છે, અને જે આલુદગીનું જોર બહુ રહે છે. ‘પતરીત’ રીમની તેને કહે છે કે ‘હમરીત’ રીમની થયા પછી તે ‘હમરીત’ રીમન થયેલા શ્વસ ખીંજ કાઠને ચોકસ પ્રમાણુ સુધી અડકે તો તે ખીંજના ખોરેહમાં ‘પતરીત’ રીમની લાગુ પડે છે. જુદા જુદા પ્રસંગે ‘હમ—રીત’ અને ‘પત—રીત’ રીમની જુદી જુદી હદ સુધી લાગુ પડે છે તેના ખારીક હીસાખી કાયદાઓ વંદીદાદમાંથી સમજવાની જરૂર છે. વળી મુરદાળ ગોસ્ત મછી જેવી નસાની ચીજોનો ખોરાક તરીકે ઉપયોગ કર્યાથી ખરાબ મેગ્નેટીક અસરો શરીરમાં આમેજ થઈ બધી રીતે નુકસાનકારક થઈ પડી દુઃખદરદોનું કારણ થઈ પડે છે. આ “દરજીએ—નસુ”ની બદ અસરો અટકાવવાને ખાતરજ આપણા ખુલંદ

૫૦૦ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ધર્મમાં ગુજર પામનારની લાશને સચકવાની, તેની આગલ મોટી ચસ્તેગાંન યાને ગેહસારાણું કરવાની તેમજ નાની ચસ્તેગાંન યાને ભોંચ આગલ ભણતર કરવાની, તેમજ પાયદસ્ત કરવાની, તથા હોખમે-નશીન કરવાની સાયન્ડીફીક કોયાઓ કરવાની તાકીદ ફરમાવવામાં આવી છે, કે જે ઉચ મેગ્નેટીઝમના કાયદાઓની ખારીકીનું હાલના શીખેલા ડાક્ટરોને કાંઈ પણ જ્ઞાન નથી. વળી સરોશ ચસ્તમાં જણાવેલી “દરૂજીએ-અએષમ” તથા એ ઉપરાંત ખીજી અનેક પ્રકારની દરૂજીનાં ખ્યાનો, તેને ઉત્પન્ન થતી અટકાવવાના કાયદાઓ, તથા તે ઉત્પન્ન થઈ હોય તો તેના અણદીક ખરાબ ગુખારો તોડી નાંખવા માટેની ખાસ કીયાઓ જરથોશ્તી દ્યેનમાં સમજાવવામાં આવેલી છે. પણ આપણે તો ફક્ત “દરૂજી-એ-ખુજી” વીષેજ સહેજ અત્રે ધ્યાનમાં લઈશું, કે જે દરૂજીની અંદર દસ્તાન તથા મનીને લગતા તમામ ગુનાહો તથા તેથી ઉત્પન્ન થતી તમામ તુકસાનહારક અસરો

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૦૧

સમાઈ જાય છે. આ બધા ગુનાહો આપણી મોતેબર પાજંદ પતેત પરોમાનીમાં ખુલ્લા શબ્દોમાં વર્ણવવામાં આવ્યા છે.

આપણે “દરજ—એ બુજ”ને લગતી એક શાખા યાને “ઈતિલામ પરહેજવાની ખાજ” કેટલી બધી અગત્યની છે તે લખાણથી આ કેતાબમાં પાને ૧૦૪ થી ૧૨૪ સુધીમાં તપાસ્યું છે. હવે આપણે “દરજ—એ બુજ”ની ખીજ અગત્યની શાખા યાને કે “દસ્તાનવાળી તેમજ સુવાવડી ઓરતે કેવી રીતે અસલી દીની કાયદા મુજબ રહેણું જોઈએ” તે દુકમાં જાણવાની કોરોશ અત્રે કરીશું, અને ત્યારબાદ એ હાલત દરમ્યાન માળ ઉપર બેસ્યાથી તેમજ એ હાલત કાયદાસર નહીં જળવ્યાથી તેમજ ગમે તેમ જળવ્યાથી શું નુકસાન થાય છે તે જરા લખાણથી જોઈશું, કારણકે હાલમાં કમનસીબે આપણી કોમ એ ઉત્તમ ફરમાનનું રહસ્ય નહીં સમજી શક્યાથી તેમજ

૫૦૨ દશતાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદો.

મોજશોખનાં માની લીધેલાં સુખને શોધવામાં મશ્ગુલ થયાથી, એ ઉત્તમ ફરમાનનો બહુ અનાદર કરતી રહી છે, જેનાં ગંભીર પરીણામો આપણી કામને કુદરતને કાયદે હાલમાં ચાખવાં પડે છે અને ભવીષમાં વધુ ચાખવાં પડશે.

શરૂઆતમાં, એક દશતાનવાળી ઓરત કેવો પ્રવાહ ધરાવે છે તથા પોતે કેવી હાલતમાં રહે છે તે સેહેજ જણીશું. અવસ્થામાં “દખ્ત” શબ્દ આવે છે તેનો અર્થ “નિશાની” આમ થાય છે, અને જ્યારે સ્ત્રી જોખનમાં આવી ખીલવા માંડે છે ત્યારે તે વખતે ચોક્કસ એવામે તેને “દક્ત” યાને સાધારણ ખોલીમાં “દશતાન” ઉત્પન્ન થાય છે. આવી હાલતમાં તે સ્ત્રીનું બદન બહુજ ગરમ રહે છે, અને તેનાં દરેક રૂવાંમાંથી એક જાતની “હરારતે ગરેખીઆ” યાને ‘ખોટી ગરમી’ મોટાં પ્રમાણમાં બહાર નીકળતી રહે છે.

અહીં નોંધવું ઠીક થઈ પડશે કે બદનમાંથી

બહાર પડતી આ “ હરારતે ગરેબીઆ ” યાને “ ખોટી ગરમી ” એક દરજ્જાની નથી હોતી, પણ ધણા દરજ્જાની (of varying grades) હોય છે, અને તે દરેકે દરેક દરજ્જાની વખતે તેમજ દુઃખ દરદોની વખતે અને હૃદ બહાર ગરમ થીજ ખાવાથી ઓછા વધતા દરજ્જાની પેદા પડે છે. આ “ હરારતે ગરેબીઆ ” વધારે નુકસાનકારક થઈ પડશે કે ઓછી પીડાકારક નીવડશે તેનો તમામ આધાર તેની “ અસ્પંદી ” નાં પ્રમાણના હિસાબ ઉપર રહેલો છે. આ અસ્પંદી શબ્દ અગત્યનો હોવાથી તેના સહેજ ખુલાસાની જરૂર છે. જેમ દરેક ખાકી થીજે ‘ વજન ’ ધરાવે છે, તેમ દરેક સુદૃઢ અણુદીઠ થીજે—જેવી કે આતશની ગતી, વિજળીક ગતી, સ્તોત યાને અવાજની ધ્વની અને તેનાથી ઉત્પન્ન થતા અણુદીઠ રંગો—દ્રુકમાં જતનતની ધ્વનીઓ (vibrations) અને ગતીઓ (energies) ને માપવા માટે, તેનું વધતું ઓછું પ્રમાણ જતાવવા માટે, આ “ અસ્પંદી ” શબ્દ બધી

૫૦૪ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

અણુદીઠ ચીજોનાં માપ માટે હમેશા વપરાય છે, ત્યારે, જ્યારે આ “હરારતે ગરેખીઆ” યાને ખોટી ગરમીની અસ્પંદી (Rate of vibration) એકથી ત્રણ સુધીની હોય છે, ત્યારે સાધારણ ખીમારીમાં યા ગંભીર ખીમારીમાં પણ તે કોઈ ‘ખીબ’ આસપાસનાંઓને હેરાન કરતી નથી, યાને ‘ચેપી’ (Infectious & contagious) કહેવાતી નથી. પણ જ્યારે “હરારતે ગરેખીઆ”ની અસ્પંદી ત્રણથી વધારે ને છ સુધીની હોય છે ત્યારે તે ખીમારી ચેપી ગણાય છે—અને તે એટલે સુધી પ્રબળ હોય છે કે જેમ જેમ “અસ્પંદી” ત્રણથી વધવા માંડે છે ને છ સુધી જાય છે તેમ તેમ તેનાં પ્રમાણ પ્રમાણે પ્રબળ થતી જાય છે, અને તે પ્રમાણ મુજબ વળી સુક્ષ્મતામાં વધે છે અને એવી સુક્ષ્મ નાશકારક “હરીરી” (microbes) યાને જંતુઓ પેદા કરે છે, કે જે ખારીક ચંત્ર વડે પણ દેખાઈ શકાતાં નથી.

કેટલાકે એવી દલીલ લાવે છે કે ઓરતની

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૦૫

દરજીએ ખુલની હાલત યાને દસ્તાનની તથા સુવા-
વડી હાલત બરજીસી જીરમનાં ઉરવાનો એટલે કે
બસ્તે-કુસ્તી આનોને માટે કેવી રીતે અતી ખરાબી
ભરેલી છે તે પુરવાર કરી આપો અને ખુલાસાથી
સમજવો. તેઓને આ સવાલનો ઈદમ્યતથી જવાબ
આપી શકાય એમ છે. ઉપર “હરારતે ગરેબીઆ”
યાને ખોટી ગરમીની ૧ થી ૬ સુધીની અરખંદી
વીધે આપણે નોંધ લીધી છે. એ અરખંદીની વધ
(Range of acceleration) મુજબ આપણે
તેને પાંચ દલીલો હેઠળ લાવી શક્યે: તે પાંચ
દલીલોનાં નામ નીચે મુજબ છે:—(૧) ‘દલીલે
હરશી;’ (૨) ‘વુજુબ-ખીલ-ગઈર’, (૩) ‘મસ્કાન
દર—નફસ’, (૪) ‘માહીયત’ (આ નંબર, ૨, ૩,
ને ૪ “દલીલે અકલી” નાં સામટાં નામ હેઠળ
પણુ ઓળખાય છે); અને (૫) ‘દલીલે શરાઈશ,

પહેલી ‘દલીલે હરફી’માં કોઈખી ચીજ સાધારણ
આંખે બતાવી શકાય તેવી યા ઇંદ્રીઓથી યા
અનુભવથી પામી શકાય તેવી હોય છે.

૫૦૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

દલીલે અક્લીની પહેલી શાખા 'વુજુબ-ખીલ-મઈર' એ એક એવી અક્લની ગતી છે, કે જેમાં પોતાપણું મુદ્દલ હોતું નથી, પણ મોટા ભાગના ખોટા માની લીધેલા વિચારો પ્રમાણે ગાડરયા ટાળાની માફક લોકો એકેકની પુઠે ધસડાય છે, અને એવી અક્લની ગતી હાલનાં લોકોમાં બહુ મોટા ભાગે ચાને ૧૦૦ માંથી ૯૫ જણાં ધરાવે છે.

દલીલે અક્લીની બીજી શાખા 'ઇન્કાન-દર નક્સ' એવી એક અક્લની ગતી છે કે જે ધરાવનારો એક શખસ કોઇખી સવાલ ઉપર બીજાંનું સાંભળી લઇ તે ઉપર પોતાના વિચારો દોડાવી તેમાંથી પોતાને મન ગમતી સમજણ અને શીલસુફી ઉભી કરી તે મુજબ જીંદગીને દોરવે છે, કે જે શીલસુફીની કુદરતમાં હસ્તી પણ હોતી નથી. આવી રીતની ગતી ૧૦૦ માંના બાકીના પાંચ જણામાં હોય છે. ઉપલી બન્ને જાતની અક્લની ગતીઓ અરોઘથી ઉલટી જીંદગી ગુજરનારાં શખસોમાં હમેશાં હોય છે.

‘દલીલે અકલી’ની ત્રીજી શાખા ‘માહીયત’ એ અકલની સૌથી ઉચ્ચ ગતી છે, અને તે દશ હજારે પણ એક શખ્સમાં હાલના જમાનામાં હોવી મુશ્કેલ છે, કારણકે અશોધની તરીકેના પાણી પોતાનો ખાતેની ‘અહુ’ યાને કુદરતમાં શું ‘ખરૂં’ પડેલું છે તે પામવાનો ખરો અંતકરણનો સ્વભાવ — સાચો અંતઃકરણનો અવાજ જે શખ્સ પામતાં શીખ્યો હોય તેજ શખ્સ ‘માહીયત’ યાને (Right judgment) દરેક બાબદમાં કુદરતમાં શું ‘ખરેખર પડેલું’ છે તેનું ‘ખરેખરૂં’ તોલ કરવાની ખરી અકલ ધરાવે છે, અને આ માહીયતવાળા શખ્સનું કોઈખી સવાલ ઉપર હચ્ચારેલું મત કદી ખોટું પડતું નથી, કારણકે કુદરતમાં જે ‘ખરેખરૂં’ પડેલું છે તેજ તે ખોલે છે. આમ હોવાને લીધે બધા ‘માહીયત’ની અકલની ગતી ધરાવનારા શખ્સો કોઈખી બાબદમાં મત આપવા માં જુદા પડતા નથી, પણ હમેશાં તેઓ સામટા એકસરખું એકજ રવેશનું (Unanimous)

૫૦૮ દરજાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા.

મત કોઇથી સવાલ વખતે ધરાવે છે. માહિયતવાળો શખસ દરેક સવાલને 'માફુલાતે તેહસે' યાને અક્કલની જેહેન યાને કે ગતીની સાયન્સના નવ-સરફના (higher analytical grammar) નિયમોથી તપાસીને પછીજ મત ઉચ્ચારે છે, કે જે નવ નિયમો નીચે મુજબ છે: (૧) 'કમ' એટલે કેટલો; (૨) 'કેફ' એટલે કેવો; (૩) 'અઝાફે' યાને વધતો; (૪) 'આઇન' એટલે મુકામ; (૫) 'વજે' એટલે બાંધો તથા બનાવટ; (૬) 'મીલક' એટલે અસ્કયામત, માલ મીલકત યા સરશોક; (૭) 'મતા' એટલે સમો; (૮) 'ફેલ' એટલે કીયા તથા અંદરનું કામ; અને (૯) 'ઈન્ફાલ' એટલે કીયાનું પરીણામ યા અસર.

આપણે પહેલી દલીલ—'દલીલે ઉરફી' અને ત્યાર પછી 'દલીલે અક્લીની ત્રણ શાખાઓ—'વુજુબ-બીલ ગધર', 'ઈમ્કાન દર-નફસ' અને 'માહિયત'—મળીને ચાર પ્રકારની દલીલો તપાસી છે.

પાંચમી દલીલ 'દલીલે શરાઇશ'ને નામે ઓળ-

ખાય છે. એ દલીલના ત્રણ મરતબા છે: ત્રીજા ચાને સૌથી ઉતરતા મરતબામાં આ દલીલમાં કુદરતી રીતે અમલ્યાતથીજ અહુ ખીલવીને ‘હીલામ’ (ચાને ચહડતા મરતબાની ખસારત)ના સખખથીજ કોઇખી ચીજ સમજ પડી શકે છે; આ ‘દલીલે શરાઈશ’ની અંદર આવી જતી કોઇખી બાબદ ખીજ મરતબામાં જેને સેઝદા-એ નીમ્રુ કહે છે તેમાં અશોઈની અમલ્યાતને લીધે ઉસ્તાદ સાહેબની મેહેરથી ‘સેઝદા’માં જધનેજ સુક્ષ્મ ચસ્મથી ફક્ત જોવાઈ શકાય તેવી રીતની રહે છે; જ્યારે અન્વલ દરજ્જાની ‘દલીલે શરાઈશ’, જેને ‘સેઝદા-એ-આમ્રુ’ કહેછે તેમાં તેા પોતે જતે સ્વતંત્ર રીતે અશોઈની અમલ્યાતથી સેઝદામાં જધનેજ ખાતેની ચસ્મથી જોઈ શકે છે.

હવે, જ્યારે, ‘હરારતે ગરેખીઆ’ ચાને ખદનમાંથી ખહાર પડતી ખોટી ગરમીની અસ્પંદી એકથી ત્રણ સુધીની હોય છે ત્યારે તે પહેલી દલીલ-‘દલીલે ઉરફી’થી સમજાવી શકાયછે ચાને સાધારણ રીતે

૫૧૦ દર્શનાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા.

ઇન્દ્રિયોત્પત્તિ (Sense-perception) અનુભવી શકાય છે. જ્યાં સુધી 'હરારતે ગરેખીઆ'ની અરુપંદી ત્રણથી ઉપર જાય છે અને ચાર સુધીની રહે છે ત્યાંસુધી તે 'દલીલે અકલી' (Ratiocination) થી સમજવી શકાય છે, પણી સમજનારની અક્લની ગતી પ્રમાણે ઉપર સમજવેલી પહેલી શાખાથી ચા બીજી શાખાથી કે ત્રીજી શાખાથી સમજવવામાં આવે છે. આ 'દલીલે અકલી'ની ત્રીજી શાખામાં તે અગાઉ જે 'નવસરક' નો છઠ્ઠો નિયમ— 'મીલક'નો—સમજવેલો છે તે 'મીલક' ચાને કે સરશોકના નિયમથી તપાસતાં, જે કોઈ ચોરતની 'દરજી-એ ખુલ્લ'ની હરારત 'વયુ-ઉપર-કઠર્ય' ચાને વાતાવરણ સાથે ૧૫ કદમની અંદર ઘસારામાં આવે છે, ત્યારે તે કદમની અંદર આવી જતાં કોઈ જાતના ફળફળાદી અનાજ વીગેરેમાં ન્યુનતા આવે છે, અને તે પુર બહારમાં પોતાનો 'સરશોક' (ચાને અંદર ખાનેનો ગુણ) ખીલવતો નથી, અને ઉલટા તે ફળફળાદી અનાજમાં

જીવ પડે છે. આ કુદરતી સમજને લીધેજ, સુરત વીગેરેની આસપાસના ગરગામડાંઓમાં હતરતા વર્ગના લોકો ‘દરજીએ ખુજી’ની હાલત વખતે ખેતી વીગેરેનાં કામથી અળગ રહેછે, અને તેની નજદીક આવવા દેતા નથી. વળી, ‘પ્લીની’ (Pliny) નામનો યુનાની સાયન્ડીસ્ટ પોતે અસલી ઇરાનીઓની ઉપલી માન્યતાની ખરાબર ખુદ્દુ લખી જાય છે કે:

‘Pliny tells us that on the approach of a woman in this state (the menstrual).....seeds which are touched by her become sterile, grafts wither away, garden plants are withered up.” &c.—Natural History, Book VII Chapter 13.

‘પ્લીની આપણને જણાવે છે કે જે ખીયાંને એક માસીક માંદગીવાળી ચોરત અડકે છે તે ખીયાં ફળદ્રુપ થતાં નથી, જે કલ્લમો યા બાગના

૫૧૨ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

રાપાઓને તેણી અડકે છે તેઓ સુકાઇને નાશ પામે છે, ઈત્યાદી.’

આ ત્યારે એકજ રીત છે કે જેનાથી આપણે ‘દરજ-એ-ખુજ’ની માઠી અસર ખુલ્લી નજરે અનુભવથી જોઇ શકીએ છીએ.

પણ જ્યારે ‘હરારતે ગરેબીઆ’ ચારથી ઉપર અરુપંદીમાં વધે છે, ત્યારે તે ‘દલીલે શરાઇશ’થીજ સમજમાં આવી શકે છે. તે ઘણીજ સુદ્ધિ બાબદ હોવાથી, કુદરતી રીતે ઉચ્ચ અસોઈની અમલ્યાતથીજ ઉપર જણાવેલા ‘દલીલે શરાઇશ’ ના ત્રણ મરતબાથી સમજવી યા જોઇ શકાય છે. ‘દરજ-એ ખુજ’ની દલીલ સ્થુળ રીતે ફક્ત ‘દલીલે અકલી’ની ત્રીજી શાખા—માહીયતના નવસરફના છઠા નિયમની બારદુએથી જોતાં કોઈ બી ફળફળાદી અનાજમાં જે ન્યુનતા આવે છે તે એક અપવાદ સીવાય, બીજી કોઈપણ રીતે કાંય થઇ શકતી નથી, તેનું કારણ ત્યારે અહીં

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૧૩

સમજ પડે છે. 'દરજ-એ છુલ્'થી ઉત્પન્ન થતી હરારતે ગરેબીઆ હ અસ્પંદીની ઉપર જતી હોવાને લીધે તેનાથી ઉપજતી ઘણીજ ખરાબીની સાબેતી ફક્ત 'દલીલે શરાઇશ'થીજ મેળવી શકાય છે, યાને અશોધની અમલ્યાતને લીધે (૧) 'હીલાં-મથી યાને ઉચ બસારતથી પામી શકાય છે, યા (૨) 'સેઝદા-એ નિમ્નુ'થી યા (૩) 'સેઝદા-એ આમ્નુ'થી જાણી શકાય એટલે કે ઉસ્તાદ સાહેબની મેહેરથી સેઝદામાં જઈનેજ જોવાઈ શકાય યાતો પોતે જાતે સેઝદામાં જઈને જોઈ શકે તેવી રીતની હોય છે.

હજી બાતેનમાં ઉતરતાં, સમજાવી શકાય કે દુન્યામાં જે પાંચ મુખ્ય જીરમને તાબે જુદા જુદા મહાન ધર્મ પાળનારાઓ આવી જાય છે તે જીરમોમાં સૌથી ઉતરતી જીરમ જે 'કયવાન' યાને સનીની છે અને જે જીરમને લગતાં લોકો 'ઇસાઈ' યાને ખ્રીસ્તી ધર્મ અને તેના શીર-કાઓ તરીકે ઓળખાય છે તે 'કયવાની' જીરમમાં

૫૧૪ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

હેઠળથી મણુતાં ફક્ત પેહલી ૧૮ અસ્પંદી તુલીક વૃદ્ધિ પામેલાં ઉરવાનો જોવામાં આવે છે. ત્યારબાદ, ૧૯ થી ૩૬ અસ્પંદી તુલીકની વૃદ્ધિ પામવા માટે ઉરવાનોને “નાહીદ” યાને શુકની જીરમમાં દાખલ થવું પડે છે, કે જે “નાહીદ”ની જીરમને લગતો ધર્મ ‘મુસાઇ’ યાને ચાહુદી ધર્મ અને તેના ફીરકાઓ તરીકે ઓળખાય છે. ૩૬ થી આગલ વધીને ૫૪ અસ્પંદી સુધીની ઉરવાન જ્યારે વૃદ્ધિ પામેછે, ત્યારે તેટલો વખત તે ઉરવાન ‘હાસમ’ યાને મંગળની જીરમમાં ઉતરેછે કે જે ‘હાસમ’ યાને મંગળની જીરમનો ધર્મ ‘ઈસ્લામ’ અને તેના ફીરકાઓ તરીકે ઓળખાય છે અને તેના પાળનારાઓને આપણે સાધારણ રીતે મુસલમાનો ક્હા મહોમ્મદનો કહીએ છીએ. હજી, જ્યારે ઉરવાનો ૫૪ અસ્પંદીથીખી આગલ વૃદ્ધિ પામે છે, અને ૭૨ અસ્પંદીની હદમાં રહે છે, ત્યારે તેટલો વખત તે ઉરવાન ‘તારદી’ જીરમ યાને ખુધની જીરમના તાખા હેઠળ રહે છે, અને તે જીરમને લગતો જે

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૧૫

હીંદુ યા બુદ્ધીસ્થ ધર્મ અને તેના અસંખ્ય તડાંચો
અને પેટા-વર્ગો છે તે ધર્મ પાળનાર તરીકે ઓળ
ખાય છે. જ્યારે ઉરવાન ૭૨ થી આગલ વધે છે
અને ૬૦ અસ્પંદીની વૃદ્ધિ, જે ઉરવાનીક વૃદ્ધિની
સહથી હચી ટોચ (Zenith) ગણાય છે, તેટલી
હૃદમાં ઉરવાનને વૃદ્ધિ પામવા માટે 'બરજસી'
જીરમ યાને બ્રેસ્પતીની જીરમમાં દાખલ થઇને
રહેવું પડે છે, કારણકે જે સૌથી ખારીક અશોધની
ઉરવાનને આ તબક્કે ગરજ પડે છે તે અશોધના
નિયમો ફક્ત બરજસી જીરમને તાલુકેની જરથોસ્તી
દઝ્યેનમાંજ સમજવવામાં આવેલા છે. આવી રીતે
કુદરતમાં ઉરવાનની વૃદ્ધિના તબક્કા ૧ થી ૬૦
અસ્પંદી સુધીમાં વહેંચાઇ ગયેલા છે, અને જીરમને
કાયદે અઢાર અઢાર અસ્પંદીના પાંચ સરખા મહાન
તબક્કાઓ બંની ગયા છે, કે જે દરેક તબક્કો અનુ-
ક્રમે હેઠળથી ઉપર ગણતાં પાંચ મુખ્ય જીરમો
કયવાન યાને સની, નાહીદ યાને શુક, હાસમ
યાને મંગળ, તારક યાને બુધ, અને બરજસ યાને

૫૧૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના અર્થ.

સ્ત્રી— એ પાંચ જુઓ હેઠળ અનુક્રમે આવી
જાય છે.

જેમ જેમ ઉરવાન હેઠળી જીવનમાંથી ઉપરની
જીવનમાં દાખલ થતું જાય છે, તેમ તેમ તેને વધુ
સખત કાયદાઓ પાળવા પડે છે. જે જીવન બેંસેર
અસ્પંદીની ઉપર હોય છે તે જીવનને તાબેની
પ્રજાની નીસ્તી યાને સ્થુળતા (Degradation) આ
'બુજી'ની હાલત કાયદાસર ખારીકીથી નહીં જળ-
વ્યાથી તુરત દરેક રીતે થતી આવે છે, કારણ કે
તે જીવનમાં દરેક જાતની રીમનીની 'મુરકકખ્યાત'
થીજ યાને મીશ્રણથીજ નીસ્તી Degradation
થતી આવે એવો 'ઉલ્લુલુખ' યાને કુદરતનો અચુક
કાયદો છે. પહેલાં, તે પ્રજાનાં 'કુવતે તની' ઉપર
યાને શારીરીક હાલતમાં, ત્યારબાદ 'કુવતે હમ-ખી-
શી' ઉપર યાને સંસાર વહેવારમાં (Social condi-
tion), ત્યારબાદ 'કુવતે એખલાકી' ઉપર યાને
અશોધની અમલ્યાત સાથની ઉચ્ચ નીતી રીતી ઉપર
ત્યારબાદ 'કુવતે ઝમીરી ' યાને રોશન મન શક્તિ

ઉપર, અને છેલ્લે 'કુવતે રૂઢાંની, ઉપર ચાને આત્મીક હાલતમાં—એ પાંચે કુવતોમાં ધણીજ નીસ્તીનો અને પડતી Degeneration નો સીલસીલો આ 'ખુજ'ની હાલતને નહીં સંબાળ્યાથી શરૂ થાય છે. હવે, બધી જીરમોમાં ફક્ત જરથોસ્તી જીરમ (જે બરજસી ચાને લેસ્પતીની છે) તેજ એકલી જીર અરપંદીથી ઉપર આવેલી હોવાથી, એ જીરમને તાબેની પ્રજા જે બસ્તે—કુસ્તીઆન કોમ તરીકે ઓળખાય છે તે જો દશતાનની તેમજ 'ખુજ'ની હાલત નહીં સાચવે તો એ પ્રજા ઉપર તેની ખરાબ અસર જરૂરજ થાયછે, જ્યારે બીજી જીરમો જીર અરપંદીથી ઉતરતી અરપંદીમાં આવેલી હોવાને લીધે બીજી જીરમોનાં લોકોને ચાને જરથોસ્તી સીવાયની તમામ અન્ય કોમો ઉપર, તેઓનાં રૂઢાંની દરજ્જા પ્રમાણે આ હાલત નહીં જળવ્યાથી થોડી ચા નહીં જેવી અસર પુગે છે. ત્યારે જેઓ આવો મુખાધભરેલો સવાલ કરે છે કે ખ્રીસ્તીઓ, મોહમેદનો વીગેરે માસીક હાલત આપણી માફક નથી જળવતાં, છતાં

૫૧૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

તેઓ કાંચ બહારની નજરે આસુદા રહી શકે છે, તેઓ જીરમોનાં પાંચ મહાન વર્ગો અને તે મુજબ પાંચ મહાન પ્રજાઓ અને પેટા-પ્રજાઓનું બનવું તેમજ ઉરવાનોનું આગલ વધવું કેમ થાય છે તે સૌથી અગત્યની મુળ બાબદથી ખીલકુલ અજ્ઞાન છે. જે પ્રમાણે જનવરો અને ઉરવરોમાં જીરમને કાયદે અનેક વર્ગો (Classification) અને પેટા-વર્ગો (Orders) પડી ગયા છે, તેજ પ્રમાણે આખી આદમજાત કાંઈ પ્રકૃતિએ એક નથી તેમજ એકજ મટોડીની કે એકજ ખાસ્યતની બનેલી નથી. જે કે બધાં આદમીઓ શરીરનો બહારનો આકાર એકસરખો ધરાવે છે, તોપણ આ તો આપણો જાતી અનુભવ છે કે દરેક પ્રજા ખીજ પ્રજાથી ખાસ્યતે તેમજ ઉરવાનીક વૃદ્ધિમાં તદ્દન જુદી પડે છે. બધાં માનવીઓને બધી રીતે એક સરખી રીતનાં બનેલાં (uniformly constituted) ધારવાથીજ, બધાને ભેળી નાંખીને એક જ પ્રજા કરવાનો છબરડો તેમજ બધા ધરમોને બદલે એકજ ધર્મ

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૧૯

દુન્યામાં ફેલાવવાનો હવાઈ ધખારો હાલમાં જગેજગ
જેવામાં આવે છે, પણ કુદરતમાં તે જીરમને કાયદે
તમામ પેદાયશ—માનવીથી ખનીજ વર્ગ સુધી—
પોતપોતીકા જીરમના કાયદા મુજબ વરગોમાં
વહેંચાઈનેજ વૃદ્ધિ કરી શકેછે, અને આ કુદરતના
'પથે-દર-પથે'ના કાયદા ચા પગથ્યે પગથ્યે
વધવાના કાયદા (Law of Gradation) ની
ના પાડવાથી તે કાયદો કાર્ય કરતો બંધ પડવાનો
નથી કે નાબુદ થવાનો નથી. વાસ્તે, હવે જરૂરનું
છે કે જુદા જુદા ધર્મોની તેમજ તેના પાળનારા-
ઓની ઉત્પત્તિ કેવી રીતે જીરમને કાયદે થયેલી છે
તે બાબદ ઉપર આપણા લોકો લક્ષ દોડાવે, જેથી
તેઓ ઉતરતી જીરમમાં ખોટી મમત અને જુઠ્ઠા
બકબકારો કરીને પોતાના મનના ફાંટા મુજબ ખીજ
ધર્મોની તરીકતો તથા રાહ રસમો અખત્યાર કરી
અરોઇથી ઉલટી દુરબંદી જાંઘળી ગુજારવાને પાછાં
ઉતરી પડતાં તેઓનો ખુદા તેમને જરૂરજ બચાવશે.
ત્યારે માસીક હાલતમાં જે ' ખાસ્તર ' ચાને

પરં દેશતાનની હાલતમાં જળવવાનાં કાયદા.

વીજળીક આકર્ષણીક શક્તી (મેગ્નેટીઝમ) સાથની હરારત બહાર પડે છે તે ખરાબ મેગ્નેટીઝમને વાજ-ખી રીતે નહી સંભાળ્યાથી દરજી-ઈ-ખુજી બહુ વધી જાય છે, અને આ દરજીનો જોશ એટલો તો બળવાન હોય છે કે લોંચતજ્યે દુર ખેઠેલી એક ચોરતના બાબમાં વટીક ત્રણ કદમ*ની અંદર આવનાર ગમે તેવા એક પરહેઝગાર શખ્સના પવીત્ર ખોરેહને 'કતે' કરી નાંખે છે યાને કાપી નાંખે છે, અને જો આ દરજીનો પ્રવાહ હવામાં ફેલાઈ જાય છે, અને જમીનમાં એકદમ ખેંચાતો નથી તો તે ચોરત હપરાંત આસપાસનાં બધાં લોકોને બહુજ નુકસાન કારક થઈ પડે છે. આ પ્રવાહ એટલો તો જોરાવર હોય છે કે ગમે એવાં તેજદાર ખીયાં આવી ચોરત આગલ ચોકસ વખત મુખ્યાં હોય, તો તે ખીયાંનો 'સરશોક' યાને અસલ મુજ-તત્વ તે દરજી-એ ખુજીના પ્રબળ પ્રમાણે સોચન થાય છે, જેથી તે

* 'કદમ'ની સમજણ માટે જુઓ પાને ૪૬ મે આપેલી કુટનોટ.

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૨૧

ખીયાંની ઉગવાની શક્તીમાં મોટા ઘટાડો થાય છે. આવી હાલતમાં આવેલી બાધના સમાગમમાં આવનારાંઓની બેનની શક્તીને તેમજ પાંચે ઇદ્રીઓને ખરાબ અસર પુગે છે, અને તેઓની બુદ્ધિનું જોર સુક્ષ્મ યાને બાતેન સમજ શક્તીની બાબદમાં કમતર થતું જાય છે, અને સ્થુલ સમજણનું બળ વધે છે યાને કે જડવાદી નાસ્તીક અકુદરતી ગલત વિચારો તરફ તેઓનાં મગજ ઢળે છે. વળી, એ ઉપરાંત જે વધુ ખરાબ અસરો થાય છે તે માટે ખાસ આગલ ચાલતાં આપણે જોઈશું.

આ માસીક માંદગીની હાલત સ્ત્રીને કુદરતી કાયદેજ આવે છે, કારણકે સ્ત્રીને એલાદ વધારવાનું જે મહાન કાર્ય બજાવવાનું છે તેને લાયકની થવા માટે આ હાલતનું ચોક્કસ ઉચ્ચરે આવવું તદ્દન કુદરતી છે. હવે, ત્યારે, સવાલ ઉભો થાય છે: જો આ માસીક હાલત તદ્દન કુદરતીજ છે તો પછી એટલું બધું મુગાઇને તેવી ચોરતને એલાહેદી એકાંત શા માટે રાખવી જોઈએ? આ સવાલના

પરર દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા.

જવાબો એક કરતાં વધુ છે, પણ દુકામાં તે આ છે કે આ હાલત કુદરતી છે એ ખરું છે, પણ જાંદગીની દરેક હાલત કુદરતી હોય તેથી તે કંઈ ઉરવાનને માટે લાભકારક હોવી જોઈએ એમ કંઈ નથી. એમ તો શું મજમુત્રની હાજતની હાલત તદ્દન કુદરતી આવતી નથી? છતાં તેના કુદરતી આવવાને લીધે પીસાળને ચોખખાં પાણી મીસાલ કે મળને ખોરાક મીસાલ ગણાવવાની કોઈની હેમકાઈ કરશે નહીં, પણ આ ચીજોને નરસ ગણી તેનાથી દુરીજ પકડશે. જરથોશ્તી દંએનમાં મેગ્નેટીઝમના જે ખારીકમાં ખારીક કાયદા, ખાસ કરીને વંદીદાદ જેવી મોતેખર કેતાબમાં, સમજાવવામાં આવ્યા છે, અને જે કાયદાઓનું જ્ઞાન હજી હાલની બચગીની સાયન્સનાં ખ્યાલમાં પણ નથી, તે મહાન કાયદાઓને આધારે આ માસીક માંદગીની હાલત વખતે ઉત્પન્ન થતી દરજ્જીથી આસપાસના વસ્તુઓને, એકઠી વખતે, શરીરની બાબદમાં, હમ-ખીશીની બાબદમાં, ઉચ નીચી રીતીની બાબદમાં,

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. પરંતુ

મનોબળની બાબતમાં તેમજ હરવાનની બાબતમાં
મુદલ હરકત નહીં પોહોંચે તેવી સૌથી ઉંચ
મતલબથી, દસ્તાનવાલી હાલતમાં સ્ત્રીને એલાહેદી
રાખવાનું મોતેબર ફરમાન આપવામાં આવ્યું
છે. વળી આ હાલત કાયદાસર જળવ્યાથી ખુદ
તે સ્ત્રીને પોતાને પોતાની મીનોઈ વૃદ્ધિમાં કંઈ
ઓછો ફાયદો નથી થતો. આવી રીતે દસ્તાનની
પરહેજની અસલ તરીકત પાળનાર ઓરત પોતા
ઉપરાંત પારકાંઓને અને આખી દુન્યાને ફાયદો
પોહોંચાડે છે. બધી જરથોસ્તી તરીકતોમાં
દસ્તાનની પરહેજને એક મુજ પાયા સમાન
તરીકત ગણેલી છે, તેનું, ત્યારે, કારણ આવી
રીતનું છે, અને તેટલા ખાતર બારીક કાયદાઓ
પાળવાની તાકીદ કરવામાં આવી છે, કારણકે
ઉપર આપણે જોઈ ગયા તેમ, ‘જરમે-જરથોસ્તી’
ઠર અસ્પંદીની ઉપર ચહડયાતી આવે છે
તેથીજ એ જરમને લગતા લોકો ચાને બસ્તે-
કુસ્તીઆંનોની રૂઢાંની શક્તી ખીલવવાને માટે

પરજ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

અશોધના આવા બીકટ કાયદા તેઓનાં રૂહાની
મરતબા પ્રમાણે બીજી જીરમે કરતાં બાતેની
હોવાથી, ચઢતે દરજ્જેના આપવામાં આવેલા છે.

આ બુજીની હાલત દરમ્યાન જળવવાના
અસલ જરથોસ્તી કાયદાઓ નીચે મુજબ
છે :—

૧. જેવા એક ઓરતને પોતાની આવી
હાલત થવા બાબેના પહેલવહેલા ‘મીથ્ર’ ચાલે
યાને કે એ બાબેનું પહેલુંવહેલું ભાન થાય કે
ત્યારપછીની એક ‘હાથ્ર’ના નવમા ભાગ જેટલી
મુદત યાને પહેલી આશરે દશ મીનીટ*ની
અંદર પોતાનાં પહેરેલાં કપડાં વીગેરે બદલી
નાંખી, પોતાને જોઈતો અસ્ખાબ લઈ, એ

* આ પહેલી આશરે દશ મીનીટની છુટ કયે
કુદરતી કાયદે જરથોસ્તી દએનમાં આપવામાં
આવી છે તે માટે જુઓ કુટનોટ સફે ૧૧૩ મે.

દસ્તાનની હાલતમાં જળેલવાના કાયદા. પરંપ

હાલત માટે ખાસ એલાહેદા બનાવેલા ખંડ તરફ સેતાખીથી જવું કરે. આ મીથ્ર ચાલ્યા પછીની પહંલી આશરે દશ મીનીટની અંદર ખીછાનું છોડ્યાથી તેમજ લાકડાંની જમીન ઉપર ચાલ્યાથી યા લાકડાંના દ્વાદર ઉપરથી ઉતર્યાથી કુદરતમાં કશી ખલલ ઉભી થવા પામતી નથી.

(૨) આ હાલત દરમ્યાન આખો વખત તેણીનો વસ્વાટ નક્કર, સુક્રી ખાકની, ભોંય-તળેની, જમીનની અડોઅડની, એલાહેદી એકાંત જમ્યાએજ હોવો જોઈએ. લાંકડાંની કે કારીની ભોંય એ હાલત દરમ્યાન નારવા છે. એ હાલત માટે અસલ ધરાનમાં મોહલ્લાઓમાં ચોકસ અંતરે જુદાં મકાનો બાંધવામાં આવતાં હતાં, અને તે જગો સ્વચ્છ, સુખાકારી ભરેલી, સુક્રી, બીનાશથી દુર તેમજ હાલના જેવી ગટરોથી તદ્દન નીરાળી, અને સુરજનાં કીરણો

પરંદુ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

સીધાં અંદર દાખલ નહીં થાય તેવી રીતનાં ‘વેન્ટીલેશન’ સાથની રાખવાની ખાસ કાળજી લેવાતી હતી. જરથોસ્તી દએન મુજબ માળ ઉપર દુર યેસવું તદન નારવા છે, જેથી કેટલી બધી હદે દરજી-એ ખુલ્લ ફેલાય છે અને તુક-સાન થાય છે તે વીશે આપણે હવે પછી હેઠળ લખાણથી જોઈશું.

(૩) દરેક ચીજ—ચેરાગ, પાણી, આતશ, ખોરાકની યા ચાલુ વપરાસની ચીજો—થી ૧૫ કદમ દુર તેણીએ રહેવું જોઈએ.

(૪) સાધારણ આદમીઓથી ૯ કદમ દુર, અને અશો માણસથી ઓછાંમાં ઓછાં ૩ કદમ દુર, રહેવાનું ફરમાન છે. અશો માણસને માટે ઓછાં કદમનો અંતર આપવાનું કારણ એ છે કે તેનું ખોરેહ ઘણું જ પવીત્ર અને ગાફેબ હોવાથી દરજી-એ ખુલ્લ ઉપર ૩ કદમ સુધીમાં

દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા. ૫૨૭

તે ગાલેબ આવી શકે છે. પણ ૩ કદમની અંદર આવતાં ગમે તેવા અશો શખ્સનું ખોરેહ પણ કપાઈ જાય છે, એટલો જોશમાં દરજી-એ ખુલ્લો ખરાબ પ્રવાહ નીકળે છે.

(૫) માસીક હાલતવાળી ઓરતે બીજી તેવીજ હાલતની ઓરત સાથે પણ બેળાવું કે અડકવું નહી, તેમજ એકમેકની તે હાલતમાં વાપરવાની ચીજો કે ખાવાની વસ્તુઓ પણ અદલ બદલ કરવી નહીં, પણ પોતપોતા વચ્ચે ૩ કદમનો અંતર જાળવવો જોઈએ છે. જે આવી હાલતમાં એક ઓરત બીજી ઓરતને અડકે છે તો તે લોકોને રીમની લાગુ પડે છે, પછી ગમે તેવી રીતે નાહ્યાં છતાં તે રીમની દુર થતી નથી. તેથીજ કામ વખતે અનજાણીમાં બનાવ બને તો તે વખતે ‘રીમન નાહાન’ લેવાનો હુકમ છે.

પરં દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

એજ રીતે સુવાવડી ઓરતોને માટે પણ
ઉપર મુજબજ સમજવું.

(૬) આ હાલત દરમ્યાન મુદ્દલ હમામ કરી
શકાય નહીં, તેમજ હાથ મોંહડું ધોવાના કે
બીજાં બાહરથી વાપરવાનાં કામમાં પાણી હર-
જેજ માસીક હાલતવાળી ઓરતથી વાપરી શકાય
નહીં. પાણીને બદલે આ કામ માટે ફક્ત ગોમ-
એજ વાપરવાનો હુકમ છે, જેથી ‘બુજી’ની
હાલતમાં ઉત્પન્ન થયેલી “ હરીરી ” યાને જંતુઓ
નબળાં થઈ જમીન તરફ ખેંચાઈ જાય છે.
ફક્ત પીવાનાં કામમાં પાણી હાથે દસ્તાનાં યાને
મોજાં પહેરીને લેવાઈ શકાય છે, કારણકે પીતી
વખતે પાણીમાંના પાંચ ‘ફાદો’ યાને વીજળીક
શક્તીઓમાંનો જે એક ફાદો—‘ગએથો-ફાદો’—
શરીરના અંદરના ગએથા યાને અવયવોને
તાજગી આપવામાં કામે લાગે છે તે ‘ફાદો’

દશ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૨૯

તેણીનું બધું જોરેહ આજુબાજુ ફેલાવવામાં મદદ કરતો નથી, કે જેમ નાહવા ધોવાના કામ વખતે પાણીમાંનો ખીન્નેજ 'ફાદો' યાને "વાંથ્વો ફાદો" જોરેહને આજુબાજુ ફેલાવી નાંખવાનું કાર્ય કરતો હોવાથી આવી હાલતમાં પાણી બાહેરનાં ધોવાનાં કામમાં વાપરવાની સખત મનાઇ કરેલી છે. આજે આપણા કેટલાક પશ્ચીમની કેળવણી પામેલા લોકો ઓરતોને ભોંવંતળ્યે સરદી લાગવાનું બહાનું કાઢી તેઓને માળ ઉપર કહેવાતી સુખશાંતીમાં બેસાડવાની બલામણુ કરે છે, તેઓને બાનખી નહીં હોશે કે એ હાલતમાં સરદી તો શું પણ નાહવા ધોવાનાં બાહેરનાં કામમાં વટીક એ હાલતમાં પાણી વાપરવાનીજ સખત મનાઇ જરથોક્તી દએનમાં કરવામાં આવી છે, અને સુકી બીનાશ વગરની રેતીની જમીન ઉપર વસ્વાટ કરવાની તાકીદ

૫૩૦ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ફરમાવેલી છે. ત્યારે નાહક અસલ જરથોસ્તી ફરમાનને વગોવવાથી બાઝ રહેવું ઘટે છે. પેગામબર સાહેબે જે બધાં ફરમાનો આપ્યાં છે, તે કાંઈ હાલની પાયા વગરની બેબાંમાંથી ઉભી કરેલી કદમે કદમ ફેરવાતી “સુખશાંતી-વિદ્યા” (Sanitary Science) ના નિયમો ઉપર રચાયેલાં નથી, પણ તે ફરમાનો તો અચળ અવિનાશી કુદરતના અચુક કાયદાઓ ઉપર રચીને આપેલાં છે, અને એક દીન કુદરતને નમવા સીવાય અંતે બીજો છુટકજ નથી.

વળી, એ હાલતમાં દાતણ કરતી વખતે પાણી નીચે મુજબ વાપરવાનો હુકમ છે :

દાતણની વખતે બન્ને હાથે દસ્તાના (યાને મોબા) પહેરીને, વાસણમાં પાણી લઈને, તે પાણીથી ભરેલું વાસણ દસ્તાના સાથના હાથથી પકડવું, અને જેમ આપણે ઉચેવી પાણી પીએ

દસ્તાનની હાલતમાં જળવંવાના કાંચદા. ૫૩૧

છીએ તેમ તે પાણીને સંભાળથી મહોંડાંમાં
લઈ સારીકાની ફક્ત કોગલા કરીને હાથ
લગાડ્યા વગર મહોંડું અંદરથી સાફ કરવું.

(૭) જ્યાં આવો માસીક માંદગી માટેનો ખંડ
ભોંયતળ્યે આવેલો હોય, ત્યાં ‘ શાયસ્ત-લા-
શાયસ્ત ’ યાને ન છુટકે ઓછાંમાં ઓછાં ભીંતના
અંતર સાથનાં ૯ કદમ સુધીમાં, અને ભીંતના
અંતર વગરના ૧૫ કદમ સુધીનાં વિસ્તારમાં
કીયાકામ ભોંયતળ્યે પણ કરાવી શકાય નહીં.
તેથીજ આપણા અસલી ન્યાગાંનો, જરથોસ્તી
દુએનનાં સૌથી અસલ ફરમાનની રૂએ, તદ્દન
એલાહેદું માણસોનાં વસ્વાટથી દુર જુદું
મકાન—દસ્તાન—ગાહને નામે—એક જીલ્લામાં
રાખતા હતા, જેનો તફાવત વસ્વાટથી ૯૦ થી
૧૮૦ કદમ સુધીનો રહેતો હતો. આ દસ્તાન-
ગાહનો ચાર્જ હમેશાં એક પાકટ વયના અધોર

પ૩૨ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

બાધ--મેત્રન--ને હસ્તક રહેતો હતો. સુવાવડની સંભાળ લેવાને માટે હાલનાં દરજીથી બરપુર સુવાવડખાનાંઓને બદલે આવાં તરીકતવાલાં દરજીથી અળગ 'દસ્તાન-ગાહો' વપરાતાં હતાં, જ્યાં ઘેરની બાનુઓ જેઓ કેળવણીના એક ભાગ તરીકે આ લાઘવની ખાસ તાલીમ પણ બાનુ-શિક્ષકોના હાથ તળે લેતાં હતાં તેઓ બીજાં અનુભવી કાબેલ બાનુઓની મદદથી સુવાવડનો વખત સંભાળી લેતાં હતાં.

(૮) આ દસ્તાન-ગાહમાં ખાનુ પુગાડવાની ગોઠવણ નીચે મુજબ હતી: દસ્તાનવાલી ઓરતથી ૯ કદમ દુર એવી રીતનો બોણું મુકવાનો પથ્થરનો ખુઆન (stand) રહેતો હતો. હવે, પેલી દસ્તાનવાલી ઓરત બોણાંના વખતે તે ખુઆન ઉપર પહેલાં પોતાનાં વાસણ મુકીને પાછી પોતીકી જગ્યાએ જમને બેસતી. પછી

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૩૩

તેને ઘેરથી ખાતું લાવનાર ઓરત તે વાસણમાં
ખાતું મુકીને ગયા પછીજ પેલી દસ્તાનવાલી
ઓરત ખુશ્માન આગલ આવીને ખાતું લઈ જતી.

એ હાલતમાં સાદું નિર્દોષ ખાતું લેવું, અને
તે ખાતી વખતે હમેશાં આવી હાલતવાળી
ઓરતે હાથે દસ્તાના (યાને મોજા) પહેરીને
અમચા વડે ખાવું જોઈએ, અને ત્રાંખાના કે
ખીલોરનાં વાસણોજ ફક્ત વાપરવાનો હોકમ છે;
મટોડીના કે ઇનેમલનાં કે કોરીના વાસણો
નારવાજો. ખાતી વખતે મુંજે મહોંડે પણ જાજ
ધર્યા વગર ખાવું.

ખાઈ રહ્યા પછી, તે ઓરત પોતાનાં
વાસણોને આગલ સમજાવેલી અસલ દીની
રીતી મુજબ સાફ કરીને પાછાં વપરાસમાં
લેતી હતી.

૫૩૪ દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા.

(૯) આ હાલત દરમ્યાન તદ્દન એકાંતવાસ પકડવો, અને બહારની દુન્યાં સાથેના મુદ્દલ વહેવાર રાખવો નહીં. વળી, પારકા મરદોની નજર પડે તેમ વસ્તુ નહીં. આ હાલતમાં ઠીઠી ઠાઠા કે મોજશોખ ઉપર ધ્યાન આપ્યાથી બહુ માઠાં પરીણામ નીપજે છે.

(૧૦) આ હાલત દરમ્યાન, તે ઓરતે મુદ્દલ અવસ્થા માંથી ઉચ્ચારવા કે યાદ કરવા નહીં, તેમજ કુસ્તી પાઢીયાવ વટીક હરજેજ કરવાં નહીં, કારણકે આ હાલતમાં ઉત્પન્ન થતો બદ પ્રવાહ માંથના શ્રેષ્ઠ સ્તોત યાને નાદની ધ્વનીથી ઉત્પન્ન થતાં રંગોને પણ બીલકુલ કાપી નાંખે છે. વળી તેણીના સાંભળવામાં આવે તેમ પણ આસપાસનાંઓએ અવસ્થા કલામો ઉચ્ચારવા નહીં, તેમજ તે વખતે તેના ઉપર નજર પડવા દેવી નહીં.

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૩૫

(૧૧) આ હાલત દરમ્યાન એક ઓરતની નજર કોઇખી ગુજરેલાંની લાસ ઉપર નબદીકથી યા દુરથી પણ પડવા દેવી નહીં; એ માટે આગલ ચાલતાં વધુ ખોલવામાં આવશે.

(૧૨) આ હાલત દરમ્યાન એક ઓરતની નજર આપણી કીચાકમો તેમજ તેમાં વાપરવાની ચીજો ઉપર પડવા દેવી નહીં, કારણકે તે અવાવ થાય છે.

(૧૩) અસલમાં દસ્તાન વખતની ગલીચીને બંદોબસ્ત ખાલકુવાની રીતીથીજ થતો હતો, જેથી જમીનની જોરાવર આરમઘતીની ‘ખાસ્તર’ યાને વીજળીક શક્તિ તે ચીજો ઉપર ગાલેબ આવી તેને ખાતરમાં ફેરવી નાંખતી હતી. હાલમાં એવી બધી ગલીચીને આજની સુખ શાંતી-વિધા (Sanitary Science) નાં નયિમ ઉપર દરીઆના પાણીમાં યાહોમ

પૃષ્ઠ દશતાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

હોમાવવામાં આવે છે, યાતો આતશ ઉપર બસ્મ કરવામાં આવે છે, જે બેઉ રીતીઓને આપણી જરથોસ્તી દએનની અંદર બહુ સખત રીતે જગેજગ વખોડી કાઢવામાં આવી છે, કારણકે તેથી દરજીએ-ખુજી બેહદ વધી જઈ દુન્યામાં મોટો ઉપદ્રવ થઈ પડે છે. આપણા મહાન પેગામ્બર સાહેબે શીખવેલી કુદરતી કાયદાનુસાર દએનનાં ફરમાનોને તાબે થવા કરતાં આજના કહેવાતા આરોગ્યતા-શાસ્ત્રીઓ અને ડોક્ટરો જેઓનાં શિક્ષણો હર પળે ગટા પરચાયાને રખરની માફક ફેરવાયા કરે છે તેઓનાં શિક્ષણો આંધળાપણે અંગીકાર કરવામાં અને તે મુજબ ચાલવામાં આજના પારસીઓ કાંઈ અજબ ઉકમાઈ લે છે, એખી આજના જમાનાની કળવણીની તાસીર છે !

(૧૪) આ હાલત દરમ્યાન, એક ઓરતે પોતાના મીથ્ર યાને વિચારોને ખુબ જાળવવા, અને આડા અવળા સેહેજખી વિચારોને ભટકવા દેવા નહીં, પણ હમેશાં શાંત મન, નિર્દોષ દીલ અને ખુશાલ જીવ સાથે આટલો વખત ઉમદા વિચારોમાં પસાર કરી નાંખવો, અને ઉરવાનની જુદીનો ખ્યાલ નજર આગલથી ખસેડવો નહીં. આવી હાલતમાં સેહેજખી બદલ વિચાર કર્યાથી દરજીએ ખુજીનું જોર બહુજ વધી જાય છે, અને અનીતીને બહુ પુષ્ટિ મળે છે; તેટલા માટે, પોતાના મીથ્ર યાને વિચારો ઉપર ચાલુ કાબુ રાખ્યાથી અને હમેશાં 'શાદ' યાને ઉમદા મીથ્ર રાખવાથી આવી હાલતની એક ઓરત પોતાને તેમજ આસપાસનાંઓને બહુજ ફાયદો કરે છે, કે જે ફાયદાને ખાતરજ આ હાલત દરમ્યાન દુરી અને એકાંતવાસ પકડવાનું મોતોબર

૫૩૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ફરમાન જરથોસ્તી દ્વ્યેને કુદરતના કાયદાને પીછાણી લઇને ખાસ આપ્યું છે. જેમ એક શારીરીક ચેપી રોગવાળા શખ્સને માણસની વસ્તીથી જુદો પાડી, એલાહેદી જગ્યામાં રાખ્યા થી તે માણસનાં સાળાં થવામાં તેમજ આસપાસનાંઓમાં તે ચેપ ફેલાતો અટકાવવામાં મોઝી મદદ થઇ પડે છે, તેજ પ્રમાણે આ ખોરેહના કુદરતી ચેપી રોગ યાને દસ્તાનની તેમજ સુવાવડ ની હાલત દરમ્યાન તે ઓરતને જુદી રાખ્યાથી તેને પોતાને તેમજ આસપાસનાઓને એકઠી વખતે બેમુજા ફાયદો થઇ શકે છે. શારીરીક ચેપ કરતાં બી આ બદ ખોરેહનો ચેપ વધારે કાતેલ રહે છે, કારણકે તે વધુ સુક્ષ્મ અને સુક્ષ્મ-દર્શક યંત્રથી પણ નહીં જાણી શકાય તેવો છે.

(૧૫) આવી હાલતમાં એક ઓરત પોતાનાં બચ્ચાંને હાથમાં કેડ પર લઇ શકે છે તથા

દશતાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા. ૫૩૯

તેને ધવઝવી શકે છે અને સાથે રાખી શકે છે, તેનું કારણ એ છે કે સુધી જ્યાં બચ્ચાંના મીથ્ર માને બાન ચાલતાં નથી, ત્યાં સુધી તેના ઉપર દરજી-એ-બુજની કશી આલુદગી ગાલેબ આવી શકતી નથી. એજ સખખને લીધે, તે બચ્ચાંને તેની આવી હાલતમાં આવેલી માવતરના હવાલામાંથી ઘેરનાં દરેક જણા લઈ શકે છે, પણ અશો માણસોથી તેવાં બચ્ચાંઓને લઈ શકાય નહીં. એજ મુજબ, ક્રીયાકામ કરનારા ઓથી બી લેવાય નહીં.

અહીં કોઈ સવાલ કરે કે એવી હાલતમાં એક બચ્ચું અડકે તો તેને કશું નુકસાન નહીં પુગે, અને મોટાં અડકે તો બધું નુકસાન કાંય પુગે ? બચ્ચાંમાં અને ઉમરે પુગેલાંમાં એવો તે શું કુદરતી તફાવત રહેલો છે ? બચ્ચાંનું આવી દરજીઓથી રક્ષણ કેમ કુદરતી શક્તિથી

૫૪૦ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

થાય છે, કે જે શક્તિ મોટાંઓમાં હાજર હોતી નથી ? આ સવાલોનો ઇદમ્યતથી જવાબ છે અને તે આ પ્રમાણે છે. મોટાં માણસો ‘આય આવું’ ને ‘આય તેવું,’ એમ મીથ્ર દોડાવી શકે છે, તેમ બચ્ચાંમાં કાંઈ કુદરતી મીથ્ર “આય તો એમ” ને “આય તો તેમ,” કરીને મુદ્દલ ચાલતા નથી. બચ્ચાંમાં મીથ્ર ચલાવવાની ગતી મંદ પડેલી હોવાને લીધેજ, કુદરતે બચ્ચાંમાં તેનાં આવી દરજ્જા સામેના બચાવ અને ઢાલ તરીકે ‘દ્રવાસ્પ’ નામની શક્તિને મુકરર કરેલી છે, કે જે શક્તિ બચપણમાં હમેશાં પોતાની ખીસ્કારી બજાવ્યા કરે છે. આ દ્રવાસ્પ’ નામની શક્તિ બચ્ચાં ઉપરાંત જનવરોમાં પણ કાર્ય કરે છે, કારણકે જનવરો પણ બચ્ચાં મીસાલે મીથ્રની ગતી મંદ હોવાને લીધે લાચાર અને નિરાધાર હોય છે, તેથીજ અવસ્તામાં

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૪૧

‘ દ્રવાસ્થ ’ શક્તિને ‘ જોસ્થ’દેનાં પાસ્થાન ’ તરીકે જોશ યસ્તમાં ખાસ યાદ કરેલી છે.

(૧૬) જ્યારે ઓરત દસ્તાનથી ફારેગ થાય ત્યારે નીચે મુજબ નહાવાનું ફરમાન છે: સૌથી પહેલાં એ હાલતમાં પોતાનાં વપરાસમાં આવેલા રદી કપડાંના ટુકડાઓને ખીન્ન પોતીકા કચરા સાથે દાટી દેવાં. પછી નહાવાની જગ્યાએ ત્રણ પહાડીઆં ઉપર યાને ત્રણ પથ્થરના ટુકડા ઉપર નીચે મુજબ નહાય: પહેલાં પહાડીઆં પર પોતીકું બદન ફક્ત નીરંગથીજ સાફ કરે; તેની સાથે પોતીકાં પહેરેલાં ઓઢેલાં કપડાં, વાપરેલાં વાસણુ તેમજ ઘોળકીને ખી એજ પ્રમાણે નીરંગથી પાવ કરે. પહેલો ચોપડેલો નીરંગ સુકાયા પછી ખીન્ન પહાડીઆં પર ફરીથી પોતાનું બદન પહેલાં નીરંગથી સાફ કરે, અને ત્યાર પછી સુક્કી ઝીણી રેતી યાને બાણથી

૫૪૨ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

સાફ કરે; એજ મુજબ પોતાનાં વાસણુ અને ઘોળકાને નીરંગ અને રેતીથી પાવ કરે, અને કપડાંને ફક્ત નીરંગથીજ સાફ કરે. ત્યારપછી, ત્રીજાં પહાડીઆંપર પહેલાં તે ઝોરતને ચોખ્ખાં પાણીથી ધાર દે છે, તેમજ તે કપડાં અને વાસણુ તથા ઘોળકાને ચોખ્ખાં પાણીની ધાર દેવામાં આવે છે. પછી પોતે ઘાયલાં કપડાં તથા વાસણો એક અલાહેદાં પહાડીઆં પર જાળુએ મુકે છે, અને પછી પોતે તેજ પહાડીઆં પર બેસીને પોતીકું બદલ પાણીથી તદ્દન સાફ કરે છે, અને પછી પોતીકાં સોજાં કપડાં પહેરીને ચોખ્ખી જગ્યામાં આવે છે. પોતીકું બદલ ચોખ્ખાં પાણીથી સાફ કરવા અગાઉ, યાને કપડાં પર ચોખ્ખાં પાણીની ધાર દીધા પછી તે કપડાં-એને અલાહેદી જગ્યા પર સુકાવાને માટે વખાતાં કરવામાં આવે છે,

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૪૩

(૧૭) આ હાલતમાંથી ફારેગ થયા પછી, સાધારણ હમામ લઇ, પતેલ પરોમાની કરી, આતશની ન્યાયશ આતશ્સે-દાદગાહ આગલ કરી લઇ, પછી પોતાનાં રાખેતાનાં કામમાં મશ્ગુલ થવાનો હુકમ છે.

દરજી—એ—ખુજની હાલતમાં જળવવાના ૧૭ જરથોસ્તી કાયદાઓ આપણે ઉપર જોયાછે.

તમામ 'દરજી' યાને ખરાબ અણુદીઠ મેઝેટીક અસરો કે જે ઉપર આપણે વર્ણવી ગયા છીએ તેની સામે ટક્કર ઝીંતવા માટેજ જરથોસ્તી દંએનમાં અશોષ્ટને લગતી બધી તરીકતો આપવામાં આવી છે. આવી ઘણીએક તરીકતોમાંની એક, 'દરજી-ઇ-ખુજ' યાને દસ્તાન તથા મનીથી ઉત્પન્ન થતી ખરાબ મેઝેટીક અસરો તહીં ઉભી થાય અને આસપાસનાં

૫૪૪ દસ્તાંનની હાલતમાં જળવવાના કાયદો.

ઓને કોઇખી પ્રકારનું શારીરીક, હમ-ખીશી, નધતીક, માનસીક, યા ઉરવાનીક તુકસાન નહીં થાય, તેને ખાતર ખાસ તરીકત આપવામાં આવી છે. આ તરીકત આપણી પુષ્કલ રમજથી બરપુર વંદીદાદની કેતાબમાં જણાવ્યા મુજબ દસ્તાનવાળી ઓરતના બાબમાં એલાહેદાં રહેવા (Segregation & Seclusion) નો ઉત્તમ મતલબથી બરપુર કાયદો જરથોસ્તી દીનનો પોતાનો છે. દર મહીને સ્ત્રીજતી કુદરતી રીતેજ કુદરતની મહાન મતલબને ખાતર આવી હાલતમાં આવે છે, પણ જરથોસ્તી દએનમાં એ હાલતથી તે સ્ત્રીને પોતાને યા આસપાસનાઓને તુકસાન નહીં થાય તે મતલબથી સ્ત્રીને એલાહેદી રાખવાનો હોકમ છે. કોઇખી અવસ્તા અબ્યાસી આ ખીના તો કદીખી ના પાડી શકશેજ નહીં. જો વંદીદાદની બુલંદ કેતાબને જરથોસ્તી ધર્મની

કેતાબ તરીકે નહીં સ્વીકારવાની શેખી કરવામાં આવે તોજ તેવી શેખી કરનાર અબ્યાસી દસ્તાન વાળી હાલતમાં દુર એલાહેદી ઝોરતને રાખવાનું ફરમાન છેજ નહીં એમ આપણી પાસે મનાવી શકે. ખુદાના હુકમથી હજી બી આપણા માં વંદીદાદતું ફરમાન ચોકસ રીતે પાળવામાં આવે છે, અને કોમના ઘણાજ યોડાં સુધરી ગયલાં (?) કેળવાઈને પરવારી ગયલાં (?) કુટુંબોમાં સ્ત્રીઓ દસ્તાનવાળી હાલતની દરકાર કર્યા વગર જેમ ગમે તેમ ફરહર કરે છે, અને ઘેરનું કામકાજ વગીક કરીને સીનેમેટોગ્રાફ, નાટક, જીમખાના વીગેરેમાં પણ જાય છે; અને આવાં સુધરેલાં બાનુઓ જેઓને ધર્મની દાઝ તો જરા રતી હોય તેઓ કાંય નહીં અગ્યારી આતશ બેહેરામમાં પણ જઈ આવતાં હોય ?— એ શંકા ખુદા કરે ને ખોટીજ હોય તો બેહેતર છે.

૫૪૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

પણુ આવા દુર નહીં બેસનારા જુજ અપ-
વાદો સીવાય—કે જેઓ પોતાની બીજી મતલબોને
ખાતર જરથોસ્તી ધર્મની મશકેરી કરી વટલી
જાય યા નહીં વટલી જાય એ બધું સરખુંજ
છે—તેવાંઓ સીવાય આપણે બાખુશીથી કહીએ
છીએ કે હજીમી પારસીઓમાં આ દુર બેસ્વાનો
ફરમાનીક રેવાજ ચાલુ છે, પણ દલગીરી એટલા
મોટે છે કે જેટલા મરતખામાં એવી હાલતમાં
“દુસી” સાચવવી જોઈએ તેટલા મરતખામાં તે
હાલમાં સચવાતી નથી. બીજા શબ્દોમાં બોલ્યે
તો, હાલમાં અનેક કારણો યા બહાનાંઓ હેઠળ
નીચે બોંયતબ્યે બેસ્વાને બદલે, માળ ઉપર
બેસ્વાનો ઘણાજ નુકસાનકારક કાયદો મોટે ભાગે
અમલમાં મુકાય છે. આ પગલું ફેટલું બધું
બોલું છે તે હવે તપાસીશું.

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૪૭

૬૩૭-૪-૫૭ બીજાં એને નહીં નુકસાન કરે તેને ખાતર દસ્તાનવાળી ઓરતને એલાહેદી તદ્દન વેગલી સુકી નક્કર જમીનના સંબંધમાં રાખવાનું વંદીદાદનું ફરમાન છે. વંદીદાદમાં જણાવેલાં લગભગ તમામ ફરમાનો “ ખોરેહ ” (subtle human magnetism) ના ખારીક કાયદાઓ ઉપરજ રચાયેલાં છે, અને તેજ પ્રમાણે દસ્તાનવાળી ઓરતનું બદ-ખોરેહ (evil magnetism) આસપાસના ખોરેહ સાથેના શખ્સોને નુકસાન નહીં કરે તેવી મતલબથી તેને “ દસ્તાનગાહ ” નામની એલાહેદી જગ્યામાં રાખવામાં આવતી હતી. હયાં શેહરી જીંદગીમાં “ દસ્તાન ગાહ ” અનેક સંખ્યોને લીધે નીકળી ગયાં, પણ આપણા અસલી ન્યાગાનોએ એજ ખોરેહના કાયદાઓ સાચવવાને ખાતર વંદીદાદના ફરમાનની અસલ

૫૪૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

મુળ નેમને આધારે ‘ શાયસ્ત લા શાયસ્ત ’
યાને ન છુટકે વચલા તોડ તરીકે દરેક મકાનને
ભોંયતળે નીચેજ આવી હાલતવાળી ઓરતને
જેસાડવાનો રેવાજ દાખલ કર્યો. વંદીદાદ પ્રમાણે,
દરજી-૪-ખુજ ઉભી કરનાર આવી હાલતવાળી
ઓરત માટે જે સુકી નક્કર જમીન હોય તોજ
તે નક્કર જમીનનો પ્રવાહ (Earth's mag-
netism) ખુજના બદ પ્રવાહ ઉપર ગાલેબ
આવીને પોતાની અંદર તે પ્રવાહને ખેંચી લેછે.
“ આરમઘતી ” નામની જે સ્પેન્દારમદ અમ-
શાસ્પંદની શક્તિ જમીન ઉપર કાર્ય કરે છે
તેનો નમનતાઇનો આ એક ગુણ તે હરવેસ્પ-
આગાહીવાળા સાહેબે રાખ્યો છે, અને તે એ કે
‘ જુક્ત ’ યા ‘ જુઝ ’ (Law of duality
or Law of polarity) ના કાયદાથી ઉભી
થતી કોઇખી પ્રકારની ‘ અસરે તારીફી ’ યાને

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૪૯

બદ અસરોને જમીનનો મેગ્નેટીક પ્રવાહ પોતાની અંદર ખેંચી લેછે તે પ્રવાહનું પોતાને માટે ખાતર (manure) બનાવી દે છે. જરથોસ્તી દર્યેનની અંદર હરેક પ્રકારની 'હરીરી' યાને સુક્ષ્મ, અણુદીઠ, સુક્ષ્મદર્શક યંત્ર વડેખી નહીં દેખાય એવાં બારીક જંતુઓ (magnetic microbes) ને જમીન તરફ ખેંચાવી દેવાના કાયદા હરેક જીવંતની હાજતોને લગતી બાબદોમાં શીખવ્યા છે, જે કાયદાઓ—જેવા કે જમવાની બાજ, અંગોળ કરતી વખતની બાજ, ઇતેલાંમ પરહેજવાની બાજ, દસ્તાનચાળી તથા સુવાવાડી હાલત વખતે 'અરમેસ્ત ગાહ' યાને ખાસ એલાહેદી જગ્યામાં રહેવાની તરીકત, —ચીગેરે અમલમાં મુકયાથી તમામ 'હરીરી' તે શખ્સના ખોરેહતી અંદર રહીને ખોરેહતે કાપી નાંખવાને બદલે જમીન ઉપર મુરડાલ થઇને તે 'હરીરી'

૫૫૦ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

પડે છે, યાને જમીન તે બદ-મેગનેટીઝમને પોતાની અંદર ખેંચી આમેજ કરી નાંખે છે; આવી રીતે આમેજ થયલી 'હરીરી'ને જમીન પોતાના ઉપયોગમાં લે છે, અને જમીનની અંદરની ચાર શક્તિઓ—“કુવતે ગાજ્યા” યાને ઉગવાની શક્તિ, “કુવતે નામ્યા” યાને વધવાની શક્તિ, “કુવતે મુસબ્બરીયા” યાને આકાર પકડવાની શક્તિ, તથા “કુવતે મુવલ્લ-દીયા” યાને મવાદ એટલે અંદરનો માવો બનાવવાની શક્તિ—આ જમીનની ચાર શક્તિઓ પેલી હરીરીને ફેરવી નાંખે છે, અને આ રીતે કોઈબી પ્રકારની અસરે તારીકીને અસરે રોશનીમાં ફેરવી નાંખવાનો ઉમદા ગુણ “આરમખતી” પોતાના તાબા હેઠળની પેદાયશ એટલે કે જમીનની અંદર ધરાવે છે. જો આએ ગુણ—ખરાબ મેગનેટીઝમને પોતાની અંદર ખેંચી લેઈ તેને

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા, ૫૫૧

ફરવી નાંખવાનો ગુણ—જમીનમાં હોતે નહીં, તો “અસરે તારીફી” યાને અહેરેમનીક શક્તીનો જ્નેશ, દરજ્જોનો જુલમ, એટલો બધો તો દુન્યામાં વધી પડતે કે કોઇખી ચીજ આ દુન્યા ઉપર હૈયાતી ભોગતી શકતે નહીં. કુદરતના સાહેબની હરવેરપ—આગાહીનો આ એક કેવો અચુક પુરાવો છે !

હવે, જે માળ ઉપર દસ્તાનવાળી યા સુવા-વડવાળી હાલતમાં એક ઓરત બેસે છે, તો માળ ઉપરની કોખા યા ટાઇલની ભોંયના પાતળા પડની પછી નીચે હવા સાથના પોકળ પોળાણુ ભાગો આવતા હોવાથી, તે સ્ત્રીનાં બદનની તે વખતની ‘હરારતે ગરેખીઆ’ યાને ખોટી ગરમીનું પ્રમાણુ પેલી કોખાની ભોંયની શક્તી કરતાં ઘણુંજ વધારે હોવાથી તે સ્ત્રીનાં બદ-મેએ-ટીઝમના પ્રવાહને તે જમીન ખેંચી શક્તી નથી.

પપર દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

આ જે ખરાબ પ્રવાહ માળની બોંયથી ખેંચાઈ શકતો નથી તે “વયુ-ઉપર ક્ષમ્ય” યાને વાતા-વરણ (Surrounding atmosphere) માં ચોમેર ફેલાઈને રહે છે, અને જ્યાં તે બદ-મેગને-ટીજમની ‘ઉસુલ’ યાને મુળ (centre) દસ્તાનવાળી હાલતમાં સ્ત્રી બેઠેલી હોય છે, તે ઓરડામાં રહેનારાંઓને તથા તે માળની ઉપર તેમજ નીચેના તમામ માળો ઉપરનાં તેમજ બોંયતળ્યેનાં લોકોને અને તે ઘેરની આસપાસની તમામ હવા દમમાં લેનારાંઓને પેલો બદ પ્રવાહ પુગી વળી તુકસાન કરે છે. આ દરજ્જા-પ્રચુલની તમામ ‘હરીરી’ (microbes) જે હવામાં અણુદીઠ રીતે બદ-પ્રવાહ સાથે ફરતી રહે છે તે બધાં આસપાસનાંઓના દમમાં જાય છે, અને ઉસ્તાન યાને સજીવન શક્તિ સાથે આમેજ થાય છે, અને પછી આસપાસનાંઓના

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૫૩

મનમાં જાતી—દર્શક અંગેને ઉશ્કેરનાસ હવસી વિચારો પોતાની મેળે આવવા માંડે છે, એટલુંજ નહીં, પણ આ ‘હરીરી’ પુષ્કળ જથ્થામાં દમમાં ગયાથી તથા ચાલુ તે ઘેરમાં હવાનો ખગાડ કર્યાથી પ્લેગ, ટાઇફોઇડ, મેલેરીયા, ખહી અને ખાસ કરીને તપે-દીક વગેરે જાત જાતનાં શારીરિક દરદો ત્યાં ઉમરી નીકળે છે.

આ “તપે-દીક”ની ખીમારી ખહુ ગંભીર જીવલેણ રોગ ગણાય છે, કારણકે જરથોસ્તી ઇલ્મિમે ક્તુમ મુજબ માનવીનાં બંધારણના જે નવ વિભાગો છે તેમાંના એક વિભાગ—જે ‘અઝદ’ને નામે અવસ્તામાં ઓળખાય છે તેને એ ખીમારી લાગુ પડે છે. આ નવ વિભાગોના અવસ્તા નામો ખુદાની મેહેરથી હાલના બચેલા અવસ્તામાં જળવાઈ રહ્યા છે, અને તે યજ્ઞસ્નેના પપ હામાં નીચે મુજબ સામટાં મળે છે :

૫૫૪ દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાનાં કાયદા.

(ક) સ્થુળ-હાદેસ ભાગો યાને વખતના વહેવા સાથે વધે અને વખતના વહેવા સાથે સંકોચાઇ જાય તેવા જાહેરી ઇંદ્રી થી ખામી શકાય તેવા ભાગો:

(૧) “તનુ” યાને ખાકી શરીર, જેમાં ‘ગએથા’ યાને અંદરના અવયવો સીવાય તમામ દેખાઇતો શરીરનો આકાર સમાઇ જાયછે.

(૨) “ગએથા” યાને અંદરના અંગો એટલે અવયવો (vital organs), જેવાં કે, દીમાગ યાને બેજીનું, ફેફસાં, દીલ (યાને હાર્ટ) ઝીલે નકીર (યાને બેજનની ખારીક નસો), ક્લેજીનું, તલ્લી, શેકમ, હોજરી, આંતરડાં, ગુપ્ત અંગો તથા ગુરદા.

(૩) “અઝદ” યાને ‘મવાદી’ શરીર, જે તમામ રોગન યાને તેલ જેવા પદાર્થનું બનેલું

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૫૫

હોય છે, અને જે ખાકી શરીરના આબાદ પ્રતીબીંબ સરખું હોય છે.

(ખ) “સુક્ષ્મ-હાદેસ” યાને વખતના વહેવા સાથે વધઘટ પામતા અણુદોઠ ભાગો:

(૪) “કેહુરપ” યાને સુક્ષ્મ શરીર જેમાં ઉરવાન અહીંથી રહેલત કર્યા બાદ પણ વાસો કરે છે.

(૫) “તેવીષી” યાને વાસ્તા-શક્તિ, જેમાંથી બધી ખાહેશો ને લાગણીઓ જન્મ પામે છે.

(૬) “ઉરતાન” યાને બાતેન સજીવન-શક્તિ, જે જીંદગીને ટેકવી રાખે છે.

(ગ) “કદીમ” યાને હુમેશના, કદી વધઘટ નહીં પામનારા ભાગો:

પપદ દશતાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

(૭) “ ઉરવાન ” યાને આત્મા (soul)

(૮) “ બઝાદાંગ ” યાને મીનોષ્ જ્ઞાન.

(૯) “ ફવષી ” યાને સૌથી ‘અતલક’માં
‘અતલક’ (શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ) અંશ.

આ “ તપે-દીક ”ની બીમારી, ત્યારે, ઉપર
જણાવેલાં “ અઝદ ” યાને રોગાની મવાદી
શરીરને છેક અંદરખાનેથી લાગુ પડતી બીમારી
છે. જેમ કોપરેલની બતીમાંનું તેલ બધું બળી
રહ્યા પછી કાકડો કેમ છેલ્લે સળગવા માંડેછે
અને બળીને છેવટે ખાક થાય છે, તેમ આ
“ અઝદ ” જે જીંદગીનો કાકડો યાને ખાકી
હૈયાતીનો મુજ પાયો છે તે પોતે આ ‘ તપે
દીક ’ની બીમારી લાગુ પડવે જાણે કે બળવા
માંડે છે, જેથી ખાકી શરીરના સાંધે સાંધા
તેમજ તમામ ‘ ગઝેથા ’ યાને અંદરના અવ-

યવો ઢીલાઢ્ય થઇ બગડી જાયછે. આ 'તપે દીક'ની ખીમારી શરૂઆતથી તે ચોકસ મરતાખા સુધી આજના હુસ્માર ગણાતા ડોક્ટરો વટીક પારખવામાં (Diagnose યાને દરદની પરીક્ષા કરવામાં) બુલાવો ખાય છે, કારણકે એ ખીમારી અણુદીઠ 'અઝદ' યાને 'રોગાની શરીર' માં ખુદ પેવસ થાય છે, કે જે શરીર સુક્ષ્મ 'આખી' (યાને પાણીને લમતાં) અનાસરનું બનેલું હોવાથી સાધારણ આંખે યા સુક્ષ્મ-દર્શક યંત્ર વડે પણ જોવાઇ શકાતું નથી. જોકે સુક્ષ્મ અનાસરનું બનેલું હોવા છતાં, 'અઝદ'ને તનુ તથા ગએથાની સાથે 'સ્થુળ હાદેસ'ની ત્રગડીમાં ઉપર ગણવામાં આવ્યું છે, કારણકે મરણ વખતે 'અઝદ'નું તમામ રોગાન 'ગએથા' માં ચુસાઇ જાય છે અને તેથી 'ગએથા' મંદ પડી જવાથી કામ કરતાં અટકી પડે છે, અને મરણ

૫૫૮ દેશ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

વખતે શરીર તદ્દન ઢીલું બની જાય છે તેનું પ્રાણુ કારણ એજ છે. ‘અઝદ’ને ‘રોગાની મવાદી શરીર’ એટલા માટે કહેવામાં આવે છે કે તે તમામ ‘રોગાન’ યાને તેલ જેવા પદાર્થનું બનેલું છે અને ખાકી શરીરનો તે આબેહુબ નમુનો છે. એ ‘અઝદ’ યાને ‘રોગાની શરીર’ તો ઉશ્તાન યાને ખાતેની ખરી સજીવન શક્તિ (પ્રાણ) નું ઘેર છે, અને ખાકી હૈયાતીનો ખુદ પાયો છે. તેટલાજ માટે ‘અઝદ’ની ખીમારી જે ‘તપે-દીક’નાં સામાન્ય નામે ઓળખાય છે તે કાતેલ ગણાય છે, અને ‘દરજી-એ-ખુજી’ નહીં સંભાળ્યાથી અને તેના ઘાડા સંબંધમાં આવ્યાથી એ ‘તપે-દીક’ લાગુ પડે છે. એ ‘તપે-દીક’ના અનેક મરતબા છે, અને એનાં ચીન્હો (Symptoms) મરદ ઓરત માટે નીચે મુજબ રહે છે :—

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કારણ. ૫૫૯

જાહેરીમાં યાને શરીરનાં સંબંધમાં નીચલી નિશાનીઓ પ્રગટ થાય છે. શરૂઆતમાં લોહી કમ ‘અસ્પન્દી’માં (યાને પ્રમાણમાં) જાય છે, જેથી લોહીનાં ‘બબુલ’ (Corpuscles red & white—‘રાતાં અને સફેદ અણુઓ’) કમજોર થાય છે, જેથી દરેક સાંધે સાંધામાં કમજોરી પેદા થાય છે. મોટે ભાગે કમજોર થાય છે. પગનાં તલ્લામાં અગત દેખાવ દે છે; ચાલતાં પગ ઉંચકાતાં હોય તેમ થાય છે; માથાંનો દુખાવો ચાલુ થયા કરે છે. દસ્તાન ધણું મંદ પડવાથી વધારે જાય છે, યાતો થોડું થોડું ખન્યાયા કરે છે. ‘છતેલાંમ’ વારંવાર થયા કરે છે, (‘છતેલાંમ’ની સમજણ મોટે જુઓ ઉપર પાને ૧૦૪ મે) કારણ કે જેમ ‘અઝહ’નું ‘રોગન’ સુકાય છે તેમ ‘શોશર’ (યાને મની) કમી થતી જાય છે. ગુહય

૫૬૦ દરેતાનની હાલતમાં જીવવાના કાયદા.

અંગની કમજોરી ને નાતવાની લાગુ પડે છે, જેથી સંસારમાં દુઃખી થાય છે, અને ખોટી શહેવતનો વધારો થાય છે. જેમ જેમ ખોટી શહેવત વધે છે, તેમ ‘ખીનાઇ’ યાને જોવાની શક્તિમાં કમજોરી પેદા થાય છે. ખોટી શહેવતથી મન ‘રગગત’ (યાને તલપ) કરે છે, જેનાં પરીણામે પેલી જીવલેણ બદી ‘શોષથ ગુનાહ’ (masturbation) માં જાણુઅજાણુ સપડાય છે. ગુહ્ય અંગની નસો ‘સમીચત’ (યાને ઝેર)થી ભરેલી રહે છે, અને નઝદીકી થતાં તુરત ‘ઇન્ચાર્જ’ (discharge) થઇ જાય છે, ને ચાલતાં હાલતાં ગલત વિચારો પેદા થાય છે. ટુંકમાં, આખાં શરીરમાં રફતે રફતે કમજોરી આવે છે અને દરેક ‘ગએથા’ મંદ પડતા જાય છે, જેથી ટુંક ઉમરમાં બુઢાપો દેખાવ દે છે. ‘કુવતે-પન્જ-ઇ-ઝરવીકશે-જાહેરી’ દીવસે દીવસે

દેસ્તાનની હાલતમાં જનવવાના કાયદા. ૫૬૧

મંદ પડતા જાય છે, યાને જે પાંચ જાહેરી
'ઇંદ્રીઓ' છે,—નામે (૧) 'કુવતે બાસેરત' યાને
જોવાની શક્તિ, (૨) 'કુવતે શામ્મત' યાને
સુધવાની શક્તિ, (૩) 'કુવતે સામેઅત' યાને
સાંભળવાની શક્તિ, (૪) 'કુવતે આયકત' યાને
ચાખવાની શક્તિ, અને (૫) 'કુવતે લામીસત'
યાને સ્પર્શ તથા લાગણીની શક્તિ—એ પાંચ
ઇંદ્રીઓ મંદ થતી જાય છે. 'શેશર' યાને મનીમાં
કમજોરી જેમ જેમ વધતી જાય છે તેમ તેમ
'બીમારી-એ-બેલ' યાને પીસાબને લગતી
અનેક તરેહની બીમારી તથા 'બીમારી-એ-
જએબીતસ' (આ જએબીતસ શબ્દ ઉપરથીજ
યુનાની અને ઇંગ્રેજી 'ડાયેબીટીસ' શબ્દ નીકળ્યો
છે Diabetes) યાને મીઠી પીસાબની બીમારી
થોડે યા વધુ દરજ્જે ફેલાય છે, વીગેરે વીગેરે.
એ બીમારીની અનેક શાખા છે પણ ચોક્કસ

૫૬૨ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

દરજ્જની શાખા ઉપર જ્યારે આવે છે ત્યારે ‘ખીમારીએ દીક’ પણ લાગુ પડે છે જે ઘણું કરીને સ્ત્રીઓનેજ લાગુ પડે છે ને તેની હરીરી પુર બહારમાં શકતીવાન રહે છે. જ્યારે અગાઉ આપણા લોકો ‘દરજ-એ-ખુજ’ ની તરીકત પાળતાં હતાં, ત્યારે આવી ખીમારી-ઓનું નામ નિશાણુ નહીં હતું, યા તો એ કાર તરફ ખીલકુલ ‘રગબત’ (યાને તલખ) થતી હતી નહીં, અને ખાંધો મજબુત રહેતો હતો, અને દરેક રીતે ઉદ્યોગી જોમ બદનમાં વ્યાપી રહેતું હતું.

‘તપે-દીક’ની ખાતેની અસરો તો એથીખી કાતેલ થાય છે. શુભ ખોરેહ કતે થાય છે યાને કપાઈ જાય છે, અને અશોઈ તરફ ‘રગબત’ (યાને તલખ) મુદલ થતી નથી. બેહયાપણું જારી થાય છે, યાને બેશરમીપણું વધતું જાય

છે. ઉદ્યોગને બદલે અયાસીપણું, આળસાઈ બરખા થાય છે, ઝનુનપણું આવે છે ને તેમાંથી મગજનું સમતોલપણું જતું રહી આપઘાત વધી જાય છે. દીલ ને દીમાગ (યાને મેજીનું) ધણાંજ નબળાં પડે છે, ને એ સુક્ષ્મ હરીરી દીલને યાને હાર્ટને ધણુંજ નુકસાન કરે છે. નીચ વિચારો હમેશાં ગાલેબ આવે છે. ટુંકમાં, દરેક રીતની હરામખુરી, ને જોડેકારી (અનીતી) વધે છે અને ' રગબતે-ખેરાતયત ' થાય છે યાને 'ખેરાત-ખેર' બની જાય છે, કારણ કે ' કુવતે- પન્જ-ઇ-ઝરવીકશે- ખાતેની ' જે મેજની ખાતેની, શક્તીઓ છે, જેમાં (૧) ' કુવતે હીસ્સેએ- મુશ્તરીક ' યાને ઝેહેનની શક્તિ, (૨) ' કુવતે મુત- વહામા ' યાને વહેમમાં અને પહેલા ખ્યાલમાં લેવાની શક્તિ, (૩) ' કુવતે મુતખયેલા ' યાને વિચાર દોડાવવાની શક્તિ (૪) ' કુવતે મુતહાફેઝ '

૫૬૪ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

યાને યાદ રાખવાની શક્તિ, અને (૫) ‘કુવતે મુત્તશરરેક્ષા’ યાને ખુદ-બ-ખુદ રોશન થવાની શક્તિ—એ પાંચે બાતેની શક્તિઓ જે દીમાગ યાને બેજાંમાં આવેલી છે, તેને લગતાં બધાં બાતેની ચપ્પા ‘દરજી-એ ખુજી’થી મંદ થતાં જાય છે, અને દરેક જાહેરી ઇંદ્રીઓને બાતેની ચપ્પા સાથે નિકટ સંબંધ રહે છે, અને એકના બીગાડથી બીજાં ઉપર તુરત અસર થાય છે.

આરી રીતે, ત્યારે, ‘તપે-દીક’ની બીમારી પોતીકા મરતબા પ્રમાણે ‘દરજી-એ-ખુજી’થી પેદા થઇને અવ્વલ જે શરીરનો રાજા—‘શોશર’ યાને ધાત, મની—છે તેનેજ લાગુ થઇને એજ ‘શોશર’થી દરેક ‘ગએથા’ યાને અંદરના અવ-યવોને તેમાં અકસર કરીને પહેલા દરજ્જાથી દીલ અને દીમાગને અને પછી બીજા અવ-યવોને પોહોંચી વળે છે, અને પછી ઉપર જે

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૬૫

મુખ્તેસર જણાવેલું છે તે પ્રમાણે દરેક અલામત (યાને ચીન્હ) માલુમ પડે છે. વાસ્તે, 'દરજ-એ-ખુજ'થી ધણીજ સંભાળ લેવાવી જોઈએ. અકસર કરીને ખરજીશી (યાને બ્રેસ્પતીની) જીરમના ઉરવાનો જેઓ ખસ્તે—કુસ્તીઆનો તરીકે ઓળખાય છે અને ઉરવાનના દરજ્જાના હીસાબે ખરજીસી જીરમના ઉરવાનો જે અશોષમાં હમાજેર થવાની લાયકાત 'ખેરેજસ્ત સ્તોત'થી રાખે છે તે લાયકાતને લીધે તેઓને તો જરૂર બા જરૂર એ દરજીથી પરહેજ રાખવાં જોઈએ, અને સંભાળ લેવી જોઈએ, કારણકે એ 'દરજ-એ-ખુજ'ની હરારત એટલી તો જખુન હોય છે કે એની હરારત બીજી કોઈબી 'હરારતે ગરેબીઆ' કરતાં શરીરનાં મુળમાંજ પેવસ થઈને દરેક દરેક ગએથાને નિરમુજ કરી

૫૬૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાનો કાયદા.

નાંખે છે, જેથી જાહેરી કરતાં ખાતેની શક્તિઓને મુદ્દલ ખરપા થવા દેતી નથી.

આવી રીતની, ત્યારે, આ ‘દરજી-એ-ખુશ’ યાને ‘દસ્તાન તથા મની કાયદાસર નહીં જળ-વ્યાથી ઉત્પન્ન થતી દરજી’ આવી રીતે ગંભીર નુકસાન પુગાડતી હોવાથીજ આપણુ ખસ્તે-કુસ્તીઓને તેનાથી દુર રહેવાને ખાસ ફરમાન પેગામ્મર સાહેબે આપ્યું છે.

હાલમાં એ ‘તપે-દીક’ની ખીમારી ધણી જાયજ થયલી છે.

એ ‘તપે-દીક’ની ખીમારી દરે કરવા માટે જરથોસ્તી ઇશમે ક્તુમ મુજબ અકસીર ઇલાજ નીચે મુજબ છે: ‘ખુશ’વાળા શખ્સોથી ખુબ સંભાળ રાખવી, ને તેઓથી દુર રહેવું. જો એ ખીમારીવાળો ‘સફરાવી’ દેહવાળો હોય તો

દેશ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૬૭

વહેતાં પાણી આગળની લીલોતરીવાળી જમીન ઉપર, અને જો 'બલગમી' દેહ ધરાવતો હોય તો સુકી જમીન ઉપર, આવી ખીમારીવાળાએ વસ્વાટ કરવો જોઈએ. આધામાં સોજ્જુ (નેઝાદી) દુધ લેવું, અને મેવો જમાં તરાવટનો ભાગ યાને 'ગર્મ-ઓ-તર' ભાગ એ દરજ્જામાં યા ત્રણ દરજ્જામાં આવતો હોય તેવો લેવો; બનતાં સુધી ત્રણ દરજ્જામાં હોય તેવો લેવો. ધ્યાન પુગાડીને, તમીયતમાં 'હાઝેમો' યાને 'જરપત કરવાની શક્તિ' તપાસીને મેવો 'રોગને ગાવ' યાને ગાયના ધીમાં 'નીમ-ખીરીઆન' યાને અરધો તળાને આપવો, યા તો કાચ્યો આપવો. જ્યારે 'તપે દીક'ની અલામત (ચીન્હો) ઓછી થતી જાય તેમ તેમ અકલ અનુસાર વિચારી અનાજ તથા તરકારી જે પણ 'ગર્મ-ઓ-તર' દરજ્જામાં હોય, તે થોડી થોડી આપવી અને

૫૬૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

તે ‘રોગને ગાવ’ યાને ગાયનાં ધીમાંજ પકાવીને આપવી. એવાં દરદવાળાંને જ્યારે અનાજ-તર-કારીનો ખોરાક લેવા લાગે, ત્યારે રોજ બખ્ખે મજેહનાં પાકેલાં જાંબુ આપવાં.

આ તો જાહેરી ઉપાયોની વાત થઇ. ખાતેની ઉપાય તરીકે અવસ્તાવાણી જે ‘ફલકી’ (યાને બુઝુ) રોગત બરપા કરનારી હોય તે હાવનની મેહેરમાં બણુવી, જેવી કે હોશખામ, વીજેરે, પણુ બનતાં સુધી જેમાં ફશુરો-માંથનો વિશેષ ભાગ હોય તેમ સાર, અને જેમ બને તેમ ‘એરેન્જેશન’ (યાને સમ્યાધ) માં અને અશોધમાં જાંદગી ગુજારવી. શીકર ચીંતા કરવા દેવી નહી.

એક કાતેલ દરદ થવા દઇને તેનો ધલાજ કરવાના કરતાં તે દરદ થવાજ નહીં પામે તેવી રીતથી જાંદગી ગુજારવામાં ખરૂં ડહાપણુ સમાયલું છે, એ તો કોઇ બી સમજી શખ્સ ના નહીં પાડી

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૬૯

શકશે. ત્યારે, 'દરજ-એ-ખુશ'થી હમેશાં પરહેજ રહેવામાંજ એકલો સલામત અને ડહાપણ બરે માર્ગ રહેલો છે, કે જે માર્ગ આપણા વખ્શુરે વખ્શુરાન સાહેબે મરદો માટે 'ધત્તેલાંમ પરહેજ વાની બાજ' તરીકે અને ઓરતો માટે 'દસ્તાન તથા સુવાવડને લગતા કાયદાઓ' તરીકે આપણને આપણી મુખ્યારક જરથોસ્તી દબ્બેનમાં સમજાવેલો છે. ત્યારે, બસ્તેકુસ્તીઆનોએ પોતાના પાકઝાદ અશો જરથુસ્ત્ર રપીતમાન સાહેબે ફરમાવેલી તરીકત ઉપરજ ઉસ્તેવાર રહેવું સજવાર છે, કારણકે કુદરતને રજેરજમાં પુગી વળવાની તેવણની મહાન 'આસ્ને વીર' નામની અક્કલને અને સમજ-શક્તિને કાંઈખી ખીજું ગમે તેટલું આગલ વધેલું ઉરવાન પણ પુગી શકનાર નથી, અને તેવણ સાહેબ હાદર અહુરમઝદના તમામ કાયદાઓ સિવાય ખીજું કંઈખી શીખવી ગયા

૫૭૦ દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા.

નથી, વાસ્તે પેગામ્બર સાહેબના ફરમાન-ખર-
દારો ખુદ દાદાર અહુરમઝદના હુકમોનેજ માન
આપનારા છે. 'દરજ-એ-ખુજ' સંભાળવાથી
'દરજ-એ-સએની' તથા 'દરજ-એ-નસુશ'
પોષણ થવા પામતી નથી, જેથી વળી દુન્યામાં
આપણી આજીવ્યાજી પણ આખાદી અને ફાયદો
થાય છે અને 'રપેન્તો' નો ગુનાર થઇને
દુન્યા આખાદ બને છે. એક ખસ્તે-કુસ્તીઆન,
ત્યારે, તરીકતોનો અમલ કર્યાથી પોતાને એક-
લાનેજ ફાયદો કરે છે એમ નથી, પણ સાથે
સાથે કુલ સૃષ્ટિને આખાદ કરવામાં કીમતી
ફાળો આપે છે. તેથીજ આપણા ધર્મને સૃષ્ટિનો
ધર્મ કહેલો છે. તરીકતો ઉપર સાબેત કદમ
રહેનારાજ ખસ્તે-કુસ્તીઆનો, ત્યારે, ખરા પરમાર્થી
અને પરગજી (altruistic) ગણાવા જોઇએ,
અને જેમ ગમે તેમ પૈસો પેદા કરી તેની જેમ

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૭૧

ગમે તેમ કહેવાતી સખાવત તરીકે વહેંચણી કરી બધેબધે દરજ્જાનાં ધામે તથા દરજ્જાને લગતી સંસ્થાઓનો ફેલાવો અને ઉમેરો કરનારાઓને ‘પરમાર્થી’ અને ‘પરગણુ’ કહેવા એ આ જમાનાનું મોટામાં મોટું જુઠાણું છે.

આજે તો એવો પવન પુંકાયેલો છે કે જેમ જેમ ડાક્ટરો વધશે ને લોકોને ડાક્ટરી જ્ઞાન ઉપર ટપકેતું આપશું તો તેથી લોકોની તનદુરસ્તી વધશે, અને તેટલામાટે ‘નરસીંગપણું’ (એના નર્સ થવાનું) તથા ડાક્ટરીપણું શીખવવાની મોટી હિમાયત કરવામાં આવે છે. પણ એવી રીતની ફળવણીથી તો અંદરથી જહેકારી (એના અનીતી) વધી પડે છે, અને એવા અકુદરતી ઉપાય લીધાથી દુન્યા મનથી તથા તનથી આખાદ બનતી નથી, પણ સામી એવા અકુદરતી ઉપાયથી ‘દરજ્જા-એ-સએની’ (સમજણ

૫૭૨ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

માટે જુઓ ઉપર પાને ૪૯૮ મેં)તું' જેર દીન પરદીન વધતું જાય છે, અને લોકોનાં અપ્રમાણીક વિચારોને તથા લુચ્ચાઇ લફંગાઇને અને કાવા-દાવાને ચાલુ ઉત્તેજન મલે છે, અને દુન્યામાં ધણીજ નાતરસાધથી લોકોમાં ખુના મરકી ને કાપાકાપી થાય છે અને દુન્યા આખાદ થવાને બદલે ખરખાદ થતી જાય છે. જેઓ ઉઝાડી આંખે ફેરે છે તેઓ આ ખીનાની સમ્યાઇ અનુભવથી કમ્બુલી શકશે. જ્યાં સુધી કુદરતી ઉપાય લેવાશે નહીં, ત્યાંસુધી બાળમરણનું, ખીનાઇની યાને આંખની નખળાઇનું, દીલ-દીમાગ યાને ભેજાની, તથા શેકમ અને શોશર (યાને ધાત મની) ની નખળાઇનું, વીગેરે, વીગેરેનું કાંઇખી કાર્યસાધક પરીણામ આવશે નહીં. વાસ્તે જે એકલો કુદરતી ઉપાય રૂઝે-અબલથી રૂઝે-આખેર સુધી નિરમાણ

થયલો છે તે જરથોરતી તરીકત, તરીકત અને તરીકતજ છે. તરીકતજ પેગામ્બર સાહેબે આપણને કુદરતી ઉપાય તરીકે આપેલી છે; બાકીનું તો આપણે આપણી માની લીધેલી અક્કલથી જેબી કાંઈ કરીએ તે ફાકટ છે. ટુંકમાં એટલુંજ યાદ રાખવું કે જેમ અહુરમઝ્દી કાયદો મીથ્ર (યાને વિચાર શક્તિ), માંથ્ર (યાને વાચા શક્તિ) અને અશોધથી બરપુર છે તેજ કાયદો પદત્યોગેત યાને કેશાશ હિલો થાય છે, અને તેજ કાયદેથીજ 'મારેફ્તે ક્ષત્રવધ્ય' યાને 'ધમ્મવા જોગ સતા ' આપણા ઉપર ભોગવાય છે, યાને કુદરતમાં જે કાંઈ બહું પડેલું છે તેવું બહું કરનારને બહું મલે છે અને તેથી ઉલટા ચાલનારને કુદરત દુઃખદરદ આકૃત રૂપે શિક્ષા પુગાડે છે. એવાં ધર્મનું બારીક અવલોકન કરીને આપણા

૫૭૪ દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદો.

વખશુરે વખશુરાંન સાહેબે આપણને તરીકત તરીકેજ એકલો રામખાણ ઉપાય (Panacea) સુચવેલો છે. વાસ્તે, જ્યાં સુધી કુદરત-અનુસાર તરીકત પાળશું નહીં, ત્યાં સુધી ગમે તેટલા બીજા અસંખ્ય ઉપાયો કાંચ નહીં કરો, પણ તે કદી કારગત લાગવાના નથી.

આપણા ડાકટરો જો આ બાબદમાં પોતાની વૈદક ત્રિધામાં આગલ વધી મેગનેટીઝમનાં ઘણાં આગલ વધેલાં સિદ્ધાંતો ઉપર ધ્યાન આપી, દસ્તાન અને સુવાવડને લગતી બાબદમાં એલાહેદાં રહેવાનો અને નીચે બેસવાનો કાયદો પાળવાની સલાહ આપતા થાય તો ખચીત કોમને અનેક રીતે ફાયદો થવા પામે.

માળ ઉપર બેસ્યાથી આસપાસનાઓને તથા બાહુતોને બંધી રીતે નુકસાન થાય છે, એટલુંજ નહીં પણ ખુદ તે માળ ઉપર બેસનાર ઓરતને

પણુ ધણી રીતે નુકસાન થાય છે. માળ ઉપર ખેસ્યાથી પેલી બધી હરીરી નકર જમીનમાં નહીં ખેંચાયાથી તે ઓરતના પોતાના દમમાંથી પુષ્કળ આ સુક્ષ્મીક જંતુઓ જાય છે, અને પરીણામમાં તે ઓરતના વિચારો હવસથી ઉશ્કેરાયલા રહે છે, અને પોતાના ઓલાદ વધારવાનાં અંદરનાં અંગોને હરેક રીતે નુકસાન થવાનો સંભવ રહે છે, અને ખાસ કરીને તપે-દીકની જેટલી ખીમારી છે તે જરૂર થાય છે. અસલના ખાતુઓ દસ્તાનવાળી હાલત વખતે નીચે નક્કર જમીન ઉપર ખેસીને ‘તરીકત’ મુજબ રહેતાં હતાં તેથીજ તેઓની કમરનો ખાંધો, ખોરેહ, રહાંતી, તથા ખરેખરી ખુબ સુરતી તેઓ ધરાવતાં હતાં. હાલની ઓરતો પોતાનાં માથાંના ખાલ ઉઘાડા રાખી આપણી સમક્ષ ‘દરજ-ધ-હીપ્પ’ ઉભી કરીને ‘દરજ-ધ-

૫૭૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

બુજીને ઉલટું જોર આપેછે તથા દસ્તાનવાળી હાલતમાં બીલકુલ દુર નહીં રહીને યાતો માળ ઉપર બેસીને, ‘દરજી-ધ-બુજી’નો પ્રવાહ ઉભો કરે છે. પરીણામમાં, ‘વાસ્ના’ યાને મેગ્નેટીક અસરોના આપ-લે (magnetic exchange) ને કાયદે સામાન્ય રીતે કોમના શખ્સોના વિચાર આચાર આંકોશ વગરના અને હલકા પ્રકારના તથા હવસી થતા જાય છે. આવી રીતે કોમની અંદરથી હરેક બાબદમાં પુરુષાર્થ (individuality) તથા જતી-આંકોશ (self-control) જતાં રહેવા માંડે છે. જ્યારે કોમ આવી રીતે કુદરતના નીતીના માર્ગથી વેગળી થાય છે ત્યારેજ કોમ હીચકારી બનતી જાય છે, અને કોઇબી બાબદમાં ધાંધલ કરીને ઠંડાગાર થઇ જાય છે, અને કોમની અંદરથી એક્યતા જતી રહે છે. કુદરતના કાયદા મુજબ આદ્યાથી, કુદરતનો

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા: ૫૭૭

કાયદાસરનો અન્ન-ફળ-મેવા-દુધનો ખોરાક
ખાધાથી કામ નબળી યા હીચકારી બનતી નથી,
માથાંબાનાં બાંધ્યાથી યા ટોપી ચાલુ રાખ્યાથી
કામનું નખોદ વળી જતું નથી, પણ જ્યારે
અવસ્તા અબ્યાસીઓ, કામના આગેવાનો, દસ્તુર
સાહેબો, યા જાહેર પત્રો કુદરતના કાયદાઓ જે
બધાં જરથોસ્તી દએનનાં ફરમાનો છે તેને
પોતાની અંગત મતલબોને ખાતર લાત મારવાની
બલામણુ કરે અને ઘણીજ ગલીય ભાષામાં
મોતેજર ફરમાનોને હસી કાઢાડે, ત્યારેજ કામની
દલીલતા અને પડતી દશા આવવા માંડે છે,
અને પછી કામની ઉન્નતી માટેનો સવાલ ઉભો
થાય છે.

આ બાબદ ઘણીજ નાજુક છે, અને દસ્તાન
વાળી હાલત કેટલી બધી રીતે, કાયદાસર તે
વખતે નીરંગ વગેરે વાપરીને નહીં રહ્યાથી

૫૭૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

નુકસાન કરે છે તેની બારીકીમાં હવાં ઉતરવામાં કંઈ સાર નથી. દસ્તાનવાળી ઓરત માટે નીરંગ ખોરેહને સ્વચ્છ કરનાર દવા (magnetic disinfectant) તરીકે ક્રેવો કારગત લાગે છે તે સમજ્યા વગર જરથોસ્તી દએનનાં ફરમાનોને હસી ઠહાડવાં જોઈતાં નથી.

જ્યાં માળ ઉપર એવી હાલતમાં સ્ત્રી હોય છે, તે મકાનમાં કોઈખી બરસ્તુમવાળા યઓજ-દાથ્રેગરથી જવાઈ શકાતું નથી અને જો તે જાય છે તો તેનું બરસ્તુમ રદ થાય છે, કારણકે બરસ્તુમની મહાન કીયાથી પોતાનાં ખોરેહની જે પત્રીત્રાઈ તેણે મેળવેલી હોય છે તે એકદમ આવી બદ-મેગનેટીઝમની અસરથી કપાઈ જાય છે. જે ઘેરમાં માળ ઉપર આવી દસ્તાનવાળી હાલતમાં સ્ત્રી દુર બેઠેલી હોય યા ફરતી હરતી હોય તે ઘેરમાં કોઈખો માળ ઉપર તથા બોંય

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૭૯

તબ્બે વટીક ગુજર પામેલાંઓ માટે ‘અશોધ’ના પ્રવાહો મોકલવાની અધી અધપીની કીયાઓ કદી થઈ શકે નહીં.

આપણે જોઈ ગયા છીએ કે ભોંયતબ્બેજ આવી હાલતવાળી સ્ત્રી જેસે તોજ નક્કર સુકી જમીનનો પ્રવાહ પેલાં ખરાબ મેગનેટીજમને એકદમ પોતા તરફ ખેંચી લઈ, ‘અસરે તારીકી’ દુર કરી, ‘અસરે રોશની’માં તે પ્રવાહને ચાલુ ફેરવ્યા કરે છે, અને તેવાંજ ઘેરમાં કીયા કામો વાજખી રીતે થઈ શકે છે. કીયાઓની અસરનો જમીલો વાતાવરણમાંથી પસાર થઈને અણુદીઠ આલમમાં કેવી રીતે જાય છે તે જ્યારે આપણે સમજીએ છીએ,—“મહેરે અધપી” તથા “મહેરે પધરી” નામના જે મહેર ન્યાયશમાં જણાવેલા જે “દખ્યુ” યાને વિભાગો (realms) છે તે એક વિભાગો કીયાકામ વખતે શું ખીસ્કારી

૫૮૦ દસ્તાનની હાલતમા જળવવાના કાયદા.

બજાવે છે તે બારીકાથી જ્યારે સમજીએ છીએ,
ત્યારે, માળ ઉપર દસ્તાનવાળી ચોરત બેસીને
આખાં ઘેરની “અધપી” યાને આસપાસની
હવાનો સુક્ષ્મ ભાગ કેવો બગાડી નાંખે છે તે
બીના ધ્યાનમાં ઉતરી શકે છે, અને આ બીના
ધ્યાનમાં ઉતર્યા પછી તે ઘેરમાં નીચે ભોંય-
તળે યા ‘માળ ઉપર ક્રિયાક્રમ કરાવવાનું’ કમ-
કમાત ભરેલું લાગે છે અને લાચારીએ અગ્યા-
રીમાં સોંપવું પડે છે, જે અજાણતાં ઘેરની
ક્રિયાક્રમ કરતાં ઘણી રીતે ઘણાં કારણોસર
ઘણીજ ઓછી અસરકારક નીવડે છે, કારણકે
કોઈબી ગુજર પામનારની અધપીની ક્રિયા તેના
કુટુંબના વસ્વાટની જગ્યાએજ થવી જોઈએ છે,
આ “અધપી”ની ક્રિયાઓ શું છે અને તે ઘેરમાં
નહીં કરાવ્યાથી શું નુકસાન થાય છે તે બાબે
ખાસ જુદું લખાણ આ ક્રેતાબમાં લખાણથી

દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૮૧

આપેલું છે. આવી રીતે દુર બેસવાના એક
ધાર્મિક રેવાજને ફેશન અને સુધારાની ધુંધમાં
મુકી દીધાથી, ક્રીયાક્રમો ઘેરમાંથી બીજાકુલ
નીકળી જાય છે, અને જે ધાર્મિક ક્રિયાઓ
વગેરેનો છાપ નાનાં બાળકોની નજર આગલ
તેઓનાં મગજ ઉપર પડવો જોઈએ તે પડી
શકતો નથી. ધાર્મિક કેળવણી તો નાનપણથી
ઘેરની ધાર્મિક રાહરસનો, તરીકતો તથા ક્રીયા
ક્રમો વગેરે ઉપરથીજ શરૂ થવી જોઈએ છે,
અને આવો નાનપણનો ધાર્મિક લાગણીનો છાપ
ભવિષ્યમાં કદીબી નીકળી જતો નથી.

એક બીજી બાબત તો ધણીજ કમકમાટ
ભરેલી છે, અને તે આ છે કે જ્યારે કોઈ
ગુજર પામે છે, ત્યારે માળ ઉપર પારસી બાધ
સાહેબો દસ્તાનવાળી હાલત સાથે બેસી રહે છે.
આ વખતે આખાં ઘેરને કેવો અચ્છાદીઠ રીતે

૫૮૨ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ગેરફાયદો થાય છે તથા તે ગુજરેલાં ઉરવાનને
કેટલું નુકસાન પુગે છે તે “ દરજી-૪-નસુશ ”
તથા “ દરજી-૪-ખુજી ”ના મેળાપની બાબદ
ઉપરથી ખ્યાલમાં આવશે. મરણ પામેલાંની
લાશ ‘ નસો ’ યાને કાઢી જતી ચીજ છે, અને
દસ્તાનવાળી ઓરતની નજર યા તેનાં બદનનો
બદ-પ્રવાહ તે ઉપર પડવાથી તે “ નસા ” નું
જોર દશગણું વધી જાય છે. દસ્તાનવાળી હાલતમાં
તે સ્ત્રીની નજરના તેમજ બદનના મેગ્નેટિક
પ્રવાહમાં ખુદ સુક્ષ્મીક અણુદીઠ ‘ હરીરી ’
(microbes) રહેલી હોય છે, અને તે નજર
યા પ્રવાહ સોજળાં ખીયાં, ખેતી, ફળફળાદી
વગેરેમાં જીવડાઓ ઉત્પન્ન કરે છે, કારણકે
દરજી-૪-ખુજીથી ‘ હરીરી ’ પેદા થયતી છે. એજ
કાયદાને આધારે જો લાશ જેવી મુરદાળ ચીજ
ઉપર તેની નજર યા બદનનો પ્રવાહ પડે છે

દસ્તાનની હાલતમાં બળવવાના કાયદા. ૫૮૩

તો લાશની ઉપર ગલખો કરતી 'દરજી-ઇ-નસુશ' તથા પેલી સ્ત્રીની નજર યા બદનમાંથી બહાર પડતો 'દરજી-ઇ-ખુશ' આ બે પ્રવાહનો મેલાપ થયાથી "દરજી"નો જોશ ધણોજ વધી પડેછે, અને જે 'દરજી-ઇ-નસુશ'નો જોશ અટકાવવાને ખાતર સચકાર, બણતર, ગેહમારણું, વીગેરે ક્રીયાઓ તે વખતે કરવામાં આવે છે તે ખુલ્લું ક્રીયાઓને પેલી ચોરત તદ્દન અસર વગરની બનાવી દે છે.

વળી, જે પહેલા ત્રણ દીવસની ક્રીયા તેમાંથી આ બાઇ સાહેબો મોટી ખલલ કરે છે, કારણકે ભોંય આગલના ચાલુ યસ્તેગાંન, રાતની દર-રોજની સરોશનાં પાત્રાંની ક્રીયા તથા પાદરજી યાને પાછલી રાતનાં ઉઠમણાંની મહાન ક્રીયા તથા ચેહારમના આક્રીનગાંન જેવી સૌથી અગત્યની ક્રીયાઓની અસરમાં ધણીજ ન્યુનતા 'દરજી-ઇ-

૫૮૪ દસ્તાનની હાલતમાં જાળવવાના કાયદા.

બુજી'ના પ્રવાહને લીધે આવે છે, અને જેટલાં પ્રમાણમાં આ કીયાઓએ પોતાની અસર કરવા જોઈએ તેટલા પ્રમાણમાં બીજાકુલ આ માળ ઉપર બેસવાના કુધારાને લીધે અસર થઈ શકતી નથી.

કીયાઓના જેવા સારા મેગનેટીક પ્રવાહો આસ્માન તરફ ઉઠે એવાય છે, જ્યારે ખરાબ મેગનેટીક પ્રવાહો જમીન તરફ હમેશાં એવાય છે—આ 'ઉત્તવુજીય' યાને કુદરતનો અચુક કાયદો છે; અને આ કાયદાઓને આધારે દસ્તાનવાળી હાલતમાં માળ ઉપર નહીં બેસવા માટે ખાસ તાકીદ ફરમાવવામાં આવી છે. જ્યારે ચોક્કસ પ્રમાણમાં એવા ખરાબ મેગનેટીક પ્રવાહો હવામાં ફેલાયલા હોય છે, ત્યારે જમીનની આકર્ષણ શક્તિ તેના મરતબા પ્રમાણે તે પ્રવાહો ઉપર ગાલેબ આવી શકતી નથી, જેનાં પરીણામે

કુદરતના પ્રગટીકરણને કાયદે 'તેહેદરપે-તેહેદરપે' યાને ધીમે ધીમે (gradually) કુવતે તની, કુવતે હમ-ખીશી, કુવતે એખલાકી, કુવતે ઝમીરી, અને છેક છેલ્લે કુવતે રહાની ઉપર તે બદ પ્રવાહોની ઘણી માઠી અસર થાય છે. પરી-ણામમાં કામમાં જેહેકારી યાને અનીતી, બીખારીપણું, હીચકારાપણું, દુરઅંદેશીની ગેર-હાજરી, તનીનાં યાને શરીરને લગતાં દરદોમાં 'તપે દીક' જે જલ્દમમાં જલ્દમ દરદ છે વીગેરે વીગેરે થઇને ઓરત પુરૂષનાં અંદરના દરેક ગએથામાં ન્યુનતા આવીને તેઓનાં સરશોકમાં જે 'ઉસુલ ગોહોર' યાને અસલ ખમીર રહેલું છે તે કુદરતને અચુક કાયદે સોશન થાય છે, અને તેથી આવતી ઓલાહમાં દરેક 'શાખાએ-કુવતે-તની'માં એટલે કે શરીરના દરેકે દરેક મુખ્ય અવયવોમાં 'ગુને-પરવર' યાને 'દરેક

૫૮૬ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા.

ગએથાની પરવરશી કરનાર નુર' હોતું નથી.
આવી રીતે બવીષની ઓલાદ દરેક ગએથામાં
નબળા પેદા પડે છે અને જાહેરી તેમજ ખાતેની
ઇંદ્રીઓના કુવતો કમજોર તેઓનાં પ્રમાણ
પ્રમાણ થાય છે. આવી રીતે ઓધે ઉતરવાને
કાયદે દીનપર-દીન કામ નબળા અને નબળા
પડતી જાય છે. તેટલા માટે નકામે પુકાર કરવો
મીથ્યા છે. ઉપર ઉપરથી તકલીદી સુધારાના
ગાખર ગુખર કરવાના ફાંફાં મારવાના રહેવા
દઇને જે ખરેખરો સુધારાનો માર્ગ આપણા
વપશુરાંન સાહેબે પોતાની આસ્તે વીરથી બતા-
વેલો છે તેજ ખરો એકલો માર્ગ—જે ઉસુલ્યાતી
તરીકતનો છે—તેજ માર્ગ કામે હજીબી પકડવો
જોઇએ. બાકી તો ગમે એટલું કરો પણ આવા
હાલનાં પોકલ કહેવાતા આર્થિક સુધારાથી કાંઈ
પણ સારું પરીણામ આવશે નહીં, કારણકે

દેશતાનની હાલતમાં જળવવાના કાયદા. ૫૮૭

હાલની જે કહેવાતી ઉંચી કેળવણી છે તે કેળવણીની પધતી 'તુરક' યાને ચહક્યાતા દર-જ્જમાં નહીં આવતાં તનજજુલ યાને ઉતરતા દરજ્જમાં આવે છે, તેથીજ તેનાં પરીણામે ઉલટાં આવે છે. હવે આપણી જીરમના કાયદા અનુસાર, ખીજી જીરમના ઉરવાનો કરતાં આપણી જીરમના ઉરવાનો જે ઉંચા મરતવાનું ગુને-પર-વર યાને જીવનશક્તીનું તુર ધરાવે છે તેથી, ખીજી જીરમનાં ઉરવાનોને જે તુકસાન તેઓના 'ગુને-પરવર'ના મરતમા પ્રમાણે થતું નથી તેથી વધારેજ આપણા ઉરવાનને થાય છે, તેથીજ એવા કુદરતના અચુક કાયદાઓ સમજીને આપણા વખ્શુરે વખ્શુરાન અશો રપીતમાન જરથુસ્ત સાહેબે આપણને યાને જરજીશી જીરમનાને ઘણીજ ખારીક તરીકતો આપણા ઉરવાનને રૂચે એવી તરીકતો ખાસ ફરમાવેલી છે તે મુજબ ધ્યાન આપવાજોગ છે.

૫૮૮ દસ્તાનની હાલતમાં જળવવાના કામદા.

હવે, ત્યારે આ બાબદના છેડા ઉપર આવતાં આપણે એટલુંજ કહીશું કે જે જે દીની ફરમાનો હાલની કેળવણી મગજશક્તિને “વહેમ” યા “ખાલી ફાકટના રેવાજ” જેવા લાગે છે, તેમાં ધર્મને આધારે પુણ્ય વજ્રુદી, જેહદ મહત્વતા સમાયલી છે; અને તેટલામાટે નીચે દુર બેસવાના તથા તે વખતે નીરંગ વાપરવાના જે ખાસ અસલ કાયદા છે તેને છોડી દીધાથી ઘણી રીતે કોમની પડતી દશા કુદરતી કાયદે આવે છે તે બીના ખુબ યાદ રાખવી. આવાં સાયન્ટીફીક મતલબ ધરાવનારા દીની ફરમાનો જો નહીં સમજ પડે તો તે સુંગે મહોંડે પાળ્યા કરવામાંજ કોમનો લાભ સમાયલો છે, અને તેને સુધારવાં માટેની ધાંધલો કરી પૈસા ખરચવામાં કોમનું નષ્ટબોદ છે. પૈસો ‘રાદી’ સખાવતમાં ખરચ્યાથીજ કોમનું હિત ખરેખર જળવાય છે, અને છોકરીઓ

માટે ચોરફતેજે જેવી 'ગેરરાદી' સંસ્થાઓ ઉધાડી ત્યાંના મુતવલીઓ સુધરેલા વીચારના થઈને ગરીબ અનાથ છોકરીઓ પાસે "દુર બેસવા" જેવાં દીની ફરમાનો ફરજિયાત મુકાવો દે, અને એ પ્રમાણે બીજાં જેટલાં બી માઠાં પરીણામ આવે તેનો દોષ એ ખાતાંઓ કાઢનારાંઓ, ચલાવનારાંઓ, તથા તેમાં પૈસો ભરનારાઓને માથે રહેશે. એજ પ્રમાણે ગરીબો માટે સસ્તાં ભાડાંનાં મકાન બંધાવવાનાં કોમી કાર્યમાં પણ ગરીબ કુટુંબો માળ ઉપર દુર બેસે યા અખારા કરે, અને ક્રીયાકામની જોગવાઈ આવી અડચણને લીધે નહીં બનાવાથી તે કરવાનું મુકી દે તેનો દોષ એ ખાતાંઓમાં પૈસો આપનારાઓ તેમજ તેના મુતવલીઓ ઉપર રહે છે, કારણકે આ સખાવત "રાદી" નથી. કુદરતમાં જે પૈસો સખાવત તરીકે આપ્યો હોય અને

તેનું પરીણામ જો ધર્મનાં કરમાનો મુકી દેવ-
ડાવવામાં અને ‘અસરે તારીકી’ વધારવામાં મદદ
કર્તા થાય તો તે પૈસો સખાવતમાં નહીં પણ
“ગેરરાદી” યાને ખોટી રીતેજ વાપરેલો ગણાય
છે, અને તેની જોખમદારી તે પૈસા આપનારને
માથે રહે છે, કારણકે તે પૈસાથી ‘અસરે
તારીકી’જ પેદા થાય છે, જેથી તે સખાવતને
‘ગેરરાદી’ ગણેલી છે.

ગુજરેલાંઓની કીયાઓ :

તે કાંઈ કરાવવી જોઈએ? ઘેરમાં કે
દરેમેઢેરમાં?

આ તો જાણીતી વાત છે કે આપણા બાપદાદા-
ઓ જેઓ પેગામ્બર સાહેબના કાલ ઉપર હમેશાં
ઉસ્તવાર રહેતા હતા તેઓ હમેશાં મરણ પ્રસંગની
કીયાઓ બે ભાગમાં કરાવવાનું જરૂરજોઈતી દેખેનના

કાલ મુજબ વાજળી લેખતા હતા : આક્રીન્ધાન, દરન, બાજ, ક્રવદેગાન યાને મુકતાદની ક્રીયાઓ જેવી બધી ક્રીયાઓ હમેશાં ઘેરમાંજ થવી જોઈએ, અને ચળકે, વંદીદાદ, હમાયશત વીગેરે મોટી પાવમેહેલની ક્રીયાઓજ ફક્ત આતશ બેહેરામ કે આતશ આદરાનમાં કરાવવી જોઈએ, એ કાયદો હમેશાં તેઓ પાળતા હતા. પણ મુંબધનાં મકાનામાં માળેમાળ રહેવાનું થયું, ને ઘરમાં બાજ ધરવાની જગા ઘેરવાળાઓએ જેમ હાલમાં માસીક માંદગીવાળી ઓરતોને ઉપર બેસવાનો ચાલ પાડ્યો છે તેમ તે વખતે નહીં રાખીને કબસે આદરીઆનમાં બાજ ધરાવવાની કીધી,—તેથી દરેક કુટુંબની જુદી નહીં પણ જુદાં જુદાં કુટુંબોની સામટી અનજીમનમાં તદન ખોટી રીતે ધરાવા લાગી—તે વખતથીજ જે ખરો રીવાજ હતો તે બેદરકારીથી નીકળી ગયો, જોકે હાલમાં બાહેરગામમાં તો ઘેરેઘેર નીચે બાજ ધરાવવાનો ચાલ હજી મોજુદ છે. પણ અધપીની ક્રીયાઓની ખોરવણીની

આ રીતે પેહેલ થઈનેજ અટકી નહીં, પણ વળી તેથીને વધારે હાલમાં આપણા લોકોમાં સંજોગો ઉલટાઈ ગયા છે, અને જે ક્રીયાઓ ઘરમાં થાય તેજ તેનું ખર્ચ કાર્યસાધક ફળ નીપજે તેવી આક્રીન્ધાન, દરન, બાજ, ફવર્દેગાંન જેવી સઘળી ક્રીયાઓ ઘરમાં કરવાનું કાઠી નાંખી, દરેમેહેર કે આતશબેહેરામમાં પોતાના પંથકીને કરવા સોંપી દે છે. પણ આ પગલું અજ્ઞાનપણાંમાં ભરયાથી આપણાં લોકોએ પોતાને કેટલું બધું નુકસાન કીધું છે તેનો ખ્યાલ નીચેનાં લખાણપરથી સ્પષ્ટ આવશે.

જરથોશ્ત્રી દયેન મુજબ, દરેક ખસ્તે-કુસ્તીયાંન ગુજર પામ્યા પછી તેની ક્રીયાઓ બે ભાગમાં વહેંચાઈ જાય છે : એક, સાદી (હુશમેરદી) ક્રીયાઓ (કે જે “ અધપી ” ની ક્રીયાઓ તરીકે પણ ઓળખાય છે); અને બીજી, પાવમેહેલની ક્રીયાઓ. પાવમેહેલની ક્રીયાઓની અંદર વંદીદાદ, વીરપરદ, નીરંગદીન, હુમાયસ્ત, પારતા,

વીગેરે સમાઈ જાય છે, જે બુલંદ ક્રીયાઓ હરવીસ-
ગાહ યાને પાવમેહેલમાં બરસ્તુમવાલા યઓજદા-
ગ્રેગર સાહેબોજ કરી શકે છે. એ મહાન ક્રીયાઓને
' મેગ્નેટીક કરન્ટ ' યાને વીજળીક પ્રવાહ હમેશાં
આતશે વરાહરાંન યા આતશે બેહરાંમની મારફતે
આતશે આદરાંનજ ખેંચી શકે છે, અને તેટલા
માટે તે ત્યાંજ થવી જોઈએ, તોજ બહુ કાર્યસાધક
પરીણામ આવી શકે છે. પણ જે ક્રીયાઓ ' હુશ-
મારદી ' યાને સાદી છે,—જેવી કે બાન્ધરનું,
ફવધી, આક્રીનગાંન, ફવરદેગાંન, ગાહમખાર, જશન,
ફરેસ્તા, સીરોજ, રોજગાંન (યાને ગુજરાતીઓની
યાદમાં રોજ થતાં આક્રીનગાંન), માહીગાંન (યાને
ગુજરાતીઓની યાદમાં મહીને મહીને પડતા અવ
સરોની ક્રીયા), સાલીગાંન (યાને ગુજરાતીઓની
યાદમાં વરસે વરસે પડતાં ટાંકણાં) ની ક્રીયા
વીગેરે વીગેરે—તે બધી ક્રીયાઓ તેા ફક્ત (૧)
જ્યાં ગુજરાતના અતલગના કે દુરના મરતબા
પ્રમાણે ખેરીઓની " અઈપી " જ્યાં બંધાયલી

હોય યા તો (૨) જ્યાં તે ગુજરનારનાં દોસ્ત-આસ્તાવો ખેશી મીસાલ હોય તેવાં લોકની ‘અધપી’ જ્યાં બંધાયલી હોય ત્યાંજ બધી થવી જોઈએ. આ ‘અધપિ’ એટલે શું તે આપણે હવે ખારીકીથી જોઈશું.

મેહેરના જે સાત વિભાગો થયેલા છે અને જેને મેહેર ન્યાયશ તથા યસ્તમાં ‘અર્ધવિ-દખ્યુ,’ ‘અન્તરે-દખ્યુ,’ ‘આ-દખ્યુ,’ ‘ઉપધરિ-દખ્યુ,’ ‘અદધરિ-દખ્યુ,’ ‘પધરિ-દખ્યુ,’ અને ‘અધપિ દખ્યુ’ નામે આપવામાં આવેલાં છે, તેમાંનો છેલ્લો જે ‘અધપિ-દખ્યુ’ છે તેની મોરદ એ છે કે દરેક શખ્સ પોતાની આસપાસ જે વાતાવરણ પોતાના વિચારઆચાર, રહેણીકરણીથી ચાલુ હોય છે તે અને જેની અંદરથીજ ઉપરથી આવતા આસ્માનોના પ્રવાહો છેવટે આરપાર પસાર થઈ તે માણસના કેશાશના સુરક્ષ સાથે તેને સુખ દુઃખ ચોકસાઈની અસ્પંદી સુધી ચાલુ પાડેલાં છે, અને ચોકસાઈની અસ્પંદી ઉપરાંત

તેનો કેશાશ બરપા થાય છે, તેવી “અધિપિ”ની
 યાને દરેક શખસની લગોલગ નજદીક કામ કરતી
 પેતીકી વાતાવરણને (Personal magnetism)
 “અધિપિ” તરીકે ઓળખાવેલી છે. ત્યારે એ
 કાયદા મુજબ ગુજરનારની જ્યાં “અધિપિ”
 બંધાયેલી હોય, તે જ્યારે જીવતો હતો ત્યારે
 તેની સાથે રાત દીવસ જેઓ વધુ આકર્ષણ—
 પછી તે લોહી, તોખમ, ઓદાન, શીર, તેવીધી,
 વાસ્ના, કે અતીષ પ્યારથી થયું હોય તે—માં
 વસ્ત્યાં હોય તેવી મેગ્નેટીક ખેંચાણવાલી વિચાર-
 વાતાવરણ જ્યાં હજી થઈ હોય, ત્યાંજ અંતઃ
 કરણ સાથના મીથ્ર (યાને વિચાર) ગુજરેલાં
 ઉરવાનને માટેના બની શકે અને તેવાજ મીથ્ર
 પેલાં ઉરવાનની ક્વધીને ખોલોંચી તેને વળતું
 ખેંચાણ કરી શકે છે. “અધિપિ” વગર ઉરવાનનાં
 જાનતું ખેંચાણ અહીં થઈ શકતું નથી.

આપણામાં ફક્ત જે ગુજરેલાં ઉરવાનના અહીં
 કાઈબી ખેશી કે દોસ્તઆસ્નાવો નહીં રહ્યાં હોય

તેવાઓનાજ અપવાદના બાબમાં “ શાયસ્ત લા શાયસ્ત ” યાને ન છુટકે તે ગુજરેલાં હરવાનની કીયાઓ તેનાં કુટુંબ સાથે સંબંધ ધરાવતા પંથકીને સોંપવામાં આવતી હતી, કારણ કે તે સીવાય બીજે કોઈબી ચારો નહીં હતો. પણ જ્યાં સુધી મરનારનાં કોઈબી મરતબા પ્રમાણેનાં ખેશીઓ દાખલા તરીકે તોખમ, ઓદાન, શીર વાસ્તાના મરતબા પ્રમાણેનાં ખેશીઓ તેમજ જીવેજન દોસ્તો હયાત હોય ત્યાં સુધી તો તે મરતબા પ્રમાણે ખેશીઓનાં લોહી, તોખમ, વાસ્તા, મીથ્ર, મોહબત વીગેરેની અસરથી જે એક બળવાન મેગ્નેટીક પ્રવાહ બંધાય છે, તે પ્રવાહની અંદરજ કીયાકામ કરાવવી જોઈએ. હવે જે હવાનો અહીંથી રહેલત પામી પોતીકાં સુક્ષ્મ કેહરપની અંદર અનદીક આલમમાં રહીને પોતીકા મીથ્ર પોતીકા ચહુડકિતર મરતબાના ખેશીઓ તરફની કીયાની આશાથી ચલાવ્યા કરે છે તે વખતે જે અહીંના તેનાં જીવતાં જડાલાંઓ તરફથી

બંધાયેલી આ “અર્ધપિ”નું જેંચાણુ તે ક્રીયા-
કામ થતી વખતે હાજર નહીં હોય તો હરવાનોનાં
ઉપલા મીથ્રની ખાસ્તર (યાને વિજળી) અહીં
જેંચાતી નથી, અને આવી રીતે “અર્ધપિ” ની
બહાર ‘હુશ્મોરદી’ ક્રીયાઓ કરાવવાથી તે ક્રીયા
ઓની મક્સદ મુદલ પાર પડતી નથી. તેથીજ
અવસ્તામાં લખેલું છે કે અષાઢનામ ફરોહરોની
તુફેલમાં ગુજરાતી હરવાનો, નીચે આપેલા ક્રવર-
દીન યસ્ત, કરદો ૧૩ મો, ફકરા ૪૯-૫૦
મુજબ, “અર્ધપિ” નીજ ચાલુ ખાહેશ કરતાં
રહે છે કે “કોણુ અમુને વખાણુશે ? કોણુ અમુને
ચાહુશે ?”

અષાઢનાંમ વંધુહીશ સુરાઓ રપેન્તાઓ
ક્રવપયો યજ્ઞમધદે. યાઓ વીસાદ આવયેધન્તિ
હમરપથમએદએમ પધતિ રતુમ, આઅત અગ્ર
વીચરેન્તિદસ પધરિ ક્ષકનો અવત અવો નિદના-
ઓંધહેમ્નાઓ.

કો નો રતવાત, કો યનર્ધતે, કો ઉદ્યાત, કો

ક્રીનાત, કેા પધતિ-જનાત, ગઓમત જસ્ત વસ-
વંત અપ-નાસ નેમંધહ. કહે નો ઈદ નાંમ
આધર્ધરયાત, કહે વો ઉર્વ ક્રાયેજયાત, કહાધ
નો તત દાગ્રેમ દયાત, યત હે અંધહત ખધરયાંન
અજ્યમ્નેમ યવએચ યવએતાતએચ.

યાને “અષાઉનાંમ” નાં લલાં, શુરાં, તથા
આખાદી કરનારાં ફરોહરોની સાથે યાને
લલાં, શુરાં, આખાદી કરનારાં “અષાઉનાંમ ક્રવષી
ઓ.”* ની સાથે હમો એકતાન થધએ છીએ, જેઓની

* અહીં નોંધવું ઠીક થધ પડશે કે ગુજરૈલાં
ઉરવાનોના ફરોહરો “અષાઉનાંમ”નાં ફરોહરોની
તુફેલમાંજ ઉતરે છે, કારણકે ફસલી મુકતાદ વખતે
કુદરતના ખર-વકતે જે બધાં ફરોહરો અહીં આવે
છે તેમાં જીરમાની આલમ પર ગયલાં ઉરવાનોનાં
ફરોહરો “અષાઉનાંમ ક્રવષીનાંમ” ની તુફેલ
વગર આવે છે, જ્યારે અરવાહી આલમપર ગયલાં
-પછી તે ઉરવાનો ચસ કેશરો ઉપર હોય કે ‘જળ
-સળ’ ભોગવતાં હોય—તેને લગતાં બધાં ફરો-

તુફેલમાં ગુજરાતી ઉરવાનેનાં અશો-કરોહરો હમસ્પથમએદેમ ગાહમ્બારના હોંગામ ઉપર ખાનદાન ચાને કુટુંબની “અધપિ”ને લીધે આવે છે, (તથા) આએ મદદની ખાહેશ રાખતાં દશ રાત (ચાને ફરવરદેગાનના પહેલા દશ દીવસો) તે તરફ કર્યો કરે છે, કે :

‘કાણુ હમુને સ્તોત પુગાડશે ? કાણુ એકતાન થશે ? કાણુ કીર્તી ગાશે ? કાણુ મોહોખત રાખશે ? “ગઓ”* ચાને સલી પેદાયશના ખોરાક સાથના

હરોને ‘અષાહનાંમ’જ આપેલાં છે. ફરવરદેગાંનના દશ દીવસ દરમ્યાન બધાં ઉરવાનો ઉતરે છે તેથી ‘અષાહનાંમ’ની તુફેલ આ ફકરામાં આપેલી છે એ અચુક કાયદો ધ્યાનમાં રાખીનેજ આ વાક્યમાં “અષાહનાંમ ફરવી” શબ્દ ખાસ વાપરેલો છે.

* “ગઓ” એટલે સલી પેદાયશનું ચાને પોતે હૈયાત રહી ખીજને પોષણ કરે એવું ખાણું, જેમાં “ગાહશ—હુદાઓ” ચાને દુધ-ધી તેમજ વનસ્પતી વીગેરે આવી જાય છે, પણ ક્રીયાકામમાં તેા તેઓનું ખોરેહ કામ આવે છે.

તથા વસ્ત્ર યાને સીઆવ સાથના હાથે (તથા) અશોઈ તરફ પોહોંચાડનારી બંદગીથી કોણુ (હમુને) આદરમાન આપશે ? હમારાંમાંના કોણુનું નામ અહીંઆં યાદ કરવામાં આવશે ? તમારાંમાંનું કોણુ અમારાં હરવાનને યાદ સાથે એકતાન કરશે ? હમારાંમાંનાં કોણુને તે ભેટ (યાને માંગના સ્તોત) આપવામાં આવશે ? કે ને (ભેટ) હમેશને હમેશ સુધી તાજ ખોરાક (તરીકે અમને) થાય.”

ત્યારે આ “અઈપિ”માં ઉત્પન્ન થતી ખાસ્તરનાં આકર્ષણનો કાયદો અગત્યનો છે. આજે તો દરન બાજ આફ્રીન્ગાંન ઘેરમાંથી હડસેલી કાઠી અચ્ચારી માં સોંપી આપણા લોકો પોતાની સગવડ સાંધવા છટકી જાય છે. પણ અચ્ચારીમાં કીધેલી દરૂન બાજ વીગેઈ “હુરમોરદી” ક્રીયાઓ, “અઈપિ”ની ખાસ્તરનાં જોઈતાં ખેંચાણની ગેરહાજરીમાં, બે ત્રત્યાંશ ભાગે રદ જાય છે અને ફક્ત તે ક્રીયાઓ વેળાએ લાજુતાં અવસ્તા

માંત્રના એક ત્રત્યાંશ ભાગની માંત્ર તરીકેનીજ અસર ફક્ત મલી શકે છે; તેથી ક્યારે? જે અવસ્થા માંત્ર હાલની માફક જે બેપરવાહીથી અને જેમ ગમે તેમ અને ગમે તેવી બહુકદાર ઈલેક્ટ્રીક બતીઓ નજદીક બાણુવામાં આવે છે તેમ નહીં, પણ અશોધ ભળવીને અને માંત્રને લગતા તદ્દન સાયન્ટીફીક કાયદા પાળીને બાણુવામાં આવે ત્યારેજ તે એક ત્રત્યાંશ અસરથી મળી શકે છે, કારણકે બીજી કોઈબી બતી નહીં લેતાં ફક્ત રોગન (યાને ધી યા વનસ્પતીક તેલ)ની લાઇટ કે જે પણ બાણુતી વેળા ત્રણ 'કદમ' દુર રાખવાનું ફરમાન છે તે લાઇટ લઇને જે માંત્ર બાણુાય તેજ તે સ્તોત કતે ન થતાં તેની અસર એક ત્રત્યાંશ ભાગે મલે છે, નહીં તો બહુકદાર રોગનીમાં તેના સ્તોત કતે થઇ જાય છે.

વળી "અધપિ" માં હુરમોરદી ક્રીયા કામ થવાથી જેમ ગુજરાતી ઉરવાનોને તે ક્રીયાઓ પુગી શકેછે તેમ તે ઉરવાનો

તરફના આશીશોનો કુદરતી વળતો અચુક બહલો. તે ક્રીયાઓના જવાબમાં અહીં ક્રીયા કરાવનારાંઓને ફક્ત “અર્ધપિ”ની ખાસ્તર મારફતેજ પોહોંચી શકે છે. જે માટે હાલના મોજુદ અવસ્થામાં ખુલ્લી સાબેતી નીચે મુજબ મળે છે :—

ક્રવર્હીન યશત,—કરદો ૧૩, ફકરા ૫૧-૫૨;

આઅત યો ના હીચ ક્રા યજ્ઞધતે ગઓમત જસ્ત વસ્ત્રવત અષ—નાસ નેમંધહ અહમાઈ આક્રીનેન્તિ દંનૂતાઓ અધનિતાઓ અત્તિશતાઓ ઉધ્રાઓ અષાહનાંમ ક્રવષયો.

બુયાત અદ્ધિ ન્માને ગેહશ્ય વાંશ્વ ઉપ વીરનાં મ્ય, બુયાત આસુશ્ય અરપો દેરેજરસ્ય વાક્ષો, બુયાત ના સ્તાહયો વ્યાખનો, યો નો બાહ ક્રાય-જ્ઞધતે, ગઓમત જસ્ત વસ્ત્રવત અષ—નાસ નેમંધહ.

યાને “વળી જે શખ્સ ખોરાક સાયના અને વસ્ત્ર સાયના હાથે તથા અર્થોર્ધ તરફ પોહોંચાડ-

નારી બંદગીથી તે (ફરોહરોની) સાથે એકતાન થાય, તેને “અપાહનાંમ”નાં ફરોહર ખુશ્તુદ થયલાં, દુઃખી નહીં થયલાં, અપમાન નહિ પામેલાં ગાલેબ ફરોહર દુવા દે છે : (કે)

‘આએ ઘેરમાં (યાને જે કબીલામાં ફરોહરની ક્રીયાઓ થઈ હોય ત્યાં) ગાયઢોરની તથા માણસોની જીઆદતી થને । સેતાબ ચાલના ઘોડા તથા મજબુત ગાડી હોને । જે કોઈ ખોરાક સાથના તથા વસ્ત્ર સાથના હાથે અરોઘ તરફ પોહોંચાડનારી બંદગીથી હમારી સાથે ખચ્ચીત એકતાન થાય તે શખ્સ જોરમંદ તથા અનજુમનનો સરદાર થને ’” ।

ત્યારે ‘અધપિની ખાસ્તર અહોંથી “હુશ્મોરદી” કીયાની અસર અણુઢીઠ આલમમાં ઉરવાનને પોહોંચાડવા તથા ત્યાંથી પોતીકાં ગુજરાતીઓ તરફના આશીશો અહીં ઉતારવા માટે સૌથી અગત્યની બેવડી મારફત તરીકે કાર્ય કરે છે.

ઈત્તમીયત યાને સાયન્સ એટલે ખરેખરાં જ્ઞાનની ગરહાન્તરીમાં પોતાના માની લીધેલા વિચારોથી અહીં કેટલાકે વળી એમ સમજાવવા નીકળી પડશે કે “ ઘરનાં મહાન કરતાં દરેમેહેરનાં મહાનો અતી વધુ પવીત્ર હોવાથી, ત્યાં બધી બાબદરૂન વીગેરે ક્રીયાકામ કરાવે તો તેમાં ખોટું શું થઈ ગયું ? હલકું, દરેમેહેર જેવી પાક જગ્યામાં ક્રીયાઓ તો સરસ થાય ! વીગેરે ! ” પણ શું ત્યારે ધર્મની બાબદમાં સૌ સૌ ઇત્તમીયતથી દુર પોતપોતાના ફક્ત માની લીધેલા અને પોતાના કલ્પીત પાયા વગરના વિચારો અને પોતાનાં ભેળમાંથી તારવી કાઢેલી ફીલસુફીથીજ હજીબી ચાલવા માંબરો, કે પેગામ્બર સાહેબે કયા કુદરતના અચુક કાયદે ચોકસ ચોકસ ક્રીયાઓ ઘરમાં ખેશકુટુંબની “અધપિ ” માંજ, અને ચોકસ મહાન ક્રીયાઓ આતશે ખેહેરાંમ અને આતશે આદરાતનાં મહાનમાંજ, કરવાની તાકીદ કરી છે તે કાયદો પીછાણીને તે મુજબ અમલ કરવા માંબરો !

ઉપલા સવાલનો ઇદમીયતથી જવાબ છે, અને તે એજ કે વાહેરે હકીકીમાં યાને એકપણામાં તો તે સાહેબ શેદાનશેદ એકલોજ છે; બાકી સુધીની દરેકે દરેક ચીજ “દુધ” (યાને બેપણું,) અને “દુધમાં દુધ” યાને કે “જુદત” (એટલે બે યા બેથી વધુ ચીજો સાથે મળીને કાર્ય કરવા) નો કાયદો અને “જુઝ” નો કાયદો (એટલે બે યા બેથી વધુ ચીજો એકમેકની સામે થઈને કાર્ય કરવા) ના કાયદાઓને આધીન છે. દાખલા તરીકે, ગમે તેવું સરસમાં સરસ બીયું હશે, પણ જ્યાં સુધી તેને ઉગવા માટે પુરતું પાણી, તડકો, હવા, રોશની મળી, ખાતર વીગેરે ચીજો તેની સાથે લાયક “જુદત” તરીકે મળશે નહીં, ત્યાં સુધી તે બીજ પોતે પોતાની કુદરતી અસ્પંદીમાં જાડ તરીકે ઉગવાનું કાર્ય કદી કરી શકવાનું નથી. તેજ પ્રમાણે, “હુ-શ્મેરદી” ક્રીયાકામની જે લાયક કુદરતી “જુદત” પેગામ્બર સાહેબના કોલ મુજબ “અધપિ” છે તે “અધપિ” ની અંદર જ્યાં સુધી તેવી ક્રીયા-

કામનાં બીજ રોપીશું નહી, ત્યાં સુધી તે ક્રીયા-
કામનું ફળ કદી ઉપજવાનું નથી. “હુસ્મોરદી”
ક્રીયાઓનો સરશોક યાને ગુણ એવો છે કે તે
“અઘપિ”માં થઈ હોય તોજ તેની પુરેપુરી અસર
અને ફળ મળી શકે. ખાલી હરન મલીદો કે કુંટફળ
અહીં તૈયાર કીધાં તેથી કાંઈ ગુજરેલાં ઉરવાનનાં
ફરોહરો અશાહનામની તુફેલમાં એકદમ અહીં ઉ-
તરવા કે ખેંચાણ થવા પામતાં નથી. “અઘપિ”
ની મારફતે આપણી પોતીકી ખાહેશના મીઠ્ર અને
ક્રીયાકામ મારફતે દરેક હાજર રાખેલી મ્યજદના
ઉપજવેલા બધા માંત્રના સ્તોતથી ભરપુર હૃદય મે-
બેટીક પ્રવાહો બધા સાથે મલે છે તોજ તે પ્રવાહો
ઉરવાનની ક્રીયાકામ માટેની અણહીઠ આલમમાંની
ચાલુ ખાહેશના મીઠ્રની ‘ખાસ્તર’ સાથે એક-
તાન થઈ તે ઉરવાનની ક્રવષીને ‘અશાહનામ’ની
તુફેલથી પુગે છે, અને તેજ વખતે ગુજરેલાં ઉર-
વાનને ક્રીયાથી પોહોંચતી રાહતના બદલામાં તેની
તરફના બુલંદ આશીરો અહીં તેનાં જીવતાં ખે-

શીઓ ઉપર કુદરતી અચુક કાયદે ઊતરે છે. કીયા કામોની આ કેવી બુલંદ અસરો છે ! હજારો દરદ હોને આપણાં વખતોમાં સાહેબ અશો રૂપી તમાન જરથોસ્ત ઉપર, કે તેવણે જીવતાંઓ અને ગુજરેલાંઓને એકઠી વખતે બેહદ કાયદો કરે તેવી મહાન અધીની કીયાઓ કુદરતને કાયદે રચીને આપણને બખ્શેશ કરી ગયા છે ! ક્રુરદેગાંનના સૌથી મહાન અવસર ઉપર તો ગુજરેલાંઓનાં દરેક દરેક ફરોહરો ‘અશાહનામ’ ની તુફેલમાં પોતાની “અધપિ”નીજ યાને કે સગાં બહાલાંઓ અને જની દોસ્તોની પોતીકી વાતાવરણની અંદર ઉતરવાની ખાહેશ કરે છે અને તેટલામાટે અવસ્તામાં તેઓને મોહોલ્લાઓમાં યાદ કરતાં દેખાડયાં છે, અને જે મુક્તાઈની કીયા, ઘેરમાં કે જ્યાં તે ગુજરેલાં ઉરવાનના સંબંધની “અંધપિ” રાત દહાડો બંધાયલી હોય છે ત્યાં નથી કરવામાં આવતી, તો ઉરવાનોનાં ફરોહરો નીસોસ અને દલગીર થઈ જાય છે, જેથી કુદરતી કાયદે કહુવા અહીં તેનાં જીવતાં બહાલાંઓ

ઉપર ઉતરે છે, યાને કે આપણે દરેક બસ્તેકુસ્તી-
 આંનો આપણાં ગુજરેલાં ંહાલાંઓની કીયાકામ
 કરાવવા માટે જે “કેશાશ” યાને માંગતું લેણું
 અદા કરવાના કુદરતી કાયદે બંધાયેલા છીએ તે
 કેશાશમાંથી, કીયાકામ નહીં કરાવ્યાથી યા બેપર-
 વાહીથી ગમે તેમ કરાવ્યાથી, આપણે છુટવાને
 બદલે વધુ કેશાશમાં આપણે સપડાઈએ છીએ, કે
 જે કેશાશ આપણને હવે પછી મોટાં દુઃખ સાથે
 ભરપાઈ કરવોજ પડશે. તેટલાજ માટે, ઉપર ર-
 મજમાં યાને ભેદમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે “અશે
 ફરોહરોના નાસીપાસ થવાથી કુદરતી કાયદે કંદુવા
 અહીં ઉતરે છે;” બાપી, ગુજરેલાં ઉરવાનો પોતે
 કદીખી આપ દઈ શકે નહીં, તેઓ માટે તેમ કરવું
 અશક્ય છે; રાહ ભુલેલાંઓને ઠેકાણે લાવવા તો
 કુદરત એકલી પોતે તદ્દન સામર્થ્યવાન છે. ત્યારે
 આટલો બધો પૈસો ખરચી, આટલી બધી જોહમત
 ખેંચી, કીયાકામ કરાવવા છતાં, આપણે આપણાં
 ગુજરેલાં ઉરવાનોને કાયદાસર કીયાઓ નહીં પો-

હોંચાડવાથી, તેઓ તરફથી ક્રીયાના બદલામાં કુદ-
રતી અચ્ચુક ઉતરતા આશીરો, ક્રીયાઓ ઘેરમાં ક-
રીને મેળવવાને બદલે આપણે અગ્યારીમાં દરન
બાજ સોંપીને, ખરેખર ઉડારી મેલ્યે છીએ, એ શું
આપણને કંઈ થોડું નુકસાન છે ? તેથીજ આપણા
ન્યાયાને ક્રીયાકામ કાયદાસર કરાવીને જેવા દરેક
આત્મીક (spiritual), માનસીક (mental), નૈતીક
(moral), હમખેશી (social), અને શારીરીક
(physical), બાબદોમાં સુખી હતા તેવા આપણે હાલ
માં નથી, અને પૈસો ખરચેલો કારગત લાગતો નથી.

યાદ રાખવું કે જેઓ ક્રીયાકામ મુદલ નથી કરા-
વતા, તેઓ કાંઈ પોતાની ગંભીર જવાબદારીમાંથી
એક રતીભારખી છટકી જતા નથી. તેઓ તો પુરે-
પુરા પોતીકાં ગુજરાતીઓ તરફની ફરજના ચોર છે,
જેનો પુરેપુરો જવાબ એક દહાડો અહીંથી રહેલત
પામ્યા પછી અત્યંત ગમગીની અને દુઃખદાયક
પસ્તાવામાં આપણે પડશેજ. પણ અહીં તો આપણે
જેઓ હજીખી ખરાં ઠીકથી પોતાનાં ગુજરાતી ખેશી

ઓ તરફની ફરજ અદા કરવા માંગે છે તેઓને ખરે સાચો રાહ બતાવવા માટે આટલું સખત પણ સાચું લખાણ કરવું પડ્યું છે.

આપણા હાલના પારસી ઘેરવાલાઓ ફક્ત પૈસાને ખાતર, વધું ભાડાંની લાલચે, માળ ઉપરજ ઓરતોને દુર ખેસવાની ફરજ પાડે છે. ત્યાર અંચે હમદીનો ! અહીં આપણે શું પૈસોજ ભેગો કરવા જન્મ લીધો છે, કે ઉરવાનની વૃદ્ધિ કરવા ખરેખર આવેલાં છીએ ? અહીં દીનદાર ધાર્મિક વળણનાં લોકોને ઘેરની અંદર કીયાકામ (દફતાન વાળી ઓરતો ભોંયતળ્યે રહેવાને બદલે માળ ઉપર ખેસે તો કઠીબી કીયાકામ તે આખાં ઘેરમાં—ભોંયતળ્યે સુધાં—થઈ શકેજ નહીં) કરતાં અઠ-કાવીને, પેલી દુન્યામાં પોતાનાં ઉરવાનની કેરી દુરદશા વશે તેનો તો ઘેરવાળા માતખર ધણી-ઓએ ખ્યાલ કરવો જોઈએ ! વળી, આજે સસ્તાં ભાડાંની ચેહેલીઓ ને બીહડીંગો કેટલાક કામના હમદીન ખેરખાહો સંખાવતરૂપે ઉભી કરે છે તો

ત્યાં પણ તેઓ “અધપિ”નેજ જડમુજથી ખોર-
વવાના કાનુનોથી કામ લે છે એ બહુજ અફસોસ
ભરેલું અને જરથોશ્તી દ્યેનના કાયદા જહેર રીતે
જાણમાં આપ્યા પછી નામોશીભરેલું છે. આવી
સસ્તાં ભાડાંની ખીલડીઓમાં જે ગરીબ હાડમાર
થયલાં કુટુંબો પોતાના મુરખી છત્ર કે પાળનહાર
અચળુઆ ગુમાવી દેવાનાં કારણે સખીવજીદોનો
આશરો ફરજના મારયા શોધે તેઓનો કહેવાતા
પરમાર્થી અને સખાવતી તળેહનાં લોકો પહેલાં
દીન-ધર્મ છાડાવી, જે છેલ્લો એકપુરો દીલાસો
અને ખરેખરો કુદરતી ટેકો તેઓની હાડ-
મારીમાં થઇ પડે તે—યાને કે સાધારણ
જરથોશ્તી ક્રીયાકામો—જેવી કે દરૂન ખાજ,
આફ્રીન્ગાંન, મુકતાહ, વીગેરે—ઘેરમાંથી હડ-
સેલી કાઢી અગ્યારીમાં ફેંકી દેવાની તે લોકોને
ગોયા ફરજ પાડે, તો તેઓ જરથોશ્તી દ્યેન
મુજબ ખરેખર પરમાર્થી ગણાઇ શકાય નહીં,
અને તેઓનાં કાર્યો ખરી સખાવતના થવાને બદલે

“ગર—રાદી”જ (યાને કુદરતથી તેમજ જર-થોક્તી દ્યેનથી ઉલટાં) ગણાય, જે માટે કુદરત તેઓ પાસેથી તેનો રાહે-રાસ્ત હીસાબ લેશે, કારણ કે “અશોઈજ આપણે જરથોક્તી ધર્મે છે,” અને સખાવત તેટલામાટે અશોઈની લાઇનનીજ યાને “રાદી”જ થવી જોઈએ, અને કોઈને તેની ગરીબીને ખાતર ધર્મ પાળતો અટકાવવો એ “અશોઈ” નહીં પણ પહેલાં નંબરની “દુરવંદી”ને “આશમોગી” છે. અહીં ખુબ નોંધવું કે આપણે હરજોજ એમ નથી કહેવા માંગતા કે સસ્તાં ભાડાંની બીલ્ડીંગો ને ચાલીઓ નહીં બંધાવવી જોઈએ, ને એવી સખાવતો નહીં કરવી જોઈએ; પણ આપણે બસ્તે-કુસ્તીઆન થઈને અશોઈના નિયમના ભોગે સખાવત કરીએ તો તેનું પરિણામ સખાવત કરનારાઓનાં અને આપણી જરથોક્તી કોમના લાભમાં ખુફ, ખુફ અને ખુફજ અંતે આવવાનું! જે સખીવજ્ઞદ હમદીનો ચાહે તો ઘણાં મકાનો

વચ્ચે માસીક માંદગી માટે વાપરવાનો એક એલા-
હેદો ખંડ (જેમ રૂઆંનને માટેની તદ્દન એલાહેદી
જગ્યા થાય છે તેમ) સુખશાંતીનાં નિયમે
ધણે સરસ આળે રાખી શકાય અને ત્યાંનાં
વસ્ત્રાં સર્વે લોકાને તેનો ઉપયોગ કરવાની ફરજ
પણ પાડી શકાય, કારણ કે ધણાં કીકાયત લાડે
તે સુખશાંતીવાળાં મકાને તેઓને મળી શકે છે,
યા હાલ સુધી ચાલતાં આવેલાં ધોરણે દરેક
મકાને ભોંયતળયે પણ એવી સગવડ બનાવી શકાય.
અમાઉ બહાનુ' લાવતાં હતાં કે ભોંયતળયાં વાસ
મારે છે ને સરઠી થાય છે ત્યાં કુટુંબની ફરતાન
વાળી ઓરતોને કેમ બેસાડયે ? પણ હાલમાં તો
બધે સુખશાંતીના નિયમે અને હજનેરી કળાથી
ઘેરા માંધવાની મોટી મોટી વાતો થાય છે અને
વળી ભોંયતળયે લાડુંતો વટીક વસાવવામાં આવે
છે, ત્યારે ઉપલી વજ્રુદ વગરની ફલીલ તો તલમાર
પણ ટકી શકતી નથી. ખુલ્લે ખુલ્લું કહી દેઓ કે
અમને ધર્મેનું આ ફરમાન ગમતું નથી, અને

કુદરતની સામે જઈ અમે તો હાડમાર થવા અને આવતી ઓલાઈને હાડમાર કરવાનો રસ્તો લેવા શાંત છીએ, યાતો એક ઓરડાનું બાકું ગુમાવવા કરતાં ધર્મનાં ફરમાનનો અનાદર કરવાનું વધુ પસંદ છે. ખુદા આપણી કોમને નેક તોફીયત બદ્દે, અને આપણા પાકબદ પેગામ્બર સાહેબે બતાવેલો ખરો બધી રીતે સુખી થવાનો એકલો માર્ગ, જે અરોાધની તમામ તરીકતોનો છે તે માર્ગ અખત્યાર કરી, પોતાની આત્મીક-માનસીક-નૈતીક-હમખેશી તથા શારીરીક વૃદ્ધિ કરે !

ત્યારે સેવટ, જેઓ ક્રીયાકામે કરાવવા હજીખી મોટા ભાગે તલબગાર છે તેઓ સર્વેને અરજ કરવામાં આવે છે, કે બધી ‘હુસ્મોરદી’ સાદી ક્રીયાઓ—બાજધરનું, ફરેસ્તા, પાવી, જશન, ફવશી (યાને ફરોખશી), ફવરદેગાંન, રોજગાંન, માહીગાંન (યાને મહીને મહીને પડતાં ટાંકણાં), સાલીગાંન (યાને વરસે વરસે પડતાં ટાંકણાંઓ) વીગેરે, વીગેરે બધી તમારાં વસ્વાદનાં મકાનમાંજ તમારી

કુટુંબી અધપિની અંદર જરૂર કરાવતો, ને તેને માટે દરેક સંલોગો શોધતો, જેમાં તમારો ખુદા તમને સહાય થશે, અને દરેકેદરમાં આવી 'હુશ્મારદી' ક્રીયાઓ કરાવવાથી તેનું પરીણામ ખડૂજ ન્યુનતામાં આવે છે એમ ખુબ ચાહ રાખતો, કારણ કે તેથી,

(૧) પૈસો અને જેહેમત મોટા ભાગે કારખત લાગશે નહીં;

(૨) આ ક્રીયાઓ ગુજરાતી ઉરવાનને 'અધપિ' નાં ખેંચાણની ગેરહાજરીમાં પુગી શકશે નહીં, જેથી રાહત મેળવવાને બદલે તેઓ નિતોસ થઈ જશે, અને આપણાં ઉપર કુદરતી કડુવા ઉતરશે, યાને કે એક ઉરવાનનાં કેશાશમાંથી મુક્ત થવાને માટે આપણે ક્રીયાકામ કરાવવી જોઈએ, પણ ક્રીયાકામ અધપિને કાયદે તે ઉરવાનને નહીં પહોંચવાથી તે ઉરવાનનાં કેશાશમાં આપણે વધુ પ્રમાણમાં લપકાઈએ છીએ, જેને કડુવા કહેવામાં આવે છે.

(૩) ગુજરેલાં ઉરવાન તરફના વળતા આશીશ 'અર્ધપિ' વગર મળી શકશે નહીં, જેથી આપણી મહત્ત્વી આમાદી યર્ધ શકશે નહીં; અને તેથી મોઢા ભાગે આત્મીક-માનસીક-નમ્મતીક-હમખેશી તેમજ શારીરીકમાં.

(૪) ગુજરેલાં તરફની ફરજમાં આપણે પછાત પડ્યે છીએ, અને એની જવાબદારી આપણે શીર કટલી બધી રહેશે તે તો ઉરવાનને અહીંથી રહેલત પામ્યા પછી જે એનમ (યાને અંધકારનો પરદો) ઉચકાઈને દુઃખદાયક પસ્તાવો થશે ત્યારેજ આપણને બરોબર બબર પડશે.

જે કીયાકામ નાણીજોઈને કે અણુનણપણે જેમ ગમે તેમ હીનતાં કાયદા પાલ્યા વગર કરાવ્યાથી ઉપર મુજબ પરીણામ આવે છે, તો પછી કીયાકામ કરાવવાનું સદંતર મુકી દીધાથી કેટલું બધું બંબીર દુઃખદાયક પરીણામ સોચવું પડશે તે ઉપર ખુબ નેગાહ પોહોંચાડજે. ગુજરેલાંઓનું કીયાકામ તો નહીજ ચુકવું જોઈએ, પણ તેને

માટેના લાયક સંજોગોની ખરાં દીલની ફાજથી તલબ પણ સાથે સાથે ચાલુ ધરાવતી જોઈએ, કારણકે આ તો કુદરતનો કાયદો છે કે જોએ ખરાં દીલથી ખરી રાહી ચીજની ઉમેદ કરે છે તેઓને ખુદા તે કામમાં મદદ કરે છે. બાકુતો જો ખરાં દીલથી ક્રીયાકામને લાયકનાં ધરો મેળવવની પાછી ખાહેશ કરે, તો ઘેરવાળાઓને તેવાં મકાનો પુરાં પાડવાની ફરજ પડશે. ફાખલા તરીકે, હાતનાં ધોરણે બંધાયેલાં બધાં મકાનોમાં ભોંયતલ્લેનો એક મળેહનો ચોરડો એલાહેદો માસીક માંદગી માટે રાખવામાં આવે, જેને લગતું બાકુ બધાં બાકુતો પોતપોતામાં વહેંચી લે, તો ઘેરવાળાના લોભને પણ અલવલ આવશે નહીં; અને બીજા હાથ ઉપર, આવાં મકાનોમાં પોતાની ઘેરની ક્રીયાઓ ઘેરમાં કરાવીને પોતાનો દરેક વાતે ચહડયાતો ફાયદો જોશે, અને આત્મીક ફાયદા કરતાં બીજો કયો ફાયદો ચહડયાતો હોઈ શકે?

ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે બુલાધ
 મયલી એક સૌથી બુલંદ
 કીયા :

“ પાએ-મોજદ ” યાને ગુજરેલાં
 ઉરવાનને ‘ પ્યારનો બહલો ’ આપ-
 વાની મોતેખર કીયા.

ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે સૌથી મોટી
 ‘ રાદી ’ સખાવત કેઇ ?

જમાનાની ગરદેશથી જરથોસ્તી દએનના ૨૧
 અસલ નરકોમાંથી હાલમાં ફક્ત આશરે એક
 નરક બચી ગયલું જણાવવામાં આવે છે, અને
 તેખી એક નરક કકડા બુકલા રૂપી હાલતમાં
 બચવા પામ્યું છે. આવી જરથોસ્તી દએનની
 મયલી હાલતને લીધે, ઘણીએક કીયાઓ અને

પાએ-મોજદની જુલામલી મોતેખર કીયા. ૬૧૯

ફરમાનોની હસ્તીની પણ ખખર આપણા લોકોમાં જગવાવા પામી નથી, જે કીયાઓમાંની એક ધણીજ બુલંદ કીયા તે ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે અસલ કરવામાં આવતી “પાએ-મોજદ”ની મહાન કીયા છે. આ “ પાએ-મોજદ ” ની કીયાનો ખ્યાલ અને નામ નિશાન વટીક આપણાં લોકો જમાનાની ગરદેશથી સદંતર ગુમાવી બેઠાં છે. હાલમાં, ‘ પાદ-રઝ ’ વખતે (યાને પાછલી રાતનાં ઉઠમણાં વખતે) ધ્રુપ નીરંગ (જેને અસલ મીથ્રી કીયાને નામે ઓળખતા હતા તે) તેમજ “ ગાહે ” (જેને માટે હાલમાં ‘ ગાય ’ શબ્દ ખોટી રીતે વાપરવામાં આવે છે તે) બણાવવાની કીયા (જેને ‘સોશ’ની કીયા પણ કહે છે) એવી બે કીયાઓ હજી બી આપણામાં જાયજ છે, પણ અસલ ફરમાનમાં તો પાદ-રઝની વખતે આ મીથ્રી તથા સોશની

૬૨૦ પાએ-મોજદની લુલાયલી મોતેબર કીયા.

કીયા થઇ રહેવા બાદ, એક ત્રીજી ખુલંદ કીયા,
જે ' પાએ-મોજદ 'ની કીયા તરીકે ઓળખાતી
હતી તે પણ હમેશાં કરવામાં આવતી હતી.
આ "પાએ-મોજદ"ની અસલ કીયાનું
સવીસ્તર ખ્યાન આપણે જ્યારે હેઠળ વાંચીશું,
ત્યારે આપણે આપણાં વખતુરે વખતુરાંન
અહુરાના અશો રખીતમાન જરથુસ્ત્ર સાહેબ
ઉપર એવી ખુલંદ કીયા આપણને એનાયત
કરવા માટે હજારો દરદ કરીશું, અને એ કીયા
પાછી આપણાં ગુજરેલાં ખેશીઓ અને દોસ્ત
આરનાવો માટે જયજ કરવા ખરાં દીલની
તલખ કરીશું. એ કીયાની અસલ ખુલંદ
મોતેબરીનો ખ્યાલ લેવા માટે જરા લંબાણથી
ખુલાસો કરીશું. તે પહેલાં " પાએ-મોજદ "
શબ્દનો અર્થ " ઉરવાનનાં પ્યારનો બદલો "
એ અર્થ મજબુતીથી ગોખી રાખીશું.

પાએ-મોજદની ભુલાયલી મોતેખર કીયા, ૬૨૧

હાલમાં આપણાંમાં એ વખત “ ઉઠમણું” કરવામાં આવે છે: એક તો ત્રીજે દીવસે બપોરના પાછલાં પોહોરે ઉઝીરન ગેહમાં, અને બીજું તો તેજ દીવસે પાછલી રાતે ઉપહીન ગેહમાં. પણ ઉઠમણાંતો ખરો એકલો પ્રસંગ પાછલી રાતેજ ઉપહીન ગેહમાં ચેહારમની બામદાદની તુરત આગમચજ ક્યા કુદરતી કાયદે આવે છે અને ઉઝીરન ગેહમાં કરવામાં આવતું કહેવાતું ઉઠમણું બીનજરૂરી કેવી રીતે છે, તે બાબદ સમજવા માટે “ ઉઠમણું ” ખરેખર શાને કહેવું, તથા તે વખતે ઉરવાન કેવી ભાનની હાલતમાં હોય છે તેની અસલ ઉંડાણુ શીલસુરી મુજ તરફથી લખાયલાં ચોપાન્યાં “ ઉરવાનના ગુજરવા બાદ પહેલા ચાર દીવસની કીયાઓ: ‘ પાદ-રૂઝ ’ યાને ઉઠમણાંની મહાન કીયા ” એવે નામના જરથોસ્તી

૬૨૨ પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેબર કીયા.

૪૯મે ક્તુમ ઇન્સ્ટીટ્યુટ તરફથી ૫૦૦૦) ની સંખ્યામાં છપાઇને મુક્ત વહેંચાયલાં દળદાર ચોપાન્યાંમાં તુલોતવીલ સમજવવામાં આવીછે. અહીં આપણે એટલુંજ ટુંકમાં યાદ રાખીશું કે એક ઉરવાને પોતાની જીવતી જીંદગીમાં જે બધી કારદાની કીધી હોય છે તેને લગતો નોંધાઇ ગયલો અચુક બદલો મરણ બાદ તેને શું મળશે તે જોવાનો સંપૂર્ણ હોશ તે ઉરવાનમાં ગુજરવા પછીની ત્રીજી રાતેજ (યાને ચેહારમની બામદાદની બરોબર આગમચની રાતની ઉપહીન ગેહની છેલ્લી ૮૦ મીનીટ (૫૪ મા હાથ) દરમ્યાનજ ખરેખર બરપા થાય છે, તેજ બરાબર વખત ' પાદ-૩ઝ ' યાને ખરો ઉઠમણાંનો વખત ગણાય છે. એ ' પાદ-૩ઝ 'નો શરૂ થવાનો ટાઇમ નીચે મુજબ શોધી કાઢી શકાય છે: ચેહારમને દીવસે જે

પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેખર ક્રીયા. ૬૨૩

પુરશીદનો ઉગવાનો સ્થાનીક વખત હોય તેમાંથી
૩૬ મીનીટ (જે હાવનની મેહરની છે તે)
બાદ કરી નાંખ્યે, તો ચેહારમની અગાઉની
ત્રીજી રાતની ઉપહીન ગેહના છેડા ઉપર આવ્યે
છીએ, કે જેમાંથી ઉપર મુજબ ૮૦ મીનીટ
બાદ કરતાં “પાદ-૩ઝ”નો શરૂ થવાનો વખત
મળે છે, અને આ ઉપહીનની છેલ્લી ૮૦
મીનીટ દરમ્યાન આખો વખત “ પાદ-૩ઝ”ની
યાને કે ઉઠમણાંની ક્રીયા કરવાનો હોકમ અસલ
જરયોક્તી દએનમાં ફરમાવેલો છે. આ “પાદ-
૩ઝ” યાને ઉપહીન ગેહમાંજ પડતાં પાછલી
રાતનાં ઉઠમણાંને ખુદ વંદીદાદ, અવસ્તા
તેમજ પહેલ વી, (ફરગરદ ૧૯, ફકરો
૨૮) તેમજ પહેલવી “ દાદીસ્તાને દીની ”
પુરસેશન ૨૯ નો ખુલ્લો ટેકો મળે છે, જ્યારે
પાછલા પોહોરના ઉઝીરન ગેહનાં કહેવાતાં

૬૨૪ પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેખર ક્રીયા.

ઉઠમણાંને હાલનાં કામળી અવસ્તા-પહેલવી
શાહદતનો ટેકો મળતો નથી. ઉલટું, આ તો
જાણીતી વાત છે કે પાછલા પોહોરનું ઉઝીરન
ગેહનું ઉઠમણું કરવાનો ચાલ તો ફક્ત હિંદુ-
સ્તાનમાં આવ્યા પછી દેખાદેખીથી પડી ગયો
છે કે જે વખતે મોટી મીજલસ બોલાવી
ગુજરનારને નામે નાણાંની સખાવત કરાવવાનો
મુળ હેતુ રહેલો હોય છે. આ ખેશીઓ તથા
દોસ્તો તરફથી જાહેર થયેલી પૈસાની સખાવતનો
ફાળો પછી જુદાં જુદાં ગમે તે ખાતાંઓમાં હા-
લમાં આપવામાં આવે છે, પણ જેમ અસલ મુ-
જમ ગુજરેલાં ઉરવાનને માટે બપોરનું ઉઝીરન
ગેહનું ઉઠમણું મુદલ જરૂરનું નથી તેમ એ
બપોરના કહેવાતાં ઉઠમણાં વખતે ખાતાંઓમાં
અપાતી નાણાંની સખાવત પણ ગુજરનારને
પ્રગતી નથી. ગુજર પામનાર ઉરવાન માટે જે

પાચ્ચે-મોજદની લુલાયલી મોતેખર ક્રીયા. ૬૨૫

ખરેખરી સખાવત કરવાની છે, કે જે માટે
આહો તો એક પાછની પણ ખાસ જરૂર પડતી
નથી, તે ખરી “રાદી” અસલ સખાવતનો
યાને “પાચ્ચે-મોજદ”નો ખ્યાલ વટીક આપણું
વચ્ચેથી લુગાઈ ગયો છે.

એક વખત કાઠખી ઉરવાન અહીંથી રહેલત
પાચ્ચું, કે પછી તેને માટે તેની યાદમાં તેનાં
ખેશીઓ વીગેરે પોતપોતાની કમાઈના લખ્ખો
રૂપીઆ કાં નહી ખરચે અને ઑરપીટાલ, રકુલ
વીગેરે વીગેરે મકાનો કાં નહી તેને નામનાં
જીવતાંઓ ફન્દ કરીને ઉભાં કરે, પણ તે ખીલ-
કુલ એક પૈભાર પણ તે ગુજરનાર ઉરવાનને
કામ લાગતાં નથી, યા તેઓને અણુદીઠ
આલમમાં રાહત આપવામાં યા આગલ વધવામાં
સેહેજખી મદદ કરી શકતાં નથી, કારણકે ઉરવા-
નને તો અહીંનું, ખાકી તન છોડ્યા પછી યાને

૬૨૬ પાઝે-મોજદની લુલાયલી મોતેખર ક્રીયા.

ગુજરયા પછી ફક્ત જરથોસ્તી ધર્મે શીખાડેલા
મીથ્ર, માંથ્ર, અને યરન (યાને ક્રીયાઓ)ની
મદદનીજ એકલી જરૂર પડે છે. જ્યાંસુધી તેનો
અહીં શ્વાસોશ્વાસ છે ત્યાં સુધી ઉપરથી આવતા
સૈયારા (યાને ગૃહો)ના મેગ્નેટીક પ્રવાહોને લીધે
કેશાશને કાયદે તેને પૈસા મળતા હતા, પણ
મરણ પછી આ દુન્યાનો કેશાશ ખલાસ થાય
છે. જ્યાં સુધી તે ઉરવાન આ દુન્યામાં હૈયાતી
ભોગવતું હતું અને ખાકી બદન ધરાવતું હતું,
ત્યાં સુધી તેણે હાથે જાતે જેટલીખી સખાવતમાં
અને તેખી ફક્ત ખરી “રાદી” સખાવતમાંજ
પોતાની સકમાધના રાસ્તીથીજ મેળવેલાં તથા
રાદી ધંધામાંથીજ પેદા કરેલાં નાણાં રોક્યાં
હશે, તેનોજ બધો નેક તોશો તે ઉરવાન પોતીકી
સાથે મરતી વખતે લઈ જશે, પણ ગુજરવા
બાદ તે ઉરવાનની પોતીકી દોલત ખી તેનાં

પાએ-મોજદની લુલાયલી મોતેખર ફીયા, ૬૨૭

વારસ ખેશીએ. ગમે એટલી મોટી મોટી
સખાવતમાં આપે તોખી તે તેને ફૂલ યાને ધણુજ
નજીવા ભાગા સીવાય મુદ્દલ કારગત લાગવાની
નથી, પણ તેનો નેક યા બદ નતીએ, સખાવત
રાદી યા ગેર-રાદી હોય તે મુજબ લગભગ
આખે ભાગે પેલાં જીવતાંએનેજ પુગે છે.

ત્યારે આ ઠાયદા ઉપરથી આપણને ત્રણ
ધણી ઉમદા ચીજ શીખવાની મલે છે: પહેલું
તો, આપણે મેળવેલા પૈસા સકમાઇના અને તદ્દન
પ્રમાણીક 'રાદી' રીતના અને 'રાદી' ધંધાના
હોવા જોઇએ, અને જીવતાં જીવતજ આવી
રીતે સકમાઇનાં મેળવેલા આપણા પૈસાનો સૌથી
સરસ ઉપયોગ કરી, તેની "રાદી" સખાવતો
માંજ વ્યવસ્થા આપણે હાથે જાતે અહીંજ કરી
લેવી જોઇએ, કે જોથી મરણ બાદ તેને લગતો
સવાખનો તોશો, આપણી સાથે આવે, કારણકે

૬૨૮ પાએ-મોજદની લુલાયતી મોતેખર કીયા.

મરણુ બાદ આ દુન્યાની એક વારની આપણી
બીજો ઉપર પણ આપણો કશોખી (સેહેજ
સાજ સીવાય) હક ધલાકો કે અખત્યાર રહેતો
નથી. બીજું તો, ગુજરેલાંનાં સગાંબહાલાઓ
તદન પોતપોતીકા પૈસામાંથી તે ગુજરેલાં ઉર-
વાનને નામે, જરથોસ્તી દઝ્યેનનાં મીથ્ર, માંથ્ર
તથા યરન સીવાય, બીજી ગમે તેવી રીતે તેને
નામની પૈસાની “રાદી” સખાવતોખી કરે તો
તેની સખાવત સાથે ગુજરેલાં ઉરવાનને કશું
લાગતું વળગતું નથી. ત્રીજું તો, ગમે તેવો
મુફલેસમાં મુફલેસ એક શખ્સ કાં નહીં હોય
પણ તેનાં ગુજરવા બાદ તેના મુફલેસ ખેશીઓ
વટીક ચાહે તો તેની તરફના પ્યારના બદલામાં
થાને “પાએ-મોજદ” તરીકે બુલંદ જરથોસ્તી
દઝ્યેનનાં ફરમાન મુજબ સૌથી બુલંદમાં બુલંદ
મદદ તે ગુજરેલાં બહાલાં ઉરવાનને અહીંથી

પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેઅર કીયા. ૬૨૯

પોહોંચાડી શકે છે. આ “રાદી” સખાવત તે આપણા પાક જરથોસ્તી દએને ફરમાવેલા મીથ્ર, માંથ્ર, અને યસ્ન (એટલે કીયાકામ) થી બની શકે છે. આ “પાદ-૩ઝ” વખતે કરતી જોધતી “રાદી” સખાવતનું નામ “પાએ-મોજદ” ની બુલંદ કીયા છે.

“ પાએ-મોજદ ” ની કીયા.

અસલ ઇરાનમાં આપણા જરથોસ્તીઓમાં વખશુરે વખશુરાંન સાહેબના કાલ પ્રમાણે, જે “પાએ-મોજદ”ની કીયા થતી હતી તે હવે તુલોતવીલ આપણે જોધશું.

અસલ આપણામાં મંરણ, લગન, નવજોત, વીગેરે ટાંકણે પહેલેથી છેલ્લે સુધી જે જે બધી ઘટતી કીયાઓ કરાવવા ઉપર નેગાહ રાખવા તથા તે ટાંકણાનો, આખો કરોબાર બરોબર

૬૩૦ પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેખર કીયા.

પાર ઉતારવા માટે જે જોખમદાર યજ્ઞોજ્ઞદાથેગરો રહેતા હતા તેઓ “ દ્યે-મોએદ ” યાને “ યજ્ઞવનાર-મોએદ ” (Managing Director) ના એલકાએ યોજખાતા હતા. જ્યારેખી કોઇને ત્યાં સારો રૂડો અવસર નીકળતો કે સૌથી પહેલાં “ દ્યે-મોએદ ” ને તુરત બોલાવવામાં આવતા હતા, કે જેવણુ દરેક ઘટતી કીયાઓ પ્રસંગ મુજબ કરાવીને પાર ઉતારતા હતા. તે માટે અલખતાં “ દ્યે-મોએદ ” દરેક ઘટતા મરતખાતુ જ્ઞાન જે કોઇને “ કારે—કમાદ્યત ” માં (યાને સંપુર્ણ યજ્ઞ લાવવામાં) હોય તેવાઓનેજ “ દ્યે-મોએદ ” તરીકે દસ્તુરાંન દસ્તુર ઠેડવતા હતા.

“ પાદ-રૂઝ ” યાને પાછલી રાતનાં ઉઠમણાં વખતે ધુપ-નીરંગ તથા “ગાહે”ની કીયાઓ પુરી થઇ રહ્યા પછી, ઉપર જણાવેલા “દ્યે-

પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેજર ક્રીયા. ૬૩૧

મોખેદ" બધી હાજર રહેલી અનજનુંમનને ગુલ
(યાને ફુલ) આપે છે. આ ગુલ આપ્યા બાદ
દરેક જણાં ગુલ હાથમાં પકડીને પોતે નમ્રવત
બાંધે છે કે આ ઉરવાનના " પાએ-મોજદ"ને
વાસ્તે આએ ગુલનાં પેવંદથી હમો પોતે જે
દસ્તુરની સનમુખ બોલશું તે કબુલ મંજુર છે.
આ ગુલ યાને ફુલને દરેક ત્યાં હાજર રહેનાર
બસ્તે-કુસ્તીઆંન પોતાને ઘેર લઇ જાય છે અને
જ્યાં સુધી તે સુકાઈ જાય ત્યાં સુધી તેને સાચ-
વીને રાખે છે, જેની મતલબ એ છે કે પોતે
જે નીચે મુજબ " પાએ-મોજદ"નો ત્યાં એકરાર
કરે છે તેનો તે ગુલ એક ગવાહ યાને સાક્ષી
છે. પોતે જે પાએ-મોજદનો ત્યાં એકરાર કાઢેલો
છે તે એકરાર જ્યાં સુધી પુરો થાય નહીં ત્યાં
સુધી તે ગુલને પોતાનાં ઘેરમાં પોતાની નજર
સમક્ષ ચાલુ રાખી મુકે છે, કે જેથી ચાલુ તેને

૬૩૨ પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેખર ફીયા.

તેના એકરારના “ પાએ-મોજદ ”ના મીથ થયા કરે છે.

હવે ગુલ વહેંચ્યા પછી, તે મીજલસમાં પેલો “દએ-મોએદ” ઉમો થઇને બાંગે ખુત્દ દસ્તુરોને, મોએદોને, ખેશ કુકું મીઓને, દોસ્ત આસ્નાવોને, અને અનજુમનને પુછે છે કે “તમે દરેક જણ ફલાંન-ખીન-ફલાંન (એટલે ફલાંના) નો છોકરો ફલાંનો કે છોકરી ફલાંની) ઉરવાનના “ પાએ-મોજદ ” યાને પ્યારના બદલા તરીકે શું આપો છો ?” ત્યારે મજકુર અનજુમનમાંથી એક પછી એક દરેક જણ—લાં હાજર રહેલા દસ્તુરો અને મોએદો સુધ્ધાં—પોતપોતાની મરજી મુજબ પેલાં ઉરવાનની નધયતે—કાઇ ચોકસ સંખ્યામાં “ યથા ” બણવા, કાઈ ચોકસ સંખ્યામાં “ ચેંધહે હાતાંમ ” બણવા, કાઈ ચોકસ સંખ્યામાં “ યજદને ” કરાવવા, કાઈ

પાએ-મોજદની બુલાયલી મોતેખર કીયા. ૬૪૩

કેટલાક “ વંદીદાદ ” કરાવવા, કોઇ કેટલીક
સંખ્યામાં “ યસ્ત હસ્તાંધહાધતી ” (યાને
મોટી હસ્તાન યસ્ત) બણવા, કોઇ કેટલીક
“ ન્યાએશ ” બણવા, કોઇ કેટલીક “યસ્ત”
બણવા, કોઇ કેટલીક “ સરોશ યસ્ત ”
બણવા, કોઇ કેટલાક “ ગાથા ” બણવા,
યા કોઇ કેટલીક “ લાખ ” * બણવા—એમ
આખી અનજુમનના એકેએક જણ પેલા
દએ-મોખેદ આગલ એકરાર કરીને જાહેર
કરે છે, તે વખતે દએ-મોખેદ દરેક જુદા જુદા
માંથ્રાની સંખ્યા નોંધી લે છે, અને તેનો
એકંદર મીઝાન (યાને સરવાળો) કરીને પછી
આખી અનજુમનને તે દએ-મોખેદ બાપોકાર
જાહેર કરે છે કે “આ ઉરવાનના પાએ-મોજદ

* આ “લાખ”ની ઉમદા બંદગીની સમજણ
આ કેવાબમાં આગલ ચાલતાં આપી છે.

૬૩૪ પાએ-મોબદની જુલાયલી મોતેબર કીયા.

યાને પ્યારના બદલા તરીકે ખેશ કુટુંબીઓ,
દેસ્ત આસ્નાઓ, તથા અનજુમન તરફથી
આટલા લાખ “યથા,” આટલા લાખ “અષેમ,”
આટલા લાખ “ચેંધહે હાતાંમ,” આટલી
“યસ્ન હપ્તાંધહાપતી,” આટલી “યસ્ન,” આટલા
“વંદીદાદ,” આટલી સંખ્યામાં “લાખ”
નામની બંદગી, આટલી “સરોશ,” આટલા
“ગાથા,” આટલી ‘યસ્ત,’ આટલી “ન્યાએશ,
વીગેરે વીગેરે માંથવાણી બજુવાને કખુત્રવામાં
આવ્યું છે.” પેલા દએ-મોબેદ જે વખતે આ
બધું જાહેર કરે છે તે વખતે આખી અનજુમન
ઉંભી થઇને પેલાં ગુલ તરફ એક ચીતે નેગાહ
કરીને મનમાં પોતે જે એકરાર તે ઉસ્વાનને
માટે માંથવાણી બજુવાનો કાઢેજો છે તેના
મીથ કરે છે.

ત્યાર પછી આખી અનજુમન ખેસી જાયછે,

પાએ-મોજની જુલાયલી મોતેબર ક્રીયા. ૬૩૫

અને પેશ-દસ્તુર અનબુમન સનમુખ ઉભા રહીને જાહેર કરે છે કે “ઉરવાનના ખોરાક તરીકે જ્યાં સુધી તે તનની સાથે સંબંધ રાખે છે ત્યાંસુધી તેણે કાઢેલી રાદી સખાવત તેને કામ આવે છે, અને તે રાદી સખાવત તથા જીંદગી દરમ્યાન જે માંત્ર અને મીત્ર તેણે કરેલા હોય છે તે તથા તનથી, મનથી, જ્યાંનથી અને જરથી આવાં દરેક કામમાં પોતાની હમ-શરીકી કરી હોય તેનો ઇનકાર (યાને બદલો),—એ સધળું તે ઉરવાનને અસરે રોશનીની કારદાની તરીકે કામ આવે છે, અને પોતાનાં ઉરવાનને આગલ વધારવા માટેનો પોતાને હાથે જાતે પોતાની જીંદગી દરમ્યાન તૈયાર કાઢેલો તે ખોરાક છે. પણ અહીંઆંથી ઉરવાન રહેલત કરી ગયા બાદ મીનાઈમાં તેના ખોરાક તરીકે ફક્ત યસ્ન, માંત્ર અને મીત્ર છે,

૬૪૬ પાએ-મોજદની જીલાયલી મોતેબર કીયા.

કે જે ખેશ કુદુબ-દોસ્ત આસ્નાવ, તથા અન-જુમન તરફથી તેના ‘ પાએ-મોજદ ’ તરીકે આપેલો છે તેજ તે ઉરવાનને ખોરાક તરીકે કામ આવે છે.”

આ ઉમદા બાપજીની શરેહ હવે પછી જોઈશું. તેટલાં હાલમાં પાછા “ પાએ-મોજદ ” ની બાબદ તરફ પાછાં ફરીશું.

આ “ પાએ-મોજદ ” ની ઉમદા ફરજ પાદ-રૂઝની મીજલસમાં હાજર રહેલાં એકેએક બાનુઓ પણ લે છે, અને એક ખાસ બાનુ જેવણુ દએ-મોએદને લગતાં હોય છે, તેવણુ બધાં બાનુઓની ફરજે એકઠી કરવાનું કામ બજાવે છે, અને તે ટીપ બહારવાલા દએ-મોએદને તુરતજ સ્વાધીન કરે છે.

આવી રીતે “ પાએ-મોજદ ” ની ફરજ “ પાદ-રૂઝ ” વખતે હાજર રહેલાં એકેએક

પાએ-મોજદની શુભાચલી મોતેબર ક્રીયા. ૬૩૭

બાનુએ તથા ગૃહસ્થોએ લીધા બાદ, તે કવી
રીતે પાર ઉતારતા હતાં તે હવે આપણે જોઈએ.
દરેક અનજુમને તે ઉરવાનનાં “પાએ-મોજદ”
યાને કે ‘ પ્યારના બદલા’ તરીકે જોટલા માંથ્ર
તે ઉરવાનની નધયતે આપવાની દએ-મોજેદને
એકરાર કરી કમુલાત આપેલી છે, તેટલા દરેક
માંથ્ર અનજુમન, દોસ્તઆસ્નાવ, યા કુડુંબ
કમીલાનો દરેક જણ પોતાની સગવડ મુજબ તે
ઉરવાનની નધયત બાંધીને પોતાનાં ઘેરમાં
તુરતજ ચેહારમના દીવસથી સામેત મીથ્ર સાથે
બણવાનું શરૂ કરે છે, અને એક પણ દીવસના
ખાંચા વગર, આસ્માની-સુલતાની સીવાય
બનતાં સુધી એક વરસની મુદત દરમ્યાનમાંજ
તે સધળા માંથ્ર પુરા કરે છે.

અહીં નોંધવું કે ઉરવાન માટેનું “ પાએ-
મોજદ” નું બણતર હમેશાં પોતીકી ફરજ્યાત

૬૩૮ પાએ-મોજદની બુલાયલી મોતેબર ક્રીયા.

બાંદગી પુરી કર્યા પછી છેક છેલ્લું માંડવું. જે
“ પાએ-મોજદ ” તરીકે “ યથા,” “અષેમ,”
કે “ ચેંધહે હાતાંમ ” લેવામાં આવ્યા હોય
તો તેને હમેશાં સરોશની ક્ષુભન (કે જે હવે
પછી આવતાં “ લાખ ” ના લખાણમાં
ખતાવવામાં આવી છે) તેની સાથે દરરોજની
ગમે તેટલી સવળ પડતી મુકરર કરેલી એ
કલામોની સંખ્યા બણવી. એજ મુજબ ગાથા
“ પાએ-મોજદ ”માં લીધા હોય તો તે લીધેલા
ગાથાને લગતા ગાથાના દીવસ કે દીવસો સીવાય
બાકીના બધા આડા દીવસો ઉપર ગાથાની
ક્ષુભનને બદલે ઉપર મુજબ સરોશની ક્ષુભન
લખને બણવું. (ગાથા રોજ કેમ બણવા તેની
રીતી હવે પછી આ કેતાબમાં આપવામાં
આવી છે.)

કેટલો બધો મોતેબર આ આપણો અસલ

પાએ-મેજાની બુલાયલી મેતેખર કીયા. ૬૩૯

જરથોસ્તી પાએ-મેજાનો કાયદો છે કે એક
તવંગરથી સાધારણ સ્થિતીનો જરથોસ્તી પણ,
તે ઉરવાનનો ખોરાક જે ફક્ત મીથ્ર, માંથ્ર,
અને યસ્ન છે તે કાંઈ નહીં તો નજીવા ખર્ચ
સિવાય તે ઉરવાનના પ્યારના બહલા તરીકે
છુટથી આપી શકે છે ! આ રીતે સાખેત મીથ્ર
સાથે ઉચ્ચારેલા માંથ્રનાં સ્તોત તે ઉરવાનને
ખોરાક તરીકે પોંડોંચી મીનોષ દુન્યામાં તેને
'તસલ્લી' યાને રાહત આપી, તેને અપાખ્તરની
હાલત હોય તો તેમાંથી પણ જલદીથી છુટો
કરવાનાં કુદરતનાં કામમાં તેને મદદગાર થઈ
પડે છે ! હજારો હજાર દરદ હોળો આપણા
પાકખદ વખ્શુરે વખ્શુરાન રમ્મ-ગો અશો
સ્પીતમાન જરથોસ્ત સાહેબની ઉપર, કે તેવણે
આવી બધી એકી વખતે જીવતાંઓ તેમજ
ગુજરેલાંઓ બંનેને અમુલ્ય કાયદો કરનારી,

૬૪૦ પાએ-મોજદની ભુલામણી મોતેખર કીયા.

હરવાનની ચહડતી વૃદ્ધિ સદા કરનારી ખુલંદ કીયાઓ, કુદરતમાં ચાલી રહેલી ખુલંદ યરન યાને કીયાની સમાંતર રચીને, આપણને તે કીયાઓની સૌથી ખુલંદમાં ખુલંદ નવાજેશ કરી છે ।

આવી રીતે, તે ખેશીઓ અને દોસ્તો ખરા એતેકાદથી પોતે આપેલા " મેહેરે અફઝા " યાને પોતાનાં ખાતેની કોલ ઉપર ઉસ્તવાર રહી પાએ-મોજદની ફરજ ઉપર મુજબ પુરેપુરી અદા કરતા હતા, અને આજે નાણાંની સખાવત વખતે બને છે તેમ ખાલી મીજલસ આગલ પોકાર કરી કોલ ઘાલી તે ફરજમાં મુદ્દલ પછાત નહીં પડતા હતા. અસલ આવી રીતે કુદરતી અચુક કાયદે ખરી રાહી સખાવત ઉરવાનની પછવાડે ઉરવાનને પુગે એવી રીતનીજ થતી હતી જેથી એક હાથ

પાઝે-મોજદની છુલાયત્રી મોતેખર કીયા. ૬૪૧

ઉપર જેમ ગુજરેલાં ઉરવાનોને તેઓનાં આમલ
વધવામાં સંગીન કાયદો થતો હતો, તેમ ખીજ
હાથ ઉપર અહીં તેના જીવતાં બહાલાંઓની
ઉપર પણ તે ગુજરેલાઓ તરફના આશીશ
કુદરતી અચુક કાયદે ઉતરતા હતા, જેથી તેઓ
દરેક વાતે—શારીરીક, હમ-ખીશી, નષ્ટીક,
માનસીક, અને આત્મીક દુરસ્તીમાં—ચઢતી
આખાદી ભોગવતા હતા. આવી “માંથ્ર”ની
સખાવત તો ગરીબમાં ગરીબથી તે તવંગરથી
એક સરખી રીતે ખતી શકે એવી છે. આજે,
ગુજરેલાંઓ માટેની આ ઉત્તમ સખાવતનું
ધોરણુ તદ્દન વિસરાઈ જઈ, તે માંથ્રની ખરી
ઉંચ રાદી સખાવતના ભોગે ફક્ત દેખાદેખીથી
નાણાંની રકમો ઉરવાનને નામે જાહેર કરી
સખાવત કરવાનો તદ્દન વગર અર્થનો રવૈયો પડી
ગયો છે. જો કે આવા મોતેખર પ્રસંગે ગુજ-

૬૪૨ પાચ્છે-મોજદની જીલાયલી મોતેખર કીયા

રેલાંનાં સગાંબહાલાંઓ ખરી “રાદી” પોત
પોતીકાં નાણાંની સખાવત પણ જાહેર કરે તો
તે બી ધણું દરોખસ્ત થઈ પડે, પણ તેમાં
ગુજરેલાં ઉરવાનને કશું લાગતું વળગતું નથી,
કારણકે કુદરત તો પોતીકા કાયદા પ્રમાણે તે
પોતીકાં નાણાંમાંથી સખાવતનાં કરનારાં
જીવતાંઓનેજ તેનો બધો નતીજો પુગાડે છે
એ ખુબ ધ્યાનમાં રાખવું. વાસ્તે, જરથોશ્તી
દઁએનના કાયદા મુજબ ઉરવાનનાં ખરાં
પુનમાં સખાવત કરવીજ હોય તો અસલ
શુભ “પાચ્છે-મોજદ”ની કીયા હવે
દરેક ખસ્તે-કુસ્તીઆંને મરણ પ્રસંગે
પાછી તાજ કરવી જોઈએ છે, એની
અંદર પોતાનાં ગુજરેલાં બહાલાં ઉરવાનને
ખાતર વખત સિવાય બીજો કશો ભોગ આપવો
પડતો નથી. અને શું આ સૌથી ઉમદા ફરજ

પાએ-મોજદની ભુલાયલી મોતેબર કીયા ૬૪૩

માટે વખત બરબાદ કીધેલો ગણાશે ? કદીખી નહીં, કારણકે જ્યારે “ માંથ્ર અને “મીથ્ર” ઉપર ખરાં દીલથી રોકેલો વખત સદા કામ આવશે ત્યારે ખીજાં બધાં પાછળ કાઢેલો વખત હમેશ માટે કામ આવશે નહીં.

આ કેતામના વાંચનારાઓએ દરેકે કાંઈ નહીં તો એક શરૂઆત તરીકે, પોતપોતીકાં નજદીકનાં બહાલાં ખેરીયા દોસ્ત-આસ્નાવને માટે તેના પાદ-રૂઝ ટાંકણે “ પાએ-મોજદ ”ની મોતેબર ફરજ લેતાં શીખવું જોઈએ, અને આપણી મકદુર મુજબ જેટલું આપણે જાણુતાં હોઈએ તેટલું કાંઈખી કરીને અમલમાં લાવવાની કાશેશ કરતી જોઈએ, જેથી ધીમે ધીમે આખું ખેશ-મંડળ તેમજ મીત્ર-મંડળ ગુજરેલાંના પાદ-રૂઝ વખતે એકઠાં થતાં શીખી, અસલ રીતી મુજબ આખી ભેગી થયેલી અનજુમન “પાએ-મોજદ”

૬૪૪ પાએ-મેળદની જુલાયલી મેતેખર કીયા

લેતાં શીખે. ખુદા કરે ને એ દીવસ ધણો
નજદીક આવે, કે જ્યારે જીવતાંઓ મેગી
અનજીમનમાં પોતાનાં ગુજરેલાંઓ માટે હાથમાં
તદન જુલાઈ ગયલી સૌથી મહાન ફરજ—
“ પાએ-મેળદ ”—લેતાં થાય, અને એ રીતે
અસલ અખંડ જરથોસ્તી રાહ-રીતી, તરીકત
અને કીયાકામનો જમાનાની ગીરદેશથી ખોલી
દીધેલો માર્ગ એકવાર ફરીથી ધીમે ધીમે મેળવવા
ભાગ્યશાળી થાય !

“ પાએ-મેળદ ” ની કીયાને છેડે, હમેશાં
પેશ-દસ્તુર સર્વે હાજર રહેલાંઓ સનમુખ
“દિરવાનનો જીવતાં જીવત ખોરાક કયો,
અને મરણ બાદ ખોરાક કયો ? ” તે
બાબદ ઉપર હાજર રહેલાંઓને હમેશાં જે ઉપર
જણાવ્યા મુજબ ધણો ઉમદા અને સોનેરી બોધ
આપે છે, તે બહુ ધ્યાન પુગાડવા જોગ

પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેખર ક્રીયા ૬૪૫

છે. જ્યાંસુધી આ તનતું હથ્થાર આપણે
ધરાવ્યે છીએ, ત્યાંસુધી તેની મારફતે જર-
યોસ્તી દએને ફરમાવેલાં હુમત-ફખ-અને હવ-
રસ્ત મુજબ આપણાં હવરસ્ત-ફખ-અને-હુમત
ને રાખવાં જોઈએ, જેથી આપણે આપણી
જાહેરી ઉપરાંત અણુદીઠ “ ફરદાર ” ધણીજ
સરસ બનાવી શકયે. પણ મરણ બાદ આ
“ ફરદાર ” બાંધત્રા (Mould) તું કામ
બંધ પડે છે, કારણકે કાર્યતું રણુક્ષેત્ર આ
દુન્યાંજ છે, જ્યાં આ “ તનુ ”ના હથ્થારથી
“ ફરદાર ” બાંધી શકાય છે, અને મરણ બાદ
તો આ ઉભી કરેલી “ ફરદાર ” માંથી ઉરવાન
આસ્તે-ખેરદ બાંધી શકે છે, કે જે હવે પછીની
જીંદગીમાં તેને કામ આવે છે. ત્યારે આપણાં
મરણ બાદ આપણે માટે કાંઈ બીજાંએ સારાં
સારાં કામે આપણે નામે કરશે તો આપણને

૬૪૬ પાએ-મોજની જીલામણી મોતેબર કીયા

પ્રગશે એવો વિચાર ધરાવવો તદ્દન બેહુદો છે, કારણકે આ દુન્યામાં તો જે શખ્સ કાર્ય કરે છે તે પોતીકીજ “કરદાર” તેનાથી બાંધે છે; બીજાની “કરદાર” તે કદી બાંધી શકતો નથી. ધારો કે આપણી પાસે લખખોનીબી દોલત હોય, અને તેનો રાદી ઉપયોગ જીંદગી દરમિયાન નહીં કરતાં, આપણે આપણા વારસો આ ત્રસ્ટીઓને આપીને મરી જઈએ, તો તે પૈસાનો ગમે તેવો ઉપયોગ તેઓ કરે, તો તે માટે જોખમદાર તે વારસો અને ત્રસ્ટીઓ સતરમાંથી સોળ ‘તનાપુર’ રહે છે, અને આપણે ફક્ત એક ‘તનાપુર’ રહીએ છીએ, કારણકે કુદરતી ક્રેશાશને કાયદે આપણા પૈસાની મારેફતથી જે કાંઈ બદ યા શાદ હામ જેઓ કરે છે તેઓને પોતાની કરદારીની કરદાર પ્રમાણે સોળ તનાપુર મળે છે, અને જેની મારેફત હોય તેને

પાએ-મેજદની લુલાયલી મોતેખર કીયા ૬૪૭

એક તનાકુર મલે છે. ત્યારે, કેશાશને કપડે
પૈસો આપણાં મરણ પછી જે વારસોને ફાળે
આવ્યો છે, તે માટેની સતરમાંથી સોળ તનાકુર
(યાને પુઠ્ઠળ મોટે ભાગે) જવાબદારી તેઓનેજ
શીર રહે છે, અને આપણે પૈસો આપી જતા
હોવાથી એક તનાકુર (યાને ઘણીજ નજીવી)
જોખમદારી આપણે માથે રહે છે. આ સતર-
માંથી એક “ તનાકુર ” જોખમદારી મરનારને
પોતાની મીલકત માટે મરણ પછી રહેતી
હોવાને લીધેજ, પાદ-૩૪ વખતે જે સોશની
(યાને ગાહે ભણાવવાની) કીયા થાય છે તેમાં
જે અતલગનું ખેશી મરનારની ફરજ લે છે તેને
એસ્કયામતનો ભોગવટો સોંપવામાં આવે છે અને
તે ફરજ લેનાર તે કીયામાં કાલ આપે છે કે
મરનારનો પૈસો તે “ રાદી ” રીતેજ વાપરશે,
જેથી તેનો સતરમાંથી એક તનાકુર સવાખ
ગુજરનાર હાંસલ કરે.

૬૪૮ પાએ-મોજની ભુલાયલી મોતેખર કીયા

વાસ્તે, ઉતમમાં ઉતમ કામોખી પૈસાનાં જોરે
કરવાં હોય તો તમો હાથે જાતે કરી લેઓ,
કે તેની તમારે હાથે બંધાયલી તમારી “કેરદ્ધર”
તમનેજ સત્તરે સત્તર તનાકુર યાને પુરેપુરી કામ
આવે; બાકી, વારસો અને ત્રસ્ટીઓએ કીધેલાં
કામો તમારા એક વારના પૈસામાંથીબી કીધાં
હોય, તોખી તે કામો ઉપર તમારો, સત્તરમાંથી
એક તનાકુર સીવાય, હક રહેતો નથી. વિચાર
કરો, કે જ્યારે કમ આવી, ત્યારે સૌથી અત-
લગની આપણી અંગત ચીજ—આપણું તન
યાને શરીર—તે વટીક આપણા હાથમાં રહ્યું નહી,
કારણકે તેની સાથનો કેશાશ બંધ પડ્યો, તો પછી
આપણી કરોડોની દોલત, મીલકત ઉપર આપણો
(સત્તરમાંથી એક તનાકુર સીવાય) હકજ
કાંઈ રહ્યો ? જો તે ઉપર હકજ હોતો યાને તે
ભોગવવાનો કેશાશ બાકી હોતો, તો મરી શું

પાએ-મોજદની જુલાયલી મોતેબર કીયા ૬૪૯

કામ જતે, જીવીને આખો હક વાપરતે નહીં ?
વાસ્તે હાથે જાતે કીધેલુંજ, પારકાનું નહીજ,
આપણને અંતઃકાળે કામ આવશે. ફક્ત મરણ
બાદ તો કુદરતી માંથ, મીથ અને યસ્નને કાયદે
જે આપણી બુદ્ધિ કીયાઓ માંથ અને મીથની
બનેલી છે તેજ આપણને પુરેપુરી આપણાં
જીવતાં બહાલાંઓ પુગાડી શકશે, અને તેથી કીયા
કામો આપણી કીધેલી કરણી મુજબજ આપણને
કારગત લાગશે એવો પેગામ્બર સાહેબનો
અચૂક કોલ છે. વાસ્તે કીયાકામનો લાયક નતીજો
પામવા માટે પણ આ દુન્યામાંની તમારી રહેણી
કરણીનેજ પહેલે તપાસો, અને ઉંચમાં ઉંચ
કેરદાર જીવતાં જીવતજ તમારાં તન, મન, ધન,
જખાંન વીગેરેનાં જોરે બાંધવા ઉપર મડો !

ફવરદેગાંનના દીવસો ઉપર
ભણવાનું “લાખ” નામનું
ઉમદા ભણતર.

હાલમાં “ગાહે” ભણાવતી વખતે, યાને પાઠ-
શઝ એટલે પાછલી રાતનાં ઉઠેમણાં વખતની
“સોશની કીયા” વખતે, ગુજરેલાંની ફરજ લેનાર
પાસે “યક લાખ, પન્જ સદ અહુનવર” વી-
ગરે ખોલાવી જે કમુઝાત લેવામાં આવે છે, તેમાં
“લાખ”નો મીનોંગ એક લાખની સંખ્યામાં
અહુનવર એમ હાલમાં કરવામાં આવે છે, પણ
તે સદંતર ખોટી માન્યતા છે. “લાખ” નામ
તો એક અસલી ધણીજ ઉમદા કીયાને આપ-
વામાં આવેલું છે, કે જે હાલમાં સદંતર આપણા
વચ્ચેથી જુલાઈ ગઈ છે, અને દરેકે દરેક શખ્સને
જીવતાં જીવત પણ પોતાની “લાખ” ફવરદેગાંનના

કવરદેગાંનના દીવસોપર લાખતું બહુતર. ૬૫૧

પેહલા દશ દીવસો ઉપર ચાલુ બહુવાનો હુકમ છે. આ “લાખ” શબ્દ ત્યારે અસલ થું અર્થે વપરાતો હતો તે આપણે જોઈએ.

કવરદેગાંન યાને મુકતાદના દીવસો ઉપર, - ખાસ કરીને રપેન્દારૂમદ મહીનાના આશ્તાદ રોજથી અનેરાંન રોજ સુધી (કે જે પાંચ દીવસોને “ પન્જે કેહ ” તરીકે આપણાં ધર્મનાં લખાણોમાં ઓળખાવેલા છે તે દીવસો ઉપર) ચાલુ ફરજ્યાત ઉપરાંત “ ફા ઝઝાત ” નો હા, અને ત્યાર પછીના ગાથાના પાંચ દીવસો (જે “ પન્જે મેહ ” તરીકે ઓળખાય છે તે દીવસો) ઉપર અનુક્રમે પાંચ ગાથાના હા બહુવાનો રીવાજ અત્યાર સુધી જાયજ છે, પણ તે ઉપરાંત ઉપલા દશ મોતેજર દીવસો દરમ્યાન રોજ “લાખ” બહુવાનો પણ ખાસ હુકમ છે. આ “લાખ”નો જેમ સંધારણે અર્થ કરવા

ઉપર ક્રવરદેગાંનના દીવસોપર લાખનું બજુતર.

માં આવે છે તેમ કાંઈ એક લાખ 'યથા' બજુવાનો અર્થ મુદ્દલ નથી. પણ ચોકસ સંખ્યામાં—યાને કે ૫૭૦૦ "યથા અહુ વધર્યો," ૨૧૦૦ "ચેંધહે હાતાંમ" તથા ૧૨૦૦ "અષેમ વાહુ"ના કલામો ક્રવર-દેગાંનના પહેલા દશ દીવસોની અંદર સરોશની દિનૂમન સાથે બજુને પુરા કરવાની તરીકતને "લાખ" નામ એક મરતખે આપવામાં આવ્યું છે, જે કે "લાખ"ની અંદર તો હજી ખી એથી બોહોજો અર્થ સમાઈ જાય છે.

ઉપર "યથા," "ચેંધહે હાતાંમ," તથા "અષેમ"ની જે એક સરખી સંખ્યા દરેક બજુને માટે જણાવેલી છે તે તો સરાસરી (average) છે યાને વળી "યથા," "ચેંધહે હાતાંમ" તથા "અષેમ"ની અરપંદી પરથી લીધેલી છે, પણ અસલમાં તો દરેક ઉરવાનના

ક્રવરદેગાંનના દીવસોપર લાખનું બણતર. ૬૫૩

તબક્કા મુજબ તેને પેશ પડતી લાયક સંખ્યામાંજ
“યથા” “યેંધહે હાતાંમ” તથા “અષેમ”ની
જુદી જુદી લાખ ગણવાનો જે ખારીક હીસાખી
કાયદો આવે છે અને જે હજીખી પુદ્ધના
હોકમથી મોજુદ છે તે હીસાખ મુજબ “લાખ”
શોધી કાઢીને દરેક ઉરવાનને માટે જુદી જુદી
“લાખ” ફરમાવવામાં આવતી હતી. આ રીતે
દરેક ઉરવાનની “લાખ”ના બાબમાં “યથા”
“યેંધહે હાતાંમ,” તથા “અષેમ”ની સંખ્યા
જુદી પડતી હતી, અને જ્યારે એક ઉરવાન
અહીંથી રહેલત કરી જતું હતું ત્યારે તેની
પોતીકી જીંદગી દરમ્યાન બણાતી “લાખ” તે
ઉરવાનની ફરજ લેનાર શખ્સ તેના મરણ બાદ
પાછો ચાલુ રાખતો હતો. પણ તે અસલ
“લાખ” શોધવાની હીસાખી ગણતરીની ગેર-
હાજરીમાં દરેકની જુદી જુદી “લાખ” શોધી

૬૫૪ ક્રવરદેગાંનના દીવસોપર લાખનું બણુતર.

કાઢવાનું અશક્ય હોવાથી, પેગાખ્ખર સાહેબના
'હુશમેરદી' (વાને સામાન્ય) કોલ મુજબ,
દરેક ઉંરવાન માટે એક સરખી લાગુ પડતી સરા-
સરી "લાખ" ઉપર મુજબ બણુવાનો હુકમ છે.

ત્યારે, ઉપલા ક્રવરદેગાંનના દશ દીવસોમાં
૫૭૦૦ "યથા," ૨૧૦૦ "ચેંઘાહે હાતાંમ
તથા ૧૨૦૦ "અર્ષમ્" સરખે હીસે પુરા
કરવા માટે, જે દરરોજના ૫૭૦ "યથા,"
૨૧૦ "ચેંઘાહે હાતાંમ" તથા ૧૨૦
"અર્ષમ્" રોજ સરોશની ક્ષતુમન સાથે માંડ-
વામાં આવે તો ૧૦ દીવસમાં તમામ સખ્યા
સેહેલાઈથી પુરી કરી શકાશે.

આ "લાખ" બણુવા માટે, સરોશની
ક્ષતુમન નીચે મુજબ રોજ લેવી :

ક્ષતુમ્મથ અહુરહે મજદાન્મ્. અર્ષમ્.

કવરદેગાંનના દીવસોપર લાખનું બહુતર. ૬૫૫

વૌહુ ૩ કવરને મજદયરનો જરથુરત્રિશ
વીદએવો અહુર-તકએવો. (જે ગેહ હોય
તે પઢવી) સ્વઝાપહે અએહે, તખમહે,
તનુ-માંથહે, દરુષિ-દ્રઝાપ, આહુર્ધર્યેહે,
દનઝાથ્ર યરનાધય વહ્નાધય દનઝાથ્રા-
ધય કસસ્તાયએય. યથા અહુ વધર્યો
જઝાતા કા મે ઝૂતે, અથા રતુશ અપાત્ર
ચિત્ર હય કા અપવ વીદવાઝા ઝઝાતુ.
સ્વઝાપેમ અપીમ હુરઝાદેમ વેરથાજનંમ
કાદત્ર-ગએથેમ અપવનંમ અપહે રતૂમ
યજમધદે. અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઈતિ,
અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાઈતિ, અહુ-
નંમ વધરીમ તનૂમ પાઈતિ. યથા અહુ
વધર્યો ૧.

[અહીં “લાખ”ના દરરોજના ઉપર મુજબ
ઠેરવેલા ૫૭૦ “યથા,” ૨૧૦ “યેંધહે

૬૫૬ ક્રવરદેગાંનના દીવસોપર લાખનું ભણતર.

હાતાંમ તથા ૧૨૦ “અર્પેમ” અનુક્રમે પુરા કરવા (યાને કે પહેલે બધા ‘યથા,’ પછી “ચેંધાહે હાતાંમ”ને છેવટે ‘અર્પેમ’ એમ પુરા કરવા.) ત્યારબાદ નીચે મુજબ સરો-શની દનૂમન પુરી કરવી :]

યથા અહૂ વધર્યો ૨. યસ્નંમ્ય વહ-
મંમ્ય અઘ્મંજસ્ય જવર્ય આક્રીનામિ,
સઘ્મંપહે અબ્યેહે, તપ્મહે, તનુ-માંથ્રહે,
દરપિ-દ્રઘ્મંપા. આહૂધર્યેહે. અર્પેમ
વાહૂ ૧.

 અહ્માધ રઘેશ્ય*; હુષ્ધરેમ;
જસ મે અવંધાહે મશ્દ; * કર્કેહ
મોશ્દ*.

* જો લાણનાર પોતાને માટે “લાખ” લાણતો
હોય તોજ “અહ્માધ રઘેશ્ય” થી “કર્કેહ

ઉત્તર દિશામાં મોહાંડું કરીને બાંકળી
 કરવાની તેમજ 'શાદ મીથ્ર' યાને
 ભલા વિચારે તે તરફ ફેંકવાની
 મનાઈ જરથોશ્તી દ્યેનમાં શા-
 માટે કરવામાં આવી છે તેના
 વાસ્તવીક સાયન્ટીફીક
 ખુલાસો.

‘અપાખ્તર’ ઉત્તર દિશાએજ શા માટે ?
 ‘દાદારે ગેહાન’ દક્ષિણ દિશાએજ કાંય ?

આપણી આ ખનીરથખામી યાને પૃથ્વી
 ઉપરજ ચાર દિશાઓને ખુરશેદ સાથના તેના
 સંબંધને લીધે ગણતરીમાં લેવામાં આવી છે,

મોજદ” સુધીનો તમામ ભાગ પઢવો; પણ જે
 પોતાના ગુજરેલાં અનુશેહ-રવાંનની નયતે તે
 “લાખ” લખતો હોય, તે આખી “અહમમ્મ

૬૫૮ ઉત્તરે મોઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

અને કુદરતમાં ખરી રીતે જોતાં બધી દિશાઓ. એક સરખી રીતે મુખારક છે. પણ, જેમ આપણે આગલ ચાલતાં અવસ્તા તથા પાજંદ શાહદતોથી જોઇશું તેમ, બધી દિશાઓમાં ઉત્તર દિશાને આપણી જરથોસ્તી દૃષ્ટિમાં ચોકસ સખખોસર તદ્દન ઉતરતી ગણવામાં આવી છે, અને ખાસ કરીને અવસ્તા માંથ પઢતી વખતે તેમજ બુલંદ 'મીથ્ર' યાને વિચાર કરતી વખતે ઉત્તર દીશા તરફ મોહોડું કરવાની સખત મનાઇ આમ-વર્ગને માટે કરવામાં આવી છે.

આપણે જરથોસ્તી ઇલમે ક્ષૂમની મદદથી

રચેશ્ય, "જસ મે અવંધહે મજદ" નો "રામનો ખારત્રહે"થી તે "સ્પેન્તો મર્દન્યઓમ" સુધીનો ભાગ, તેમજ આખી "કરફેહ મોજદ" એટલું નહીં પડવું. એ બાબે જુઓ ઉપર પાને ૩૯ મે આપેલી કુહનોહ.

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૫૯

આ બાબદ તુલોતરીલ તપાસ્યે તે પહેલાં આજની સાયન્સ યાને વિદ્યા પૃથ્વીના ઉત્તર અને દક્ષિણ ધ્રુવ બાબે શું વિચારો દર્શાવે છે તે જોઇશું, જેથી આપણી બાબદ સમજવામાં કાંઇક સવગતા થશે.

સાધારણ લોહચુંબક, જે ઘોડાની નાળના આકારમાં (Horse-shoe Magnet) રમકડાં તરીકે મળે છે, અને જે લોખંડની સોય, સ્ટીલપેન, લોખંડનો વેહર (Iron filings) વીગેરેને પોતા તરફ ખેંચવાનો અજબ ગુણ ધરાવે છે, તે તો આપણામાંના ઘણા જણાઓએ જોયું હશે. હવે, આજની સાયન્સ આપણને શીખવે છે કે આખી પૃથ્વીનો ગોળો એક જગરદસ્ત મોટું ‘મેગ્નેટ’ યાને (Magnet) લોહચુંબક મીસાલ આકર્ષણ-શક્તિ ધરાવનાર પદાર્થ છે, અને તે પોતાના ખે

૬૬૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

હોડાઓ યાને ધૂવો—ઉત્તર અને દક્ષિણ—તરફ
ખે જુદા પ્રકારની જોશદાર મેગ્નેટીક શક્તિ
(Terrestrial Magnetism) ધરાવે છે,
જ્યારે પૃથ્વીનો મધ્ય ભાગ એવી શક્તિથી તદ્દન
નિરાજો છે. અહીં નોંધ લેવી ઠીક થઇ પડશે
કે આવી રીતની ‘ મેગ્નેટીક ’ (Magnetic)
યાને આકર્ષણ-શક્તિ યા ખેંચાણ-શક્તિ માટે
અવસ્થામાં ‘ ખાસ્તર ’ શબ્દ આવે છે, એમ
જરથોશ્તી ઇંદમે ક્ષત્રુમ જણાવે છે; આ “ખાસ્તર”
શબ્દ હમેશાં આપણે ‘ રામનો ખાસ્તર હે ’વાળાં
જાણીતાં પદમાં બણ્યે છીએ, અને એને માટે
ઉરતાદી જ્ઞાનમાં તો જુદા ‘ મગ્નેટીસ ’ ફારસી
શબ્દ વપરાય છે, જે અસલ શબ્દ ઉપરથીજ
અસલી યુનાનીઓએ અને તે ઉપરથી ઇંગ્રેજોએ
‘ મેગ્નેટ,’ ‘ મેગ્નેટીઝમ ’ (Magnet, Mag-
netism) નામ એવી ખેંચાણ—શક્તિને

ઉત્તરે મોંઢ શખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૬૬૧

આપ્યું છે. વળી આજની સાયન્સ એમ પણ કહે છે કે ઉત્તર ધ્રુવની નજીકની ‘ખાસ્તર’ દક્ષિણ ધ્રુવની ‘ખાસ્તર’થી સદંતર જુદી વાને ઉલટી હોય છે અને મોટાં મોટાં વહાણો અને સ્ટીમરોને જોઇતી દિશાએ ચલાવનારાં હોકા-યંત્ર (Mariner's Compass) ની મહાન શોધ પણ ઉપલી બીનાનેજ આભારી છે, કારણકે એ હોકા-યંત્રમાં આવતી ‘મેગ્નેટીક’ સોય (magnetic needle) નો એક ખાસ નીશાણી કાંધેલો છેડો (marked end) હમેશાં ઉત્તર ધ્રુવ તરફજ, મેગ્નેટીકમને એક કાયદો, ફરયા કરે છે, પછી વહાણુ ગમે તે દિશામાં જતું કાંય નહીં હોય. મેગ્નેટીકમનો તે અગત્યનો કાયદો, જેને જરયોસ્તી ઇલમે ક્લૂમ પણ ટેકો આપે છે, તે નીચે મુજબ છે :

‘Like Poles repel; unlike Poles

૬૬૨ ઉત્તરે મોંઘ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

attract' યાને 'બે એકજમાંના ધ્રુવો (બેઉ ઉત્તર યા બેઉ દક્ષીણ) એક બીજાથી દુર હઠે છે, જ્યારે બે એકમેકથી ઉલટા ધ્રુવો (એક ઉત્તર તો બીજો દક્ષિણ એમ લેતાં) એકમેકને ખેંચાણુ કરે છે.' આ કુદરતી કાયદા ઉપર હોકા-યંત્ર રચાયણું હોવાથી, વહાણુ ખરેખર કેઈ દિશામાં હંકરાય છે તે ઝટ તે દેખાડી આપે છે. ત્યારે, આટણું તો આજની સાયન્સ (science) થી નક્કી છે કે આપણી પૃથ્વી એક મહાન 'મેગ્નેટ' છે, જેના બે છેડા ઉત્તર તથા દક્ષિણ ધ્રુવો બે ઉલટા સુલટી 'ખાસ્તર' યાને વિજ્ઞાનિક શક્તિથી ભરપુર છે. વળી આજની સાયન્સ 'મેગ્નેટીઝમ' તથા 'ઇલેક્ટ્રીસિટી' યાને વિજ્ઞાન વચ્ચે ઘણો ઘાડો અજબ જેવો સંબંધ છે અને વિજ્ઞાન તથા મેગ્નેટીઝમને લગતા કાયદાઓ એકમળતા છે એમ પણ કુખ્ય.

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બેંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૬૩

કરે છે તે બીના અહીં ખાસ નોંધવાબેગ છે, કારણકે જરથોસ્તી ઇલમે ક્ષૂમના ‘ ખાસ્તર ’ ના લોગત (Technical term) માં વિજળી ઉપરાંત મેગ્નેટીઝમનો અર્થ પણ સમાઇ જાય છે, યાને કે ખુલ્લા શબ્દોમાં કહીએ તો હાલની સાયન્સને જણાયલી ‘ મેગ્નેટીઝમ ’ (magnetism) નામની શક્તિ જરથોસ્તી ઇલમે ક્ષૂમ મુજબ અનેક ‘ ખાસ્તર ’ યાને વિજળીક શક્તિમાંની એક છે. જરથોસ્તી ઇલમે ક્ષૂમની એક શાખા—નામે ‘ ઇલમે ખાસ્તર ’ યાને (Zoroastrian Science of Electricity) મુજબ આખી સૃષ્ટિમાં બધી મળીને ૮૧ જાતની ‘ ખાસ્તર ’ યાને વિજળી પડેલી છે, જેમાંની ૪૫ ‘ ખાસ્તર ’ કુદરતી પેદાયશોના જે ૧૫ આતશો (Energies) જણાયલા છે તેને લગતી છે,—જે આતશોનાં નામ આપણાં

૬૬૪ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

ધર્મ પુસ્તકોમાં ચહડતાથી ઉતરતા અનુક્રમે નીચે મુજબ મળે છે :--

૧. આથો અહુરહે મજદાઓ પુથ્ર.
૨. આતશે જેરેજી-સવંધહ.
૩. આદર ખુરદાદ (તુરફા યાને ચહડયાતા અને તનજજુલ યાને ઉતરતા એવા જે વિભાગમાં.)
૪. આદર ફોખા.
૫. આદર ગુશરપ (તુરફા અને તનજજુલ એવા જે વિભાગમાં.)
૬. આદર ખુરજીન મેહેર (તુરફા અને તનજજુલ એવા જે વિભાગમાં).
૭. આતશે મીનો કરકો.
૮. આતશે વાજસ્ત.
૯. આતશે ઉરવાજસ્ત.
૧૦. આતશે રપેનિસ્ત.

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૬૫

૧૧. આતશે વોહુ-ક્રયાંન.
૧૨. આતશે દારા.
૧૩. આતશે નૈચ્યો-સંધહ
૧૪. આતશે ખોરેહ.
૧૫. આતશે ફાહ.

બાકીની ૩૬ જાતની ' ખાસ્તર ' માં હસ્ત-
કૃત વિજળીઓ (Artificial electricity)
સમાઇ જાય છે : જેવી કે, (૧) કોઇ બે
ધાતુ સાથે મળ્યાથી ઉત્પન્ન થતી ' વિજળી';
(૨) ચોક્કસ ધાતુઓને સાથે મેળવીને (alloy)
બનાવેલી હાવનીમ અને લાલા (જે યજ્ઞસ્થને
વીગેરેની ક્રીયામાં આલાત તરીકે વપરાય છે
તેનાથી) ઉત્પન્ન થતી વિજળી; (૩) ચોક્કસ ખારો,
પાણીનાં કાદો અને ચોક્કસ ધાતુથી ઉત્પન્ન થતી
વિજળી; (૪) પાણીના કાદો, ચોક્કસ ધાતુ અને
આતશે-વોહુ-ક્રયાંનથી ઉત્પન્ન થતી વિજળી; (૫)

૬૬૬ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

ચોકસ ચોકસ ખારો તથા વાનાંઓને સાથે મે-
ળવીને બનાવેલાં ચોસલાંઓને એકમેકના ઘસા-
રામાં લાવ્યાથી ઉત્પન્ન થતી વિજળીઓ; (૬)
ચોકસ વાનાંઓના બનાવેલાં ચોસલાંઓને પ્રા-
ણીમાં કુચતા રાખીને પંજી એકમેકના ઘસારા-
માં લાવ્યાથી ઉત્પન્ન થતી વિજળીઓ; (૭)
ચોકસ ધાતુને જોઇતી અરપંદીમાં ગરમ કરીને
જોઇતા ખાર સાથે યા ખાર વગર પાણીમાં
બોળ્યાથી ઉત્પન્ન થતી વિજળી, વીગેરે, વીગેરે.
આ બધી ૮૧ જાતની વિજળીઓનાં ખારીક
વર્ણુન જરથોસ્તી 'ઇદમે ખાસ્તર' માં સમાવવા-
માં આવેલાં છે, પણ તે સાથે હાલમાં આપણુ-
ને કાંઇ કામ નથી.

હવે, આપણે ઉપરોક્ત શરૂઆતને ખુલાસો
ધ્યાનમાં રાખી આગલ વધીને જોઇશું કે જર-
થોસ્તી ઇદમે ક્ષત્રમ મુજબ ઉત્તર અને દક્ષિણ

ઉત્તરે મેઘ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૬૬૭

દિશા વચ્ચે “ખાસ્તર” ને ખાતેની તફાવત કેવી રીતનો છે, તથા બધી ચીજો ઉપરાંત આપણા વિચાર, વાચા અને કાર્ય ઉપર ઉત્તર અને દક્ષિણ દિશાની ‘ખાસ્તર’ યાને વિજ્ઞાની કેવી રીતની ખારીક અસર ધરાવે છે, અને ઉત્તર દિશા તરફ બંદગી દરમ્યાન મોઢોંડું નહીં કરવા ક્યા કુદરતના અચુક કાયદે આપણને તાકીદ કરવામાં આવી છે.

જરથોશ્તી ઇદમે દ્વનૂમ શીખવે છે કે:

(૧) આ ખતીરથખામી યાને આખી પૃથ્વીની ઉપર ઉત્તર ભાગમાં, ત્યાં ખાકને ખેંચનારી વિજ્ઞાનીક આકર્ષણ શક્તિ જેને અવસ્થામાં “ખાસ્તર” કહે છે અને ફારસીમાં “મગનાટીસ” કહે છે તે (Magnetism) ‘મેગનેટીઝમ’ હોવાને કીધે, તમામ ખાક યાને જમીનનો ભાગ હમેશાં બનેલો રહે છે, જેના સખખે કુદરતી રીતેજ

૬૬૮ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

માણસોની વસ્તી હમેશાં ઉત્તરમાં રહે છે, જ્યારે પૃથ્વીના દક્ષિણ ભાગમાં ખાકને ખેંચનારી ખાસ્તરની ગેરહાજરીમાં પાણીનો ભાગ રહેલો હોવાથી, ત્યાં માણસોની વસ્તી હોતી નથી.

(૨) હવે, દુન્યામાં જે બધી આદમજાત વસે છે તેઓ નીચલી પાંચ જીરમોમાંની એક યા વધુની અસર તળે હમેશાં રહેલી હોય છે: (ક) બરજસ યાને શ્વેતપત્નીની જીરમ; (ખ) અતારદ યાને ખુશની જીરમ; (ગ) હાશમ યાને મંગળની જીરમ; (ઘ) નાહીદ યાને શુકની જીરમ; અને (ચ) ક્યવાન યાને સનીની જીરમ. ઉપલી ખાલેસ જીરમો પ્રમાણે, દુન્યાના મહાન ધર્મ તથા તેના પાળનારાંઓના ચહા ઉત્તર વિ-ભાગો બની ગયા છે, જે ચહાડતાથી ઉતરતા અનુમે નીચે મુજબ છે:

જીરમ.

- (૧) બરજીસી યાને બેસ્પતીની.
- (૨) તારદી યાને બુધની.
- (૩) હાસમી યાને મંગળની.
- (૪) નાહીદી યાને શુક્રની.
- (૫) કયવાની યાને શનીની.

ધર્મ.

- (૧) જરથોસ્તી દ્યોન અને તેના શીરકાઓ.
- (૨) હીંદુ, બુધીસ્ટ તથા ખ્રીજ પેટા ધર્મો અને તકાઓ.
- (૩) ઇસ્લામી અને તકાઓ.
- (૪) મુસાઇ યાને યાહુદી અને તકાઓ.
- (૫) ખસાઇ યાને ખ્રીસ્તી ધર્મ અને તકાઓ.

૬૭૦ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

(૩) હવે, બરજીસી જરથોસ્તી દઝ્યેનને અવસ્તામાં “એરેજીસ્ત” યાને સૌથી ખુબંદ ગણેલી છે, કારણકે જ્યારે બીજા ધર્મમાં ફક્ત ત્રણ ‘ખાઝ્યા’ યાને ધર્મના પાયાઓ યા મુળ—(૧) ‘અરમો ખાઝ્યા’, (૨) ‘અખો ખાઝ્યા’, અને (૩) ઉતરતા મરતખાનો ‘એરેજોદ્રશ ખાઝ્યા’ તેના મરતખા મુજબ સમજાવેલાં છે ત્યારે મજદયસ્તી જરથોસ્તી દઝ્યેનમાં અરમો ખાઝ્યા, અખો ખાઝ્યા તથા ચહડયાતા મરતખાનો એરેજોદ્રશ ખાઝ્યા યાને “સચ્યાધનુ” મુળ” ઉપરાંત ચોથો “અષહે ખાઝ્યા” યાને “અશોધનુ” મુળ” ખાસ સમજાવવામાં આવ્યું છે, તેથીજ તેમાં કુદરતના તમામ કાયદાઓ સંપૂર્ણતામાં અને બારીકીમાં સમજાવેલા છે. વધારે ખુલાસાથી બોલ્યે તો, જરથોસ્તી ઇલમે દ્વંદ્વમ પ્રમાણે કુદરતમાં ચાર ‘ખાઝ્યા’ (‘ખાઝ્યા’ અવસ્તા શબ્દ

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૬૭૧

છે, અને તેનો અર્થ 'ઝરો, મુળ' થાય છે) યાને કે ધર્મનાં મુળો પડેલાં છે:

‘અસ્મે-ખાઓ’ એ અવસ્તા શબ્દ છે (જુઓ ક્રવરદીન યસ્ત, ક. ૯૬) અને એનો અર્થ ‘આરમાનનું મુળ’ એમ થાય છે. દરેક ધર્મમાં પોતપોતાના મરતખા મુજબ ‘અસ્મે-ખાઓ’ ની અસર રહેલી હોય છે: દાખલા તરીકે, દરેક ધર્મમાં ‘ઈશ્વરેઅજ આધીનતા’ નો કયદો યાને ‘Resignation to the will of God’ જુદાં જુદાં રૂપે શીખવવામાં આવ્યો છે.

‘અખનો-ખાઓ’ એખી અવસ્તા શબ્દ છે (જુઓ ક્રવરદીન યસ્ત, ક. ૯૬) અને એનો અર્થ ‘જીરમનું મુળ’ થાય છે. એખી ચાર ખાઓમાંનું એક છે, અને દરેક જુદા જુદા ધર્મમાં જે જુદી જુદી ખાસ્યતો પોતપોતાનાં મરત-

૬૭૨ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

બામાં રહેલી છે તેનું ખાસ કારણ તે તે ધર્મને લગતી જીરમનાં 'અપ્નો-ખાઝા' ને લીધે છે.

‘એરેજોઇશ-ખાઝા’ એવી અવસ્થા શબ્દ છે, (જુઓ બેહેરામ યસ્ત, કં ૧૧, ૧૨, ૧૩,) અને એનો અર્થ ‘સમ્યાધનું મુળ’ એમ થાય છે. એવી ઉપલા ચાર ‘ખાઝા’ માંનું એક છે. એ ‘એરેજોઇશ-ખાઝા’ ના બે ચહડ-ઉતર મરતખા છે, જેમાંના પહેલા ચહડયાતા મરતખામાં “સમ્યાધને ખાતરજ સમ્યાધ” એ નિયમ સમાધિ જાય છે, જ્યારે બીજા ઉતરતા મરતખામાં “ખાલી સમ્યાધ” નો નિયમ સમાધિ જાય છે. જરથોસ્તી દુએનમાં ખાસ અવલ મરતખાના ‘એરેજોઇશ-ખાઝા’ ને લેવામાં આવ્યો છે, અને તેથીજ તેમાં સમ્યાધને ખાતરજ સમ્યાધ પાળવાનાં કાયદા ઉપર બધાં ફરમાનો રચી આપેલા છે, જ્યારે બીજા ધર્મોમાં ‘દુયમ’ યાને

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૭૩

ખીજા ઉતરતા મરતખાનો 'એરેન્નેઇશ-ખાઝા' યાને ફક્ત સમ્યાઇ દરેકનાં મરતખા મુજબ શી-ખવવામાં આવી છે. આ 'એરેન્નેઇશ-ખાઝા' માં નીતીરીતીનાં બધાં કાનુનોનો સમાવેશ થાય છે.

'અપહે-ખાઝા' એખી અવસ્તા શબ્દ છે, (જુઓ ઇબ્સ્ને હા ૧૦, ફ. ૪) અને તેનો અર્થ " અશોઇનુ " મુજબ એમ થાય છે. એ ચાર 'ખાઝા' માં સૌથી માહાન મુજબ ગણાય છે. આ 'અપહે-ખાઝા' માં કુદરતમાં પડેલી બધી ૭૨ જાતની અશોઇના પગથીયાં સમાઇ જાય છે, અને એ પાયા ઉપર તમામ ૭૨ મરતખાની અશોઇને લગતાં જરથોસ્તી દએનનાં બારીક ફરમાનો ને તરીકતો સંપૂર્ણ રચી આપેલાં હોવાથી, તેમજ ત્રણ મુજો—'અરમો-ખાઝા' 'અખો-ખાઝા' અને અન્વલ મરતખાનો 'એરેન્નેઇશ-ખાઝા' ને સંપૂર્ણતામાં જરથોસ્તી દએનમાં લીધેલા હોવાને

૬૭૪ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

લીધે, જરથોસ્તી દઝેનને ‘દઝેને બેરેજસ્ત’ યાને ‘સૈથી બુલંદમાં બુલંદ દીન’ ગણેલી છે. ત્યારે, જરથોસ્તી દઝેનનું ‘સર્વોપરીપણું’ અને શ્રેષ્ઠાઈ આ ચાર કુદરતી ‘બાઓ’ યાને મુળ પાયાઓની ઉપર રચાયલું છે. આવી રીતે બધા ધર્મો વચ્ચે કુદરતી ફરક પડેલો હોવાને લીધે, બરજસી જરથોસ્તી સીવાયની બીજી જીરમોના લોકોના આચારવીચારો અને રહેણીકરણી, બેરેજસ્ત (યાને સૈથી બુલંદ) બરજસી જીરમનાં લોકોના આચારવીચારો અને રહેણીકરણી કરતાં ઘણા ઉતરતા પ્રકારનાં, કુદરતી જીરમોનાં મરતબાને અન્યુક કાયદે જોતાં, રહેવા પામે છે.

(૪) હવે, આ બીનીરઘબાંમી ઉપર દમ બે-ચનારાં દરેક દેશ, શહેર કે કોમનાં સર્વે આદમીઓનાં આચારવિચારો અને રહેણીકરણીથી ચાલુ સુક્ષ્મ હવામાં ‘ગુબારો’ યાને અણુદીઠ પડ

ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૭૫

બંધાય છે, કે જે બધાં પડે સામટી રીતે ‘પધરિ’ ના નામે અવસ્થામાં ઓળખવામાં આવ્યાં છે. અણુદીઠ અરવાહી આલમમા ‘મેહેર’ ની જે રોશની કાર્ય કરે છે તેના સાત વિભાગો સાત ‘દખ્યુ’ ને નામે ઓળખાય છે, જે સાત ‘દખ્યુ’ મેહેર ન્યાયશ તથા મેહેર યસ્તમાં નીચે મુજબ ચહડ ઉતર અનુક્રમે મલે છે:

મિશ્રમ	{	૧. અધવિ-દખ્યૂમ	}	યજ્ઞમધદે.
		૨. અન્તરે- દખ્યૂમ		
		૩. આ-દખ્યૂમ		
		૪. ઉપધરિ-દખ્યૂમ		
		૫. અદધરિ- દખ્યૂમ		
		૬. પધરિ-દખ્યૂમ		
		૭. અધપિ-દખ્યૂમ		

એમાંનો પહેલો “અધવિ-દખ્યૂ” અરવાહી આલમની શરૂઆતથી ગણુતાં પહેલો આવે છે.

૬૭૬ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

આ સાતે સાત મેહુરના “દખ્યુ” ની ખીસ્કારી (યાને કુદરતે નેમી આપેલું પોતીકું કાર્ય= function) એકમેકથી સદંતર જુદી છે, એમ જરથોસ્તી ઇદમે ક્લૂમ શીખવેછે. હાલમાં આપણને “પધરી-દખ્યુ” સાથેજ કામ હોવાથી એ મેહુરનો “પધરિ” તો વિભાગ શું છે તેજ જોઇશું. “પધરિ” એટલે આપણી કારદાનીના જેવી (Similar) બીજાંઓ જેઓ આપણાં શહેરને લગતા, ગામને લગતા, યા આપણાં લાગતાંવળગતાંઓ હોય તેઓને લગતાંઓની કારદાની મુરક્કમ થઇને (યાને સાથે ભેળાઇને) જે અણુદીઠ ‘પડ’ યાને ગુખાર બંધાયછે તે; ટુંકમાં, દરેક દેશ યા શહેર યા તો દરેક કામને લગતા વિચાર આચારના જમીલાથી (collectively) જે ખોરેહ બંધાયછે તેને “પધરિ” કહેછે.

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંધી કરવાની મનાઈ. ૬૭૭

(૫) હવે “પધરિ” ઉત્તર કે દખલુ એ બે માંથી જે તે એક દીશામાં બંધાયછે, કારણકે એ બે દીશામાં પૃથ્વીના બે ધ્રુવ આવેલાછે, જ્યાં ખાસ્તરનો જોશ પુષ્કળ રહેછે. હવે, એ બેમાંથી કઈ દીશામાં ‘પધરી’ બંધાયછે તેનો આધાર નીચે મુજબ આદમીઓના આચારવિચારોના સરશોક (યાને ગુણ) ની ઉપરજ રહેછે:

દરેક જીરમનાં ‘પતમાન’ (યાને કે centre of spiritual gravity; balancing point સમતોલ જાળવનાર મધ્યબિંદુ) ને લગતા અને અનુસરતા આચારવિચારો હમેશાં દખલુ દીશા તરફ પોતે ફેંકાય છે, જેથી કુદરતી તેવા શ્રેષ્ઠ આચારવિચારોની “પધરિ” હમેશાં દખલુ દીશામાં બંધાય છે. પણ જે દરેક જીરમને લગતાં લોકોનાં આચારવિચારો પોતપોતીકી જીરમનાં ‘પતમાન’ ને અનુસરતા નથી હોતા,

૬૭૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

યાને અધરીત પ્રમાણના હોયછે તો તેવા હલકા પ્રકારના આચારવિચારોને ઉત્તર ધ્રુવની ખાસ્તર યાને મેગ્નેટીઝમ પોતીકી તરફ ખેંચી લે છે, અને ત્યાં “પધરિ” બંધાયછે, કારણકે ખતીરથ-ખામીના ઉત્તર ધ્રુવની (north terrestrial pole) ખાસ્તરનો પ્રવાહ એવોજ છે કે તે હમેશાં આ દુન્યાની તમામ ‘હરારતે જખુન’ યાને ‘ખોટી નાપાયદાર નરસ ગરમી’ નો પોતા તરફ ચાલુ ખેંચાવો કરે છે. કુદરતમાં તો ‘દુધ’ યાને ખેપણાંનો કાયદો સૃષ્ટીની શરૂઆતથીજ બધેબધે કાર્ય કરી રહ્યો છે અને તે મુજબ કુદરતની બધી પેદાયશોમાંથી કુદરતી જોખી ‘હરારતે જખુન’ બહાર નીકળે છે તે ઉપરાંત માનવી પોતાની અકુદરતી જીંદગીથી જોખી બધી ખરાખી ભરેલી અસરો પોતાના નેહસ્ત મીથ્ર-માંથ્ર-કારદાનીથી ‘મેહરબ-ખીત-તખે’ ને

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૭૯

કાયદે (યાને કુદરતનો હરીફ થઇને) યાને ' પોતાની
જાતે નાશ થનારી' એ કાયદે ઉભી કરે છે તેને
પણ ઉત્તર દિશા આવી રીતે પોતા તરફ ખેંચી
લે છે. આ ઉપરથી આપણે જોઇએ છીએ કે
આ ઉત્તર દિશાની ખિસ્કારી કુદરતમાં કેટલી
બધી જરૂરની છે, અને ક્રિશ્ચિયન-ગર્દના મહાન
જમાનામાં કે જ્યારે તમામ માનવીઓમાંથી
ખરફસ્ત્રી તેવીથી નીકળી જવાના સખએ
વધારાની અકુદરતી 'હારતે જખુન' ઉત્પન્ન
થવા પામશે નહીં, ત્યારે તે વખતે પણ જે કાંઈ
કુદરતી 'હારતે જખુન' એપણાંને (દુધને) કાયદે
દરેક પેદાયશ તરફથી ઉત્પન્ન થવી જોઇએ તેને
ખેંચવા માટે ઉત્તર દિશા તે વખતે પણ પોતાની
મુખારક ખિસ્કારી યાને કુદરતે સોંપેલું કાર્ય
તો ચાલુજ રાખશે. આ ખીના ખુબ રવેસે
નોંધવી, કારણ કે આગલ ચાલતાં તેણું કામ
પડશે.

૬૮૦ ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

કુંકમાં, ત્યારે જોલ્યે તો, કુદરતથી ઉલટા બધા આચારવિચારોને, 'મેહરુબ-ખીત-તખે' ને કાયદે, ઉત્તર દીશા પોતે ખેંચે છે, જ્યારે સાચ્યા યાને કુદરતમાં જે કાંઈ પડેલું છે તેને લગતા આચારવીચારો 'મગલુબ-ખીત-તખે' ને કાયદે યાને 'આખાદી બરેલી રોશની જાતે આવનારી' ને કાયદે, યાને કુદરતની અસલ અસરે રોશની માં મર્જ થઈ જઈને, દક્ષીણ તરફ પોતે ફેંકાય છે. જેઓનો આ દુન્યામાં છેલ્લો ફેરો હોય એવાં કેશાશવાબાં લોકોની કેરદાર (યાને પછરી) હમેશાં દક્ષીણમાંજ બંધાય છે અને મરણુ બાદ તેવાં અશો લોકોની ખુબસુરત કેરદાર દક્ષીણ દીશાએથી આવતી તેટલા માટે અવસ્તામાં ચીતારી છે, જ્યારે જેઓની આ દુન્યા સાથની વારના બંધાયલી હોય છે અને કેશાશ ભોગવવાનો બાકી હોય છે તેવાં ઉરવાનોની કેરદાર ઉપર દિશામાં હમેશાં બંધાયલી હોય છે, અને તેટલા

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૧

માટે મરણુ બાદ તેવાં દુરવંદ યાને અશોષના તરીકથી દુર રહેનારાં સર્વે લોકોની બદસુરત કેરદાર ઉત્તર તરફથી આવતી અવસ્તામાં ચીતારી છે. (જુઓ “ હાદોપ્ત તુસ્ક ” ના ફકરાઓ! જે હેઠળ આગલ ચાલતાં ટાંકવામાં આવ્યા છે.)

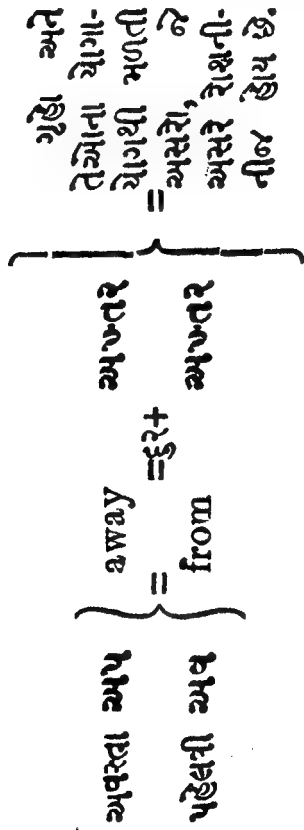
(૬) હવે આપણે જાણ્યે છીએ કે બેરેજીસ્ટ બરજીસી જીરમનાં લોકોની સંખ્યા કરતાં બાકીની બધી ચાર ઉતરતી ખાલેસ જીરમોનાં અને તેઓની મુરકખ્યાતથી યાને કે એકથી વધુ જીરમના મીશ્રણથી બનેલાં લોકોની સંખ્યા અમળેની છે, અને વળી ઉપર આપણે જોઈ ગયા કે ઉતરતી જીરમના લોકોના આચાર-વિચારો, જીરમોના પોતપોતીકાં મરતબા પ્રમાણે, થોડાંક અપવાદો સીવાય, કુદરતીજ તનજીજુલ એટલે ઉતરતા, પ્રકારના રહે છે. ત્યારે, તેઓના

૬૮૨ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

આચારવિચારોની ‘ પધરિ ’ ના ગુજાર થોડાક અપવાદો સીવાય ઉત્તર દીશામાં ધણે મોટે ભાગે મન્યુત હમેશાં બંધાતા હોવાથી, અને ઉત્તરમાં આ રીતે ‘ દરજી ’ નું રહેઠાણ હોવાથી, બેરેજીસ્ટ જીરમનાં લોકોને યાને બરતેકુસ્તીઆંતોને ઉત્તર દીશા તરફ બંદગી વખતે મોંઢ કરી “ શાદ મીથ્ર ” યાને ભક્ત વીચારો ફેંકવા કે અવરતા માંથ્ર ભણવાની બહુ સખત મનાઈ કરવામાં આવી છે, કારણકે બરજીસી સીવાયની તમામ જીરમોના આદમીઓની ઉત્તર દીશામાં બંધાયેલી ધણી તનજીગુલ યાને હલકા પ્રકારની “ પધાર ” થી આપણા જરથોસ્તી દઝેનના મીથ્ર તેમજ બંદગી કરતી વખતે માંથ્રમાં બહુ મોટી ખલલ પુગે છે.

(૭) ઉપલા સખખને લીધેજ, ઉત્તર દીશાને અવસ્થામાં “ અપાખતર ”, અને પહેલવીમાં

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૩
 “અવાખ્તર” જણાવેલી છે, જેનો છુટેછુટો
 અર્થ ધાતુ મુજબ આ પ્રમાણે થાય છે :

ત્યારે, ‘અપાખ્તર’ યા ‘અવાખ્તર’ એટલે “સારી ચાને
 અસરે રોશનીથી દુર” એમ અર્થ થાય છે.

૬૮૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બાંદગી કરવાની મનાઈ.

ઉપર સમજાવ્યું તેમ, ઉત્તરમાં બાંધાતી “પધરિ” હમેશાં અસરે રોશનીથી દુર હોવાને લીધે તેને “અપાખ્તર” નામ આવી ઉંડાણ મતલબે આપેલું છે. “અખ્તર” યાને ગૃહોની યોગાયોગના શુભ પ્રવાહો હમેશાં દક્ષીણ દિશાએથીજ અહીં આવતા હોવાને લીધે, દક્ષીણ દિશાને સૌથી મુખ્યારક અવસ્થામાં ગણેલી છે કે જ્યાં “દાદારે ગેહાન”નું બુલંદ મરકજ પણ આવેલું છે.

(૮) કોઈ અત્રે સવાલ કરશે કે બાંદગી વખતે ઉત્તર દિશામાં મોંઢ કર્યે યા નહીં કર્યે તો તેમાં શું થઈ ગયું ? ઉત્તર દિશાએ કે બીજી કોઈબી દિશાએ બણતી વખતે મોંઢડું રાખ્યે તો તેમાં ફરક શું પડે ? બીજા શબ્દોમાં ‘ઉત્તર દિશામાં બાંધાતા દરજી ગુજારો તે તરફ મોંઢોડુ રાખ્યાથી કેવી રીતે મન ઉપર ખરાબ અસર

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૫

લાવી શકે, તેની બારીક સાયન્સ સમજાવો. અચ્ચીત આ સવાલોનો ‘ ઇલમ્યત ’ યાને બારીક સાયન્સથી બરપુર જવાબો પડેલા છે. બાતેનમાં નહીં ઉતરતાં સાધારણ રીતે જે જવાબ આપ્યે તે તે નીચે મુજબ છે—

આપણા બદનમાં ઉપરથી આવતા ચાલુ મેગ્નેટીક પ્રવાહો માથાં મારફતે દાખલ થઇ થગ વાટે બહાર ખરાબ પ્રવાહો ચાલુ નિકળ્યા કરે છે, એટલા માટે, માથાંને દખલ દિશા સાથે હમેશાં ધાડો સંબંધ રહે છે, કે જે દખલ દિશામાંથી, આપણે ઉપર જોયું તેમ, ‘ અખતર, યાને ગૃહોના શુભ પ્રવાહો કુદરતી આ દુન્યા ઉપર ઉતર્યા કરે છે; તેમજ આપણા પગોને ઉત્તર દિશા સાથે સંબંધ રહે છે, કે જે ઉત્તર દિશા કુદરતમાં ચાલુ ‘ હરાતે જખુન ’ યાને ‘ દરેક પેદાયશમાંથી દુધને કાયદે બહાર પડતી

૬૮૬ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

નરસ ગરમી'નો ફેલાવો કરે છે. હવે, જો ઉત્તર દિશા તરફ મોંહ કરી આપણી બંદગી કયું કે મીથ ફેંકયે તો મનનાં મરકબને ઉત્તર દિશાના તનજ્જુલ (યાને હલકા પ્રકારના) પ્રવાહો મજબુત ખેંચાણુ કરે છે, જેથી મીથ સાથેત રહી શકતા નથી અને માંથના સ્તોત પણુ ઉત્તર તરફ ખેંચાય છે. તેટલા માટે, આપણું સર હંમેશાં દખણુ તરફ ફેરવીને બંદગી યા મીથ થવા જોઈએ, તેમજ સેજદા વખતે પણુ એજ દિશામાં સર નમાવવું જોઈએ, જેથી દખણુના સારા પ્રવાહોની અસર મનનાં મરકબ ઉપર પહોંચવાથી મન શાંત અને એકાગ્ર થવામાં મોટો ટેકો થાય છે અને બંદગી તેમજ મીથને મોટી મદદ મળે છે.

જો હજી એ સવાલના બાતેનમાં ઉતરીને ખુલંદ સાયન્સની રીતે (with scientific

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૭

precision) બરોબર રીતે બોલ્યે, તો નીચે મુજબ એ બાબદ ખુલાસેવાર બોલી શકાય :—

આપણા વખ્શુરે વખ્શુરાંન રમ્મજ—ગો અહુરાના અશો રપીતમાન જરથુસ્ત સાહેબે જે દરેકે દરેક કુદરતના અચુક કાયદાઓનું પોતાની ‘આસ્તે વીર’ ની સૌથી ખુલદ અકફલની બખ્શેશથી સંપૂર્ણ અવલોકન કરીને જરથોસ્તી દએન આપણને એનાયત કરી છે તે કાયદાઓમાંનો “તીરે ગોહોર” નો કાયદો, જે સાધારણે ‘ગાશક’ ને નામે ઓલખાય છે તે કાયદો બહુ બારીકાથી એવણુ સાહેબે સમજાવ્યો છે. દરેક ‘મખ્સુકાત’ યાને પેદા થયેલાં પ્રાણીનો ખરાબ રહેણીકરણીના ખરાબ આચારવિચારથી ‘મેહેરબ’ યાને કે કુદરતની સામે જનારો જે ‘ગાશક’ યાને ‘અંધકારી સરશોક’ બંધાય છે તેને ‘તીરે ગોહોર’ કહેલો છે. આ “ગાશક” નો કાયદો

૧૮૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

કુદરતમાં કેવી રીતે બધેબધ કાર્ય કરી રહેલો છે તેની સમજણ બહુ બારીક અને લાંબાણ છે, છતાં આપણે અત્રે તેને ટુંકમાં સમજવાની કોશેશ કરીએ.

આ ‘ખનીરંથ બામી’ (Earth) યાને આખી પૃથ્વીની હૈયાતીને માટે, દરેકે દરેક ‘મવાલીદે સલાસે’ એટલે કે ધરતીની ત્રણ ફરજંદ-રૂપી પેદાયશો, જે હૈવાનાત (Animal Kingdom જનવર-વર્ગ, આદમ સુધ્ધાં), નખાતાત (Vegetable Kingdom વનસ્પતી-વર્ગ,) તથા જમાદત (Mineral Kingdom ખનીજ-વર્ગ) તે બધી પેદાયશોના શ્વાસોશ્વાસ ચલાવવા માટે, અહીંથી ચાર ફરસંગ (યાને આશરે ૧૬ માઇલ)ના છેટા સુધી પૃથ્વીની આસપાસ ફેલાયલો “ વયુ - ઉપર-કધર્ય ” (જેને આપણે સાધારણ રીતે ‘વાતાવરણ’

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બાંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૯

Atmosphere કહીએ છીએ તે) સદા કાર્ય કરે છે. આ “ વયુ-ઉપર-કર્ધ્ય ” ચાર ચાર ફરસંગના ચાર વિભાગોમાં વહેંચાઇને પણ ‘ તનાસુલી સીલસીલા ’ થી યાને આખાં વાતાવરણુ સાથનો નીકટ સંબંધ જળવીને કાર્ય કરે છે. સૌથી નીચેનો જમીનની અડાઅડનો ભાગ (nearest layer) વાતાવરણુના આખા તનાસુલી સીલસીલા સાથે ચહડ ઉતર મરતખાથી આદમજનતા આસોશ્વાસ માટે સરજાયેલો છે; તેની ઉપરનો બીજો વિભાગ જન વર-વર્ગ માટે તનાસુલી સીલસીલા સાથે ચહડ ઉતર મરતખાથી કાર્ય કરે છે; હજી તેની ઉપરનો ત્રીજો વિભાગ તનાસુલી સીલસીલાથી ચહડ ઉતર મરતખાથી વનરપતી—વર્ગ માટે નિરમાણ થયેલો છે; અને સૌથી ઉપરનો ચોથો વિભાગ (Topmost i. e. furthest layer of

૬૯૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

Atmosphere) ખનીજ-વર્ગ માટે તનામુલી સીલસીલાથી કાર્ય કરે છે.

હવે, આ ખનીરથખામી યાને આખી પૃથ્વીની ઉપર દરેકે દરેક પેદાયશ તરફથી હમેદમ જીંદગી ગુજરતાં ચાલી રહેલી બધી ચલવલથી જે અગણીત “ નાદ ” યાને અવાજ-જાહેરી યા બાતેની-ઉત્પન્ન થાય છે, તેની સાથે “વયુ-ઉપર-કર્ધ્ય ” હમેશાં ધસારો (friction) કરે છે; પછી તે ચાર અનાસરો—આતશ, બાદ આબ અને ખાક—ની બનેલી ચીજો હોય, યા તો દરેકે દરેક પેદાયશના વિચાર (મીથ્ર), શબ્દ (માંથ્ર), તથા દરેક બારીકમાં બારીક હીલચાલો (operations) હોય—તે બધું “ વયુ-ઉપર-કર્ધ્ય ” સાથે નીરંતર ‘ફ્રિક્શન’ યાને ધસારામાં કુદરતીજ આવે છે. દાખલા તરીકે, ગમે તેવો સાત બોંયરાંમાં બરાઇને ત્યાં મનમાં વિચાર

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૬૯૧

કાંધો હોય તો તે પણ 'વયુ-ઉપર-કર્ષ્ય' સાથે
ધસારામાં આવે છે, અને તેનો ગુખાર બંધાય છે.
આવી રીતના અસંખ્ય ધસારા (friction
ફ્રિકશન) થી અનેક જાતના 'ગુખાર' (યાને
બારીક અણુદીઠ પડ) વ્રાતાવરણમાં હરહંમેશ
બંધાય છે. હવે શમ્સના રત્ના (યાને ખુરશેદનાં
અણુદીઠ કીરણો) મેહેરના 'દબ્બુ' ની મારફતે,
ધતેસાદ 'ને કાયદે (યાને Centripetal
Force એટલે મધ્ય બાંધ તરફ ખેંચાવાને
કાયદે) આ બધા ગુખારોના અખખરા યાને
તેમાંથી નીકળતા બાફ (exhalations &
effervescences) ને ઉપર ચાલુ ખેંચે છે,
અને "વયુ-ઉપર-કર્ષ્ય" ના સૌથી ઉપરના એક
હરસંગના વિસ્તાર સુધીના યાને ઉપધરિ-દબ્બુમાં
કે જ્યાંથી 'વયુ-ઉપર-કર્ષ્ય' ની શરૂઆત થાય
છે, તેમાં આ બધા અખખરા ગાળવાની ક્રીયા

૬૫૨ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

(filtration) કરવામાં આવે છે, અને પછી તે હલકા થઈને વાતાવરણમાં 'હરીરી' (યાને microbes બારીક સૂક્ષ્મ જંતુઓ) નાં વાદળાં (clusters or conglomerations) રૂપે ફરવા કરે છે. આવી રીતે ઉપર ખેંચાયલી ગળાઈને તૈયાર થયેલી 'હરીરી' જે વાતાવરણમાં અદ્યધરિ-દ્રવ્યમાં દબાણ મેળવીને મીજની balanced થઈને ચાલુ બમ્યા કરે છે તે જ્યારે ગોમીજગીની બદ પધરીમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે તેને એક મરતબે "ગાશક" કહે છે. કાંઈ જીજ દક્ષિણ તરફની અનકરીબ જમીન હોય તેનાં પ્રમાણ પ્રમાણે સેહજસાજ ગાશક દક્ષિણમાં બંધાવા સીવાય, આ 'ગાશક' તુરહેઠાણ હંમેશાં ઉર દિશામાં હોય છે.

આજની 'બેક્ટીરીઓલોજી' (Bacteriology) ની વિધા જે કાંઈ જંતુઓ બાબે સમ-

ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૩

જાવી શકે છે તેનાં કરતાં બી બારીક તુલોતવીલ સમજણુ ‘જંતુઓ’ બાબે આપણી જરથોસ્તી દ્વ્યેન આપે છે, કે જેમાં ખુદ ‘જંતુઓની ઉત્પત્તિ,’ તેઓનો કુદરતની દરેકે દરેક પેદાયશ સાથનો સંબંધ, વીગેરે બાબેનું જ્ઞાન આ ‘ગાશક’ ના એક કાયદામાં સમાવી દીધું છે, અને એક બાતેનમાં બાતેન ‘મીથ્ર’ યાને વિચારથી પણ તેને લગતી ‘હરીરી’ (જંતુઓ જે સુક્ષ્મદર્શક યંત્રથી પણ નહીં દેખાય તેવાં સુક્ષ્મ હોય છે તે) કેમ પેદા પડે છે તેની સમજણુ આપે છે.

હવે, આ દરેકે દરેક ચીજમાંથી ખેંચાતા કુદરતી અખ્ખરા (universal exhalation) ના કાયદા ઉપરાંત કુદરતનો બીજો મહાન કાયદો તેની સાથે સાથેજ કાર્ય કરેછે, અને તે એ છે કે “ ‘ઉસુલ’ ઉસુલ તરફજ હમેશાં ખેંચાય છે,” યાને કે ‘જે મુજબમાંથી એક ચીજ ઉત્પન્ન થઇ

૬૯૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી અંદગી કરવાની મનાઇ.

હોય તે મુળની દરેક ચીજો તરફજ તે ચીજ
ખેંચાવી જોઇએ.” આ કુદરતના મહાન કાયદાને
આધારે, જે જે ચીજોમાંથી જે અખખરાઓ
ઉત્પન્ન થઇ તેની ‘ગાશક’ અંધાયલી હોય છે
તે તે ચીજ તરફ તેને લગતીજ ‘ગાશક’ પાછો
રાત અને દીન ખેંચાવો કરેછે. આ કાયદાને લીધે
‘ગાશક’ અહીંની દરેક ચીજ ઉપર ચાલુ
જરાકબી થોખ્યા વગર ગત્તમો કરે છે. દરેક
અનાસરી ચીજની ઉપર તે ધુળ રૂપે એકઠી
થઇને તેને બગાડે છે. હવેજ આપણને સમજ પડે
છે કે દરેક ચીજ દુન્યામાં પડત પડે છે તો
તેમની તેમ રહેવાને બદલે યા વધારે જાગૃતી
થવાને બદલે ધુળ કાંય ખાય છે ? દાખલા તરીકે
ઘોતો રમાલ પડત પડતાં મેલો થાય છે, પણ
મેલો રમાલ પોતીકી મેલે ઘોતો થતો નથી.
પુરશેદ જ્યારે દીવસની વખતે પ્રકાશે છે ત્યારે

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૯૫

પોતાના સીધા 'સ્વા' મારફતે આ 'ગાશક' ને ઘણોજ ઝડપથી કાપતો આવે છે. જે ખુરશેદમાં 'ગાશક' ને કાપવાની આ શક્તિ નહીં મુકી હોતે, તો કોઇખી ચીજ 'ગાશક' ના નીરંતર ધસારાખંધ હુમલા સાથે એક પળવાર પણ હૈયાત રહી શકતે નહીં. વળી હવાના સમાગમથી કોઇખી ચીજ ચોક્કસ સંજોગો મળતાં કાંચ બગડી આવે છે તેનું મુળ કારણ પણ આ 'ગાશક' છે.

વળી, જેમ અબ્બલ મરતખામાં દીવસની વખતે ખોરશેદ 'ગાશક' ને કાપતો રહે છે, તેમ રાતની વખતે 'દુએ' યાને ચંદ્રમા દુયમ (યાને બીજા) મરતખામાં 'ગાશક' ને કાપે છે. વળી રાતની વખતે રોશન ચેરાગ, જે ફક્ત 'રોગન' નો એટલેકે ધી ક કોઇખી વનરપતીક તેલનો કાયદા સર હોવો જોઇએ, તે ચેરાગ પણ આ 'ગાશક'

૬૮૬ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

કાપવાનું પોતાની હદ મુજબ કાર્ય કરે છે, અને વળી આતશ રોશન રાખ્યાથી તે પણ પોતાના મરતબા પ્રમાણે ગાશક કાપવાનું કાર્ય કરે છે. તેટલા માટેજ, ચેરાગ થતાં, દરરોજ ચેરાગનો નમસ્કાર તેનાં બુલંદ મીથ્ર સહીત કરવાનો હોકમ છે, અને આતશ રોશન કરવા પછી એસમ-ખેએ આપવાનો હોકમ છે આપણે બસ્તેકુસ્તીઆનોએ તો હમેશાં ‘રોગની ચેરાગ’ એટલે કે ધી કાપરેલ કે બીજાં કાંઈ વનરપતીક તેલનીજ બતીઓ વાપરવી રવા છે, અને ખાસ કરી આતશકદેહો જેવાં પાક મકાનોમાં તો ‘રોગની ચેરાગ’ વાપરવાની જે તાકીદ ફરમાવી છે. અને ખનીજ તેલો યા પદાર્થોનાં તેમજ સ્પીરીટ તથા હસ્તકૃત વિજળીની બધી બતીઓ આવાં કામોમાં વાપરવાની જે ખાસ મનાઈ કરવામાં આવી છે, તેનાં અનેક સાયન્ટીફીક કારણોમાં એક

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૬૮૭

મુખ્ય કારણ અણુદીઠ ' ગાશક ' ને કાપવાની ચેરાગની આ શક્તિ (Capability) છે. સર્વે રોગનિવારણે ' ધી અને વનસ્પતીક તેલો ' ચેરાગમાં બાળવાથી તેની ' ગાશક ' કાપવાની શક્તિ ઘણી તેજ રહેછે, જ્યારે ખનીજ પદાર્થની સ્પીરીટની તેમજ વિજળાની ગમે તેવી બહુકદાર બતીઓ ' ગાશક ' ની હરીરીને ઉલટી વધારી આપે છે, જેથી જાહેરમાં તેમજ ખાતેનમાં નફાને બદલે નુકસાન થાય છે. જાહેરમાં એવી બતીઓ શરીરને નબળું પાડે છે, અને જેટલા ' ગએથા ' યાને અંદરના અવયવો (Vital organs) છે—જેવાંકે દેમાગ યાને બેજીન, ફેફસાં, હાર્ટ (યાને દીલ), રોકમ, હોબરી, કીલે નકીર, કલેજી, ગુરદા, તલ્લી, આંતરડાં, ગુપ્ત અંગો—તે દરેક ગએથાની ' ખાસ્તર ' ને યાને વિજળીક પ્રવાહને પોતીકાં પ્રમાણુ પ્રમાણુ આવી બતીઓ

૬૫૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

સોશન કરે છે, જેથી ગએથાનો સરશોક નખળો પડતો જાય છે, અને ઉપલા દરેક ગએથા યાને અવયવો (vital organs) દીવસે દીવસે નખળા પોષાય છે, અને તે અવયવો પોતાની ખીસ્કારી યાને કુદરતે સોંપેલું કામ (function) બરાબર બજાવતાં નથી. ખાસ કરીને ગરમ મુલકમાં આવી બતીઓ વધારે અસર જલદી કરે છે. પરીણામમાં આખું શરીર નખળું પડતું જાય છે. કુદરતમાં તો બેપણાંનો કાયદો કાર્ય કરે છે, અને તેથી દરેક ખોરાક જે આપણે હવા, પાણી કે નક્કર રૂપે લાઇએ છીએ તેમાં 'જખુન હરીરી' યાને તુકસાનકારક જંતુઓ તો આવે છેજ, પણ જે આપણા ગએથા જે 'સ્પેત હરીરી' (White cells) યાને 'સફેદ અનુઓ' નાં બનેલાં છે તે જે જોશદાર 'સ્પેત હરીરી' ધરાવે છે યાને ગએથામાંની કુદરતી

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૬૯૯

ખાસ્તર જેવી ને તેવી અસલ હાલતમાં જલવાઈ રહેલી હોય છે, તો ખોરાકમાં ગમે તેવી આવતી 'જખુન હરીરી' ને ફાવવા દેતી નથી એથી ઉત્તરું, જે ગએથાની વિજળીક ખાસ્તર કાઢખી રીતે (દાખલા તરીકે વિજળીક યાતો ખનીજ પદાર્થની બહુકદાર રોશનીથી) સોશન થઈ જાય છે, તો 'સ્પેત હરીરી' જોશદાર રહેવાને બદલે દુર્બળ થઈ જાય છે, અને પછી ખોરાકમાં આવતી 'જખુન હરીરી' ગાંઠેજ આવે છે, અને 'ખુન' માં એટલે લોહીમાં જેટલી અસ્પંદીની 'સ્પેત હરીરી' જોષએ તેટલી ન રહ્યાથી થોડી ઘણીખી બાહેરથી ગાંઠકની 'હરીરી' શરીરમાં દાખલ થયાથી તુરત ખરાબ અસર થાય છે. પણ જે આવી તેજદાર ખનીજ પદાર્થની યા આવી વિજળીક તેજદાર બતી નહીં વપરાતી હોય, તો ગએથાની

૭૦૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

હરીરીની ખાસ્તર સોશન (absorb) થતી નથી, અને અસલ કુદરતી અરપંદીમાં રહેવા પામે છે, જેથી બાહેરની આવતી ગાશકની 'હરીરી—એ—જ્યુન' 'મારેકતે—ગીઝ'થી એટલે કે (ખોરાકની મારેકતે' શરીરમાં એકખારગી પેવસ બી થાય તોપણ ગએથામાં ક્રમેલ (યાને પુરેપુરી બળવાન) ખાસ્તર હોવાને લીધે ખુન યાને લોહી તેજદાર રહે છે, અને તેથી તે અંદર આવતી 'હરીરી—એ—જ્યુન' નખળી થઇને બહાર નીકળી જવા પામે છે, તેથી શરીર પુષ્ટ રહે છે અને કોઇબી રીતથી ખરાબ હરીરીને શરીરપર ફાવવા દેતી નથી. એવુંજ એક શરીર ખરેખર તનદુરસ્ત કહેવાય છે, અને બાંધો મજબુત બને છે, અને જરા જરામાં કોઇબી જીવજંતુ કે મચ્છરના ડંખથી ખુન યાને લોહીમાં 'હરારતે ગરેબીઆ' યાને

ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૦૧

‘ ખોટી ગરમી ’ વધી જવા પામતી નથી ને કંઈખી દરદો ઉભરી આવતાં નથી, કારણ કે કુદરતી અસ્પંદીમાં ખુન હોવાથી તે દરેક ‘ ગાશકી હરીરી ’ ઉપર ખુનની પુરતી અસ્પંદીની ‘ હરીરી—એ—સ્પેત ’ ગાલેબ આવે છે, જેથી ઘણાંજ જીવ દુખ દર્દો દેખાવ દે છે, ને તેથીજ તનદુરસ્તી હમેશાં પુર બહારમાં રહે છે ને દરેક ગએથા પણ પુર જોશમાં પોતાનું કાર્ય કરે છે, અને કોઈખી ગએથા ‘ પીરી ’ યાને ખુદાપો સીવાય નમજા પડતા નથી; આવીજ રીતના ગએથા પોતાનું કામ પુરતી રીતે બજાવી શકે છે.

ખાતેનમાં ખનીજ તેલોની તેમજ વિજળીની ભભુકદાર બતીઓ. કેવી રીતે નુંકસાન કરેછે તે હવે જોઈએ. ઉપર સમજાવ્યા મુજબ આવી બતીઓ વોહુ મીથ (યાને કુદરતી ભલા વિચાર) અને માંથના

૭૦૨ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

સ્તોતને કતે કરે છે અને જખુન (યાને નરસ) માંથ્ર અને મીથ્રની હરીરીને હમેશાં પોખી આપે છે. આવી રીતે પોખાયલી સુક્ષ્મ હરીરી ' મારેફતે—ગીઝા ' થી યાને ખોરાકની મારફતે શરીરમાં દાખલ થયાથી, આપણા 'વોહુ—મીથ્ર ' કતે થાય છે, અને પોતીકી ખાસ્યતના જખુન (યાને હલકા) મીથ્રને પોષે છે, જેથી દુન્યામાં ખાનાખરાખી પંથરાઇને ખુનામરકી પેદા થાય છે, અને દગો ફટકો કરવામાં અને પ્રપંચ રમવામાં આદમો લલચાય છે, અને એક બીજાનું બહુ શોધવાને બદલે ભુકું કરવામાં મસ્ગુલ થાય છે, અને નીચ સ્વાર્થના બની અંતે પોતાને હાથ પાયમાલ થાય છે.

‘ ગાશક ’ ની આવી રીતની જાહેરી તથા ખાતેની નુકસાનકારક અસર થતી હોવાને લીધે

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૦૩

તેની સામે બચાવ કરવા માટે આપણુ બસ્તેકુસ્તીઆનોને અનેક ફરમાનો આપવામાં આવેલાં છે, જેમાંનું એક રાતની વખતે 'રોગની ચેરાગ' યાને ધી યા વનસ્પતીક તેલની બતી વાપરવાનું સાદું પણ મોતેબર ફરમાન છે, અને બીજું હમેશાં ધરમાં આતશ^૧ રોશન રહેવો જોઇએ ને સંભાળવું જોઇએ કે આતશ 'વસ્તા' યાને ખુજાઈ જવા નહીં જોઇએ. એમ રાત દીન આતશ પેહેડી દર પેહેડી જરો રહેવા જોઇએ.

વળી આ 'ગાશક' ને કાપવા માટે ખુરશેદ ઉંપરાંત નખાતાત યાને વનસ્પતી વર્ગ, હૈવાનાતે મુતલક યાને વાચા વગરનાં જનનવરો, તથા હૈવાનાતે નાતેકા યાને બોલતી આદમજાત ને પણ કાયનાત બક્ષવામાં આવી છે, જે

૭૦૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

કે આ બીનાની બારીકીમાં આપણે હાલમાં ઉતરી શકતા નથી.

હજી એથીબી વધુ ઉંડાણથી “ગાશક” નું ઉસુલ યાને મુળ સમજાવી શકાય એમ છે. આસ્માનોની ગરદેશથી અસંખ્ય યોગાયોગ થઈને જે બધી કેશાશી અસરો ઉત્પન્ન થાયછે તે બધી કેશાશી અસરો ખુરશેદ પહેલાં પોતે ‘મગનાટીસ’ કરીને યાને પોતા તરફ આકર્ષણથી ખેંચીને ‘દએ’ યાને ચંદ્રમાને આપે છે, અને પછી ‘દએ’ માંથી તે બધી અસરો મેહરના સાત દખ્યુ (જુઓ મેહર ન્યાયશ તથા મેહર યસ્ત : અધવી-દખ્યુ અન્તરે-દખ્યુ, આ-દખ્યુ ઉપધરિ-દખ્યુ, અદધરિ-દખ્યુ, પધરિ-દખ્યુ, અને ‘અધપી-દખ્યુ’) માંથી દરેક દખ્યુની અસરમાંથી પસાર થાય છે, તે

ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૦૫

વખતે ‘ વયુ ’ સાથે આ અસરોનું ‘ ક્ષીકશન ’
યાને ધસારો થઇને ‘ હરીરી ’ ઉત્પન્ન થાય છે. આ
ઉપરથી આવતો હરીરીનો પ્રવાહ (જેનો કાંઇક
ઝાંખો ખ્યાલ લેવો હોય તો તડકાંની રબલ એક
બાકેરામાંથી આવતાં બારીક ધુળ ઉડતી હોય
તેવો ઉપરનો બધો પ્રવાહ જાણે સુરજનાં
કીરણોમાંથી ઉતરતો દેખાયછે તે) ‘ ઉસુલ ’
ઉસુલ તરફ ખેંચાવાને કાયદે આપણી ‘ અધપી ’
તથા ‘ પધરી ’ માં જે ગુમારો ઉપર સમજાવ્યા
મુજબ બંધાયલા છે તેમાંથી આરપાર પસાર
થાય છે (permeate); આ વખતે જે તે
“ અધપી-પધરી ” અસરે રોશનીની યાને
અશોધની બાબુની બાને કે ‘ સ્પેન્ટ ’ ની
લાઇનનીજ હોય છે તો તે ‘ હરીરી ’ (સુક્ષ્મીક
જંતુઓ) હરકત-કર્તા નીવડતી નથી, પણ
નિર્દોષ રહે છે અને તે “ ગાશ્લક ” ને નામે

૭૦૬ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

ઝોળખાતી નથી પણ ત્યાંની હવામાં 'તધખી'નું
રૂપ લે છે, જેથી ત્યાંની હવામાં શાંતી, ખુશાલી
નિરોગીપણું ને આબાદી ફેલાય છે. પણ જ્યારે
એજ ઉપરથી આવતો કેશાશી પ્રવાહ આપણાં પોતા
નાંજ ખરાબ "અધપી-પધરી" ના ગુબારામાંથી
આરપાર પસાર થાય છે, ત્યારેજ તેની અસર
લઘ તે પ્રવાહ "ગમશક" અથવા "ગોમેજગી"
નું રૂપ તુરત પકડે છે, કે જેથી 'અહીં' મારામારી,
લડાઈ, આફત અને દુષ્પરદો અને નાશનાં યાને
સંકોચાવાનાં દુસ્મન-જંતુઓ પુષ્કળ ઉભાઈ જાય
છે. અને જો જખુન કેશાશની (યાને ભુતકાળની
ખુરી કરણીની) અસરો રોશનીની પધરી-અધપી
માંથી પસાર થાય, યા શાદ કેશાશની (યાને ભુતકા
ળની સારી કરણીની) અસર બદ પધરી-અધપી
માંથી પસાર થાય ત્યારે તેની અસર મ્યાના થઈ
જાય છે યાને કંઈ થોડીક શાદ એટલે સારી તેમજ

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૦૭

થોડીક બદમાં અસર રહે છે. આ ત્યારે,
'ગાશક' ની ઉત્પત્તિનું છેક અંદરખાનેનું
ખાતેન ઉસુલ યાને મુળ છે. આ ઉપરથી આવતો
પ્રવાહ—શાદ યા બદ યા મ્યાના (એટલે
'મધ્યમ,' થોડોક સારો ને થોડોક માઠો)—
બનવાનું મુળ કારણ, ત્યારે, આ પણ આદમજાત
પોતેજ છીએ કે જેને 'ફિલ-મુખ્તયારી' (યાને
મરજીનું છુટાપણું) આપેલું હોવાથી પોતાના
મીથ યાને વિચાર-શક્તિને અન-સમજથી કે
કમ-અકલથી કમાર્ગે વાપરી કુદરતી ગાશકનો
ગલબો પોતા સામે તીક્ષણ કરે છે. આ પ્રવાહનો
ધસારો એટલો તો અસાધારણ રહે છે કે એક
આંખના પળકારામાં એક દમ લેતાં તે ૩૬
વખત અનાસરને કાયદે પસાર થાય છે. આટલું
યાદ રાખવું કે અનાસરોને લગતું ગાશક
અનાસરો ઉપર આણુ ધસારો કરે છે, જ્યારે

૭૦૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી અંદગી કરવાની મનાઇ.

મીથ્ર યાને વિચારની ગતીથી ઉત્પન્ન થયેલું ગાશક તેવું ગાશક ઉત્પન્ન કરનારા વિચારો બરપા કરનાર તરફ, ઉસુલ ઉસુલ તરફ ખેંચાવાના ઉલ-વુજુબ કુદરતના અચુક કાયદે, ખેંચાવો કરે છે. આવા આવા ધ્રુવસારી કાયદાઓને લીધેજ એકમેકના ગમે તેવા નાના યા મોટા કેશાશે (એક બીજાનું માંગતું લેણું અદા કરવાનું તે) પોતીકી મેળે બરપાઇ થઇ શકે છે.

ઉપર મુજબ લંબાણથી ‘ગાશક’ યાને ‘તીરે ગોઠોર’ ના કાયદાની તુલોતરીલ સમજણ લીધા પછી હવે આપણે આપણી મુળ બાબદ કે ઉત્તર દિશાએ મોંઢાંડું ભણતી વખતે ફેરવ્યાથી કેવી રીતે નુકસાન થાય છે તે તરફ પાછા ફરીશું.

આપણે કે જેઓ ‘હેવાનાતે નાતેકા’ યાને બોલતી આદમજાત છીએ તેઓને આ દુન્યામાં

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૦૯

જન્મ પામવાની જે મુળ મતલબ છે તે
'અહુમ મપીમ' યાને કે કુદરતમાં જે કાંઈ
સાચ્યું પડેલું છે તે પામવાનો ખરો અંતકરણનો
સ્વભાવ દરેક આદમીએ પોતે જાતે કોશેશ
કરીને ખીલવવાનો છે. હવે, આદમજાત ચાહે
તો પોતાના હવસ ઉપર અક્ષત ગાલેજ લાવીને
'વોહુ—મનો' યાને કે પોતપોતીકાં અંતકરણનાં
જે કુદરતમાં સાચ્યું પડેલું છે તેવા વીચારો
ખરપા કરી 'જાતેની અહુ' ખીલવી શકે છે,
યા તો અક્ષત ઉપર હવસને ગાલેજ લાવીને
'અકો—મનો' યાને કુદરતથી ઉલટા ખોટા
વિચારો ખરપા કરે છે, અને 'અહુ' નો નાશ
યાને સંકોચ કરે છે. આવી રીતે બંદગી
દરમ્યાન ભલા યા માઠા યા મ્યાના વિચારોનો
જે જમીલો (યાને જથ્થો) ચાલુ ખરપા
થાય છે, તે બધા વિચારો સાથે મુરક્કમ થઈને

૭૧૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

આપણું તનમાં ચાલુ જોશ કરી રહેલા
'વાંધવો—ક્રાદો' નાં પ્રવાહ આપણી 'ખીનાઈ'
યાને જોવાની શક્તિથી આંખ વાટે ચાલુ જાહેરી
યા પોશીદા (યાને ગુપ્ત રીતે) બહાર નીકળે છે.
કોઈ અત્રે સવાલ કરશે કે 'વાંધવો—ક્રાદો' તો
પાણીની અંદર જે પાંચ 'ક્રાદો' યાને વીજળીક
શક્તિઓ છે—જેનાં નામ 'આદુ—ક્રાદો,
વાંધવો—ક્રાદો, ગએથો—ક્રાદો, ક્ષએતો—ક્રાદો,
દંધહુ ક્રાદો' એમ આવાં ન્યાયશ તથા યસ્તમાં
આવે છે—તે પાંચ 'ક્રાદો' માંનો એક 'ક્રાદો'
છે, તે 'ક્રાદો' આપણું શરીરમાં ક્યાંથી
આવ્યો? એનો જવાબ એમ છે કે આપણું તન
પોણા ભાગ પાણી અને ફક્ત પા ભાગ નક્કર
પદાર્થનું બનેલું છે; તે બધો જે પાણીનો ભાગ
શરીરમાં છે તે પાણીમાંની પાંચ 'ક્રાદો' ની
શક્તિઓ ચાલુ શરીરમાં કાર્ય કરે છે.

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૧૧

‘વાંથ્વો—કાદો’ એટલે શબ્દાર્થ પ્રમાણે ‘ટોળાંને વધારનારી’ એમ એ બોલનો છુટેછુટો (literal) અર્થ થાય છે. આ ‘ટોળું’ જે અહીં કહેલું છે તે, જેમ ભાષા—શાસ્ત્રીઓ માને છે તેમ, છોકરાં બકરાં મેંઠાં કે ગાયઢોરનાં ટોળાંની વાત નથી, પણ કુદરતમાં જે કાંઈ સારી યા માડી ચીજોનો જમીલો—પછી તે બધી જાતની ‘દરજી’ હોય કે સારા ‘શાદ’ ઉંચ ગુમારો હોય યા મ્યાના (યાને સારા માઠા બેળ) હોય—તે ત્રણ જાતના જમીલાને ‘ટોળાં’ (વાંથ્વ) અવસ્થામાં જણાવેલાં છે. આ કુદરતમાં પડેલા સારા યા માઠા યા મ્યાના ટોળાં (‘વાંથ્વ’) ને આકર્ષણ કરનાર, ખેંચનાર, તેને વધારનાર જે એક વિજળીક શક્તિ પાણીમાં ખાસ પડેલી છે તે શક્તિને ‘વાંથ્વો—કાદો’ નામ આપવામાં આવ્યું છે. હવે, બધી ઈંદ્રીઓમાં ‘ચક્ષુ’

૭૧૨ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

યાને આંખને સર્વોપરી ગણેલી છે, અને તેને અલંકારમાં ઉરવાનની ખારી (Window of the Soul) કહેલી છે, તેનું મુળ કારણ એ છે કે શરીરના બીજા કાષ્ટથી ભાગમાંથી બહાર પડતી ' ખાસ્તર ' કરતાં ' ચશ્મ ' ની ' ખાસ્તર ' યાને આંખમાંથી નીકળતી વિજળી ઘણી તેજદાર અને વશ કરનારી રહે છે, કારણકે આપણા બધા વિચારોને પ્રગટ થવાનો તેમજ બહારના બધા વિચારોને આપણામાં પ્રવેશ થવાનો દરવાજો આ આપણી ' આંખ ' છે, કે જેની મારફતે શરીરમાં ચાલુ જોશ કરી રહેલા ઉપર સમજાવેલા પાણીમાંના ' વાંથો-ફાદો ' ના પ્રવાહો વિચારોને બહાર પાડે છે, તેમજ જેવા આપણા મીથ્ર હોય તેવાજ તેને લગતા (similar) વિચારોનાં બહાર વાતાવરણમાં જમતાં ટોળાંને આપણી

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૧૩

તરફ ખેંચવામાં એજ ‘વાંથ્વો-ક્રાદો’ નાં પ્રવાહો રાતદીન કાર્ય કરે છે. આવી બારીક સાયન્ટીફીક રીતે કુદરત કાર્ય કરતી હોવાને લીધેજ આપણી મોતેજર જરથોસ્તી દુએનમાં આપણને બહુ સખતમાં સખત તાકીદ કરવામાં આવી છે કે બાતેનના અંદરખાનેના વિચારોને ખુબ સંભાળવા, નહીં તો કે બહારના અસંખ્ય તેવીજ જાતના ખરાબ વિચારો આવી રીતે આપણા શરીરમાંની ‘વાંથ્વો-ક્રાદો’ ની ખાસ્તરથી ખેંચાઇને આપણને જરૂર હેરાન અને નુકસાન કરશે.

હવે, જો બુલંદ માંત્ર બાણુતી યા બુલંદ મીત્ર ફેંકતી વખતે ‘અપાખ્તર’ યા ‘અવાખ્તર’ એટલે કે ઉત્તર દીશાં તરફ મોહોંકું કરીએ, તો ઉપર સમજાવ્યા મુજબ ‘અવાખ્તર’ માં રહેલા ‘તીરે ગોહોર’ યાને ‘બાતેની ગાશક’ ને આપણી આંખમાંથી ચાલુ નીકલતી જોશદાર

૭૧૪ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

‘વાંધો-કાદો’ ની ખાસ્તરનો પ્રવાહ મળ્યુત
ખેંચે છે. આથી આપણા ‘પન્જ-ઇ-ઝરવીકશ
-ઇ-ખાતેની’ યાને માથાંમાંની પાંચ શક્તિ-
આમાંની જે એક ‘કુબ્બતે શરરેફા’ નામની
બુલંદ શક્તિ છે તેને ખલલ પુગે છે. આ
‘પન્જ-ઇ-ઝરવીકશ-ઇ-ખાતેની’ ની સમજણ
અત્રે લેવાની જરૂર છે.

જરથોસ્તી ઇલ્મે ક્તુમનાં શિક્ષણ પ્રમાણે
‘ઇલ્મે ચક્ષુ’ ના બાબમાં એવું જણાવેલું છે
કે આપણાં માથાંના બે ભવાંની વચ્ચેના
ભાગથી તે બેમાં ખાડો આવેલો છે તે
સુધીના બેજાંના ભાગને પાંચ સરખા હીરસા
(પન્જ-ઇ-ઝરવીકશ) માં વહેંચી નાંખવામાં
આવ્યો છે: ભવાં આગળથી માપતાં પહેલા
ભાગને ‘હીરસે-એ-મુરતરીક,’ બીજા
ભાગને ‘હીરસે-એ-મુતવહામા,’ ત્રીજો ભાગ

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બ'દલી કરવાની મનાઈ. ૭૧૫

જે તાલક આગલ આવેલો છે તેને 'હીરસે-એ-મુત્તશરરેફા,' ચોથા ભાગને 'હીરસે-એ-મુત્તખયલા,' અને બેચીની નજદીકનાં પાંચમાં છેલ્લા ભાગને 'હીરસે-એ-મુત્તહાફેઝા' એ પ્રમાણે નામો આપવામાં આવ્યાં છે.

પહેલા ભાગ 'હીરસે-એ-મુસ્તરીક' માં બેજાની તે શક્તિ છે કે જેથી દરેક બાબતને તે ગ્રહણ (conception) કરી શકે છે. બેજાની આ શક્તિ ક્રાઇખી જોયલી યા સાંભળેલી ચીજને ધ્યાનમાં રાખી શકે છે. દાખલા તરીકે, એક લાકડાંનો ટુકડો સળગાવેલો લાઇને ગોળ ફેરવ્યે તો તે આતશનું કુંડળું જેવું દેખાશે; એમ દેખાડનાર મુસ્તરીકની શક્તિ છે, કારણકે તે અગાઉનું જોયલું ધ્યાનમાં પકડી રાખે છે. સફેદ અને કાળા રંગ વચ્ચેના તફાવત કરનાર 'મુસ્તરીક' છે. દરેક ચીજને

૭૧૬ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

ધ્યાનમાં લાવી મગજ સમક્ષ પકડી રાખનાર
આ શક્તિ છે.

‘ હીસ્સે—એ—મુત્તવહામા ’ એટલે પહેલો
ખ્યાલ ઉત્પન્ન કરનાર શક્તિ, પોતે હીસ્સે—એ
—મુસ્તરીક જે ચીજને ધ્યાનમાં લાવે તે ચીજ
ઉપર તુરત કંઈ પહેલો વિચાર દોડાવવાની, ખ્યાલ
કરવાની શક્તિ છે. ‘ હીસ્સે—એ—મુસ્તરીક ’ નો
ગોચા ખજાનચી આ શક્તિ છે, કારણકે જે
ચીજનો આકાર, રંગ, રૂપ વીગેરે ‘ હીસ્સે—એ
—મુસ્તરીક ’ પકડી લે તેજ વખતે આ ‘ મુત્તવ-
હામા ’ તે ચીજનો તુરત પહેલો ખ્યાલ ઉભો કરે
છે. ‘ મુત્તવહામાં;’ નું મરકજ કપાળ આગળથી
લંબાતા બીજા ભાગના મધ્યબીંદુમાં છે.
‘ હીસ્સે—એ—મુસ્તરીક ’ ને મદદ કરનાર
‘ મુત્તવહામા ’ ની શક્તિ છે, કારણ કે જે ચીજ
‘ હીસ્સે—એ—મુસ્તરીક ’ જોય છે તેની ઉપર

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૧૭

પહેલો ખ્યાલ દોડાવી એક વહેમ યાને (એમ કંઇ હોય) તેવો વિચાર ઉભો કરવાની શક્તિ ધરાવે છે (Power of thought), અને તેને પહેલા ખ્યાલ તરીકે ઉભો રાખે છે.

દિમાગના આગલા ભાગમાં 'હીરસે મુશ્તરીક' થી ઉપરનો જે ચોથો ભાગ છે તેના મધ્યમીંદુમાં 'મુતખયલા' આવે છે. એક ખ્યાલને બીજા ખ્યાલ સાથે સરખાવવાની આ શક્તિ (comparison) છે. ખરું ખોટું, ફાયદો ગેરફાયદો વિગેરે તોલ કરી સમજી લેનાર 'મુતખયેલા' છે, અને સેવટે 'એમજ છે' કરીને હેલ્લો વિચાર (Decision) સામેત કદમ કરી આપનાર એ શક્તિ છે.

'મુતહાફેજ', દિમાગના એટલે લેંજાના પાછલા ભાગમાં છેક હેલ્લે રહે છે. એ

૭૧૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

‘ મુતખયેલા ’ નો ખજાનચી છે. એક ખ્યાલ ખીજ સાથે સરખાવવા જે અનુમાન ‘ મુતખ-યેલા ’ એ કહાડયું હોય તે ચાલુ યાદ રાખનાર ‘ મુતહાફેજ ’ છે, અને જ્યારેખી તે અનુમાન જોઈએ ત્યારે પાછું લાવી આપનાર એ શક્તિ છે. (Power of retention or memory)

‘ મુતશરરેફા ’ ની શક્તિ બેજાનીદુવચમાં તાજકમાં રહેલી છે, જેને ઇંગ્રેજીમાં Pineal gland ‘ પીનીયલ ગ્લાન્ડ ’ સાથે મુકાબલો આપી શકાય. ‘ મુતહાફેજ ’ માં જે કંઈ યાદ રાખેલું હોય છે તે ‘ મુતશરરેફા ’ ના કામજામાં રહે છે. કોઈખી વિચારની ઉસુલ્યાત ઉમી કરનાર આ શક્તિ છે (Power of creative thought). આ ‘ મુતશરરેફા ’ ને ત્રીજી આંખ તરીકેખી ઓળખવામાં આવે છે. ‘ મુતશરરેફા ’ ની કમાલ્યત તોરપર ખીલવણી કરવા માટેજ

ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૧૯

જરથોસ્તી દ્વએનમાં ખાસ બધી અશોધની તરીકતો
આપેલી છે, કારણકે એ ભાગ એક વાર ખીલે
તો ઉપરથી આવતા મીનોઇ જ્ઞાનના પ્રવાહને
લેવા માટે દરવાજો ખોલી જાય છે, અને ઉરવાન
ખરાં મીનોઇ જ્ઞાનને પામે છે. આ ' મુત્તશરરેક્ષા '
ની શક્તિને ખીલવવામાં મદદ કરવાને વાસ્તેજ
આપણા મહાન પેગામ્બર સાહેબે હંમેશાં માથું
ઢાંકેલું રાખવાનું ફરમાન બીજી તરીકતો જોડે
જુદાંતને કાયદે બસ્તે-કુસ્તીઆનોને આપ્યું છે,
જેથી માથું હમેશાં ટોપી યા માથાંબાનાંથી
ઢાંકેલું રાખવાથી તે તાલકના ભાગમાં જે ' ગર-
માવો ' ઉપન્ન થાય છે તે ગરમાવો યાને ગરમી
એ મુત્તશરરેક્ષાને ખીલવવામાં મુખ્ય ભાગ લે
છે; વળી બીજું એ જે માથાંમાંથી કુદરતી રીતે
નીકળતા અનદીઠ પ્રવાહો ' વમુ-ઉપર-કધર્ય '
યાને વાતાવરણ સાથે ધસારામાં આવીને

૭૨૦ ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

આપણા શુભ ખોરેહને કતે કરે છે, વાસ્તે માથું
ઢાંકેલું રાખ્યાથી તે નીકળતા પ્રવાહોને ગરમી
લાગ્યાથી તે પ્રવાહો નિરમુજ થાય છે, જેથી
શુભ ખોરેહ કતે થતું અટકે છે. આ, ત્યારે,
માથું સદા આગલ વેરથી ઢાંકેલું રાખવાનો
ખીજો અણુદીઠ પણ ઉરવાનની વૃદ્ધિમાં મદદ
કરનારો ફાયદો છે. હાલમાં આપણી કોમમાં
માથું ઉઘાડું રાખીને ફરવાની ફેશન તું શીખેલા
કે અભણ, તું નાનાં કે મોટાં, તું ઝોરથોડોફ
કે સુધારાવાળાઓમાં બહુજ જાયજ થઈ ગઈ છે,
અને તેનું કારણ એ બતાવવામાં આવે છે કે
તેઓને માથે પાઘડી યા ટોપી માથાંબાનાંનો
ભાર પડ્યાથી ગરમી ચઢી જાય છે, તેથી તાલક
ઉઘાડું રાખી તે ઉપર સારી કાની હવા લેવામાં
આવે છે, તેમજ સેંટા પાડેલી બાલની માની
લીધેલી ખુબસુરતી દેખાડવાના જુઠા અભખરાને

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૨૧

ખાતર પણ ખાનુઓ સાથે તેવા વિચારના
ગૃહસ્થો માથું ઉઘાડું રાખે છે ! પણ આથી
ખાતેનમાં ખરેખર કેટલું તુકસાન થાય છે તે
કુમનસીએ આપણાં લોકો ધ્યાનમાં લેતાં નથી
અને ફક્ત ખીજી ઉતરતી જીરમોનાં લોકો કરે તો
આપણે કાંય નહીં તેમ કરીએ એવો દાવો રજુ
કરે છે ! આ ' મુત્તશરરેશ ' ની શક્તિ બધા
શખ્સોમાં ખીલેલી હોતી નથી, પણ ઘણે મોટે
ભાગે તે મંદ હાલતમાં રહે છે. એ શક્તિ
ઘણી અન્યથા જતી રીતે કાર્ય કરે છે. બેજાની
પહેલી ચાર શક્તિઓ તો કોઇખી સાધારણ
શખ્સથી ખીલવી શકાય છે. પણ તે ચાર ગમે
એટલી ખીલે છતાં આ ' મુત્તશરરેશ ' ની શક્તિ
ખીલતી નથી; જ્યારે એથી ઉંલડું, જે 'મુત્તશ-
રરેશ' એકલીને ખીલવવામાં આવે, તો પહેલી
ચાર પોતાની મેજે ઘણી સરસ રીતે ખીલી

૭૨૨ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

જાય છે. ‘અકલે કુલ્લી’ (inferior Knowledge) યાને ‘સ્થુળ દુન્યવી જ્ઞાન’ પહેલી ચાર શક્તિઓથી મેળવી શકાય છે અને તે સ્થુળ જ્ઞાનના વધવા સાથે એ ચાર શક્તિઓ કોઈની સાધારણ અશોધ વગરનો શખ્સ પણ ખીલવી શકે છે, પણ ‘અકલે સલીમ’ (Superior Knowledge) યાને ‘સુક્ષ્મ બાતેન જ્ઞાન’ મેળવવાને માટે આ ચાર શક્તિઓ કારગત લાગતી નથી, પણ ‘મુતશરરેફા’ ની શક્તિને ખીલવવાની ખાસ જરૂર પડે છે, અને બધી અશોધની તરીકોનો અમલ્યાત કર્યાથી અને તેની અનેક ‘જુદત’ તરીકે હમેશાં માથું ઢાંકેલુ રાખીને ત્યાં ઉત્પન્ન થંતી ગરમી એ બાગને ચાલુ આપ્યાથી, એ ‘મુતશરરેફા’ ખીલવા માંડે છે, અને વળી શાદ ખોરેહ કતે થવા પામતું નથી. આ ઉપરથી ત્યારે માલુમ પડશે

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૨૩

કે વખ્શુરે વખ્શુરાંન સાહેબે કુદરતના નિયમોનું
કેટલું ખારીક અવગણન કરીને આવી રીતે
માથું ઢાંકેલું રાખવાનું, અને તેથી છેક કપાળ
વેરથી ઢાંકેલું રાખવાનું, ફરમાન આપણને
આપ્યું છે.

‘ મુત્તશરરેફા ’ ની મોતેબેર શક્તિ વિષે
આટલો ખુલાસો ધ્યાનમાં રાખીને, હવે આપણે
અસલ બાબદ તરફ પાછાં ફરીશું. બધી મલીને
અશોધના જે ૭૨ મરતબા છે, તેનાં દરેક આઠ
આઠ મરતબાના નવ ચહડઉતર દરજ્જા કરવામાં
આવ્યા છે. એવા નવમાંના છઠ્ઠા દરજ્જાથી સૌથી
ઉંચા નવમા દરજ્જા તુલીકની અશોધને પેદા
કરવામાં ‘ કુબતે મુત્તશરરેફા ’ ની જરૂર પડે
છે. હવે, જે ઉત્તર તરફ મોહોંડું કરી અવસ્તા
માંથી બહારે યા મી ફેંકયે તો ‘ ખીનાઇ ’ યાને
આંખમાંથી બહાર પડતા ઉપર સમજાવેલા

૭૨૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

વાંચવો—ક્રોધેના પ્રવાહો ઉત્તર દીશમાંના ‘તીરે ગોહોર’ નું મજબુત ખેંચાણ કરીને ‘મુત્તશરરેફા’ ની શક્તિથી ઉત્પન્ન થતી અશોષને ગાશકમાં આમેજ કરી દે છે, અને ઉરવાનને અશોષમાં આગળ વધવામાં નડતલ કરે છે. આવી રીતનું બાતેની તુકસાન પુગતું હોવાને લીધેજ, તે બાતેની ઘણીજ ખારીક સાયન્ટીફીક શીલોસોફી સમજીને, ઉત્તર તરફ મોહોંડું કરવાની સખત મનાઇ આપણી ‘દુએને ખેરેજીસ્ત’ માં કરવામાં આવેલી છે, કે જે દીનનો પાયો ‘અશોષ’ ઉપર પણ રચાયેલો છે અને આમ હોવાને લીધેજ આપણી દીનને અલંકારમાં ‘બાલ કરતાં ખારીક’ કહેલી છે.

(૯) અહીં નોંધ કરવી જોઇએ કે દખ્ખણ દિશા ઉપરાંત પુર્વ કે પશ્ચિમ દિશાઓને પણ બંદગી તેમજ કીયાકામ માટે મુખ્યારક ગણેલી છે અને

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૨૫

પૂર્વ કે પશ્ચિમ કેબલા સનમુખ મોંઢ કરી શકાય છે. ફક્ત ઉત્તર દિશાનેજ મેહરખ—ખીત-તખેને કાયદે ત્યાં બંધાતા દરજી ગુબારોને લીધે એ કામ માટે નાલાયક ગણવામાં આવી છે.

(૧૦) રાતની વખતે પણ બણતી વખતે જરથોસ્તી દએન મુજબ વાપરવા ફરમાવેલી ફક્ત રોગન યાને ધી, કોપરેલ યા તો ખીજન વનસ્પતીક તેલની બતી એવી રીતે સામે રાખવી, કે જેથી આપણું મોંઢડું ઉત્તર તરફ નહીં આવે. ઠાળી અંધારી ચંદ્રમા વગરની રાત હોય ત્યારે મોંઢડું હમેશાં દક્ષીણ દિશાએ ફરવીને બંદગી કરવી. ફક્ત માહબોખ્તારના કેબલા માટે એવી રીતનો કાયદો છે કે ગમે તે દીશામાં ચંદ્રમા હોય તોપણ તે તરફ મોંઢ કરી મીઝનાં બળ સાથે તેનો કેબલો કરી શકાય છે. આનું કારણ સમજવા માટે, પહેલે ચાર આલમો

૭૨૬ ઉત્તરે મોંઢ સખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

યાને દુન્યાની સમજણ લખ્યું. જરથોસ્તી ઇશ્મે
ક્ષુમ મુજબ જરથોસ્તી દુએનમાં તમામ સૃષ્ટી
-રચના (Cosmos)ને ચાર મહાન આલમોમાં
વહેંચી નાખેલી છે: (૧) મીનોઇ; (૨) જરમાની
યા તુરાની; (૩) અરવાહી; અને (૪) જરમાની
યાને આ ખનીરથબામી યાને પૃથ્વી.

મીનોઇ આલમ ચાર આલમોમાંની ઉપરથી
ગણુતાં સૌથી પહેલી છે. એ આલમમાં સૌથી
ઉંચું નવમું અને આઠમું આસમાન સમાઈ
જાય છે. જરથોસ્તી ઇશ્મે ક્ષુમમાં “ મીનોઇ”
શબ્દ ઉપર મુજબ સૌથી ચહડ્યાતી આલમને
માટે ખાસ લોગત તરીકે વપરાય છે.

જરમાની યા તુરાની આલમ એ ચાર
આલમોમાંની ઉપરથી ગણુતાં બીજી છે.
એમાં સાત ‘જરમે’ આવેલી હોવાથી

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૨૭

એનું નામ જીરમાની આપવામાં આવેલું છે. તે સાત જીરમો ચહડતાથી ઉતરતા અનુક્રમે નીચે મુજબ છે: (ક) ક્યવાન યાને શની; (ખ) બરજીસ યાને બેસપતી; (ગ) હાસમ યાને મંગળ; (ઘ) ખુર યાને રતી ; (ચ) નાહીદ યાને શુક્ર; (છ) તારદ યાને બુધ; (જ) દએ યાને ચંદ્રમાં.

અરવાહી આલમ એ ચાર આલમોમાંની ઉપરથી ગણતાં ત્રીજી છે. એ નામ 'રહ' શબ્દના ફારસી બહુવચન 'અરવાહ' ઉપરથી નીકળ્યું છે. એ અરવાહી આલમમાં નીચે જણાવેલાં મરકબે સમાઇ જાય છે:—

(૧) મેહિરના સાત દખ્યુ, જેઓનાં નામ અરવાહી આલમની શરૂઆતથી ગણતાં અનુક્રમે અઘવી-દખ્યુ, અન્તરે-દખ્યુ, આ-દખ્યુ, ઉપધરી-

૭૨૮ ઉત્તરે મોંઢ સખી બાંદગી કરવાની મનાઇ.

દખ્યુ, અદધરિ-દખ્યુ, પધરિ-દખ્યુ, અધપિ-દખ્યુ
—એમ મેહેર ન્યાયશ તથા મેહેર યસ્તમાં
આવે છે.

(૨) શશ (યાને છ) અનદીઠ કેશવરો,
જેઓના નામ અહીંથી ગણુતાં અનુક્રમે વોઉર
—અરેસ્તી, વોઉર—જરેસ્તી, અરેજહી, સવહી,
ઋદદદ્દુ, વીદદદ્દુ, છે.

(૩) ત્રણ જરેહ, જેઓના નામ અરવાહી
આલમની શરઆતથી ગણુતાં અનુક્રમે જરેહ
વરકશ, જરેહ કાંકદ, જરેહ પુધતીક છે, અને
જેઓની મુકામેલ અનુક્રમે ઉપર જણાવેલાં
મેહેરનાં પહેલાં ત્રણ દખ્યુ—અધવિ-દખ્યુ,
અન્તરે-દખ્યુ અને આ-દખ્યુ પણ આવે છે.
વધુ ખુલાસાથી બોલ્યે તો આ ત્રણ જરેહ અને
ત્રણ દખ્યુ અરવાહી આલમનાં એકના એક.

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૨૯

વિભાગો છે, પણ ફક્ત જુદી જુદી ખીસ્કારી
(યાને કુદરતનાં નેમી આપેલાં કાર્ય) મુજબ
તેઓને જુદી જુદી ગમ જરેહ તરીકે ચા
દખ્યુ તરીકે ઓળખાવેલા છે.

(૪) મીસ્વાને ગાતુ-એ-અવ્વલ નામનો
તબક્કો, બ્યાંથી અરવાંહી આલમની શરૂઆત
થાય છે.

(૫) ચાર આતશો, જેઓનાં નામ ચ-
હડતાથી ઉતરતા અનુક્રમે, આતશે મીનો કરકો,
આતશે વાજીસ્તં, આતશે ઉરવાજીસ્ત, અને
આતશે રપેનીસ્ત છે.

(૬) ચાર સુક્ષ્મ અનાસરો કુરરત યાને
અનાસરોનાં મુળ સમાન વિભાગો (Planes)
જેઓનાં નામ ચહડ ઉતર અનુક્રમે, કુરરત-ઉલ
-અસીર યાને સુક્ષ્મ આતશી અનાસરનું જીવન,
કુરરત-ઉલ-નસીમ યાને સુક્ષ્મ બાદી યાને હવાઇ

૭૩૦ ઉત્તરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

અનાસરનું ભુવન, કુરરત-ઉલ-મા યાને સુક્ષ્મ
આખી યાને પાણી-અનાસરનું ભુવન, અને
કુરરત-ઉલ-અર્દ યાને સુક્ષ્મ ખાકી અનાસરનું
ભુવન.

(૭) મરકજ-ઇ-‘દાદારે ગેહાંન દીન’
અને મરકજ-ઇ-અપાખતર.

(૮) મરકજ-ઇ-વરજમી, ગંજશો
અને કંગદેજી—વીગેરે વીગેરે અરવાહી
આલમમાં સમાઇ જાય છે.

છેક છેલ્લી ચોથી આલમ જુરમાની આલમ
છે, જે આ આપણી પૃથ્વી છે, જેને ખનીરથ
-ખામી અને સાતમું કેશ્વર પણ કહેવામાં
આવે છે. આ ‘જુરમાની’ શબ્દ ફારસી ‘જસમ’
યાને હાડમંદ શરીર યા આકાર ઉપરથી નીક-
ળ્યો છે,

ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૩૧

ઉપર મુજબ ચાર આલમોનાં નામો તથા
ક્રમ ધ્યાનમાં રાખીને આપણે આગલ ચાલીશું.
અરવાહી આલમનો સૌથી ઉચ્ચ તબક્કો
'મીસ્વાને—ગાતુએ—અબ્વલ' ને નામે ઓળખાય
છે, કે જેનો ઉપર "આતશે મીનો કરકો"
નામનો આતશ ન્યાયશમાં જણાવેલો કુદરતી
આતશ કાર્ય કરે છે. હવે જે પ્રમાણે એ
તબક્કા ઉપર 'બહમન સાની' યા 'અકલે
દુયમ' યા 'કરે ખેરદ' (અવસ્થા 'પ્રતુ—
કાતો') એ નામથી ઓળખાતી મહાન કુદરતી
શક્તિ અરવાહી તેમજ જીરમાની એ બેઉ
આલમોના 'કાર-રવાઈ' (એટલે તમામ
કુદરતી કારોબાર Management, Econo-
my) માટે મવક્કલ થયેલી છે, તેજ પ્રમાણે
તેના મુકાબલામાં જીરમાની આલમનું 'કાર—
રવાઈ' નું મરકબ દ્વયે એટલે ચંદ્રમામાં હોવાથી,

૭૩૨ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

ચંદ્રમાનો કેવલો ઉતર દીશામાં કરવાની છુટ છે, કે જે વખતે ઉપર ૮ માં ફકરામાં સમજાવેલો અવાખ્તરનો ગાશકનો કાયદો કુદરતી રીતે દબાયે યાને ચંદ્રના પ્રવાહથી કતે થાય છે (યાને કપાય છે), જેમકે, ગાશકને અવ્વલ દરજ્જામાં ખુર (યાને ખુરશીદ) કતે કરે છે અને દુયમ (એટલે બીજા) મરતબામાં દબાયે કતે કરે છે, તે કાયદાથી છુટ મુકેલી છે.

(૧૧) અહીં આ બાબતના સંબંધમાં ઉભા થતા બે વધુ સવાલોનો પણ જવાબ આપવો ઠીક થઈ પડશે. હાવન, રપીથવન તથા ઉઝીરન ગેહની તમામ ફરજિયાત તેમજ ખુશીનાં બહુતરને છોક છેડે આપો “ચારે દિશાનો નમસ્કાર” જે “અજ હમા ગુનાહ પતેત પશેમાનુમ” *

*જેમ આ કેતાબમાં બીજા નમસ્કારોમાં “ફન-ઓથ અહુરહે મજદાઓ. અવેમ વેહુક”

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બાંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૩૩

થી શરૂ કરી તે છેક “કરફેહ મોજદ” સુધી આખોજ દરેક દિશામાં બણાવો જોઇએ તે ઉપલી ત્રણડે ગેહમાં એકસરખી રીતે પહેલે દક્ષીણ દિશાથી શરૂ કરી, પછી અનુક્રમે પૂર્વ, પશ્ચીમ અને છેક છેલ્લે ઉત્તરમાં મોંઢડું કરીને બણાવવા માટે આપણને હોકમ છે. હવે, જો ઉત્તર દિશા તરફ મોંઢ કરી બાંદગી કે મીથ કરવાની મનાઇ ફરમાવેલી છે, તો ચારે દિશાના નમસ્કારમાં ઉત્તર દિશામાં નમસ્કાર કેમ કરી શકાય એવો કોઇ સવાલ કરશે? એનો જવાબ ઉપર આપણે ઇલ્મ્યતથી આપી ગયાં છીએ કે

થી શરૂઆત કરવામાં આવી છે તેમ આ ચારે દિશાના નમસ્કારમાં “અજ હમા ગુનાહ” વાળા વાક્યની આજમચ શરૂઆતમાં “ફનએથ અહુ-રહે મજદાએ. અષેમ વોહુ ડ” દરેક દિશાએ બણવાની નોંધ લેવી.

૭૩૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

કુદરતમાં તો ચારે દિશાઓ પોતપોતાની ખીસ્કારી માટે એકસરખી મુખારક ગણાયલી છે, અને તેટલા માટે નમસ્કાર માટે તો ચારે દિશાઓના કુદરતી ચહુઉતર અનુક્રમને એકસરખો ચાદ કરવામાં આવ્યો છે કે જે અનુક્રમમાં સાથી પહેલી દખલ દિશા લઈ, પછી પૂર્વ અને પશ્ચીમ લઈ, ઉત્તર દિશા સાથી ઉતરતી હોવાને લીધે છેક છેલ્લે લેવામાં આવી છે. વળી, આ ‘ચારે દિશાનો નમસ્કાર’ તો એક ખાસ રાદી પેદાયશની યાદ છે, અને તેથી ઉત્તર દિશા તરફ મોંઢકુ તે વખતે કરવામાં કશી ખલલ પોંદ્યતી નથી. આ ચારે દિશાના નમસ્કારને, માંથ તેમજ ખીસ્કારી બન્ને સાથે લઈને, “રાદી” પેદાયશની યાદ અહીં કહેલી છે, કારણ કે બીજી દિશાઓની માફક ઉત્તર દિશાખી પોતે પોતાની ‘ખીસ્કારી, યાને ‘કુદરતે તેને નેમી આપેલી ફરજ’

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૪૫

ચાલુ બળવે છે. તે ઉપરાંત એ નમસ્કારમાં અવસ્તા માંથ્રમાં દર્શાવેલી કુદરતની બધી બલી 'રાદી' પેદાયશોની યાદ પણ સમાયલી છે, પણ તે સિવાય તમામ બંદગી કે મીથ ફેંકતી વખતે ઉત્તર દિશાએ મોંઢ નહીં આવે તેની તાકીદ ફરમાવેલી છે.

(૧૨) વળી તેજ પ્રમાણે, ક્રીયાકામ કરનાર એક જજોતા બ્યારે દક્ષીણ દિશામાં મોંઢ કરી ક્રીયા કર્યો જાય છે, ત્યારે તેની સામે આતરવક્ષ યાને રાથવીનું મોંઢડું ઉત્તર દિશા તરફ કુદરતી ફરેલું રહે છે, કે જેમાં પણ ખોટું કંઈ નથી, કારણકે પેલો રાથવી યાને આતરવક્ષ એક સ્વતંત્ર યજ્ઞોજ્ઞદાથ્રગર તરીકે ત્યાં ક્રીયા કરતો નથી, પણ જજોતા સાથે હંમેશ હમ-હલામ ને હમ-મીથ થઇનેજ ક્રીયામાં તેનો મદદનીશ બને છે, કે જે જજોતાનું મોંઢડું દક્ષીણ દિશા

૭૭૬ ઉત્તરે મોંઢ રાખી ખંદગી કરવાની મનાઇ.

તરફ હોય છે. આવા સંબંધને લીધે, રાથજીનું મોંઢડું ઉત્તર તરફ આવવા છતાં ક્રીયાકામને કે મીઠ્ર-માંઠ્રને કશી અલવલ પુગી શકતી નથી. અહીં ઉમેરવું જોઇએ કે ક્રીયાકામ કરતી વખતે —પછી તે પાવ મેહેલની હોય કે ‘હુશ્મોરદી’ યાને અધપીને લગતી હોય—તે દરેક વખતે જ્યોતાએ ઉચ્ચ દિશા તરફ પોતાનું મોંઢડું નહીં આવે તેની ખાસ કાળજી રાખવી જોઇએ, કારણકે નહીં તો ક્રીયાકામની અસરમાં મોટી ન્યુનતા આવે છે. ક્રીયાકામ વખતે જ્યોતાએ સ્તોતના પ્રવાહોની અસર મેળવવાને માટે બંને ત્યાંસુધી તો હમેશાં દખાણુ દિશા તરફજ મોંઢડું કરી બેસવું જોઇએ, અને તેમ જો નહીંજ આવે તો પછી પુર્વ કે પશ્ચિમ તરફ મોંઢડું કરી શકાશે.

અત્રે ગુંચવાડો નહીં ઉભો થાય તે માટે

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૩૭

ઉમેરવું જરૂરનું થઈ પડશે કે જ્યારે એક નવો
જોતી પાવમેહેલની ક્રીયા કરવા જેસે છે ત્યારે
એક અમલદાર પાકો જોતી તેનો આતરવક્ષ
થઈને ઉતર દિશા તરફ મોંઢ કરીને ઉભો રહે
છે. એમાં કાંઈપણ ખોટું નથી, કારણ કે તે
અમલદાર હોવાથી તેમ કરી શકે છે, યાને કે
તે અમલ રાખતો હોવાથી તેમ કરી શકે છે,
યાને કે તે અમલ રાખતો હોવાથી, જેમ રાતની
વખતે પાંચે ગેહ, આવાં ચક્ત વીગેરે બણી
શકે છે જ્યારે આપણા જેવા આમ લોકોને તેની
તદન મનાઈ છે, તેમ તે નવા જોતીને ખરી રાહ
ઉપર પાકો બનાવવાને માટે અધીકાર હોવાથી
તે ઉત્તર તરફ મોંઢ રાખી શકે છે. વળી જે
વખતે પાવમેહેલની મોટી ક્રીયા ચાલે છે તે
વખતે જઓતાના દરજ્જાવાલા પાકટ યઓજ-
દ્યોગરો હમેશાં ઉતરે દિશા તરફ મોંઢ રાખે છે,

૭૩૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

જે જાયજ છે, કારણ કે તેઓ અમલવાળા હોવાના સમયે તેઓને વાસ્તે જાયજ છે.

આ બાબદનાં સંબંધમાં ટુંકમાં એટલુંજ યાદ રાખવું કે ક્રીયાકામ કરનાર ખાસ યઓ-જદાથેગર વર્ગ અને આપણા જેવા આમ યાને સાધારણ વર્ગ—એ બંને માટેના કાયદાઓમાં હમેશાં ફરક રહે છે. આ લખાણમાં ઉત્તર દિશા તરફ મોંઢડું નહીં કરવા માટેનો જે કાયદો સમજાવવામાં આવ્યો છે તે આપણા આમ યાને સાધારણ લોકો વાસ્તે છે.

(૧૩) હાલમાં એક બીજી મોટી ખામી જેવામાં આવે છે, જે તાકીદે દુર કરવાની જરૂર છે. અગાઉ આતશકદેહો—આતશે વરાહ-રાંન યા આતશે આદરાંન—બંધાતા હતા ત્યારે ખાસ એવી રીતની સંભાળ લેવાતી હતી કે

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૩૯

હમેશાં કેબલેગાહની (યાને જે ભાગમાં આતશનો કેબલો તપ્તનશીન કાઢેલો હોય છે તે ભાગની) દક્ષીણ બાજુમાં મુદલ દરવાજો કે બારી નહીં રાખતાં આખી બીંત તે બાજુએ ચણી લેવામાં આવતી હતી, જેથી તે બાજુમાં ઉભા રહી શકાય નહીં અને તેથી ઉત્તર દિશા તરફ બહુ-વારનું મોંઢડું હરગેજ આવી શકે નહીં. અસલમાં કેબલેગાહને ફક્ત એકજ દરવાજો એવી રીતનો રાખવામાં આવતો હતો કે જેથી કેબલાને સેજદો કરનારનું મોંઢડું હમેશાં દક્ષીણ દિશા તરફ આવતું હતું. હાલમાં એ કાયદો ધણાક આતશકંદેહોનાં બાંધકામમાં જળવાયેલો નેવામાં આવતો નથી, જેથી કેમનસીબે બહુનારાઓ અજાનપણે ઉત્તર દિશા તરફ મોંઢડું કરીને બંદગી કરે છે. તેટલા માટે, આતશકંદેહોના મુતવલીઓની આધત ફરજ છે કે કેબલેગાહની

૭૪૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

દક્ષીણ બાજુમાં જો બારી હોય તો તે બારી હમેશાં બંધ રાખવી. મોજુદ આતશકંદે હામાં દક્ષીણ બીંતમાં દરવાજો હોય તો તે બાજુએ બીંત ચણી લઇને બીજી બાજુ ખુલ્લી કરી શકાય જેથી અજાણપણામાં બહુનારાઓ તે બાજુ ઉભા રહી ઉત્તર દિશા તરફ મોંઢકું કરતાં અટકે. વળી, ખુદ બંદગી કરનારાઓની ફરજ છે કે બહુતી વખતે તેઓનું મોંઢકું કેબલા તરફ કરતાં ઉત્તર દિશા તરફ નહીં રહે તેની ખાસ કાળજી હમેશાં રાખે. ટુંકમાં, કેબલેગાહની દક્ષીણ બાજુમાં દરવાજો કે બારી હોય તો તે સેજદા માટે યા બંદગી માટે નહીં વાપરવી.

(૧૪) હવે, આંપણે છેલ્લી બીના તપાસીશું. ઉત્તર દિશામાં દરજીના ગુજારો હમેશાં બંધાતા હોવાને લીધે ઉત્તર દિશાને મેહરજન-બીત-તબેને કાયદે “અપાખ્તર” યા “અવાખ્તર”

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૪૧

જણાવેલી છે, તેની સાથેતીમાં થોડીક મોજુદ
અવસ્તા અને પહેલવી સાહસો આપણે જોઇશું,
અને સાથે સાથે દક્ષીણ દિશાને સૌથી ચહાયા-
તા મરતાબાવાળી દર્શાવનારા ફકરાઓ પણ ત-
પાસીશું. આપણે દર વખત “કુમ ના મજદા”
ની જણીતી બંદગીને છોડે બચાવે. ભાગ કે
જે વંદીદાદ ૮; ૨૧ માં આવે છે તે ભાગમાં
બણે છીએ કે :

“નસે દઅવી દુક્ષ, નસે દઅવો-
ચિથ્રે, નસે દઅવો-ફર્કશતે, નસે દઅવો-
ફદાઇતે; અપ દુક્ષ નસે, અપ દુક્ષ દાર
અપ દુક્ષ વી-નસે અપાખેદે અપ-
નસેહે; મા મેરેન્યઇનીશ ગઅથાઅ
અસ્તવઇતીશ અપહે.”

માને “અએ દેવી હરજ ! તું હી થા !

૫૪૨ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદી કરવાની મનાઇ.

અએ દેવની તોખમનાં । તું દે છે થા । અએ
દેવની વાવેલી (ખરાખી) । તું દે છે થા । અએ
દેવની રસમ ઉપર ચાલનારી (ચીજ) । તું
દે છે થા । અએ દરજ । તું દુર દે છે થા । અએ
દરજ । તું દુર દોડી જા । અએ દરજ । દુર
વધારે દે છે થા । (અથવા નાશ પામેલો થા ।)
તથા અપાખ્તર યાને ઉત્તર તરફ દે છે થઈ જા,
(કે જેથી કરીને) અશોધના હાડમંદ ગ-
એથાએ મોત પામવાને લાયક નહીં (થાય. ”)

ઉપર જે “ અશોધના હાડમંદ ગ-
એથાએ ” જણાવેલા છે તેનો જરથોસ્તી
ધર્મે ક્ષત્રમ મુજબ ખુલાસો જાણવાનેગ હોવાથી
નીચે આપ્યો છે :

માજદયસ્તી જરથોસ્તી દએન મુજબ
માનવીનું બંધારણ નવ વિભાગોનું (Princi-
ples) બનેલું છે, જેનાં નામો યજસ્તેના પપ)
માં હામાં નીચે મુજબ મલે છે :

રચુળ હાદેસ લાગો યાને
વખતના વેહવા સાથે વધે
અને વખતના વેહવા સાથે
ધરે તેવા.

સુદ્ધમ હાદેસ યાને અણ-
દીઠ તેમજ વખતના વેહવા
સાથે વધે ને વખતના
વેહવા સાથે સંક્રાયાય
તેવા વિભાગો.
કદીમ યાને હમેશના કદી
વધવાદ નહીં યામનારા
વિભાગો.

(૧) તત્તુ યાને ખાફી શરીર.
(૨) ગએથા યાને અંદરનાં અંગો યાને

(૩) અખરૂ અવધવો (Vital organs)
યાને મવાદી શરીર જે તમામ

(૪) કુહરૂપ—સુદ્ધમ શરીર જેમાં ઉરવાન
અહાથી રહેતલ કર્યા બાદ પછી
ઉસ્તાનનું ઘેર કુહવાય છે.

(૫) તેવીથી—વાંરના શક્તિ.
(૬) ઉરવાન—ખાતેન સજ્જન શક્તિ.
(૭) ઉરવાન—આત્મા (Soul).
(૮) અગોદાંગ—મીનોહ જ્ઞાન.
(૯) કવધો—સૌથી અતઃક્રમાં અતઃક્ર

ઐહમાં ઐહ અંશ.

૭૪૪ ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

ઉપલા નવ વિભાગોમાંથી બીજા વિભાગ
“ ગએથા ” સાથે હાલમાં આપણને કામ છે.
“ ગએથા ” યાને આ શરીરની અંદરના બધાં
અગત્યના અંગો-જેવાં કે, બેજી, ફેફસાં, હાર્ટ
યાને દીલ, દીમાગ યાને બેજી, ઝીંતે નકીર
યાને બેજી ઉપરની ઝીણી બારીક નસ, જીગર
યાને કલેજી, તલ્લી, શેકમ, હોજરી, આંતરડાં,
ગુરદા, ગુમ અંગો,—એ બધાંની ખીશ્કારી
મુજબ નિયમીત કામ કરવા ઉપર આપણી
અહીં તનદરોસ્તી ભોગવવાનો આધાર છે, એટ-
લુંજ નહીં, પણ આપણા અશો પેગામ્મર
સાહેબે સમજાવેલી બધી ‘રાદી’ યાને કુદરતાનુ-
સાર અશોધની તરીકેનો—જેમાં હાલની આપણી
માની લીધેલી નીતીરીતી અને અશોધ મુદલ
સમાતી નથી પણ જે ખુદ રોજની જીંદગી
મુજબરવાના જરથોસ્તી કાયદાઓ છે, જેમાં

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૪૫

હાજતની બાજ, જમવાની બાજ, દસ્તાન તેમજ
ગોસલની પરહેજ, બાજ નખ પરહેજવાની
બાજ, હમામની બાજ, સંસાર ભોગવવાના કાયદા
વીગેરે વીગેરે વહેવાર જીંદગીના શરઆતના
માર્ગો આવી જાય છે તેવી બધી અશોષની
તરીકતો પાળીને તથા તેની જુદા તરીકે 'મેહરે
અફજન' યાને બારીક બાતેની સચ્ચાઇનો અમલ
કરીને જ્યારે એક ઉરવાન અશોષના માર્ગમાં
ખરેખર આગલ વધે છે ત્યારે તેનાં શરીરનાં
એકેએક 'ગએથા' યાને બધા મુખ્ય અંગો
કમાલ્યત બંહારમાં યાને કુદરતે તેને માટે નીર્માણ
કાઢેલી અસ્પંદીની સંપૂર્ણતાની ટાંચે પુગે છે,
કે જેથી તેનાં બદનતું દરેક 'કુવતે તની'
યાને કે ખાકી શરીરની શક્તિ 'લતીફ' યાને
શ્રેષ્ઠ બનીને ખાકી શરીરનાં અનાસરો પોત-
પોતાના ઉસુબ્યાતી (યાને અસલ મુળ) અનાસરમાં

૭૪૬ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

જમને ઉસુહ્યાતની ઉસુહ્યાતમાં જવા લાયક થયાં હોય તેવી ઉચ્ચ હાલતે પુગેલા “ગએથાઓ” નેજા “અશોધના હાડમંદ ગએથાઓ” કહેલા છે. જ્યારે “ગએથા”ની આવી ઉચ્ચ સુક્ષ્મ હાલત થાય છે, ત્યારે તે ઉરવાન ‘નાઝી’ પામે છે યાને આ દુન્યા પર તે પાછું આવતું નથી, કારણકે અશોધની તરીકતના ધન્દાલ તરીકે જે આખાં ખાકી તનુના અનાસરો સુક્ષ્મ લતીફમાં હમેશના ફેરવાતાં જાય છે (transmute) તે પોતાનાં કેહરપના તનાસુલી સુક્ષ્મ અનાસરોના સ્તોતમાં ‘મર્જ’ (Merge) થઇ જાય છે યાને એક થઇ જાય છે, જેથી તનોમંદ કાયા તે ઉરવાનને પહેરવાની વધુવાર જરૂર રહેતી નથી. આવી રીતે ઉપર મુજબ ખાકી તનુના ચારે અનાસરોને કેહરૂપના તબક્કામાં લાવવામાં આવે છે, તે કીયાને ‘દુયમ’ યાને બીજા મરતબાની સુક્ષ્મતા કીધેલી કહેવાય છે,

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૪૭

ક જે રીતી સાધારણ મરતખાનાં ઉરવાનો ધણે મોટે ભાગે અખત્યાર કરેછે. પણ જે અબ્બલ મરતખાની સુક્ષ્મતા કરવાની રીતી છે તે રીતી આગળ વધેલાં ધણાંજ થોડાં ઉરવાનો અખત્યાર કરી શકેછે. આ અબ્બલ મરતખાની સુક્ષ્મતામાં 'નાઝી' નાં ઉરવાનો અહીંથી રહેલત કરતી વખતે પોતીકાં અનાસરોને સીધાં તેઓનાં છેક ઉંસુમ્યાતી 'કુરરા' યાને જીવનમાં ફેંકેછે. આ અનાસરી 'કુરરા' (Planes) ચાર છે, જેઓનાં નામ (૧) 'કુરરત-ઉલ-અસીર', યાને સુક્ષ્મ આતશી જીવન, (૨) 'કુરરત-ઉલ-નશીમ' યાને સુક્ષ્મ હવાનું જીવન, (૩) 'કુરરત-ઉલ-મા' યાને સુક્ષ્મ પાણી અનાસરનું જીવન, તે (૪) 'કુરરત-ઉલ-અર્દ' યાને સુક્ષ્મ ખાકી અનાસરી જીવન—છે. આ દરેક અનાસરી 'કુરરા' માં પાછા બે વિભાગ રહે છે: એક જાહેરી તે એક ખાતેની યાને સ્થળ તે

૭૪૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બાંદગી કરવાની મનાઇ.

સુક્ષ્મ. ચાર સુક્ષ્મ અનાસરો યાને કે મુળતત્ત્વો.
Elements—આતશ, બાદ (યાને હવા), આબ
(યાને પાણી), અને બાક—નાં ‘કુરરા’ અરવાહી
આલમમાં આવેલા છે, કહોની કે એ ચાર સુક્ષ્મ
અનાસરોની બનેલી દુન્યાંને ‘અરવાહી આલમ’
કહેવામાં આવેછે. આ સુક્ષ્મ યાને બાતેની કુરરાના
તનામુલી જાહેર ભાગની યાને કે સ્થુળ અનાસરોની
જે દુન્યાં બનેલી છે તેને આપણે આ પૃથ્વી
(ખતીરથ બામી) તરીકે ઓળખ્યે છીએ.
અનાસરોની બન્ને આલમો (યાને દુન્યાઓ) ત્યારે
બરપા થતી વખતે, જે કુદરતના મુળ વિભાગો-
માંથી અનાસરો પહેલવહેલાં બહાર પડેછે, તથા
જે મુળ વિભાગમાં એક ચીજનાં નાશ પામવા
યાને સંક્રાંતિયાવા પછી તેનાં બધાં અનાસરો અમુક
મુહતે પાછાં ખેંચાઇ જાયછે, અને જે મુળ
વિભાગોમાંથી અહીંયાં પાછા નવા આકારો

હતરે મોંહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૪૯

બંધાતી વખતે અનાસરોને ખેંચવામાં આવેછે તેવા કુદરતમાં પડેલા અનાસરોનાં મુળનાં વિસ્તારોને (Planes or Sources of the four-Elements—physical & ultra-physical) ‘કુરરા’ તરીકે જરથોસ્તી ઇલ્મે દ્વંદ્વમમાં ઓળખાવેલા છે. દરેકે દરેક ચીજ ચાર સુક્ષ્માં અનાસરોના તનાસુલી સ્થુળ અનાસરોની વધતાં ઓછાં પ્રમાણમાં બનેલી હોય છે, અને જ્યારે એક ચીજ—દાખલા તરીકે આપણું બદન—મરણ પામે છે, ત્યારે તે વખતે ફક્ત તેનાં બંધારણમાં ફેરફાર થઈ, બધાં અનાસરો એકમેકથી છુટાં પડી, પોતપોતીકા ‘કુરરા’ યાને મુળની જગ્યામાં પાછા ખેંચાઈ જવા માંડેછે. જરથોસ્તી દ્વંદ્વેન મુજબ, કોઈમી ચીજ—ખાકની પણ—ખરેખર નાશ પામી શકતી નથી, યાને હમેશને માટે તે ગેય થઈ (Annihilate) જતી નથી.

૭૫૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

જેને આપણે સાધારણ બોલીમાં 'નાશ' યા 'મરણ' કહીએ છીએ તે વખતે ફક્ત એક અમુક ચીજનાં અનાસરોએ પકડેલા અમુક 'આકાર' (form) માં તબદીલ તેહેદીલ એટલે ફેરફાર કુદરતને કાયદે થવા માંડે છે, પણ તેથી કાંઈ પેલાં અનાસરો કદીખી નાશ પામી રદ થઈ હમેશનાં ગેબ થતાં નથી. આ કાયદાને આજની સાયન્સે પણ Law of conservation of matter બાને 'પદાર્થની હંમેશની સાચવણીના કાયદા' તરીકે ઓળખાવેલો છે.

હવે, જે કાંઈખી જીરમનાં 'ઉરવાનો અહીં જાંદગી ગુજરતાં એટલાં આગળ વધે છે કે જ્યાં 'જેર' નામની શક્તિ ચોક્કસ મરતખામાં પેદા થાય છે, તો તે ઉરવાનો 'નફસે મવાલીદા' થાય છે, એટલે કે અહીંથી રહેલત બાને ગુજર પામતી વખતે પોતીકાં અનાસરોને

ઉત્તરે મોંઠ રાખી ખંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૫૧

છેક ઉમ્મુલ્યાતી કુરરામાં ફેંકી શકે છે. ત્યારે એક આગત્ર વધેલું ઉરવાન જે શક્તિથી પોતાના શરીરનાં ચારે અનાસરોને પોતાની 'ધરાદતી' યાને ખરી ઇચ્છાશક્તિ મુજબ છુટાં કરી તેઓ ના પોતપોતાના વિભાગો (Respective Planes) ઉપર મોકલાવી શકે છે, તે શક્તિ 'નફ્સે મવાલીદા' તરીકે ઓળખાય છે. શાએર શીરદોસીના શાહનામામાં કેખુશરો પાદશાહ તેમજ જાલ, ગેવ, બેજન પહેલવાનો વિગેરે વિગેરે, ને પોતાનાં ખાકી બદલ સાથે જે ગુમ અને બેમાલુમ થતા દેખાડવામાં આવ્યા છે, તે તો તેઓના જેવાં ઉરવાનીક વૃદ્ધિમાં આગલ વધેલાં ઉરવાનો પોતાની 'નફ્સે મવાલીદા'ની શક્તિથી પોતાના શરીરના અનાસરોને છુટાં કરી તેઓને લગતા વિભાગોમાં મોકલાવી શક્યા હતા, તે ખીનાતી જાહેરમાં તવારીખી નોંધ

ઉપર ઉત્તરે મોહ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

રજુ કરે છે. ઉપર જણાવેલા સાહેબો તેમજ દસ્તુરે દસ્તુરાન દસ્તુર સતુશ, લોહરાસ્પશાહ, જહાંખશ, ફરોગે બેહરામ એ બધા સાહેબો પોતપોતીકા ચહકંતર મરતખામાં “ નફ્સે મવાલીદા ” થઇ ગયલા છે. આપણા વખ્શુરે વખ્શુરાંન રમ્જગો અશો રૂપીતમાન જરથોસ્ત સાહેબે પણ પોતાની સાથી ઉંચ મરતખાની ‘નફ્સે મવાલીદા’ ની શક્તિથી પોતાનાં તનની વ્યવસ્થા એજ મુજબ કરી હતી, જ્યારે દંતકથા મુજબ જરથોસ્તનું “ તુર બરાતુર ” ના હાથે ખુન થવાની તથા તેના ઉપર તરખીહ ફેંકવાની જે સાધારણ લોકમાન્યતા ચાલતી આવેલી છે તેની અંદર જુદોજ અને ઘણો ઉંડો રમ્જ યાને ભેદ સમાવેલો છે.

જરથોસ્તી દએનની તરીકતોમાં આટલું ‘ખધું’

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૫૩

‘કવીપણું’ યાને પ્રમળતા હોવાને લીધેજ જર-
થોસ્તી દએનને આપણી કુસ્તી કરતી વખતે
બણાતી “ જસમે અવંધહે મજદ મજદ્યરને
અદિ ” વાળા બંદગીમાં “ નિદા—સ્નધથિ—
વેમ ” યાને “ હથ્યાર છોડાવનારી ” એટલેકે
“ આ તન જે ઉરવાનનું હથ્યાર છે તે તનને
હમેશનું મુકાવી દેનારી ” જણાવેલી છે.
જ્યાંસુધી દરજી બરેલી જીંદગી ગુન્જરવામાં
આવે છે ત્યાંસુધી આપણાં શરીરના બધા
‘ગએથાઓ’ ‘અશોષના હાડમંદ ગએથાઓ’
કદી બનતા નથી, અને તેથી તેઓ ‘સ્થુલ
હાદેસ’ હાલતને યાને કે વખતના વહેવા સાથે
વધી વખતના વહેવા સાથે સંકોચાવાની હાલ-
તને ચાલુ વશ રહે છે. ખીજા શબ્દોમાં
જન્મ મરણના નાશવંત ચક્રોવામાં ચાલુ વીંટ-
ળાયા કરી કેશાશ્વનો ભોગવટો સેહવવો પડે

૭૫૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

છે. તેથીજ “કેમના મજદ્દા” ના આ છેડે આવતાં વાક્ય—‘મા મૈરેન્ચઈનિશ ગએ-થાએ અસ્તવઈતિશ અપહુ’—ની અંદર એવી બુલંદ દુવા ગુજરવામાં આવે છે કે “મારા ગએથાએ જે અશોધના હાડમંદ ગએ-થાની ઉંચ લતીફ હાલને પુગેલાં છે તેઓ હવે મારે આવને લાયક (યાને મરણ-જીવનના બંધનમાં સપડાવા લાયક) નહીં થાય, તેટલા માટે બધી દરજ્જાઓના તાબામાંથી હું મારાં તનને તદ્દન અળગ રાખું !”

આપણે આ “કેમના મજદ્દા”માંના ફક્ત એક નાના વાક્યની આટલી લંબાણ તાવીલ ઉપરથી જોઈએ છીએ કે જે ચીજ હાલની બાષાશાસ્ત્ર સમજાવવાને તદ્દન અશક્ત છે, યાને કે અવસ્તામાં હાલની સાયન્સ યા બીજી કોઈ શીલસુરીની માફક આવતા લોગતીક

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૫૫

(technical) શબ્દોના ખરા અસલ અર્થો અને ભેદો હાલની 'ફાઇલોસોફી' (ભાષાશાસ્ત્ર) નથી ઉકેલાવી શકતી, તે બધા લોગતીક અર્થો અને ભેદો જરથોસ્તી ઇલમે કનૂમ અકકલ અનુસાર રીતે સમજાવે છે.

વળી ઉપર દિશાં માટે ખોરદાદ યસ્તમાં નીચે મુજબ ખ્યાન મલે છે:

પસ્થ હૂ-ક્રાખો-દાઇતીમ, અપાખદ્રે
-નઅમૈમ્ જનઇતિ પસ્થ હુવો નોઇત
ઉજુદયમ્નો, નસૂમ સ્તૌરૈશ્વત સ્નઇથિષ
વીષૂમનામ મરૈમ નાપઇતિ મઇન્યવનાંમ
યજ્જતનાંમ કૈનઝ્યાથાઇય ક્રસસ્તયઝેય.
યાને "મીનો ઇઝદાની ખુસ્તુદીને માટે તથા
વખાણુ ગાવાને માટે, બામદાદનાં ઝઝકલાંના
વખતથી, (યાને ખોરશેદ) પોતે હોજો નહી

૭૫૬ ઉત્તરે મોંઢ સખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

(હોય) ત્યારથી, (તે અશો નર) પોહોળાં હથ્યારે કરીને નસાને અવાખ્તર (યાને ઉત્તર દીશા) તરફ મારી કહાડે છે તથા સખત રીતે મરફીનો નાશ કરે છે.”

અર્દીખેહેસ્ત યસ્તમાં પણ ભણુવામાં આવે છે કે :

વાતો પોહિરવો-અપાખ્તર અપ-દ્વરત,
વાતો પોહિરવો-અપાખ્તર અપ-નસ્તત.

યાને “અએ સીધા ઉત્તર તરફથી પુંકતા પવન ! તું નાખુદ થા ! અએ સીધા ઉત્તર તરફથી પુંકતા પવન ! તું દેફે ઘ્રમ જા ! ” એજ યસ્તમાં બીજી ત્રણ ગમ ઉત્તર દિશાને અને ત્યાંથી પુંકાતા પવનને વખોડી કાઢવામાં આવ્યાં છે.

અવસ્તામાં જગેજગ ઉત્તર દિશા તરફથી પુંકતા પવનને ખરાબીભરેલો બચાવી વખોડી

ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૫૭

ઝઢયો છે, કારણકે ઉત્તરમાં દરજીના ગુખારોનું રહેદાણુ હોવાથી તે બાણુથી કુંકતો પવન હમેશાં દરજીના ખરાબ પ્રવાહથી બરેલો હોય છે, અને તનદરોસ્તી ઉપર તેથી ખરાબ અસર આવે છે. વળી કુસ્તી બાંધવાની નીરંમમાં હમેશાં ઉત્તર તરફ કુસ્તી પખોડવાનો તથા તથાકડી ફાડવાનો જે હોકમ છે, તેની પણ એજ મતલબ છે કે કુસ્તી મારફતે તેમજ આંગળાં મારફતે પોતાનાં તનમાંથી ખરાબ મેગ્નેટીઝમને ઉત્તર તરફ દુર કરવું, કે જે ઉત્તર દિશા હમેશાં ખરાબ મેગ્નેટીઝમને પોતા તરફ ખેંચી લે છે.

હાદોખ નુસ્કમાં એક દુરવંદ યાને અશોધથી દુર જનાર શખ્સના ગુજરવા બાદ તેની કેરદાર ઉત્તર દિશાની બાણુએથી ફરી રીતે આવે છે તેનું ખ્યાન આપતા જણાવે છે કે:

૭૫૮ ઉત્તરે મોંઢ રાખી અંદગી કરવાની મનાઇ.

શિત્યાઓ ક્ષયે શ્રઆરત, અપાઉમ
જરથુરત વ્યુસાં સદયેધતિ યો નર્શ દ્રવતો
ઉર્વ, અએધથાહુચ પધતિ ગર્ધન્તીરચ
વીદિદારેમ્નો સદયેધતિ આદિમ વાતો
ઉપ-વાવો સદયેધતિ અપાજ્જતરત્ર હુચ
નએમાત્ર અપાજ્જતરએધજ્યો હુચ ન-
એમએધજ્યો, દુજ્જગર્ધન્તિશ દુજ્જગર્ધન્તિ-
તરે અન્યએધજ્યો વાતએધજ્યો.

આઅત્ર તંમ વાતંમ નાઓંધહુચ ઉજ્જ-
ગર્મજ્યો સદયેધતિ યો નર્શ દ્રવતો ઉર્વ,
કુદ-દએમ વાતો વાર્ધતિ યિમ યવ
વાતંમ નાઓંધહુચ દુજ્જગર્ધન્તિતંમમ
જિગઉર્વ.”

યાને “ત્રીજી રાતની આખેરીએ (જ્યારે)
ખામદાદ આવી પોંઢયે છે (ત્યારે) (યાને ચેહા-

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૫૯

રમની બામદાદે), અએ અશો જરતોસ્તા (તે) દુરવંદ એટલે કે અશોઈ નહીં પાલનાર માણુસનું ઉરવાન બરફમાંથી બદબો લેતું પસાર થાય છે. ઉતર તરફના બાગોમાંથી ફુંકતો ગંધ મારતો પવન (જે) બીજા પવનો કરતાં વધારે ગંધ મારતો (તે), તે (રવાન) ની તરફ આવે છે.

“ત્યારે તે દુરવંદ માણુસનું ઉરવાન તે પવન નાક વાટે પોતાના શ્વાસમાં લેતો જણાય છે. (તે વીચારે છે કે) ક્યાંહાંથી (તે) પવન ફુંકે છે, જે ઘણોજ ગંધ મારતો પવન નરકોરાં વાટે (મેં) કદીબી શ્વાસમાં લીધો હોય?”

આ ફકરા પછીના ફકરાઓ હાલમાં આપણી પાસે ખુદાની મેહરથી કકડા બુકલા રૂપે બચેલા ફકરાઓમાંથી ગુમ થયેલા છે, જેમાં આ ઉત્તર તરફના ગંધાતા પવનની લેહેડીમાં તે દુરવંદ

૭૬૦ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

માણસની પોતાની બદ-કેરદાર આગલ ચાલતી તેના ઉરવાનને નજરે પડતી ચીતારેલી ધારવામાં આવે છે, કે જે માટેનું સંપૂર્ણ વર્ણન આપણને “બુનદેહશ” (૩૦ જીવનજી મોદી કૃત) માં મળી આવેછે.

એથી ઉત્પદ્, એક અશો માણસની ‘પધરી’ ના શ્રેષ્ઠ ગુમારો દક્ષીણ દિશામાં બંધાઇને તેનાં મરણ બાદ તેની નેક-કેરદાર દક્ષીણ દિશા-એથી આવતી ધણી સુંદર રીતે હાદોખ્ત તુચ્કમાં ચીતારી છે :

શ્રિત્યાઁ ક્ષપેા શ્રઁઆરત, વ્યુસાં સદ-
યેધતિ, યો નર્શ અપઁઆનો ઉર્વ ઉર્વરાહુચ
પધતિ બઁઆધદિશય વીદિદાર્મનો સદયે-
ધતિ, આદિમ વાતો ઉપ-વાવો સદયેધાત
રાપથિવતરત્ત હય નએમાત્, રપિાશ્વ-
તરએધજયો નએમએધજયો, હુબઁઆ-

ઉત્તરે મોઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૬૧

આધદિશ હુબઆઈદિતરે. અન્યએધખયે.
વાતએધખયે.

આઅત્ત તમ વાતમ નાઆંધહુય
ઉજગૌરમખયે. સદયેધતિ યે. નર્શ અષ-
આનો ઉર્વ. કુદ-દએમ વાતે. પાઈતિ,
યિમ યવ વાતમ નાઆંધહુખય હુબ-
આઈદિતમમ જિગઉર્વય.

અંધહુઆ દિમ જતયાઆ ફરેન્ત
સદયેધતિ યા હુવ દએન.

(યાને) “ત્રીજી રાતની આખેરીએ (જ્યારે)
બામદાદ આવી પોંહયે છે (ત્યારે) (યાને ચેહા-
રમની બામદાદે), અશેા માણસતુ ઉરવાન
ઝાડોમાંથી પમરાત લેતું પસાર થાય છે. દક્ષીણ
તરફના બાગોમાંથી પુંકતો સુગંધી પવન (જે)
બીજા પવનો કરતાં વધારે પમરાતવાલો છે (તે),
તે (ઉરવાન) ની તરફ આવે છે.

૭૬૨ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

“ ત્યારે (તે) અશો માણસનું ઉરવાન તે (સુગંધી) પવન નાખ વાટે પોતાના શ્વાસમાં લેતો જણાય છે. (તે વિચારે છે કે) ક્યાંહાંથી (તે) પવન પુકે છે, જે ઘણોજ સુગંધી પવન નરકોરાં વાટે (મેં) કહીખી શ્વાસમાં લીધો હોય.

“ તે પવનની લેહેકીમાં (તે અશો માણસની) પોતાની કેરદાર આગલ ચાલતી (તેને) (યાને તે ઉરવાનને) નજરે પડે છે.”

ઉપર આપેલા અવસ્થા હાદોખ નરકમાંના વર્ણનને બરોબર મળતું શરેહ સાચનું વર્ણન પહેલવી બુનદેહુશ (તરણુમો કરનાર — ડાં જીવનજી જમશેદજી મોદી, સી. આઈ. ઇ.) ની કેતાબમાં વધારા તરીકે આપેલાં પ્રકરણ—“ ચીનવદ (પુલ) અને ગુજરેલાંઓનાં રવાનની બાબત ઉપર ” એ મેથાળાં તળે

ઉત્તરે મોંઢ સખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૬૩

આપવામાં આવ્યું છે, જેમાં ઉત્તર દિશામાં અપાખર અને દક્ષીણ દિશામાં બેહેસ્ત કવી રીતે આવેલાં છે, તે ધણુંજ સરસ રીતે સમજાવવામાં આવેલું છે. તે આખું પ્રકરણ લંબાણ હોવાથી અહીં ઉતારો કરી શકાય તેમ નથી.

ત્યારે, આપણે બસ્તેકુસ્તીઆનોને માટે ઉત્તર દિશાને દરજનાં રહેઠાણ તરીકે ગણવાને જેમ એક હાથ ઉપર તાકીદ ફરમાવી છે, તેમ બીજા હાથ ઉપર દંખણ દિશાને વખાણી સૌથી ઉંચો મરતબો આપવામાં આવ્યો છે, કારણકે “દાદારે ગેહાન” નામનું ખુલંદ મરકબ એજ દંખણ દિશાએ આવેલું છે, અને તેટલા માટેજ બધી ન્યાયશ યસ્તને છેક છેડે બણાતા ફકરામાં દંખણ દીશા તરફ મોહોંડું કરવાનું ખાસ ફરમાન આપેલું છે.

૭૬૪ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ.

આ " દાદારે ગેહાન " શબ્દનો છુટેછુટે શબ્દાર્થ અર્થ " દુન્યાનો પેદા કરનાર " એમ બાષાશાસ્ત્રને આધારે થાય છે, પણ જરથોસ્તી ઇલમે ક્ષનૂમ મુજબ " દાદારે ગેહાન " તે અણુદીઠ અરવહી આલમમાંના એક તમક્ષને નામ આપેલું છે, કે જે તમકકો આ ખનીરથ-ખામી હમેશને માટે એક ઉરવાને છોડી જવા પછી, વરજમી તમક્ષાપરની તેની ખાતેની કેરદાર પીગળી જવા પછી, અણુદીઠ ' શશ ' (યાને છ) કેશ્વરોમાંના અહીંથી ગણુતાં પહેલાં કેશ્વર વેઉર-ખરેસ્તીમાં દાખલ થવાનો દરવાજો (Entrance) છે, કે જે " દાદારે ગેહાન " માં પહોંચવાની જોશબેર આશા સાથે આપણે દરેક ન્યાયશ યસ્તને છેડે " મન આનો આવાયહ શુદન " યાને ' ત્યાંજ મારે જવા-નુંજ છે ' એવાં શબ્દો દક્ષીણ દિશા તરફ મોંઢું

ઉત્તરે મોંઠ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ. ૭૬૫

કરીને બણ્યે છીએ, કમરણુકે “ દાદારે ગેહાંન”
આપણુ ઉરવાનને માટેનું ખરેખરું બેહેસ્ત છે,
જે બેહેસ્ત “ દાદારે ગેહાંન” નાં મર્કજ (સ્ટેશન)
થી શરૂ થાય છે.

વળી આફ્રીજીયાનને છેડે બણાતી પાજંદ
હુકૂત અમશારૂપંદની આફ્રીનનાં મણુતરમાં
પણુ ઉત્તર અને દક્ષીણુ દિશા વચ્ચેનો જરયોસ્તી
તક્ષવત ખુલ્લો ખુલ્લો દર્શાવવામાં આવ્યો છે:—

“ રામશની વ શાદી વ પદગાની વ
નેકી એ જ સુએ નીમરોજ અંદર આયાદા
દર્દ વ બીમારી વ દુશખારી વ અનાકી
વસ્તાકી હરવરૂપ પત્યારે એજ સુએ
અવાખ્તાર બે-દવારાદા”

“ ખુશાલી, રામશની તથા નેકી મધ્યાન
(યાને રખીથ્વન એટલે દખણ) ની દિશા તરફથી

૭૬૬ ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઈ.

અંદર આવે ! દરદ, બીમારી, દુખ, હેરાનગતી, તથા શેખી અને તમામ મુશ્કેલીઓ ઉતર દિશા તરફ જાય”

આપણે ત્યારે, જરથોસ્તી ધર્મે ક્ષત્રુમની મારફતે અને હાલનાં આપણાં અવસ્થાં પહેલવી તેમજ પાબંદ ફકરાઓની શાહદત સાથે લખા-ણથી સાયન્ટીફીક પ્રીલિસુપ્રીથી જોઈ ગયા છીએ કે ‘ઉતર દિશાને જરથોસ્તી દઝ્યેનમાં શા સખખસર સૌથી ઉતરતી ગણવામાં આવી છે, અને તેટલામાટે આપણે જસ્તે કુસ્તીઆનોને શા માટે મીઝ યાને ખુલ્લું વિચાર તેમજ અવસ્થા માંઝની બંદગી કરતી વખતે આપણું મોહકું ઉતર દિશા તરફ નહીં કરવું જોઈએ ?’ આપણા વખ્શુરે વખ્શુરાંન રમ્ઝ—ગો અહુરાના અશો રપીતમાન જરથુસ્ત સાહેબે એજ મુજબ એકેએક ફરમાનો અને તરીકતો કુદરતના બારીક

ઉત્તરે મોંઢ રાખી બંદગી કરવાની મનાઇ. ૭૬૭

કાયદાઓ પોતાની ઉંચાંમાં ઉંચ “ આસ્તે વીર”
ની અક્કલથી પીછાણીનેજ તેની ઉપર રચી
આપેલા છે. તેટલાજ માટે કહેવામાં આવ્યું
તે ખરું છે કે આજની સાયન્સ ગમે એટલી
આગલં વધશે, છતાં જરથોસ્તી દએનને કશીખી
અલવલ કે અટકાવ આવશે નહીં, કારણ કે
તેની શીવસુરી હાલની સાયન્સની માફક કુદરતના
અચળ કાયદાઓ ઉપર,—નહીં કે Senti-
ment (યાને લાગણીઓ) ઉપર—પહેલે ધરથીજ
રચાઇ છે, અને એમ હોવાથી માનદયસ્તી
જરથોસ્તી દએનનાં ફરમાનો અને તરીકોતોને
અંતે નમવા સિવાય બીજો છુટકોજ નથી.
હજારો દરદ હોજો તે વખ્શુરાંન સાહેબ અશો
સ્પીતમાન જરથોસ્ત ઉપર !

નાહાન નાહવાની તરીકત.

આપણી મોતેબર માબદયસ્તી જરથોસ્તી દ્યેનનું એક ખાસ ફરમાન આ છે કે દરેકે દરેક બસ્તે-કુસ્તીઆને પોતાની નવજોત કીયા પછીની જાંઘીમાં—થું નાનાં કે મોટાં, મરદ કે ઓરત—બધાંઓએ, જેમ ફાવે તેમ વરસે, બે વરસે યા ત્રણ વરસે, કાંઈ નહીં તો આખી જાંઘીમાં ત્રણ પાંચ વાર તો જરૂર બા જરૂર નવ રાતનું નાહાન દરેમેહેરનાં પાકં મકાનનાં બરસ્તુમ-ગાહમાં લેવુંજ જોઈએ.

જેટલી અગત્ય દરેક બસ્તે-કુસ્તીઆનની લા-યક ઉમરે નવજોત કરવા માટે છે, તેટલીજ અગત્ય બસ્તેકુસ્તીઆનને પોતાની જાંઘીમાં અવારનવાર નવ રાત્રીનું નાહાન લેવાની માબ-

દયસ્વી જરથોસ્તી દઝ્યેનમાં જણાવેલી છે. બાનુઓને આ નવ રાતનું નહાન મહલાબજરી રીતે આપવા માટે દરેક રીતની કાળજી લેવાતી હતી અને પડદાની ગોઠવણ રહેતી હતી, અને યજ્ઞોજ્ઞદાગ્રેગરો તરફથી, દુરથી સુચના લેવા હમેશાં આ નાહાન નાહનાર બાનુ નજદીક બીજા ઘેરનાં બાનુ સાથે હાજર રહેતાં હતાં.

જેમ અસલમાં દરેક યજ્ઞોજ્ઞદાગ્રેગરને ઓછામાં ઓછું દર.બરસ્તુમે (યાને છ છ મહીનાના અંતરે) બરસ્તુમ લઈ પોતાનાં તન તથા ખોરે-હમાં દાખલ થતી કુદરતી આલુદગીને જીતીને અચુક કાયદે દુર કરવાની ખાસ ફરજ નાંખેલી છે, જેથી કીયાકામમાં ન્યુનતા પુગે નહીં, તેજ પ્રમાણે દરેક હમદીન મરદ તથા ઓરતને પોતાની જીંદગી દરમ્યાન ફાવે તેટલી વધુ વખત નવરાત્રીનું નાહાન દરેકઘેરમાં તેવા બરસ્તુમવાલા

યજ્ઞોજ્ઞાગ્રેગરને હાથે લઘ પોતાનાં તન તથા
 ખોરેહની આલુદગીને ચાલુ દુર કરવાની ખાસ
 ફરજ નાંખેલી છે. હજી ધણાકોને ખબર હશે
 કે એ નવરાત્રીનાં નાહાનનો કયદો આપણા
 હિંદુસ્તાનના વડવાઓ ચોકસ હદે પાળતાં હતાં;
 ખાનુઓના નાહનના ખામમાં દસ્તુરાંન દસ્તુર
 નેરયોસંગ ધવ્વલે અહીં હિંદુસ્તાનમાં આવ્યા
 પછી, હાસમી જમાનાનો દોર જોઇ લઘને
 એટલો અગત્યનો ફેરફાર કીધો હતો કે 'ખાલી'
 (યાને જોખન Puberty) ની ઉમરે પુખ્તા
 પછી ખાનુઓએ મુદલ નાહાન લેવું નહીં,
 પણ તે ઉમરની આગમચ છોકરીઓને સામટાં
 ખની શક્તાં નવરાતનાં નાહાન આપી દેવાનું
 ફરમાન આ આખેદ દસ્તુર સાહેબે દુરઅંદેશીથી
 દાખલ કર્યું હતું; છતાં, તે વખતે પણ ધેરના
 ખાનુ તકેદારી અને મદદ માટે આગલ હાજર

રહેતાં હતાં. પણ, જેમ જમાનાના દોરે અત્રેક કીમતી તરીકતોથી આપણને બેનસીબ બનાવ્યા છે, તેમ આ એક મુજ પાયા સમાન તરીકત-ખુદ ખોરેહમાં કુદરતી કાયદે દીન પર દીન આમેજ થતી આલુદગી તેમજ . પોતાનાં કરીના તથા રહેણી કરણીથી લાગેલી આલુદગી એ બન્ને જાત ની ખોરેહની આલુદગીને દુર કરનારી તરીકત-આજે આપણાં લોકો છોડી બેઠાં છે, અને જાંદગી દરમ્યાન એકબી વખત નવરાત્રીનું નાહાન લેવાનો ખ્યાલ વટીક, હાલમાં વીસરાઈ ગયો છે. પણ જેમ આ ' હંધર ' થી બરેલાં ખાકી બદનને આપણી જુલોથી યા કુદરતી અનાસરી ગાશકને કાયદે જુદા જુદા સંજોગોના સમાગમમાં આવતાં ગંદકી લાગુ પડે છે, જેને રોજ એક વાર હમામ લઇને તેમજ વખતો વખત પાદ્યાવ કરીને સાફ કરવાની આપણને ફરજ નાંખેલી

છે, તેજ પ્રમાણે આપણાં અણુદીઠ ખોરેહને
 આપણા હાથે આપણા નેહેસ્ત (યાને બદ)
 મીઝ-માંઝ-ચા-કરીનાથી તેમજ કુદરતી કાયદે
 જાતજાતના શપ્સો અને ચીજોના સમાગમમાં
 આવતાંજ વધતી ઓછી આલુદગી પુગે છે, તે
 એટલે સુધી કે એક ગમે તેવા કદમના ખારીક
 કાયદાઓ પાળનાર યજ્ઞોજ્ઞદાયેગર કે જે બધી
 દરજ્જાથી દુર રહે છે તેને પણ છ છ મહીનાના
 અંતરે બરસ્તુમ લેવાની તાકીદ જરથોસ્તી
 દ્ય્યેનમાં ફરમાવેલી છે, જોકે આ ક્રીયા કામનાં
 પાયા સમાન અસલ કાયદા ઉપર પણ હાલના
 યોજ્ઞદાયેગર વર્ગે સદંતર પાણી ફેરવ્યું છે. જેમ
 ખાસ વર્ગ યાને ક્રીયાકામ કરનારાં વર્ગને માટે
 છ મહીનાની મુદત છે, તેમ જોકે આમ-વર્ગ
 (યાને ક્રીયાકામ નહીં કરનાર વર્ગ) માટે છ
 છ મહીનાની મુદતે નાહન લેવાની ફરજ નાંખી

નથી, છતાં જેમ બની આવે તેમ વરસે, બે વરસે, ત્રણ વરસે તો જરૂર નાહાન લેવાની ગંભીર ફરજ સમજવી જોઈએ.

આ નવરાત્રીનાં નાહાન ઉપરાંત, અસલથી એક બીજી જાતનું 'સાદું' નાહાન લેવાનું આપણામાં આજ સુધી જાયજ છે, જોકે તેમાં પણ જમાનાની ગીરદેશથી ફેરફારો દાખલ થઈ ગયા છે. તે નાહાન નહવાડવાની કીયાને નામે આપણામાં સાધારણ રીતે જાણીતી છે. ખરી રીતે બોલ્યે તો, એને નાહાન નાહવાની (નહીં કે નહવાડવાની) તરીકતને નામે ઓળખવી જોઈએ, કારણકે અસલ ફરમાન મુજબ એ 'સાદું' નાહાન દરેક ખસ્તે-કુસ્તીઆન મરદ ઓરત-થુ નાનાં કે મોટાં-બધાંઓને મહીને બે મહીને સર અવસરે, વાર તેહેવારે જેમ બને તેમ અવાર-નવાર પોતાને હાથે યા ઘેરનાંઓની મદદ સાથે

પથુ યઝ્ઞોજ્ઞદાથેગરની મદદ વગર પોતાનાં મકાનમાં ખાસ એલાહેદી બનાવેલી જગ્યામાં લેવાનો હુકમ છે, અને હાલમાં યઝ્ઞોજ્ઞદાથેગરો ઘેર આવીને યા હરેમેહરની અંદર આ સાદું નાહન આપે છે તેમ કરવાની કશીમી જરૂર નથી, કારણકે અસલમાં તેવું કશું ફરમાન નથી. અસલ જે નિયમ નવરાત્રીનાં નાહનને લાગુ પડતો હતો કે બરસ્તુમવાળા યઝ્ઞોજ્ઞદાથેગર મારફતે (યા ઓરત હોય તો સાથે બાનુની દેખરેખ હેઠળ) તે નાહન મરદ યા ઓરતને આપી શકાય, તે નિયમ સાદાં નાહનને પથુ પુરતાં દીની જ્ઞાનની ગેરહાજરીમાં ત્રણ પાડવામાં આવ્યો છે. ફક્ત સાચી બીના થું છે તેથી હમદીનોને વાકેફ કરવા કાજેજ ઉપલો કાયદો જણાવવામાં આવ્યો છે. અહીં જણાવવું જોઈએ કે મોબેદની મદદથી સાદું નાહન લેવામાં

આવે તો તેમાં અડચણ કંઈ નથી, જે કે તેમ કરવાની કશી જરૂર નથી. અત્રે તો અસહ્ય કષ્ટ મુજબ, પોતાને હાથે પોતાનાં મનમાં ચોજ-દાથેગરતી મદદ વગર કેમ નાહન લેવું તેની તરીકા બતાવવામાં આવશે. હાલમાં તરીકા-વાલાં ઘરો રહ્યાં નથી તેથી દરેમહેરમાં જઈને જી નાહન લેવાય તો તેમાં કશું ખોટું નથી.

જે શખ્સ (મરદ યા ઓરત) નાહન નાહવાના હોય, તેણે જ્યાં સુધી નાહનની કીયા ખતમ નહીં થાય ત્યાં સુધી તેટલો વખત તે દીવસે કંઈ ખાવું પીવું નહીં, અને હાવન ગેહમાં નાહન લઈ લેવું. વળો નીચે મુજબ તેનાથી બને તો તેણે, નહીં તો કોઈ ઓગળીતાં યા સગાં યા બસ્તે-કુસ્તીઆન નોકર મારફતે દરેમહેરમાંથી બધી સામગ્રી લાવરી યા મંગાવી લેવી:

દરેમહેરમાંથી બંરશુભવાલા યજ્ઞોજ્ઞથેગર

૭૭૬ નાહન નાહવાની તરીકત.

જેણે તે દીવસે પાંચ તાએની ખુબ પણુ કીધેલી
હોવી જોધએ તેની પાસેથી નીચે જણાવેલાં
છ આલાતો મેળવે:

(૧) ધન્યલો નીરંગ દીન (પીવા માટે)
(૨) ગએા-મેજ યાને આખે-ઝર (તનને
લગાડવા માટે)

(૩) ધજેલું આવ (જે નીરંગ દીનની કીયા
વખતે ધજીને ભરી મુકવામાં આવેછે તે)

(૪) ભસમ યાને રખીઆ

(૫) બાલુ યાને રેતી

(૬) દાડમની પાતરી.

ઉપલી ચીજો યજ્ઞોજદાએગર પાસેથી પાવ
કીધેલાં વાસણોમાં લઇને, કપડાંના પેવંદ સાથન
હાથે એક ખુમચામાં મુકીને, તેની ઉપર કપડું
ઢાંકીને રસ્તામાં કોઇને અડક્યા વગર સંભાળથી

નાહાન નાહનાર યાતો તેનો જસ્તે—કુસ્તીઆન નોકર યા મીત્ર તેને ઘેરે લઇ જાય. ત્યાં સોજી પવીત્ર એલાહેદી જગ્યામાં તે આલાતો સાથનો ખુમચો મુકે, અને તેની આસપાસ ચોતરફથી રેતીની પાવી એક “યથા” બણીને કાઢે. એક બીજી મોટી પાવી એલાહેદી મહલાજી બરેલી ચોખ્ખી નાહવાની જગ્યામાં (કે જે રોજની નાહવાની સાધારણ મોરીથી અગળ જુદી હોવી જોઈએ તેમાં) બનાવે અને તેની અંદર ત્રણ મોટા પથ્થર થોડા થોડા અંતરે હાજર રાખે.

પછી તે નાહાન નાહનાર પાદીઆવ કરી સરોશની ક્ષત્રુમન સાથની કુસ્તી કરીને એક પાણીનું મોટું કહારનું અને એક કળશ્યો લઈને કુવા આગળ જાય અને તેને ચોખ્ખાં કરીને ભરી લાવે. પછી એ કુશ્યાં પેલી આલાતવાલી પાવીમાં મુકે, અને પહેલાં બન્ને કુશ્યાંને પાવ

કરી આતશ આગલ યા પોતીકી મેલ સુકવી નાંખે. પછી તેમાંનાં એક ધુસ્યાંમાં પીવાનો નારંગ દીન થોડો કાઢે, ને તેમાં પેલો જસમ (રખીઆ) જરા નાંખે. બીજાં ધુસ્યાંની અંદર દીલે ચોપકવાનો નીરંગ કાઢે. પછી કઠારણાંમાં થોડો “આવ” નાંમે. પછી નાહાન લેનાર પેલી ત્રણ પથરા મુકેલી પાવીમાં દ્રખત થઈ મરદ આસ્ત બાંનેએ જમણા હાથે પેવંદ ધરી હાકમની પાતરી તે હાથની હથેલીમાં લઈને, નીચે મુજબ જમવાની બાજ લેવી:

બ નામે યજ્ઞદ બક્ષાયન્દેહ્ બક્ષાયેશ્ગરે
મેહેર્યાન્ અહુરમજ્દ્ બાદાએ.

હથા આલ યજ્ઞમધદે અહુરેમ મજ્દ-
દાંમ, ચે ગાંમયા અર્ષેમયા હાલ,
અપસ્થા હાલ ઉર્વરાઓસ્થા વંધુહીથ,

રઝાઝાઝાઝાઝા ઢાલ જૂમીમઝા, વી-
રપાઝા વૉહૂ. અવેમ વૉહૂ ૩.

હવે મુંગે મહોંડે પેલી દાડમની પાતરી
ચાવવી, અને તેના રસ ગળીને છુએ બાજુએ
થુકી નાંખવો. પછી નીરંગદીનનું પુલ્યું પેલાજ
પેવંદના હાથે ધરી નીચે મુજબ પાજંદ મીઝ
(યાને વીચાર) ખીસ્તા (યાને મુદલ પ્રગટ ઉચ્ચા-
રયા વગર) ફેંકવા :

“ ઇન્ પુરમ્, ઇન્ પાકી-ઇ-તન્,
ચોજહાસી-ઇ-રવાંન રા.”

(યાને કે : “તનની પાકીજગી તથા ઉરવાનની
પવીત્રાઇને માટે આ નીરંગદીન પીઉં છું.”)

ઉપર મુજબ મીઝ કરી, પહેલી વાર સેહેજ
નીરંગદીન પીવો. પછી બીજીવાર ઉપત્તા પાજં-
દ મીઝ ફેંકીને બીજી વખત સેહેજ નીરંગદીન

પીવો. પછી પાછું ત્રીજીવાર ઉપલા પાજંદ
 મીઠ્ર ફેંકીને ત્રીજી વખત સેહેજ નીરંગદીન
 પીવો. એ પ્રમાણે ત્રણ ભરતણે નીરંગદીન
 પીધા પછી કુદ્યું દુરથી એલાહેદી જગો ઉપર
 મુકવું. આ નીરંગદીન પીધાથી દીલ (યાને
 હાર્ટ) ને બહુ તકવો મળે છે, પણ તેથી ઘણો
 પીશું તો ઘણી મજબુતી મળશે એમ માનીને ઘણો
 પીવાનું કદી અતેર કરવું નહીં, કારણકે નહીં
 તો ગરમ પડી જશે અને સામું નુકસાન કરશે,
 કારણકે નીરંગ ગરમ-ઓ-પુશ્ક ચાર દરજ્જાનો
 છે. એજ પ્રમાણે રોજ દીલે લગાડવાના સાદા
 ગઓમએજમાં પણ એવીજ રીતે અંદાજે વર્તવું.

હવે જમવાની બાજ "છોડવી, એટલે કે,
 અર્ધમ ૪, યથા ૨, અર્ધમ ૧,

 અહમાઈ રએશય; હજંધરમ;
 જસ મે અવંધાહે મજદ; કરેફે મોજદ;

પઢીને “ અહુરમજ્દદ ખાદાએ ” ની નીરંગ તથા ક્રકત આખી “ જસ મે અવંધહે મજ્દદ; મજ્દયસ્તો અદ્દિ ” સુધીની કુસ્તી કરે, એટલે જમવાની બાજ તમામ થશે.

ત્યાર બાદ, પતેત પશેમાની પુર મીઠ્ર સહીત એક ચીતે કરવી. પછી નાહવાની પાવી- માંના પેલાં ત્રણ પથ્થરમાંના પહેલા પથ્થર ઉપર ઉભા રહીને, નીચે મુજબ નાહનની બાજ ધરવાનું શરૂ કરે :

દ્વનઝાઝી અહુરહે મજ્દદાઝા. અર્ધમ વૉહુ ૧ પઢી, પહેરેલાં કપડાં સુદ્ધાં મુંગે મહોંડે બીસ્તા બાજ ધરવી.

મરદ હોય તો જમણા ને ઓરત હોય તો ડાબા હાથની અંગુઠાની તુરત પાસેની આંગલી (Forefinger) ફૂંટીને લગાડેલી રાખીને,

નેગાહ કરતાં નીચે મુજબ બાજ બીસ્તા
(યાને પ્રગટ હુઆરયા વગર) પઢવી,
અને તે વખતે બાકસારી ધણી રાખવી અને
મીઝ યાને વિચાર એવા કરવા કે “હું તવલ્લુદ
(જન્મ) વખતે બાકથી પોપણ થયલો છું.”

હવે હમામની બાજ નીચે મુજબ ધરવી;
પણ તે બીસ્તા યાને મુઝે મહોંડે પઢવી.

દિનઆથ અહુરહે મજદાઆ અવેમ
બાહુ ૩. ફવરાને મજદયસ્નેા કર-
થુરત્રિશ વીદએવો અહુર-તકએવો. (જે
ગેહ હોય તે પઢવી) સઆપહે અપ્યેહે,
તખમહે, તગુ-માંથહે, દર્ષિ-દ્રઆશ,
આહુધર્યેહે, દિનઆથ યસ્નાઈય વહાઈય
દિનઆથાઈય ફસસ્તયએય. યથા અહુ
વધર્યો જઆતા ફા' મે ઝૂતે, અથા

રતુથ અપારચિત્ર હુય ફા અપવ
વીહવાઓં અઓતૂ.*

અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાધતિ,
અહુનંમ વધરીમ તનૂમ પાધતિ, અહુનંમ
વધરીમ તનૂમ પાધતિ, યથા અહુ
વધર્યો ૧.

કેમ ના મજદા (આખી નહીં પઢવી પણ
“ મા મરેન્યઈનીશ ગએથાઓં અસ્ત-
વધતીશ અપહે ”—આટલા શબ્દો સુધીજ
પઢીને થોભી જવું.)

હવે, કુંટી આગલથી હાથ ખસેડવો

*અહીં યાદ રાખવું કે “ અઓર્ષેમ અષીમ
હુરઓર્ષેમ વેરેથાજનંમ કાદત-ગએર્ષેમ અપવનંમ
અપહે રતૂમ યજમધદે ” એ આખું પદ આ
નાહુનની ખાજમાં મથાવું નથી.

અને કપડાં અહીં નીચે જણાવેલાં અનુક્રમે
 ઉતારવાં: પહેલે કુસ્તી, પછી સુદરેહ, પછી
 પગમાંનું વસ્ત્ર, પછી માથાંનું પહેરણુ ને છેલ્લે
 જોડા એમ અનુક્રમે મરદ હોય તો પહેલે જમણી
 અને પછી ડાબી બાજુથી અને ઓરત હોય તો
 પહેલી ડાબી અને પછી જમણી બાજુથી આંગ
 ઉપરથી ઉતારવાં. ત્યારબાદ, ગોમએઝ યાને
 આખેઝર લઘ માથાંથી તે પગ સુધી ઉતરતા
 હાથે ત્રણવાર આખાં ખુલ્લાં બદન ઉપર એકેએક
 ભાગને લગાડવો, અને “હુમત”ના મીથ્ર ફેંકવા.
 પછી પાવીમાંના બીજા પથરા ઉપર ઉભા રહી,
 બાજુની પાવીમાંથી સુકી રેતી લઘ તે ત્રણ
 મરતબે શરીર ઉપર એજ મુજબ લગાડી
 ગોમએઝને તદન સુકવી નાંખવો, અને આખો
 વખત “હુમત”નો મીથ્ર ફેંકવો. ત્યાર બાદ ત્રીજા
 પથર ઉપર આવી ઇજ્જતલાં ‘આવ’નું કુલ્યુ લઘ

તે 'આવ' ત્રણ મરતખે આખાં બદન ઉપર ઉતરતા હાથે લગાડવું, અને આખો વખત "હવરસ્ત" ના મીઠ્ર ફેંકવા. સુકાયા પછી, કંઘળી કરવાની આગમચ, સૌથી પહેલાં ચોખ્ખાં ઠંડાં પાણીનો કળરયો કે જે નાહવા આગમજ પાવીની અંદર ભરીને તૈયાર રાખેલો હોવો. જોઈએ તેને હથેલી લગાડ્યા વગર તેને બન્ને હાથોની કાણીની નજ-દીકના ભાગે વડે પકડી, જેઉ હાથ પોંહોંચ્યા સુધી ત્રણ મસ્તખે જરૂર બા જરૂર, મરદ હોય તો પહેલે જમણો ને પછી ડાખો ને ઓરત હોય તો પહેલે ડાખો ને પછી જમણો એમ અનુક્રમે, પાવ કરવા. ત્યાર પછીજ, પાવીમાંથી ચોખ્ખું ઠંડું પાણી લઈ માથાં ઉપર પાણી નાંખી, પછી ઉતરતા હાથે આખાં બદનને પાણીથી મુંગે મહોંડે સ્વચ્છ કરવું: નહાતી વખતે, મીઠ્ર યા વિચાર સરસ ઊરવાનની વૃદ્ધિને લગતા રાખવા. ત્યારબાદ,

આપું આંગ એજ પ્રમાણે ઉતરતા હાયે નુછી નાખી, ત્યાંજ ઉભા રહી પહેલાં પગમાં જોડા અને માથે ટોપી યા માથાખાનું પહેરી લઇ, પછી મરદ હોય તો જમણા અને ડાબા અને ઓરત હોય તો ડાબા અને જમણા એમ અનુક્રમે પગમાંનું વસ્ત્ર પહેરવું. ત્યાર પછી, તરીકતથી ખનાવેલા નવ સાંધાના સુદરેહનું ગળું ઓળવી મરદ હોય તો પહેલાં જમણી અને પછી ડાબી અને ઓરત હોય તો પહેલાં ડાબી અને પછી જમણી એમ અનુક્રમે સુદરેહની બેંહે પહેરવી. પછી ત્યાંજ ઉભા રહી ખમાં ઉપર કુરતી નાંખી, અગાઉથી ત્યાંજ જુદા કળસ્યામાં તૈયાર રાખેલાં સોજ્જન પાણીથી તરીકત મુજબ પેવંદથી પાદ્યાવ કરી નુછી નાંખી નાહાનની બાજ મુકવાનું શરૂ કરવું. નાહાનની બાજ નીચલી બેમાંની કાઢખી રીતે મુદી શકારો :

(૧) આ કેતાળનાં પાને ૯૪ તથા ૯૫ મે જણાવવા મુજબ હુમામની બાજ તમામ કરવી, એટલે સાદાં નાહાનની તરીકત તમામ થશે.

યાતો (૨) બીજી રીતે નીચે મુજબ આ નાહાનની બાજ. મુકવી:

મરદ હોય તો જમણા હાથની અને ઓરત હોય તો ડાબા હાથની અંગુઠા પાસેની પહેલી આંગળી ફુંટીને લગાડી જમીન તરફ નજર ફેંકી, રપેન્દારમદ અમશાસ્પંદને યાદ કરતાં નમતાં નમતાં નીચલું પદ ઉચ્ચારવું:—

નૌમસ્ત્યા યા આરમધતિશ્ હજ્જાયા
(૩ વાર પઢે) .

હવે ફુંટી આગલથી હાથ ખસેડી નાંખવો. ત્યારબાદ અર્પેમ વૉહુ ૧ પઢવી. હવે નીચે મુજબ પઢવું :—

યથા અહુ વધરૂયો ૨

યસ્મૈભ્ય વહ્મૈભ્ય અઘ્મૌજસ્ય
જવરૈય આફ્રીનામિ, સઘ્મૌપહે અપ્યેહે
તપમહે, તનુ-માંથ્રહે, દરૂપિ-દ્રઘ્મૌશ
આહુધરૂયેહે. અપ્મ વૌહુ ૧.

 અહ્યાધ રઘેશ્ય; હજધરૈમ;
જસ મે અવંધહે મજદ; કરૂદૈહ મોજદ.

હવે, કુસ્તી ખમેથી ઉતારી કુસ્તીને એવડી
કરી, તેનો મધ્ય ભાગનો ગાલો ડાબા હાથની
અંગુઠા પાસેની પહેલી આંગલીમાં પોધ જમણા
હાથે તે એવડી કરેલી કુસ્તીને વચગાળેથી
પકડી, દ્વનઘ્મૌથ્ર અહુરહે મજદાઘ્મૌ
અપ્મ વૌહુ ૧. પઠી, અહુરમજદ ખાદાઘે
ની નીરંગ શર કરી, કુસ્તી વીટાળી, “જસમે
અવંધહે મજદ મજદયસ્નો અહિ.”

આખી પઢી અટકવું એટલે નાહનની તરીકત તમામ થશે.

બાજ પુરી કર્યા આગમચ નાહવાની પાવીમાંથી મુદલ ખસવું નહીં. ત્યાર બાદ પાવીમાંથી બહાર નીકળી પેવંદ સાથે પાછુ પાદચાવ કરી સંપૂર્ણ સરોશની દ્વિગુમન સાથની કુસ્તી કરવીજ જોઈએ. ત્યાં વગર કામે કાજે લાગવું નહીં.

નાહાન નહાતી વખતે કાઠી નાખેલાં કપડાં પાછાં ઉપયોગમાં નહીં લેવાં પણ તેને ઘેરમાં એક વખત ઘોઘ ફરીથી ઘોવાં નાંખવાં.

જમશેદી નવરોઝ ટાંકણે
ખાસ શું ભણ્યો?

અસલવારેથી આપણા જરથોસ્તીઓમાં જમ-
શેદી નવરોઝ સૌથી મુખ્યારક દિવસ ગણાતો.

૭૯૦ જમશેદી નવરોઝ ટાંકણે શું બાણી ?

આવ્યો છે, અને શીરદુસીના શાહનામાંમાં જમ-
શેદી નવરોઝને ક્વરદીન મહીનાના હોરમઝદ
રોજે પડતો દેખાડ્યો છે તે તદ્દન રાસ્ત છે
અને તે જરથોસ્તી નવાં સાલનો પહેલો દીવસ
ખરેખર તો ગણાવો જોઈએ, કે જ્યારે ખોર-
શેદ પહેલ વહેલો “ ખુર્રે હમલ ” યાને મેષ
રાશીમાં (Sign of Aries, not constel-
lation of Aries) દાખલ થવાનો સૌથી
મહાન ખનાવ કુદરતમાં બને છે. ખોરશેદથી તો
આ દુન્યાનો તમામ કારોબાર ચાલી રહેલો છે;
તેના સ્વા યાને અણુદીઠ કીરણો જો ધડીબર
આ દુન્યા ઉપર આવતા અટકતા ધારયે તો
આ દુન્યાજ નાબુદ થઈ જાય. ત્યારે દર સાલ
આવા મહાન ખોરશેદની મુસાફરીની શરૂઆતના
દીવસને આપણે જરથોસ્તીઓ નવું સાલ ગણુ-
વામાં કશું ખોટું કરીશું નહીં. હવેમાં જમશેદી

જમશેદી નવરોઝ ટાંકણે શું બણશે ? ૭૫૧

નવરોઝ ઇંગ્રેજ તા. ૦ ૨૧ મી માર્ચને દીને પડે છે તે ગણતરી બરહક છે; જોકે જશન કીયા જમશેદી નવરોઝની કરવી હોય તો ખોરશેદ બરાબર કયે વખતે એ દહાડે દાખલ થાયછે તે નોંધી પછી ૨૧ મી માર્ચ નહીં તો ૨૨ મી માર્ચની સહવારે જશન કીયા કરવી.

આવા એક મહાન મુખારક પ્રસંગે, ખોરશેદ મેહેરની ન્યાયશ, કે જેને ખોરશેદ સાથે સીધો તાલુકો છે, તે રોજની ફરજ્યાત માફક નહીં બણતાં ખાસ નીચે મુજબ હાવન, રપીથવન, ઉઝીરન ત્રણે જેહમાં બણવાનો આપણને પેગામ્બર સાહેબનો હુકમ છે:—

હાવનમાં	૫ ખોરશેદ અને	૩ મેહેર ન્યાયશ
રપીથવનમાં	૬ " "	૨ " "
ઉઝીરનમાં	૩ " "	૧ " "

૭૯૨ જામશેદી નવરોઝ ટાંકણે શું બાણુશો ?

વધુ ખુલાસાથી બોલ્યે, તો સરોશની કનુમન-
ની કુસ્તી તથા ગેહ પઢ્યા પછી,

હાવનમાં—૩ ખોરશેદ અને ૧ મેહેર ન્યાયશ
કરી, બીજી વાર ૩ ખોરશેદ અને
૧ મેહેર ન્યાયશ કરી, ત્રીજી વાર ૩
ખોરશેદ અને ૧ મેહેર ન્યાયશ કરવી
અને છેલ્લે “ વીસ્પ હુમત ” પઢવી

રખીશ્વનમાં—૩ ખોરશેદ અને ૧ મેહેર ન્યાયશ
કરી, બીજી વાર ૩ ખોરશેદ અને
૧ મેહેર ન્યાયશ કરવી.

ઉઝીરનમાં—૩ ખોરશેદ અને ૧ મેહેર ન્યાયશ
ફક્ત કરવી.

આવી રીતે, દરેક ગેહમાં જુદી જુદી સંખ્યા
માં ખોરશેદ તથા મેહેરની ન્યાયશ ઉપલા અનુ-
ક્રમે પઢી રહ્યા પછી, દરેક ગેહની ફરજ્યાતનો
બાકીનો ભાગ જે અગાઉ બજાવી ગયા છીએ
તે પઢવે.

 ૬ અશો કરોહરની નેયતે લોખાન
 ૭ મુકવાની અસલ રીતો :

દુધ-અમ-ફળ-શાકની બનાવેલી કાષ્ઠી
 સારાં સ્વચ્છ ખોરેહવાણી નેઆમત સનમુખ
 જરથોસ્તી દએનના કાયદા મુજબ હમેશાં વંશ-
 પરંપરા ચાલુ રાશન રાખેલા ઘેરના આતશે-
 દાદગાહનો આતશ (કારણકે જેમ આતશને
 ધુળબ્યા વગર પેહેડી-દર-પેહેડી સદા રાશન
 રાખ્યો હોય તે તેની અંદર મુકવીપણું વધતું
 જાય છે અને તેની મારફતે કીધેલી બધી
 “ અધપિ ”ની કીયાઓનો જોશ પણ વધતો રહે
 છે,) તે આતશ ત્યાં હાજર કરી, તે ઉપર સોજીયું
 લોખાન ધુપાવતાં, મનમાં મીઠા યાને વિચાર
 નીચે મુજબ જોશબેર કરવા અને અર્પેમ વાંહ
 ૧ સાથે સાથે પંઢવો :

૭૯૪ અશે ફરોહરની નેમતે લોખાનની રીતી:

“ જે હુમત-હુખત હવરરત મુજબ
હાદાર અહુરમઝદ કુલ સૃષ્ટિને આગલ
અને આગલ વધારે છે, તેજ પ્રમાણે પાત
પાતોકાં મરતખાના જે હુમત-હુખત
હવરરતથી ઉરવાન આગલ વધે છે તે
કાયદાથી, કુદરતી અચુક કાયદે જે
આતશથી ઉરવન આગલ વધે છે
તે ખાતેની આતશ, તથા આ ખોરાકના
ખોરેહ તથા આ રોશન આતશની
ખરેહ તેમજ મીથ તથા માંથની મારફતે,
ખેહસ્ત-ખેહરેહ (ફલાંન-ખીન-ફલાંન,* યા

* અહીં કુદુંખનાં ગુજરં પામેલાં હરવાનોનાં
નામ—પરણેલી ઓરત હોય તેા ત્યાં પણ—તેઓના
સગા-પીતાનાં નામ સાથેજ એક પછી એક દેવાં.
“ ફલાંન-ખીન-ફલાંન ” એટલે ફલાંનાંનો છાકરો
ફલાનો યા “ ફલાંન-ખીનત—ફલાંન ” એટલે

અરો ફોફરની નેયતે લોખાનની રીતી: ૭૯૫

ફલાંન-ખીનત-ફલાંન*) નાં ઉરવાનેા તેઓના ફવષીની મારફતે આગલ અને આગલ વધેા ।”

અર્થમ વૉલ્ ૧.

ઉપલા મીથ ફેંકતી વખતે મીથને ખુખ સાખેત કરવા, તથા મીથની અંદર તે ગુજરેલાં ખેશીઓ વીગેરની આકૃતી સાખેત લાવવી.

યાદ રાખવું કે ગોસ્ત-પછી-દારનાં ખાણું ઉપર કઠીખી લોખાન મુકી શકાય નહીં યા સતુમ પઠી શકાય નહીં, કારણકે આવાં ખાણું-

ફલાનાની ઓકરી ફલાનીમાં પહેલાં “ ફલાંન ” માં ગુજરેલાં ઉરવાનનું નામ અને ખીન “ ફલાંન ” માં તેના સગા—પીતાનું નામ હેવું. “ ખીન ” એટલે ઓકરી અને “ ખીનત ” એટલે ઓકરી એમ ફારસીમાં અર્થ થાય છે.)

૭૬૬ અશો ફરોહરની નૈયતે લોખાનની રીતી:

માંથી નીકળતું ખોરેહ યાને મેગ્નેટીઝમ બદ
અને ગદલું હોય છે, અને ઉરવાનને ખોરાકની
ચીજો મારફતે જે અર્પણ કરવાનું છે તે તો
ફક્ત તે ચીજોમાંથી નીકળતું સ્વચ્છ પવિત્ર
ખોરેહ છે. એજ સખખસર જરથોસ્તી ધર્મ-
ક્રીયામાં ગોસ્ત-મછી-દાર વીગેરે જેવી બદ
ખોરેહની ચીજો મુકવાની સખત મનાઇ કર-
વામાં આવી છે, એટલુંજ નહીં, પણ ચોકસ
વનસ્પતીક ફુટ કે પુલ પણ તેમાંથી નીકળતા
બદ ખોરેહના પ્રવાહ ને લીધે જરથોસ્તી ક્રીયામાં
વાપરવાની મનાઇ કરવામાં આવી છે. હાલમાં
ભણાવવાનાં કામમાં જે ગમે તે પુલો આપણું
લોકો વાપરે છે તે ઘણું લુલભરેલું છે, કારણ
કે ગમે તેવાં સુંદર મધમધતાં પુલો હોય છતાં
તેની અંદરથી નીકળતો ખોરેહનો પ્રવાહ જે
બદ હોય અને અરવાહી આલમની ઉતરતા

અર્થે કૃષ્ણહરની નૈયતે લોખાનની રીતી: ૭૯૭

દરજનની સીફલી શક્તીઓને ખેંચનાર હોય
તો તે પુલો ક્રીયાકામ માટે નારવા અને ઉલટી
અસર નીપજાવનારાં થઈ પડે છે. આપણાં
લોકો મુક્તાદ વીગેરે પ્રસંગો ઉપર શોભીતાં જે
ગમે તે પુલો લાવીને. તેના બાહરના દેખાવ
ઉપર અંજાઈ જાય છે, પણ ક્રીયાકામમાં પુલ
લેવાની ખરી મક્સદ તો તેની અંદરથી નીકળતા
સારાં પરીત્ર ખોરેહનો લાભ લેવાની છે, અને
“જુઝ” ને કાયદે યાને એકમેકથી ઉલટી બે
ચીજો કાર્ય કરીને પરીણામ લાવવાને કાયદે,
કુદરતમાં સ્વચ્છ તેમજ બદ ખોરેહ ધરાવતાં
પુલો તો હોય છેજ.. બરજીસી, ખુરી, અને
દુએઘ જીરમની ખાલેસ (Simple) તેમજ
મુરક્કબ્યાત (Compound) અસર ધરાવ-
નારાં પુલોમાં મુંખ્ય, મોલાખ, મોઘરો, ચપેલી,
ઘડમરીનું પુલ, જોટા, ગુલહડી, ગુલમોહાર,

૭૯૮ અશો ફરોહરની નેયતે લોખાનની રીતી:

જામજુમ, રહેન યાને સખજો, ગલગોટા, કેવરો
વીગેરે—એ બધાં જાણીતાં ફુલો છે તે સીવાય
બીજાં રંગબેરંગી બીજી બીજી જીરમની સીફલી
યાને અરવાહી આલમની ઉતરતા મરતખાની
ચકતીઓની અસર ધરાવનારાં—બદ ખોરેહવાલા
ફુલો—જેવાંકે ચાંપાંતું ફુલ, આંકરાંતું ફુલ,
કરણતું લાલ ફુલ, જાસુરીનાં ફુલ, પારસમનીનાં
ફુલ વીગેરે કેટલાંક જાદુગીરીનાં કામમાં આવતાં
તેમજ દેવદેહરાંપર ચઢાવવામાં આવતાં ફુલો
કીયા કામમાં નહીજ વપરાય તેની ખાસ તાકીદ
રાખવી પડે છે. બનતાં સુધી ધણું
સરખાં અણુજાણું ફુલોને બદલે થોડાંક
જાણીતાં ઉપર જાણાવેલાં ‘ શાદ ’ યાને સ્વચ્છ
ખોરેહવાલાંજ ફુલો વાપરવાં. એજ પ્રમાણે, ફુટામાં
પણ સ્વચ્છ યા બદ ખોરેહવાલી ફુટા કુદરતનાં
સામસામાંપણાંને (જુઝને) કાપદે હોયછે, તેથી.

અસી ફરોહરની નેયતે લોખાનની રીતી: ૭૬૬

અનેનાસ, અંદુસ, કળુ, રામફળ, સીતાફળ, કર-
મણ, કમરખ, દુરયાન, વીઝેરે જેમાંથી બદ ખોરે-
હનો પ્રવાહ નીકળે છે તેવી કુટો આપણી કીચા
ક્રમમાં વાપરવી સદંતર નારવા છે. સરસ
ખોરેહ ધરાવતી કુટોમાં પપેનાસ, દાડમ, અંજીર,
પેર, શેરડી, લીંબુ, કેળાં, પપાઈ, નારંગી, મોસંબી
સંતરા, તરબુચ, ચીકુ, આંલુ તથા સુકકે મેવો છે.

જે આપણાં લોકો આટલુંજ ધ્યાનમાં રાખે કે
લોખાન કે સતુમના ખાનાં મારફતે ઉરવાનને જે
અર્પણ કરવાનું છે તે તો તદ્દન સ્વચ્છ ખોરેહથી
ભરપુર ચીજોમાંથી નીકળતું પવિત્ર ખોરેહ છે, તો
સતુમનાં ખાનાં માટે હાલમાં જોસ્ત-મછી-મરથી
જેવી લોહી-પર રસીની બનેલી નસાની ચીજોથી
ભરચક મોટો ખુમચો બનાવી, તેમાંથી નીકળતાં
ખરાબ બદખોવાળાં ગદ્દાં ખોરેહથી પોતાનાં
ગુબ્બરેલાં ઉરવાનોને આજોરેહ નહીં કરે, યાદ

૮૦૦ અશો દુરોહરની નૈયતે બોખાનની રીતી:

રાખવું કે ઉરવાનેને કેમ ચીજોથી અને કેમ
તરેહથી ફાયદો પોંદ્યે છે તે સમજ્યા વગર જેમ
ગમે તેમ અહીંની ચીજો અર્પણ કરવાની નથી.
ઉપર પ્રમાણેનાં નજીસાતથી ભરેલા અને દાર-
શરાબ જેવાં 'શાકિત' યાને કેરી પીણાં સાથના
ભરત્યક પ્રુમચા કરતાં ફક્ત તાજાં મેવાં યા તર-
કારી, અનાજ, ને ઘઉંની રોટલી અને પાણીના
સુતરાં ખાનાંનું સતુમ બણવું-બણાવવું-ઉરવાન
માટે સૌથી ફાયદાકરક છે. ઘણો મોટો પ્રુમચો
ભરત્યક મુકશે તો ઉરવાન ઘણું ખુશુદ થશે
એમ કાંઈ છેજ નહીં, પણ તે પ્રુમચામાં કેટલી
બધી પવીત્રાર્થ જળવાયલી છે અને ખાણાની
ચીજો કેટલી પવીત્ર અને નસા વગરની લીધેલી
છે, તથા ઉરવાન માટે કેટલાં ખરાં દીલ અને
અશોષથી મીથ્ર અને માંથ્રનું બંધુતર થવાં પામ્યાં
છે, તેની ઉપરજ સતુમની કીયાની અસરનો

અશો ફરોહરની નૈયતે લોખાનની રીતી: ૮૦૧

તમામ આધાર રહેછે. આપણે એક બાજુથી
આપણી ક્રીયાકામ માટે તથા ચોખ્ખું રાંધવા માટે
સ્વચ્છ કુવાનું પાણીજ લેવાની વાજબી કોશેશો
કરીએ, અને દુરવંદની નજર તેમજ માસીક
માંદગીવાળી હમદીન ઓરતની પણ નજર તે
પાણી ઉપર નહીં પડે તેની બારીક વાજબી
ચોપ રાખ્યે, અને બીજુંજ બાજુથી જુદ્દીનોની
ભઠીમાં ગાળેલો, દુરવંદને હાથનાં પાણી કે
જેની ઉપર ગમે તેવી માસીક માંદગી વાળી
હાલતની જુદ્દોન ઓરત-કામદારની નજર તે
શું પણ આખો હાથ લાગેલો હોય તેવાં પાણીનો
સદંતર કોહવડાવેલી સ્ત્રીજોમાંથી બનાવેલો દાર-
શરાબ—આપણી બધી પાકીજગીથી ભરપુર
જરથોસ્તી ક્રીયાઓમાં અને સતુમ-લોખાનનાં
ખાનાંમાં મુકવા મુકાવવાની ખાલી જુદ પકડયે
એ કેટલું બધું બેંદુદ છે? તેને બદલે, કાઠ

૮૦૨ ગાથાના હા દરરોજ કેમ ભણવા ?

તાજી કુટનો—દાખલા તરીકે રસદાર દરાખ,
સંતરા વીગેરેનો) રસ ઘેરમાં હાથે નીચોવી
કાઠી, તે કુટનું સુગંધી શરબત ભણાવ્યે, તો
તેથી ઉરવાન કેટલું બધું ખુસ્તુદ થાય ? વાસ્તે,
અય હમદીનો, તમે અનુશેહ-રવાંનની બધી
ઢીયાઓમાં અશોષ ચોખ્ખાઈ—નો નીયમ
પહલાં પાળી, ફક્ત ‘શાંદ’ એટલે ‘સ્વચ્છ’
ખોરેહવાળીજ વનરપતી—દુધની જીનસો હમેશાં
વાપરજે, જેથી ઢીયાઓની અસર તેનાં પુરતાં
પ્રમાણમાં નીપજી શકશે.

ગાથાના હા દરરોજ કેમ
ભણવા ?

ગાથાના પાંચ દીવસો ઉપર રોજ એકેકો ગાથા-

ગાથાના હા દરરોજ કેમ ભણવા ? ૮૦

તો હા અનુક્રમે ગાથાની દ્વન્નમન સાથે પઢવાનું દરમાન હાલમાં જાયજ છે. તે ઉપરાંત દરરોજની દરજ્યાત કરવા પછી, જે ગાથાના હા ભણવામાં આવે તો તે ઘણુંજ મુખારક થઇ પડે. પણ તે વખતે નીચલી ખીનાઓ ખુબ ધ્યાનમાં રાખવી.

અહુનવદ ગાથાના દીવસે, તેમજ ગુજરેલા માટે ગેહસારણાંની ક્રીયા વખતે, યા યજ્ઞસ્તે વંદીદાદની ક્રીયાઓનાં ભણતરોમાં, આ ચાર પ્રસંગો સિવાય ચાલુ દરરોજ ખાંચો નાખ્યા વગર અહુનવદ ગાથાનું ભણતર ભણવાની ખાસ મનાઇ આપણું જીવતાંઓના કાયદા માટે કરવામાં આવી છે. તે મનાઇ કુદરતના ક્યા કાયદાને આધારે કરવામાં આવી છે તે આપણે જોઇએ. ગેહસારણાં તરીકેની એકલા અહુનવદ ગાથાની જે ખુબી ભરેલી અસર સચકેલાં બદન તથા ગુજરેલાં ઉરવાનના બાન ઉપર થાય છે તે જોતાં આ મનાઇ જીવતાંઓનાં

૮૦૪ ગાથાના હા દરરોજ કેમ ભણવા ?

ભાનને માટે બહુજ ફાયદાકારક છે. ગેહસારણાંની તે ખુબી આ છે કે તેમાં ભણવામાં આવતા અહુનવદ ગાથાનાં સ્તોતની અસરથી ગુજરેલાં ઉરવાનનાં સચેત ભાનને મંદ કરી આવી રીતે આ દુન્યાના ખેંચાણમાંથી તે ઉરવાનને મુક્ત કરે છે.

હાલમાં ગેહસારણાંની કીયા થતી હોય ત્યાં નજદીકમાં એક હમેલદાર ખાનુથી હાજરી નહી અપાય એવી જે સાધારણ માન્યતા છે તે ઉપ-લાંજ કારણને લીધે દરોઝસ્ત છે, કારણ કે નહી તો તેથી ગર્ભ બાળકને નુકસાન પુગે છે, આપણા અવસ્તાના કલામોમાં સ્તોતને કાયદે કેટલી બધી બળવાન અસર રહેલી છે તેના વેહેવાર પુરાવાઓ માંતો આ એક દેખાઈતો મજબુત પુરાવો છે કે જેઓ અહુનવદ ગાથાનો વગર સમજે જેમ ગમે તેમ ઉપયોગ કરે છે. તેઓના જગૃત ભાનને દેખાઈતી ખલલ પોંહયે છે.

ગાથાના હા દરરોજ કેમ બણવા ? ૮૦૫

અહુનવદ ગાથા રોજ ચાલુ પઢવાને બદલે, જે નીચે મુજબ પઢવામાં આવે તો તેમાં કશી અડચણ પુગશે નહીં. જેઓને “ પાએ-મોજદ ” તરીકે યા ખુશીનાં બણતર તરીકે અહુનવદ ગાથા બણવાની ખાહેશ હોય તેઓએ ચાર પાંચ દહાડા પઢી પછી ચાર પાંચ દહાડાનો ગાળે માંખી પાછો ચાર પાંચ દહાડા પઢવો, જેથી વચમાં અંતર પડવાના સમયે અહુનવદ ગાથાની જગૃત બાન ઉપર થતી ઉપલી અસર થવા પામશે નહીં.

અહુનવદ ગાથા સિવાયના બીજા ચારે ગાથાના હા—ઉશતવદ, રુપંતોમદ, વૉહુ-ક્ષત્ર અને વહિશ્તોધશ્ત, દરરોજ પઢી શકાય છે તેમ ખાસ કરીને છેલ્લો વહિશ્તોધશ્ત ગાથાનો હા દરરોજ બણવા માટે બહુ ઉત્તમ છે.

હવે, ત્યારે, રોજ જે આ ચાર ગાથાના હા

૮૦૬ ગાથાના હા દરરોજ કેમ બણવા ?

—ઉંસ્તવદ્, રપેન્તોમદ, વોહુ-ક્ષત્ર અને વહિસ્તો-
ષસ્ત—માંથી કાઢખી એક યા વધુ બણવા હોય
તો તે કેમ ક્ષુભનથી બણી શકાય? અલખાતાં
ગાથાની ક્ષુભન તો ફક્ત ગાથાના દીવસો
ઉપરજ બણાવી જોઈએ, પણ જો ખીજ કાઢ-
ખી રોજે ગાથા બણવા હોય, તો જેમ ઉપર
“ લાખ ” બણતી વખતે “ સરોશની ક્ષુ-
ભન ” લેવાની બતાવી છે તે મુજબ કરવું, ને
“ લાખના ” “ યથા, ” “ ચેંધહે હાતાંમ ”
અને “ અષેમ ” ની જગ્યાએ ગાથાનો હા “ નંમો
વે ગાથાઓ અપચ્ચાનિશ ” શબ્દોથી શરૂ
કરી, બાજમાં પઢવા જણાવેલા ભાગ પછી
અટકવું, અને ત્યાર બાદ “ લાખ ” માં
“ સરોશની ક્ષુભન ” જેમ તમામ કરવા લખી
છે તેમ અહીં પણ કરવું.

ભણતી વખતે જાળવવાના જરથોશ્તી કાયદાઓ.

હાલમાં આપણામાં એવો ખ્યાલ ફેલાયેલો છે કે જે બંદગી કરતી વખતે બંદગી કરનારનું અંતઃકરણ સાફ હોય, તો તેજ બસ છે, અને શરીર ગમે તે હાલતમાં હોય, તથા તનને દરજીના તાબામાંથી દુર રાખવાના જે બધા કાયદાકાનુનો જરથોશ્તી તરીકનો તરીકે ખાસ જણાવેલા છે તે જે નહીંબી પળાય, તોપણ તેની બંદગી દાદારની, દરગાહમાં કબુલ થાય છે. પણ આવો ખ્યાલ કરનારાઓ બંદગી કરવાનો મુળ હેતુજ ભુત્તી જાય છે. આપણે દુન્યવી ખાહેશો ને મતલબોને ખાતર જે હાથ જોડી માંથવી બંદગી ભણી. જઈએ, અને પછી

૮૦૮ ભણતી વખતે જાળવવાનાં કાયદાઓ.

દુન્યાદારીનાં કામમાં ગમે તેમ અપ્રમાણીકપ-
ણાંથી અને બીજાંઓ સાથે દગોફટકા રમીને
ચાલ્યે, અને જરથોસ્તી દએનની ફરમાવેલી તરી-
કોનો અનાદર કરીએ, તો તેવી બંદગી ફળતી
નથી. ખરેખરી બંદગીના ત્રણ પ્રકાર છે: પહેલી
તનની બંદગી; બીજી મનની બંદગી; અને
ત્રીજી ઉરવાનની બંદગી.

જે ચાર અનાસરોનું આ તન બનેલું છે
તે ચાલુ ફેરફારોને આધીન હોવાથી, આ જર-
નું થક પડે છે કે તેમાંથી નીકળતા બધા પ્ર-
વાહો—જે “ખોરેહ” તા કુલ્યાતી નામે ઓ-
ળખાય છે—તે ખોરેહના પ્રવાહોને સદા સ્વચ્છ
અને ખાતેની ચાલુદગીથી દુર રાખવાં જોઈએ.
સૌથી પહેલાં, જે ખોરાકમાંથી આપણું બદન
બંધાય છે તે ખોરાક નસાની દરજ્જાથી દુર

હોવો જોઈએ, અને તેટલામાટે માંસ-મછી વીગે-
રેના ખોરાકથી દુર રહેવું જોઈએ. ફક્ત 'ને-
ઝાદી' દુધ-અન્નફળ-શાકનો ખોરાક લેવો જોઈ-
એ, જેથી આપણું બદનના આતશ—આતશે
વોહુ-ક્રયાંન—ને દુધાન્નફળશાકમાંથી મળતા
આતશે-ઉરવાજીસ્ત તંથા આતશે સ્પેનીસ્તની
મારફત “મહેરે અફજન” (યાને ખાતેની સમ્મા-
ધ)ની જુદત સાથે આપ્યાથી—તે વોહુ-ક્રયાંન
આતશ તેજસ્વી બનતો જાય છે, જેથી ઉરવા-
નની વૃદ્ધિમાં મોટી મદદ થાય છે. આવી રીતે
સ્વચ્છ ખોરાક મારફતે, તેમજ ખોરેહના કાયદાઓ
પાળીને, દરેક જાતની દરજીને કાપી નાંખીને
શરીરની પવીત્રાઈ જાળવ્યાથી આતશે વોહુક્રયાન
તેજસ્વી થાય છે, આપણા ઉસ્તાન યાને
સજીવન શક્તિની ગતી અસલ કુદરતી ઉસ્તા-
નની ગતી સાથે એકસાન થાય છે, “મીથ્ર”

૮૧૦ બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

યાને વીચારો સાબેત યાને એકચીત રહેવા માંડે છે, ખોરેહનો પ્રકાશ, “ફરરેહ-ધ-યજ્ઞદી” યાને યજ્ઞદી પ્રકાશ પામેલું શરૂઆતનું તેજસ્વી પવિત્ર ખોરેહ બને છે, અને ખોરેહની મારફતે “કેહર્પ” યાને સુક્ષ્મ અણુદીઠ શરીરનો આકાર વધુ સુક્ષ્મ થઈ પવિત્ર બનીને અવસ્તા માંથી અસર જે સ્તોત રૂપે આવે છે તે “સ્તોત” ને બરાબર સોશન કરી પકડી રાખવાને લાયકનું થાય છે——તે બધી શરીર, ખોરેહ તથા કેહર્પની પવિત્રાઈ વધારવાની દીની શરયત તથા તરીકતને સામટી રીતે શરીરની બંદગી તરીકે જરથોસ્તી દુએનમાં ઓળખવામાં આવી છે.

આ શરીરની બંદગી પુર બહારમાં થતી વખતે જે દીલ યાને અંતઃકરણ મળેનું “તસલીસ” યાને ત્રીકાણાકાર થઈ જઈને અવસ્તામાં

જે “દ્યેના” યાને ખરેખર અંતઃકરણ કહેલું છે તે “દ્યેના” ખીલવા માંડે છે, અને આ “દ્યેના” યાને અશોધથી ખીલવેલાં અંતઃકરણના સ્વભાવ યાને અવાજને “અહુ” તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, તે “અહુ” યાને કુદરતમાં જે કંઈ છે તેનું જ્ઞાન યાને બસારતની શક્તિ ખીલવા માંડે છે: અને આ “દ્યેના” યાને તરીકતથી અશોધ મારફતે ખીલવેલાં અંતઃકરણના “અહુ” યાને સ્વભાવને પોષણ આપનારો જે પ્રવાહ બરપા થાયછે તેને અવસ્થામાં “બ્રહ્મા” તરીકે યાને ખીલેલાં અંતઃકરણની શુદ્ધબુદ્ધ તરીકે ઓળખવામાં આવેછે. આ પ્રમાણે જ્યારે “દ્યેના” તથા “બ્રહ્મા” સાથે જે “અહુ” ખીલી રહે છે, અને ખરેખરો “હુમત” યાને કુદરતમાં જે કંઈ છે તેનો જ વીચાર કે જે કુદરતનો પોતીકો બલો વીચાર

૮૧૨ બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

છે, તે તરફ “અહુ” બરપા કરવાની તરીકતને મનની બંદગી તરીકે ઓળખવામાં આવેલી છે.

આ પ્રમાણે શરીરની બંદગી તથા મનની બંદગીનો પાયો રમ્યા પછી જો ઉરવનની બંદગી યાને અવસ્તા માંથ્રનું બણતર અમલમાં લીધું હોય તો પછી ખરેખર અવસ્તા કલામોની એજ-મતી અસર આવી રીતે બણનાર પુરેપુરી મેળવી શકેછે. ઉરવાનનો ખોરાક “સ્તોત” છે, અને “સ્તોત” પુરા પાડવાનું સાંધણ “અવસ્તા માંથ્રના કીમતી કલામો” છે. પણ આ માંથ્ર રૂપી સ્તોતનો ખોરાક ઉરવાનને પહોંચાડવા માટે તથા ઉરવનને જરૂર પડે શકે એટલી બધી શક્તિ બરપા કરવાને ખાતરજ શરીર તથા મનની બંદગી ઉપર સૌથી પહેલાં ધ્યાન આપવાની જરૂર છે.

બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૧૩

ચોઘ ઇમ્ વે નોઘત ઇથા માંઝમ વરૃષ-
ન્તી, યથા ઇમ્ મેનાઘચા વચ્ચાચચા,
અએઘજ્યો અંધહુશ અવોઘ અંધહુત
અપ્પેમ્મ. ગાથા હા ઇપના ડજા ફકરામાં કહેલું
છે “ તમારામાંના જેઓ આ માંઝનો અમલ જેમ
મેં ફરમાવેલું છે તથા કહેલું છે તેમ નહી કરશે
તો તેઓની જાંદગીનો અંત તુકસાનમાં આવશે.”

આ ઉપરથી આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે
અવસ્તા માંઝની પુરેપુરી અસરનો ફાયદો
મેળવવા માટે, યાને ઉરવનની જાંદગી કરવા
માટે, શરીર તથા મનની જાંદગીની ઘણી જરૂ-
ર છે; એટલે કે જીજ્ઞાસુ શબ્દોમાં જોઈએ તો
“અશોધ, અશોધ, અને અશોધની તરીકો”
નીજ સૌથી પહેલી જરૂર છે; કેમજે—

ચોઘ નોઘત : અપ્પેમ્ મધ્યેન્તા

૮૧૪ બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

અએધળ્યો દૂધરે વોહુ અસુ મનો.”

“ જોઓ અશોધ ઉપર ધ્યાનથી અમલ કરતા નથી તેઓની તરફથી વોહુ-મનંધહ યાને બેહમનનું મીનોધ જ્ઞાન દુરજ રહે છે.” એમ ગાથા હા ૩૪; ૮ શીખવે છે. તેટલા માટે અશોધની મારફતે મનની બંદગી કરીને “અહુ” યાને “હુમત” ખીલબ્યા પછીજ માંત્રની બંદગી ઉરવન માટે પુરેપુરી અસર મોજેજ રૂપે બતાવી આપે છે એ ખીના ખુબ ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે.

બંદગી વખતે કયા કયા કાયદાઓ પાળવા, જેથી તનુ તથા ખોરેહની પુર જાળવણી થાય અને બંદગી ઝટ ફળે, તે બાબેના કાયદાઓ નરકે ‘યથા’માં “પદ્ધતિ-ફસાઓ” તરીકે ઓળખાવેલાછે. વળી, વખત સર બંદગી કેમ કરવી,—દરેક ફસલની, દરેક મેહની, દરેક

ટાંકણા અને અવસરની બંદગી તથા ક્રીયા કેમ કેમ છે તે બધું નરુકે—“મજદાર” અને નરુકે “આ”માં ‘રત્ન-ક્રીતી’ ના બાબમાં અસલ પુરતું સમજાવેલું છે. હાલમાં આપણે તે બધાજ બંદગીના કાયદાઓ આપી શકતા નથી, તેથી શરૂઆતમાં જે મુળ કાયદાઓની આપણી કામને હાલને તબક્કે ઘણી અગત છે, તે શરૂઆતના કાયદાઓ ફક્ત ઉપર-ટપકેથી જોઈ જમશું. અલબત્તાં, ઉપર જે બધી જાતની તરીકે તો આ કેતાબમાં સમજાવેલી છે, તે પણ આપણે ધીમે ધીમે પાળતાં શીખવું જોઈએ, નહીં તો તે વગર હેઠળ જણાવેલા કાયદા કારગત લાગશે નહીં. દાખલા તરીકે, હાજતની બાબમાં ‘ખરડ’ કરવાનો જે કાયદો છે જેથી પીસાબનાં છાંટા મુદ્દલ વસ્ત્રને લાગવા નહીં પામે, તે જો નહીં પાળ્યે તો આખું બદન અવાવ થાય છે

૮૧૬ બજુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

અને તે દરજ્જા-એ-હીષ સાથની બંદગી કાઢેલી નીચક ગણાય. એજ પ્રમાણે, બીજા બધા તરીકતોના એકેએક કાયદાઓ પાળવા ઉપરાંત, નીચલા શરૂઆતના બંદગીના કાયદાઓ પાળવા ઉપર ધ્યાન પુગાડવું, જેથી બંદગી વખતે ખોરે-હની પુર સાચવણી થવે 'બંદગીનું' ફળ મેળવવામાં પુરતી મદદ મળેછે:

(૧) બંદગી કરનારે બંદગી દરમ્યાન પોતાનાં આખાં તનને કાયદાસર વસ્ત્રથી ઢાંકેલું રાખેલું હોવું જોઈએ. બદનમાં તરીકત મુજબનો નવ સાંધાનો સફેદ રોનો સુદરેહ તેમજ તરીકત મુજબ બનાવેલી સફેદ ઉનની મજેહની પોહળી પતીની (પોતાના હાથની છંદલી આંગત્રી જેટલી પહોળી) કુસ્તી ઉપરાંત તથા સાંકડા પાયજાનો લેંગો કે ઇજર ઉપરાંત, મરદે પોતાનું માથું કપાળ વેરથી સફેદ રોનાં કપડાંની ટોપીથી તેમજ

તે ઉપર રમાલનું પેવંદ આપીને ઢાંકવું જોઈએ, જેથી માથાના બધા બાલ બરોબર ઢાંકાઈ જાય, અને ચારતે છેક કપાલ વેરથી માથું-માનું પેવંદ સાથનું બાંધવું જોઈએ, એટલે આગલ વેરથી માથુંબાનું રાખવા ઉપરાંત તેની ઉપર રમાલ પણ નાંખવો, જેથી માથાના બાલ સેહેજબી ઉઘાડા કે ખુલ્લા રહેવા નહીં પામે. માથાનું પહેરણ રાખવાથી શો ફાયદો થાયછે તે બાબે આ કેતાબમાં પાને ૭૧૯ થી ૭૨૩ સુધી પુરતું સમજાવેલું છે.

બન્ને હાથો ઉપર ‘દસ્તાનાં’ યાને હાથનાં મોજાં (Gloves) પહેરી, હાથનાં નખો દેખાતા બંધ કરી નાંખવા, જેથી હાથનાં નખમાંથી નીકળતા પ્રવાહો ખોરેહમાં બંદગી વખતે ખલલ કરે નહીં. ‘પગના નખ વીશે ‘મકરૂ’ છે,

૮૧૮ બચુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

યાને ઢાંકે તો વધારે સાફ ને નહીં ઢાંકે તેથી ચાલે, કારણકે શરીરનાં ઉપલાં આઠ ચપ્પો ખુલ્લાં ને નીચલાં આઠ ચપ્પો મંદ છે તેથી પગને માટે 'મકર' કહેલું છે.

વળી, પગમાં મરદ-ઓરતે નીચે મુજબ બનાવેલી પાવડી પહેરવી જોઈએ, અને હાલ-માં ચામડાંના નસાની બનાવેલી સપાટ, સ્લી-પર કે બુટ-શુ સાથે અને તેથી વળી સંડાસ જેવી નજીસ જગોમાં તેમજ તરેહવાર નજીસા-ટથી બરેલા જાહેર રસ્તાઓ ઉપર વાપરેલાં ખાસડાં સાથે બંદગી કરવામાં આવે છે, તેમ મુદ્દલ થવું ઘટતું નથી, આ પાવડી* લાકડાંની

*આવી ખાસ બનાવેલી પાવડી ધી પારસી વેજટરીયન એન્ડ સોસાયટીમાંથી સસ્તી કીમતે વેચાતી મળી શકશે.

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૧૫

બનાવેલી હોવી જોઈએ, અને તેની ઉપર ત્રાંબા-
નું પાતણું પતરું આપું જડણું હોવું જોઈએ
(હાલમાં ચામડું જડવામાં આવે છે, જે વાજ-
બી નથી), જેથી ત્રાંબાની પ્લેટને પગનું
તળુ લાગતાં, પગમાંથી ચાલુ કુદરતી કાયદે
નીકળતાં બદ-મેગનેટીઝમના પ્રવાહોને ચોક્કસ
અરપંદીમાં યાને જોશમાં ખેંચી કાઢી તેને
એકદમ જમીનમાં આકર્ષણ કરવામાં બહુ
મદદગાર થઈ પડે છે, અને આવી રીતે પગમાં-
થી ચાલુ બહાર પડતા બદ પ્રવાહો બંદગી
દરમ્યાન માંથ્રના સ્તોત્રમાં ખલલ કરતાં અટકી
જાય છે. વળી, છાતી પણ બદીઆન પહેરીને
ઢાંકેલી રાખવી.

આવી રીતે બંદગી દરમ્યાન આખાં બદમને
કાયદાસર ઢાંકણું રાખવું જોઈએ.

૮૨૦ બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

(૨) બંદગીનો ટાઇમ તેમજ બંદગી કરવાની જગો એકજ બનતાં સુધી મુકરર કરી રાખવાં. આપણાં લોકો અત્યાર સુધી “ અગ્યા-રી ” ને નામે એક એલાહેદી શાંત જગા પોતાનાં ઘેરમાં રાખતાં હતાં (બહારગામોમાં હજી એ રીતી કેટલાંએક કુટુંબોમાં જાયજ છે), જ્યાં ચાલુ કુસ્તી તેમજ બંદગી તથા ફીયાકામ કરવામાં આવતું હતું. એકની એક જગેએ માંથ્ર બણાય તો ત્યાં “ તઇગી ” યાને ત્યાંનું મેગ્નેટીક વાતાવરણ ધણું સ્વચ્છ, શાંત, ઉચ્ચ પ્રકારનું રહે છે. શાંતીવાળી ‘ તઇગી ’ થી બંદગીમાં મોટી મદદ પોંહયે છે. વળી બંદગી માટે રોજનો વખત પણ એક બનતાં સુધી રાખવો; શાંત પોહોરનો વખત હોય તેમ સ્પષ્ટ. બંદગી માટે સૌથી સસ્સ વખત પાછલી રાતના

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૨૧

લોકલ ચાર વાગાથી ઉપહીનની હોશિયામ અને હાવનની હોશિયામ અને હાવનની હોશિયામથી સવા હાથ (એટલે ૧૦૦ મીનીટ) સુધીનો છે, યાને ખુરશેદ ઉગ્યા પછી આશરે એક કલાક સુધીનો છે. આ 'હોશિયામ'ના હીસાબ માટે જુઓ ઉપર પાને ૫૦ થી ૫૪ સુધીનું લખાણ.

(૩) બંદગી તેમજ મીથ કરતી વખતે આપણું મોઢકું ઉતર દીશા તરફ નહીં આવે તેની ખુબ સંભાળ રાખવી, કારણ કે ઉતરે મોઢકું ચાલુ રાખી ભણ્યાથી આપણા આમ-વર્ગની બંદગીને મોટી ખલલ કુદરતના અચુક કાયદે પુગે છે, જે બાબે બહુ લંબાણથી ઉપર પાને ૬૫૭ થી ૭૬૭ સુધી સમજાવવામાં આવ્યું છે.

(૪) બંદગી અને ત્યાં સુધી ઉભા રહીને

૬૨૨ બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

કરવી સૌથી ઉત્તમ છે. પણ જે તેમ નહીં અને
તો દો-ઝાતુ યાને ગુંઠણ મંડીએ બેસવું અથવા
પલાંઠી વાળીને બેસવું. “ દો-ઝાતુ ” બેસવું
એટલે કે ગુંઠણ મંડીએ પડીને મરદ હોય
તો બન્ને પગો જમણી બાજુ તરફ વાળીને,
અને ઓરત હોય તો બન્ને પગો ડાબી બાજુ
તરફ વાળીને બેસવાની અસલી ધરાની ઢબ
(posture), કે જે અસલી ધરાની શેહેનશાહોની
દરબારમાંની મીજલસનાં ચીત્રોમાં પાડેલી હજીબી
જેવામાં આવે છે. હંમેશા બંદગી વખતે
પલાંઠી કરતાં ‘ દો-ઝાતુ ’ બેસવાનો આપણને
અસલ હોકમ છે. ‘ દો-ઝાતુ ’ ફારસી બોલ છે,
જેનો અર્થ, ‘ દો ’ એટલે ‘ બે ’ અને ‘ ઝાતુ ’
એટલે ગુંઠણ એમ થાય છે. આવી રીતે
બેસવાની રીત હંમેશાં નાનપણથી ટેવ પાડી
‘ વરજીશી ’ યાને અમલમાં લાવવી જોઈએ.

બાણુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૨૩

આ 'દો-ઝાનુ' ક્રમ બેસવું તે વધારે ખોલા-
સાથી નીચે મુજબ સમજાવી શકાય : મરદ
હોય તો જમણાં કુલાં નીચે ડાબો પગ આવે
અને જમણો પગ જરા બાહરથી આવે તેમ
પગો વાળવા, ને ઓરત હોય તો ડાબાં કુલાં
નીચે જમણો પગ આવે ને ડાબો પગ જરા
બાહરથી આવે તેમ પગો વાળીને બેસવું.

(૫) બંદગી દરમ્યાન માંથ્ર ઉચ્ચારતી વેળા
એક જગોએથી બીજી જગોએ મુદલ હાલ ચાલ
કરવું નહીં, પણ એક જગોએ સ્થીર શરીર
સાથે બંદગી કરવી જોઈએ. કેટલાક સાહેબોને
એટલી કમ-કુરસદ હોય છે કે તેઓ રસ્તે
ચાલતાં ચાલતાં માંથ્ર બોલે છે, અને કેટલાક
તો ત્રેન, ત્રામ કે બીજી ગાડીમાં વટીક દુરવંદ
જીવડીનોને અડકીને માંથ્ર બોલવામાં ખોટું
જોતાં નથી ! પણ તેઓ માંથ્રની બંદગી કયે

૮૨૪ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

કુદરતને કાયદે થવી જોઈએ; તેનાથી ઉત્પન્ન થતાં સ્તોત કયે કાયદે ટકી શકે છે અને કયા સંજોગોમાં તે સ્તોત ખીલકુલ ખોરવાઈ જાય છે; માંથના સ્તોતનું કેહવું યાને સુંદર ખોખું (સરોશ યસ્ત હાદોખતમાં આપણે બણ્યે છીએકે કેહરૂપેમ માંથ્રમ રૂપેન્તમ યજ્ઞમધદે યાને “ માંથ્ર રૂપેન્તના કેહવુંની સાથે અમો એકતાન થઈએ છીએ ”) આપણી “મહેરે-અઈપી”ને સ્થીર રાખવાથીજ, ખીજા શબ્દોમાં, શરીરને શાંત સ્થીર રાખવાથીજ-કેવી સરસ રીતે બંધાઈ શકે છે; એવા એવા ઉસુલ્યાતી કુદરતના કાયદાઓની સમજણ તેઓને નહીં હોવાથી તેઓ આટલી બેદરકારીથી વર્તે છે. વળી કેટલાંકને ભણતાં આખાં શરીરને હીલવવાની ખરાબ ટેવ હોય છે તેમજ ડાકું ધુણાવ્યા કરે છે, પણ તેથી ખોટું છે. બંદગી

રમ્યાન જેમ બને તેમ શરીરની બાહ્ય હીલ-ચાલ બંધ પાડવી જોઈએ, અને શાંત સ્થીર એકાંત એક જગોએજ ઉભા રહીને માંત્ર ઉચ્ચારવા જોઈએ. જેમ ફાટોગ્રાફ વખતે શરીરને સ્થીર રાખવું પડે છે, નહીં તો કે ફાટો છવાઈ જાય છે, તેમ માંત્રના ઉચ્ચારવાથી ઉત્પન્ન થતાં સ્તોતને અર્ધપીની અંદર બરોબર ગૃહણ કરી સ્તોતનું સુંદર કેહર્પ રચવા માટે શરીરને બહારની દરેક હીલચાલથી શાંત રાખવું જોઈએ, કારણકે ઉલવુજીવથી શ્મસના સ્વામાંજ સ્તોતને કેહર્પમાં ગ્રહણ કરાવવાનો સરસોક પડેલો છે.

(૬) બંદગી દરમ્યાન માંત્રવાણી સીવાય બીજી કોઈપણ ભાષાના શબ્દો મુદ્દત્ત ઉચ્ચારવા જોઈએ નહીં. હાલમાં ઘણીજ ખેદકારક રીતે નાનાં મોટાંએને તેમજ મોખેદો વટીકને ક્રીયા-ક્રમ દરમ્યાન માંત્ર ઉચ્ચારતાં વચમાં વચમાં

૮૨૬ બજીતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

ટાહેલાં ટપ્પા, મજાક મસ્કેરી, ઇશારત, વાત-
ચીત, કામકાજ કે કોઇ કોઇ વખતે ગાળગલોચ
કરતાં ઘણા અફસોસ સાથે આપણે જોઇએ
છીએ ! શું આપણાં લોકો બંદગીની ખરી
કીમત આવી રીતે આંકે છે ? ધંધારોજગારમાં
કે આશીસમાં પોતાનાં કામ ઉપર તેઓ કેવાં
ધ્યાનથી મંડી જાય છે, કે રખેને પોતાનો
ઉપરી ખફા થાય, તો પોતાના સર્વોપરી ઉપરી
ખુદાની બંદગી વખતેજ એ કાયદો કાંય ભુલી
જવામાં આવે છે ? શું આવી ધંક ધ્યાન વગર
બજતી સજતી બાબદોમાં મીઝ અને વિચાર
દોડાવેલા રાખીને કીધેલી બંદગીથી આપણા
ખુદાની મેહેરબાની આપણા ઉપર કદી ઉતરશે
કે ? આવી હાલત થવાનું કારણ બંદગીના મુજ
સ્તોતના કાયદાનું સરયામ બાનભુલાપણું અને
અજ્ઞાનપણું છે. પછી બંદગી ફળતી

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૨૭

નથી એવી ફરીયાદ થાય છે તેમાં કાંઈ નવાઈ છે!
ખાતેની બીકટ કાયદા જે બધા મીઠાને ભગતા
તથા 'મેહેરે અફળ' (સમજાઈ તથા ખાતેની
કાલ) ને લગતા છે તે તો ખાળુએ રહ્યા, પણ
આવા જાહેરી કાયદા, કે ભણતી વખતે બીજી
ત્રીજી વાતચીત નહીં જ થવી જોઈએ કારણ કે
તેમ કરવાથી સ્તોતમાં મોટી ખલલ થાય છે,
તેવા જાહેરી કાયદા વટીક બંદગી દરમ્યાન
જાળવવાને આપણી કામ મુદલ દરકાર રાખતી
નથી, એ બહુ ખેદકારક છે.

બંદગી દરમ્યાન ગફલતથી કાંઈ પદ ચુકી
નહીં જવાય તથા એકને બદલે બીજું ભલતું
નહીં બાળાઈ જવાય તેની ખારીક તકેદારી
રાખવી ઘટે છે. ધરાની, પતેતમાં એક ગુનાહ
એવી રીતનો બજાવેલો છે કે જે "યજ્ઞાંન

૮૨૮ બહુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

નામ બે દીવાન નામ ખાનસ્તી, વ દીવાન
નામ બે યજ્ઞાંન નામ ખાનસ્તી” એટલે કે,
“દેવની જગોએ યજ્ઞોનું નામ દીધું હોય યા
યજ્ઞોની જગોએ દેવોનું નામ દેવાયું હોય”
તો તેને ગુનાહ ગણેલો છે, તે કાંઈજ નહીં પણ
આ સ્તોતને કાયદે ઉભી થતી અસરમાં ખલલ
થવાને લીધે છે. વળી પતેત પશોમાનીમાં “ધ્યાન
વગરની” બંદગીને ગુનાહ ગણેલો છે. પાંચમાં
કરદામાં “અવસ્તા પ-ચ મનસ્તી ન ગોક્તન”
એટલે અવસ્તા બરાબર “મીઝ” સાથે ધ્યાન
એક ચીત રાખીને નહીં બણાયા હોય તેને
પણ એક ખાસ ગુનાહ તરીકે “હેહેર નસા
પુરશની” વાળા કરદામાં ગણવામાં આવેલો છે.

(૭) બંદગી દરમ્યાન સેજદો યાને નમન
કરતી વખતે ગુઠણ મંડીએ પડી, દો દસ્ત બસ્તા
કરી યાને બેઠ હાથને હથેલી ઉપર આવે તેમ.

બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૨૬

જમીન ઉપર પોહોળા નાંખી, સર ખાક તરફ નમાવી મીઠ્ર કરવાનો કે માંઘ્ર ભંજીવાનો હોકમ છે. જે ઉભા રહીને નમન કરવું હોય તો જમણો હાથ લાંબાવીને સલામની માફક હાથ માથાં આગલ લઈ જવો, યા જમણો હાથ દીવ્ર યાને અંતઃકરણ ઉપર મુકી માથું ઝોંકાવવું. આ છેલ્લી રીત અસલી ધરાની સાધારણ સલામ (તરતીમ) કરવાની પણ રીતી છે, જે પાછી બસ્તેકુસ્તીઆનોમાં ચાલુ થવી ઘટેછે.

(૮) બંદંગી આગમચ હાજત કરી લેવા ઉપર ધ્યાન આપવું, પણ જે બંદંગી દરમ્યાન હાજતે જવું પડે, તો આમ-લોકાએ, જે બણતર તેઓને અધુરું મુકવું પડ્યું હોય, તે બણતર ફરીથી કુસ્તી કરીને પહેલેથી માંડવું. દાખલા તરીકે, હોરમજદ યસ્ત કરતાં

૮૩૦ બહુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

વચ્ચે હાજરો બધું પડે તો હાજરની બાબત
લખને હાજરો જઈ આવ્યા પછી કુસ્તી કરી
પહેલેથી પાછી હોરમજદ યસ્ત માંડી બહુતર
આગલ ચલાવવું. આ છુટ ખાસ-વર્ગ યાને
કીયાકામ કરનારા યઓજદાએગરો માટે નથી.
જો કીયાકામ કરતાં કરતાં વચમાં હાજરથી
ખલલ થઈ હોય, તો તે કીયા પાછી નવેસરથી
માંડવી ઘટેછે. તેટલાજ માટે, તનદુરસ્તીની
જાળવણી કરવાની સખત તાકીદ આપણી મોતે-
બર જરથોસ્તી દએનમાં કરવામાં આવીછે; એટલી
હદ સુધી કે જો બંદગી દરમ્યાન વા સરે તો,
ફરીથી કુસ્તી કરી અધુરું મુકલું બહુતર નવે-
સરથી કરવાનો હોકમ છે, કારણ કે વા સરવાથી
ખોરેહમાં ખલલ થાયછે કે જે માટે પાદ્યાવ
કરી તુરત કુસ્તી કરવાનું ફરમાન છે. તેટલા
માટે દરેક ખસ્તે-કુસ્તીઆને પોતાની શારીરીક

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૩૧.

તનદુરસ્તીને બધી તરીકેનો જુદા તરીકે પાળીને
ધણીજ શ્રેષ્ઠ હાલતમાં ટકાવવાની કાળજી રાખવી
ધટે છે, જેથી ખોરેહને અલવલ નહીં પુગે.

(૯) આ કેતાબમાં સાધારણ વખતે છોક
આવે તો એક અષ્ટમ ભણી લેવાને જણાવવા-
માં આવ્યું છે, પણ બાંદગી દરમ્યાન છોક આવે
તો ‘અષ્ટમ’ ભણવાની જરૂર નથી. બાંદગી
દરમ્યાન નખ, બાલ કે આંટણુ ટુંપવાં નહીં;
જો જરૂર પડે તો નાક સાફ કરવામાં અડચણ
નથી. બાંદગી દરમ્યાન જખમમાંથી લોહી-પર-
-રસી નહીં વહે તેની આગમચથી સંભાળ
કરી જખમને બરોબર બંધ રાખવો. શરીરના
અંદરના ભાગમાં યા બહાર પડેલા જખમમાંથી
રસી વહેતી હોય તો તેટલો વખત માંઝની
બાંદગી નહીં ભણાય.

(૧૦) અવસ્તા માંઝની બાંદગી વખતે જે

૮૩૨ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

એક ધણો અગત્યનો કાયદો હાલના જમાનામાં ખાસ પાળવાનો છે, તે રાતે બંદગી કરતી વખતે કયા પદાર્થનો ચેરાગ રોશન રાખવો જોઈએ અને તે કેટલે દુર રાખવા જોઈએ તે બાબદ છે. આપણે અત્યાર આગમજ બરોબર ધ્યાનમાં લીધું છે કે માંત્રની બંદગીની અસર આપણા ઉપર “સ્તોત” યાને ‘અવાજની ધ્વનીથી ઉત્પન્ન થતા અણુદીઠ રંગો’ તરીકે કેવી રીતે આવે છે. આ ‘ધ્વની’ (યાને Vibration કોઈની ગતિથી ઉત્પન્ન થતી ધ્રુજની) નો કાયદો કુલ સૃષ્ટિમાં કાર્ય કરી રહ્યો છે, કહોની કે તમામ સૃષ્ટી-રચના “માંત્ર અને મીત્ર” (યાને “અવાજથી ઉત્પન્ન થતા નાદ” અને “વિચાર”) ની ધ્વનીઓ Word & Thought Vibrationના મહાન ઉસુહ્યાતી કાયદાઓ ઉપરજ રચાયેલી છે, અને છેક મીનો-

હ આલમથી તે અહીંની ખનીરથખામીની એકે એક પેદાયશમાં આ ‘ મીઠ્ર ’ અને ‘ માંઠ્ર ’ યાને ‘ વિચાર ’ અને ‘ ઉચ્ચાર ’ ના જોડ્યા કાયદાઓ ફેલાઈને રાજ કરી રહ્યા છે. હવે, જ્યારે આપણે બાંદગી કર્યે છીએ ત્યારે આ કુદરતના બે મહાન જોડ્યા કાયદાઓની સાથે કામ પાડ્યે છીએ, તો તેવી વખતે “ ધ્વની ” (Vibration)ને લગતા જે બધા નિયમો છે તે નિયમોનો સખતાઈથી અમલ કરવો જોઈએ. આ નિયમોમાંનો એક નિયમ આ છે કે આપણી અવસ્થા માંઠ્રની રચના જેવી રીતની પેગામ્મર સાહેબે રચેલી છે તે રચનાને લીધે તેના ઉચ ‘ સ્તોતો ’ ને ખોરવી નાંખે એવી પ્રકાશીત ચક્રચક્રીત જોશબેર ધ્વનીવાળી રોશન બતી તે ‘ સ્તોતો ’ ઉત્પન્ન કરનારની નજદીક યાને બાંદગી કરનારની નજદીક નહીં રહેવી જોઈએ,

૮૩૪ ભલુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

કરચુકે નહીં તો તે ભલુકદાર રોશનીની જોશ-
દાર ધ્વની તે 'સ્તોતો' ને ઉત્પન્ન થતાંને વાર
કાપી નાંખે છે અને આવી રીતે અંદગીને
નીષ્ફળ કરે છે. હાલમાં સ્પીરીટ, કીટસન,
ગેસ, પીજળીક વીગેરેની ભલુકદાર રોશ-
નીઓ તરફનો શોખ આપણાં લોકોમાં ભારે
ફેલાયલો જોવામાં આવે છે, પણ જેમ દરેક
ચીજ તેમ રોશન બતી પણ એક કુદરતની
અખશોશ છે, જે 'હદ' અને 'ઇન્સાફ' ના
છેક ઉસુલ્યાતી કાયદાઓને હર હમેશ આધીન
છે, તેટલામાટે તે અખશોશ હમેશાં અંદાજનસર
અને તેને લગતા કાયદાઓ જાળવીનેજ પત-
માન જાળવીનેજ વપરાવી જોઈએ. જે
પ્રમાણે ગમે તેવી સોના જેવી બેમુજા ખાવાની
ચીજ હોય પણ જો તે અંદાજનસર અને તેના
કાયદાસર નહીં લેવામાં આવે તો તેજ ચીજ

શરીરને તુકસાનકારક થઈ પડી બાજે વખત કીમતી જાનનીબી ખુશારી કરે છે, જે પ્રમાણે પાણી જેવી કુદરતની નાદર બખ્શેશ તેનાં અંદાજસર અને કાયદાસર નહીં વાપરવામાં આવે અને તેની સાથે અધટીત છુટ લઈ તેની સાથે બેપરવાહીથી વર્તવામાં આવે તો તેજ પાણી જાનનો ભોગ લેવા ચુકતું નથી, તેજ મીસાલ, અંધારી રાતે આપણને રાહત આપતી કુદરતની આ ઉમદા બખ્શેશ—આ ખુરશેદનો દુયમ-મરતબાનો નાયબ—‘ચેરાગ’ યાને રોશન બતી-પણ અંદાજસર અને તેના પોતાના કાયદાસર જ્યાં ઘટે ત્યાંજ પ્રમાણમાં વાપરવી ઘટે છે. માંથની બંદગી કરતી વખતે જે મેહેનત લઈને ઉચ ‘સ્તોત’ બરપા કરવામાં આવે છે અને જે ‘સ્તોત’ અણુદીઠ હોવાને લીધે, આપણી ઘણી કીમતી મતા હોવા છતાં,

૧૩૬ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

આજે તેની આપણે પુરેપુરી કદર બુજી શકતા નથી—કે જે માંઘનાં “સ્તોત” આપણા ઉર-વાનને માટેનો ખોરાક છે—તે કુદરતી ‘આહુ ઉત્પન્ન થતાં ‘સ્તોત’ને પેશ પડે યાને માફક આવે એવી રીતની ધીમી ધ્વનીવાળી બત્તીજ રાતે વાપરવાનો આપણને બસ્તે-કુસ્તીઆંતોને હોકમ છે. એ કામ માટે સૌથી સરસ બત્તી આપણી અસલી ‘રોગાની’ બત્તી એટલે કે ગાય ગોસ્પંદનાં સ્વચ્છ બેળસેળ વગરનાં ધી યા તો બીજે મરતબે કોપરેલ વીગેરે જેવાં ચીકણાં વનસ્પતીક તેલની બત્તી (કે જે ધી તથા તેલને ફારસીમાં ‘રોગન’ કહેવામાં આવેછે) તેજ આપણી અસલી ઇરાની માનીતી બત્તી ભણતી વખતે કે કીયાકામ કરતી વખતે ચોકસ તકાવતે હાજર રાખવી જોઈએ, અને તે સીચાયની બીજી કોષબી પદાર્થની

બણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૩૭

બળતી બતી—જેવી કે કેરોસીન, પેરાફીન, કારબાઇડ, સ્પીરીટ ચાને આલ્કોહોલ, ગેસ, વીજળી વીગેરે વીગેરેથી ઉત્પન્ન થતી બતી બંદગી તથા ક્રીયાકામ માટે તદ્દન નાલાયક ગણાયલી છે, કારણકે તેથી બંદગી તથા ક્રીયાકામને ઘોકકો પુગે છે. વળી આ ધ્વનીનો ગાલેબ-મગલુબ ('v ictor-victim') નો કાયદો એટલો ખારીકીથી પેગામ્મર સાહેબે ધ્યાનમાં લીધો છે કે ધી તથા કોપરેલ વગેરે જેવાં વનસ્પતીક તેલની બતી પણ બણતી વખતે તથા ક્રીયાકામ દરમ્યાન ચોકસ કદમના અંતરે દુર રાખવાનું ખાસ ફરમાન તેવણુ સાહેબે આપેલું છે, જેથી માંદગીના સ્તોતો તેની પુર અસ્પંદીમાં જેવા ઉત્પન્ન થયા હોય તેના ને તેવાજ જાળવાઇ રહે. અહીં કોઇ સવાલ કરશે કે એટલી દુર ધીમી બતી બાળ્યે તો પછી રાતે કેતાબમાં જોઇને બંદગી

૮૩૮ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

કરવાની હોય, તો તે કેમ ચાલે ? તેનો ટુંકમાં સાચો જવાબ એટલોજ છે કે અસલના લોકો અવસ્તાના કલામો ખાસ મોંહડે કરવાની પોતાની પત્રીત્ર ફરજ સમજતા હતા,—ખાસ કરીને અસલ યોજદાથેગર-વર્ગ આખા વંદીદાદના વંદીદાદ પરપર મોંહડે ભણી શકતા હતા, અને આ રીતે જેતાં તેઓને—સાધારણ બંદગી કરનારને કે ખાસ કીયાકામ કરનાર વર્ગને—રાતે વાંચવા માટે ખુદ સાધારણ “રોગની” બતી એટલે કે ધી કે કોપરેલ વાગેરે જેવાં તેલની બતી છેક નજદીક રાખવાની કશી જરૂર પડતી હતી નહીં. આજે તો અવસ્તા કલામો મોંહડે રાખવાની લોકો દરકાર કરતાં નથી, અને પછી ભણુકદાર બતી માંગી થોડી ઘણી બી શુભ અસરને કાપી નાંખેછે. આ ચેરાગની બાબદ આ કેતાબમાં પાને ૬૯૫ મેથી ૭૦૩ સુધી પુરતા

પ્રુદાસા સાથે સમજાવીએ, અને આ “બતી” ને લગતા સામાન્ય કાયદા નહીં જાળવ્યાથી કુદરતમાં ખાતેની તેમજ જાહેરી રીતે શું ખલલ ને ગેરવ્યવસ્થા થાયછે તે ઘણી ખારીફાથી ત્યાં સમજાવેલું હોવાથી આપણે અહીં લંબાણ કરીશું નહીં.

(૧૧) વળી, બંદગી વંખતે જે એક સૌથી મહાન કાયદો પાળવાની જરૂર છે તે મીથ્ર યાને વિચારને સીધે રાહે અશોષનીજ લાઘવે રાખવાની અગત્ય છે. સૃષ્ટિ-રચનાની શરૂઆતથીજ “માંથ્ર” અને “માંથ્ર”ના જોડ-કાયદાઓ કાર્ય કરતા આવ્યાછે, અને દરેક “માંથ્ર”ની સાથે તેને લગતાજ “મીથ્ર” પેશ પડતા આવે તોજ તે “માંથ્ર” તેના પુર બહારમાં અસરકારક થઈ પડે છે, પણ જે ઉંચ “માંથ્ર” ની સાથે તેવા- જ ઉંચ “મીથ્ર” નહી રાખવામાં આવે તો માંથ્ર-

૮૪૦ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

ની અસરમાં બહુ ન્યુનતા આવે છે. તેટલાજ વાસ્તે આપણા પાકજાદ પેગામ્બર સાહેબે કુદરતને પીછાણી લઇને દરેક માંઝના કલામ ઉચ્ચારતી વખતે તેનેજ ખરના ખરોખર પેશ પડતા કયા કયા મીઝ યાને વીચાર સાથે સાથે કેવી રીતે ફેંકવા તે ખારીકીથી સમજાવ્યું છે. આ અસલ મીઝ કરવાના કાયદાની યાદ આપતી નીશાન હજી આપણી સાથે જાળવાઇ રહેલી છે, અને તે બધા પાજંદ જખાનમાં રચાયલા ફકરાઓ જે ભણતર તરીકે હાલમાં જાયજ છે તે છે. અસલ આ પાજંદ કલામેને બદલે ખુદ પાજંદ યા પેહેલવીમાં મીઝ યાને વિચાર જોશ સાથે ફેંકવામાં આવતા હતા, જેથી બંદગીના બળમાં વધારો થતો હતો. દરેકે દરેક માંઝનાં ભણતર સાથે કયા કયા મીઝ તેનેજ લગતા પ્રસંગોપાત તેનેજ ખરના ખરોખર ફેંકવા તે બધા “મીઝ” ખાસ

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૪૧

અસલ દરેક ખસ્તે-કુસ્તીઆનને તેના મરતબા મુજબ શીખવવામાં આવતા હતા. વળી ખંદગી ઉપરાંત ક્રીયાકામ વખતે પણ ઘટતે ઘટતે ઠેકાણે ક્યા ક્યા મીથ્ર ફેંકવા તેની યોજદાથેગર-વર્ગને અસલ ખાસ તાલીમ મળતી હતી. આજે કમનસીબે આ “મીથ્ર”ની બાબદ તો આપણા વચ્ચેથી લુલાઇજ ગઇછે,—એટલી હદ સુધી કે ભણતી વખતે અસલ “મીથ્ર” તો રહ્યા પણ સાધારણ સારા ‘શાદ’ યાને નેક વિચારો રાખવાનું પણ બાન આપણા લોકો રાખતા નથી, કે જે મન પરનો કાબુ “મીથ્ર” ની લાઇનમાં તદ્દન શરૂઆતનો તબક્કો. અસલમાં ગણાતો હતો ઉપર જે મીથ્ર ની બાબદ સમજાવી છે તેમાં મીથ્ર એટલે સાધારણ જેમ મનમાં આવે તેમ દોડાવેલા પોતાના બાંધી લીધેલા કહેવાતા શુભ વિચારો એવો અર્થ થતો નથી, તેમજ સાધારણ

૮૪૨ મહુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

તરજુમાથી ઉપજાવેલો અર્થ પણ થતો નથી, પણ જરથોસ્તી દએને શીખવેલા જુદા જુદા માંત્ર તથા યસ્ન (યાને કોઈખી જરથોસ્તી ધર્મ કીયા)ને પેશ પડતા તે વખતે કરવા જોઈતા મોતેખર, કુદરતનાં મરકુજોને લગતા ખુલંદ વિચારોનેજ અહીં અસલ “ મીથ્ર ” તરીકે ખાસ ઓળખાવવામાં આવ્યા છે. દાખલા તરીકે, પાદ-રૂઝ વખતે કયા ખુલંદ મીથ્ર ગુજરેલાં ઉરવાન માટે ફેંકવા જોઈએ તે જરથોસ્તી દએને શીખવેલા છે, કે જે મીથ્ર હાલમાં ધુપ-નીરંગ યાને ધુપ-સારણા તરીકે થોડાં ઘણાં બચવા પામ્યા છે. ત્યારે આપણે જોઈએ છીએ કે જરથોસ્તી દએનમાં “માંત્ર” સાથે “ મીથ્રને ” પણ એક સરખી અગત્યતા આપી બંનેને એકજ સરખી સપાટી ઉપર રાખવાની ખાસ તાકીદ ફરમાવવામાં આવી

છે. આપણને બસ્તે-કુસ્તીઆનોને “ સાહેબે-
 મીથ ” (Masters of thought-power)
 થવાનું છે ખરું, પણ તે યાદ રાખવું કે બધી
 જરથોસ્તી તરીકતો પાળીને અશોધની મારફતેજ
 “ મીથ ” પરનો સંપૂર્ણ કાબુ અને મનની
 એકાગ્રતા મેલવવાનો હુકમ છે. બાકી દમ ધુંટીને
 યા બીજા એવા શારીરીક પ્રાણાયમના પ્રયોગોથી
 મનને એકાગ્ર કરવાની આપણને બસ્તે-કુસ્તી-
 આનોને સખત મનાઈ કીધેલી છે, કારણકે બર-
 જીશી જીરમનાં ઉરવાનને તેથી ધણું ખમવું
 પડે છે. બરજીશીથી ઉતરતી જીરમના લોકો
 પ્રાણાયમ વીગેરે શારીરીક પ્રયોગોથી પોતપોતાના
 રૂઢાંની મરતબા મુજબ આગલ વધી શકે, કારણકે
 તેઓને માટે તેઓના ઉરવાનીક મરતબા મુજબ
 તે રીતીઓ મુબારક મણાયલી છે, પણ બરજી-
 શી જીરમનાં બસ્તે-કુસ્તીઆંન ઉરવાનોને તે

૮૪૪ બણુતી વખતે જળવવાના કાયદાઓ.

અશોધની તરીકતોથીજ રૂઢાંની વૃદ્ધિ કરવાની છે, અને તે સીવાય બીજી કોઈપણ રીતે તેઓની રૂઢાંની વૃદ્ધિ થઈ શકતી નથી, અને તેટલા માટેજ અશોધની તરીકતો સીવાયના તમામ માર્ગો “અપન્તામ” યાને “નહી જેવા રસ્તાઓ” જણાવેલા છે.

જ્યારે પાછલા જમાનના મહાન આબેદ દસ્તુરોએ—જેવા કે આદરબાદ મારેસ્પંદ જેવા દીન—આગાહ દસ્તુરે—જેયુ’ કે હવે પછીની ભવીષ્યની ઓલાદો આ હાસમી (યાને મંગળના) જમાનને લીધે પોતાની મીઠ્ર યાને વીચાર—શક્તી-માં મંદ થતા જશે અને વીચાર ઉપર કાબુ જાળવી શકશે નહી—યાને કે “સાહેબે—મીઠ્ર” રહી શકશે નહી—ત્યારે તેઓએ આપણા પોતાના કાયદા માટે પાબંદ જેવી જગ્યાનમાં તે સધળા મીઠ્રને તેના કાયદાસર રચીને આપ-

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૪૫

શુને પાજંદ ભણુતરો આપી જઈ તે મીઠને કાયમ કર્યા છે. દાખલા તરીકે, આખી પતેત પશેમાની જે પાજંદ ભાષામાં લખાયલી છે તે પતેતને ઠેકાણે અસલમાં ફક્ત મીઠ્ર યાને વિચાર ફેંકવામાં આવતા હતા, યાને કે એક ઉરવાને પોતાની આગલી જીંદગીઓમાં બીજી જીરમો-માંથી પસાર થઈને આગલ વધતાં તેમજ આ જીંદગીમાં પણ તે ઉતરતી જીરમને લગતા જે ગુનાહો કીધેલા હોય છે તેની સીલસીલાબંધ યાદી પાજંદ પતેતને લગતા ગુનાહોની ટીપમાં સમાવી દીધેલી છે. આવી રીતે, અસલ મીઠ્રને પતેતના આકારમાં મઠી લેનારા સાહેબ દસ્તુરાંન દસ્તુર, આદરબાદ મારેસ્પંદ હતા, જેવણુની મહેરબાનીથીજ તે અસલ મીઠ્ર ખુદાની મેહેરથી આજ દીન સુધી બચવા પામ્યા છે. (વધુ માટે જુઓ “પતેત”ને મથાળે આપેલો આ કેતા-

૮૪૬ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

ખમાંનો ખુલાસો), આવી વખતે તેવા મહાન આબેદ સાહેબોનો ઉપકાર માનવાને બદલે અવસ્તા પહેલવી ભાષા શીખનારાઓ તેવાં ઉંચ પાજંદ ભણતરોને પાછલા વખતના અભણ મોબેદોએ જોડી કાઢેલાં લખાણો તરીકે ઓળખાવે છે ! ઉપકારને બદલે અપકાર તે એનું નામ ! એ બી આપણી હાલની કહેવાતી ઉંચ કેળવણીનો એક પુરાવોજ છે !

આપણે, ત્યારે, બંદગી તેમજ કીયાકામ વખતે શાદ મીથ્ર યાને નેક વીચાર સામાન્ય રીતે રાખવાના તથા દરેક બંદગીનેજ બરના પેશ પડતા ખાસ અસલ મીથ્ર કરવાનાં એ અસલ કાયદાઓ ધ્યાનમાં રાખી આગત ચાલીશું.

(૧૨) અવસ્તા માંઝના કલામ કેવી રીતે ઉચ્ચારવા, તથા જુદે જુદે પ્રસંગે ને વખતે-તે કેવી રીતે લખએ સાથે લલકારવા, તેને લગતો

એક મહાન કાયદો, જે “કરાહેત” ને નામે ઓળખાય છે, તે પણ માંથની અસર પુરેપુરી ઉતારવામાં બહુ અગત્યનો ભાગ ભજવે છે. દરેક ગેહગેહ માંથ જુદી જુદી ‘કરાહેત’થી ભણવાનો હોકમ છે. હાવન ગેહમાં ભણતરની શરૂઆત ધીમા સાદે શરૂ કરી ધીમે ધીમે મોટા સાદ પર જઈને લલકારવાનું ફરમાન છે; રપીથ્વનમાં એક સરખા સાદે કરાહેતથી આખો વખત ભણી જવાનો હોકમ છે; ઉજ્જરનમાં બંદગી કરતી વખતે ચઢતાં સાદથી શરૂ કરી ધીમે ધીમે લચ્ચા સાથે ઉતરતા સાદ પર આવવાનું ફરમાન છે; અધવીસુથ્રમમાં પહેલાં મ્યાના (મધ્યમ) સાદથી ભણીને વચમાં મોટો સાદ કરવો ને આખેરીમાં પાછા ધીમે ધીમે ભણવું; ઉશહીન ગેહમાં પહેલેથી મ્યાના સાદથી શરૂ કરી આખેરીમાં જરા ચઢતાં સાદે ભણવું.

૮૪૮ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

ઉપર જે ગેઢેગેઢ કરાહેત બદલવાં જણાવી છે તેનું કારણ આખા દીવસમાં પુરશેદના સ્વામાં થતા કુદરતી તબદીલ-તેહેદીલ યાને ફેરફાર છે. સહવારના પોહોરમાં પુરશેદના સ્વા યાને અણુદીક કીરણો ધીમી શરૂઆત કરી આસ્તે આસ્તે બાર વાગવા આવતાં પુર અસ્પંદીમાં આવી જાય છે; ત્યાર બાદ, રપાથવન ગેહમાં એક સરખી અસ્પંદીમાં પ્રકાશી, ઉઝીરન ગેહમાં આસ્તે આસ્તે અસ્પંદીમાં ઉતરવા માંડે છે. જ્યારે અધવીસુથ્રેમ અને ઉશહીનમાં પુરશેદના સ્વા આડકતરા (Indirect) અત્રે આવે છે, તેથી અધવીસુથ્રેમ ગેહમાં મ્યાના, મોટે અને ધીમેથી અને ઉશહીન ગેહેમાં મ્યાના અને પછી મોટે સાદે ભણવું જોઈએ.

ઉપર મુજબ આખા દીવસમાં રવાના તબદીલ-તેહેદીલ થવાને લીધે પુરશેદના સ્વાથી ઉત્પન્ન થતા કુદરતી “સ્તોત”માં ફરક

ભણુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૪૯

પડી જાય છે અને તે ‘સ્તોત’ ને પેશ આવવા માટે “માંથ” કે જે સ્તોતની અસર ઝિપ્પન કરે છે તે માંથને ચઢા ઉતર “કરાહેત” થી જુદી જુદી ગેહમાં ઉચ્ચારવાનું ખાસ ફરમાન આ કુદરતી ઉલ-વુજુબને કાયદે આપવામાં આવ્યું છે.

વળી, એ ઉપરાંત અવસ્તા કલામે કયા કયા સંજોગોમાં કુશાદે (યાને મોટેથી) ભણુવા, તેમજ કયે વખતે ખીસ્તા (યાને તદ્દન મનમાં) ભણુવા, તથા કયે વખતે મુદ્દલ નહીં ભણુવા, તે કાયદો જાળવવાની પણ જરૂર છે, જે કાયદો આ કેતાબમાં જુદે જુદે ઠેકાણે સમજાવવામાં આવ્યો છે. ટુંકમાં બોલ્યે તો,

(ક). દુરવંદોને તેમજ ખીજી જીરમના લોકોને કાને પડે તેમ અવસ્તા માંથ મોટેથી નહીં ભણુવા, પણ ખીસ્તા (યાને પ્રગટ ઉચ્ચાર્યા વગર મનમાં) ભણુવા.

૮૫૦ બણુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

(ખ) માસીક માંદગીવાળા ઓરતોને કાને માંથ્ર સંભળાય તેમ નહીં બણુવા, તેમજ બણુનાર પર નજર પણ નહીં પડવા દેવી.

(ગ) દસ્તાનની હાલતમાં ઓરતે મુદ્દલ કાઢખી માંથ્ર નહીં બણુવા, તેમજ કુસ્તી નહીં કરવી. ગઝો-મઝેઝ વાપરવો, પણ તે ઉપરાંત કાઢખી બાજ નહીં ધરવી.

(ઘ) ઇતેલાંમની હાલતમાં મરદે મુદ્દલ અવસ્તા કલામો નહીં ઉચ્ચારવા,—સીવાય કે ઇતેલાંમને લગતી નીરંગ તદ્દન ખીસ્તા (યાને ચુપકીદીથી) બણુવી.

(ચ) અધવીસુઘ્રમ ગેહની મેહેર જે દરરોજ ખુરશેદ અસ્ત પામ્યા પછી પહેલી ૩૬ મીનીટ ગયા પછીની બીજી ૩૬ મીનીટનો ઐયામ છે તે વખતે તેમજ રાતે ઉશહીન ગેહમાં લોકલ ટાઇમ બાર વાગાથી તે ઐક કલાક ને ૪૦

મીનીટ (યાને સવા હાથ) ના વખત સુધી આમ-
વર્ગે અવસ્તા માંથી નહીં ભણવા, સીવાય કે એ
વખત દરમ્યાન હાજરે જવું પડે તો કુસ્તી કરી
લેવી. અમલવાલા સાહેબોને ઉપલા વખતનો
બાધ આવતો નથી. વળી ઉપલા બંને વખત
દરમ્યાન પાણીએ નાહવું નહીં, સીવાય કે
ધતેલાંમ થઇ હોય તો નીરંગ પછી પહેલો
મુંગે મ્હોંડેનો ‘બાથ’ યાને હમામ તરતીબથી
રાખેલાં પાણીથી લઇ લેવો જોઈએ. લોકલ ટાઇમ
ત્રણ વાગા પછી પાણી કાઢી નાહી શકાશે, પણ
તે વખતે કાયદાસર કુચામાંથી ચક ફરીને પાણી
કાઢવાનો હુકમ છે. વધુ માટે હેઠળ નં. ૧૩માં
જુઓ. ઉપલું ફરમાન “ગાશક”ના ઉસુલ્યાતી
કુદરતી કાયદાને લીધે આપવામાં આવ્યું છે કે
જે ગાશકનો કાયદો આ કેતાબમાં પાને ૬૮૭
થી ૭૦૮ મે સમજાવવામાં આવ્યો છે.

(છ) ખુરશેદ અસ્તં પામ્યા પછી રાતની

૮૫૨ બાણુતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

વખતે, આમ-વર્ગને આવાં ન્યાયશ તથા યસ્ત તથા પુરશેદ-મેહેરની ન્યાયશ તથા પુરશેદ યસ્ત કરવાની સખત મનાઈ છે. સરોશ યસ્ત રાતની વડી ફક્ત અધવીસુથ્રેમ ગેહમાંજ કરવાનો આમ-વર્ગને હુકમ છે; “વીરપ હુમત” હાવનમાં પઢવી તથા “નમસ્કાર ચારે દીશાનો” તેમજ બીજા નમસ્કારો—જેવા કે “ઉરવર”નો, “આખ”નો, “ગોરપંદ”નો, “પર્વત”નો—પુરશેદની રોશનીમાં દીવસનાજ એક વાર કરવાનો હુકમ છે. ચેરાગનો નમસ્કાર રાતની વખતે ચેરાગ રોશન થતાંની સાથે કરવાનો હુકમ છે.

(૧૩) પુરશેદ અસ્ત પામ્યા પછી આખે-રવા, યાને દરીઆવ કે માહસાગર કે કુવાનું પાણી કાઢી કુસ્તી કરવી નહીં, પણ ઉઝીરન ગેહમાં આગમચથી કુસ્તી માટે પાણી કાઢી રાખી તેને એલાહેદી પાવીમાં રાખી સુરજ અસ્ત પામતાં-

ની સાથે ત્યાં આગલ આખે વખત ચેરાગ
તેમજ નીરંજની સ્ત્રીસી રાખી છેક ઉશહીન
ગેહ સુધી તે પાણી અધવીસુઝેમ
તેમજ ઉશહીનની કુસ્તી માટે વાપરવું. એજ
મુજબ અધવિસુઝેમ તેમજ ઉશહીનમાં ત્રણ
વાગતા સુધીમાં જોઈતાં નાહવાના પાણીને
ઉઝીરન ગેહમાં કુવામાંથી કાઢી રાખી ઉપર
મુજબ ભરી રાખવું. ઉશહીનના લોકલ
દાઈમ ત્રણ વાગ્યા પછી ઘણીજ જરૂરીઆતે
કુવામાંથી પાણી ખાસ તેની ચક ફરીને વાપરવા
માટે કાઢી શકાશે, કે જે ચક ફરવાની રીતી આ
કેતાબમાં ઉપર પાને રૂરથી રખમે તુલોતાંવીલ
સમજાવીછે. વધુ માટે જુઓ ઉપર નં. ૧૨ (ચ)

કોઈ અત્રે સજાલ કરશે કે કોઈને ત્યાં
અચાનક અધવિસુઝેમમાં કે ઉશહીનમાં ત્રણ
વાગની અગાઉ આજુબાજુના બીજા અનેક

૮૫૪ ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ.

ઉપયોગને માટે કુવાનું પાણી કેમ મેળવી શકાય ? તેનો જવાબ નીચે મુજબ છે:—

(૧) તો, ઉઝીરન ગેહમાં કુવાનું પાણી જેમ બને તેમ પુરતા જથ્થામાં કોઇથી જરૂરયાતને પુગી વળાય તેમ દુર-અંદેશી વાપરીને ભરી રાખવું ઘટે છે, અને તેની આગલ હમેશાં નીરંગની શીશી અને ચેરાગ આખી રાત રાખવો જોઇએ. હાલમાં મુંબઇમાં કુવાઓ પુરાવી નાંખવામાં આવ્યા છે, તેથી આપણને એ સવાલ બહુ બીકટ લાગે છે, પણ તેનો ફડચો ધીરેથી વાજખી રીતે કરવો મુનાસેબ છે.

(૨) આજુબાજુની દરેમેહેર કે પાડોશીને ત્યાં આવી રીતે ઉઝીરન ગેહનું ભરી રાખેલું કુવાનું પાણી નીરંગ તથા ચેરાગની રોશનીવાળું મળી શકતું હોય તો તેમ કરવું. આપણે હાલમાં દલગીરી સાથે જોઇએ છીએ કે અધવીસ્ત્ર-શ્રેમ તેમજ ઉશહીન ગેહમાં દરેમેહેર તેમજ આતશખેહેરામ જેવાં પાક મકાનોમાં ખુદ પાવ-મેહેલની કીયાકામ માટે બેઘડક ગમે તે વખતે કુવામાંથી પાણી કાઢીને વાપરવામાં આવે છે,

ભણતી વખતે જાળવવાના કાયદાઓ. ૮૫૫

અને રાતના ત્રણ વાગા પછીનો ચકનો કાયદો-
ખી જુલી જવામાં આવ્યો છે. પણ આવાં ગાશક-
થી ભરપુર પાણીથી ક્રીયાકામમાં કેટલી બધી
ન્યુનતા તથા ખલલ પુગે છે અને તે રદ થાય છે
તેનું તેઓને જ્ઞાન નથી. આપણે આશા રાખીશું કે
અધવીસુશ્રેય તેમજ ઉશહીનમાં ત્રણ વાગા સુધી
પાણી કુવામાંથી હરગેજ નહી કાઢી શકાય તે
જરથોસ્તી દએનનો અસલ કાયદો તેમજ રાતના
ત્રણ વાગ્યા પછી જ જરરીઆત હોય તો ઉશહીનમાં
કુવા આગલ ચક ફરીનેજ પછી પાણી કાઢીને
વાપરવાનો અસલ જરથોસ્તી કાયદો યોજદાશ્રે-
ગર વર્ગ પાછો અમલમાં મેલતો થાય, જેથી
વંદીદાદ જેવી મોતેખરમાં મોતેખર ક્રીયાનાં
અસરકારકપણાંમાં અને કાર્યસાધકપણાંમાં
મોટો ઉમેરો થશે ! આવી રાતની ક્રીયાઓ
વખતે કાયદાસર કુવાનું પાણી લેવામાં આવે છે
કે નહીં તેની તકેદારી દરેક ક્રીયાકામ કરાવનાર
બેહેદીને રાખવી જોઈએ, કારણકે ક્રીયાઓમાં
પાણી અગતનો ભાગ બજાવે છે.

જ્યેષ્ઠા જ્યેષ્ઠા સૈયારા યાને ગૃહે ઉપર ભણવાનાં
ભણતરોનો કોઠો.

(નોંધ—હુંજ ને ભણતરો ભણવા જણાવ્યું છે તે દરરોજનાં
દરન્યાત ભણતરો ઉપરાંતનાં વધારા તરીકે હમેશાં જુદાં ભણવા.)

કેઈ દશા
ઉપર ?

અવલ મરતખાનું (યાને
વધુ અસરકારક) ભણતર.

દુયમ યાને બીજા
મરતખાનું ભણતર.

રવીની
અંદની

પુરશેદ-મેહુરની યસ્ત.

માફા બોખ્તાર ન્યાયશ્ચ તથા
યસ્ત.

પુરશેદ-મેહુરની ન્યાયશ્ચ.

મંગળની

મેહુરામ યસ્ત, આખી

(૧૭ મો કરદો ત્રણ વાર)

અર્ધમેહુસ્ત યસ્ત.

બૃધની

તીક્તર તીર યસ્ત આખી,
(૧૬ મો ફરદો ત્રણ વાર)

ગુરૂની

અહીરમબદ યસ્ત.

શુકની

પ્રરદાદ યસ્ત (ત્રણ મરતણે)

સનીની

આવાં યસ્ત.

રાહી ની

મોટી-હપ્તન યસ્ત*

મોટી હપ્તન યસ્ત*

નાની હપ્તન યસ્ત.

૨૬

* "યાવુ જ નરયુજ"ના ફરદો સાત વાર પઠવો તે પછી આઠ

ફરદો પૂરા કરવા

જરથોશ્તી દ્યૈનનાં અસલ
૨૧ નસ્કનાં નામો.

(અવસ્તા તથા પહેલવીમાં.)

અવસ્તા નામ.	પહેલવી નામ.
૧ યથા	૧ સુદગર
૨ અહુ	૨ વર્ષત-માંસર
૩ વધર્યો	૩ બમ
૪ અથા	૪ દામ-દાદ (અ- થવા દ્રાજદેહ હમાસ્ત.)
૫ રતુશ	૫ નાદુર
૬ અપાત્ર	૬ પાજેહ

૭ ચિત્ર	૭ રતુ-દાદ-હાધતી
૮ હયા	૮ ખરશ
૯ વંધહેઉશ	૯ કેશાશ-રૂખ
૧૦ દબદા	૧૦ વિરતાસ્પ-સાસ્ત
૧૧ મનંધહો	૧૧ વરતગ
૧૨ બ્યઝાશનનાંમ	૧૨ ચિત્ર-દાદ
૧૩ અંધહેઉશ	૧૩ રૂપેન્દ
૧૪ મબદાધ	૧૪ બધાંન-યરત
૧૫ ક્ષત્રેમ્યા	૧૫ નિકાદુમ
૧૬ અહુરામ	૧૬ દ્વરાસુજદ
૧૭ આ	૧૭ હુરપારમ
૧૮ ચિમ	૧૮ સકાદુમ
૧૯ દ્રંગુખયો	૧૯ જવિદ-શીદા-દાદ (યાને વંદીદાદ)
૨૦ દદત	૨૦ હાદોખત
૨૧ વાસ્તારૈમ	૨૧ સતુદ યરત (યાને સ્તોત યસ્ન

૮૬૦ જરથોસ્તી દ્યૈનનાં ૨૧ નરકનાં નામ

ઉપર આપણે જોયું છે છીએ કે વખ્શુરે
વખ્શુરાંન સાહેબ જે એકવીસ નરકો યાને
અસલ જરથોસ્તી દ્યૈનનાં ધર્મ પુસ્તકો લાવ્યા
હતા, તે એકવીસ નરકોનાં નામો ખુબંદ “યથા
અહ વધરયો”ના કલામના ૨૧ ખોલોમાં હજી
સુધી જળવાઈ રહ્યાં છે. આ અસલ ૨૧ નરકો-
નો ગંજવર અખુટ નાદર ખજનો આપણી
પારસી કેહેવાતી જરથુસ્તી ક્રોમ પાસે જમાનાના
દોરને લીધે જળવાવા પામ્યોં નથી, અને ફક્ત
તેમાંથી આશરે એક નરક જેટલો ભાગ અને
તેથી ત્રણ નરકમાંથી કકડા ખુકલા રૂપે આપણી
પાસે ખુદાની મેહેરથી જળવાઈ રહેવા પામ્યો છે
તેથી ગનીમત છે, કારણકે ગમે તેવી બાંગી
તુટી હાલતમાં પણ તે ગુમ થયલાં જવાહીરનો
એક ભાગજ ગણાય, અને તેને તેટલા માટે
ધણી કીમતી જરથોસ્તી મીરાસ તરીકે ગણી

હાલના જાહેરીમાં—બચેલા અવસ્તા કલામેને જાળવીને હવે પછીની આલાદને ખરો દીની વખત આવે ત્યાં સુધી આપણે સપુરદ કરી જવું જોઈએ. પહેલવી દીનકર્દમાં આ ૨૧ નરકોનું જે અધુરું સાંકળ્યું આપ્યું છે તે ઉપરથીમી આપણે જોઈ શક્યે છીએ કે એ અસલ નરકોમાં ધર્મનાં તમામ બહુતરો તથા તરીકતો તથા ક્રીયાક્રમો તેની સમજણ સાથે આપવા ઉપરાંત, આએ દેખીતી જેહાંન અને અણુદીઠ આલમો, બેહેસ્ત, દોજખ, ધનસાફ નિતી, શીલસુંશી, વૈદક-શાસ્ત્ર, જ્યોતીશ-શાસ્ત્ર તથા બધી જાતની વિદ્યા હુનરને લગતી સંપૂર્ણ વિગતો આવી હતી,—એમ કહોની કે આખી સૃષ્ટિ-રચનાનું જ્યાન અવલથી આખર સુધીની તેમજ તેની વૃદ્ધિ અને. છેક સેવટની મહાનમાં મહાન નેમ—જે ક્રૂશો-ગર્દ છે—તે કયે

૮૬૨ જરથોસ્તી દ્વ્યેનનાં ૨૧ નરકનાં નામ.

કાયદે પાર પડશે તેની તુલોતવીલ સમજણ—
આ બધું બુલંદ ૨૧ નરકોમાં સમાવી દેવામાં
આવ્યું હતું.

આ ૨૧ નરકોને સાત સાતના ત્રણ મુખ્ય
વિભાગોમાં—ચાને, પહેલો ગાસાનીક, બીજો
દાતીક, અને ત્રીજો હદ-માન્સરીક,—એમ ત્રણ
વિભાગોમાં વહેંચી નાંખવામાં આવ્યા છે:

(૧) ગાસાનીક વર્ગનાં નરકોમાં મીનોઈ
આલમને લગતું જ્ઞાન, હકીકત તથા વહે-
દાન્યત, ફરજો અને ભલાં કાર્યોનું બ્યાન
સમજાવેલું છે;

(૨) દાતીક વર્ગનાં નરકોમાં આ ગેતીની
દુન્યાની હૈયાતીને લગતાં કાયદા, તરીકતો,
જ્ઞાન, ફરજો, અને કાર્યોને લગતું બ્યાન આવેલું છે;

(૩) હદ-માન્સરીક વર્ગનાં નરકોમાં અણુદીક

અને દેખાઈતી જોહાંતોની વચ્ચે જે અનાસર-
ઉરવાનના ભાગો છે તેને લગતાં ખ્યાન યાને
મારેફત સમજાવેલાં છે.

ઉપલા ત્રણ વર્ગોમાં નીચે મુજબ સાત સાત
નરકો આવેલાં છે:

૧. ગાસાનીક વર્ગનાં નરકો:—

(૧) વાસ્તારૈમ	(સતુદ્ર યસ્ત)
(૨) યથા	(સુદ્ગરૂ)
(૩) અહુ	(વસ્તર્તમાંસર)
(૪) વધરૂયો	(બધ)
(૫) મનંધૂહો	(વસ્તગ)
(૬) દદત	(હાદોખ્ત)
(૭) અંધહેઉશ	(સ્પેન્દ)

૨. હુદ-માન્સરીક વર્ગના નરકો:—

(૧) અથા	(દામ્દદ)

૮૬૪ જરથોસ્તી દઝેનનાં ૨૧ નરકનાં નામ.

(૨) રતુથ	(નાદરૂ)
(૩) અપાત્	(પાજેહ)
(૪) ચિત્	(રતુ-દાદ-હાધતિ)
(૫) હયા	(બરથ)
(૬) વંધહેઉથ	(કેશાથ-રબ્)
(૭) દજદા	(વિસ્તારપ-સારત)

(૩) હાતીક વર્ગનાં નરકો:—

(૧) ક્ષથ્રેમ્યા	(નિકાદમ)
(૨) અહુરાષ	(હાસ્તુજદ)
(૩) આ	(હુરપારમ)
(૪) યિમ	(સકાદમ)
(૫) દ્વેગુખ્યો	(જવિત્-શિદા-દાદ)
(૬) બ્યઝાથનનાંમ	(ચિત્ર-દાદ)
(૭) મજદાષ	(બધાંન યસ્ત)

જરથોશ્તી ત્રીસ રોજનાં નામે.

(અવસ્તા તથા પાજંદમાં.)

નોંધ:—ચાહુ વપરાસમાં ફક્ત પાજંદ
નામે વાપરવાં.

રોજ.	અવસ્તા નામ.	પાજંદ નામ.
૧	અહુરમખ્ષદ	દાદાર અહુર- મખ્ષદ
૨	વૉહુ-મર્નધહુ	બેહુમન અમેશા- સ્પંદ
૩	અષ-વહિરત	અર્દીબેહિરત અમેશાસ્પંદ

રોજ.	અવસ્તા નામ.	પાજંદ નામ.
૪	ક્ષત્ર-વધરૂય	શહરેવર અમે- શાસ્પંદ
૫	સ્પેન્ત-આર- મધતિ	સ્પેન્દારમદ અમે- શાસ્પંદ
૬	હુર્વિતાત્	ખુરદાદ અમે- શાસ્પંદ
૭	અમરતાત્	અમેરદાદ અમે- શાસ્પંદ
૮	દથુષ-ઉપ- આતર	દઝે દઝે-પ- આદર દાદાર
૯	આતર	આદર યજદ
૧૦	આપ્	આવાં યજદ
૧૧	હવરે-ક્ષએત	ખુરશેદ યજદ

રોજ.	અવસ્થા નામ.	પાજંદ નામ.
૧૨	માઝાઘર્હ	મેહોર યજ્ઞ
૧૩	તિરત્ર	તીર યજ્ઞ
૧૪	ગેઉશ ઉરવન	ગોશ યજ્ઞ
૧૫	દથુષ-ઉપ-મિથ	દથે દથે-પ- મેહોર દાદાર
૧૬	મિથ	મેહોર યજ્ઞ
૧૭	સઝ્યાષ	સરોશ યજ્ઞ
૧૮	રજનુ	રશને રાસ્ત યજ્ઞ
૧૯	ક્રવષી	કરરોષ ક્રવરહીન
૨૦	વેરેથ-ધ	વેહોરામ યજ્ઞ
૨૧	રામન	મીનો રામ
૨૨	વાત	ગ્વાહ યજ્ઞ

રોજં.	અવસ્તા નામ.	પાજંદ નામ.
૨૩	દથુપ-ઉપ-દઝેના	દઝે દઝે-પ- દીન્ દાદાર
૨૪	દઝેના	દીન્ યજ્ઞદ
૨૫	અપિશ-વંધદ	મીનો અશી- રવંધ
૨૬	અર્શતાત	આરતાદ યજ્ઞદ
૨૭	અસ્મન્	મીનો આસ્માન્
૨૮	જમ-હુદાઝાંધદ	જમ્યાદ યજ્ઞદ
૨૯	માંધ્ર-સ્પેન્ત	મીનો મારેસ્પન્દ
૩૦	અનધ્ર-રઝાંધ	મીનો અનેરાંન્

ઉપલાં ત્રીસે રોજનાં નામો. ઉપરથી આપણે જોઈએ છીએ કે બધી મીનોઈ મહાન કુદરતની હોશદાર શક્તીઓ પાંચ મુખ્ય વર્ગોમાં ચહડતાથી ઉતરતા અનુક્રમે નીચે મુજબ વહેંચાઈ ગઈ છે:

(૧.) અમેશાસ્પંદો.

(૨.) મીનો.

(૩.) દત્તે.

(૪.) ફરરૌખ.

(૫.) યજ્ઞદો.

(૧) અમેશાસ્પંદો જે કુદરતની સાથી ચહડ્યાતા મરતબાની શક્તીઓ છે તે સાત છે, જેઓનાં નામ અહુરમજ્દ, બેહમન, અર્દીબેહેશ્ત, શહેરેવર, સ્પેન્દારમદ, ખુરદાદ, તે અમરદાદ પહેલા સાત રોજ તરીકે મુકરર થયલા છે.

(૨) મીનો અમેશાસ્પંદોથી ઉતરતા મરત-

૮૭૦ જરથોસ્તી ત્રીસ રોજના નામો.

જ્ઞાની મહાન શક્તીઓ છે અને રોજ તરીકે પાંચ મીનો લીધેલા છે, જેઓનાં નામ મીનો રાંમ, મીનો અશીસ્વંધહ, મીનો આસ્માન, મીનો મારેસ્પંદ તથા મીનો અનેરાંન છે.

(૩) દુએ મીનોથી ઉતરતા મરતજાની શક્તીઓ છે, અને તેઓ ત્રણ છે, જેઓનાં નામ દુએ દુએ-પ-આદર દાદર, દુએ દુએ-પ-મેહોર દાદર, અને દુએ દુએ-પ-દીન દાદર છે.

(૪) ફરરોખ એ દુએથી ઉતરતા મરતજાની શક્તિ છે, અને તે એકજ છે, જે ફરરોખ ક્વ-રદીનને નામે ઓળખાય છે.

(૫) યજ્ઞદો સૌથી ઉતરતા મરતજાની મહાન કુદરતની શક્તિઓ છે, અને ત્રીસ રોજમાં ફક્ત ૧૪ યજ્ઞદો ગણેલા છે, જેઓનાં નામ આદર, આવાં, ખુરસેદ, મોહોર, તીર, મોશ, મેહોર,

જરથોસ્તી ત્રીસ રોજના નામો. ૮૭૧

સરોશ, રશ્ને, બેહેરાંમ, ગવાદ, દીન, આસ્તાદ, અને જમીયાદ, છે. બાકીનાં ત્રણ વજદો હોમ, દહુમ અને બેરેજત (બરજો) વજદ તરીકે જોળખાય છે, જે ત્રીસ રોજમાં ઉમેરતાં ૩૩ ફરેસ્તાઓનાં નામની ટીપ એવી રીતે સંપૂર્ણ કરે છે.

આ ત્રીસે રોજનો સીલસીલો એક પછી એક ક્યા કુદરતી અચુક કાયદે ગોઠવાયલો છે તે જરથોસ્તી ઇલમે ક્તુમમાં ખારીકીથી સમજાવવામાં આવ્યું છે, જે હાલમાં આપણે આપી શકતા નથી.

ફરદીનને એકલાને ‘ફરરોખ’ (ફાર-સીમાં એનો અર્થ ‘મુખારક’ થાય છે)નો ઉચ્ચ એલકાખ કાંય આપવામાં આવેલો છે તેનું ખાસ કારણ નીચે મુજબ છે:-

કુદરતને અચુક કાયદે જરથોસ્તી દ્યોનમાં

એમ સમજાવેલું છે કે હાલનાં મહાન આખી સૃષ્ટી-રચનાનું ‘મુસ્તસલાએ દુયમ’ થી ચો-
થા તખકકા અગાઉ સૃષ્ટી-રચનાના ત્રણ મહાન તખકકાઓ થઇ ગયા હતા, જેમાં સૌથી પહેલી સૃષ્ટી-રચનાના પહેલા તખકકા વખતે ‘કેહર્પ’ ને એકલી જવાબદારી હતી, અને બધે-
બધ “કેહર્પ” ની ખીલવણીનું કામ ચલાવવા-
માં આવ્યું હતું. ત્યાર બાદ તેની પછી સૃષ્ટી-
રચનાનાં ‘મુસ્તસલાએ દુયમ’ થી બીજા તખ-
કકા દરમ્યાન “તેવીષી” ને એકલી જવાબદારી
થઇ, અને, બધેબધ “તેવીષી” ની ખીલવણીનું જ
કામ ચલાવવામાં આવ્યું હતું. ત્યાર પછી સૃષ્ટી-
રચનાના ‘મુસ્તસલાએ દુયમ’ થી ત્રીજે તખકકા
બરપા થયો, જેમાં “ઉશ્તાન” ને એકલી
જવાબદારી થઇ, અને ઉશ્તાનની ખીલવણીનું
કામ આખો વખત ચલાવવામાં આવ્યું હતું.

હાલમાં, જે સૃષ્ટી—રચનાનો ‘ મુસ્તેસલાએ દુયમ’ થી ચોથો તબક્કો ચાલે છે તેમાં “ઉરવાન” ને માથે એકત્રી જવાબદારી આવી છે, અને તેથી હાલમાં બધેબધે ઉરવાનની શક્તિઓની ખીતવણીનું કામ ચાલી રહેલું છે. હાલના સૃષ્ટી—રચનાના ‘ મુસ્તેસલાએ દુયમ’ થી ચોથા તબક્કાના છેડા પછી, સૃષ્ટી—રચનાનો પાંચમો તબક્કો કાંઈક કરોડો જમાનાઓ વીત્યા બાદ થશે, કે જે વખતે “અઝ્દાદાંગ” યાને મીનોષ અકલને એકત્રી જવાબદારી થશે, અને આ “ નુકતાએ—અવ્વલની સૃષ્ટી” દરમ્યાન મીનોષ અકલની ખીતવણીનું કામ બધેબધે ચાલી રહેશે. આ પાંચમો તબક્કો “મુસ્તેસલાએ દુયમ”ની ઉપરનો (beyond નો) છે, તેથી ઉપર પાંચમાં તબક્કા માટે “મુસ્તેસલાએ દુયમ”થી કરીને શબ્દો ખાસ મતલબથી લખવામાં આવ્યા નથી.

૮૭૪ જરથોસ્તી ત્રીસ રાજના નામો.

તેની ખરાબર નોંધ લેવી. ‘મુસ્તેસલા’ તથા તેના બે વીભાગો—‘મુસ્તેસલાએ’ અવ્વલ અને ‘મુસ્તેસલાએ દુયમ’ની સમજણ અત્રે લેવાની જરૂર છે.

“મુસ્તેસલાએ અવ્વલ” યાને પહેલો અહડયાતો મુસ્તેસલા એટલે કે કુલ સષ્ટીની પેદાયશનો પહેલો બહાર નીકળવાનો તબક્કા, કે જેની અંદરથી “મીનોઇ આલમ” અને “જુરમાની યાને નુરાની આલમ”ની એપ્તેદા (યાને શરૂઆત) થી તે ઇન્તેહા (યાને છેડા) સુધીમાં જે જે કુદરતી અચુક બનાવો બને છે તેના સંગ્રહને “મુસ્તેસલાએ-અવ્વલ કહે છે.

“મુસ્તેસલાએ દુયમ” યાને બીજો ઉતરતો મુસ્તેસલા, એટલે કે સષ્ટીની પેદાયશ થતી વખતે બીજો બહાર નીકળવાનો તબક્કો, જેની

અંદરથી અરવાહી આલમ અને આ જુરમાની આલમ શરૂઆતથી તે પાછી સંક્રાયાઈ જાય ત્યાં સુધી જે જે કુદરતી અચુક બનાવો બને છે તેના સંગ્રહને “ મુસ્તસલાએ દુયમ ” કહેછે.

એ પાંચમા તખકકાને ‘ નુકતાએ—અન્વલ ’ની સૃષ્ટી એટલામાટે કહેલી છે કે એની આગમચના સૃષ્ટી—રચનાના ‘ મુસ્તસલાએ દુયમ ’થી ચોથો તખકકો જે હાલમાં ચાલુ છે તે બુલંદમાં બુલંદ સેવટના છેડા (final goal) તરીકે દરેક દરેક ઉરવનોમાંથી તમામ ‘ હાવીયત ’ યાને ‘ નીસ્તી થતી વખતે ઉરવનને લાગુ પડતો તનજગુલ (એટલે ઉતરતો) હોશ, નીકળી જઈ, તમામ ઉરવનો અકલ, રૂપ બની રહેશે, તે વખતે હાલમાં જેમ ઉરવનોથી, તેમ તે બેહદ દુરના જમાનામાં અકલોથી સૃષ્ટી—રચનાના પાંચમા તખકકાનું મંડાણ કરવાનું બરપા થાયછે તેને ‘ નુકતાએ—

૮૭૬ જરથોસ્તી ત્રીસ રાજના નામો.

અવ્વલની સૃષ્ટી ' કહેવામાં આવી છે. સૃષ્ટી-
રચનાના એ છેલ્લામાં છેલ્લા તખ્તકાનો સાથી
સેવટનો છેડો આપણાં બેજાંથી કદીબી કદપીબી
નહી શકાય તેટલા છેક ધણાજ દુરમાં દુર
જમાનામાં “ રોશન રૂઝે—સલીમ ” માં
આવીને ઉભો રહેશે, જે વખતે ક્રવષીનો સંપુર્ણ
ભાસ થશે.

આ બાબદના સંબંધમાં અહીં નોંધવું ઠીક થઇ
પડશે કે જુદી જુદી સૃષ્ટી—રચનાના તખ્તકાના
ક્રમ મુજબ પહેલે કેહવું, પછી તેવીષી, પછી
ઉસ્તાન, પછી ઉરવાન અને ત્યારબાદ બચ્ચોદાંગની
જવાબદારીનો અનુક્રમ રહેલો હોવાથી, માનવીનાં
બંધારણના નવ વિભાગોનાં અંદર, જે ઉપલા
પાંચ વિભાગો આવે છે તેનો ક્રમ હંમેશાં કેહવું
તેવીષી, ઉસ્તાન, ઉરવાન, બચ્ચોદાંગ—એવી
રીતેજ બોલાવો જોઇએ તથા લખાવો જોઇએ.

ઉપલા કુદરતને અચુક કાંચદે જરથોસ્તી દઝેનમાં સમજાવ્યા મુજબ જ્યારે ઉરવાનને માથે હાથમાં જવાબદારી આવી ત્યારે ઉરવાનોનો ફરેસ્તો ફવરદીન હોવાથી એ ફરેસ્તાને ‘ફરરોખ’ ના પુજ્ય એલકાખે ખાસ જણાવેલો છે, ય તે કે આએ ચોથી જવાબદારીના તખ્તકામાં ખાકના સખખથી ચોનીમાંથી બધી પેદાશ થવા લાગી, ને તે સાથે કદીમ મરત્યાની શક્તી જે ઉરવાન પોતે છે-તેના જ્ઞેખમદારીમાં આપણને પહેલવહેલા મુકીને જે તરીકેથી આપણને આગલ વધવાનું છે, તેનાં સખખે “ફરરોખ”નો એલકાખ ઉરવાનને આપેલો છે, યાને કુદરતનો “માજદજ્જ-મ”નો એવો અચુક નિરમાણ થયેલો આશીશ ઉતરેલો છે કે ઉરવાનને માટે સરજાયેલો એ મહાન છેડો ‘ફરરોખ’ યાને મુજારક થાઓ !

જરથોશ્તી ધાર મહીનાનાં નામ.

(અવસ્તા તથા પાજંદ માં.)

માહી	અવસ્તા નામ	પાજંદ નામ
૧	ફવષી	ફરુરોખ ફવરુદીન
૨	અષ-વહિરત	અરદીએહિરત અમેશાસ્પંદ
૩	હુહિર્વતાત	ખુરુદાદ અમેશાસ્પંદ
૪	તિરત્ર	તિરતર તીર *

* એની ફુરનોર માટે ૮૮૦ મું પાજું જુઓ.

ભાણ

અવસ્તા નામ

પાજંદ નામ.

૫

અમરેતાત્ .

અમરેદાદ અમેશાસ્પંદ

૬

સૂત્ર—વધ્ય

શહેરેવર અમેશાસ્પંદ

૭

મિત્ર .

મેહુર. યજ્ઞંદ

૮

આપ

આવાં યજ્ઞંદ

૯

આતર

આદર યજ્ઞંદ

૧૦

દશુષ

દઝે દાદાર

૧૧

વોહુ—મનંધહ

એહમન અમેશાસ્પંદ

૧૨

સ્પેન્ત-આર-

સ્પેન્દારમદ અમેશાસ્પંદ

મધતિ

૮૮૦ જરથોસ્તી ખાર મહીનાનાં નામ.

* તીર મહીનો બાણતી વખતે ‘તીસ્તર તીર’ એવા મફ્ફલથી યાને ઉચ એલકાખથી તીરને યાદ કરવો, જ્યારે તીર રોજ બાણતી વખતે ‘તીર યજ્ઞ’ એવા મફ્ફલથી તીરને યાદ કરવો. તીર યજ્ઞ તો એકજ છે, પણ રોજ અને મહીના તરીકે જુદી જુદી ખીશ્કારી યાને કુદરતનાં સોંપેલાં કાર્યો માં આવતા હોવાને લીધે “તીર યજ્ઞ” અને “તીસ્તર તીર” એવા બે એલકાખે અનુક્રમે ઓળખાય છે.

તીર યજ્ઞ વરસાદ લાવવા ઉપર, વાવણી કરાવવા ઉપર, નાતેકા યાને બોલતાં આદમીઓને કેશાચથી બેનસીબ રાખવા ઉપર, પરીઓને નાશ કરવા ઉપર, ખાફ પકવવા ઉપર મવકલ કરેસ્તો છે, તેવણ જ્યારે વધારાની નીચે જણાવેલી ખીશ્કારીમાં આવે છે કે દુજખ થનારાં જીવવાનને શેકમમાં યાને માતાનાં પેટમાં લાવવું, પાણીનાં મુળને રાખવું, મુમ્તેજઝ રહેવું, અને કયાન ખોરેહની વહેચણી કરવી, ત્યારે “તિસ્તર તીર” કહેવામાં આવે છે.

આ બારે મહીનાઓનો સીલસીલો મીનોષ્
તથા જીરમાની આલમ મળીને નવ સીલસીલાબંધ
આસ્માનનાં ઉરવનો તથા અરવાહી અને જીરમાની
આલમ ઉપર મવક્કલ કાર્ય કરનારાં ઉરવનો
ઉપરથી ફરરોબ ફવરદીન પહેલા મહીના તરીકે
અને રપેન્દારમદ અમેશાસ્પંદ છેલ્લા મહીના
તરીકે કુદરતી કાયદેજ કુદરતના અનુક્રમમાં
ગોઠવાયલા છે. આ બારે મહીનાઓ વળી પોતીકાં
એજ સીલસીલાના અનુક્રમે બારે યુરજ્જો યાને
રાશીઓ સાથે તાલુકા રાખે છે, અને તે ઉપરથી
ગાહામ્બારો તથા બીજી ફસલો તથા જશનો
વગેરેના હીંગામો કુદરતમાં બારે યુરજ્જમાં શમ્સની
ચાલને આધારે જર-વકત યાને પ્રસંગોપાત
હીંગામો તરીકે ફસલ માહની ગણતરી મુજબ
દર સાલ ચાલુ આવતા રહે છે.

જરથોશ્તી પાંચ માથાના નામો.

૧ અહુનવદ્	૪ વૌહુ—ક્ષત્ર
૨ ઉશ્તવદ્	૫ વહિશ્તોર્ધશ્ત
૩ સ્પેન્તોમદ્	

ગાથાના ધણા અર્થોમાંનો એક અર્થ દરેક જીરમની ઉપર કાર્ય કરનારી મવક્કલ શક્તિ તરીકે થાય છે અને આ શક્તિઓ દરેક જીરમની તેહદરયાત સાથે જીરમના મરત્યા પ્રમાણે ઉંચમાં ઉંચ સ્તોતમાં ચાલુ લીન થયલી હોવાને લીધે “ગાથા”નો અર્થ ઉંચ મરત્યાના સ્તોત કરીને બી થાય છે; આવા ઉંચ મરત્યાના જીરમે-જીરજીશી સ્તોત ઉપજવનારા કલામો જે ક્ષુષો માંથના છે, અને જે “સતુદ યસ્ત” યાને “વાસ્તારેમ” નસ્કમાં જણાવેલા છે તે બુદ્ધ માંથના કલામોના બહુતર પણ ગાથાને નામે

જરથોક્તી છ ફસલો યાને ગાહામ્બારના નામો ૮૮૩

ઝોળખાય છે. વરસની આખેરીએ શમ્સ જ્યારે
મીન રાશી તેહ કરી રહેવા આવે છે તે વખતે
ઉરવનની “એરેતોકરેથન”ની બુઝાંદમાં બુઝાંદ
વૃદ્ધિની ક્રીયા કરવાના પ્રવાહો અપાઉનાંમ ક્રવ-
પીનાંમની વુફેલથી હયાં નીચે ઉતરતા આવતા
હોવાથી તે દીવસોને “ગાથા” યાને ઉંચમાં ઉંચ
સ્તોત ઉચ્ચારીને ક્રીયાઓ કરવાના દીવસો તરીકે
ઝોળખાવેલા છે

જરથોક્તી છ ફસલો યાને
ગાહામ્બારના નામો

૧ મધદયો-જરેમ	૪ અયાગ્રેમ
૨ મધદયો-શેહુમ	૫ મધદયારેમ
૩ પધતિ-શેહુમ	૬ હુમરુપથ-
મએદમ

આ છ ગાહામ્બારે જ્યારે બુરજ યાને રાશી-

૮૮૪ જરથોસ્તી છ ફસલો યાને ગાહામ્યારના નામે

ઓમાં જે જે રાશી, ચંદ્રમા, બ્રેશપતી, ખુધ, શની, મંગળ, તથા શુક્રની 'શરશી' યાને ઉંચ દરજ્જાની રાશી ગણાય છે તે તે રાશી યાને કે—
વરખ, કર્ક, કન્યા, તોલા, મકર, તથા મીન રાશીઓને અનુક્રમે લગતા મહીનાઓમાં પડે છે. એટલે કે મધ્યોજ્યેશ્વર ગાહામ્યાર અરદીખેહેસ્ત મહીનામાં ખુરશેદ રોજથી દએ-પમેહેર રોજ સુધી; મધ્યોશ્વેશ્વર ગાહામ્યાર તીશ્તર તીર મહીનાના ખુરશેદ રોજથી દએ-પ-મેહેર રોજ સુધી; પદ્મિશ્વેશ્વર ગાહામ્યાર શેહરેવર મહીનાના આસ્તાદ રોજથી અનેરાન રોજ સુધી; અયાથ્રેમ ગાહામ્યાર મેહેર મહીનાના આસ્તાદ રોજથી અનેરાન રોજ સુધી; મધ્યારેમ ગાહામ્યાર દએ મહીનાના મેહેર રોજથી ખેહુરામ રોજ સુધી; અને હમરપથમએદેમ ગાહામ્યાર સ્પંદારમદ મહીનાના અહુનવદ શાયાથી તે વહિસ્તોધસ્ત શાયા સુધી ગણાય છે.

જરથોશ્તી સાત હમકારાનાં નામો.

(૧) અહુરમજ્દ-હયે હયે-પ-આહર
હયે હયે-પ-મેહુર-હયે હયે-પ-દીન

(૨) બેહમન-મેહુર-ગોશ-રામ

(૩) અરદીબેહુર-આહર-સરોશ
બેહુરામ

(૪) શાહુરેવર-ખુર-મેહુર-આ-
રમાન-અનેરાન

(૫) રૂપેન્દારમજ્દ-આવાં-દીન-અર્દ
યાને અશીશવંધ-મારેરૂપંદ

(૬) ખુરદાદ-તીર-અર્દાક્રવષ્ યાને
ક્રવરદીન-ગ્યાદ

(૭) અમેરદાદ-રશને-આશતાદ-
જમ્યાદ

દીવસની છ ગેહોનાં નામો.

(૧) હોશિયામ, જેમાં

‘ હોશિયામ-ધ-ઉપહીન’

તથા ‘ હોશિયામ-ધ-હાવન’

અથવા ‘ મેહેર-ધ-હાવન’

સમાધિ જાય છે.

(૨) હાવન ગેહ

(૩) રપિથવન ગેહ

(૪) ઉઝીરન ગેહ

(૫) અધવિસૂઝ્રમ ગેહ

(૬) ઉપહીન ગેહ.

ખાસ લોકોને વાસ્તે છ ગેહ છે, જેમાં ખાસ

લોકો અમલ કરે છે જે હોશિયામનો વખત છે તે ખાસ લોકોની છે. આમ લોકો તથા અનુશેહ-રવાનની ક્રિયાઓને માટે પાંચ ગેહ છે, યાને તેઓના બાબમાં 'હોશિયામ' જુદી ગેહ તરીકે ગણાતી નથી.

દરેક ગેહ પૃથ્વીનાં પોતાની ધરી ઉપર ફરવાથી જે શમ્સ યાને પુરશેદના સ્વા (એટલે અણુદીઠ કીરણો) ની અસ્પંદીના જોશમાં ચાલુ ફરક પડતો રહે છે તેવા પાંચ મુખ્ય ફરકને આધારે મુકરર કરવામાં આવેલી છે. વળી, હોશિયામ પણ શમ્સના સ્થાના તબદીલ—તેહેદીલને લીધેજ થાય છે, અને હોશિયામના વખતે પુરશેદના સ્થાના જે સ્તોત કુદરતમાં બરપા થાય છે તે અમલ્યાતનાં સ્તોતને મળતા આવતા હોવાને લીધે, ખાસ લોકોને માટે હોશિયામ ખાસ છઠી ગેહ તરીકે મુકરર થયેલી છે, જેહો

૮૮૮ હકૃત કેશ્વર યાને સાત કેશ્વરોનાં નામો.

કયે કયે વખતે જુદી જુદી રીતે ગણુવી
તથા દરેક ગેહમાં શું શું તે ગેહના સ્તોતને
લાયકના માંત્ર ઉચ્ચારીને બણુવા તથા દરેક
ગેહમાં કેવી જુદી જુદી રીતે માંત્ર ઉચ્ચારવા
તે બધું. આ કેતાબની અંદર પાને ૪૮ થી
૬૬ સુધી તથા ૮૪૬ મે સમજાવવામાં આવેલું
છે.

હકૃત કેશ્વર યાને સાત
કેશ્વરોનાં નામો :

આપણામાં જે 'હકૃત કેશ્વર' યાને સાત
કેશ્વરો જણાવેલાં છે તે કાંઈ જેમ અવગતા
—અજાણીઓ સમજાવે છે તેમ આ પૃથ્વીના
સાત ખંડોનાં અસલી મુસ્લિમોએ પાડેલાં નામો
નથી, પણ એ સાત કેશ્વરો તો આપણી પૃ-

હકત કેશ્વર યાને સાત કેશ્વરોનાં નામો. ૮૮૫

સ્વીની માફક સાત એકેકથી અળગં છુટા છુટા
ગોળાઓ ચોકસ ચોકસ અંતરે કુદરતમાં પડેલા
છે, તેનાં નામો છે. આ પૃથ્વીના આખા ગો-
ળાનું અસલ અવસ્થા નામ ‘ખનીરથ ખામી’
છે, કે જેને ઉપલી આલમથી આ આલમ
તરફ આવતાં સાતમું કેશ્વર કહેલું છે, જ્યારે
ખાડીનાં ‘શશ’ યાને છ’ કેશ્વરો ચહડ ઉતર
મરતયામાં અણુટીઠ અરવાહી આલમમાં આવેલાં
મરકત્તે છે, કે જ્યાં આ દુન્યા યાને ખનીરથ
ખામી હંમેશને માંટેની છોડી જનારાં ‘અષેતાંમ
ઋવપિનામ’ના મરતયાના ઉરવાનો વાસો કરી,
ત્યાં પોતાની વૃદ્ધિ ચાલુ આગલ વધારે છે.
વળી એ છ કેશ્વરોનું ખંધારણુ આ દેખાતાં
સાતમાં કેશ્વર—ખનીરથ ખામી—નાં ખંધારણુથી
સદંતર જુદું છે, કારણ કે જ્યારે આ આપણાથી
વસાયલું આપું ખનીરથ ખામી કેશ્વર ચાર

૮૫૦ હકલ કેશર યાને સાત કેશરનાં નામે.

સ્થુળ અનાસરોતું બનેલું છે, ત્યારે છ અણુદીઠ કેશરો સુક્ષ્મ બાતેની અનાસરનાં બનેલાં હોવાથી આપણી જાહેરી ઇંદ્રીએથી જોઈ કે અનુભવી શકાતાં નથી.

તે છ બાતેની કેશરો તેમજ આ સાતમાં જાહેરી કેશરનાં અવસ્થા તથા પાજંદ નામે ચહ્હયાતાથી ઉતરતા અનુક્રમે યા દુરથી આપણી નજદીકનાં અનુક્રમે નીચે મુજબ છે, અને ખનીરથ બામીની કેમ દીશાએ ને ખુણે આવેલાં છે તેથી કાઠામાં જણાવ્યું છે:—

હરિત કેશરોના કોડો.

હરિત કેશર માને સાત કેશરોનાં નામો. ૮૯૧

નંબર અવસ્થા નામ	પાજદ નામ	કેઇ આલમ- માં ?	અનિરથ બા- મીની કેઇ બાબુએ ?
૧ .	વીદત-કૃષ્ણ	વીદદ-કૃષ્ણ	અમ્મી ખુણે (પુરું અને દક્ષીણની વચ્ચે)
૨	કાદત-કૃષ્ણ	કદદ-કૃષ્ણ	નૈરત્ય ખુણે (પ શ્રીમ અને દક્ષીણ ની વચ્ચે)
૩	સવહિ	સવહ	પુર્વ દીશાએ
૪	અરેજહિ	અરેજહ	પશ્ચીમ દીશાએ

૮૫૨ હરિત કૃષ્ણર યાને સાત કૃષ્ણરોનાં નામો.

નંબર અવસ્થા નામ	પાજંદ નામ	કેઇ આલમ માં ?	અનીરથ આ- મોની આજ્ઞએ ?
૫	વાઉરૂ- જરૂરતી	અરવાહી	પ્રશાન ખુણે (પુર્વ અને ઉ- ત્તરની વચ્ચે)
૬	વૉઉરૂ- અરૂરતી	"	વાયવ્ય ખુણે (પશ્ચીમ અને ઉત્તરની વચ્ચે)
૭	અનીરથ- આમી	જરમાની એ- ટલે આ દુન્યા	

હકત કેશરે યાને સાત કેશરોના નામે. ૮૯૩

જેઓ આ ખનીરથબામી હંમેશને માટે
છોડી જાયછે અને ફરી જન્મ લેતાં નથી,
તેઓને માટે છ બાતેની કેશરોમાંનાં પહેલાં
કેશરમાં દાખલ થવાનો મહાન દરવાજો
“દાદારે ગેહાંન”ને નામે આપણાં ધર્મ-
પુસ્તકોમાં ઓળખાવેલો છે, કે જે ‘દાદારે ગેહાંન’
દક્ષીણ દીશામાં આવેલું હોવાથી આપણે દરેક
ન્યાયશ યસ્તને છેડે દક્ષીણ દીશાએ મોહોંડું
કરીને બાણવાનો છેલ્લો ફરો ‘દાદારે ગેહાંન’નાં
બુલંદ મરકજની. યાદમાં આપણે રોજ બણ્યે
છીએ, અને “મારે ત્યાંજ જવાનું છે”
('મન આંતો આવાંયદ શુદન') એવી રીતના
જોશ ભેર મીઠા કર્યે છીએ, કારણ કે અહીંનાં
ઉરવાનોનું બહેસ્ત ‘દાદારે ગેહાંન’ના તખક્કાથી
શરૂ થાયછે.

જરથોસ્તી વરસનાં બર-વકતનાં
જશનોનાં હીંગામેની ટીપ :

હીંગ ખાસ જશનની મુરાદ એ છે કે ઉસ્તાદ અને મુરીદને
લગતા સંબંધનાં કાયદામાં એટલાં નીશાની કીધેલાં જશનો
ખાસ કરવાની ફરજ નાંખેલી છે. જે બીજાં નીશાની નહી
કીધેલાં જશનો નહી થાય તો શાયસ્ત-લા-શાયસ્ત નહીં કરે તો
ચાલી શકે, પણ જેમ ફવરદેગાંનનાં ૧૮ દીવસો, છ ફસલો
યાને ગાહાગ્જારો દરેકના પાંચ પાંચ દીવસોએ જશનો જેમ

ખાસ કરવાંજ જોઈએ તેમ ખીજ અહીં જણાવેલાં ખાસ જશનો કરવાંજ જોઈએ.

માણ ૧ હો ફવરદીન.

રોજ.	જશન
૧ હા અહુરમજ્દથી ૭ મા અમેરદાદ સુધી.	ફવરદેગાનના ૧૮ દીવસોમાંના છેલ્લા સાત મહાન દીવસો*
૧ હો અહુરમજ્દ.	જમશેદી નવરોજ* ચાતે ફસલી નવરોજ-૪-આમ.

* એ ખાસ જશનો છે.

રોજ

જશન

૧ લો અહુરમજદ

રપીથચનતું જશન * †

૬ દો ખુરદાદ

ખુરદાદ સોલતું જશન*
(વખ્શુરે વખ્શુરાંન રમજ-ગો
અશેા રપીતમાન જરાતોસ્ત
સાહેમનો જન્મ દીવસ.)

* એ ખાસ્ત જશન છે.

† રીવાજમાં ત્રીજે અરદીબેહેસ્ત રોજ લેવામાં આવે છે જે વાનખી નથી. જુઓ ઉપર પાને ૫૭ મે આપેલી સમજણ

રોજ

૨૬

૭ મો અમેરદાદ.

જશન

અમરદાદ સાલનું જશન*
(ઋવરદેગાનના ૧૮ દીવસોમાંનો
છેલ્લો મુઆરક કીયાકામ કરે-
વાનો દીવસ)

૧૯ મો ઋવરદીન.

ઋવરદેગાંનનું જશન* (તમામ
અશો ફરોહરોનું જશન.)

* એ ખાસ જશન છે.

રોજ

જશન

માહા બાંજે અરદોબેહસ્ત

૩ જો અર્દાબેહસ્ત.

અર્દાબેહસ્ત અમશાસ્પંદનું

જશન.

૧૧ મો ખુરશેદ.

જરથોસ્ત સાહેમના દીસાનું

જશન* †

* એ ખાસ જશન છે.

† હાલમાં રીવાજમાં દૈએ મહીનાના ખુરશેદ રોજે [એ જશન કરવામાં આવે છે, જે વાજબી નથી. એ બાંબે હાલના મોબુદે સખાણોમાં બી સાહદત મલે છે.

રોજ	જશન
૧૧ મા પુરશેદથી ૧૫ મા દએ- દએ-૫-મેહેર રોજ સુધી.	મધદયોજરેમ ગાહામ્યારના પાંચ દહાડા (જે અધા દીવસો ઉપર જશનો કરવાનું કરમાન છે.)*
૬ ઠો પુરદાદ.	માહા ૩ જો પુરદાદ. પુરદાદ અમેશાસ્પંદનું જશન.
૧૧ મા પુરશેદથી ૧૫ મા દએ દએ-૫-મેહેર સુધી.	માહા ૪ થો તીર. મધદયોશેહમ ગાહામ્યારના પાંચ દીવસો (જે અધા દીવસો ઉપર જશન કરવાનો અસલ હુકમ છે.) *

* એ ખાસ જશનો છે.

રોજ

જશન

૧૩ મો તીર.

તીરંગાનજું જશન*

માહા પ મો અમેરદાદ

૭ મો અમેરદાદ.

અમેરદાદ અમેશારપંદનું
જશન.

માહા ૬ હા શહેરેવર

૪ થો શહેરેવર

શહેરેવરનું જશન.

૨૬ મા આશ્તાદથી ૩૦ મા
અનેરાંન સુધી.

પછતી-શેહેમ ગાહાઝારના
પાંચ દહાડા (જે બધા દીવસો
ઉપર અસલ ક્રીયાઓ કરવામાં
આવતી હતી.) *

* એ ખાસ જથનો છે.

શેજ	જશન
૧૬ મો મેહર	માહા ૭ મો મેહર.
૨૬ મા આસ્તાદ્ધી ૩૦ મા	મેહરંગાંનનું જશન *
અનેરાન સુધી.	અયાથ્રેમ ગાહામ્બારના પાંચ દહાડા (જે બધા દહાડા ક્રીયાઓ કરવાનું ફરમાન છે.)*
૧૦ મો આવાં	માહા ૮ મો આવાં
	આવાંગાંનનું જશન.
૯ મો આદર.	માહા ૯ મો આદર
૧૯ મો ફવરદીન.	આદરંગાંનનું જશન *
	ફવરદેંગાંનનું જશન

* એ ખાસ જશનો છે.

માહા ૧૦ મો દઝે

રોજ	જશન
૧ હો અહુરમજદ. ૮ મો દઝે-દઝે-પ-આદર. ૧૫ મો દઝે-દઝે-પ-મેહેર. ૨૦ મો એહેરાંમ. ૧૬ મા મેહેરથી ૨૦ માં એહેરામ સુધા	દઝેગાનનું પહેલું જશન* દઝેગાંનનું બીજું જશન* દઝેગાંનનું ત્રીજું જશન* દઝેગાંનનું ચોથું જશન* મધ્યારેમ ગાહાબ્યારના પાંચ
૨૩ મો દઝે-દઝે-પ-દીન	દહાડા(ને અધા દીવસો ક્રીયાઓ કરવાનો હુકમ છે.* દઝેગાનનું પાંચમું જશન*

* એ ખાસ જશનો છે.

રોજ	જશન
૨ જો બેહમન માહા ૧૧ મો બેહમન	બેહમન અમશાસ્પંદનું જશન
૪ મો સ્પેન્દારમદં ૨૫ મો અશીસ્વંધ માહા ૧૨ મો સ્પેન્દારમદં સ્પેન્દારમદનું જશન* ઋવરદેગાંન ઇજન જશન* (ઋવરદેગાંનનાં ૧૮ દીવસોમાંનો ૧ સો દીવસ) દી-બેહ-મીતો મારેસ્પંદનું જશન*	
૨૯ મો મારેસ્પંદ	

* એ ખાસ જશન છે.

રોજ

૨૬ મા આસ્તાદથી ૩૦ મા
અનેરાન સુધી.

અહુનવદ ગાથાથી વહીસ્તોદશ્ત
ગાથા સુધી

(વહીસ્તોદશ્ત ગાથાનો દીવસ
'પૃતેતી' તરીકે ઓળખાય છે,
કે જે દીવસ આખાં પસાર
થયલાં વરસમાં અણુજાણુપણે
થયલા ગુનાહોની તોજેશ કર-
વામાં પસાર કરવો જોઈએ.)

* એ ખાસ જશન છે.

જશન

ઋવરદેગાંનનાં 'પન્જ-ધ-કેહ'
યાને પેહલા પાંચ દીવસો.*

ઋવરદેગાંનનાં 'પન્જ-ધ-મેહ'
યાને બીજા પાંચ મોટા દીવસો.*

હમરપથમએદેમ ગાહામ્યારના
પાંચ દહાડા (જે બધા એક
સરખા અગત્યના છે.)*

સેજ.	જશન
દર ચાર વરસે કમીસાના વરસમાં વહીરતોદરત ગાથા પછી અસંલ ઉમેર- વામાં આવતો દીવસ.	અવરદાદ-સાલ-ગાહનું જશન.*

* એની કુદનોદ માટે પછવાડેનાં પાનાં પર જુઓ.

૯૦૬ જરથોસ્તી ખર-વક્તના જશનોની ટીપ.

• આવર દાદ-સાલ-ગાહનું જશન ખાસ-
હલ-ખાસ જશન છે. એ જશન અસલી ઈરાની
જરથોસ્તી ન્યાગાનોના વખતમાં દર ચાર વરસે
ધણીજ ચોકસાઈથી મોટા પાયા ઉપર પાળવામાં
આવતું હતું. ખારે ખુર્રને ચાને રાશીઓમાં
ખુરશેદની ચાલ જોતાં, દર વરસ ૩૬૫ દહાડાનું
ખરી રીતે ગણાય છે, ચાને કે ખારીકીથી
ગોલ્ડે તો ૩૬૫ દહાડાની ઉપર ૫ કલાક, ૪૮
મીનીટ તથા ૪૬ સેકન્ડ મલીને એક આખું ખર
આફતાખી વરસ થાય છે. આવી રીતે દર વરસના
સગભગ ૦૮ દહાડાની કસર દર ચાર વરસે એક
આખો દીવસ વધારાનો ખતાવે છે તે પુરી નાખ-
વાને માટે આપણા ઈરાની જરથોસ્તી ન્યાગાનો
કખીસો કરતા હતા, એટલે કે દર ચાર વરસે
બહીસ્તોઈશ્ત ગાયા પછી એક વધારાનો દહાડો
ઉમેરતા હતા, જેને “આવરદાદ-સાલગાહ”
ને નામે ઓળખતા હતા, ચાને એ દહાડો બહુ
આનંદ અને ખુશાલીમાં મોટાં જશન સાથે પાળતા

જરથોસ્તી ખર-વકતના જશનોની ટીપ. ૯૦૭

હતા. આવરદાદ-સાલ-ગાહ એ શબ્દનો અર્થ
વરસનો એક વધારાનો મુકરર કીધેલો ગાથા
એમ થાય છે અને એ દીવસે ફરજિયાત તરીકે
વહીસ્તોઈશ્ત ગાથા પાછો બાણવાનો હુકમ છે. એ
આવરદાદ-સાલ-ગાહનાં જશનની દંતુમનમાં કોઈ
ચોક્કસ ફરેસ્તાની આરાધના આવતી નથી, પણ
વરસના તમામ ભાગોને યાદ કરવામાં આવ્યા
છે, તે ઉપરથી પણ પુરવાર થાય છે કે એ દીવસ
વધારાનો દર ચાર વરસે લેવાનો છે. વળી નોંધવા
જોગ એ છે કે એ દંતુમનમાં ગાથાઓને પણ યાદ
કરવામાં આવ્યા છે, જે પુરવાર કરે છે કે ચાર
વરસે જે વધારાનો ગાથા “આવર-દાદ-સાલગાહ
ને નામે ઉમેરવાનો છે તેને માટે એ દંતુમન
ખાસ જોડવામાં આવેલી છે. તે દંતુમન નીચે
મુજબ મળે છે.

યથા અહુ વધ્યૌ (૭) અર્ષમ વૌહુ
(૩)

૯૦૮ જરથોશ્તી ખર-વક્તના જશનોની ટીપ.

ક્રવરાને મજદયસ્નો જરથુશિત્રશ
વાદ્યેવો અહુર-ત્વેષો (ગાહે ફલાન)
કસસ્તયએય, અહુરહે મજદાઓ રએવતો
ખરેનંધઉહતો, અમંપનાંમ રપેન્તાનાંમ,
હુર્વિતાતો રથવો, યાધ્યાઓ હુષિતોધશ,
સરેદ્યેધજ્યો અપહે રતુજ્યો અધ્યાનાંમ્ય
અરન્યનાંમ્ય માહિનાંમ્ય યાધ્યાનાંમ્ય
સરેદનાંમ્ય, ગાથાજ્યો રપેન્તાજ્યો રતુ-ક્ષ-
થાજ્યો અપઓનિજ્યો, અહુનવધ્યાઓ
ગાથયાઓ, ઉશ્તવધ્યાઓ ગાથયાઓ
રપેન્તા-મધન્યેઉશ ગાથયાઓ, વાહુ-ક્ષત્ર-
યાઓ ગાથયાઓ, વહિશ્તોધશ્તોધશ
ગાથયાઓ, વારપએષાંમ યજ્ઞતનાંમ અપ-
ઓનાંમ મધન્યવનાંમ ગએથ્યનાંમ,
અષાઉનાંમ ક્રવષિનાંમ ઉઘ્રનાંમ અર્ધવિ-
થૂરનાંમ, પઓર્ધ્ય-ત્વેષનાંમ ક્રવષિ-

જરથોસ્તી ખર-વક્તના જશનોની ટીપ. ૯૦૯

નાંમ, નખાનજદિરતનાંમ ક્રવષિનાંમ, ક્ષનઝાથ્ર યસ્નાધ્ય વહ્માધ્ય ક્ષનઝા-
થ્રાધ્ય ક્રસસ્તયઝેય. (જોતી ભણે) યથા
અહૂ વધર્યો જઝાતા ક્રા મે ઝૂતે (રાસપી
ભણે) યથા અહૂ વધર્યો યો જઝાતા ક્રા
મે ઝૂતે. (જોતી) અથા રતુશ અપાત
ચિત્ત હ્ય ક્રા અપવ વીદ્વાઝા ઝઝાતુ.

(જોતી તથા રાસપી ખત્રે ભણે) અહુરેમ
મજદાંમ રઝેવન્તેમ ખરેનંધહુન્તેમ
યજમઘદે. અમૅષા રપેન્તા હુક્ષિથ્રા હુદા-
ઝાંધહો. યજમઘદે. હુર્વિતાતેમ અમૅષેમ
રપેન્તેમ યજમઘદે. યાધર્યામ હુષિતિમ
યજમઘદે. સરેદ અપવન અપહે રથ્વો
યજમઘદે. અયર અપવન અપહે રથ્વો
રતુક્રિતીશ યજમઘદે. અસ્તય અપવન
અપહે રથ્વો રતુક્રિતીશ યજમઘદે. માહ્ય

૯૧૦ જરથોસ્તી બર-વક્તના જશનોની ટીપ.

અપવન અપહ્ને રથ્વો રતુક્રિતીશ યજ્ઞ-
મધ્દે. યાઘ્ય અપવન અપહ્ને રથ્વો રતુ-
ક્રિતીશ યજ્ઞમધ્દે. સરૈદ અપવન અપહ્ને
રથ્વો રતુક્રિતીશ યજ્ઞમધ્દે. ગાથાઝ્ઞા
રૃપેન્તાઝ્ઞા રતુ-ક્ષધાઝ્ઞા અપઝ્ઞાનીશ
યજ્ઞમધ્દે, અહુનવધતીમ ગાથાંમ અપ-
ઝ્ઞાનીમ અપહ્ને રતૂમ યજ્ઞમધ્દે, ઉશત-
વધતીમ ગાથાંમ અપઝ્ઞાનીમ અપહ્ને
રતૂમ યજ્ઞમધ્દે, રૃપેન્તા-મધન્યુમ ગાથાંમ
અપઝ્ઞાનીમ અપહ્ને રતૂમ યજ્ઞમધ્દે,
વૉહૂ-ક્ષધાંમ ગાથાંમ અપઝ્ઞાનીમ અપહ્ને
રતૂમ યજ્ઞમધ્દે, વહિરેતો—ધરતીમ ગા-
થાંમ અપઝ્ઞાનીમ અપહ્ને રતૂમ યજ્ઞ-
મધ્દે. વીરૃપેમ્ય અપવનૈમ મધન્યૂમ
યજ્ઞતૈમ યજ્ઞમધ્દે. વીરૃપેમ્ય અપવનૈમ
ગઝ્ઞેથામ યજ્ઞતૈમ યજ્ઞમધ્દે. અપાઉનાંમ

જરથોસ્તી ખર-વકતના જશનોની ટીપ. ૯૧૧

વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તાઓ ક્રવષયો
યજ્ઞમધદે.

[“ યાઓ વીસાદ આવયન્તૂ]

અપાઉનાંમ વંધુહીશ સૂરાઓ રપેન્તા-
ઓ ક્રવષયો યજ્ઞમધદે.

દર ચાર વરષે વધારાનો દહાડો ઉમેરવાનો
ચાલ આપણામાંથી નીકળી જવાનાં સખમે
આવરદાદ-સાલ-ગાહનું જશન હાલમાં રપે-
ન્દારમદ મહીનાનાં ખુરદાદ રોજે કરવામાં આવેછે,
જે ખરોખર નથી, કારણકે કોઇખી ખુરદાદની
ક્ષતુમનમાં—ખોરદાદ સાલની ખાસ ક્ષતુમનમાં
પણ—કેઠે ખી વરસના ભાગો સાથે પાંચે ગાથા
ઓને યાદ કરવામાં આવ્યા નથી, કે જેમ ફક્ત
આ સચવાયલી આવર-દાદ-સાલગાહની ક્ષતુમનમાં
મળે છે. આ ચાર વરસે પડતા આવરદાદ-
સાલ-ગાહના તેહેવારને દર વરસે પડતા ફરવર-

૯૧૨ જરથોસ્તી ખર-વકતના જશનોની ટીપ.

દેગાંનના છેલ્લા દીવસ અમેરદાદસાલ સાથે ભેળી નાંખવો નહી.

વળી દર ચાર વરસે એક વધારાનો દીવસ કખીસા તરીકે ગણવાને બદલે, બીજી એક રીતી આપણી અસલી ધરાની-જરથોસ્તી સલતનત-માં જાયજ હતી. દર ચાર વરસે એક દીવસની કસર લેતાં, ૧૨૦ વરસે એક આખા મહીનાની રાસ ઉતરે છે, તે મુજબ અસલમાં (intercalation) દર ચાર વરસે એક દહાડો નહો ઉમેરતાં પાદશાહી કખીસો સામટો દર ૧૨૦) વરસે કરવામાં આવતો હતો, જે વખતે તે ૧૨૦માં વરસના છેલ્લા મહીના રપેન્દારમદને હમેશાં એ ગણત્રીમાં બે વખત ગણતા હતા, યાને આખો રપેન્દારમદ મહીનો પાછો વધારાનો અધીક માસ તરીકે પાદશાહના ખાસ ફરમાનથી બહુ ધામધુમથી તે વરસે આખા રાજમાં

જરથોસ્તી બર-વક્તના જશનોની ટીપ. ૯૧૩

પળાતો હતો, અને ખુશાલીનાં જશનોથી આખું ઈરાન હલમલી રહેતું હતું.

આ ૧૨૦ વરસના ધણા લાંબા લાંબા અરસાએ એક મહીનાનો કખીસો કરવાનું કામ આપણી ઇરાની પાદશાહી દરમ્યાનજ બની શકે એવું હતું, કારણકે પાદશાહી વગર સાધારણ લોકોની જીંદગી કાંઈ એટલી લાંબી નથી હોતી કે ૧૨૦ વરસે નિયમીત રીતે કખીસો કરવાનું યાદ રહી શકે યા બની શકે. ત્યારે, અસલમાં તો ખરેખર હમેશાં દર ચાર વરસે એક દીવસ કરવાનો હોકમ છે, જે રીતીને આજની સાયન્સનો પુર ટેકો છે, કે જે મુજબ યુરોપ્યન તથા અમેરીકન પ્રજાઓ હાલમાં દર ચાર વરસે તા. ૦ ૨૯મી ફેબ્રુઆરીનો વધારાનો દીવસ ઉમેરી તે સાલને લીપ-ઇઅર ગણે છે.

૯૧૪ સદી-રચનાના સોળ આતશોના નામો.

સદી-રચનામાં કાર્ય કરી રહેલા સોળ
કુદરતી આતશોનાં નામો.

કુદરતી આતશનું નામ.	સદીના કયા વિભાગમાં કાર્ય કરે છે ?
૧ આદર શબ્દોદાન .	'નીર' શક્તીની ઉપર
૨ આદ્રો અહુરહે મજ- દાઓ પુષ્પ	નવમાં આરમાન ઉપર
૩ આદર બેરેન્જો-સવંધહ	આદમાં આરમાન ઉપર
૪ આદર ખુરદાદ	(ક) સાતમાં આરમાન ઉપર

કુદરતી આતશયું નામ

સૃષ્ટીના કયા વિભાગમાં
કાય કરે છે ?

૫ આદર ક્રોધા
૬ આદર ગુશસ્પ

સૃષ્ટી-રચનાના સોળ આતશોના નામો ૯૧૫

પુરેશ યાને ચહડયાતા
મરતખામાં.

(ખ) બીજાં આસ્માન ઉપર
તનજ્યુલ યાને ઉતરતા
મરતખામાં

છઠ્ઠાં આસ્માન ઉપર (ખાલેસ)
(ક) પાંચમાં આસ્માન ઉપર
પુરેશ યાને ચહડયાતા
મરતખામાં.

(ખ) ત્રીજાં આસ્માન ઉપર
તનજ્યુલ યાને ઉતરતા
મરતખામાં

૯૧૬ સદ્દી-રચનાના સોળ આતશોના નામે.

કુદરતી આતશનું નામ	સદ્દીના કયા વિભાગમાં કાર્ય કરે છે ?
૭ ખાદર પુરજીનમેહુર	<p>(ક) ચોથાં આસ્માન ઉપર પુરેકા યાને અહડયાતા મરતખામાં;</p> <p>(ખ) પહેલાં આસ્માન ઉપર તનજીવુલ યાને ઉતરતા મરતખામાં.</p> <p>અરવાહી આલમની છોક શર- આતના મીસ્વાને-ગાતુએ અવ્વ- લના તખક્કા ઉપર તથા સુદમ આતશી 'કુરરા' ઉપર.</p> <p>સુદમ ખાદી 'કુરરા' ઉપર.</p>
૮ આદર મીની-કરકે	
૯ આતર વાજીરત	

કુદરતી આતશનું નામ

સુષ્ટીના કયા વિભાગમાં
કાર્ય કરે છે ?

૧૦ આતર ઉર્વાજ્વલત

આતેની તરીકે સુદ્ધમ આત્રી
'કુરરા' ઉપર, તથા જાહેરી
તરીકે વનસ્પતી વર્ગ તથા
પાણીમાં.

૧૧ આતર રૂપેનિશ્વત

આતેની તરીકે સુદ્ધમ આત્રી
કુરરા ઉપર, અને જાહેરી તરીકે
ખનીજ-વર્ગમાં.

૧૨ આતર વૌહુ-ક્રયાંન

'નાતેક' યાને જોલતા આદમમાં
તથા 'સુતલક' યાને વાયા વગ-
રના હયવાન-વર્ગમાં.

કુદરતી આતશનું નામ

સૃષ્ટીના કયા વિભાગમાં
કાય કરે છે ?

૧૩ આતર દારા

૧૪ આતર નૈરચોસંધહ

૧૫ આદર ખોરેહ

૧૬ આદર કાહ

આદમજાતમાં આતશે વોહુ-
ક્યાંની બુદ્ધત યાને બેડીદાર
તરીકે ઉરચાનની વૃદ્ધિની નિશાની
તરીકે વધતા ઓછ ખાલી
નીકળતા આતશેા.

આતશે—વરાહરાંન બનાવતી વખતે
 લેવામાં આવતા આતશેની ટીપ તથા
 તે આતશેને ઉપર જણાવેલા
 આતશે કુદરતી સાથેના સંબંધ.

જે પ્રમાણે આખી સૃષ્ટી—રચનાની અંદર
 પહેલો આતશ—આતશ શબ્દોદ્દાન—સલીમ
 અને બાકીના પદર ‘મઝહરીઆત’ યાને તના-
 સુલી શાખાઓ છે, તેજ પ્રમાણે આ જુસ્માન
 આલમમાં આતશે—વરાહરાંન એટલે કે આતશ-
 એહેરામનો કીયાથી અહીં તખ્તનશીન કીધેલો
 બુલંદ આતશ પણ ઉપર જણાવેલા બીજાથી
 તે સોળમાં કુદરતી આતશે સાથે તનાસુલી
 સીલસીલો ધરવનારા અહીંના આતશેના મર-
 તબા જે પંદર ધંધાદારીઓને લગતા જણાવેલા
 છે તે બધા અહીંના આતશેનો કુદ્યાતી આતશ
 છે. જે પંદર ધંધાદારાઓનો આતશ ચોકસ
 કીયાથી આતશે—વરાહરાંન બનાવતી વખતે
 લેવામાં આવે છે તેનાં નામો નીચે આપવામાં
 આવ્યાં છે અને સાથે સાથે એ બધા અહીંના
 આતશે કયા કુદરતી આતશે સાથે તનાસુલી
 સીલસીલો ધરાવે છે તે પણ બતાવવામાં
 આવ્યું છે :—

આતશો-વરાહરાંન બના-
વવામાં લેવાતા આતશનું
નામ

કયા કુદરતી આતશ સાથે
તનાસુહી સીલસીલા
રાખે છે ?

૧ મસાનનો યાતો નસાનો
આતશ*

૧ આતશ બેરેઝી-સવંધહ

(* જ્યુઓ ૮૨૬ મે પાને ૧૫
માં આતશની કુટનોટ)

૨ રંગરીઝનો આતશ

૨ આતશ ખુરદાદ (તુરકા)

૩ હુમામખાંનો આતશ

૩ આતશ ઉરવાઝીસ્ત (ઝાડ-
પાન, પાણી અને સૂદમ આખી
કુરરાનો)

આતશે-વરાહરાંન અના- વવામાં લેવાતા આતશનું નામ.	કયા કુદરતી આતશ સાથે તનામુલી સીલસીલા રાખે છે ?
૪ કુઝેગરનો યાને કુંભાર- નો આતશ ૫ ખેશતકાર યાને ઇંટ પકાવનારનો આતશ ૬ સંગારીઆ યાને કસા- રનો તથા દુરવેશનો આતશ ૭ ઝરગર યાને સોનીનો તથા રસાણી યાને કીમ્યાગરનો આતશ	૪ આતશ સ્પેનીસ્ત (સુક્ષ્મ ખાકનો) ૫ આતશ સ્પેનીસ્ત (સ્થુળ ખાકનો) ૬ આતશ મીનો-કરકો ૭ આતશ ખુરઝીન મેહર (વરધા)

૯૨૨ આતશે-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશોનું નામ

આતશે-વરાહરાંન બનાવવામાં લેવાતા આતશોનું નામ	કયા કુદરતી આતશ સાથે તનામુલી સીંચસીસો રાખે છે ?
૮ તંકસાળ (Mint) નો આતશ	૮ આદર ખુરજન મેહુર (તનજ્જુલ)
૯ અરહુન-ગર યાને હુ-હારનો આતશ	૯ આદર ખુરદાઃ (તનજ્જુલ)
૧૦ હુથ્યાર બનાવનારની ભઠ્ઠીનો આતશ	૧૦ આદર ગુશરપ (તનજ્જુલ)
૧૧ તંદુર યાને ભઠ્ઠીઆ-રાનો આતશ	૧૧ આતરે બાદ યાને વાઝીશ્ત
૧૨ કસાલ ખાંનો યાને બુત ખાંનો આતશ	૧૨ આદર ગુશરપ (તુરફા)

આતશી-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશીનું નામ ૯૨૩

આતશી-વરાહરાંન બના-
વવામાં લેવાતા આતશીનું
નામ.

૧૩ પાદશાહ, સરદારો,
લરકર અને વટેમાર્ગી-
નો આતશ

૧૪ ગાહિ-બર યાને ગોવા-
પયાનો આતશ

૧૫ એમાં ત્રણ વીભાગો

છે:—

કયા કુદરતી આતશ સાથે
તનામુલી સીલસીલો
રાખે છે ?

૧૩ આદર ખુરદાદ (તનબજીલ)
(એને આતરે-આદર કહે છે)

૧૪ આદર ખુરજન મેહર
(તનબજીલ)

૧૫ માં આતશના ત્રણ વીલાગે.

(૧) દસ્તુરો, આશ્રવનો તથા
માજદયસ્નાનો (જરથોશ્તી
વાસ્ત્રીયોશો એટલે ખેડુતો સુઢાં)
નાં ધરેતો આતશ.

(૨) છીનાઝ અને કુંથા નામના
એ ખાસ ઉરવરો યાને ઝાડોનાં
લાકડાં સાથે ધસવાથી ઉત્પન્ન
થતો આતશ. ખંનતાં સુધી એક
ઝાડો મળે તો સારું, પણ અને
નહી મળે તો એક ઝાડનું લેવું

આદર ફોખા (ખાલેસ)

આદર ધુરજન મેહુર
(તુરકા)

૯૨૪ આતશી-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશોનું નામ

૧૫ માં આતશનાં ત્રણે
વીભાગો.

(૩) પુદ આકાશમાંથી વીજ-
ળાને ચોક્કસ ક્રીયાથી અને.
કશ્યપો-માંથી જે વીજે લીધેલો
આતશ* .

(આતશે વાઝીશતની મારેફતથી
આતશે મીનો-કરેકાની હકીકત
મેળવાયેલો આતશ.)

આશો અહુરેહુ મજદાઓ
પુશ.

* એને માટે કુટનોટ પઞ્ચવાહેનાં પાનાં ઉપર શરૂ થાય છે.

૯૨૬ આતશૈ-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશૌનુ' નામ.

* આ પંદરમાં આતશના ત્રીજા વીલાગનો આતશ કોઈ સ્ત્રાશા-વરેજ સાહેબ પોતાની અશોધથી ખાસ કીયાની મારફતે વીજળી ઉતારી લાવીને આતશ બરપા કરે, તોજ તે વખતે નં. ૧ લાં માં જણાવેલો મસાનનાં મુડદાંનો અને તેથી બ્રાહ્મનના જીવાન છોકરાનો આતશ લેવો. આવી રીતે આતશ લેવાયો હોય તે આતશૈ વરાહરાંનમાં નવ કટકાની માચી ચહુડાવવાનો હુકમ છે, કે જે મુજબ હાલમાં ફક્ત ઉદવાડાના આતશખેડેરામ ઈરાનશાહમાં હુમેશાં નવ કટકાની માચી આપણે ચહુડાવ્યે છીએ. પણ જો આવી રીતે આતશ ઉતારવાને બદલે કુદરતી વીજળીથી પોતાની મેળે જંગલમાં પડતો આતશ લાવવામાં આવે, તો તે વખતે ઉપર પ્રમાણે મસાણનો આતશ નહીં લેવાય પણ જે આતશ ઉપર નસો પકાવેલો હોય તેનો આતશ ફક્ત લેવાનો હોકમ છે, અને આ કુદરતી પડતી વીજળીના આતશ સાથેના આતશખેડેરામમાં ફક્ત સાત કટકાનીજ માચી ચહુડાવવાનો હોકમ છે.

આતશી-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશીનું નામ ૯૨૭

કે જે મુજબ હાલમાં ઉદવાડા સીવાય હિંદુસ્તાનનાં આતશબેહેરામોમાં ફક્ત સાત કટકાની માત્રી આપણે ચહડાવ્યે છીએ.

આ કુદરતી પોતીકી મેળે પડતી વીજળી કેમ ઉત્પન્ન થાય છે તે ઇસ્મે દિનુમ ધણી સરસ સાયન્ડીફીક રીતે સમજાવે 'છે. આણ્દીઠ અરવાહી આલમ જે ચાર સુદ્ધ અનાસરી કુરરાઓ યાને વિભાગોની બનેલી છે જે આતશી, બાદી, આબી અને ખાકી તરીકે ઓળખાય છે— તે કુરરાઓની વચગાળેના તબક્કાઓ transition stages ' જમરીર ' ને નામે ઓળખાય છે. આ ' જમરીર ' મ ક્રીકશન યાને ધસારો થતાં વીજળી Lightning ઉત્પન્ન થાય છે, જેનાં નપડવાથી જંગલમાં ઝાડપાન સળગી ઉઠે છે, તે વીજળીનો આતશ કહેવાય છે. આ ' જમરીર અસફલ ' તરીકે ઓળખાય છે, કારણકે ' અસફલ ' એટલે હલકો યાને સ્થુળ અનાસરી કુરરામાંથી થઈને એ આતશ આવે છે.

૯૨૮ આતશી-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશીનું નામ

વળી કુદરતને અચુક કાયદે રાત ને દહાડો એક પળ બી શોભ્યા વગર જે ગીરદ અહીંથી ઉપર જાય છે (Evaporate) તે ગીરદને ઉપલી વીજળી સમેત કરે છે, અને જો તે ગીરદ ખરોખર કમાહ્યાત તોરપર (યાને, પુરેપુરા બાહારમાં) સમેત થાય છે તો તે “ ખરતા તારા” Meteors બને છે, જે જ્યારે અહીં પડે છે ત્યારે તેનો આતશ પણ ઝાડપાનને સળગાવી મુકે છે. તેટલા માટે, એ આતશ પણ કુદરતી પડતી વીજળીનો આતશ ગણાય છે.

અહીં નોંધવું ઠીક થઈ પડશે કે આજની સાયન્સ ‘ ખરતા તારા’નું ઉત્પત્તિ (origin) સમજવી શક્તી નથી, અને જે આકાશમાં આસ્માન ઉપર સેતારાઓ છે તેને આ દુન્યાની અનાસરી ગીરદથી બનતા “ ખરતા તારાઓ” સાથે સાયન્ટીસ્ટો ભેળી નાંખે છે, કે જે ખરા સેતારાઓ (stars) ના બંધારણમાં તુર સીવાય અનાસરનું એક રજકણ બી આવતું નથી. હવેજ, આપણે સમજી

આતશે-વરાહરાંનમાં લેવાતા આતશોનું નામ ૯૨૯

શક્યે છીએ કે ‘ખરતા તારાઓ’માંથી મટી,
પથર, ધાતુ કાંચ મળી આવે છે, તેનું કારણ
પણ ખરતા તારાઓનું અનાસરી ખંધારણ હોવાને
લીધે છે, અને આવી રીતે કહેવાતા ‘ખરતા
તારા’ને ખરા સેતારાઓ સાથે કશું લાગતું વળ-
ગતું નથી.

વળી, બાળે વખત પથરા કે રેતીનો વરસાદ
વરસવાની વાતો આપણે સાંભળ્યે છીએ, તે પણ
અહીંથી ઉપર પળેપળ ખેંચાતી ગીરદથીજ બને છે,
જે ગીરદ હવાની વીજળીથી ખરોખર નહીં સમેતા-
વાનાં સખળે આખા ‘ખરતા તારા’માં નહી
ફેરવાતા પથર કે રેતી-કાંકરાના વરસાદ રૂપે
અહીં પાછી આવે છે.

વપશુરે વપશુરાંન રમ્બ-ગે
 અશેા સ્પીતમાન જરાતોશત
 સાહુષના વડવાઓનાં
 નામો :

(“ સ્પીતામ ” કુન્યત સુધી.)

૧. જરાતોશત
૨. પોઉરશસ્પ
૩. પીતરસ્પ
૪. ઉર્વદસ્પ
૫. હુચિદસ્પ
૬. ચિક્ષનોશ
૭. પીતરસ્પ
૮. હરદરના

વખ્શુરે વખ્શુરાંન રમ્જ-ગો સાહેબના વડવા ૯૩૧

૯. હરદાર

૧૦. સ્પીતામ.

આવી રીતે સ્પીતામની કુન્યત યાને બુલંદ ખાનદાન-ઓલાદથી નવમી પેહેડીએ વખ્શુરે-વખ્શુરાંન સાહેબ ઉતરી આવેલા હતા, તેથી એવણુને “સ્પીતામાન ઝરાતોસ્ત સાહેબ” કરીને ઓળખવામાં આવે છે.

એ ‘કુનીયત’ નો કાયદો અસલમાં ‘શુ’ હતો. તે આપણે જોઈએ.

દરેક કુટુંબ અસલ પોતાની ખાસ કુનીયતથી ઓળખાતું હતું; યાને કે તે કુટુંબનાં વડાઓ યા ન્યાગાંનો, તરીકત પ્રમાણે જે કારદાની કરી કુદરતમાં વૃદ્ધિ કરતાં હતાં તે કારદાનીની યાદગારીનું જે મુનફેલ (યાને એલકાબ) મશહુર થતું હતું, તે ‘શોહરત’ (યાને કીર્તી) ને કુનીયત કરીને કહેતા હતા. હામલા તરીકે આપણા પેગમ્બર

૯૩૨ વખતે વખતોવખત રમજ-ગો સાહેબના વડવા.

સાહેબ અશો જરથોસ્તના ન્યાગાનોના વડાની કુનીયત “રૂપીતમ” કરીને હતી, કે જેથી આજ તુર્કીક જરથોસ્ત સાહેબને તેવણની કુનીયતને લીધે જરથોસ્ત રૂપીતમાન તરીકે ઓળખ્યે છીએ. હવે “રૂપીતમ” નો અસલ અર્થ “અહુર-મજદના કાયદા જે અક્ષોષ તથા રાસ્તીથી રાહે શેશન છે તેનાથી દુન્યાંને આખાઈ કરનાર” એમ થાય છે. એજ પ્રમાણે, અનેક વૃદ્ધિની કારદાનીમાં જે જે લોકો શોહરતથી મશહુર થયાં હોય તે શોહરત તે કદુબમાં કુનીયત તરીકે વાપરવાનો આપણાંમાં અસલ કાયદો હતો, પણ હાલમાં એ કુનીયતનો કાયદો નીકળી ગયલો હોવાથી, ઓરતને સોશ (યાને ગાહે લણાવવા) ની કીયામા ફરજ આપવાનો ચાલ તેમજ ફરમાયરને તરીકે ઓરતનું નામ દરેક કીયામાં દેવાનો ચાલ નીકળી ગયો હોય એમ ઇલમ્યતથી આપણે કહી શક્યે છીએ, કારણકે જે કુનીયત હોય તો, દરવાનવાળી હાલતમાં જ્યારે કોઈ ફરજ લેનારી ઓરત આવે

વખશુરે વખશુંરાંનંરમ્ભ-ગો સાહેબના વડવા ૯૩૩

ત્યારે તે ઓરતનું નામ તેટલો વખત નહીંજ
દેવાય એવો કાયદો હોવાને લીધે તે મરનારની
કુનીયત ફરમાયશ્ને તરીકે બહુ કામ લાગતી હતી.
હાલમાં ખાનદાની કુનીયતના કાયદાની ગેરહાજ-
રીમાં, ઓરતને મરનારની ફરજ નહીં આપવાનો
જે રવૈયો પડ્યો છે, તે એક લેખે વાજબી લેખી
શકાય. છતાં જો હાલમાં પણ દરતાનની હાલતથી
સદંતર ફારેગ થયલી વૃદ્ધ ઉમરની ઓરત (ગુજ-
રનારની પાછળ જો કોઈ તેનો અતલગતો મરદ
ફરજ લેનાર નહીં હોય તે વખતે) એવી ફરજ
જો તથા વૃદ્ધ ઓરતનું નામ ફરમાયશ્નેમાં દેવાય
તો તે અસલ કાયદાનુસારજ કહેવાય.

અવસ્તા મોંહુડથી અથવા ચોપડી.
 માંથી વાંચીને ભણતાં નહીં આ-
 વડતા હોય તો તે વખતે જુદી
 જુદી સંજ્યામાં પઢવા ફરમા-
 વેલા યથા અર્થમનો કોઠો.
 (ફારસી રેવાયતો મુજબ.)

	યથા	અર્થમ
પુરશેદ ન્યાયશ માટે	૧૦૩	
મેહુર ન્યાયશ માટે	૬૫	
માહાબોખ્તાર ન્યાયશ માટે	૬૫	
આવ ન્યાયશ માટે	૬૫	

અવસ્તા નહીં પઢનારા માટે યથા અર્થેમ ૯૩૫

	યથા	અર્થેમ
આતશ ન્યાયશ માટે	૬૫	
પાંચે ગેહમાંની દરેક ગેહ માટે	૬૫	
પતેત પશેમાની માટે	૧૨૧	૧૨
અહુરમજ્દ, યસ્ત માટે	૧૦૩	૧૨
અર્દીબેહેસ્ત યસ્ત માટે	૬૫	
સરોશ યસ્ત હાદોખ્ત માટે	૭૫	
સરોશ યસ્ત વડી માટે	૧૦૩	
આફ્રીન્ગાંન માટે	૧૨૧	૧૨

૯૩૬ અવસ્તા નહીં પઢનારો માટે યથા અર્થેમ

અસન્ન જ્યારે આપણી માનદયસ્તી જરથોસ્તી દઝેન પુર અરપંદીમાં (Zenith) હતી, તે વખતે દરેક જણ મરદ કે ઓરત ફરજિઆતી પણ રાજપુશીથી અવસ્તા મોંહડે કરતાં હતાં. પણ પાછળથી જેમ કુદરતને કાયદે જમાનો ચાલતો આવ્યો, તેમ દઝેનમાં ‘તનજજુલ’ (યાને ‘ઉતરતાપણુ’ યાને પડતી) થતી આવી, જેનાં પરીણામે અવસ્તા માંથ્ર મોંહડે કરવાનો રીવાજ અને ફરજિયાત તુટતો ગયો.

આવો મામલો જોઈને, જેઓ અવસ્તા નહીં પઢતાં આવડતું હોય તેઓને માટે પાછળથી આપણાં દીનનાં દસ્તુરોએ ઉપર જણાવેલી મુકરર કીધેલી સંખ્યામાં “યથા,” “અર્થેમ” ભણવાનું ફરમાન દાખલ કર્યું છે. આ “યથા” “અર્થેમ” ની સંખ્યા દરેક ભણતરને લગતી અરપંદી ઉપરથી મુકરર કીધેલી હોવી જોઈએ, એમ અનુમાન ઉપરથી લાગે છે.

યક્-સદ-ઓ-યક્ ઇસ્મ્

૧૦૧ નામો.

(એરવદ ફીરોજ શાપુરજી મસાનીરાણી “પાજંદ-આફરીન-બા-માએની” માંથી ઉતારો કીધો છે.)

યજ્ઞસ્તેની ક્રીયામાં “વરસ” નામના પવિત્ર વરસ્યાના બાલ સાથની “હસ્ત” યાને આંઠ ધાતુની વીંટીથી પાણીની કુંડીમાં ચાલુ છગુઝવ કરતી વખતે જે તે પાક સાહેબના ૧૦૧ સે-ફાતી નામો બાજમાં યાદ કરવામાં આવે છે, તે નીચે મુજબ છે :

૧ ઇજ્ઞઃ^૧

૧. “યજ્ઞ” યાને એક તાન થવા લાયક; સેતાયશ કરવા લાયક

૨ હરવેસ્પ-તવાંન્^૨

૨. સર્વ-શક્તિમાન

૧ જુઓ. યજ્ઞસ્તે. હા ૧૬; ૧ “મહસ્તેમ “યજ્ઞસ્તેમ.”

જુરઓ ગાયા હા ૫૧; ૧૭ “ક્ષયાંસ”

૩. હરવેરપ-આ

ગાહ †

૪. હરવેરપ-ખુદા

૫. અબદહ

૬. અબી-અન્નમ

૭. ખુને-સ્તીહ

૮. ક્રાખતન-તેહ

૯. જમગ

૧૦. પરજતરહ

૧૧. તુમ-અકીક

૩. સર્વ-જાની

૪. સર્વનો સાહેબ

૫. શર્યાત વગરનો

૬. છેડા વગરનો

૭. સૃષ્ટિ રચનાનું મુળ

૮. બધાનો બહોળો
છેડો

૯. ખુન્નેર્ગ કારણ

૧૦. વધારે ખુલ્લું

૧૧. ખાલેસમાં ખાલેસ

† જુઓ વંદીદાદ ૧૬; ૨૦ “વીરપે—વી-
ઈવાઓ.”

ગાથા હા ૪૫; ૩ “વીદવાઓ.”

હા ૪૬; ૧૬ “બએદિશ્તો”

૧૨. અખરૂવંદ	૧૨ દંરેકથી અલગ
૧૩. પરૂવંદા	૧૩ બધાં સાથે સંબંધ
૧૪. અન્-અધ્યા- ફલ	૧૪ કાષ્ઠથી પામી શકાય નહી
૧૫. હુમ્-અધ્યા- ફલ	૧૫ બધાંને પામી જનાર
૧૬. આદરો	૧૬ સીધામાં સીધો; રાસ્તમાં રાસ્ત
૧૭ ગીરા .	૧૭ બધાંને પકડી રાખનાર
૧૮. અ-ચેમ	૧૮. સખખ વગરનો
૧૯. ચમના .	૧૯. સખખોનો સખખ
૨૦. સફના ^૧	૨૦. વૃદ્ધિ કરનાર
૨૧. અફજા	૨૧. જીઆદતી કરનાર

૧ જીઓ હોરમજદ. યશત, ફ. ૮ "દસેમો યત આહ
રપાનો."

૨૨. નાશા

૨૩. પરવરા^૧

૨૪. ઇયાનહ

૨૫. આઈન્-આ-
એનહ૨૬ અન્-અધ-
નહ૨૭. પ્રાશીદ્-તુમ^૨૨૮. મીનો-તુમ^૩

૨૯. વાસ્ના

૨૨ બધાંને સરખી
રીતે પહોંચનારો

૨૩ પોપણ કરનાર

૨૪ જોહાંનનો પાસ્યાન

૨૫ તરેહ તરહનો
નહી

૨૬ આકાર વગરનો

૨૭ દ્રઢમાં દ્રઢ

૨૮ સૌથી આણુદીઠ

૨૯. સર્વ-વ્યાપક

૧ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ૬. ૧૩ “આત નાંમ અહિ

૨ જુઓ યજશ્ને હા ૧; ૬. ૧ “પ્રઓજ્ઞીદ્-
શ્તહેચ.”૩ જુઓ હોરમજદ યશ્ત ૬. ૧૨ “મધન્યુશ્ચ
અહિ રપેન્તોતેમો.”

૩૦. હરવસ્તુમ^૧

૩૧. હુ-સેપાસ

૩૨. હર-હમીદ

૩૩. હર--નેક-
ફરેહ^૨

૩૪. બેશ-તરના^૩

૩૫. તરોનીશ

૩૬. અન-અઓ-
શક^૪

૩૭. ફરસક

૩૦ તમામમાં તમામ

૩૧. શુકરાના કરવા
લાયક

૩૨ તમામ બલો
ખવાસ

૩૩ તમામ બહુ
મુખારક નૂર

૩૪ દુઃખ દેફે કરનાર

૩૫ ગાલેબ

૩૬ અમર્ગ

૩૭ મુરાદ પાર પાડ-
નાર

૧ જુઓ હોરમજદ યસ્ત ફ. ૭ “પુખ્ત વીરુપ
ત્રોહ મજદ-દાત અપચિથ.”

૨ જુઓ હોરમજદ યસ્ત ફ. ૧૪ “વીરુપ
ખાથ નાંમ અક્ષિ.”

૩ જુઓ હોરમજદ યસ્ત ફ. ૧૪. “અએષો
તઉવાઓ નાંમ અક્ષિ.”

૩૮. પળેહહહહ

૩૯ ખવાકરૂ^૧

૪૦. અકપશીઆ-
એઆ

૪૧. અખરખ

૪૨. અ-સતોહ

૪૩. રખોહ

૪૪. વરૂન

૪૫. અ-કરેકહ^૨

૩૮ નેક ખસલત પેદા
કરનાર

૩૯ ધન્સાકથી મહેર-
ખાન

૪૦. મહેરખાન
ખખશનાર

૪૧. ઘણોજ લાવી
આપનાર

૪૨. આજેજ નહી
થાય તેવો

૪૩. સ્વતંત્ર;
ખેપરવાહ

૪૪. ખરાખીથી
ખચાવનાર

૪૫. નહી-ઠગનાર

૧ જુઓ ગાથા હા ૪૪; ૫ "હવાપાઓ."
૨ જુઓ હોરમનદ યશ્ત ૬.૧૪ 'અદવિશ
નાંમ અદિ"

૪૬. યે-ફરેફે^૧
 ૪૭. અ-દુર્મ
 ૪૮. કાંમે-રદ્^૨
 ૪૯. ફરમાન-કાંમ
 ૫૦ આએખ તન
 ૫૧. અ-ફરેમોશ^૩
 ૫૨. હુમારના^૪

૪૬ નહી-ઠગાનાર
 ૪૭ યેપણા વગરનો
 ૪૮ મુરાદનો સાહેબ
 ૪૯ મુરાદજ તેનો
 હોકમ
 ૫૦ વગર શરીકનો
 ૫૧ નહી-ભુલી જનાર
 ૫૨ હેસાબ—શુમાર
 કરનાર

- ૧ જુઓ હોરમજદ યસ્ત “વીદવિશ નાંમ અહિ.”
 ૨ જુઓ હોરમજદ યસ્ત ક. ૧૩ “ધસે-ક્ષત્રો નાંમ અહિ.”
 ૩ જુઓ ગાથા હા ૨૬; ૪ “મર્દાઓ સખારે મર્દિસ્તો.”
 જુઓ હોરમજદ યસ્ત ક. ૮ “ફશ-દસ હાત-મરેનિશ.” તથા ગાથા હા ૩૨;
 ૬ “હાતા-મરાને.”

૫૩. સનાએઆ^૧

૫૪. અ-તર્શ

૫૫. અ-ખીશ^૨

૫૬. અક્રાજદુમ

૫૭. હમ-ચુન^૩૫૮ મીનો-સ્તીહ
-ગર^૪૫૩ પીછાણુને લાયક;
પીછાણુ કરનાર

૫૪ વગર-ખીકનો

૫૫ દુઃખ યાને આ-
નર વગરનો

૫૬ ધણોજ ખુત્રંદ

૫૭ હમેશ એકજ
સરખો૫૮ અણુદીક રીતે
સૃષ્ટિ પેદા કરનાર

૧ જુઓ હોરમજદ યસ્ત, ફ. ૧૩ “જનાત
નામ અહિ.”

૨ જુઓ ફરવરદીન યસ્ત, ફ. ૩૪ “અત્મિ
શ્તાઓ તથા ગાયા ૨૯; ૩ “અ-હુવએષો.”
રામ યસ્ત ફ. ૪૭ “અએષો-તરે.”

૩ જુઓ ગાયા હા ૩૧; ૭ નુરેમચિત અહુરા
હામે.

૪. જુઓ વીરપરદ ૨; ૪ “મધન્યયાઓ
સ્તોધશં અહુમ્ય રતુમ્ય.”

૫૯. અ-મીનો-ગર

૬૦. મીનો-નહુ

૬૧. આદર-આદ-
ગર

૬૨. આદર--નમ-
ગર

૬૩. આદ-આદર-
ગર

૬૪. આદ-નમ-
ગર

૬૫. આદ-ગેલ-
ગર

૬૬. આદ-ગેરંદ-તુમ

૫૯ ધણોજ મીનોઈ
પેદા કરનાર

૬૦ મીનોઈમાં
છુપાયલો

૬૧ આતશનો 'આદ'
યાને હવા કરના

૬૨ આતશનો 'આ
બ' યાને પાણી
કરનાર

૬૩ 'આદ' યાને હ-
વાનો આતશ
કરનાર

૬૪ 'આદ' યાને હ
વાનો 'આબ'
કરનાર

૬૫ 'આદ' યાને હ-
વાની આક ક-
રનાર

૬૬ 'આદ' યાને હ
વાની ગીરદ કર-
નાર

૬૭. આદર-કીખ-
રીત-તુમ

૬૭ આતશનો જાનો-
હીર કરનાર

૬૮. બાદ-ગર-મએ

૬૮ દરેક ગમ “ખાડ”
કરનાર

૬૯. આખ-તુમ

૬૯ સૌથી ધણા પા-
ણીને પેદા કરનાર

૭૦. ગેલ્-આદર-
ગર

૭૦ ખાકનો આતશ
કરનાર

૭૧. ગેલ્-વાદ-
ગર

૭૧ ખાકનો “બાદ”
કરનાર

૭૨ ગેલ્-નમ-
ગર

૭૨ ખાકનો “આખ”
કરનાર

૭૩ ગર-ગર

૭૩ કારીગરનો
કારીગર

૭૪.	ગર્-ઓ-ગર્	૭૪	*	*	*
૭૫.	ગર્-આ-ગર્	૭૫	*	*	*
૭૬.	ગર્-આ-ગર્	૭૬	*	*	*
	-ગર્				
૭૭.	અ-ગર્-આ.	૭૭	*	*	*
	-ગર્				
૭૮.	અ-ગર્-આ	૭૮	*	*	*
	-ગર્-ગર્				.

*** આ શબ્દોનો અર્થ ભાષા-શાસ્ત્રને આધારે સંતોષકારક રીતે સમજ પડતો નથી, તેથી એ શબ્દોના અર્થ હાં આપવામાં આવ્યા નથી. “ગર્” શબ્દ એ નાંભોમાં જે જુદી જુદી રીતે એકથી વધુ વાર આવે છે તે ઉપરથી “કારીગરી” યા “પેદા કરવાની શક્તિ” ને જાગતાજ એ ઇસ્મો હોવા જોઈએ. ખીજા કેતાબોમાં આ પ્રમાણે અર્થો મળે છે:

૭૪. મુરાદ બખ્શનાર

૭૫. ઇન્સાનનો પેદા કરનાર

૭૬. તમામ પેદાંયશ પેદા કરનાર

૭૭. ચારે અનાસરોને પેદા કરનાર

૭૮. સેતારાઓના અરકાનનો પેદા કરનાર

૭૯. અ-ગુમાંન^૧

૮૦. અ-જમાન્

૮૧. અ-ખુઆન્^૨

૮૨. આમશત

૮૩. ફશુતના^૩

૮૪. પદમાની

૮૫. ફીરોજગર

૮૬. ખુદાવંદ

૭૯. બેશક

૮૦. જમાના વગરનો

૮૧. ઉંઘ વગરનો

૮૨. હુશીઆર

૮૩. હમેશાં પાસ્માન
વૃદ્ધિ કરનાર૮૪. “પદમાન” યાને
મીઝન રાખનાર

૮૫. ફતેહમંદ

૮૬ સૃષ્ટિનો સાહેબ
માલેક

૧ જુઓ ગાયા ૩૬; ૨ “અદ્વાઓ.”

૨ જુઓ વંદીદાદ ૧૯; ૨૦ “અખખૂનો
અહિ અખખૂહો તૂમ્ યો અહુરો મજદાઓ.”૩ જુઓ હોરમજદ યસ્ત ૬. ૧૩ “ફુખાઓ
નાંમ અહિ.”

૮૭. અહુર-મજ્દ^૧

૮૮. અખરીન્-
કોહુન-તવાન્

૮૯. અખરીન્-નો-
તવાન્

૯૦ વસ્પાન્

૯૧ વસ્પાર્

૯૨ ખાધર્

૮૭ મહાગ્રાની સાહેબ

૮૮ પેદાયશોની અસ-
હ્યાત જળવવાની
શક્તિમાં સૌથી
આલા દરજ્જાનો

૮૯ પેદાયશોને નવી
જનાવવાની શક્તિ
માં સૌથી આગ્રા
દરજ્જાનો

૯૦ તમામ પેદાયશને
પહોંચી વળનાર

૯૧ તમામ લાવી
આપનાર અને
પહોંચાડનાર

૯૨ મહેરબાન

૧ જુઓ હોરમજ્દ યસ્ત ક. ૧ “પેરેસત
નરથુરો અહુરેમ મજ્દાંમ્; અહુરમજ્દ.”

૨ જુઓ કવરદીન યસ્ત ક. ૩૨ “ખાધરાઓ.”

૯૩ અહુ^૧૯૪ અવપ્રશીદાર^૨૯૫ દાદાર^૩૯૬ રયોમંદ^૪૯૭ ખોરેહોમંદ^૫

૯૩ હસ્તીનો સાહેબ

૯૪ માશી બપ્પશનાર

૯૫ ધન્સાશી પેદા

કરનાર

૯૬ “રયો” યાને

ઝળકાટથી ભરપુર

૯૭ “ખોરેહ” યાને

પ્રકાશથી ભરપુર

૧ જુઓ વીરપરદ ૨; ૭ “હવો જ અસ્તિ
અહુમ્મ્ય રતુમ્ય યો અહુરો મજ્દાઓ.”

૨ જુઓ ગાયા ૩૧; ૧૦ “બશૂતા.”

૩ જુઓ હોરમજ્દ યરત. ૬. ૧. “હાતરે ગયો-
યનાંમ અસ્તવધતિનામ.”

૪ જુઓ હોરમજ્દ યરત ૬. ૨૨ “રયોબંતેમ.”

૫ જુઓ હોરમજ્દ યરત ૬. ૨૨. “ખોરેનંધુઉ-
હંતેમ.”

૯૮ દાવર

૯૯ કેરુકેગર

૧૦૦ બોખ્તાર^૧

૧૦૧ ક્રશ-ગર^૨

૯૮ રાસ્ત ઇન્સાફ
આપનાર

૯૯ સવાખનો સાહેબ

૧૦૦ “નાજી” યાને
વૃદ્ધિને લગતો
છુટકારો કરનાર

૧૦૧ “ક્રષોગર્દ” યાને
ઉરવનની વૃદ્ધિથી
તરોતાજી લાવ
નાર

૧ જુઓ રામ. યસ્ત ફ. ૪૭ “બુખ્તશ નાંમ
અહિ.”

તથા વીસ્પરદ ૭; ૩ “તન્વો બુખ્તારેમ.”

૨ જુઓ બેહેરામ યસ્ત ફ. ૨૮ “ક્રષોગર્દેમ”

અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

નોંધ: જરથોશ્તી ઇલમે ક્લૂમ એક સાયન્સ
મીસાલ છે, જેમાં તેના પોતીકા ખાસ લોગતો
(Technical terms) આવવા જોઈએ.

હવે, જે ખાસ શબ્દો યા લોગતો આ કેતા-
બમાં જોજોગ વાપરવામાં આવ્યા છે તેનો અર્થ
બનતાં સુધી એકવાર ઓછામાં ઓછો તેની
લાયક જગ્યાએ આપવામાં આવ્યો છે. પણ કેતા-
બમાં દરેક વખતે એકના એક લોગતનો અર્થ
આપવામાં આવે તો તે કંટાળા ભરેલું થવા
ઉપરાંત આ કેતાબનું કદ અસાધારણ રીતે
વધારી મુકે અને તેનાં પ્રમાણમાં વધુ કીમત
રાખવી પડે. તેટલા માટે, આ કેતાબને છોડે
બધા ખાસ લોગતો અને મુશ્કેલ શબ્દોનો સંગ્રહ
કરી ફરહંગ રૂપે આને ડીક્શનરી એટલે શબ્દ-કોશ
રૂપે ગુજરાતી બારાબરીના સીલસીલામાં ગ્રાહ-

૯૫૪ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

વીને અત્રે આપવામાં આવ્યો છે. વળી, આ ફરહંગને વધુ ઉપયોગી બનાવવા માટે, તેની અંદર દરેક શબ્દ આ કેતાબનાં ક્યાં પાનાંમાં આછાંમાં આછો એક વાર આવ્યો છે તે પાનું તે શબ્દની સામે બતાવવામાં આવ્યું છે, જેથી તે પાનાંમાં તે શબ્દ કેવી રીતે વપરાયો છે તે શોધી કાઢવાનું બની શકે. એટલા માટેજ, આ ફરહંગને “અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ” એવે નામે ઓળખવામાં આવી છે.

એકી વખતે ઉંડા અભ્યાસીઓ તથા સાધારણ વાંચનારાઓને આ “અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ” કીમતી થઈ પડે, એવી મતલબથી તેમાં શબ્દો સુંદી કાઢી સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે, કારણકે જે શબ્દો અવસ્તા-પહેલવી-પાજંદ-ફારસીના અભ્યાસીને તદ્દન સેહેલ લાગે તેજ શબ્દો સાધારણ વાંચનારને બહુ મુશ્કેલ માલુમ પડે એ દેખઇતું છે. •

વળી આ “અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ” ખાસ લોગતોના અર્થ આપવા ઉપરાંત,

એકજ બાબદ જુદાં જુદાં પાનાંઓમાં વેરવીએર થઇને પડેલી હોય તેને સામટી વાંચી તેનો સામટો ખ્યાલ લેવા માટે બહુ ઉપયોગી થઇ પડશે. જેઓ આ કેતાબ વાંચવાનું શરૂ કરે તેઓ જો આ “ફરહંગ” પહેલાં વાંચી, તેમાંના શબ્દો ગોખવાની કોશિશ કરશે, તો આ કેતાબમાંની બાબદો સમજવામાં ઘણી સવળતા થશે.

છેલ્લે, આ ફરહંગ આ ખોરદેહ અવસ્થાની કેતાબ વાંચવામાં મદદગાર થવા ઉપરાંત જરૂર થાસ્તી ઇલ્મે ક્શ્નૂમને લગતી બીજી કેતાબોમાં આવતા એવાજ ખાસ લોગતીક શબ્દોને ઝડપથી ઉકેલાવી સમજવા માટે એક અળગ સ્વતંત્ર “ક્શ્નૂમ-ફરહંગ” (Khshnoom Vocabulary) તરીકે બહુ ઉપયોગી સાંધન થઇ પડશે, અને ભવિષ્યમાં એક અખંડ “ક્શ્નૂમ-ફરહંગ” પ્રગટ કરાવવામાં આવી કોશિશ દોરવશે.

હેઠળ શબ્દો સામે જે જે પાનાં બતાવવામાં આવ્યાં છે તે આ ખોરદેહ અવસ્થાનાં

૯૫૬ અનુક્રમણિકા સાથની ફરહંગ.

પાનાં સમજવાં. જ્યાં પાનાં વચ્ચે આવી રીત-
નો કાપો હોય (૫૫૫-૬૦) તે તેનો મીનીંગ
એમ થાય છે કે ૫૫૫ થી ૫૬૦ પાનાં સુધીમાં
તે જોલ યા બાબદ સમજાવેલાં છે.

કેતાબની શરૂઆતમાં નજર-નામેહ તથા
એપ્તેદા યાને દીબાત્યાનાં પાનાંને ખાસ કેતાબ-
નાં પાનાંથી અળગ નંબર આપેલાં હોવાથી,
ફરહંગમાં નજર-નામેહ તથા એપ્તેદાનાં પાનાં
દેખાડવા માટે તેની આગમચ આવી યોગરી x
મુકવામાં આવી છે, તે નોંધવું.

અધપી, મેહુરે=ખોરેહ; દરેક શખ્સ તેમજ ચીજની
લગોલગ નજદીક કાર્ય કરતી પોતપોતીકી ૩૨;
આણદીઠ પ્રવાહરૂપી વાતાવરણ... ૫૯૪-૯૫

અધપીની કીયાઓ=હુશ્મોરદી યાને સાધારણ કીયા-
ઓ, જે ગુજરેલાંના ખેશીઓએ પોતપોતીકાં ૫૮૦;
વસ્વાટનાં મકાનમાંજ કરવી બેઠાએ ... ૫૯૩

અધવિશ્વેશ્વરની મેહુરેતો ખરો વખત ... ૮૫૦

તથા બુઓ
શુદ્ધી-પત્ર.

અકલે-ફક્લી=સ્વૃણ દુન્યવી જ્ઞાન (Exoteric
knowledge) ... ૭૨૨

અકલે-સલીમ=સુદ્ધ જ્ઞાન (Esoteric knowledge)...	પાનું.
અકવાલો=સાબેત વચનો અને કોલ, જે કદી ખોટાં પડતાં નથી	૭૨૨
અકો-મનો=કુદરતથી ઉલટા ખોટા વિચારો. એનાથી ઉલટો શબ્દ 'વોહુ-મનો' છે. (બુએ આ ફરહંગમાં "વ")	૭૧
અખતર=ગૃહો અને તેઓના યોગાયોગથી મળતી અસરો, જે હમેશાં 'અસરે રોશની' ની હોય છે...	૭૦૯
અખ્યાલું ભરવાની અસલ મતલબ ...	૬૮૩-૮૪
અઝદ=માનવીનાં અંધારણના નવ વિભાગોમાંનો એક, જે "રોગાની શરીર" કહેવાય છે	૩૭૦
	૫૫૪; ૫૫૮

પાનું.
૫૦૮

અઝાદી=વધતો
અદગરી-દગરી=અણદીર. અરવાહી આલમમાં આવેલા
મેહેરના સાત વિભાગોમાંનો એક, જ્યાંથી
હવાનું દબાણ પહેલવહેલું શરૂ થાય છે ...
અનફરીબ=લગભગ
અનજુમન=કાદખી ખેડા ક ગમગીનીની મીજલસ;
કાદખી મંડળ; વળી કાદખી મીજલસમાં
ખેડીઓ દોસ્ત-આસ્નાવો ઉપરાંત તદ્દન બહા-
રના નહીં ઓળખીતા હમદીનો હાજર હોય છે
તેવા હમદીનોતેખી અનજુમન કહેવામાં આવે છે.
અનાસરોનાં નામ, ચાર

૬૯૨
૬૯૨

૬૩૨;
૬૪૩
૬૯૦

અનાસરી કુરેશ યાને વિભાગો	પાનું: ૭૨૯
અનુશેષ-રૂહાનો=ગુજરેલાં ઉરવાનો. એનાથી ઉલટો શબ્દ 'જન્દેહ-રૂહાનો' યાને "જીવતાંઓના ઉરવાનો" છે	૪૮૩
અપાખતરે યા અવાખતરે=મરણ પછી દુઝબી ઉર- વાનોને મુકામ કરવાનું અણદીઠ આલમનું	૬૩૯;
મરકજ.	૭૩૦
એ મરકજ ઉત્તરમાં આવેલું હોવાથી, ઉત્તર દીશાનેબી 'અપાખતર' કહી છે	૬૮૨-૮૪
અખખરો=કાદબી ચીજમાંથી નીકળતા બાફ	૬૯૧
અરમેશત-ગાહી=દક્ષતાવાલી યા મુવાવડી ઓરતોને માટે બનાવેલી એલાહીદી જગ્યા	૫૪૯

અરવાહી આલમના ચાર આતશો	પાનું.
અરવાહી આલમનાં મરફતોની ટીપ	૭૨૬
અર્ધીએહુશત યશત	૭૨૭-૩૦.
અલ્લામત=ચીન્હ	૭૫૬
અવસ્તા માંથ્ર ક્યારે નહીં ભણાય	૫૬૫
અવસ્તા માંથ્ર મોંહુડ કરવાનો કાયદો	૮૪૯-૮૫૨
અવસ્તા હુરફે ઉફલાવીને અંદગી કરવાના કાયદો	૯૩૬
અવાવ=અસ્વચ્છ	૧૧૪.
અશોધની શક્તી આપણી અંદર કાંય ખીલવવી	
એદએ ? ૪૩૫-૩૭

અપચ્ચેનાંમ ફવષીનાંમ તથા અપાડિનાંમ ફવષી- નાંમ વચ્ચેનો તફાવત	૪૮૩
અસપંદી=સુદ્ધમ ખાતેની ચીજોનું માપ	૪૭૭;
અસફલ=હલકા; ઉતરતો	૫૦૩
અસમે-ખાઓ અષ્નો-ખાઓ એરેન્નેદશ-ખાઓ અપહુ-ખાઓ	૬૨૭
અસરે-તારીછી=ગનામીનોને લગતી, મીનોઈ થટીને લગતી, સ્ત્રુગપણાં તરફ થસડનારી અસરો ...	૬૭૦- ૬૭૩
	૪૭૭;
	૪૯૬;
	૫૫૨

પાનું.

અસરે-રોશની=રૂપેના મીનોને લગતી, મીનોષ્ટ વૃદ્ધિને

લગતી ઉંચ અસરો ૪૯૬

અહુ=કુદરતમાં શું ખરેખર પડેલું છે તે પામવાનો ૫૦૭;

ખરો અંતઃકરણનો સ્વભાવ ... ૮૧૧

અહુનવદ ગાથાની ગેહસારણાં તરીકેની ખુબી ... ૮૦૩-૦૪

અહુનવદ ગાથા ભર્ણવામાં લેવાની સંભાળ ... ૮૦૩-૦૫

અહુનવરનો નાદ x ૧૩.

અહુમ મર્ષીમ=માનવીને માટે મુકરર થયેલો ‘અહુ’. ૭૦૯

(“અહુ” ના અર્થ માટે જુઓ ઉપર.)

પાનું.

આ :

આદિન=મુકામ ૫૦૮

આતરેવખશ=યોજદાથેગરના આઠ મરતખામાંનો એક. ૩૬૮

આતશએહિરામ અનાવતાં ૧૫ ધંધાદારીઓનાં આતશો

લેવાની મતલબ... ... ૯૧૯-

૯૨૯

આતશએહિરામની માચી, નવ કટકાની ક્યારે ને

સાત કટકાની ક્યારે? ૯૨૬

આતશએહિરામ ખોટું મસાનનો આતશ ક્યારે

લેવાય અને નસાનો આતશ ક્યારે? ... ૯૨૬-૨૭

પાનું.

આતશબેહરામ માટે કુદરતી વીજળીનો આતશ

કેમ અસલ ઉતારતા હતા અને હાલમાં કેમ

લેવાય છે? ૯૨૫-૨૭

આંતશે-આદરોનું=દરેમેહેર યાને અચ્ચારીને લગતો

. . પરહાયલો આતશ ૧૭૩

આતશે-દાદગાહુ=ધેરનો કુટુંબી જળવેલો આતશ...

૧૭૩; ૭૯૩

આતશે-વરાહુરોનું=આતશબેહરામ માટે ખરો અસલ

શુદ્ધ શબ્દ ૧૭૩

આતશેનાં નામ, તથા કાર્ય, કુદરતમાં પડેલા સોળ. ૬૬૪-૬૫;

૯૧૪-૯૨૦

(૧) આદર શબ્દોનાં	પાનું.
(૨) આશો અહુરહે મજદાઓ પુષ્પ	૯૧૪
(૩) આદર બેરેન્જ-સવંઘલ	૯૧૪, ૯૨૫
(૪) આદર ખુરદાદ	૯૧૪; ૯૨૦
(૫) આદર કોબા	૯૧૪-૧૫; ૯૨૦; ૯૨૧; ૯૨૩
(૬) આદર ગીશસ્પ	૯૧૫; ૯૨૪
	૯૧૫; ૯૨૨

(૧૭) આંદર બુંદબુંદમેહર	પાનું. ૯૧૬;
(૮) આંદર મીનો ફરકો	૯૨૧; ૯૨૩; ૯૨૪.
(૧૯) આંદર વાજશત	૯૩૧; ૯૨૫ ૯૧૬; ૯૨૧; ૯૨૫ ૯૧૬; ૯૧૬; ૯૨૫
(૧૦) આંદર ઉર્વાજશત	૯૦૬; ૯૧૭; ૯૨૦.
(૧૧) આંદર રૂપેનીશત	૯૦૬; ૯૧૭; ૯૨૧

(૧૨) આતર વોહુ-ક્યાંન

પાનું:
૮૦૯;

... ..

(૧૩) આતર દારા

૯૧૭

... ..

(૧૪) આતર નૈરયોસંઘહુ

૯૧૮

... ..

(૧૫) આદર ખોરેહુ

૯૧૮

... ..

(૧૬) આદર કાહુ ...

૯૧૮

... ..

આક્રીન-ઈ-હુફત અમશારપંદ

૭૬૫

... ..

આખ=પાણી

૪૮૧

... ..

આખે-ઝર=(Lid) સોનાને મુળનું પાણી; ગઓ-

૬૯;

મએઝ યાને ગાયનો તરો

૧૧૨

... ..

આભે-રવા=વહેતા ઝરાનું પાણી	પાનુ. ૨૧૯;
આદરબાદ મારેસ્પંદ	૪૮૨ x ૧૬;
૩૩૮; ૩૩૯; ૩૪૩; ૩૭૧; ૩૭૩; ૮૪૪-૪૬				
આભેદ=અશોધમાં આગલ વધેલા પરહેજગાર શખ્સો.				૩૩૯
આમ લોકો=સાધારણ લોકો	૫૭
આમેલ=અમલ્યાતમાં પુરા	x ૬
આરમછતી=સ્પેન્દારમદ અમેશાસ્પંદની શક્તિ, જે				૫૪૮-
જમીન ઉપર મવજ્જન છે	૫૫૧.
આલમેની વીગત, ચાર	૭૨૬-૩૦
આલેમ=વહમ્યતમાં પુરા...	x ૬

પાનું.

આવરદાદ-સાત-ગાહ=દર ચાર વરસે જદા ગાથા	
તરીકે ઉમેરવાનો કમીઆનો વધારાનો દીવસ	
(Zoroastrian leap-year day) ...	૯૦૫;
	૯૦૬-૯૦૭
આવરદાદ-સાત-ગાહ અને અમરદાદ સાત, એ	
એ સદંતર જુદા તેહવારો ૯૧૧-૧૨
આવરદાદ-સાત-ગાહની બચી રહેલી ફનુમન...	૯૦૭-
	૯૧૨
આસ્નાતર=યોજદાથેગરનો એક મરતઓ	... ૩૬૮
આસ્ને-ખેરદ=અતી અંતર-અક્ષત ...	૬૪૫
આસ્ને-વીર=ઉંચમાં ઉંચ અક્ષતની ગતી, જે ફક્ત x ૩;	
વખશીરે વખશીરાંન સાહેબ ધરાવે છે...	૫૬૬; ૬૮૭

આસ્માની-સુલતાની=ફરતી તેમજ રોજ તરફથી	યાનું.
આવતી આફતો...	૬૩૭.
આહન-ગરે=લુહાર	૬૨૨
ઘત્તેસાંમ=ખુઆબ-આઝી; ઉંઘમાં ગોસલ થવું તે...	૧૦૬
ઘત્તેસાલ=Centripetal force: મધ્ય બીંદુ તરફ ખેંચાવાનો કાયદો. એનાથી ઉલટો શબ્દ 'મન્ફેસાલ' (Centrifugal force) યાને મધ્યબીંદુથી દુર ફેંકાઈ જવાનો કાયદો છે ...	૬૯૧.
ઘન્ઝાલ=Discharge ધાત જવી	૫૬૦
ઘન્તેહા=છેડો	૮૭૪

ધ :

પાનું:					
૫૦૮	મન્ફ્રાલિ=અસર; પરીણામ...
૫૦૬	મન્કાન-દરે-નફેસ=અછલની એક ગતી
૬૬૩	મદમે-ખાસ્તરે=જરથોસ્તી દએનની વીજળી અને મેન્નેટીઝમની વિદ્યા
૯૬	મદમ્યત=ખરૂં જ્ઞાન Science...
૯૩૭	મસ્મ, ૧૦૧=તે સાહેબના ૧૦૬ સેફાતી બુલંદ નામો...

ઉ:

૨૨	ઉઝદાઓ=Ferment; ખમીરની માફક ઉભાણોનો જ્ઞેશ થવો તે
૩૪	ઉતયુધતી=ખંરી આસ્થા, જનફેશાની
૬૯૧	ઉપધરી-દખચુ=મેહેરના સાત દખચુમાંનો એક

ઉરમત=કામ	પાનું.
ઉરવનની ંંગી	૭૬
ઉરવનની વૃદ્ધીની નેમની તરીકત, મારેકત, હકીકત	૮૧૨
તથા વેહદાન્યત...	x૩૦-૩૧
ઉરવાન=આત્મા	૫૫૬
ઉરવાનની પતેત ક્યારે થાય અને ક્યારે નંહી ?	૩૬૭-૬૮
“ઉરવાનના ગુજરવા બાદ પહેલા ચાર દીવસ- ની કીયાઓ: પાદ-રૂઝ યાતે ઉઠમણાંની					
મહાન કીયા” નામનું ચોપાન્યું	૬૨૧
ઉરવાનના ભાનની થતી જુદી જુદી હાલત, મરણ	૩૭૧-
પછી	૩૭૨

પાનું.			
૫૯૩	ઉરવીસ-ગાહ=પાવમેહેલ કે જ્યાં ઇજરને વંદીદાદ		
૪૯૬	વીગેરે ક્રીયાઓ થાય છે તે જગ્યા ...		
૫૧૬;	ઉર=ઉરવાનની શક્તીઓનું ખીલનું તે... ..		
૭૦૮	ઉલ-વુળુખ=ફદરતેના અચુક કાયદો		
x ૬	ઉમુદ્યાતી સરશોક=ખરે અંદરખાનેનો અસલ ગુણ.		
૭૦; ૭૬	ઉમુલ=મુળ... ..		
૫૯૩-૯૪	ઉમુલ ઉમુલ તરફ ખેંચાવાનો કાયદો		
૫૫૨;	ઉશ્તાન=આતેની સજ્જવન-શક્તિ		
૫૫૫			

ઉશાહીન ગેહમાં કયે વખતે આમ-લોકાથી અંદગી
મુદલ નહીં થાય? ૮૫૦-૫૧

પાનું.

એ:

એકતાન થનું=ચળ થનું (En Rapport)	...	૫૬૮
એજાજત=પરવાનગી	x ૭
એજાજત=ઉરવાનની. ઉપર પડતો અંધકારનો પડદો,		
જેને લીધે ઉરવાન પોતાનું. અસંજ્ઞા ભાન		
..... ખોલી દેછે	...	૬૧૬
એજતેક્કા=શરૂઆત; દીઆચો	x ૬; ૮૭૪

ઓ:

ઓદાન=માતાનાં ગર્ભસ્થાનમાં રહેતો અધ્યાત્મ પોપણ		
આપેતો રસ	૫૮૫

પાનું.

ક :

કંગદજી=અણદીઠ આલમમાં દોજખી ઉરવાનોને માટે

થોભવાનું મુકામ

કતે થવું=કપાઈ જવું ૭૩૦

કંથા=આતશે-વરાહરાંન માટે જે એ ઝાડોનાં લાકડાં

... .. ૬૩

કદમ=ચોકસ રીતીથી લીધેલું અંતરનું માપ, જે

આતશ લેવાય છે તેમાંનું એક ઝાડ ૯૧૪

કદીમ=હમેશનાં કામમ મુંબઈમાં સરાસર ૩૫૧ રીટનું થવા ખય છે. ૪૬-૪૭

કળીસા કરવાની અસલી ધરાની રીતી ૫૫૫

... .. ૯૦૬-

... .. ૯૧૩

કમાલ્યત તોરપર=સંપૂર્ણ હાલતમાં: પ્રેરેપરી અસ્પં- દીમાં યાને પ્રમાણમાં	પાનું: ૭૧૮:
કયવાની=કયવાન યાને શનીને લગતી... ..	૬૨૮
કરાહિત=લઅઅ સાંચતો દમ્સો યાને ઉચ્ચાર	૫૧૩
કરાહિત, જીદી જીદી ગહમાં જીદી જીદી...	૮૪૬
	x ૧૩:
	૮૪૭-૪૮
કલાલખાનું=દાહ ગાળવાની ભદ્રી	૬૨૨
કશ=કીયાકામ વખતે લોખંડના ખીલા વહે યા ખીજ રીતે માંત્ર ભણીને જમીનપર ફેંડાળું બના- વવું તે	૧૨૬
કામયાખ=ભાગ્યશાળી	x ૧૨

પાનું.

૩૭૬

૭૩૧

૭૩૧

૯૨૧

૯૩૧-

૯૩૨

કારદાની=હંગીમાં વીચારે-વાચા-કમ થા ઉભું થયલું

ચરીત્ર

કારે-રવાઇ=કારોઆર

કારે-ખેરદ="અહમન સાની" નામની ફરતી શક્તી

કુ જે અરવાહી તથા જરમાની આલમોનાં

ફરતી કારોઆર માટે 'મીસ્વાને-ગાતુએ-

અવલ' ઉપર મવક્કલ થયલી છે

કુએગર=કુલાર

કુન્યત=તરીકત પ્રમાણે ચાલો ઉરવાનો ફરદતમાં જે

ખાસ, કારદાની તોંધાવી જાય અને ફરદતમાં

વધી કરી જાય તેવી કારદાનીની યાદગારીમાં

કુંદખી ઉતરી આવેલો મુનફેલ યાને ઉંચ એલકાખ.

કુન્યતનો અસલ કાયદો

પાનું.
૯૩૧-

કુરરાના નામ, ચાર સૂક્ષ્મ અનાસરી

કુવતે-પન્ન-ધ-અરવીકશ-ધ-અહરી યાને પાંચ

૯૩૨

૭૨૯.

અહરી ધંદ્રીઓ :

(૧) કુવતે-આસેરત=જોવાની શક્તી...

૫૬૧

(૨) કુવતે-સામેઅત=સાંભળવાની શક્તી

૫૬૧

(૩) કુવતે-શાસ્ત્રમત=સુંઘવાની શક્તી

૫૬૧

(૪) કુવતે-આયકત=ચાખવાની શક્તી

૫૬૧

(૫) કુવતે-લામીસત=પશ નથા લાગણીની

શક્તી...

૫૬૧

પાનું :

કુવતે-પન્જ-ઇ-ઝરવીકશ-ઇ-આતેની યાતે ભેખંની

પાંચ શક્તીઓનાં નામ :

(૧) કુવતે-હીરસેએ-મુશતરીક=ઝેહેનની શક્તી

૫૬૩;

૭૧૬

(૨) કુવતે-હીરસેએ-મુતહામા=પહેલા

૫૬૩;

ખ્યાલમાં લેવાની શક્તી

૭૧૬

(૩) કુવતે-હીરસેએ-મુતખયલા=અનુમાન

૫૬૩;

દોડાવવાની શક્તી

૬૧૭

(૪) કુવતે-હીરસેએ-મુતહાફેઝા=યાદદાસ્ત

૫૬૩;

શક્તી

૭૧૭

(૫) કુવતે-હીરસેએ-મુતશરેફા=બ્ર ૬-બ-	પાનું:
બ્ર ૬ રોશન થવાની શક્તી...	૫૬૪;
...	૭૧૮ થી.
...	૭૨૩
કુશાદિ=પ્રગટ (એનાથી ઉલટો શબ્દ 'બીસ્તા' છે).	x ૯;

૨૨-૨૩; ૧૩૩

કુવતોનો અનુક્રમ, જમીનની અંદર રહેલાં

ચાર:

(૧) કુવતે-ગાજ્યા=ઉગવાની શક્તી ...	૫૫૦
(૨) કુવતે-નામ્યા=વધવાની શક્તી ...	૫૫૦
(૩) કુવતે-મુસલ્વર્યા=આકાર પકડવાની શક્તી ...	૫૫૦

પાનું.

(૪) કુવતે-મુવલદીયા=મવાદ થાને અંદરેતો

માવો બાંધવાની શક્તી

૫૫૦

કુવતેતો અનુક્રમ, માનવીની વૃદ્ધિમાં ખીલતાં

(અસલ દલિમ્યતનાં મરકજ્જે) :

(૧) કુવતે-તની=શારીરીક બળ

૫૧૬

(૨) કુવતે-હમખીશી=પોતાનાં

ખેશીઓને મદદગાર થઈ પડવાની શક્તી...

૫૧૬

(૩) કુવતે-એખલાફી=ઉંચ નૈતીક બળ

૫૧૬

(૪) કુવતે-ઝમીરી=ઉંચ મગજ-શક્તી જે અશો-

દથી ખીલે છે

૫૧૬

(૫) કુચતે-કુહાંની=આત્મીક	યાને. ઉરવાનની	યાનું.
શક્તીઓની ખીલવણી	...	પદ્મં.
કેમના મજદાના એક વાન્યની તાવીલ	...	૭૪૦-૫૫
કેરદાર, જાહુરી=ખોરેહ	...	૬૪૫
કેરદાર, આતેની=અર્જુદીહ આલમમાં અહીંની દરેક	...	૬૪૫:
શખ્સની કારદાનીથી ઉભી થતી સુદમ કરે	...	૬૮૦.
દાર, જે મરણ પછી આવી મળે છું	...	૭૨૮:
કેયરો, શશ=અર્જુદીહ આલમમાં આવેલા છ આતેની	...	૮૮૬.
ગોળાઓ
કેશશ=માંગતું લેણું અદા કરવાનો કાયદો, જેને	...	૩૭૩
અવસ્તામાં 'પદ્મયોગેત' કહેલો છું

પાનું.

કેશાશી અસરો=કેશાશના ફરતી કાયદે દરેક ફાર-

દાનીની આવતી અસરો ... ૭૦૪

કેહરુપ=સૂક્ષ્મ આતેની શરીર ... x ૪૦;

x ૪૭; ૩૭૪; ૫૫૫

કેહરુપ, તેવીષી, ઉશ્તાન, ઉરવાન, તથા અઘો-

દાંગ—અ વીભાગો આ અનુક્રમે આવવાનું

ફારણું ... ૮૭૬

કેહરુપની સરખામણી, સેનઝીટીવ પ્લેટ સાથે ... x ૪૭

પાનું.

ખ :

ખનીરથ ખામી=આ આખી પૃથ્વી ; જીરમાની આલમ	૬૮૮
ખરતા તારા ખાએ આજની સાયન્સ અને કનમની	
સમજણ વચ્ચે ફરક	૬૮૯-૨૯
ખરતા તારા તે કોઈ સેતારાઓ નથી. ...	૬૮૯-૨૯
ખરફૂલી તેવીધી=ખીજાંને નુકસાન કરી પોતાના	
લાલ જોવાની ઇચ્છા-વાસ્તા. (એનાથી ઉલટા	
શબ્દ “ગોસ્પંદી તેવીધી” છે) ...	૬૭૯
ખરેનંદાહુ=ખોરહ માટે અવસ્તાનો શબ્દ ...	૪૮૧.
ખાઓ=ધર્મનાં મુળ પાયાઓ જે ચાર છે ...	૬૭૦-
	૬૭૩

આસ્તર=વીજળીક શક્તી, જે ધલ્લે દ્વન્ન પ્રમાણે	પાનું:
અર્ધી મળીને ૮૧ જતની છે (Electricity & magnetism)	૭૦;
ખાસ વર્ગ=તરીકતો પાળનારા આબેદો તથા ક્રીયા-કામ કરનારાઓ. (એનાથી ઉલટો શબ્દ “આમ-વર્ગ” એટલે “સાધારણ લોકો” છે.)	૬૬૦;
ખીશકારી=કુદરતે તેમી આપેલું કાર્ય (Function).	૬૬૩
ખુઆન=સ્ટેન્ડ (Stand)	૭૫
ખુઆખ-ખાઝી=ધતેલાંમ; ઉંધમાં ગોસલ થવું તે;	૪૮૧
શયતાન-ખાઝી	૫૩૨
ખુન=લોહી	૧૧૯
	૬૯૯

એશતકાર=છટિ પકાવનાર...	પાનું.
એરદાદ યશત	૬૨૧
એરેહ, કેહર્થ અને ઉરવાનની ત્રગડી વચ્ચે	૭૫૫
નીકટ સંબંધ
	X ૩૮;
	X ૪૦; X ૪૬-૪૯

ગ :

ગએથા=શરીરના અંદરના બધા અવયવો	૫૫૪;
ગએથાની તાવીસ, અશોધના હાડમંદ...	૬૯૭
	૭૪૨ થી
	૭૫૫.
ગએથા-ફોદો=પાણીની પાંચ વીજળીક શક્તીઓ
માની એક	૫૨૮

પાનું.

‘ગઝો’ ને લગતો ખોરાક=પોતે હૈયાત રહી બીજાને

પોષણ કરે તેવું ખાણું જેમાં ‘ગાઉશ-હુદાઓ’

યાને દુધ-ધી તથા વનસ્પતી વીગેરે આવી

બન્ય છે પૃષ્ઠ

ગઝો-મઝેઝ=ગાયતો તરો; આથે-ઝરે ... ૬૯

ગંજીશી=મરણ પંછી અણદીઠ આલમમાં જાદુગરો,

ખુનીઓ તેમજ આપઘાત કરનારાંઓને માટે

થોલવાનું મુકામ, જે સૌથી ભયંકર ગણાય છે. ૭૩૦

ગર્મ-ઓ-તરે=ખરી ગરમી સાથે તરાવટ આપે તેવો

ખોરાક યા ચીજ પૃષ્ઠની

સામે

ગરમાવો=ટેમ્પરેચર; આંગમાંની ગરમીનું માપ	...	પાનું:
ગાઉ-બર=ગોવાળ્યો	...	૭૧૯
ગાઉશ-હુદાએ=ગાયનું ઘી; ગોશોદો	...	૯૨૩
ગાથા, હા ર૯	...	૪૭૮
ગાથા, હા ૩૦; ૨	...	૪
ગાથા, હા ૩૪; ૮	...	૪૩૪-૩૫
ગાથા, હા ૪૩; ૩	...	૮૧૪
ગાથા, હા ૪૫; ૩	...	૪ ૧
ગાથા એટલે શું?	...	૮૧૩
ગામ=કદમ માટે અવસ્તા શબ્દ	...	૮૮૨-૮૩
	...	૫

પાનું.

ગાલિયમ-મગલુઅનો કાયદો=Victor-victim;

Law of the survival of the fittest; કાયલી જોરાવર ચીજ નયણી

ચીજપર કાયવાનો કાયદો ... ૮૩૭

ગાશક કાયવાની શક્તી કઈ કઈ પેદાયશોમાં છે? ૭૦૩;

૭૩૨

૬૮૭ થી

૭૦૮

ગાશકની સમજણ, ...

ગાશકી હિરીરી=ફદરતી ગાશકથી ઉત્પન્ન થતાં સુદ્ધમ

૭૦૧

જ પુઝ્યા ...

૮૬૨;

ગાસાનીક વર્ગનાં નરેકો ...

૮૬૩

પાનું.

ગાહુ ભલ્લાવવીઁ ગાય ભલ્લીવી તે; પાછલી રાતનાં

ઉદમણાં વખતે પાદ-ફરના દાદમે 'સોશ'ની

ફરજ લેવાની મોટી ક્રીયા

ગાહાંઆરોં ચોદસ મહીનાઓમાંજ ફાય ?

ગીઝા=ઓરાડ

ગુને-પરવર=દરેક ગએથાની પરવરશી ફરનાર નુર...

ગુઆર=કોઈથી ચીજના મીથ્ર-માંથ્ર તથા કારદાનીથી

વાતાવરણમાં અંધાતાં અણદીડ પડ

ગેલ=પ્રેલ

ગેશે=પ્રેલ

અનુક્રમણિકા સ્મયની કરહુંગ. ૯૯૧

૬૧૯

૮૮૪

૭૦૦

૫૮૬

૧૧૨;

૬૯૧

૬૩૧

x ૪

ગેર-રાદી=રાદથી ઉલટી, યાને કે જે કાષ્ટ કામ યા	પાનું.
સખાવતથી અસરે-તારીફી ફદરતમાં ઉભી	૫૮૯-
થાય તે	૫૯૦;
ગેહ કેહ, છઠ્ઠી	૬૧૧-૧૨
ગોમીજગી=નેહૈસ્ત વીચાર-વાચ્યા તથા કર્મના ગુઆ- રોથી હવામાં અશાંતી ને ખલલ ફેલાઈને હવાના મેગ્નેટીઝમનો જે ખીગાડ થાય છે તે. (એનાથી ઉલટો શબ્દ 'તછગી' છે.) ...	૬૯૨; ૭૦૬
ગોસ્પંદ-પંજ આઈન=પાંચ જાતનાં ગોસ્પંદો ...	૪૮૫

ચ:

ચક્ર=નદીનાં મુંખ આગલ ઉભાણુ થઈને અંધાણુ થઈને
અંધાતો મટોડીનો 'ખરડિ'

પાનું.									
	અખો=કેહપંખાં રહેલાં આતેની ૧૬ ગએથા, જે ૧૬								
	અખોની મારફતેજ ઉપરથી અધા સંચારાના								
	પ્રવાહો આપણને મળે છે	૫૬૪
	અશમં=આંખ	૮૧૮
	અશમ=પાણીનો વહેતો ઝરો	૭૧૧
	આહી=કુવો	૨૧૯
		૨૫

છઃ

છીનાખ=આતશે-વરાહરાંન માટે જે એ ઝાડોનાં લાકડાં

યા પોતીકાં એ લાકડાં એકમેક સાથે ઘસીને

આતશ લેવાય છે તેમાંનું ઝાડ ... ૯૨૪

પાનું.

૩૬૮

૫૯૯

જ :

જએતા=યોજદાયેગરના આઠ મરતઆમાંનો એક ...
 જજ=એક ઉરવાનને પોતાની આખી જીંદગી દર-
 મ્યાન જોઈતી તરીકત પાળવાની અંદર
 ચોકસ અરપંદી સુધીની કસર રહી ગયલી
 હોય તો મરણ પછી અરવાહી આલમમાં
 વરજમી તમક્કા ઉપર થોભી તે કસરે મારેનો
 જે સખતી સાથેનો બદલો ભોગવી ઉરવાન
 દાદારે ગેહાનમાં દાખલ થાય છે તે બદલો
 : જમ્મી, કહેવાય છે. (એનાથી ઉલટો
 શબ્દ 'સખ' છે; જુઓ 'સ')...

જન્દેહ-રેહાંતો=જીવતાંઓના (એનાથી ઉત્પદો શબ્દ 'અનુશેહ-રેહાંતો' એટલે ગુજરેલાંના હિરવાનો છે.) ...	૪૮૩	યાનું.
જખરે-ખ્યાનતનો-કાયદો ...	૧૩૪	
જખુન=ખરાબ રીતે જોશદાર; નુકસાનકારક ...	૫૬૫;	
જખુન-કેશાશ=ઝેરી ફરણીથી હિભો થયેલો કેશાશ (એનાથી ઉત્પદો શબ્દ 'શાદ કેશાશ' છે.) ...	૬૯૮	
જખુન માંધ્ર તથા મીધ્ર=ફદરતથી હિલટા કાઢખી પેદાયશના નરસ શબ્દો તથા વીચારો, જે માનવીના બાળમાં 'અધ-માંધ્ર' અને 'અંકા-મનો' તરીકે ઓળખાય છે ...	૭૦૬	૭૦૨

જમશેદી નવરોઝ, નવાં સ્થાલનો દોવસ કેવી રીતે.	પાનું.
	૭૮૯-
જમશેદી નવરોઝની કુદરતમાં મોતેબરી ...	૭૯૧
	૭૮૯-
જમાદાત=ખનીજ-વર્ગ ...	૭૯૦
જમાંમ=લીપી ...	૬૮૮
જરથુશ્તરેમો=પેગામ્યર જરોતોસ્ત સાહેબની પછી	૧
તેવણની ગાદીએ આવનારા મહાન સાહેબોનો	
અવરતા એલકાબ	૪૧૧
જરથોશ્તી ઇલમે ફેવમ ઇન્સ્તીત્યુટની નેમો અને	
કાયદાઓ	કેતાબને
	છોક છેડે.

જરથોશ્તી-તરીકત-કોસોની વસાવવાની જરૂર... x ૪૯-૫૦ પાનું.
જરથોશ્તી દર્ઝેન=ઉરવનનું નીસ્તીમાંથી પાછું ... x ૩

હસ્તીમાં આગલ વધવાનો ભુલંદ કાયદો ...

જરવાન, અર્ધો-તખ્ત, અહુનવર અને ફવષી,
. સ્પ્ટી-રચના માટેનાં સાથી. પહેલાં ચાર

મહાન મરકળે ... x ૯

જરતોશ્ત સાહિબ કેવી રીતે ગુજર પામ્યા
હતા? ... ૭૫૨

જરતોશ્ત સાહિબના દીસાનો ખરો દીવસ ... ૮૯૮

જરેહનાં નામ, ત્રણ, અને તેઓને મેહરના ઉપલાં

ત્રણ દખ્ખુ સાથનો સંબંધ. ... ૭૨૮-૨૯

જશનો, ખાસ	પાવું:
બય-નરીનો=પછવાડે	આવનારા	જગ્યા	લેનારા		૮૯૪
સાહેબો	૪૪
જરમાની યા નુરાની આલમ	૭૨૬
જરેમો સાથે ધર્મોતો સંબંધ	૩૬૯;
					૫૧૩-૧૪;
					૬૬૮-૬૯
જરેમાની આલમ=ખનીરયખામી;	આ	દુન્યા	૭૨૬;
					૭૩૦
બુઝનો કાયદો=એ યા બેથી વધુ ચીજ એકમેકની					
સામે કાર્ય કરીતે	પરીણામ	લાવવાનો			૪૯૫;
કદરતી કાયદો	૬૦૫

જીવંત=સાથે મળીને કાર્ય કરનાર: જોડીદાર...	પાણ:
	૪૭૩:
જીવંતનો કાયદો=એ યા એટલી વધુ ચીજ એકમેકની સાથે મળીને પરીણામ તાવવાનો ફરતી	૬૦૫:
કાયદો	૫૬૩
જોડીકારી=બદ્દેશી; અનીતી	૬૦૫
ઝંઝારી=ચાર સુદમ અનાસરી ફરરાઓની વચગાળેના (intermediate) તબક્કાઓ	૬૨૭
ઝર-ગર=સોની	૬૨૭

ઝંઝારી

પાનું.

આડાનાં લાકડાં ઘસવાથી ઉત્પન્ન થતો આતશ,

કુદરતમાં પડેલાં એ ખાસ

ઝીલે-નષ્ટીર=લેખની બારીક લોહીની નસો ...

૯૨૪

૫૫૪;

૬૯૭

તઃ

તદગિની=કાષ્ઠી જગ્યાનું સ્વચ્છ શાંત મેગ્નેટિક વાતા-

વરણ

(એનાથી ઉલટો શબ્દ 'ગોમેજગી' છે) ...

૬૫;

૭૦૬;

૮૨૦

૪૮

તનજ્યુલ=ઉતરતા પ્રકારનું

તન્દુર=ભડીઆરો

૯૨૨

તનાફુરે=ચોક્કસ સુદમ માપ	પાનું.
તનાસુલી સીલસીલો=આખાં સાથનો નીકટ	૬૪૬
સંબંધ જળવીને નીકળેલો કાઠબી ચીજનો
સીલસીલો	૬૮૯
તનુ=અદન; જંહેરી શરીર	૫૫૪
તનુ-માંથ્ર કેહુર્પ=માંથ્રને પકડનાર યાને માંથ્રના
સ્તોતને પોતાની અંદર સોશન કરીને ફેલાવી
દેવાને લાયકનું કેહુર્પ	૪૪૮-૪૯
તપે-દીક=અઝદ યાને રોગાની મવાદી શરીરને અંદર-
ખાનેથી લાગુ પડતી બીમારી	૫૫૩-૫૬
તપે-દીકનો ખાસ દલાજ	૫૫૬-૬૮

૧૦૦૨ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

તબદીસ-તેહદીસ=ફેરફારો (Permutations) ...	આનું: ૪૯
તમીજ=નમનતાર્કિ વિવેક ...	૨
તરાવત=ગર્મ-ઓ-તરતો ભાગ... ...	૫૬૭
તરીફતો=જરથોસ્તી ધર્મ શીખવેલી જુદગી ગુબર- વાની રીતીઓX૨૨૬-૨૮;
તરીફત-મારફત-હકીફત તથા વેહદાન્યતને લગતી સમજણો... ...	૧૦૯ X૨૭-૩૦
તવહ્લિદ થર્વુ=જન્મ પામવું ...	૫૬; ૮૯
તસ્લીમ ફરજાની રીતી, અમલી કરાની ...	૮૨૯
તસદલી=રાહત ...	૬૩૯

પાનું.

તેવીષી=વાસ્ના શક્તી, જેમાંથી તમામ આહેશો

ઉત્પન્ન થાય છે... ... પૃષ્ઠ ૫૫૫

તેહુ કરતાં=કદમ-અ-કદમ પસાર થઈને વહી કરતાં; ૩૩૯;

આગલ વધતાં ૩૬૯

તેહુસીન=વખાણું X ૧૨

તેહુસીલાત પામ્યો છું=હાંસિલ કરવા પામ્યો છું. X૬

તેહુદરપે-તેહુદરપે=ધીમે ધીમે; પગથ્યે પગથ્યે ...X૯; ૫૮૫

તોઅંમ=આપનું બુન ૫૮૫

૬:

દુએ=ચંદ્રમા ૬૮૫;

૭૦૪

પાનું.

દૃષ્ટેનાં નામ, ત્રણ ૮૭૦

દૃષ્ટે-મોળેદસારે, રૂંડે અવસરે દરેક ઘટતી ક્રીયાઓ

કરાવવા ઉપર દેખરેખ રાખનાર મોળેદતો

ખાસ જુદો વર્ગ રહેતો હતા તે ... ૬૩૦

દૃષ્ટે-પ-આદર, દૃષ્ટે-પ-મેહુર તથા દૃષ્ટે-પ-

દીનની આગમ્ય ઉમેરવો જોઈતો “દૃષ્ટે”

શબ્દ ૮૬૬

... .. ૮૦૨

દૃષ્ટેના યાને ખરાં અંતઃકરણની ખીલવણી ક્યારે થાય ?

દૃષ્ટે-એરેજશન=સૌથી બિલંદમાં બિલંદ દૃષ્ટેન, જે

જરથોક્તી દૃષ્ટેન છે ૬૭૪

દ્રવ્યનાં નામ, સાત મહેરનાં	પાનું:
દ્રવ્યત=નીશાની	૬૭૫;
દરેજની સમજણે, જીદી જીદી:	૭૦૪
(૧) દરેજ-એ-અએપમ	૫૦૦
(૨) દરેજ-એ-વર્ષી	૪૯૮
(૩) દરેજ-એ-નમ્ર	૪૯૮
(૪) દરેજ-એ-પએમીશ	૪૯૮
(૫) દરેજ-એ-મીજ	૧૦૭;
				૫૦૦

(૬) દ૩૬૭-એ-સએની	પાનું.
(૭) દ૩૬૭-એ-હર યાને હીખ	૪૯૮
(૮) દ૩૬૭-એ-હી	૪૯૭
દલીલ=તકરાર કરવાની રેહી	૪૯૭
દલીલ, ત્રણ પ્રકારની મુખ્ય	}			૫૦૫
(૧) દલીલ-હરશી	}			૫૦૫ થી
(૨) દલીલ-અક્લી	}			૫૦૬
(૩) દલીલ-સરાઈશ	}			

દવારુપ=ફદરતની એક રક્ષણ કરનાર શક્તી જે અન-

વર-વર્ગ તથા અવ્યંગોમાં કાયર કરે છે...

૧૦૦૮ અનુક્રમણિકા સાથની ફરહંગ.

દસ્તાના=હાથનાં મોજાં (gloves)	પાનું: ૫૨૮;
દાતીક વર્ગનાં નરેકો	૮૧૭
દાદારે ગેહાંન=મરણુ પછી અશો ઉરવાનોને માટે	૮૬૨;
આ દુન્યાં હમેશની છોડી જઇ અર્ણદીર આલ-	૮૬૪
મમાં શશ કુશ્વરોમાં દાખલ થવાનું મરફજ ...	૫૯;
	૩૭૬;
	૬૮૪;
	૭૩૦; ૮૯૩
દાદીસ્તાને દીની	૬૨૩
દાદુ-શરખ ક્રીયાકામમાં લણાવવાની મનાઇ શા માટે?	૭૯૫-
	૮૦૨

પાનું.

દાવર=તરીકતો ઉપર સામેત-કદમ રહી અશોધની

શક્તિ ધરાવનારા શખ્સો ... ૭૨

દીમાગ=ભેજું ... ૫૫૪;
૬૯૭; ૭૧૭

દીલ=હાર ... ૫૫૪;
૬૯૭

દુઈ=એપણોના કાયદો ... ૪૭૭

દુઈમાં દુઈ=એપણોમાં એપણું, યાને કે “બ્રિઝ”

તથા “બ્રિકેટ” ના જોડયા કાયદાઓ ... ૪૭૭;

(બ્રિઝો “બ્રિકેટ” તથા “બ્રિઝ”) ૬૦૫

દુઃખ=તનાસખ	યાને ફરી ફરીને	જન્મ	પામવાની	પાનું.
હાલત	૩૭૬
દુધાન્ન-ફળ-શાકની ખેળી	૮૦૯
દુયમ=ખીજો	૬૭૨
દુરંધ=અશોધથી દુર રહેનાર	ગુનેહગાર	૭૬
દુરવેશ=એક ખરા આગલ વધેલો	આખેદ, જો દુન્યાને			
નુકસાન કરવાથી તદન દુર રહે છે.	ધર્મે			
દનમ મુજબ એનો ધાતુ	અવસ્તા છે :			
દુર=દુર; અગગ+વેશ=અવસ્તા	“અએષ”			
યાને નુકસાન; આગર (એટલે	“આગર			
દેવાથી દુર”)	૯૨૬

[illegible]

દયમ=ખીલે ૩૭૨

ददेष्वं दद्वयशोऽपथी ददरं दहेनारं गुनेलुगारं ... ७६

દુરવેશ=એક ખરો આગત વધેલો આખેડ, જે દુન્યાને

પાનું.

x ૯

૮૨૨.

૮૨૮

૮૫૨

x ૧

દેહુ મરતએ=દશ મરતએ
 દો-ઝાનું=ગુંદણ વાળીને એસવાની અસલી ધરાની દબ. ...
 દો દસ્ત અસ્તા કરી=સર નખાવવા માટે અન્ને ...
 હાથો ચતા કરી પહેાળા નાંખી ...

ધઃ

ધૂપ નીરંગની ખુબી

નઃ

નજરે-નામેહુ=અર્પણ-પત્ર
 નફસે-મવાલીદા=જે શક્તીથી એક આગલ વધેલું ...
 ઉરવાન ગુજરવા અગાઉ પોતાનાં શરીરનાં ...

પાનું:

ચાર અનાસરોને પોતાની “ ધરાદતી ” યાને
અરી ધચ્છા શક્તીથી છુટાં કરી તેઓના
પોતપોતાના વિભાગો ઉપર મોકલાવી શકે
છે તે શક્તિ

૭૫૧

નફસે-મવાલીદા થયલા પાદશાહ પેહલવાનો

૭૫૧-૫૨

તથા આબેદ સાહેબો

૬૮૮

નખાતાત=વનસ્પતી વર્ગ

૪૮

ન્યૂનતા=કમતરપણું

૮૯૫

નવરોઝે=આમ=જમશેદી નવરોઝ

૮૯૬

નવરોઝે=ખાસ=ખેરદાદ સાલ

x ૧૫;

નવસરફે=વ્યાકરણ

૫૦૮

પાનું.							
	નરેકું=જરથોસ્તી દઝેનના અસલ ૨૧ ધર્મ પુસ્તકો						
	જે પેગામ્બર સાહેબ લાવ્યા હતા તે ...	૮૫૮					
	નરેકું મજદાઇ ...	૮૧૫					
	નરેકું-યથા ...	૮૧૪					
	નરેકું-આ ...	૮૧૫					
	નાહિન, નવરાત્રીનું દરેક અસ્તેકસ્તીઆને લેવાની ફરજ ...	૭૬૮-					
		૭૭૩.					
	નાહીદી=નાહીદ યાને શુક્રને લગતી ...	૫૧૪					
	“નિદાસ્નઘીષિમ” શબ્દની તાવીલ ...	૭૫૩					
	નીમ બીરયાન=અધકચરો તળીને ...	૫૬૭					
	નીમ-હાશ=અર્ધ ભાન... ...	૩૭૨					

પાનું.

પ :

પદ્મરી-૬૦૫૨=અરવાહી આલમમાં આવેલો મેહરનો

અદ વીલાંગ ૬૭૫

પદ્મયોગેત=કશાશ' પાને માંગતું લેણું અદા કર-

વાનો કાયદો (Retribution) ... ૫૭૩

પદ્મતી-કસાઓ=અંદગીને લગતા સવાલ-જવાબના

કાયદાઓ x ૧૮

પદ્મ-૬૨-પદ્મ=પગથ્યે પગથ્યે ... ૫૧૬

પતેતનું અમલ મુગ તથા તેની ખરી ખુબી ... ૩૩૮ થી

૩૪૫

પાનું.						
	૯૦૪	૯૦૪	૬૬૧	૫૬૩;	૭૧૪ થી	૭૨૩
પંજ-હ-કેહુ=ફવરદેગાંનના પહેલા પાંચ નાના દીવસો, જે રપેનદારમદ મહિનાના આરતાદથી અને- રાન રોજ સુધીના છે... ...						
પંજ-હ-મેહુ=ફવરદેગાંનના બીજા પાંચ મોટા દીવસો, જે પાંચ ગાથાઓ કહેવાય છે ...						
પન્જે-જરવીકશે-જાહેરી=પાંચ જાહેરી ઇંદ્રીઓ (જુઓ “ફુવત”) ...						
પન્જે-જરવીકશે-આતેની=ભેજાંમાં રહેલી પાંચ આતેની શક્તીઓ (જુઓ “ફુવત”) ...						
યતમાન=(Central balancing point); કાઠબી ચીજનું સમતોલ જાલવનારું મધ્ય બિંદુ ...						

પાનું.

“પતરીત-રીમની=Indirect contagion એક

રીમન થયલી વીજ યા શખ્સને અડકેલી

વીજ યા શખ્સની મારફતે ફેલાતી રીમની

(સીધી રીતે લાગુ પડતી રીમની “હમરીત-

રીમની” ગણાય છે.)... .. ૪૯૯

પતેલીના ખરો દીવસ કયો?... .. ૯૦૪

પહાડીઆં=પથ્થરના દુકડા ૫૪૧

પ્લીનીનું મત, દશતાનની હાલત આખે ૫૧૧

પાજંદ લાણતરોની ખરી ખિયા ૩૩૮ થી

૩૪૩; ૮૪૦ થી ૮૪૬

પાણી જીદી ગેહમાં કાઢવાના કાયદા ... ૨૦ થી ૨૫

પાનું.

પાણી અમલીશ્ચેમ તથા ઉશહીન ગેહ માટે ભરી

રાખવાની રીતી... ... ૮૫૨-૫૫

પાદયાવ=ફેસ્તી ફરવા આગમજ પાણીથી હાથ મહાફું

પગ સાફ ફરવાની ખાસ રીતી ... ૨૫

પાદ-ફેઝ=ઉરવાન ગુજરયા પછીની ત્રીજી રાતે ઉપહીન

૩૭૨,

ગેહની છેલ્લી ૮૦ મીનીટનો વખત, જે વખતે

૩૭૪,

ઉરવાન પોતાની છેલ્લી જુદગીમાં કીધેલાં

૬૨૨,

કામનો અદલો જોઈ લે છે તે પાછલી રાતનાં

૬૨૩

ઉઠમણોનો વખત

૬૧૫,

પાય-મોઝદ=ગુજરેલાં ઉરવાન માટે પ્યારના અદલા

૬૧૮,

તરીકે લીધેલી મીઠા-માંથ-યસનને લગતી ફરજ.

૬૨૦, ૬૨૬

પારસી વેળદેરીયન એન્ડ રમ્પરન્સ સોસાયટી...	પાનું: ૮૧
પાવ કરે=ચોખ્ખાં પાણીથી ઘોઝે	૮૪૨
પાવડી, પગમાં પહેરવાની, ક્વી રીતની	૮૧૮-૧૯
પાવ મેહુલની કીયાઓ=ચીસ્પરદ, વંદીદાદ, યજ્ઞસ્તે, નીરંગદીન, -પાસ્તા વીગેરે આતશ-ઇ-વરાહ-	
રાંન યા આદરાંનમાં કરવાની કીયાઓ ...	૫૯૨
પ્રાણાયમની અસ્તે-ફસ્તીઆનોતે મનાંધ ...	૮૪૩
પીરી=બ્રહ્મપો; જમ્મી	૭૦૧
પેવંદ=એક ચીજને બીજી ચીજનું બોડાણ કરવું તે; જેમકે કળસ્યો પેવંદથી પકડવો યાને કપડાં વતી કળસ્યો પકડવેં	૨૫

૧૦૨૦ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

પાનું.

પેશ-દસ્તુર=કીયાકામ વખતે આગેવાની લેનાર દસ્તુર

(Presiding Dastur) ૬૩૫

પેશ કરવા=રજુ કરવા x ૮

ફં:

ફરમાયશનેમાં ઓરતનું નામ દેવાય કે? ૬૩૨-૩૩

ફરોજ ફવરદીનની તાવીલ ૮૭૧ થી

૮૭૭

૫૬૮

ફલકી=જુ આરમાની રંગતો

ફસલી મુકતાદ=ખર-વકતે પડતો ફવરદેગાંનના

દીવસો, જે જમશેદી નવરોઝની આગલ

અને પાછલ આવે છે... ...

૫૬૮

પાનું.

ફસલો=છ ગાહામ્યારોના હીંગામે, જે વખતે ફુદ-

રતના ખાસ મહાન પ્રવાહો ...

૫૯

ફલાંન બીન ફલાંન=ફલાનાંનો છોકરો ફલાનો ...

૬૩૨

(ફલાંન બીન ફલાંન=ફલાનાંની છોકરી ફલાંની)

ફશો-ગર્દતો જમાન ...

૬૭૯;

૮૭૫-૭૬

ફશો-ગર્દ ચોપાન્યામાંથી ઉતારો ...

૮૧

ફાદો=પાણીમાંની પાંચ વીજળીક શક્તીઓ, જેઓનાં

નામ આદુ-ફાદો, વાંથવો-ફાદો, ગએથો-

૭૧૦;

ફાદો, લએતો-ફાદો, અને દંધલુ-ફાદો છે...

૫૨૮

ફુલ અને ફુદ, ફીયાકામમાં ફેધ લેવાય અને ફેધ

૭૯૬-

નહી

૭૯૯

૧૦૨૨ અનુક્રમણિકા સાથની ફરહંગ.

પાનું.

ફેલ=કામ; કાષ્ટખી યીજની અંદર યાત્રી રહેલી કીયા	૫૦૮
(process)
ફેલ-મુખત્યારી=મરજનું છૂટાપણું (free will),	૭૦૭
જેનાથી માનવી યાહે તો સારાં યા નરસાં	...
કામ કરી શકે છે

અ:

અંદગી અર-વકતની આપવાની મતલબx૧૮-૨૦
અંદગીના કાયદા ક્યારે અતે કેમ મલે?	...x૩૨-૩૬;
અબ્સ=લોહીમાંના અનુઓ (Blood corpuscles).	૫૫૯
અરજી=અરજીશ યાને બેસ્પતીને લગતી ...	૫૧૫

પાનું.			
અરજી આંગળી=હાથના અંગુઠાની પાસેની આંગળી (fore finger)	૩૭		
અરજી જરમનાં ઉરવાનો=અસ્તે-ફસ્તીઆનો...	૫૦૫;		
	૫૬૫		
અરજો યજ્ઞનું અવસ્તા નામ : 'એરજત' ...	૭૮૧		
અર-વકતે=પ્રસંગોપાત ટાંકણે	૫૭.		
અરશુભ=છ મહીનાનો વખત	૭૬૯		
અરશુભ છ છ મહીને કાંય લેવું જોઈએ? ...	૭૭૨		
અલગમી દહવાલો=અલગમ વધુ પ્રમાણમાં ધરાવનારો	૫૬૭		
અસીતે-અસ્ફંદીનો કાયદો	૧૩૪		

૧૦૨૪ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

અહમન સાનીની ફરતી શક્તી	પાનું
આતેનમાં આતેન=છેક બીતરમાં છુપાયલા અંદર- ખાતેના	૭૩૧
આલીની ઉમર=જોખનમાં આવવું તે (Age of puberty)	૬૯૩
આ-બીન-તુન=સોપા-વરેજ મજાન સાહેબનો તખલ્લુસ...	૭૭૦
બીસ્તા પઢવું=ખુલ્લા ઉચ્ચારે સાદ કાલ્યા વગર x ૨૨- ભણવું તે...	x૬; ૧૧ ૨૩; ૮-૯; ૧૩૩

પાનું:

ઝીજી, દરેજી=દસ્તાન તથા મનીને લગતા કાયદા

નહીં જાળવ્યાથી ઉત્પન્ન થતી કાતેલ દરેજી...

ઝીનદેહુશ

... ..

૫૪૮

૭૬૦;

ઝીનો-ખીખથી=છંદ મુજ વેરથી

... ..

૭૬૨

ઝીરે-હમલ=મેષ રાશી

... ..

૧૧૬

એકટીરીઓલોજી=જંતુ-શાસ્ત્ર-વિદ્યા

... ..

૪૬

૬૯૨

મઃ

મ્યજદ=ભણવામાં લીધેલી કુટ પ્રલ મેવો, જેને “મેઝ”

કહીએ છીએ તે;

૬૦૭

મખલિકાત=પેદા થયેલાં પ્રાણી

૬૮૦

પાનું:

મગનાટીસ ફરીને=આકર્ષણ શક્તિથી ખેંચીને ...

૬૬૦

મગલુખ-ખીત-તખે=કુદરતમાં મળી જનારી; આ-
બાદી ભરેલી રોશની જોતે આવનારીનો

૬૮૦

કુદરતનો એક કાયદો ...

(એનાથી સામેનો કાયદો “મેહેરખ-ખીત-તખે”

છે. જુઓ પાનું ૧૦૩૫) ...

૪૮૧

મજ થઇ જવું=આમેજ થવું... ..

૬૭૦

મજદરયાત=તનાસૂત્રી શાખાઓનું નીકળવું તે ...

× ૯

મજબાન સાહેબ સોપા-વરેજ=હાલના સાહેબ-

દેલાન ટોળાના સૌથી વડા પાટખાન મગવ ×૬; ×૭;

સાહેબ... .. ×૮; ×૧૧;

મતા=લાયક વ્યર્જન	પાનું. ૫૦૮
“મન આંતો આવાયક શુદ્ધન” “મારે ત્યાં જવાનું					
છે” તે ક્યાં ?	૮૬૩
મરફજ=ખીંટી	૧૦૬
મવાલીદે=સલાસે=ધરતીની ત્રણ ફરજદ રૂપી પેદા-					
યશો, જે હુવાનાત (જનવર-વર્ગ આદમ					
જાત સિદ્ધાં) નખાદાત (વનરપતી-વર્ગ) અને					
જમાદાત (ખનીજ-વર્ગ) છે...	૬૮૮.
મહીનાઓનાં અવસ્તા નામો, બાર	૮૭૮-૭૯
મહીનાઓનાં નામો, અસ્માનોનાં ઉરવાનોના સીલ-					
સીલાપરથી	૮૮૧

પાનું:						
માફલાતે-તેહસે=અક્કલની	ઝેહનં	અને	નીતીની			
સાયન્સના નવસરફ	યાને	વ્યાકરણનાં	નીયમો.			૫૦૮
માંથ્ર સમજવા માટે “સ્તોત-યસ્ન” ના કાયદા-						
ની જરૂર	x૧૪-૧૮
માથ્રું હાંકલું કાંય રાખવું	૭૧૬-
						૭૨૩
માતવીના અંધારણના નવ વીભાગો	૫૫૪-
						૫૫૬
માંથ્ર-સ્યેન્ત અને ફુષ્તો-માંથ્રને લગતા કાયદા...						x ૧૦;
						x ૧૪

માંથ્રની અસર અને અતી રોખવાના કાયદા...	પાનું: ૬૦૧;
	૬૯૫-૭૦૩;
	૮૩૧-૮૩૯
માહીયત=અક્કલની શ્રેષ્ઠ ગંતી જે કુદરતમાં શુ ખરૂં	
છે તેજ પીચાણુ છે	૫૦૭
માહીજાન=ગુજરેલાંનાં મહીને મહીને પડતાં ટાંકણાંની	
ક્રીયા	૭૪૨-૪૩
મીઝન=સરવાળો	૬૩૩
મીથ્ર-માંથ્ર-કારદાની=વિચાર, વચન અને કાર્ય ... ૩૪૧-૪૨	
મીથ્ર (ખાસ અર્થ)=જરથોસ્તી દ્યેનમાં શીખવેલા	
કુદરતના મરકન્જેમે લગતા ખાસ વિચારો...	૮૪૨

પાનું:					
મીથ્ર=વીચાર	૮૨,૬૯૦
મીથ્રતો કાયદો, અંદગી દરમ્યાન જાળવવાનો...	૮૩૯ થી				૮૪૬
મીથ્રની કીયા, પાદ-રૂઝ વખતની=ધ્રુપ નીરંગ	...				૬૧૯
મીથ્ર, ખુરેહુ અને અશોધ—ઉરવનની વહિ માટેના					×
ત્રણ ઉસુલ્યાતી મરફતે	૧૦
મીથ્ર ચાલે=ભાન થાય	૧૧૩
મીથ્રે શુક્ર=અહેસાનના વીચાર	×
મીતો, પાંચ	૮૬૮-
					૮૭૦

મીસ્વાને ગાતું-એ-અવલ	પાનું.
મીલક=અરકયામત	૭૨૯;
મૈ=શરીરના આલ જે પાંચ જ્વતનાં છે	૭૩૧; ૯૧૬.
મીથ્રિ-શાદ=હિંચ નેક મનન	૫૦૮
મૈઆફેફત=મળતાપણું (agreement) (એનાથી ઉલટો	૧૩૧
“શબ્દ “મૈઆફેફત” યાને “સામસામાપણું”	x ૧૦
disagreement છે)...	૧૩૪
મૈશતરીક
મૈત્તવહામા
મૈત્તખયલા	૭૧૪-
મૈત્તહાફેફા	૭૨૩.
મૈત્તશરેફેફા

=લેંજાંમાં આવેલી પાંચ
આતેની શકતીઓ

પાનું.

મુનફ્ફલ=ઉતરતા દરજ્જાના એલકાય માટે વપરાતો

શબ્દ (ચઢતા દરજ્જાના એલકાય માટે

‘મફ્ફલ’ શબ્દ વપરાય છે)... ... ૯૩૧

મુરક્કબ્યાત=એકથી વધુ ચીજોનું મીશ્રણ (compound).

મુનતદ્ કીધી=જે સરશોકથી જે નુકતો પેદા થયો

હોય તે નુકતો ફુદરતનાં તેનાં સરશોક પ્રમાણે

અન્યુક કાયદે તેની નીર્માણ થયલી જગ્યાએ

હરી લાંથી પોતાની ખીશ્કારીની શરૂઆત

કરે છે તેવી રીતે હરવાની કીયાને “મુનતદ્”

શબ્દ લાગુ પડે છે x ૯

પાનું.

મૃસ્તેસલા, અનું તેના એ વિભાગો—અવ્યસ નથા	૮૭૪-૭૫.
દુયમ
મેહુરે-અફઝ=ખાતેની મેહુરં યાને કાસ	૩૫; ૬૪૦
મૈફરરદ=ખાસેસ	૧૦
મેહુરના સાત દખ્યનાં નામ	૭૨૭
મેહુરે-અમ્મી=અહીંની દરેક વીજનું ખોરેહ	૫૭૯
મેહુરે-પમ્મી=દરેક દેશ, યા શહરના યાતો દરેક	૫૭૯
કામને લગતા એક-મળતા વિચાર આચારોથી	૬૭૪-
જે ખોરેહ અંધાય છે તે	૫૮૮

પાનું.

મેહુર, અઘવીશ્વેશ્વરની=શ્રૈય અસ્ત પામ્યા પછીની

પહેલી ૩૬ મીનીટ ગયા પછીની બીજી ૩૬

મીનીટનો વખત ૮૫૦

મેહુર, ઉઝીરનની=શ્રૈય અસ્ત પામ્યા પછીની પુરત-

ની પહેલી ૩૬ મીનીટ ૪૨૬;

૪૮૦

મેહુર, હાવનની=હાવનની હોશઆમ જે ખુરશેદ

ઉગવાની પુરત આગમચની ૩૬ મીનીટનો

વખત છે ૫૪

પાનું.

મેહુરખ-ખીત-તખે=કુદરતનો હરીફ થઈને; પોતાની
જાતે નાશ થનારી એવો એક કુદરતનો
કાયદો (એનાથી સામેનો કાયદો “ મગલુખ-
ખીત-તખે ”નો છે.) ૬૭૯

મોંકડો=લાયક પ્રસંગ ૬૮૦

મોરેદહુ-શુયાંન=સચકનારાઓનો ખાંસ વર્ગ ... ૪૭

ય :

યજ્ઞદાનાં નામ ૮૭૦-૭૧

યશ્તેગાંન નાની=ગુજરેલાં ઊરવાન નજદીક ભોંય

આગલ લણાતાં લણતરો ૫૦૦

યશ્તેગાંન મોટી=ગેહસારણું ૫૦૦

યસ્ન=ક્રીયાઓ	પાનું: ૬૨૬; ૬૪૦ ૬૩૩
યસ્ન હૃપ્તંઘ-હાઈતી=ભોડી હક્તન યસ્ત
૨:					
રચ્ચે=ખરાં જ્ઞાનની રોશની માટેનો અવસ્તા શબ્દ...	× ૯
રચ્ચેમોક્ષ=પ્રકાશ આપતી રોશની માટેનો અવસ્તા	× ૯
રગથત=તલખ; આહિશ	૫૬૦
રગથતે=ખેરાત્યત=ખેરાત ખોર; ખેરાતપર જીવવાની	૫૬૩
રંગરીઝ=કપડાં રંગનાર...	૯૨૦

રતુ-ક્રીતી=વખતસરની બર-વખતની અંદગીને લગતા

કાયદાઓ...	૧૮
રથવીરકર=યોજદોષ્ટોગરન્ધા મરતબામાંનો એક મરતઓ.						૩૬૮
રદન દીનના=દીનના રહેબર સાહેબો	૨૧
રપીથવન ધજબાનો ખરો દહાડો=કવરદીન						૫૭;
મહીનો તે હોરમઝદ રોજ	૮૯૬
રમ્મ=ભેદ	૫૪૪
						૬૦૮

રમ્મ-ગો=રમ્મ યાને ભેદમાં બોલનાર આપણા પેગા-

મ્મર સાહેબને એ એલકાય લાગુ પાડવામાં

આવે છે X૩; ૯૪

૧૦૩૮ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

પાનું :					
રવાન-ઓખતગી=ઉરવાનની નાઝી યાને આ દુન્યામાં					
ફરીથી નહિ જન્મ પામે તેવી હાલત ...	૯૭				
રસાયણી=ફીમ્યાગર ...	૯૨૧				
રસીદાને-રસીદ=ફદરતને સાથી વધુ પુગેલા...	૧૧	×	૬;		
રહેલત થાય=ગુજરી બય ...	૩૬૭				
રાઇનીદાર, દીનના=દીનને આગલ ચલાવનારા					
સાહેબો ...	×	૨૧			
રાદી સખાવત=જે સખાવતથી હમેશાં ભલી અસરો—	×	૧૦			
રોશનીની અસરો—ફદરતમાં યરપા થાય છે	૫૮૮;				
તે ...	૬૧૨;				
(એનાથી ઉલટો બોલ “ગેર-રાદી” છે. બુઝો “ગ”)	૬૨૫-૨૮				

પાનું.

“રોમતો ખાસ્ત્રહિ”વાળું પદ, જસ મે અવંઘહિનું ૪૦-૪૧

રીમન નાહાન ૫૨૭

રોગન=ઘી યા કાપરેલ યા બીજું વનસ્પતીક ચીકણું ૬૪-૪૭૮

તેલ ૮૩૬

રોગની ચેરોગન્મ કોયદા ૬૯૫ થી

૭૦૩

૮૩૧ થી

૮૩૯

રોજનાં અવસ્તા નામો, ત્રીસ ૮૬૫-૬૮

રોશન રૂઝે-સદીમ=સાથી એજમાં એજ મરતબાનો

ફરો-ગર્દ ૮૭૬

પાનું.

સ:

સઅયે=એક જાતનો ધીમો સુર યાને અવાજ	૮૪૬
સાખનું ભણતર	...	(૬૭ મે કાફો)	૬૩૩-
		૬૩૪; ૬૫૦-૬૫૫	
સોફલ ટાઇમ=સ્થાનીક વખત; જે જગ્યાએ રહેતા	૮૬
સોધએ ત્યાંનો ખરો વખત	૮૬
સોધાન મુક્તી વખતે ક્યા મીઠા ફરશા ?	...	૭૯૩-૯૫	

વ:

વખશીરે	વખશીરાંન=પેગામ્ખરોના	પેગામ્ખર, જે	
અશો	રપીતમાન	જરથોસ્ત	સાહેબનો
એલકાબ છો
			૪૯૪

વાંદીદાદ, ૬૦ ૧૯; ૨૮—પાદરૂની સાહદતમાં	...	પાનુ.
વયુ=હવા	...	૬૨૩
વયુ-ઉપર-કર્ધિય=વાતાવરણ	...	૭૨
	...	૫૧૦;
	...	૬૮૮
વરસ=પવીત્ર વરસ્યાનો ઇબ્તયલો બાલ	...	૯૩૭
વરસાદ વરસવાનું કરિણું, રેતી-કાંકરા-પથ્થરનો	૯૨૮-૨૯	
વસીલો=ચાલુ સીલસીલો...	...	x ૫
વરણશી=અમલ; કારદાની	...	x ૩૪-૩૫
વસ્તો=બુબ્બલો	...	૨૩; ૭૦૩
વાંથવો-કાંદો=પાણીમાંની પાંચ કાદો યાને વીજળીકે	પરહ;	
શકતીમાંની એક	...	૭૧૦
	...	૭૧૧

વાંચવા-ફાંદોની ખીશકારી, મીથના સંખંધમાં.	પાનું: ૧૯૦૮-૧૪
વાસ્ત્રીયોશ=ખેડુત	૬૨૪
વાસ્ના=મેગેટીક અસરોની આપ-લે, જે સોહઅત	૫૭૬
અને સહવાસથી ઉત્પન્ન થાય છે	૬૦૫
વાહેદ-હકીકી=એકપણું; એક્યતાના સાહેબ	૬૨૭
વીજળી ફુદરતી (lightning) કેમ પેદા થાય છે,	
તે વીષ દૂનમની સમજણ	
વીત=અખંડ હાલતમાં વ્યાપીને રહેલા (જુઓ અવસ્તા	
“વીત નામ અહિ” —હોરમજદ યસ્ત)	x ૧૦
વુજુબ-ખીલ-ગદર=અક્કલની એક ગતી, જેમાં	
‘પોતાપણું’ ન હોતાં, મોટા ભાગના ખોટા	
માની લીધેલા વિચારો પ્રમાણે લોકો	
ધસડાય છે	૫૦૬

પાનું.

વેળદેરીયન તથા દુધનો ખોરાકજ કાંય કીયા-
કામમાં આવવો જોઈએ ?

૭૯૫-

૮૦૨

વાહુ-મીથ્ર; } કુદરતી ભંલા . વિચાર; પોતપોતીકાં
વાહુ-મનો } અંતકરણના કુદરતમાં જેવું સાચ્યું

૭૦૧;

૭૦૬

પડેલું છું તેવાંજ વિચારો

શ :

શમ્સ=ખોરશેદ; સુર્ય
શરફી દરજ્જાની રાશી, સૈયારાઓની—અને
તેઓને ગાહુઆરો સાથે સંબંધ
શશ કેશવરો=છ કેશવરો....,

૧૧૩

૮૮૪

૫૯૮

૧૦૪૪ અનુક્રમણિકા સાથની કરહંગ.

પાંત્રું:							
	શયતાન-આઝી=ઉંઘમાં	ગોસલ થવું તે;	ધતેલાંમ;				
૧૦૬	પ્રેઆખ આઝી
૭૬	શાયસ્ત-લા-શાયસ્તનો	માર્ગ-ન છુટક	લીધેલો				
૫૩૧	વચેલો તોડ
૫૮૫	શીર=દુધ
૫૫૪	શેકમ=હાજરી
૬૦૫	શએદાન-શએદ=નૂર-ઉલ-અનવાર
	શાહુ-અમ્મીઆ=પેગામ્મરોના	શાહ;	આપણા	પાક			
	બદ પેગામ્મર	સાહેબને	આપવામાં	આવેલો			
	એલકાખ
							x ૧૧

પાનું.

શોએથ્ર-ગુનાહ=પતેતમાં જાણાવેલો ગુનાહ, જે

જવાન વર્ગમાં ફેલાયલી નેહસ્ત બધી છે

તે Masturbation... ... ૧૦૫

શોશર=મની ... ૫૫૯

શોહરત=કીર્તી ... ૯૩૧

સ:

સ્તોત=અવાજની ધ્વનીથી નાદ થઇને તેની અંદરથી

હિતપત્ર થતા અણદીહ રંગો ... ૪૭૯

સ્તોત-યસ્ન=ફેદરતમાં કાર્ય કરતો ઉમ્મથ્યાતી સ્તોતનો

કાર્યદો ... ૧૯૦

પાનું.

સ્પીતમાન કાંચ કહેવામાં આવે છે, જરાતોરત

સાહેબને ૮૩૧-૩૨

સ્પેત-હરીરી=લોહીનાં સફેદ અનુચ્છા white blood

corpuscles ૬૯૮

૬૯૯

સ્તોતની અસરનો વહેવાર પુરાવો ૮૦૪

“સચ્ચોતા ગેઉપાદશ વહીરતા” વાળા ફકરાની

તાત્પર્ય X૩૪-૩૫

સ્વા=પ્રેરણાનાં અણીદીઠ કીરણો ૨૧

પાનું.

સજ્ઞ ભોગવવી=ઉરવાનો જે ગંભીર ગુનાહો કરે છે

જેથી તેઓ મરગરજ્જની યાને ઉરવાનનાં મોત

સમાન ગુનાહોમાં સપડાવાને લીધે પાછા

આ દુન્યુમાં જન્મ પામે છે ત્યારે તેઓ

... 'સજ્ઞ' ભોગવે છે એમ બોલાય છે ...

સંગારીઆ=કસારો

સના=વખાણું

સવૃમના ખાણાંમાં ગોસ્ત-મછી મુકવાથી શું
નુકસાન થાય છે?

સથક=પાઠ (Lesson)

૫૯૮

૯૨૬

x ૧૧

૭૯૫-

૮૦૨

૭૯

૧૦૪૮ અનુક્રમણીકા સાથની ફરહંગ.

પાનું:

૧૧૦

સરશોક=દરેક ચીજમાં રહેલો અંદરખાનેનો ગુણ...

“સરોશ યજ્ઞનું પેદાયશમાં મહાન કાર્ય”

નામનું ચોપાન્યું

૨૮

સરોશની દેનુમન

૩૨૭: ૬૩૮

સાલેકો=ખરા આબેદ પરહેઝગાર લોકો

x ૫

સાહેબે-મીથ્રિ=પોતાના વિચારો ઉપર સંપૂર્ણ કાબુ

૮૪૩

ધરાવનાર...

સાહેબ-દેલાંન=દેવ પર મુસ્તફીમ કાબુ રાખનારા

(Master-hearts) ખરા આબેદ સાહેબોનો

ટોળો, જે હાલમાં ધરાનમાં ગોદેનશીન રહેલો છે.

x ૫

સાહે-પુરતે-મન=મારી પુરે સદા નેગેહબાની રાખનાર.

x ૮

પાનું.

x ૪
૧૦૬;
૬૨૬

❧ સીના-દર-સીના=Heart to heart; ખરો હૃદયત

એક છાતીથી બીજી છાતીમાં ગ્રુમ રાખી

ફેલાવવાની અસલી રીતી

સૈયારાઓ=જેતીષમાં જાણાવેલા ગ્રહો, જે નીચે મુજબ

સાત છે :

(૧)	દર્યે=ચંદ્રમા	Moon
(૨)	તારદ=બુધ	Mercury
(૩)	નાહીદ=શુક્ર	Venus
(૪)	પ્રેર=રવી	Sun
(૫)	હાસમ=મંગલ	Mars
(૬)	બરજસ=ગુરુ	Jupiter
(૭)	કયવાન=શની	Saturn

હમ-ફલામ=સાથે	થઇને	એકજ	સ્તોત	ઉત્પન્ન	પાવું.
કરનારા	૭૩૫
હમ-ખેશી=પોતાની	નજદીકની	ખેશીનાઓ	યાને		
સગાંઓને કાઢખી	રીતે સાથી	પહેલાં મદદગાર			
થઈ પડવાનો કાયદો	૪૬૫
હમ-બદ=પરજાયા; ઓળો	૪૬
હમ-અંદગી માટે	ગમે તેમ	અવસ્તા	ફેફરા		
નહીં લેવાનું કારણ...	૪૧૫-૧૮
હમ-મીઠ=સાથે	થઇને	એકજ	વિચાર ફેંકનારા	...	૭૩૫
હમરીત-રીમની=કાઢખી	દડેજની	ચીજના	સીધા		
સંબંધમાં આવવાથી	ખોરેહમાં	ઉત્પન્ન થતી			
આલિદગી...	૪૬૬

હુમલ, બુરજે=મેષ રાશી	પાનું.
હુમામ=નાહવું તે; બાથ (Bath)	૪૬
હુરવરપ આગાહીવાલા=તમામ ચીજ બજારનાર...	૬૩; ૮૬
હુરારત=ગરમી	૫૪૮
હુરારતે=ગરમીઆ=બનવરી શરીરમાંથી નીકળતી	૪૯૭
ઓરી નરસ ગરમી (એનાથી ઉલટો શબ્દ	
“ હુરારતે=ગરમીઆ ” છે, જેનો અર્થ ખરી	
સજવન=શક્તિ આપનારી ગરમી થાય છે). ૫૭૨; ૭૦૯	
હુરારતે=જ્યેષ્ઠન=કાઠિબી પેદાયશ (પછી તે ખનીજ,	
વનસ્પતીક કે બનવરી હોય તે) માંથી દુધને	૬૭૮;
કાયદે નીકળતી ઓરી નાપાયદાર નરસ ગરમી.	૬૮૫
હુરીરી=સૂક્ષ્મ અણુદીઠ જંતુઓ	૬૯૨-૬૯૩

પાનું:

x ૪૮

હવર્ત-હૂ-મત, જરથોશ્તી દએનના ...

હસ્તી=Unfoldment 'હસ્ત' યાને "છે" એવો

ઉંચ હોશ ઈરપા કરાવનાર ઉરવાનની

વૃદ્ધિની હાલત. એનાથી ઉલટો શબ્દ

"નીસ્તી." Infoldment છે એટલે ઉરવાન

પોતાનો અસલ હોશ નહી જરેવો ફરી નાંખી

ચ્યુળપણાંમાં ગબડી પડે છે તે હાલત ...

૪૮૬

હાથ્રી=હાલની ૮૦ મીનીટ; ધરાનમાં ૧૮ હાથ્રીનો

૪૬૬

એક દિવસ ગણાતો હતો ...

૫૧

હોદોખત નસ્કના ટાંકિલા ફકરા ...

૭૫૮;

૭૬૦-૬૧

હામીન=ઉનાળો ...

૫૭

પાનું:
x પ

૩૬૮
પ૯૨;
૬૫૪

પ૯૨-
૫૯૩

હાલ જમાને-હાસમ=હાલના મંગળનાં જમાનમાં.
હાવનાન=યોજેદાથેગરના આહ મરતખામાંનો એક
મરતખો. આથવનના એ આહ મરતખાનાં
નામ ઉઝીરન ગેહમાં નીચે મુજબ મલે છે;
ફએરેતર, આએરેતર, આસ્નાતર, રશ્વીશ્કર,
હાવનાન, આતરવક્ષ, જઓતા, તથા/સોપા-

વરેજ
હુશ્મોરદી=સાધારણ પ્રકારની

હુશ્મોરદી કીયાઓ=અધવીની કીયાઓ, જેમાં
આફ્રોન્ગાંન, બાજ, ફરોખશી, ફવરેદેગાંન,
રોજગાંન, માહીગાંન, સાલીગાંન જેવી
કીયાઓ આવી જાય છે

હીલાંમ=ચહડતા મરતબાની અસારત, જે એ પ્રકારની છે :	યાનું.
સેજદાએ=બીન્ન અને સેજદાએ=આમ્ર	૫૦૯
હુવાનાત=અનવર વર્ગ (આદિમખત સુદ્ધા) ...	૬૮૮
હુવાનાતે=મૃતસફ=ચાંચા વગરના અનવરો ...	૭૦૩
હુવાનાતે=નાતેકા=ઓલતી આદમ ખત ...	૭૦૩
હુવીયત=નીસ્તી થતી વખતે ઉરવાનને લાગુ પડતો તનજબ્બલ (યાને ઉતરતા પ્રકારનો) હોશ...	૮૭૫
હોશેઆમ=સહી-રચનાની શરૂઆત વખતે પહેલવહેલો મહાન હોશ બરપા થવાની હાલત, કે જ્યાં અહીંનવરનો નાદ પહેલવહેલો શરૂ થઈ તેમાંથી આખી સહી-રચનાનું મંડાળ થાય છે.	x ૯

સા:

સાધન-વર્ધિ = ધિચ્છવાન્તેગ સત્તા.... સાધનું
 દનુમન = ક્ષાધર્મી યજ્ઞ અમશારપંદનાં નામ સાધનું
 ખુસ્નુદીનું ભણતર. દનુમન દરેક ન્યાયશ
 યજ્ઞ તથા બીજાં ભણતરમાં આવે છે અને
 તે બે પ્રકારની રહે છે: (૧) નાની દનુમન
 “યસ્નાધિયં વહુમાધિય” વાળાં પદની અગાડિ
 તેમજ “યસ્નેમ્ય વહુમેમ્ય” વાળાં ફકરામાં
 આવે છે: (૨) પોટી દનુમન દરેક ફરેસ્તાની
 “વિદવાઓ પ્રચોત્ત” શબ્દો પછી પુરત આવે
 છે અને “દાદારે ગેહાન” વાળા ફકરામાં
 ત્રીજાં પદ ને “યજ્ઞમદદિ” સાથે આવે છે તે...

જરથોશ્તી ધર્મની ઉંડાણ ફીલસુફી તથા
 ફીયાકામોની બારીક સમજણ આપનારું
 જરથોશ્તી “ ઇલ્મે ક્નૂમ ”
 ઇન્સ્તીત્યુત .

(સ્થપાઇ તેસ્તર તીર માંડ સને ૧૨૮૦ યજદેજરદ્દી,
 ડીસેમ્બર ૧૯૧૦ ઇસવી.)

તેની મૂળ નેમો અને કાયદા કાનુનો.

૧. નામ—આ ઇન્સ્તીત્યુતને જરથોશ્તી “ ઇલ્મે ક્નૂમ ” ઇન્સ્તીત્યુતનાં નામથી ઓળખવામાં આવશે.

૨. મૂળ નેમો—આ જરથોશ્તી “ ઇલ્મે ક્નૂમ ” ઇન્સ્તીત્યુતની મૂળ નેમો આ પ્રમાણે રહેશે—

(૧) ગાથાના ૪૮ માંડામાં જણાવેલું “ ક્નૂમ ”
 યાને અહુરમજદને ખીછાણવાની ખુશાલી આપનારું

૨ જરથોસ્તી ઇલ્મે કનૂમ ઇન્સ્તીત્યુત.

જ્ઞાન જેમાં “તરીકત, મારેકત, હુકીકત, વહેદાન્યત” આ ચાર વિભાગો સંપૂર્ણ રીતે સમાઈ જાય છે, તે ખાલેસ અસલ જરથોસ્તી ધર્મનું જ્ઞાન પારસી જરથોસ્તી કોમમાં ફેલાવી, કોમને કુદરતના અશોધના કાયદા પ્રમાણે દર-રોજની જાંદગી ગુજરવા માટે શિક્ષણ અને જ્ઞાનની મદદથી માર્ગ-મોકળો કરી આપવો.

(૨) જરથોસ્તી ધર્મની ખાલેસ ઉંડાણ શીલ-સુફી તથા ક્રીયાકામોની ખારીક સમજણ આપી, જરથોસ્તી ધર્મ જે તમામ કુદરતના મહાન કાય-દારો વિષેનું જ શિક્ષણ છે તે ધર્મનું રહસ્ય સમજાવી, જરથોસ્તીઓની પોતાના ધર્મ તરફની જાનફેશાની સદા મુસ્તકીમ રીતે વધતી રહે, તથા તેઓ પોતાથી બનતી કોશેશો કરી અશોધની તરીકતો પાળીને કુદરતી કાયદાનુસાર જાંદગી ગુજરવામાં આગળ વધે એવી વજણ આપવી.

(૩) જરથોસ્તી ધર્મક્રીયાઓથી થતી અંસરો તથા તેના ભેદોની સમજણ આપી, જરથોસ્તી ધર્મક્રીયાઓ જે બધી—બરેશનુમ, નીરંગદીન.

જરથોશ્તી ઇલ્મે ક્ષનૂમ ઇન્સ્તીત્યુત. ૩

હુમાયસ્ત, વંદીદાદ, ઇજરને, પાસ્તા, ખાજ, આફ્રીન્ગાન, વગેરે વગેરે—કુદરતના અચુક ગુહ્ય કાયદાઓ ઉપરજ રચાયલી છે, તથા જરથોશ્તી ધર્મના ખાસ ઇન્સ્તીત્યુશન જે બધાં—અવસ્તા-માંજ બંદગી, આતશબેહરામો, દરેમેહરો, દોખ-માઓ, સગડીઓ વગેરે વગેરે—કુદરતના ખારીક સાયન્ટીફીક કાયદાઓ ઉપરજ રચાયલાં છે, તે બધાને લગતા વાજબી ભેદો તથા ક્રીયાકામોની તરતીબને લગતી અસલ તરીકતો સમજવી, આપણા યથોજદાગ્રેગરો ક્રીયાઓની ઉંડી મતલબ સમજીને, પોતાથી બનતી અશોઈ પાળીને ક્રીયા-કામોથી થતી અસરો બતાવી શકે એવી દીશાએ માર્ગ મોકલો કરી આપવો.

(૪) અઠવાડયે ચા પખવાડયે શનીવાર રવી-વારે મેમ્બરો માટે ક્લાસ ચલાવવા.

(૫) ક્રીયાકામો કરવાને લગતી બાબદ વિષેની ખારીક સમજણ આપના માટે યથોજદાગ્રેગરોને વાસ્તે જુદા ક્લાસો ચલાવવા.

૪ જરથોસ્તી ઇલ્મે ક્નૂમ ઇન્સ્તીત્યુત.

(૬) વરસમાં ત્રણ ચાર શુક્રગુજરીના જશનો—
ખાસ કરીને “જમશેદી નવરોઝ”, “મહે-
રંગાન” અને “ફવરદેગાન”ના જશનો કરવાં.

(૭) જરથોસ્તી “ઇલ્મે ક્નૂમ”નું જ્ઞાન
બહોળી રીતે ફેલાવવા માટે સર અવસરે મુંબઈ-
માં તેમજ પારસી જરથોસ્તીઓના વસવાટવાળા
બહારગામોમાં બહાર લાખણો આપવાં.

(૮) જરથોસ્તી “ઇલ્મે ક્નૂમ”નું જ્ઞાન
“જરથોસ્તી ઇલ્મે ક્નૂમ સીરીઝ” રૂપે ચાલુ
ચોપડીઓમાં છપાવવું, અને અમુક બાબતોનું
જ્ઞાન ચોપાન્યાં તથા લીફ્લેટો મારફતે ફેલાવવું.

(૯) જરથોસ્તી “ઇલ્મે ક્નૂમ”નું જ્ઞાન
લઈને અનેક બાબતોથી વાકેફ થયેલા જરથોસ્તી
ઓલમાઓને—“તાલેખે ઇલ્મ” યાને “જર-
થોસ્તી ઇલ્મે ક્નૂમની તલખ કરનારાઓને”—
જરથોસ્તી ધર્મની મોતેબરી સમજાવવા માટે
જરથોસ્તી કુટુંબોમાં મોકલવા.

૩. ઉસ્તાદ સાહેબ—આ જરથોસ્તી “ઇલ્મે
ક્નૂમ” ઇન્સ્તીત્યુતના ક્લાસોનું શિક્ષણ

જરથોસ્તી ઇલ્મે ક્ષૂમ ઇન્સ્તીત્યુત. ૫

જરથોસ્તી સાહેબ દીલાંન ટોળા તરફથી
“ક્ષૂમ” સંપાદન કરી આવેલા ઉસ્તાદ
સાહેબ મીં બેહરામશાહ નવરોજી શરાફ
તરફથી આપવામાં આવશે.

૪. કલાસોનું ધોરણ—આ જરથોસ્તી “ઇલ્મે
ક્ષૂમ” ઇન્સ્તીત્યુતના કલાસોનું ધોરણ ફક્ત
મોંઢેથી દરેક બાબદો વિષેનું શિક્ષણ આપ-
વાનું જ રહેશે, અને ઉસ્તાદ સાહેબ મીં
બેહરામશાહની પરવાનગી વગર શિક્ષણની
બાબદની નોંધ કોઇની મેમ્બરથી કરી
શકાશે નહીં.

૫. સવાલો અમે લીફ્લેટો—આ ઇન્સ્તીત્યુત-
ના કલાસોમાં ચાલેલી બાબદો નહીં સમજ
પડવે મેમ્બરો તે બાબે સવાલો પુછી શકશે,
અને કલાસોમાં ચાલેલી અમુક બાબદો
અવારનવાર ઘટતે પ્રસંગે લીફ્લેટ રૂપે ખાનગી
વપરાસ માટે છપાવી મેમ્બરોને આપવામાં
આવશે.

૬ જરથોસ્તી ઇલમે કનૂમ ઇન્સ્તીત્યુત.

૧. મેમ્બરશીપ અને રાજનામું—

(૧) આ ઇન્સ્તીત્યુતના કલાસમાં ૧૮ અને વધુ ઉમરના દરેક પારસી જરથોસ્તી ગૃહસ્થ મેમ્બર થઈ શકશે. આવી રીતે મેમ્બર થવા માટે “અરજનો ફોર્મ” ભરી આપવો પડશે તથા દાખલ થવાની ફી રૂ. ૧ આપવી પડશે.

(૨) આ ઇન્સ્તીત્યુતના ખર્ચ તથા નીલાવ માટે દરેક મેમ્બર દીઠ દર મહીને રૂ. ૧ ની ફી લેવામાં આવશે, અને દરેક મહીનાની ફી તે મહીનાના પેડલાં અઠવાડિયામાં આપવી પડશે.

(૩) આ ઇન્સ્તીત્યુતના કલાસમાંથી કોઈબી મેમ્બર પોતાનું રાજનામું આપી શકશે. આવી રીતે રાજનામું આપવા માટે ખરોખર એક મહીનો આગમજ “રાજનામું” આપવા માટેની અરજનો ફોર્મ” ભરી આપવો પડશે અને જે મહીનામાં આ ફોર્મ ભરી મોકલ્યો હોય તે મહીના સુધાંની સઘળી ફી વસુલ થયેલી હોવી જોઈશે, અને તોજ તે રાજનામું આ ઇન્સ્તીત્યુતનો વહીવટ કરનારાઓ લેખીત રીતે સ્વીકારશે.

જરથોશ્તી ઇલ્મે ક્ષ્મ ઇન્સ્તીત્યુત. ૭

૭. નાણાં વગેરેની ભેટો—આ જરથોશ્તી “ઇલ્મે ક્ષ્મ” ઇન્સ્તીત્યુતને નાણાં વગેરેની જે કંઈ સંગીન મદદ કરવામાં આવશે તે ભેટની પહોંચનો લેખીત સ્વીકાર આ ઇન્સ્તીત્યુતનો વહીવટ કરનારાઓ તરફથી કરવામાં આવશે. સર અથવા સરે આ નાદર ઇન્સ્તીત્યુતને મદદ કરવા માટે જરથોશ્તી ખાનુઓ તથા ગૃહસ્થોને માનપૂર્વક અરજ કરવામાં આવે છે.
૮. આ ઇન્સ્તીત્યુતને લગતો પત્રવહેવાર તથા વધુ વીગતો માટે જરથોશ્તી ઇલ્મે ક્ષ્મ ઇન્સ્તીત્યુતનો વહીવટ કરનારાઓને સરેનામે લખવું.
૯. ઉપલી નેમો તથા કાયદા કાનુનો ઉસ્તાદ સાહેબ મીઝ બેહરામશાહ નવરોજી શરાફની પસંદગીથી રચવામાં આવ્યા છે, અને ભવિષ્યમાં જરવાન થાને વખતના બદલાવા સાથે આ કાયદાકાનુનો તથા નેમો એવાણુ સાહેબની પસંદગીથી સુધારાવધારાને આધીન

૮ જરથોસ્તી ઇલમે દનૂમ ઇન્સ્તીત્યુત.

છે, અને ઉપલી સધળી નેમેા સંજોગો
તથા વખતને અનુસાર ઉસ્તાદ સાહેબની
મરજીને આધીન રહીનેજ અમલમાં મુકવામાં
આવશે.

વધુ વિગતો માટે નીચલે સંરનામે લખવું:—

જરથોસ્તી ઇલમે દનૂમ ઇન્સ્તીત્યુતનો
વહીવટ કરનારાઓ,

જરથોસ્તી ઇલમે દનૂમ ઇન્સ્તીત્યુત ઓફીસ,
એરચશા બીલ્ડીંગ, હોર્નબી રોડ, કોટ,
મુંબઇ.

[નોંધ: જરથોસ્તી ઇલમે દનૂમ ઇન્સ્તીત્યુતના
કલાસો હાલમાં ધી પારસી જેજેરીયન એન્ડ
ટેમ્પરન્સ સોસાયટીનાં મકાનમાં પારસી બજાર,
કોટ, મુંબઇમાં મળે છે.]

અન્દ-અવસ્તા માફક દરેક જરથોશ્તી કુટુંબમાં રાખવા લાયક!
મેંકડો નકલો અપી ગણ છે! ફરીથી આવી તક ફદાયજ મળે!

જરથોશ્તી ધર્મની અસલ રોશનીના

તલખગારોને માટે નાદર તક!

જરથોશ્તી ધર્મની ચોતીકી અસલ બુલંદ ફીલસુફી ને સમજણ
તમને ક્યારે આવી લેટે એવી અંતરજ્ઞની ખાહિશ શું

તમને તમારી જીંદગીમાં એકબી દીવસ નથી થઈ?

તો, અય જરથોશ્તી દએનની અસલ ફીલસુફીના સાચ્યા ઉમેદવાર!
જરૂર ખરીદો અને અભ્યાસ કરો,

જરથોશ્તી ઇલમે કનૂમ સીરીઝ:

નં. ૧ તથા નં. ૨.

અપનાર:—મી. બેહરોમશાહ નવરોજી શરાફ.

નં. ૦ (૧) લાંમાં માજદયસ્તી જરથોસ્તી દએનમાં થું થું કુદરતના કાયદાઓ તથા જાંદીની નેમો છે તે બારીકીથી સમન્-વેલા છે; જ્યારે નં. ૦ (૨) જાંમાં સફેદ રેના આપણા સાદા મુંદરેહમાં થું કુદરતની બુલાંદ હકીકત કરામત તેમજ સાયન્ટીફીક અસરો આપણા પેગામ્બર સાહેબે સમાવી દીધી છે તે તુલોતવીલ સમન્વેલું છે. સોનેરી એમ્બોસ કીધેલી આખી સૃષ્ટી-કમની આકૃતીનાં શોભપતાં

કપડાંનાં પુઠાંમાં સરઅવસરે ભેટ આપવા લાયક કેતાઓ! કીરમત: નં. ૦ ૧ લુ: ૧૨) આના (પોરટેજનો આનો બુદો.) નં. ૦ ૨ બુ: ૩. ૧૧ (પોરટેજ એ આના બુદો.) અહારગામ વી. પી. થી મોકલીશું.

જાઓ: (૧) જરથોસ્તી ઇલેમે કનૂમ ઇન્સ્ટીટ્યુટ,

અરચશાહ બીડડીંગ, હોન બી રોડ, ક્રાટ, મુંબઈ.

(૨) ધી પારસી વેબ્સ્ટેરીયન એન્ડ ટ્રમ્પરેન્સ સામાયટી, ૨૪-૨૮, પારસી બજાર મુંબઈ.

ક્રીયાકામ કરનારા મોખેદોને તેમજ ધર્માલ્યાસીઓને તેમજ આક્રીન્ગાંનની ક્રીયામાં હાજર રહેનારાં હમદીન બાનુઓ તથા ગૃહસ્થો મોટે એક કીમતી રાહબર !

દરેકે દરેક જરથેશ્તીઓએ સાચવી રાખવા લાયક !

... પાંજંદ સીરીઝ, નં ૦ ૨ :

પાંજંદ આફરીન બા માએની (અમલ શુદ્ધ ઉચ્ચારે.)

લાખનાર તથા તરબુમે કરનાર—એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી
મસાની, એમ. એ., એલએલ. બી.

(અવસ્તા પહેલવી સ્કોલર.)

જુદાં જુદાં આક્રીન્ગાંનો પૈ છડે ભણાતી જુદી જુદી પાંજંદ આફરીનોને લગતું તદન શુદ્ધ ઉચ્ચારનું તથા બોલેબોલ તરબુમા

સાથનું પુસ્તક આ સીવાય અત્યાર સુધીમાં બહાર પાડવામાં આવ્યું નથી. એમાં માંથ્રને ાશ પડતો અસલ મીથ્રનો કીમતી લંડાર છે. તેમાં નીચે મુજબ સાત આફરીનો આપેલી છે:—

(૧) આફરીન-ઇ-અરદોફ્રવષ	(૪) આફરીન-ઇ-રપીથવન.
(૨) આફરીન-બા-નામે યુબેરગાંન	(૫) આફરીન-ઇ-ગાહુઆર
(૩) આફરીન-ઇ-હુફત અમશાસપંદ	(૬) આફરીન-ઇ-મ્યજદ.

(૭) આફરીન-ઇ-પાવ-ઇ-ગાહુઆર.

વળી તે સાહેબના ૧૦૧ ઈસ્મ યાને નામો શુદ્ધ ઉચ્ચારે તેના ગુજરાતી અર્થો સાથે આપવામાં આવ્યાં છે. ગજવામાં રહે તેવી સાઈઝમાં મળ્યુત બાઈન્ડીંગમાં ૨૦૦ પાનાંની કેતાબ.

કીમ્મત: રૂ૧—પેકીંગ તથા પોસ્ટેજ એ આના—વી. પી. થી મોકલીશું. મળવાનું હેઠાળું:—ધી 'પારસી વેબ્સ્ટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ

સોસાયટી, ૨૪-૨૮, પારસી બજાર, કેાટ, મુંબઈ.

અરુ-મુદતમાં છપાઇ અહાર પડશે !

અસ્તે કુસ્તીઆંન હમદીનોને નવી ખબર !

માંથ્રની અંદગીને છેડે ભણવાની દાંદાર અહુરમજદની બુલંદ સેતાયશો !

તેમજ ત્રીસે રોજની સેતાયશો !

પાજંદ સીરીઝ, નં ૦ ૨ :

પાજંદ સેતાયશ યા માએની (અંસલં શુદ્ધ ઉચ્ચારે).

લખનાર તથા તરબુમો કરનાર—એરવંદ ફીરોઝ શાપુરજી

મસાની, એમ. એ., એલએલ. બી.

(અવસ્તા પહેલવી સ્કોલર)

આપણી રોજની અવસ્તા અંદગીને છેડે અસલથી ભણાતી આવેલી પણ હાલમાં ઝાઝી નહી વપરાતી સૌથી ઉત્તમ બુલંદ સેતાયશોનો તદ્દન શુદ્ધ ઉચ્ચાર તથા બોલેણીલ તરબુમા સાથેનો નાદર સંગ્રહ આ ફેતાબમાં આપ્યો છે. માંથ્રના ફલામોને પેશ પરતા ને અસલ

બુલંદ મીથ્ર (યાને વીચાર) કરવાનો કાયદો હોતો તેમાંના ઘણાએક બુલંદ મીથ્રો વા સેતાયશોનાં બુદાનો મેહરબાનીથી સચવાયલા જોવામાં આવે છે. તેમાં પહેલાં લાગમાં સૌથી શ્રેષ્ઠ રોજ લાગુવા લાયક દાદાર અહુરમજદની પાંચ બુલંદ સેતાયશો નીચે મુજબ છે:—

(૧) નમાજ-ઇ-દાદાર (૩) સેપાસ-ઇ-અકેનારેહ

અહુરમજદ (૪) નામ-ઇ-ખાવર

(૨) બ નામ-ઇ-યજદ (૫) ચિથ્રેમ બુયાત.

કેતાબના બીજા લાગમાં ત્રીસે રોજ ઉપર જુદી જુદી લાગુવાર્ના દરેક અમશારપંદ, મીનો, દએ, ફરોખ તથા યજદને લગતી સ્તુતી સાથની સેતાયશ બધી મળીને ત્રીસ આપેલી છે.

મજબુત બાઇન્ડીંગમાં દળદાર કેતાબ :

છપાયા પછી કીમ્મત નક્કી કરવામાં આવશે.

મળવાનું ફેક્ટોરિયું:—ધી પારસી વેબ્ટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી.

૨૪-૨૮, પારસી બબર, ફોટ, મુંબઈ.

મંત્રેણ ભાષામાં જરથોશ્તી ઇદમે દનુમની લાઇનથી
 લખાયેલી પહેલવહેલી નાદર કેતાબ!
 થોડી ગણતરીની નફલો કાઢવામાં આવી છે!
 ધણીજ સુધારક પક્ષનાં સરેલા કાતેલ વિચારોની
 કહેવાંતી સુધારક પક્ષનાં સરેલા કાતેલ વિચારોની
 હીમાયત કરતી હોં ધાત્રાની કેતાબ—નામે Zoro-
 astrian Theology—નો. ધર્મભૂલ્યાસને
 આધારે અપાયેલો સંગીન રહીએ.

ZOROASTRIANISM: ANCIENT & MODERN

by Ervad Phiroze Shapurji Masani, M. A., LL. B.,
 Avesta & Pahlavi Scholar.

યાને કે,

જરથોશ્તી ધર્મનું અસલ બુલંદ સ્વરૂપ અને સુધા-
 રક ટોળીએ કીધેલી તેની હાલની કંઠંગી હાલત.

અપનાર:—એરવદ ફીરોઝ શાપુરજી મસાની, એમ. એ.,
એલ. એલ. બી., (અવસ્તા-પહેલવી સ્કોલર.)

ટોં ધાલાની કેતાબ જરથોશ્તી ધર્મ માટે એટલી બધી
ચાસ્તી ઉપબ્ધવનારી ગણવામાં આવી, કે પારસી પંચાયતના માનવંત
તરફી સાહેબોએ પારસી કોમના એક વીરલા અને જુદદીન્યાઓના
હુદહુડતા વેરી સર દીનશાહ ધનજીભાઇ દાવર નાઇટની ખાસ ખાહિ-
ધરી હેઠળ ઇ. સ. ૧૯૧૪ માં પોતાને હસ્તકના “ ટ્રાન્સલેશન
ફન્ડ ” માંથી એ કેતાબને આશરો આપવા સાફ ના પાડીને, આવી એક
જુદ્દલી અજરથોશ્તી ફેતાબને મરણતોલ ફટકો લગાવ્યો હતો, કારણકે
તેમાં બીજા અનેક કાતિલ વિચારોમાં જુદદીનોને કોઇબી રીતે વં-
સાવવાની ધીક્કારવાન્તેગ હીમાયત દરેકે દરેક બાબમાં બહુ સફાઇથી
જરથોશ્તી ધર્મને નામે કરવાની પેરવી કરવામાં આવી હતી, જેથી
ભવીશમાં કોર્ટમાં જુદદીન સવાલ વખતે કોઇ ભુલો પડેલા બેરીસ્ટર
યા જરજ તેનાથા દોરવાઇ બન્ય!

પણ એજ નામાંકીત વીરલા સર દીનશાહ દાવરના ઉત્તેજનથી એરવદ્દ ફીરોઝ શાપુરજી મસાનીએ ૩૦ ધાલાની ઉપલી ઇંગ્રેજ કેતાબનું ખોટાઈ તથા ભોખણું પોતાના ઉંડા જરથોશ્તી ધર્મભ્યાસને આધારે ઉઘાડું પાડનાનું બીડું ઝડફી, તેના હુમેશના ચાદગાર જવાબ તરીકે “Zoroastrianism : Ancient & Modern” એ નામની દળદાર ઇંગ્રેજ કેતાબ બહાર પાડી. સુધારક વીરેધીઓના વિચારોને—તેમાં ખાસ કરીને જ્યુદ્ધદીનોતે વટલાવવાની હીમાયતના સવાલને—અવસ્તા

અભ્યાસ મારફતે તથા અસલ જરથોશ્તી ધર્મની રોશનીની મારફતે હુમેશનો ફટકો લગાવ્યો છે.

જરથોશ્તી દઝેન નીચલી બાબદોના સંબંધમાં
 શું સચ્ચાઈ શીખવે છે તે જોએ બાણવા
 માંગતા હોય, તેઓએ ઉપલી પુણ્ડળ અવસ્તા-
 પહેલવી શાહદત સાથની કેતાબ જરૂર

વાંચવી : જેમકે :

- (૧) અવસ્તાનું કહેવાતું આગલું પાછલું સાહિત્ય
- (૨) એક લોપાળું : હાં ધાલાની કેતાબની એકલી કાતેલ
 નેમ : બુદદીનેને વટલાવવાની હીમાયત.
- (૩) જરથોશ્તી ધર્મકીયાઓની મોતખરી તથા અગત્યતા
 અને સુધારકોની સુગનું પોગળ.
- (૪) યુનાની વોગેરે પરદેશી લખનારાઓની સાહદત
 ધાર્મીક લખાણોમાં કેટલી બધી ખોટી દોરવનારી છે?

- (૫) જરથોશ્તી ધર્મમાં કદીબી જનવરી ભોગ કે ખોરાક માટે જનવરોની કતલની હિમાયત કરવામાં આવી નથી.
- (૬) અવસ્તા-માંથની અંદગી તરીકેની ખરી અસરો સ્તોત-ને કાયદે કેવી રીતની છે?
- (૭) સાથી ઉચ્ચ આત્મીક વૃદ્ધીએ પુણેલા મગવ દોળા ખાંધે ધર્મલેખાસીઓની અજ્ઞાનતા અને તેને લીધે કુતપન્ન થયેલા ખોટા વીચારો. . .
- (૮) શું અવસ્તા-માંથ પેગામ્બર સાહેબ ઉપરાંત બીજા લખનારાઓએ રચેલા છે? દોઢ ધાલાના ધખારા સામે જવાબ.
- (૯) દશતાનની પરહેલુ કાંય પાળવી જોઇએ તેનો જરથોશ્તી ધર્મને આધારે ખુલાસો,
- (૧૦) વખશુરે વખશુરાંન સાહેબ અશે સ્વીતમાન જરથુશ્ત-નો સુષ્ટીમાં મહાન દરજ્જો, અને તેવજુને સાધારણ અકલ ધરાવનાર આદમી ગણવાની સુધારકોની હેમકાઇ.

- (૧૧) એકેજ કેતાબમાં ૩૦૦ ધાલાના બુદી બુદી બાબદમાં ઉલટાસુલટી કૃતવાઓ.
- (૧૨) એ વતરોગે બીજી પુસ્તક જરથોશ્ટી દએનની બાબદો-ને લગતા બરા બુલાસાઓ જે આજ સુધી ઇંગ્લેન્ડમાં બહાર પડ્યા હતા નહીં.

આશરે ૫૦૦) પાનાની દળદાર મોટી રોયલ સાઈઝની મજબુત શોભઈતી બાઈન્ડીંગ સાથની કેતાબ, જેમાં ત્રણ ફોટોગ્રાફો (એક જસ્ટીસ દાવરનો) આપેલા છે.

કેતાબની કીરમત: રૂ. ૫. (પોસ્ટેજ ને પેકીંગ બુદું.)
વી. પી. થી મોકલીશું.

લખો:—ધી પારસી વેબ્સ્ટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
૨૪-૨૮, પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

જરથોશ્તીઓને ખુશ ખબર!

એક વખત વાંચશે તો હમેશનાં ઘરાક થશે.

જરથોશ્તી દબ્બેન તંથા હાલની વિધાની ધોરડુએથી તન મન અને રવાંનને એકી વખતે તરેતાજગી અને રાહત બક્ષનારે.

એકલું ઉમદા સાંધન :

ક્રેશો-ગદ્યો. (i. e. *Reconstruction*) 1911 A. D.

અધીપતી—એરવદ ફીરોજ શાપુરજી મસાની,

એમ. એ., એલએલ. બી.

તમામ દેખીતી તેમજ અણદીઠ કુદરતનો અખંડ અચળ કાયદો એજ જરથોશ્તી દબ્બેન છે અને આ દુન્યામાં જન્મી તે દબ્બેન મુજબ ક્રેવી રીતે જંગી ગુબરવી આપણુ જરથોશ્તીઓને લાજમ છે કે જેથી આપણો આ ફેરો સફળ થાય; આપણી જરથોશ્તી તરીકતો અને ક્રિયાકાંમતોના જરથોશ્તી ઇલ્લમે દનુમને આધારે અપાતા ખરા ખુસા-

સાચો ને આજસુધી બહાર પડ્યા નથી; જેટલેરીયન બાબદની સચ્ચાઈ અને અગત્યતા; દારૂ-શરાબ સામેની લડત; બીડી વિરૂદ્ધ તેમજ અનેક સંસારી બદી અને અનીતી વિરૂદ્ધ ચોકાર; શારીરીક તેમજ માનસીક આરોગ્યતાના નીચમે વીજેરે વીજેરે અનેક વહેવાર સંગીન બાબદોથી ભરત્યક આશરે ૮૦ ઉપર પાનાનું દળદાર, ટાહિલાં કથળા તથા નિંદાથી સદંતર નીરાળું ત્રીમાસીક.

યાદ રાખજો કે આ ચોપાન્યું વળી સસ્તામાં સસ્તું છે. લવાબમ—ફક્ત વરસ દહાડે રૂ૧ (પોસ્ટેજ સુધાં) આંગપર—
વી. પી. થી પણ મોકલીશું.

મુંબઈ ઉપરાંત બાહિરગામના પુષ્કળ મથકો ખાતે વંચાય છે.
લખા :—ઓનરરી સેક્રેટરી,

શ્રી પારસી જેટલેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી,
૨૪-૨૮, પારસી બનર, ફોર્ટ, મુંબઈ.

ધી પારસી વેબેટેરીયન ઍન્ડ રેપરન્સ સોસાયટી વિષે કુંક ખુલાસો.
(સ્થપાઈ, તા ૨૭ જાનેવારી ૧૯૦૭.)

(૧૮૬૦ ના ૨૧ માં એક્ટ મુજબ રેજિસ્ટર્ડ થઈ, માર્ચ, ૧૯૧૧.)

(૧) એ સોસાયટીની સૌથી મોટી નેમ જરથોશ્ટી ધર્મનેા અષોધ-
નેા સહાન કાયદો. Purity and Righteousness—physical
mental, moral and spiritual) જરથોશ્ટીએની જાલમા લાવ-
વવાની તથા અષોધનેા કાયદો અમલમાં મુકાવવાની છે, જેથી કરીને
તે સોનેરી જમાનેા કે જેને અવસ્તામાં “ફરો-ફેરેતી” એટલે
નવાનપાણું (Renovation) કરીને ઓળખવામાં આવ્યો છે તે
જમાનેા નજદીક લાવવામાં આપણે દીનદાર જરથોશ્ટીએા આપણાથી
બનેતો હીરસો આપ્યે, કે જે “ફરો-ગર્દ” યાને સોનેરી જમાનામાં
તનુકુરસ્તી, મહોબત અને સલાહ સંપજ આ કુરમાં ચાહુ રહેશે,
અને કુઃખ દરદ, આકૃત તથા કવબતનું મોત બધું જુલાઈ જશે.

(૨) વળી ઉપલી નેમ પાર પારવાનાં સૌથી પહેલાં પગથીએાં
તરીકે એ સોસાયટીની બીજી નેમ જરથોશ્ટી ધર્મનાં કરમાન પ્રમાણ

તથા આજની સાયન્સની સામે િએ પ્રમાણે દુધ-અન્ન-ફળ-મેવા-
તરફારીના પવીત્ર અને પુષ્ટિકારક ખોરાકની ઉત્તમતા વિષે, તથા
સચળાં દારૂ જેવાં આલ્કોહોલીક ઝેરી પીણાં તથા કેરી વસ્તુઓ જેવી કે
અડીણુ, તંબાકુ, બીડી વગેરેથી સદંતર દુર રહેવાના ફાયદાઓ વિષેનું
જ્ઞાન, ભાષણો તેમજ લખાણો મારફતે પારસીઓમાં બધે ફેલાવવાની છે.

(૩) વળી દર મહીને સોસાયટી તરફથી જાહેર જશન હુમ-
બંદગી અને ભાષણો થાય છે, જે જશનની ક્રીયામાં પવીત્રાદના
કાનુનેા જળવવાની મતલબથી દારૂ ઇંડાં ગોરત માછલી જેવી કોહતી
અપવીત્ર ચીજો મુદલ લેવામાં આવતી નથી. આ સોસાયટી તરફથી
બહારગામોમાં પણ મીશન લઈ જવામાં આવે છે, જ્યાં પણ જશનો
સાથે હુમ-બંદગી તથા ભાષણો કરવામાં આવે છે.

(૪) એ સોસાયટીનું પોતીકું ઓરગન,—ફરો-ગર્ડ નામનું
ચોપાન્યું દર ત્રણ મહીને પ્રગટ થાય છે, જે સોસાયટીના મેમ્બરોને
મુફત મળે છે, જ્યારે સોસાયટીની બહારનાઓ જેઓ ગ્રાહકો ગણાય
છે, તેઓને રૂ. ૧૦ (૧૦) ની કીમ્મતમાં ઘેર બેઠાં પુગાડવામાં આવે છે.
વધુ માટે જુઓ ઉપર પાનું ૨૧ મું.

(૫) એ સોસાયટી તરફથી “અનુશેહ-રવાન મેઝબહેની કીયા-કામની નાદર યોજના” નીકળેલી છે તેની નેમે માટે જુઓ પાનું ૨૬ મું.

(૬) એ સોસાયટીની ઓફીસ પારસી અબરમાં આવેલી છે, જ્યાં સોસાયટીની લાઇબ્રેરી તંથા.ક્રી-રીડીંગ રૂમ રાખવામાં આવ્યાં છે.

(૭) આ સોસાયટીનો અહવાડીક વર્ગ રવીવારે સાંજે પાંચી કા [રૂં. ૮૧.] સર્વે પારસી આનુઓ તથા ગૃહસ્થો માટે ખોલેલો છે.

(૮) આ સોસાયટીમાં જરથોશ્ટી આનુઓ તથા ગૃહસ્થો મેઝબર થઈ શકે છે—પછી તેઓ ગમે તે ખાતાં પીતાં હોય. દરેક દાખલ થનાર મેઝબરની ઉમર ઓછામાં ઓછી ૧૮ વરસની હોવી જોઈએ. દરેક મેઝબર દીઠ મહીનાની ફી આઠ આના છે, અને દાખલ થવાની ફી એક રૂપીઓ છે. વધુ વીંગતો માટે લખો:—

દીનશાહ સાપુરજી મસાની, બી. એ.,

ઓનરરી સેક્રેટરી, ધી પારસી વેજેટરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ

સોસાયટી, ૨૪-૨૮ પારસી અબર કોલ, મું.અઇ.

ધી પારસી 'વેબટેરીયન ટ્રેનિંગ ટેમ્પરન્સ સોસાયટીના અનુશેહ-રવાંન ક્રીયાકામ-યોજનાની શરતોનો ટુંક સાર.

(નોંધ: નજીવી રકમમાં પુષ્કળ સંગીન પાયાપર થતી ક્રીયાઓનો હાલ આપતી આવી ઉત્તમ ક્રીયાકામ-યોજના કોઇબી બીજાં હોવાત મંડળમાં હસ્તી ધરાવતી જ્ઞેવામાં આવતી નથી. તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૫ થી તા. ૧૫ મી જુન ૧૯૧૮ સુધીનાં આસરે સવાત્રણ શરૂઆતના વરસમાં ૧૩૪ બાનુઓ અને ૧૩૯ ગૃહસ્થો મળી એકંદર ૨૭૩ મેમ્બરો જોડાયાં છે. એજ મુદતમાં યોજનાનું ફન્ડ વધીને રૂ. ૩૨,૦૦૦ ની ગંજવર રકમ ઉપર જવા પામ્યું છે. ભવીષમાં જેમ જેમ નવા મેમ્બરો વધતા જશે તેમ એ યોજના હજી ખીલવા તથા વધવા પામશે.)

(૧) ફક્ત સોસાયટીના કોઇબી વર્ગના મેમ્બરોજ યોજનામાં દાખલ થઈ શકશે; બહારનાંઓ મુદલ નહીં.

(૨) એ યોજનાનો લાભ લેવા માટે દરેક દાખલ થનારે ૩૨૦૧ ની રકમ એ યોજનાનાં ફંડમાં પોતે તનદોસ્ત હાલતમાં પુર શુદ્ધિમાં જવતાજવત ભરેલી હોવી જોઈએ. હયાતી બાદ સગાંહાલાંઓ તરફથી કે વીલમાં ફરમાવેલી રકમ મુદલ કબુલ કરવામાં આવશે નહીં.

(૩) કાયદા મુજબ ૩. ૨૦૧ ની રકમ એકી વખતે ઓખી ભરવી જોઈશે; પણ એક ખાનગી ગોઠવણ મુજબ હફતે હફતેની નાની રકમો બાલુ-એકઠી કરવામાં આવે છે.

(૪) યોજનાનો લાભ લેવા માટે દરેક ૩૨૦૧ ભરનાર છેલ્લે સુધી સોસાયટીનો મેમ્બર હોવો જોઈએ, અને સોસાયટી તેને તેના ગમે તેવા પડતા વખતમાં મેમ્બર તરીકે નીલાવવા તૈયાર છે.

(૫) આ બધી ૩. ૨૦૧ ની રકમો અનામત રાખી, તેનાં વ્યાજમાંથી દર મહીને નીચે મુજબ ક્રીયાઓ ઓકસ નેમેલા દીવસે ચાલુ થાય છે :

(૧) વરસમાં દરેક અનુશેષ-મેઘરની એક સંપુર્ણ ખુબ સાથની યજ્ઞને દર સાલ થાય છે એને કે એક દહાડો આગમચથી એ મોષેદ સાહેબો વારા કરતી સંપુર્ણ ૭૨ હાની મીનોનાવરની યજ્ઞને ચોતા થકી બન્ને જણાં જુદી જુદી કરી, તે આખો દીવસ તેઓ અગ્યારીમાંજ રહી ખુબ જળવીને બહારવને અનુશેષની અરદાક્રવણની યજ્ઞને માંડે છે, તોજ યજ્ઞને સંપુર્ણ ક્રીધેલી કહેવાય છે. આવી યજ્ઞને બહુ ખરચાણુ હોવાથી હાલમાં કદાચજ થતી જોવામાં આવે છે. અસલ જરથોસ્તી ફરમાન મુજબ આવી સંપુર્ણ ખુબ સાથની યજ્ઞનેજ રવા ગણાય છે. ફક્ત આ યજ્ઞનેનો લાભજ ઉપલી અનુશેષ યોજનામાં જલદીથી જોડાવા માટે લલચાવવા તદન પુરતો છે, એ ઉપરાંત બીજી ક્રીયાઓ થાય તે તો જુદી.

- (૨) જે દીવસે અમુક અનુશેહની ઉપર મુજબ યજ્ઞને થાય તેજ દીવસે તેને નામની એકલાની ખાસ બાજ અરદાક્રવણની જુદી ધરાય છે. આવી રીતની દરેક અનુશેહની એકલી જુદી બાજ કરવાનો અસલ જરૂરોશ્તી હોકમ છે.
- (૩) દર મહીને નેમેલા દીવસે : અશ્વીન્ગાંન ૮ કરદાનું થાય છે, જેમાં બધાં અનુશેહ-રવાંન મેઘ્યરોનાં નામો સામટાં લેવામાં આવે છે.
- (૪) એજ મુજબ દર મહીને ઉપલા કરદાઓને લગતી આઠ બાજ ધરાય છે, જેમાં બધાં અનુશેહ-મેઘ્યરોનાં નામો દેવામાં આવે છે.
- (૫) વળી એજ મુજબ દર મહીને ક્રવણીની ક્રીયા (યાને કરોજશી—ખરો અસલી બોલ “ક્રવણી” છે) કરવામાં આવે છે, જેમાં પણ બધાં અનુશેહ-મેઘ્યરોનાં નામો દેવામાં આવે છે.

(૬) વળી, દર મહીને એજ મુજબ સતુમની ક્રીયા (યાને અસ્તમ) કાય છે, જેમાં પણ બધાં અનુશેહ-મેમ્બરોનાં નામો દેવામાં આવે છે. અનુશેહ ક્રીયાકામ વખતે હાજર રહેલાં બધાં બાનુ અને ગૃહસ્થ મેમ્બરો સાથે મળીને આ સતુમની હમ-બંદગી કરે છે. ઉપલી કોઇબી ક્રીયાઓની અંદર સોસાયટીના કાયદા મુજબ ગોસ્ત-મછી-ધંરાં તથા દાડ મુદલ વાપરવામાં આવતાં નથી.

(૭) સેવટે, આફ્રીન્ગાંનની ક્રીયા પુરી થયા પછી હાજર રહેલાં મેમ્બરો અસલ શુદ્ધ રીતી મુજબ લોબાન મુકે છે, જે વખતે સર્વે અનુશેહ-મેમ્બરો માટે નીચે મુજબ જ્વેશભેર મીઠા (યાને વિચાર) ફેંકે છે:--

“જે પ્રમાણે દાદાર અહિરમજદ ફેલ સેઈને હુમત-ફૂજ-હવરશતથી આગલ અને આગલ

વધારે છે, તેજ પ્રમાણે પોતપોતીકાં હુમત-
હુમ્મ-હવરશત મુજબ, પોતાનાં બાતેની આતશ-
ની મારફતે, અહીંં બાણાયલી મ્યજદના પ્રવાહો.
અને માંથ્રના સ્તોતો અને મીથ્રના બેશંથી,
આ બહેરી આતશની બરેહની મારફતે,
બેહે-સ્ત-બેહેરેહ (ફેલાંન-બીન-ફલાંન; અહીં
અધાં ગુજરેલાં બાનુ, કે ગહસ્થ-મેમ્બરોનાં
નામે હમેશાં તેઓનાં સગાં બાપનાં નામની
સાથે, સાથી છેલ્લાં ગુજરેલાંનું નામ પહેલું
આવે એવા અનુક્રમમાં દેવું)

—નાં ઉરવાનો પોતાની ક્વષીની મારફતે
આગલ અને આગલ વધો ! આમીન !

જેવી આ યોજનામાં દાખલ થયલા એક મેમ્બરની મરણની
ખબર પડે છે, કે તુરત તેની પછીનાં આવતા ક્રીયાના દીવસે તેનું

નામ ક્રીયાઓમાં દેવાતું થાય છે, અને જ્યાંસુધી આ સોસાયટીની કે યોજનાની હસ્તી છે ત્યાં સુધી એ બધી ક્રીયાઓ સંજોગોને આધીન થતી રહેશે.

(૬) આ રૂ. ૨૦૧ ની રકમ તો ગરીબમાં ગરીબ વટીકને પાળવે તેટલા માટે ઓછામાં ઓછી ફેરવેલી છે, પણ જેઓ વધુ શક્તીવાળા હોય તેઓ રૂ. ૨૦૧ ઉપરાંત વધારાની રકમ ખુશીથી ભરી આ યોજનાને વધુ મક્કમ બનાવવામાં મદદ કરશે.

(૭) વીગત માટે મંગાવો એ યોજનાનું ખુલાસા પત્રક.

લખો :—દીનશાહ શાપુરજી મસાની, બી. એ.,

ઓનરરી સેક્રેટરી, ધી પારસી વેન્ટેરીયન એન્ડ ટેમ્પરન્સ સોસાયટી, ૨૪-૨૮, પારસી બજાર, કોટ, મુંબઈ.

ફરોખ ફવરદીન ફસલ સાલ જશન મંડળ.

(સ્થપાયું : ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૬.)

તેની શરતોનો હું કે સાર :

(૧) જે કોઈ ગૃહસ્થ યા બાનુ જમશેદી નવરોઝથી યાને તા૦ ૨૧ મી માર્ચથી પોતાનું નવું સાલ—ફરવરદીન મહીનો અને અહુર-મઝદ રોજ—થી ગણે છે તેઓજ મેઘ્નર થઈ શકે છે.

(૨) મેઘ્નર તરીકે રોજનાં ફરજિયાત બંધુતરમાં હુમેશાં ઉપલી ગણતરી મુજબ ખરો ફસલી રોજ—માહ પઢવાની કબુલાત આપવી પડે છે. ફસલી રોજ—માહ જોવા માટે ફસલી જવેદાન પંચાંગ બે આનાની જુઝ કીમતે ઉપલાં મંડળમાંથી મળે છે.

(૩) ફસલી મુકતાદ સુધાં આશરે ૪૩ ફસલી હીંગામે ઉપર થતી ખર-વંતની કીયા દરેક મેઘ્નરના ફાળામાંથી નીચે મુજબ કરવામાં આવે છે. મુકતાદ સીવાયના ૨૧ હીંગામે માટે દરેક હીંગામ દીઠ પ) આના કી દરેક મેઘ્નરને આપવી પડે છે, અને મંડળ તરફથી મંડાતાં મુકતાદ માટે પોતાના ગુજરેલાં ખર્ચાનું નામ કીયામાં દેવાડવાની ખુશી

હોય તો દર નામ દીઠ ખાસ મુકરર કીધેલી રી આપવી પડે છે. એકથી વધુ નામ આપવાની દરેક મેમ્બરને છુટ છે. જે મેમ્બર આવી રીતે નામ નહીં આપવા માંગતો હોય તેને મુકતાદના ૨૨ હીંગામેની કીયા માટે દર હીંગામ દીઠ રાખેતાની પ) આના કી આપવી પડશે, પણ મુકતાદ-કીયામાં મુકરર કીધેલો ફાળો ભરનારાઓ પાસેથી ઉપલી વધારાની કી જુદી લેવામાં આવશે નહીં.

(૪) વળી, મંડળ તરફથી છએ છ ફસલો યાને ગાહામ્બાશે ઉપર વાયઝ સાથે ૧૨ આનાની કીનાં વેળટેરીયન ખાનાં થાય છે, જેમાં મેમ્બરો ઉપરાંત બહારનાંઓ પણ ભાગ લઇ શકે છે.

(૫) કીયાકામને ઘોઝકો પુગાડયા વગર, ફસલી હીલચાલની તરફેણમાં કામ-મત ખોલવવાની પણ આ મંડળની એક નેમ છે.

વધુ માટે મંગાવો ખુલાસા પત્રક.

લખો: પીરોજશાહ દાદાભાઈ શરાફ, } નેધન્ટ ઓફ સેક્રેટરીઓ.
દીનશાહ શાપુરજી મસાની,

૨૪-૨૮, પારસી બનર, કોટ, મુંબઈ.

કરુણ પ્રીય વાંચનાર,
કરુણ પ્રેમથીજ સખાવત થતી નથી!

- (૧) જો તમારે ત્યાંની શાદી રામશની કે નવજોત ટાંકણે ધજનનાં
સુંદર કાડું તમારે છપાવવાના હોય; ચાતો,
- (૨) જો તમે બીજનેસના માલિક કે વડા હોવો, અને દરેક જાતનું
સફાઈદાર છાપેલું જોખ-વર્ક માંગતા હોવો; ચાતો,
- (૩) જો તમારે હસ્તીક કોઈ ધાર્મિક મંડળી ચાલતી હોય ચાતો
તમે બાંના મેચર હોવો; ચાતો,
- (૪) જો તમે કોઈ નોકરી ધંધે જનાર હોવાથી, તમારી ઓફીસવે
લગતું ચા મીત્રોની ઓફીસનું છાપવાનું કામકાજ તમારાં
ધ્યાનમાં હોય, તો જરૂર

સૌથી પહેલાં નીચે જણાવેલાં ઘેરનાં પ્રેસને પહેલાં ચાદ કરજો!
જેથી પહેલું તો તમે ઘેરને આંગણે સખાવત કરવાનો મુજ નિયમ
પાળશો; અને

બીજું તો નાણાં ભર્યાં વગર ઉત્તમ સખાવત તમે કરશો.

ત કેવી રીતે ?

ધી ફ્રશો-ગાર્ડ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

(THE FRASHO-GARD PRINTING PRESS.)

દરેક જાતનું છાપખાનાને લગતું મધ્યમ ભાવે સફાઈદાર કામ કરનારા :

- (૧) મીલ-ઓફીસ-ધંધાને લગતું જોખ દામ,
માસીક ચોપાન્યાં, પેપર, તેમજ ચોપડી ઇંગ્લેન્ડ,
ગુજરાતી તથા મરાઠી ભાષામાં છાપનારા;
- (૨) ફાઇન ટ્રેડીંગ કામ કરનારા : તથા
- (૩) હિંચી મજબૂત આઈન્ડીંગ કરનારા.

૭૫-૭૭, ફાવસજી પટેલ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

ઉપરું છાપખાનું

“ધી ઝેરાસ્ટ્રીયન આઈડીયલ ટ્રેડ એન્ડ બુક
પબ્લીશીંગ સોસાયટી”

નામની નવી મંડળીની ખાસ માલિકી હેઠળ કાઢવામાં આવ્યું છે, કે જે મંડળી જરથોશ્તી ધર્મજ્ઞાનના ફેલાવા માટે કાર્ય કરવાની નીચલી ઉમદા નેમો ધરાવે છે:

- (૧) જરથોશ્તી દ્યેનની તરીકતો, ક્રીયાક્રમો તથા રીલસીડીને લગતું ખર્ચ ઉમદા જ્ઞાન પારસી-જરથોશ્તીઓમાં ફેલાવવું;
- (૨) ઉપલી નેમ પંચ પાડવા મુક્ત યા સસ્તે ભાવે ચોપડી ચોપાન્યં લીકલેટા છાપીને વહેંચવા યા વેચવા;
- (૩) ઉપલી નેમને ખાતર એક છાપખાનું વ્યલાવવું, અને તેની આવક આ પબ્લીશીંગ સોસાયટીને તેમજ એની માફક કાર્ય કરતી બીજી મંડળીઓને આગળ વધારવામાં વાપરવી;
- (૪) જરથોશ્તી સાહિત્ય તેમજ પારસી કામની દરેક રીતની બેહેતરી માટે બીજાં ખાતાંઓ તરફથી છપાતી ચોપડી ચોપાન્યાંઓ સસ્તાં ભાવે છાપી આપવાની સુગવડ કરવી.

૩
(૫) માજદયસ્ત્રી દયેનની તરોક્તો, ક્રીયાકામો, દીનઆધન. અને ક્ષીલસુરીને લગતાં ઇલમનેા અલ્યાસ સસતાં યા મુક્ત ચોપડી ચોપાન્યાં વેચી યા વહેંચીને દરેક શાખામાં આગળ વધારવો. તેટલા માટે, ક્રશો-ગદ્ પ્રીટીંગ પ્રેસને છાપવાનું કામ આપનાર ઉપલી રીતે જરથોશ્તી ધર્મજ્ઞાન ફેલાવવાના કામને તેમજ ધાર્મિક મંડળોને ખરી સખાવતી મદદ કરે છે.

જેમ બીજાં છાપખાનાંઓમાં કામ સોંપીને ચૈસા આપશો, તેમ ક્રશો-ગદ્ પ્રેસનેથી આપશો.

પણુ જ્યારે બીજાં છાપખાનાંઓમાં તેના માલિકો પોતાના ખાનગી નફાને ખાતર કામ કરે છે, ત્યારે ક્રશો-ગદ્ પ્રેસ વેબ્ટરીયન સોસાયટી, ઇલ્હે દંતમ ઇન્સ્ટીત્યુટ, ફરશોખ ક્વરટીન ફસલ મંડળ જેવી ખરી 'રાહી' લાઇન ઉપર કાર્ય કરતી ધાર્મિક મંડળીઓને

આગલ વધારવાની એકલી નેમથી કામ કરે છે, અને તેના નફાનો લાભ એ ખાતાઓને મળશે.

આવી રીતે કાંઈપણ નાણાંની સખાવત કર્યા વગર ક્રશો-ગદ પ્રેસને ફક્ત છાપવાનું કામકાંજ લાવી આપીને તમે ધરખમ “રાદી” સખાવત ઉપલી ધાર્મિક મંડળીઓને કરશો.

• આ ક્રશો-ગદ પ્રેસને એજ નામના ત્રીમાસીક ક્રશો-ગદ ચોપાન્યા સાથે ક્રશો સંબંધ નથી.

લી૦ દુવાગીર, દીનશાહ શાપુરજી મસાની,

ઓનરરી ડીરેક્ટર એન્ડ સેક્રેટરી,

ક્રશો-ગદ પ્રીન્ડીંગ પ્રેસ, ૭૫-૭૭, કાવસજી પટેલ સ્ટ્રીટ, ફોટ, મુંબઈ.

